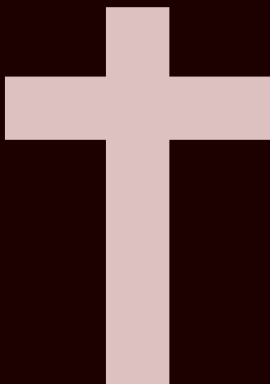


Geji New Testament Portions



Portions of the New Testament in the Geji language of
Nigeria

Geji New Testament Portions

Portions of the New Testament in the Geji language of Nigeria

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: (Geji)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

1d007d04-9717-58d3-914b-11692f80c43e

Contents

Matiyu 1
Lukka 65
Yohana 131
PALTĪ WUL GA
MAṆ KOPTĪ JĪ
BOTLI 183
Roma 247
1 MAṆ KORINTĪ 281
2 MAṆ KORINTĪ 309
Maṇ Galatiya . . 328
MAṆ APISA . . . 339
YAKUBU 349
1 YOHANA 356

Gaba man tamti tumul Matiyu

*Dlamti majwe Yesu Al-
masihu yil tet tumalsi wu*

¹ Gan kaḁe takarda gwe
nama mbokti ang ten
mbalan jwe Yesu Almasihu
yen ga Dauda, yen ga
Ibrahim yil tet tumalsi wu.

² Ibrahim kaḁe aba ga
Ishaku,
Ishaku ka zi Yakubu,
Yek Yakubu zi Yehuda
suk yilkeni jwasi,

³ Yehuda kaḁe aba ga
Peres suk Zera, ana
gwasan kaḁe Tamar.

Peres ka zi Hezaron,
Yek Hezaron zi Aram,

⁴ Aram ka zi Aminadab,
Aminadab ka zi Nashon,
Yek Nashon zi Salmon,

⁵ Salmon ka zi Bo'az
malgwe ana gwas
kaḁe Rahab wu.

Bo'az ka zi Obida
malgwe ana gwas
kaḁe Rut wu.

Yek Obida zi Yese,

⁶ Yese ka zi Dauda guu,
Dauda ka zi Sulemanu
malgwe ana gwas wo,
tek go kili ga Wuriya
kaḁe ti wu.

⁷ Yek Sulemanu guu zi
Rehobowam.

Yek Rehobowam zi
Abija,

Abija ka zi Asa,

⁸ Asa ka zi Yehoshapat.
Yek Yehoshapat zi Jo-
ram,

Joram ka zi Yuziya.

⁹ Yek Yuziya zi Jotam,
Jotam ka zi Ahaz,
Ahaz ka zi Hezekiya.

¹⁰ Yek Hezekiya zi Man-
asa,

Manasa ka zi Amon,
Amon ka zi Josiya.

¹¹ Yek Josiya zi Yekoniya
suk yilkeni jwasi ka
sa'i gwe sa yem man
Yehuda de zhel a Ba-
bila wu.

¹² Kaal da damti zhel
gwasan a Babila, yek
Yekoniya zi Shayeltiyel,
Shayeltiyel ka zi Zeruba-
bel.

¹³ Yek Zerubabel zi Abi-
hud,

Abihud ka zi Eliyakim,
Eliyakim zi Azor.

¹⁴ Yek Azor zi Zadok,
Zadok ka zi Akim.
Akim zi Eliyud.

¹⁵ Yek Eliyud zi Eliyaza,
Eliyaza ka zi Matan,
Matan ka zi Yakubu.

¹⁶ Yek Yakubu zi Yusupu
kos ga Maryam malgwe zi
Yesu gwe asa mbet de Al-
masihu wu.

¹⁷ Tet ten Ibrahim hal yek
la Dauda mbalan de kutl cet
wupsi kan. A Tet ten Daude
yek la damti zhel gwasan a
Babila go mbalan de kutl cet
wupsi ka pak. Tet ten damti
zhel gwasan a Babila yek la
Almasihu mago mbalan de
kutl cet wupsi kan.

Zat ga Yesu Almasihu

¹⁸ Kangwe zat ga Yesu Al-
masihu ni wu wuggu. A
Yusupu yi de yen kos ga
Maryam ana ga Yesu, tun
basa bo pal hapti so yek ta

mbi yen tuki tumal Shishi ga Nya a bata bo yis maani so.

¹⁹ Ama nak de hwa mbalan kade Yusupu yen kos gwas wu, yek bata lami de tas lak Maryam ka nsha ka dlo mbalan so. Yek ta gwe tas zakti mukli.

²⁰ Ama tun a ta yima daamti gwas ten palti nu, yek Yen shinti ga Nya tul malti ka tlunkati. Yek ta wulti de, Yusupu yen ga Dauda, kan Maryam de kili gwa, ba banti cik so, yen tuk gwe ta mbi go sut mal Shishi ga Nya kan.

²¹ Ta zi yen, aka zit shin de Yesu, nak de tik ka kis mbalan jwas daka palti byas wul kawu.

²² Ili pi nak gwisi ta gaba gwe Nya dlam tumal man dlamti gaba gwas wu njikan.

²³ Gaba gwe wule, <<Yek ge yen kili gwe bo yis maani sowu a mbi yen tuki, ata zi yen maani, asa zit shin de Imanuwel.>> Gwe yek de, <<Nya ni sukmi wu.>>

²⁴ De Yusupu padal tet yemba wu, yek ta kop ilgwe yen shinti ga Nyami hwit de tas pali wu, yek ta hap Maryam de kili gwasi.

²⁵ Ama yek bata yisti so se nak ta zi yen cina gwasi, yek ta zit shin de Yesu.

2

Tulti ga man yisti kyatlal tet gaba

¹ Sa zi Yesu ka ban Baitalami ka atl ga Yehudiya, ka sa'i gwe Hiridus ni de bal

guu wu, yek man yisti kyatlal jon tet gaba tul Wurshelima, Yek sa kum gazi de,

² <<Guu ga man Yehuda gwe sa ya zat wuk gwi? Ma yen kyatlal gwas a tu gaba, yek kan ma tuli tan ngusit atli.>>

³ Hiridus guu kumi nu wugo, yek ili hwotti suk mas man Wurshelima i'e.

⁴ Yek Hiridus guu mo mas kidi man Paris suk man yisti mbat gaba ga Musa yek ta ngemsi de, <<Bohwe a'ako kan man dlamti gaba Nya wule sa zi Almasihu ko?>>

⁵ Yek sa ballit de, <<Ka ban Baitalami ka atl ga Yehudiya,>> nak de man dlamti gaba ga Nya lishi de,

⁶ << <Ki ban Baitalami ga atl ga Yehudiya,

ko njaa, kik de nak'eni ka ban jwe ni ka atl ga Yehudiya wu so, ten de ka ki kan sa zi bal guu gon,

malgwe a dam de bacina ga mbalan ji man Yisiraila ata pi kyo gwasan wu.>>

⁷ Yek Hiridus guu mbe mbalami mukli, yek ta kum gaz ga sa'i gwe kyadlali yil wu.

⁸ Yek ta wulsi de, <<Lak ngo yenni i'e, kume ka mbit wu, a kaa lak hwini nini ammagoba lak ngusit atl pak.>>

⁹ De sa kum gaba ga guumi wu, yek sa zigaa. Yek kyatlal gwe sa yeni wu ngusi kopti na si yek lak dlal sut gaa ga lubii gwe yeni ni wu.

¹⁰ Sa yen kyadlali wugo yek sa pal hwol tuk i'e.

¹¹ De sa te ka lubiimi wugo, yek sa yen yeni suk Maryam ana gwasi yek sa ngus a cina datka. Yek sa bul ngura jwasan yek sa balti zinariya, suk luban, suk mur.

¹² Ama yek yen shinti ga Nya dalisi kang ka tlunkat de bas kobi tumal Hiridus so, yek sa pal gazan tu ten zobsi tantu.

Apti te Masar ka

¹³ Man yisti kyadlali zigaa wugo yek yen shinti ga Nya gaba suk Yusupu ka tlunkati yek ta wulti de, <<Tlinya tak kan yeni suk ana gwasi tak aban te Masar ka, tak daman teka se a hwikii il-gwe kaa pali ka kaali wu ten de Hiridus a ngwe tas tlo yeni.>>

¹⁴ Yek Yusupu tlinya yek ta kan yeni suk ane ka gasi yek sa ap te Masar ka,

¹⁵ yek sa dan a Masar hal se sa'i gwe Hiridus guu mash wu. Nak gwisi pi ta njikan gaba gwe Nya dlam tumal man dlamti gaba gwas wu de, <<Tet Masar kan a mbe yen gini.>>

Tlot mil maani ka atl ga Yehudiya

¹⁶ De Hiridus guu lak yisi de man yisti kyadlali pallat de kadlan wugo, yek mbadl gwas lil i'e, yek ta laki tas tlo mas mil maani ji ban Baitalami suk jwe ni njaa kali wu ka. Yek sa tlo mas mil mani man gin de lop suk ji atl daasi ka ndakce na sa'i gwe man yisti kyadlali hwit wu.

¹⁷ Gwisi ka de sa'i gwe sa njikan gaba gwe Irimiya man dlamti gaba ga Nya dlam wu de,

¹⁸ <<Sa kum yal gon ka ban Rama,
Yal kulu na du tuk i'e.
Rahila ka nama kulu ten bi mil jwasi
ta nge sheltidli,
nak de sa tlwet mil kawu.>>

Zakti Masar

¹⁹ Ama kaal da mashkan ga Hiridus guu, yek yen shinti ga Nya tul mal Yusupu ka tlunkati a Masar.

²⁰ Yek ta wulti de <<Tlinya tak kan yeni suk ana gwasi tak palan teka atl ga Yisiraila ka, nak de mbalan jwe sa nama lamti tlot ga yeni go sa mash wu.>>

²¹ Yek Yusupu kan yeni suk ane yek sa pal teka atl ga Yisiraila ka.

²² Ama yek ta kumi de Alki-lawus ka dan de guu ka lal ga aba gwas Hiridus a tik bal de guu ga atl Yehudiya wu, yek banti lat kali citi. Ama de Nya dalit kang ka tlunkat de bas li kali tu kali sowu, yek ta li tu Galili.

²³ Yek ta lak dan ka ban gwe asa mbe de Nazarat wu. Na nu kan ilgwe man dlamti gaba ji Nya dlam wu dan de gem, gwe wule, <<Sa mbet de man Nazarat wu.>>

3

Lakti icin ga Yohana man baptisma

¹ Ka multi jwisi wo yek Yohana man baptisma yil

debaḷ yek ta ngusi lakti icin
ka me ka atl ga Yehudiya,

² yek ta wul mbalan de,
<<Cin atl gaa nak de kanti ga
Nya de guu ganān bal njaa
wu.>>

³ Malgan go tik de malgwe
Ishaya man dlamti gaba ga
Nya gaba tenti wu, de ta
wule,

<<Yal ga malgwe nama takti
bi ka me wu, gwe
nama wulti de,

<Lakami Bagaa tantu gwe ta
kobi wu,

Lakamiti tantu tani de
taki.> >>

⁴ A Yohana lak lukal
madlan rakumi ata hap dlo
gwas na kul, kaba suk duu
kaḍe ilga nguki gwasi.

⁵ Yek mas man Wurshe-
lima suk Yehudiya suk mas
atl jwe ni njaa mal dlalka
Yodan wu ngusi lat malti.

⁶ Yek sa ngusi dlamti byas
wul jwasan ata nisi ma paliti
baptisma ka dlalka Yodan.

⁷ Yek Yohana yen man
Paresi suk man Saduki wonti
sa nama tulti malti tas palisi
baptisma wu, yek ta wulsi de.
<<mil wokaṇzi nakkii, wok
dalikii kang de tak abi lilti
mbadl ga Nya man tulti wu
wo?>>

⁸ Palan wul jwe a mbok
ang ten cit atl gaa gwakan
wu.

⁹ Bak bo ngetl de kii wo
Ibrahim kaḍe aba gwakan
so, Nya a mani palti mil
Ibrahim na ye jin.

¹⁰ Nak ninge mago ndal ni
ten zhila tlindi, mas tlindi
gwe wut hwa mil sogo sa
wotl ka asa lak ka wutu.

¹¹ Ami wo na ze kan a nikii
ma paliti baptisma ta mbok
ang de kaa ci atl gaa mal
Nya wi, ama kaal da ami
wo malgon a tuli malgwe nal
manan wu, malgwe kaptalan
gwas mago a mbuki ta tusit
ka sowu. Tik ka palikii bap-
tisma na Shishi ga Nya suk
wutu.

¹² Gal pelti wul gwas nit
ang, ta taas lu pelti wul gwas
ka, ata pel kapti daka gwe
wo ka, ata wut gwesi ka nhu
gwasi, apaa ta kwel kapti ka
na wutu gwe ba a mbashdli
sowu.

Sa pali baptisma Yesu

¹³ Ka sa'i gwisi wo yek Yesu
yil tet Galili yek ta li dlalka
Yodan ta Yohana palit bap-
tisma.

¹⁴ Ama yek Yohana nda
ngeti de ta palit baptisma so,
yek ta wul Yesu de, <<Amik
ka li malki tak pali baptisma
ama yek kik li tet da?>>

¹⁵ Yek Yesu wulti de,
<<Ningo zaki ta nak gwisi
pi tan pal mas ilgwe ni
ndakce mal Nya wu.>> Yek
paa Yohana bal gaa gwasi
yek ta pali Yesu baptisma.

¹⁶ De sa pali baptisma Yesu
wu, de ta yil tot daka ze ka
wugo yek dlo nya buli, yek ta
yen Shishi ga Nya nak kulu
sut nya yek ta sak dlal tenti.

¹⁷ Yek yal gaba gon sut nya
wuli de, <<Gan go yen gi kan
a lamti, a nama kumti tamti
gwas i'e.>>

4

Shedan cingal Yesu

1 Yek Shishi ga Nya tala Yesu ka me ta Shedan cingalti.

2 Ta pal kalkaze multi de kutl de wupsi na ka cin na ka gas wu, yek kuzan njel tlot gwas i'e.

3 Yek Shedan man cingaltisi li tet malti yek ta wulti de, <<Kume ki wo yen ga Nya kade ki wu, hwi ye jin de tas pal de ilga nguki.>>

4 Yek Yesu wulti de, <<Ni ga lishi ka gaba ga Nya de, <Ilga nguki tokte kade man ketalti ga mbalan so, ama mas gaba gwe a yil sut mal Nya wu.>>

5 Yek Shedan talat Wurshe-
lima ban gwe Nya botli wu,
Yek ta tolti to ten gaa lubii ga
Nya ka,

6 Yek ta wulti de, <<Kume
yen ga Nya kade ki go dakci
su ka, nak de ni ga lishi de,
<<<Nya a hwi mil shinti jwas
gaba tenki

asa ngibki ka na ang
gwasan,
kangwe ka bo asan ten ye
sowu.>>>

7 Yek Yesu wulti de, <<Ni ga
lishi pak de, <Bak cingal Nya
Bagaa gwa so.>>>

8 Yek Shedan po talat
ten tlat tlandal gon, yek ta
mbokit ang ten guu ji dii atli
suk mbunti jwasan.

9 Yek ta wulti de, <<Ba balki
mas wul jimi, de kume ka
ngus atli yek ka balan nalti
wu.>>

10 Yek Yesu wulti de, <<Tli
da malan ka Shedan, ni ga
lishi ka gaba ga Nya de,
<Ngusi atl Nya Bagaa gwa, a
ti na ngus kan ka kumit bi.>
>>

11 Yek Shedan zakti, yek
mil Shinti ji Nya tuli yek sa
ndallit gahwulan.

*Yesu nda palti wul gwas a
Galili*

12 Yesu kumi de sa le
Yohana kawu yek ta zak luisi
yek ta li ka kat atl ga Galili.

13 Yek ta zak Nazarat yek
ta li Kaparnahum ban gwe ni
njaa ten bi bal dlalka Galili
ka kat atl ga Zabalun suk
Naptali wu.

14 Nak gwisi pi ten de ta il-
gwe Ishaya man dlamti gaba
ga Nya dlam wu njikan gaba
gwe wuli de,

15 <<Kat atl ga Zabalun suk
ga Naptali gwe ni ka
Galili,

Lu ga majwe ba man
Yehuda ka sowu,
lu gwe lak gaa tu bal
ze hal yek dakci dlalka
Yodan wu

16 Majwe sa nama damti ka
damshal wu
sa yen bal cilti wi.

Mbalan jwe sa nama damti
ka dan-dan mashkan
go

Cilti a yilisi tot wi.>>

17 Ka sa'i gwisi kan Yesu
nde dlamti gaba mbalan de,
<<Cin atl gaa, nak de kanti
Nya de guu ganan njaa wu.>>

*Yesu mbe man dipti ze de
wupsi*

18 Ta nama lat ten bi bal
dlalka Galili nu go, yek ta yen
Siman gwe asa mbet de Bitu-
rus wu suk yilka gwas i An-
darawus asa nama dipti ze
na wul dopti kwes gwasan.

19 Yek Yesu wulsi de,
<<Kobanni nini ba pallaki de
man ngot mbalan nak gwe
aka dop kwes wu.>>

20 Nige-nige yek sa lak wul
dopti kwes gwasan ka yek sa
kopti.

21 Sa nama lat nugo yek
Yesu yen Yakubu suk Yohana
yilka gwasi. Si wo mil
ji Zabadi kan, Yesu mbisi
asa nama lakanti wul dopti
kwesi suk aba gwasan ka
jirgi ze. Yek ta mbesi,

22 yek nige-nige yek sa zak
jirgi suk aba gwasan yek sa
kopti.

Yesu zi ang wonti mbalan

23 Yek Yesu matl ka mas
kat atl Galili ata nima mbokti
ang mbalan ten gaba ga Nya
ka lu motgaa gwasan ata
nisi ma dlamti gaba man
tamti ten bi kanti Nya de
guu gwasan. Yek ta pita
ndokti mas cwo suk lashi
kumti tamti ga dli ji mbalan.

24 Yek bi gwas matl ka mas
atl ga Siriya, yek man bami
ngusi tullat ji mbalan jwasan
jwe dli tamisi bi sowu. Na
majwe sa citi ka na cwo
wonti wu, suk majwe nama
kumti dli suk majwe yetal ni
kasi ju, suk man maparpada
suk majwe dli jwasan tla
kawu, yek ta ndoksi mas
jwasan.

25 Yek mbalan wonti, man
Galili, suk man Dikapolis,
suk man Wurshelima, suk
man Yehudiya hal suk
majwe ni tu ten kati gon ga
dlalka Yodani wu kop kaal ga
Yesu.

5

*Mbok ang ten wul ga Yesu
ten tlandal*

1 Yesu yeni de mbalan
wonti mogaa wu, yek ta to
ten tlandal ilgon gwasi. Ta
dan na zhila wu, yek mil
lishti jwas li tet malti.

2 Yek ta njelisi mbokti ang
ten wul de,

3 <<Man albarka kade majwe
yis lashi ndalti gwasan
ten bi wul ji Nya wu,
ten de guu ga Nya wo
gwasan kan.

4 Man albarka kade majwe
asa pal duu tuk wu,
ten de sa wutisi bi tang
ten mbadl wu.

5 Man albarka kade majwe
basa palli gaa gwasan
de ilgon sowu
ten de sa mbi wul ji dii
atli.

6 Man albarka kade majwe
sa nama kuzan suk
kalkaze de tas pal il-
gwe ni ndakce wu,
ten de tuk gwasan a
njikan.

7 Man albarka kade majwe
asa yen gonti wu
ten de si mago sa yen
gonti gwasan wu.

8 Man albarka kade majwe
mbadl jwasan ni
mbuni wu
ten de sa yen Nya.

9 Man albarka kade majwe
asa lakan dlo ga
mbalan wu
ten de sa mbesi de mil ji
Nya.

10 Man albarka kade majwe
sa nama tlat bomti ten
palti wul ndakce wu

ten de boo ga Nya wo
gwasan kan.

11 <<Kii wo man albarka
kan ka sa'i gwe mbalan
byalkii yek sa lakkii ka bomti
yek sa shelikii lal gaa ga palti
mas byas wul ten bi gi wu.

12 Ta mbadl gwakan tami
akaa pal hwol tuki i'e nak
de Nya a batlkii nal ka boo
gwas wu, nu kan sa lak man
dlamti gaba ga Nya jwe tu-
likii cina ju ka bomti.

*Mbokti ang ten kwi suk
cilti*

13 <<Kii wo kik de kwi ga
dii atli, kume kwi po tam
sogo, da nii kan sa palli tamti
gwi? Malgon a po pal ilgon
na nali so, ama sa wut ka a
mbalan li na asan a dani.

14 <<Kik de cilti ga dii atli.
Ai ban gwe ni ten zandal go
sa manan hwundalti ka so.

15 Mbalan lakan wutu ka
pitila asa yitle ka na gal so,
ama asa sa zi ten lu zati.
Kangwe a cili, a mbalan yen
lu ka lubiimi wu.

16 Nak gwisi kan han ta
cilti gwakan ngusi cilti, ta
mbalan yen hwa pat gwakan
asa tas shin ga Aba gwakan
gwe ta ni to nya kawu.

*Gaba ga Yesu ten mbat
gaba ga Musa*

17 <<Bak daman gwa we
a tuli, ta tlok Mbat Gaba
ga Musa suk Lishti ji man
Dlamti Gaba ga Nya ka so, a
tul de ta tlok ka so a ma a tul
de ta njikami ka.

18 Gem kan dlo nya suk dii
atl a taas ka, ama ko ta ilgwe
ni de nak'eni ka Mbat Gaba

ga Musa, mago a tlok dli ka so
se njikan mas.

19 Ten nak gwisi kan mas
malgwe nge kopti mbat gon
a gifi, ko ta mbat gwisi kan
de gwe nda nak'eni mani wu,
yek ta mboki ang mbalan de
tas pali nugo, sa mbet de
malgwe ni nak'eni ka guu
ga Nya. A mas malgwe kop
mbat gabe yek ta mboki ang
mbalan dani go sa mbet de
kakshe a guu ga Nya.

20 A nikii ma hwiti, kume
palti wul ndakce gwakan
man ga man Paresi suk man
mbokti ang mbalan ten Mbat
Gaba ga Musa wu sowu, kaa
te ka guu ga Nya so.

*Mbotik ang ga Yesu ten
lilti mbadli*

21 <<Kaa kumi de tet go
sa dلامي mbalan jinan de
<bak tlo mbalan so, majwe
tlo mbalan go sa nolti.>

22 Ama ami wo a nikii ma
hwiti de mas malgwe mbadl
lilit na yilka gwas go sa nolti.
A malgwe hwi yilka de, <Ki
wo mbalan ga koo lu,> sa
nolti, a malgwe wul yilka
gwas de, <Ki wo kadlan kade
ki wu!> Mbun de ta lakti buu
wutu.

23 <<Na nu kan kume ka ba
bal wul ka lu takti wul, yek
ka daami go malgon nama
lilti mbadl na ki wu,

24 lak lakan dlo gwa suk
mali pa apaa ka nda takti
wuli.

25 <<Lakan dlo gwa suk
malgwe talak dlaboo wu
bale-bale a kayi ten tantu lat
ka lu kisti gabe. Lakan dlo
gwa sukti, ka pali nu sowu

ta lakki ka ang ga man kisti gaba, a man kisti gabe lakki ka ang ga man hapti dlo asa lek ka ka lu gwe asa le man palti byas wullu.

²⁶ A nikma hwiti de gem kaman yilti ka so, se ka batl mas ilgwe man kisti gaba tl-wek de tak batl wu.

Mbokti ang de bak pi suk kili ga malgon so

²⁷ <<Kaa kume de tek go sa dlam de <bak pan palan so.>

²⁸ Ama ami wo a nikii ma hwiti de mas malgwe yen kili mbalan yek ta lam multi sukti go mali pi palan sukti ka mbadl gwas wi.

²⁹ Kume gwel gwa kati ga ang shinti kade man lakti gwa ten palti byas wullu, yilli ka aka lakka. A mani ki ta kat dli gon gwa ka ni da so da gwe tas lak mas dli gwa ka buu wutu wu.

³⁰ A kume a ang shinti gwa kade man lakti aka pal byas wullu, kotl ka tak lakka. A maniki ta kat dli gon gwa ka ni da so da gwe tas lak mas dli gwa ka buu wutu wu.

Mbokti ang ten zakti kili punka

³¹ <<Tek go sa wulsi de, <Mas malgwe lam zakti ga kili gwas go tas balti lishti zakti.>

³² Ama a nikii ma hwiti de mas malgwe zak kili gwasi aba ten pat palan kan ta mbit sogo ta lakti ten pat palan wi. A malgwe hap kili gwe sa zakti go, ta nama pat palan sukti.

Mbokti ang ga Yesu ten bi mot gaba suk Nya

³³ <<Kaa po kume dade tek go sa hwi mbalan de, <Bas mo gaba suk Nya ten lal so, ama tas pal ilgwe sa mo gaba na Nya dani.>

³⁴ Ama ami wo a nikii ma hwiti de, bak mo gaba suk Nya so. Bak mo gaba na dlo nya so nak de yek de lu danti ga Guu Nya wu.

³⁵ A bak mwe na dii atl so, nak de yek de lu zat asan gwas wu, bak mwe na Wur-shelima so pak, ai yek de ban ga Bal Guu.

³⁶ Bak mo gaba na gaa gwa so, nak de ka man pallat ga madlan de nam ga gaa gwa hwoli sogo duuni dani sowu.

³⁷ Ka mas ilgwe kaa dlam wu ta gaba gwakan dlat ten <Yii> sogo <Wowo.> Kume dakci nu wu, tet mal Man Ngaldi wu kan yil tedi.

Mbokti ang ga Yesu ten pallat ami

³⁸ <<Kaa kumi de tek go sa dlam de <Gwel ka lal ga gwel, shin ka lal ga shin.>

³⁹ Ama ami wo a nikii ma hwiti de, bak nge de ta mbalan tekii gazi so. Kume malgon bek kalkang ten kat ang shinti go, ballit kati ga ang yali wu pak.

⁴⁰ Kume malgon talak dlaboo ten bi kuka gwa ga tugibi go, balti luka ga tukaali pak.

⁴¹ Kume malgon zik ngetli tak li sukti dlientat ga mil de nam wu, li sukti hal mil de lop.

⁴² Mas malgwe ngemik wul go patti da so, a malgwe ngemik dul go balti.

Lam man nget gwa

⁴³ <<Kaa kumi tek go sa dlam de, <Lam yilka gwa, aka nge man nget gwa.>

⁴⁴ Ama ami wo a nikii ma hwiti de tak laman majwe ngekii wu, ngemi Nya majwe nikii ma cit dlel ngapcan wu.

⁴⁵ Kume ka pali nak gwisi go kaa dam de mil ji Aba gwakan gwe ni to nya kawu, ti de ata laki a cin yili hwa mbalan suk byasi, ata laki a ze nde man palti wul ndakce suk man palti byasi.

⁴⁶ Kume majwe sa lamkii wu kan akaa lamsi na ngusan go, dani kan sa batlkii gwi? Ai ko ta man kanti wulpi boo mago nak gwe akaa pali wu kan asa pali.

⁴⁷ A kume yilkeni jwakan kan akaa gabesi na ngusan go, na yek kaa man naa mbalan ye? Ai mbalan jwe de man Yehuda ka sowu mago nu kan asa pali.

⁴⁸ Nuk go daman ga njikmi nak kangwe ga Aba gwakan gwe ni nya wu njikan wu.>>

6

Mbokti ang ga Yesu ten balti wul

¹ <<Pan dem-dem bak palan hwa wul ten de ta mbalan yeni asa taskii so. Kume kaa pali nu go, kaa mbi batlti mal Aba gwakan gwe ni nya wu so.

² <<Kume kaa ba bal wul man lashi wul wu, bak panta gaba dani nak gwe a man riya pali ka lu motgaa gwasan suk dan ten tantu ka ten de ta mbalan tassii wu so. Gem, amik ka hwikii ge sa mbi batlti gwasan wi.

³ Ama kume kaa ba bal wul man lashi wul wu, bak zaki ni a ang yali gwakan yis ilgwe ang shinti nama palti wu so.

⁴ Kangwe balti wul gwakan a ni ga hwundali wu, a Aba gwakan de ata yen wul gwe a mbalan pali ga hwundali wu batlkii.

Mbokti ang ga Yesu ten ngemti Nya

⁵ <<Kume kaa ba ngem Nya go, bak pali nak man palti riya so, nak de si wo asa laam ngemti Nya a nya danka lu motgaa gwasan ka suk dan ten tantu ka kangwe mbalan a yensi dani wu. Gem, amik ka hwikii ge sa mbi batlti gwasan.

⁶ Ama kume kaa ba ngem Nya go te punka, akaa le dlabii ka akaa ngem Aba gwakan gwe ba mbalan a yenti dani sowu. Ti de ata yen mas ilgwe ni ga hwundali kawu ta batlkii.

⁷ Kume kaa ba ngem Nya go, bak panta kapti gaba ten wul de nam nak majwe asa pal wul nak wule si wo hwa mbalan kade si wu so. Sa daman gwa we ten kapti gaba gwasan kan ta katisi kang.

⁸ Bak pali nak gwasan wu so nak de Aba gwakan yis

ilgwe kaa lami tun a bakaa bo ngemti sowu.

9 <<Nuk'wu, kume ka ba ngem Nya go akaa wuli de, << <Aba ganan gwe ni to nya kawu, han ta mbalan banti shin gwa

10 Han ta damti gwa de guu tuli.

Han ta ilgwe ka lami wu pi ten dii atli nak gwe a pi to nya kawu.

11 Balni ilgwe ma guk ase wu.

12 Taasini mas byas wul jinan ka nak gwe ama taasi majwe asa palini byas wul wu.

13 Bak zakni tan nda so de kume sa ba cingalni wu.

Ama akaa te ka dlo ganan suk Man Ngalcu wu.>

14 Kume kaa taasi byas wul majwe palikii byas wul wu, Aba gwakan gwe ni to nya kawu mago ta taasikii gwakan ka.

15 Ama kume kaa taasi byas wul majwe sa palikii byas wul wu ka sogo, Aba gwakan mago ta taasikii gwakan wu ka so.

Mbokti ang ga Yesu ten kalkaze

16 <<A kume ka ba pal kalkaze wu, bak docinan cina gwel nak man palti riya so, nak de si wo asa docin cina gwel ta mbalan yeni asa yisi de sa nama kalkaze wu. Gem, amik ka hwikii ge sa mbi batlti gwasan wi.

17 Ama kume kaa pal kalkaze go aka polan gwel

gwakan ka akaa tuksi mili ten gaa,

18 ba mbalan yenkii asa yisi de kaa nama palti kalkaze so, ama Aba gwakan de ata yen mas ilgwe ni ga hwundali kawu a batlkii.

Mbokti ang ten bi mot wul to nya ka

19 <<Bak mwe wul gaa gwakan ten dii atl so, lu gwe a dakmbi lili ka, a kaci ka wu.

20 Mwe wul gwakan to nya ka, ka lu gwe dakmbi a lili ka so, a ba a kaci ka so wu. Mukal mago sa man teti asa mukali ka so.

21 Ten de ka lu gwe wul gwakan ni wu, kali kan mbadl gwakan ni pak.

Cilti ga dli

22 <<Gwel kade cilti ga dli. Kume gwel gwa ni hwabi wu, dli gwa a ni cili.

23 Ama de kume cilti ga dli gwa wo damshal ka go, gem damshal gwe ka ni gibi go bali kan.

Damti de zhel ga Nya suk damti de zhel ga wulpi

24 <<Mbalan a man dan de zhel ga bagaa de lop ka sa'i de nam so. Ngetli kan tas lam gon ata nge gon, sogo tas kumi bi gon ata nge kumti bi gon. Mbalan a man damti de zhel ga Nya suk lamti wulpi so.

Ba ilgon hwotkii so

25 <<Ten nak gwisi kan, a nikii ma hwiti de bak hwotan gaa gwakan ka damti gwakan so, ten bi ilgwe kaa nguk wu, suk ilgwe

kaa tla wu sogo lukaḷ gwe kaa lak wu. Ase mbadl ga mbalan manan ilga nguki sa? Aba dli ga mbalan manan lukaḷ ga laki sa?

²⁶ Bo yenan yadl la, baša bak zhin so, baša wotl wul zhin so, a baša moo wul ka nhu so. Ama Aba gwe ni nya wu nama citi na si. Kaa yisi de kaa nal man yadl mal Nya sa?

²⁷ Wok ni ka kii gwe de wul hwotti wugo ta mani mbalti gaa gwas ko ta sa'i de nam dani wo?

²⁸ <<Yek laki yek lukaḷ gwe kaa lak wu a hwotkii ye? Bo yenan buzha de asa kidi ka me wu la, kangwe baša pal ilgon so, a baša pi lukaḷ so wu.

²⁹ Mas na nak gwisi, ko ta Sulemanu guu na mas nalti gwas mago, ta kin mbuni lukaḷ yek ta kinti ka nak de nam ka buzha jin so.

³⁰ De hal Nya kin buzha ka me ka na mbunti wu, si de sa ni da ase, ama ayo asa kweli ka ka wutu wugo, se kii kan ba Nya a palikii sa? Kii mbalan jwe baša ngasti ten Nya sowu!

³¹ Na nu kan bak hwotan gaa gwakan akaa nama wulti de, <Yek ma ngukan ye? > Sogo <Yek ma tla ye? > Sogo <Yek ma lakan ye? >

³² Majwe sa yis Nya sogo sik de man ngot wundaḷ ji wul jimi, ama kii wo Aba gwakan gwe ni to nya kawu yisi de kaa lam wul jwisi mas.

³³ Ama ngo guu ga Nya suk palti wul ndakce gwasi,

apaa ta mbalikii mas naa wul jwisi.

³⁴ Ten nak gwisi kan, bak hwotan gaa gwakan na wul jwe a pi ayo wu so, ayo a tul na wul jwasi. Hwotti ga ase kumkii wi.

7

Bak zi du gaa yilkeni jwakan so

¹ <<Bak zi du gaa malgon so, kii mago malgon a zikii so.

² Ten de na wundaḷ kisti gaḃa gwe ka pali mbalan go, wundaḷisi kan sa paliki. Gal cingalti wul gwe ka cingali mbalan da go na nali kan sa cingaliki.

³ <<Yek laki de ka nama zat gwel ten nak'en ilgon de ni yilka gwa gwel wu, ama yek ba bali gwe ni ka gwa wu hwotki so ye?

⁴ Da nii kan ka wul yilka gwa de, <Han ta yillik nak'en ilgan de nik ka gwel wu ka,> Ama a ki wo bali ka ni ka gweli gwa wu gwi?

⁵ Ki man riya, yilli bal ilgwe nikka gwel wu ka, tak man yenti lu i'e da apaa ka man yillat nak'en ilgon gwe ni ka gwel ga yilka gwa wu ka.

⁶ <<Bak balan kadi wul gwe sa botli kawu so. A bak balan zok mbuni ye Alade so. Ten de sa li na asan dani, asa palikii gaa asa kumikii cwo.

Ngweni, ngemini, kotlan bi dlabiimi

⁷ <<Panta ngemti sa balkii, ngweni kaa mbi, kotlan bi dlabii sa bulikii.

⁸ Mas malgwe ngemi go sa bal̄ti, a malgwe ngwe go ta mbi. Malgwe ngusi kotl̄ti bi dlabii go sa buliti.

⁹ <<Ka kii wo wok de gwe de yen gwas a ngemit baredi ata bal̄ti ye wo?

¹⁰ Sogo taş ngemit kwesi ata bal̄ti wuci wo?

¹¹ Kii de man ngalci wu mago yek kaa yis kangwe kaa bal̄ hwa wul mil jwakan wu, Aba gwakan gwe de ta ni to nya kawu pa? Ai ta balan hwa wul majwe sa ngemit wu.

¹² Ilgwe kaa lami de ta mbalan palikii wu, kii mago palisi nu pak. Nu kan Mbat Gaḡa ga Musa suk takarda ji man dlam̄ti gaḡa ga Nya mbok ang.

Mbok ang ten kopti ngaptlan tantu

¹³ <<Kobi tu ka ngabi tantu nak de tantu gwe a taḡa mbalan ka buu wutu go alti kan ni wu. Kopti tantu gwisi wo bom so, a majwe asa kobi go wonti kan sani.

¹⁴ Tantu gwe a mbalan kobi asa mbi mbadl go ngaptlan kan ni, a kopti gwas bomi. Mbalan jwe asa kobi tu kali go sa wonti so.

Tumal yandi ga tlindi kan asa yis tlindi wul

¹⁵ <<Pan dem-dem na man dlam̄ti gaḡa ga Nya ga lali, majwe asa tul malkii nak wule mbaḡa kan ama kadilap jwe kuzan nama tlot gwasan i'e kade si wu.

¹⁶ Tumal pat jwasan kan kaa yissi. Kaa man kotl̄ti

yandi inabi ten tlindi zhina a? Ko a man kotl̄ti yandi tulan ten tlindi wubal la?

¹⁷ A nak gwisi kan mas hwa tlindi wo ata wut hwa yandi, a byasi wo ata wut byas yandi.

¹⁸ Hwa tlindi wo ba a wut byas yandi so, a ba a byas tlindi a wut hwa yandi so.

¹⁹ Kume nuk go, mas tlindi gwe wut hwa yandi sogo asa wotl ka asa wut ka wutu.

²⁰ Ten nak gwisi kan kaa yis man dlam̄ti gaḡa ga Nya ji lali tu ten pat jwasan.

A yiskii so

²¹ <<Mas majwe asa mbe de Bagaa wu kaa te ka guu ga Nya so, ama se majwe asa pal̄ ilgwe Aba gi gwe ni wu nya lami wu.

²² Ten cin gwisi wo, mbalan wonti a wulan de, <Bagaa, Bagaa! Ale ma laki mbalan icin ten gaḡa ga Nya na shin gwa na? Ale ma yillan mazhe daka mbalan ka na shin gwa na? A ma pal̄ wul cit banti wonti na shin gwa.>

²³ Apaa a wulsi de, <A yiskii so, tli da malan ka, kii man palti byas wul!>

Mbalan de lop man kinti bii

²⁴ <<Ten nak gwisi kan, mas malgwe kum gaḡa gini yek ta kobi go, ta dam nak man botlkan yisti wul gwe kin lubii ten pa wu.

²⁵ De ze nda wi de dlalka njikan wu, yek yetal tli todi yek bo lubiimi, ama yek ba

nda so nak de ten pa kan ta lak zhila lubii wu.

²⁶ Ama mas malgwe kum gaba gi gan yek ta nge kopti go, ta dam nak kadlan gwe kin lubii ten yelsi wu.

²⁷ De ze nda wi de dlalka njikan, yek yetal tak bo lubiimi wu, yek lubiimi nda ka, byas ndati.>>

²⁸ Yesu pak wul jwisi wu, yek banti ci mbalan ten kangwe ta hwisi gabe wu,

²⁹ nak de ta hwisi gaba nak man iko gon, ba de nak kangwe a man yisti Mbat Gaba ga Musa pali wu so.

8

Yesu ndok man cwo gita gon

¹ Yesu yil sut daka tlandali kawu, yek mbalan wonti kopti.

² Yek man gita gon li tet malti, yek ta ngusit atli yek ta balti nalti. Yek ta wulti de, <<Bagaa, kume tamik da go ka pallan de man lashi daskan.>>

³ Yek Yesu tak ang yek ta tanti, yek ta wuli de, <<Ta tami da, dam de man lashi daskan.>> Yek mali ndoki kali-kali.

⁴ Yek Yesu wulti de, <<Bak hwi malgon ilgan so, ama li ta man Paris bo yenki aka bal wul sadaka nak gwe Mbat Gaba ga Musa dlam wu. Pali nak gwisi ta mbalan yisi de ka ndoki wi.>>

Yesu ndok zhel ga bal man hapti dlo gon

⁵ Yesu te ka ban Karparnahum wu, yek bali ga

man hapti dlo ga Roma gon li tet malti yek ta ngemti de tas zit ang ne.

⁶ Yek ta wulti de, <<Bagaa, zhel gi ni lubii a atli zatuk dli tlet ka, ta nama tlat bomti i'e.>>

⁷ Yek Yesu wulti de, <<Ba li a lak ndokti.>>

⁸ Yek mali wulti de, <<Bagaa, a mbuki tak li tet da ka so, gaba kawei zhel gi a ndoki.

⁹ Nak de ami mago a atl da malgon ka kan ani, a man hapti dlo jon ni atl da ka pak wu. A wul gon de, <Li te du,> ata li. A po wul gon de, <Li tedi,> ata li te. A wul zhel gi de <Pali nak gan,> ata pali nu wu.>>

¹⁰ Yesu kum gaba gami wugo, yek ta ngip bi ka ang yek ta wul majwe sa nama kopti kaal gwas wu de, <<Gem a mik kaa hwikii ge, ka man Yisiraila mago a bo yen malgwe ngasti ten Nya gwas ndal nak ga malgan wu so.>>

¹¹ A niki ma hwiti de majwe ba man Yehuda ka sowu nak malgan wonti a yil tet tu gabas suk tet tu yemma asa dam na zhila asa nguk wul suk Ibarahim suk Ishaku suk Yakubu ka guu ga Nya.

¹² Ama majwe mbun de ta sik ni de mil guumi go sa laksi to debal ka ka duu damshal, a duk kan sa kuli asa as ang bi.

¹³ Yek Yesu wul man hapti dlomi de, <<Zigaa, a piki nak kangwe ka ngaski ten Nya de ta pik wu.>> Yek zhel ga man hapti dlomi ndoki kali-kali.

Yesu ndok nkwe ga Biturus

¹⁴ De Yesu te lubii da Biturus ka wu, yek ta mbi nkwe ga Biturus ten zazzabi.

¹⁵ Yek Yesu ta ang gwasi, yek zazzabi zakti, yek ta tlinya yek ta palit wul.

Yesu ndok wonti mbalan ka sukti

¹⁶ De sukti pi wugo, yek sa tullit mbalan jwe mazhe ni kasi ju wonti. Yek ta yilli mazhesi ka na gaba ga bi gwasi, yek ta ndok mas majwe dli tami bi sowu.

¹⁷ Nak gwisi pi ten de ta ilgwe Ishaya man dlamti gaba ga Nya dlam wu njikan. Gaba gwe wule,

<<Ta yem cwo jinan ka yek ta hwulanni na lashi kumti tamti ga dli jinan.>>

Majwe sa wule sa kop Yesu wu

¹⁸ Yesu yeni wi de mbalan wonti gandalti wu, yek ta laki de tas dakci bal dlalke tas pal tu ten kati gwe ni tu te duk wu.

¹⁹ Yek man yisti Mbat Gaba ga Musa gon li tet malti, yek ta wulti de, <<Man lishti, ba kopki mas lu gwe ka li wu.>>

²⁰ Yek Yesu wulti de, <<Gwen-gwen wo shu nisi da, a yadl mago bii nisi da, ama ami yen ga mbalan wo lu multi ni da so.>>

²¹ Yek de nam ka mil lishti ji Yesu wulti de, <<Bagaa, zakanni ta lak lep aba gi paa, apaa a lak kopki.>>

²² Yek Yesu wulti, <<Zak hwu mbalan tas lep yilkeni jwasan.>>

Yesu matl yetal nyaze

²³ Yek Yesu te ka jirgi ze, yek mil lishti jwas kopti.

²⁴ Sa ni nugo yek bal yetal nyaze gon tli tot ten bal dlalke hal yek zesi tlinya nak wule a cin jirgi na gaa. Ama a Yesu nama ndet yemba.

²⁵ Yek mil lishti jwas sak padalti, yek sa wulti de, <<Bagaa kisni ne, ma ba su gaz gaa ze!>>

²⁶ Yek Yesu wulsi de, <<Yek laki yek banti a cikii ye? Kii majwe ba ngasti ten Nya gwakan ndal sowu.>> Yek ta tlinya yek ta matl yetali suk zesi. Yek mas tlo ang, yek lu dam mbetlak.

²⁷ Yek mbalan ngip bi ka ang, yek sa ngusi wulti ka dlo gwasan de, <<Wok de gan de hal yetal suk kapsi ze mago asa kumit bi go?>>

Ndokti ga man mazhe a Gadasina

²⁸ Yesu mbuk lu ka kat atl ga Garasina wu, yek man mazhe jon de lop jwe asa dam ka gazukdi mo sukti. Man mazhe jwisi wo sa dam de wul cit banti i'e wi, hal sa laki yek ba mbalan po man kopti tu ten tantu gwisi so.

²⁹ Yek sa des le yek sa wuli de, <<Yek de ze gwa suk mi ye, ki Yen ga Nya? Ka tul de tak nolni a ba multi bo njikan sa?>>

³⁰ Ka sa'isi wo a alade jon ni njaa kali sa nama kyo.

³¹ Yek mazhesi ngem Yesu de, <<Kume de ka yillani kawu, aka zakni tan te ka alade ju.>>

³² Yek Yesu wulsi de, <<Yillan te ka.>> Yek sa yil daka mbalami ka, yek sa lak te ka aladesi. Yek mas aladesi lok su ka zesi ka yek sa mashi.

³³ Yek man kyo aladesi lak dلامي mbalan wul mas jwisi na ilgwe pi na man mazhe ju pak.

³⁴ Yek mas man bami yil sudi tas yen Yesu, sa yenti wugo yek sa ngemti tas zakisi kat atl gwasan.

9

Yesu ndok malgwe dli gwas tla kawu

¹ Yek Yesu te ka jirgi ze, yek ta pal te ka ban gwas ka.

² Yek majon tulli malgwe dli tlet kawu malti a atl ten lumulti. Ta yen ngasti ten Nya gwasan wu, yek ta wul man cwobi de, <<Yen gini ba ilgon hwotki so, sa taasik byas wul gwa kawu.>>

³ Na kumti nak gwisi, yek man yisti Mbat Gaba ga Musa jon wul yilkeni jwasan de, <<Malgan nama cutgaa suk Nya!>>

⁴ Nak de Yesu yis ilgwe sa nama daamti gwasan dani wu, yek ta wulsi de, <<Yek laki de kaa nama daamti byas wul ka mbadl gwakan ye?

⁵ Gwik bom so gwi? na ta wule, <Sa taasik byas wul gwa kawu.> Sogo ta wule, <Tlinya tak zigaa?>

⁶ Ama a nama lamti tak yisi de iko ni yen ga mbalan da tas taasi byas wul mbalan ka ten dii atli.>> Yek ta wul malgwe dli tlet kawu de, <<Tlinya tak kan lumulti gwa tak li lubii.>>

⁷ Yek mali tlinya yek ta li gas lubii.

⁸ Wonti mbalami yeni nu wu, yek banti cisi, yek sa bal nalti Nya de ta bal iko palti nak gwisi mbalan wu.

Yesu mbe Matiye

⁹ De Yesu ci cina na zatgaa wu, yek ta yen malgon gwe asa mbet de Matiye ata ni na zhila ka lu kanti wulpi boo. Yek ta wulti de, <<Kobanni,>> Yek ta tlinya yek ta kopti.

¹⁰ Kaal nak gwisi de kaa Yesu suk mil lishti jwas ba nguk wul ka lubii ga Matiye wu, yek man kanti wulpi boo suk man palti byas wul wonti tuli, yek sa lak dan na zhila mal Yesu suk mil lishti jwasi yek sa nguk wul.

¹¹ De man Paresi yeni nu wugo, yek sa wul mil lishtisi de, <<Yek laki de man lishti gwakan nama ngukti wul suk man kanti wulpi boo suk <man palti byas wul ye?>>

¹² Yesu kumi nu wugo yek ta wulsi de, <<Majwe ba cwo nama cit gwasan sowu ngo man ikan so, se man cwo.

¹³ Ama a lamti tak sak yenan ilgwe gaba ganan mbokti ang dani wu, gaba de ta wuli de, <Yenti gonti kan a lami, ba de we sadaka so.> Ten nak gwisi kan, a tul de ta mbe man wul ndakce so,

man palti byas wul kan a tuli mbet gwasan.>>

Kumti gazi ten palti kalkaze

14 Ka sa'i gwisi, yek mil lishti ji Yohana tul mal Yesu yek sa ngemti de, <<Yek laki de na mi, na man Paresi a ma pal kalkaze ama mil lishti jwa wo basa pali so ye?>>

15 Yek Yesu wulsi de, <<Yelan ji pyal kos a pal duu tuki a pyal kosi yi suksi ya? Ai multi jwe sa kamisi pyal kosi kawu yi tedi, ka sa'isi kan sa pal kalkaze.

16 <<Ai malgon kaman pyal yadi ata tlam keshti ga gus ka na nali so, kume ta pali nugo gus lukali a kesh ka man kangwe kesh cina wu.

17 A ba mbalan a shot pyal ze inabi ka gus ngura kul so. Kume ta pali nu go, ngure a kesh ka a ze inabisi shot te atl ka a yekge ngure lil ka wi. Pyal ze inabi wo ka pyal ngura kul kan a shoti. Palti nak gwisi ka laki asa mbi ze inabisi suk ngura kuli.>>

Ndokti ga kili man cwo suk palti kaami ga yen kili gwe mash wu

18 Yesu nisi ma gaba nu go yek bacina ga lu motgaa ga man Yehuda gon tuli, yek ta ngus atl a cina datka, yek ta wulti de, <<Ninge ninge kan yen gi ya mashi, ama lite tak tanti ta pal kaami.>>

19 Yek Yesu tlinya yek ta kopti suk mil shinti jwas ji botli.

20 Yek kili gon gwe ta pal gin de kutl cet lop a hwulan nitma shotti wu, li tet tu tukaal ga Yesu, yek ta tan bi lukal gwasi.

21 Nak de ta wuli ka mbadl gwas de, <<Ko ta lukal gwas kan a ta ni go, ba ndoki.>>

22 Yek Yesu ballati yek ta yenti wu yek ta wulti de, <<Yen gini ba ilgon hwotki so, ngasti ten Nya gwa ndoki wi.>> yek ta ndoki kali-kali.

23 De Yesu mbuk lu da bacinesi kawu, yek ta mbi mbalan asa nama hotti sheta asa nama shilan kali.

24 Yek Yesu wule, <<Balanni nini lu, yen kilisi bo mash so, yemba kan ta nama ndeti.>> Yek sa gitliti.

25 Sa yilli mbalami debal wu, yek Yesu te ka gifi yek ta ngifi ang yen kilisi, yek ta tlinya.

26 Yek gaba gwisi matl ka kat atl gwisi mas.

Yesu ndok dwa

27 Yek Yesu li cina wu, yek dwa de lop jon kopti, asa nama wulti to nya kade, <<Yesu yen ga Dauda yen gonti ganen nel>>

28 De Yesu te ka lubii gon wu, yek dwami li tet malti. Yek Yesu wulsi de, <<Kaa kan ka mbadl de ba man ndokti gwakan ma?>>

Yek sa wule, <<Yii, Bagaa, ka mani.>>

29 Yek Yesu tan gwel gwasan, yek ta wule, <<Han ta pikii nak gwe kaa kan ka mbadl wu,>>

30 De Yesu dlam nu wu, yek gwel gwasan buli. Yek ta

10

dalisi kang i'e, yek ta wulsi de, <<bak dلامي malgon ilgan so.>>

³¹ Ama yek sa ngusi dlamti ilgwe ta palisi wu ka kat atli mas.

Yesu ndok malgwe bata gaba dani sowu

³² De sa ba zak bami go, yek majon tulli malgon gwe mazhe ngibit bi kawu yek bata gaba dani sowu.

³³ Yesu yilli mazhesi daka mali kawu, yek mali njel gaba. Yek majwe ni kali wu ngip bi ka ang, yek sa wule, <<Ma bo taba yenti ilgon nu ka man Yisiraila so.>>

³⁴ Yek man Paresi wule, <<Na iko ga guu mazhe kan ta nama yillat mazhe ka.>>

Yesu yen gonti ga mbalan

³⁵ Yek Yesu ngusi matlti yek ta ngash kidi ban suk nak mili mas ata nama dlamti tami gaba ka lu motgaa jwasan ten bi guu ga Nya, ata nama ndokti ga wunda ji co mas suk majwe dli tamisi bi sowu.

³⁶ Ama de ta yen mbalan wonti mogaa wu, yek gonti gwasan citi nak de sa nama tlat bomti asa cac-cal danka wu, nak wule mbala jwe man kyo nisi da sowu.

³⁷ Yek ta wul mil lishti jwas de, <<Wotlti zhimi nali, ama man wotlti wo sa wonti so.

³⁸ Ngeman Bagaa ga wotlti zhimi tas mba man wotlti zhimi jon.>>

Yesu shin mil lishti de kutl cet lop

¹ Yek ta mbe mil lishti jwas de kutl cet lop ju yek ta balisi iko tas man yillat da yetal ka a tas man ndokti ga mas co suk majwe dli tamisi bi sowu.

² Shin ji mil shinti ji botlisi kade de, Siman gwe asa mbet de Biturus wu, suk yilka gwasi Andarawus, suk Yakubu yen ga Zabadi suk yilka gwasi Yohana,

³ suk Pilibus, suk Bartalomi, suk Tomas, suk Matiyu man kanti wulpi boo, suk Yakubu yen ga Halpa, suk Tadiwus,

⁴ suk Siman man Kan'ana suk Yehuda Iskariyoti malgwe bal bi Yesu wu.

⁵ Mil shinti de Kutl cet de lop jimi kan Yesu shinsi, yek ta lakisi icin kaal de, <<Bak lan mal majwe ba Man Yehuda ka sowu so, a bak te ka ban Samariya so.

⁶ Ama lan mal man Yisiraila jwe gil kawu.

⁷ Lanni a kaa hwi mbalan de, <Kanti ga Nya de guu gan bal njaa.>

⁸ Ndokan majwe dli tamisi bi sowu, pallan majwe mash wu kaami, ndokan man gita ka tas pal de man lashi daskan, a kaa yilli mbalan yetal ka. Ten koo lu kan sa balkii, kii mago bali ten koo lu pak.

⁹ Kaa ba li wu bak kaman wulpi ga zinariya sogo ga zil galla sogo ga hwol galla ka aljihu gwakan so.

10 A bak kaman ngura sogo mayafi sogo luka de lop suk kaptalan suk sanda so. Ten de man palti wul wo mbun de tas mbi ilga nguki ka palti wul gwasi.

11 <<Mas ban gwe kali wu, ngo hwa mbalan ka bami a kaa te lubii datka akaa dam kali hal se gas gwe ka zak bami wu.

12 Kume ka te ka lubiimi wugo a kaa wulisi sallama.

13 Kume hwa mbalan ni ka lubiimi ta mbi sallama gwakan. Kume hwa mbalan ni ka lubiimi sowu, sallama gwakan a pallikii.

14 Mas malgwe nge kanti gwakan sogo malgwe nge kumti gaba gwakan wu, a kaa bat kushka gwe nikii ten asan ka de kaa ba zak lubiimi wu, sogo de kaa ba zak bami wu.

15 Gem amik ka hwik ge, ten gas kisti gaba wo, Nya a dlwe mbadl man Sodom suk man Gomora man man ban jwisi.

16 <<Yekgu a nama shinti gwakan nak mbala jwe sa te ka dlo ga kadilap wu. Yek laki yek a nikii ma hwiti de tak daman na botlkan nak wuci, ama daman de majwe basa pi barna sowu nak kulu.

17 <<Pan dem dem na mbalan nak de sa man talat gwakan dlaboo, asa boki ka lu motgaa gwasan wu.

18 A sa talakii a cina ji bacina suk man kisti gaba suk guu jwasan ta damisi de sheda suk majwe ba Man Yehuda ka sowu.

19 Kume sa talakii malsi wu, ba kangwe kaa gaba wu sogo ilgwe kaa dlam wu hwotkii so, ten de sa balkii ilgwe kaa dlam wu ka sa'i gwisi,

20 nak de ba kik ka gaba so, ama Shishi ga Aba gwakan ka gaba tumalkii wu.

21 <<Yilka a bal bi ga yilka gwasi asa tloti, a aba a bal bi ga yen gwasi. Mil a tli man zat jwasan gaa hal asa laki tas tlosi.

22 Mas mbalan a ngekii ten bi shin gini. Ama mas malgwe dlo mbadl hal pakti go tik ka mbi kisti.

23 Kume sa lakkii ka bomti ka ban gan wu, aban te ka bami gan ka. Gem amik ka hwikii ge, kaa bo pak matlti dan ka ban ji Yisiraila ka so Yen ga Mbalan a pali.

24 <<Yen lishti nal man man lishti gwas so, a ba zhel nal man baboo gwas so.

25 Ai pali wi, de yen lishti dan nak man lishti gwasi, a zhel dan nak baboo gwas wu. Kume sa mbe baboomi de Ba'alzabul Guu Mazhe go, de yek sa mbe mil boo gwas ye?

26 <<A nikii ma hwiti ba banti gwasan cikii so, nak de ba ilgon ni ga yitle gwe basa bul ka sowu. A ba ilgon ni ga hwundali ka, gwe ba mbalan a yilli ten dii sowu.

27 Ilgwe a hwikii ka damshal wu, dlam an ka dlo cin, ilgwe sa hwikii ka shu kang go, lakan icin gwas ten gaa bii.

28 Bak banti majwe asa tlo dli ga mbalan ama basa man

tlot ga mbadl gwas sowu so. Ama banti malgwe ta man tlot ga dlisi ata man lakti ga mbadli ka buu wutu wu.

²⁹ Ale asa wul yadl balbal de lop ka wulpi galla de nam na? Ama ko gon gwasan a nda ten atl de bana yisti ga Aba gwakan gwe ni nya wu ka sowu.

³⁰ Ai ko ta madlan gaa gwakan mago ga dلامي kan ni malti.

³¹ Ten nak gwisi ai kaa manan balbal wonti na nalti.>>

³² <<Mas malgwe mbok ang de ti wo gi kan a cina ga mbalan wu, ammago ba mbok ang tenti de gini, a cina da Aba gi gwe ni to nya ka wu.

³³ Ama mas malgwe nge mbokti ang de ti wo gi kan mal mbalan go, ammago ba nge mbokti ang tenti de gini a cina da Aba gi gwe ni to nya kawu.>>

Dlanti kan a tulli, tami danti kan a tulli so

³⁴ <<Bak daman gwa we tamti danti kan a tulli ten dii atl so. Tamti damti kan a tulli so dlanti kan a tulli.

³⁵ Nak de a tul de
<< <ta mo yen mani suk aba gwasi,
a mo yen kili suk ana gwasi,

ta mo nkwe suk aka gwasi,

³⁶ man boo ga mbalan a dam de yelan dlanti jwasi.>

³⁷ <<Mas malgwe lam aba gwasi sogo ana gwas manan go mali mbuk danti de man

kopti gi so. A malgwe lam yen gwas ga maani sogo ga madli manan go, mali mbuk danti de man kopti gi so.

³⁸ Mas malgwe kan bomti nak gudal yencin gaa tas koban sowu, mali mbuk danti de man kopti gi so.

³⁹ Mas malgwe lam mbadl gwas go, ta hwul na mbadl gwasi, ama malgwe hwul na mbadl gwas ten bi gi go ta mbi mbadl gwasi.

⁴⁰ <<Mas malgwe kankii go ami kan ta kamanni. Malgwe kaman go, malgwe shinan wu kan ta kanti.

⁴¹ Mas malgwe kan man dlamti gaba ga Nya ten de ti wo man dlamti gaba ga Nya kawu, mali a mbi albarka gwe tumal man dlamti gabe. A mas malgwe kan man palti wul ndakce ten de ti wo man palti wul ndakce kawu, mali a mbi albarka tumal man palti wul ndakce.

⁴² A mas malgwe bal ko ta mbuka ze de nam nak mil jin ten de si wo mil lishti ji wu, Gem amik ka hwikii ge, ta sa ba batlti so.>>

11

Yohana man baptisma shin mil lishti jwasi

¹ Yesu paki hwit gaba mil shinti jwas ji botli de kutl cet lop ju wu, yek ta zak luisi yek ci ta cina na zatgaa yek ta te ka ban jwe ni ka kat atl ga Galili wu ata nisi ma mbokti ang suk lakti icin ten gaba ga Nya.

² Ka sa'isi wo a Yohana man baptisma ni ga le ka, de

ta kum ilgwe Yesu nama palti wu wu, yek ta shin mil lishti jwas malti,

³ tas kum gazi de, <<Kik de man tulti gwa, ko tan zi gwel tulli ga malgon?>>

⁴ Yek Yesu wulsi, <<Lak hwi Yohana ilgwe kaa kumi yek kaa yeni wu.

⁵ Dwa ba yenti lu, kulki ba li na asan, man gita nama palti de man lashi daskan, majwe kum kang sowu ba kum kang, asa nama pallat da majwe mash wu kaami, a majwe ba ilgon nisi da sowu nama kumti gaba man tamti.

⁶ Man albarka kade malgwe bata kot asan ten bi gi sowu.>>

⁷ De mil shinti ji Yohana zigaa wu, yek Yesu njeli hwit gaba wonti mbalan ten bi Yohana, yek ta wulsi de, <<Bohwe yek kaa la yenti ka me ye na? Tlal me jwe a yetal wuni kan kaa sa yenti ya?

⁸ Kume nuk sogo, to yek a kaa sa yenti ye? Kaa daman we malgon kan kaa yenti na mbuni luka ten dli ya? Wowo, majwe asa lak mbuni luka jwo ka dlaboo ga guu kan asa dami.

⁹ To, yek akaa sa yenti ye? Man dlamti gaba ga kan kaa sa yenti gwas a? Yii, amik ka hwikii ge, ta man man dlamti gaba ga Nya na nalti pamma.

¹⁰ Tik de malgwe takarda gaba tenti de,

<< <Yekgu ba lak yen shinti gini tas tulik cina tik de malgwe ta lakamik lu wu.>

¹¹ <<Gem amik ka hwiti ge, ka mas mbalan jwe modli wutsi go gon nak man Yohana man baptisma so. Ama malgwe tik de nak'eni ka guu ga Nya wu nal man Yohana man baptisma.

¹² Tun tet ka multi ji Yohana man baptisma hal yek la ase, guu ga Nya nama tlat bomti, a majwe nit ma balti bomti nama lamti tas kan guumi ka na ndalti.

¹³ Nak de mas Mbat Gaba ga Musa suk lishti ji man dlamti gaba ga Nya, dlam gaba ten bi guumi a ba Yohana bo tul sowu.

¹⁴ Kume kaa kan ilgwe sa dlam wu, Yohana kade Iliya gwe sa dlam gaba de ta tullu.

¹⁵ Mas malgwe kang kumti gaba nidda wu tas kumi.>>

¹⁶ <<Na yek ba cingal mbalan ji se ye? Nak mil mbalan jwe ni ka lu jetit gwasan wu kan sa ni, jwe sa nama mbet ga yelan jetit jwasan asa nama wulti de,

¹⁷ << <ma hotikii mbazhel yek bakaa dlal so,

yek ma wulikii koo multi mashkan yek bakaa kul so.>

¹⁸ Nak de Yohana tuli bata nguki ata tla i'e so yek sa wule, <man yetal kade ti.>

¹⁹ Yek Yen ga Mbalan tul wu ata nguki ata tlat, yek sa wule, <Malgan nguk wul hwo ata tla wul hwo, yelan ga man kanti wulpi boo suk <<man palti byas wul.>> > Ama mas na nu mbalan yen botlkan yisti wul ga Nya tumal palti wul gwasi.>>

Ban jwe nge cit atl gaa wu

²⁰ Yek ta njeli dalti kang ban jwe ta pal wul jwe a lak mbalan ten ngipti bi ang yek sa nge cit atl gaa wu.

²¹ Yek ta wule, <<Kii wo wul cit gonti kan man Koraizin! Kii wo wul cit gonti kan man Betsaida! Wul ngipti bi ang gwe sa pali malkii go, de da a Taya suk Sidon kan sa pali go da sa ci atl gaa, asa lak gus lukal asa cat mbatlal ten gaa jwasan asa nama balti bi.

²² A nikii ma hwiti de, ten gas kisti gaba wo Nya a dlo mbadl na man Taya suk Sidon mankii.

²³ Kii man Kaparnahum, kaa daman gwa we sa tlilcii to nya ka? Wowo, ai ka atl kan sa sulkii, ka lu damti ga majwe mash wu. Wul ngipti bi ang gwe sa pali ka ban gwakan wu kan sa pali a Sodom go da a yi hal ase.

²⁴ A nikii ma hwiti de ten cin kisti gaba wo sa yen gonti ga Sodom mankii.>>

Lan tet malanni tak mbi shukti

²⁵ Ka sa'i gwisi wo, yek Yesu wule, <<A pal hwol tuk naki Buka, Bagaa ga dii atli suk dlo nya nak de ka hwundali wul jwisi man botlkan yisti wul suk majwe yisti nisi da wu, ama yek kaa mboki ang mil mbalan dani.

²⁶ Yii Aba, ten nak gwisi ka tan yeniki.

²⁷ <<Mas wul wo Aba gi ka balanni. Malgon yis Buke so se Yeni, a ba malgon yis Yeni

so se Buke suk malgwe yeni hwit bi ga Buke wu.

²⁸ <<Lan tet malanni mas jwakan, kii de kaa nak wi akaa nama tlat bomti na wul man dibalti gaa wu, ami wo ba balkii shukti.

²⁹ Kaman ilgwe a dlam wu nak gwe a tla kan guda yencin ka yal gwas wu, palan ilgwe a mbokikii ang dani wu, nak de ami wo man kumti bi kan a man ngusalti gaa atl kan, apaa kaa mbi shukti ga mbadl gwakan.

³⁰ Ten de guda yencin gini gwe yek de ilgwe a dlam wu bom so, a ba wul ji dibal so.>>

12

Kumti gazi ten cin shukti ga man Yehuda

¹ Ka multi jwisi ten gas Asabar cin shukti ga man Yehuda, a Yesu suk mil lishti jwas nama yilti ka zhin alkama gon a kuzan ba tlo mil lishtisi, yek mil lishtisi njel celti gaa alkama asa nama ngukti.

² De man Paresi yensi wu, yek sa wulti de, <<Bo yen ilgwe mil lishti jwa nama palti gas Asabar wu, ko de Mbat Gaba ga Musa wule ba mbalan pali so wu.>>

³ Yek Yesu ballisi de, <<Ase, kaa yenan ilgwe sa lishi ten Dauda guu suk yelan lat jwasi de kuzan ba tlosi wu sa?

⁴ Ai, ta te ka lubii ga Nya, yek sa kan burodi gwe sa zi kawu yek sa nguki, ko de mbun de ta malgon nguk so

se man Parismi na ngusan wu.

⁵ Ko kaa bo yeni ga lishi ka Mbat Gaba ga Musa de, a man Paris pal ilgwe ba yek sowu ka lubii ga Nyami gas shukti, ama yek ba ni de we sa cel mbat gabe ka so sa?

⁶ A nikii ma hwiti de malgwe ta nal man lubii ga Nya wuggu.

⁷ Da kaa yis ilgwe laki yek gaba ga Nya wuli de, <Yenti gonti kan a lami ba de we takti wul so.> Da kaa yen man lashi palti ilgwe ba yek sowu na byas wul so.

⁸ Ten de Yen ga Mbalan wo Bagaa ga gas shukti kan.>>

Yesu ndok malgwe ang gwas tla kawu

⁹ Yesu zak lwisi wugo, yek ta te ka lu motgaa gwasan,

¹⁰ a malgon ni da kali gwe ang gwas tla kawu. Yek man Paresi ngem Yesu de, <<Mbun de ta ndok mbalan gas shukti ya?>> Sa ngem ti nu tas man dopti gwas na palti wul gas shukti.

¹¹ Yesu wulsi de, <<Wok ka kii gwe de mbala a nidfa, a mbale nda ka shu gas shukti a bata yillat daka shusi ka ten gas shukti so wo?

¹² Ai mbalan manan mbala i'e? Ten nak gwisi kan, sa dlam de ba mbalan pal hwa wul gas shukti so so.>>

¹³ Yek ta wul mali de, <<Tak ang gwa,>> yek ta taki. Yek ami ndoki, yek pal nak gon wu.

¹⁴ Yek man Paresi yili, yek sa tak dlam gaba ten kangwe sa pi asa tlo Yesu wu.

Gaba ga Ishaya man dlamti gaba ga Nya njikan wi

¹⁵ De Yesu yisi nu wugo, yek ta zak lwisi, yek mbalan wonti kop kaal gwasi, yek ta ndok mas man cwo jwe sa ni kasi wu.

¹⁶ Yek ta hwisi de bas dلامي mbalan ilgon tenti so.

¹⁷ Ili pi nu ten de ta gaba gwe Nya dلامي tumal Ishaya wu njikan da, gaba gwe wule,
¹⁸ <<Zhel gi gwe a botli wu kawu,

a lamti a nima hwol tuk na ti i'e.

Ba njikanti na Shishi gini ata pali mas kat atl ji ban kisti gaba ga gem.

¹⁹ Ta dlak gaba suk malgon so, a bata tlil yal gwas nya so,

a basa kum yal gwas dan ten tantu ka so.

²⁰ Ta pak celti mamo gwe bal njaa ta cel kawu so, a bata mbash pitila gwe ba lam mashkan wu so.

se ta laki yek palti gem ci ban.

²¹ Majwe ba Man Yehuda ka sowu a zi mbadl tenti.>>

Yesu suk Ba'alzabul Guu Mazhe

²² Yek sa tullit man mazhe gon, mali wo ta gaba dani so, a dwa kan yek Yesu ndokti yek ta man gaba suk yenti lu.

²³ Yek banti ci mas mbalan jwe ni kali wu. Yek sa wule, <<Bohwe, ale malgan go yen ga Dauda kan na?>>

²⁴ Ama man Paresi kumi nu wu, yek sa wule, <<Ai na iko ga Ba'alzabul Guu Mazhe

kan malgan nama yillat ga yetal ka.>>

25 Nak de Yesu yis daamti gwasan wu, yek ta wulsi de, <<Mas guu gwe mbalan jwas tatl gaa gwasan de lop ten nget ga yilkeni jwasan go bami a dlal so. A mas ban sogo boo gwe a mbalan jwasan tatl gaa gwasan de lop ten nget ga yilkeni jwasan go, bami sogo boomi a dlal so pak.

26 Kume Shedan ka yilli Shedan go, da ni kan ban gwas a dlal gwi? Nak de ta nama dlanti suk gaa gwas wu.

27 A kume na iko ga Ba'alzabul kan a nama yillat ga mazhe kawu, mil lishti jwakan wo na iko ga wok asa yilli ka wo? Sik ka damikii de man kisti gaba.

28 Ama kume na iko ga Shishi ga Nya kan a nama yillat mazhe ka wu, Nya de guu tulikii wi.

29 <<Sogo da nii kan malgon a man tet ka lubii ga ndali mbalan ata yemit wul ka gwi? Se ta bal man lubiimi ka paa ata manit yemti wul ka.

30 <<Malgwe ni suk ami sowu, mali nama nget gini. A malgwe zi ang ten moti sowu catti kan mali nama catti ka.

31 Yek laki yek a nikii ma hwiti de, sa man taasti ga mas byas wul suk gaba mbulti Nya ga mbalan ka, ama malgwe dlam byas gaba ten Shishi ga Nya go sa taasit ka so.

32 Mas malgwe dlam gaba mbulti ten Yen ga Mbalan go sa taasit ka. Ama mas malgwe dlam gaba mbulti ten Shishi ga Nya go sa taasit ka so, ko nak ninge sogo cin ga ayo.

Tlindi suk yandi gwasi

33 <<A hwa tlindi wut hwa yandli. Ama kume tlindi wo lili kawu, a wut lili yandi. Tu ten wunda ga yandi kan a mbalan yis wunda ga tlindi.

34 Wonti woka nzi nakkii nini, da ni kan kaa dlam hwa wul gwi? Ai ilgwe ni ka mbadl wu kan a bi dlam.

35 Hwa mbalan wo ata yilli hwa wul tet ka hwa wul gwe ta zi ka mbadl gwas wu, a byas mbalan wo ata yilli byas wul tet ka byas wul gwe ta zi ka mbadl gwas wu.

36 Ama amik ka hwikii ge, mbalan a dlam mas byas ilgwe sa dlam wu ten cin ga ayo cin kisti gaba.

37 Sa kisik gaba ten ilgwe ka dlam wu, gon a ilgwe ka dlam laki aka ni de man palti wul ndakce sogo man palti byas wul.>>

Lal ga Yona

38 Yek man Paresi suk man yisti Mbat Gaba ga Musa jon wulti de, <<Man lishti, ma nama lamti tak palini wul ngipti bi ang gwe a mbok ang de ki wo sut mal Nya kan ka ni wu.>>

39 Yek ta ballisi de, <<Byas mbalan ji ase man lashi palti gem nama lamti yenti wul ngipti bi ang gwe a damisi de lal wu, ama sa zisi lal gon so,

seko wundaḷ lal ga Yona maṇ dlamti gaḃa ga Nya wu.

⁴⁰ Nak kangwe Yona paḷ multi de mekan cin suk gasi ka tuk ga bal kwes wu, nak gwisi kaṇ Yen ga Mbalan a mul de mekan cin suk gasi ga lebi ka atli.

⁴¹ Ten cin ga ayo maṇ Neniba a tlinya suk mbalan ji se taṣ mbokisi ang de sa paḷ ilgwe ba yek sowu. Nak de maṇ Neniba ci atl gaa ten byas wul gwasan na kumti dlamti gaḃa ga Yona, ama maḷgwe nal man Yona wuggu!

⁴² Ten cin ga ayo Guu ga Madli Sheba a tlinya suk mbalan ji se taṣ mbokisi ang de sa paḷ ilgwe ba yek sowu. Ten de ta tli tet ka dlenti lu taṣ kaṭi kang wundaḷ ga botlkan yisti gaḃa ga Sulemanu guu, ama maḷgwe nal man Sulemanu wuggu!

Palṭi ga byas mazhe

⁴³ <<Kume byas mazhe yil ḁaka mbalan kawu, ata ngusi matlti ḁanka lu jwe ze ni ḁa sowu ten ngot lu gwe ta shuk wu ama a baṭa mbi so.

⁴⁴ Apaa ata wul gaa gwas de, <Ba pal teka lubii gwe a zaki wu ka.> Kume ta pali yek ta mbi lubiimi go sa taasi ka yek sa lakami ka a ba maḷgon ni gibi sowu.

⁴⁵ Ta sak mbe byas mazhe jwe ngalci manti wu de nitgi tedi, asa sak dam gibi. Ka kaali wo a damti ga mali lil man kangwe tani tek wu. Nak gwisi kaṇ a pi na byas mbalan ji ase.>>

Ana ga Yesu suk yilkeni jwas tul malti

⁴⁶ Ata yima hwit gaḃa mbalan jwe mo gaa wu nu wugo, yek ana gwas suk yilkeni jwas tuli yek sa dala a debaḷ, sa nama lamti taṣ gaḃa sukṭi.

⁴⁷ Yek maḷgon wulti de, <<Ana gwa kawu suk yilkeni jwa a debaḷ, sa nama lamti taṣ gaḃa sukṭi.>>

⁴⁸ Yek ta ballit de, <<Wok de ana gi suk yilkeni ji wo?>>

⁴⁹ Yek ta mbok ang ten mil lishti jwasi, yek ta dlam de, <<Ana gi suk yilkeni ji kawu ade.

⁵⁰ Mas maḷgwe paḷ ilgwe Aba gi gwe ni to nya kawu lami wu, mali kaḁe ana gini a tik de yilka gini ga maani suk ga modli.>>

13

Cingalti gaḃa na maṇ bakti zhin

¹ Yek Yesu yil ḁaka lubiimi ka ten cin jwisi, yek ta sak dam ten bi bal ze.

² Yek mbalan ngusi motgaa malti hal yek sa luk lakti dlo se nak ta sak te ka jirgi ze yek ta dam gibi, a mbalami ni ten bicikdi.

³ Yek ta hwisi gaḃa wonti na cingalti gaḃa, yek ta dlam de, <<Maṇ kolti zhin gon yil de ta la bakti zhin gwasi.

⁴ Ta nama catti wundaḷ gwas nugo, yek jon lok ten tantu yek yadl sak ḁakami ka.

⁵ Yek wundaḷi jon lok ka gacal, lu gwe ba atl ni kali i'e

sowu. Yek te bale-bale nak de
atl nal kali sowu.

⁶ Ama de cin mat wugo yek
ilgwe sa bak wu lada ka yek
nko ka, nak de tlalki nisi da
i'e sowu.

⁷ Wundali jon lok ka lu gwe
il ni kali wu, yek ili kidi yek
ngip ilgwe sa bak wu ka.

⁸ Yek jon lok ka hwa lu, yek
ilgwe sa bak wu pal gwe i'e.
Jon wo de zabal, jon wo de
kutl de mukka a jon wo de
kutl de mekan.

⁹ Malgwe kang kumti nidda
go, tas kum gaba gami.>>

*Ilgwe laki a Yesu hwi gaba
mbalan na cingalti gaba wu*

¹⁰ Yek mil lishti jwas tul
malti yek sa ngemti de, <<Yek
laki aka hwi mbalan gaba na
cingalti gaba ye?>>

¹¹ Yek ta ballisi de, <<Nya
balkii yisti wul ga hwundali
gwe ni guu ga Nya wu, ama
si wo sa balsa so.

¹² Mas malgwe wul nidda
go, sa mbalit da, kangwe
wul a nit da nal wu. A
mas malgwe wul nidda sowu,
naki gwe nidda wu mago sa
kamit ka.

¹³ Ilgwe laki a dlamti wul
na cingalti gaba go yek de,

<<Ko tas kusi, sa yenni so,

Ko tas kat kang sa kumi,
a basa yis gaami so.

¹⁴ Gem ilgwe Ishaya man
dlamti gaba ga Nya dlam
tensi wu njikan wi, de ta
wule

<< <Kaa ngusi kumti gaba,
ama kaa yis gaa ga il-
gwe kaa kumi wu so

Kaa ngusi yenti wul,
ama kaa yis ilgwe kaa
yenni wu so.

¹⁵ Nak de mas jwasan mbadl
kangalisi kawu,

Ba kang gwasan a kum
gaba so,

a yekgu sa yitla gwel
gwasan kawu.

Sa lak yen wul na gwel
gwasan,

sa lak kum gaba na kang
gwasan.

Ten de ba mbadl gwasan
yis gaami so

hal asa pal tet malanni
ten de ta ndoksi.>

¹⁶ Ama kii wo man albarka
kan, nak de a gwel gwakan
yen wul a kang gwakan kum
gaba wu.

¹⁷ Gem amik ka hwikii ge,
man dlamti gaba ga Nya
suk mbalan man palti wul
ndakce wonti lami tas yen
ilgwe kaa nama yenti wu,
ama yek basa yeni so. Asa
lami de tas kum gaba gwe
kaa nama kumti wu ama yek
basa kumi so.

*Ilgwe cingalti gaba na
man bakti zhin nama mbokti
ang dani wu*

¹⁸ <<Kati kang ilgwe
cingalti gaba na man bakti
zhin nama mbokti ang dani
wu.

¹⁹ Kume mbalan kum gaba
ten guumi yek bata yis gaa
ga ilgwe gabe dlam wu sowu,
a shedan tulli ata yem gabe
daka mbadl ga mali ka.
Gwisi kade wundal gwe lok
ten tantu wu.

²⁰ Wudali gwe lok ka gacal
go, yek de malgwe kum gabe

wugo ata ndaki bale-bale na hwol tuk wu.

²¹ Ama nak de gabe lak kidi tlalki ka mbadl gwas sowu, ba gabe a dladl kati so, ka sa'i hwottidli suk bomti tul ten bi gabe wugo ata pal na kaali bale-bale.

²² Wudali jwe lok ka ili go, yek de mbalan jwe asa kum gabe, ama a hwottidli ga dii atl ge suk laamti wulpi laki a ba gabe a nali ta wut mil so.

²³ A wundali jwe lok ka hwa lu go nak mbalan jwe sa kum gabe yek sa yis gaami wu kan. A gabe laksi ten wutti mil jwe wontat ji jon la zambal, jon wo kutl de nitgi, a jon wo kutl de mekan.>>

Cingalti gaba na bakti byas alkama ka zhin

²⁴ Yek Yesu cingaltisi gaba gon da, yek ta dlam de, <<Guu ga Nya wo nak malgon gwe bak hwa wundal alkama ka zhin gwas wu kan,

²⁵ yek gas gon ka gasi a mbalan ni atli yek yelan dlanti gwas sak bak byas wundal alkama ka zhimi yek paa ta zigaa ilgon gwasi.

²⁶ De hwa alkame tlal de mbutl gaa wu, yek byas alkame tlal pak.

²⁷ <<Yek zhel ji mali li tet malti yek sa wulti de, <Bagaa, a wule hwa wundal alkama kan ka bak ka zhin gwa wu na? Yek da nii kan byas alkama yil tot gibi gwi?>

²⁸ <<Yek ta wulsi de, <Yelan dlanti gi ka sak baki.>

<<Yek zheli wulti de, <Ka lami de tan sak ndus byas alkame daka zhimi ka?>

²⁹ <<Yek ta wulsi de, <Wowo, gon a ten ndusti byas alkame ka, akaa lak ndus hwabi jon ka.

³⁰ Zakansi tas kidi ka lu de nam hal se ka gisi. Kume sa'i tloti bal go ba hwi man tloti de, tlo byas alkame ka akaa bal na zaa, gaami-gaami akaa kweli ka, apaa kaa mo hwa alkame a kaa wut ka nhu gini.>>

Cingalti gaba na gwe mastat

³¹ Yek Yesu po cingalisi gaba gon da, yek ta wulsi de, <<Guu ga Nya wo nak gwe mastat gwe malgon kaami yek ta bak ka zhin gwas wu kan.

³² Ko de gwe mastat wo nda nak'eni man mas gwe wullu, ama kume tlindi gwas nallu go a dam de bal tlindi man mas naa tlindi a yatl lak bii gwasan ka mil ami.>>

Cingalti gaba na yiis

³³ Yek ta hwisi cingalti gabe gon da yek ta dlam de, <<Guu ga Nya wo nak yiis gwe kili gon lak ka apti gal cingalti de mekan, yek ta ngusi wuti hal yek yiisi ngashi wu kan.>>

Yesu gaba na cingalti gaba

³⁴ Yesu hwi mbalan wul jin mas na cingalti gaba, bata dlamisi ilgon ba cingalti gaba so.

³⁵ Na nu kan ta njikan il-gwe Ishaya man dlamti gaba ga Nya dlam wu gwe wule, <<Ba bul bi gini a hwisi wul na cingalti gaba,

Ba hwisi wul jwe ni ga hwundali ka tun tet

ten lakti zhila dii atl wu.>>

Ilgwe cingalti gaba na man bakti zhin nama mbokti ang dani wu

³⁶ Yek Yesu zak lu gwe wonti mbalami ni wu, yek ta te gib boo. Yek mil lishti jwas te malti yek sa wulti de, <<Bo hwini ilgwe cingalti gaba ten byas alkama ka zhin nama mbokti ang dani wu.>>

³⁷ Yek ta wulsi de, <<Yen ga mbalan ka de man bakti hwa wunda alkama ka zhimi,

³⁸ a dii atl ka de zhimi, hwa wunda alkame ka de mil gu-umi, byas alkame ka de mil ji Man Ngaldi,

³⁹ a yelan dlantisi de ta bak byas alkame wu ka de Ibilis. Wotlti zhimi ka de pakti ga dii atli, a man wotlti zhimi ka de mil shinti ji Nya.

⁴⁰ <<Nak kangwe asa mo byas alkama asa kweli ka na wutu wu, nak gwisi kan sa pali ka pakti ga dii atli.

⁴¹ Yen ga Mbalan a shin mil shinti jwasi asa mo wul jwe a lak mbalan ten palti byas wul wu suk mas man palti ngaldi, asa mbolsi daka guu gwas ka.

⁴² A paa asa wutsi su ka buu wutu man ciciti ka, kali kan sa kuli asa nama asti ang bi.

⁴³ Ka sa'i gwisi kan man palti wul ndakce a cil nak cin, ka guu ga Aba gwasan. Ta mas man kang kumti kum gaba gan.

Cingalti gaba na zok wul ang gwe ni hwundali ka

⁴⁴ <<Guu ga Nya wo nak zok wul gwe sa hwundali ka ka zhin wu kan, gwe de malgon te dani wu yek ta po hwundali ka da. Ten bi hwol tuk gwas yek ta wul mas wul jwas ka yek ta sak wul zhimi na wulpi.>>

Cingalti gaba na zok mbuni ye

⁴⁵ <<Guu ga Nya wo nak wule man wulti wul ka, gwe nama ngot zok mbuni ye,

⁴⁶ yek mali mbi zok ye gon man mbunti i'e, yek ta sak wul mas wul jwas ka yek paa ta wul yesi na wulpisi.

Cingalti gaba na dipti ze

⁴⁷ <<Guu ga Nya wo nak wul dipti ze gwe sa lak ka bingi ze yek dop wunda kwes wonti,

⁴⁸ de njikan wugo, yek man dopti kwesi dlak wul dipti zesi to ten bicikdi ka. Yek sa dam na zhila yek sa dakam hwa kwesi yek sa mosi ka gada, ama byas kwesi wo yek sa wut ka.

⁴⁹ Nak gwisi kan sa pali ten pakti ga dii atli, mil shinti ji Nya a tuli asa hwul dlo ga man palti wul ndakce suk man ngaldi

⁵⁰ asa wut man ngaldi ka buu wutu man ciciti, kali kan sa kuli asa nama asti ang bi.>>

Cingalti gaba na gus wul ang suk pyali

⁵¹ Yek Yesu ngemsi de, <<Kaa yis gaa ga wul jin mas a?>>

Yek sa ballit de, <<Yii Bagaa.>>

⁵² Yek ta wulsi de, <<Ten nak gwisi kan, man lishti Mbat Gaḡa ga Musa gwe dam de yen lishti ka guu ga Nya go, nak ba boo gwe ata yilli pyal wul suk gus wul tot ka bii wul ang gwas wu kan tani.>>

Sa nge Yesu a Nazarat

⁵³ De ta pak dlamti cingalti gaḡa jin wugo, yek ta zak luisi.

⁵⁴ Yek ta pal ban gwasi yek ta njeli mbokti ang mbalan ten gaḡa ga Nya ka lu motgaa gwasan yek mbalami ngip bi ka ang. Yek sa ngusi dlamti de, <<A ako kan malgan mbi wundaḡ botlkan yis wul jin, suk iko palti wul ngipti bi ang gan ko?

⁵⁵ Ale tik de yen ga kapinta wu na? ale gasal gwas kaḡe Maryam na? A yilkeni jwas kaḡe kaa Yakubu, suk Yusupu, suk Siman suk Yehuda na?

⁵⁶ A yilkeni jwas ji madli mago sa nan de sa? Tet ako kan malgan mbi mas wul jimi ko?>>

⁵⁷ Yek mbadl lilisi na ti.

Yek Yesu wulsi de, <<Asa bal nalti man dlamti gaḡa ga Nya ko ako, ama ka ban gwasi suk lubii gwas wo basa balti nalti so.>>

⁵⁸ Nak de sa ngassi tenti sowu, yek bata pal wul ngipti bi ang kali i'e so.

14

Mashkan ga Yohana man baptisma

¹ Ka multi jwisi yek Hiridus Antipas guu kum gaḡa ten Yesu.

² Yek ta wul majwe asa palit wullu de, <<Malgan co Yohana man baptisma kan Nya pallat kaami! Yek laki yek iko palti wul ngipti bi ang nit da nak gwisi.>>

³ Tek go a Hiridus laki yek sa dop Yohana yek sa balti, yek sa let ka ten bi ga Hirodiya, kili ga Pilip yilka gwas wi.

⁴ Nak de a Yohana kul hwi Hiridus de, <<Mbun de tak kan Hirodiya de kili gwa so!>>

⁵ Hiridus lami de tas tlo Yohana ka, ama yek banti ga mbalan citi, nak de sa kan de Yohana wo man dlamti gaḡa ga Nya kaḡe ti wu.

⁶ Ama yek cin zat ga Hiridus ballat tet wu go, yek yen kili ga Hirodiya dlal a cina ga mandaki jwe tul ka biki hwol tukisi, yek dlaltisi tamit da i'e

⁷ yek Hiridus mo gaḡa na Nya yek ta palit alkawol de ta balti mas ilgwe ta ngemi wu.

⁸ Yek ana gwas hwit ilgwe ta ngemi wu, yek yen kilisi wul Hiridus de, <<Balan gaa ga Yohana man Baptisma ade ka gali nige-nige!>>

⁹ Yek gaḡe hwot guumi i'e, ama nak de ta mo gaḡa na Nya, a mandaki jwas ka ju kali wu, yek ta dlam de ta balti ilgwe ta lami wu.

¹⁰ Yek ta shinlu yek sa kotli gaa Yohana ka ata ni ga le ka,

¹¹ yek sa tulli gaami ka gali yek sa bal yen kilisi, yek ta

tale gasal gwasi.

¹² Yek mil lishti ji Yohana sak kan dli gwasi yek sa leпти ka, Yek pa sa sak hwi Yesu ilgwe pi wu.

Yesu bal mbalan zangu de namtan ilga nguki

¹³ De Yesu kum ilgwe pi wugo, yek ta te ka jirgi ze, yek ta li ka lu gwe mbalan ni da sowu tas dam na ngus da. Ama yek mbalami kum lu gwe ta ni wu, Yek sa zak ban jwasan yek sa kopti ten asan.

¹⁴ De Yesu yil daka jirgi ze ka wu, yek ta yen motgaa ga wonti mbalan, yek ta yen gonti jwasan yek ta ndok majwe dli tamisi bi sowu.

¹⁵ Sukti pi wugo, yek mil lishti jwas tul malti yek sa wulti de, <<Sukti ka bali, a lu ge go lubii ni da kali so. Palli bi mbalami tas li danka mil ban jwe ni njaa wu ka, tas wuli gaa gwasan ilga nguki da.>>

¹⁶ Yek Yesu wulsi de, <<Ni ngetli de tas zigaa so. Balansi ilgon tas nguki.>>

¹⁷ Yek sa ballit de, <<Ilgon nini ang ade so, se nak baredi de namtan suk kwes de lop.>>

¹⁸ Yek ta wulsi de, <<Talenini nini tedi.>>

¹⁹ Yek ta wul mbalami de tas dam na zhila ten me. Yek ta kan baredi de namtami suk kwes de lobi yek ta lak gaa nya, yek ta pal hwol tuk na Nya yek ta cac-cal baredisi. Yek pa ta bal mil lishti jwasi yek sa ngusi balti mbalan.

²⁰ Yek mas mbalami nguki yek kumsi. Yek mil lishtisi mo losali jwe sa wu, hal yek njikan gada de kutl cet lop.

²¹ Wontat ga majwe nguk wu, pal mani de zangu namtan ban na modli suk mil mbalan.

Yesu li na asan ten gaa ze

²² Sa nama pakti, yek Yesu laki yek mil lishti jwas te ka jirgi ze yek sa ndet cina ten lat tu ten kati gon ga zesi, a ti gaa gwas wo ta yima pallat bi motgaa wonti mbalami.

²³ Ta pallisi bi paki wu yek ta to ten zandal tlandal tas ngem Nya. Hal yek sukti luk pi ata yi kali ti na ngusi.

²⁴ Ama a jirgi bal teka dlo bal ze ka, a kapsi ze nama jekti ga jirgi dan ka nak de yetal nama wulti tet tu cina ga jirgi wu.

²⁵ Yek Yesu li malsi na asan ten gaa zesi ka bultlwe ga cina.

²⁶ Mil lishtisi yenti ten lat na asan ten gaa ze wugo yek banti cisi. Yek sa wuli de, <<Gu co lul kan!>> Yek sa lak yal na banti.

²⁷ Yek Yesu gabesi yek ta wulsi de, <<Ba ilgon hwotkii so! Ami kan, ba banti cikii so!>>

²⁸ Yek Biturus wulti de, <<Bagaa, kume kik go, wulan de ta li tet malki ten gaa zesi.>>

²⁹ Yek ta wulti de, <<Li tedi.>>

Yek Biturus yil daka jirgi ka, yek ta njel lat mal Yesu ten gaa zesi.

³⁰ Ama de Biturus kum ndalti ga yetali wu, yek banti

njel cit gwasi yek ta njel sut gaz gaa ze. De ta ba su gaz gaa ze wu, yek ta lak yal, yek ta wuli de, <<Kisan ne, Bagaa!>>

³¹ Yek Yesu tak ang gwasi bale-bale yek ta ngibit ang yek ta dalti todi, yek ta wulti de, <<Ki de ba ngasti ten Nya gwa ndal sowu, yek lakki ten celti ka mbadl ye?>>

³² Yek sa te ka jirgi mas jwasan, yek paa yetali mul atli.

³³ Yek majwe sa ni ka jirgi wu ngusit atli, asa nama wulti de, <<Gem kan, yen ga Nya kade ki!>>

Yesu ndok mbalan ka kat atl ga Genisarat

³⁴ De sa dakci bal zesi wugo yek sa yil to ten bi cikdi gwe ni njaa mal atl ga Genisarat wu ka.

³⁵ Man bami yisi de Yesu kade gwisi wu, yek sa shini lu mas mbalan jwasan, yek mbalami tulli mas mbalan jwasan jwe dli tamisi bi sowu malti,

³⁶ yek sa ngemti de tas nak tan ko ta bi lukał gwas ne, yek mas majwe tani wu mbi ndokti.

15

Ilgwe a bacina ji man Yehuda pali wu

¹ Yek man Paresi suk man yisti mbat gaba ga Musa jon tet Wurshelima tul mal Yesu yek sa ngemti de,

² <<Yek laki a mil lishti jwa nge kopti wul jwe a kidi jinan

pali wu ye? De si wo basa pol ang ka pa so, de sa ba nguk wullu!>>

³ Yek Yesu wulsi de, <<A kii, yek laki de akaa cel mbat gaba ga Nya ka, ten bi palti wul jwakan ye?

⁴ Ai Nya dlanan de, <Ta mbalan bal nalti aba suk ana gwasi,> a <malgwe byal aba, sogo ana gwas go, ngetli kan ta tlot ka.>

⁵ Ama kii wo akaa mboki ang mbalan de, kume ilgon ni mbalan da gwe ta bal aba sogo ana gwasi ten de tas zisi ang wu ni mali ngetli de tas zisi ang so, ten de ta manisi wulti de <Mas ilgwe gwe a lamikii balti go, a pal alkawol wi de ba bal Nya.>

⁶ Nak gwisi mbok ang de, po yi mali ngetli de tas bal nalti aba suk ana gwas so.* Na palti wul gwakan nak gwisi kan kaa palli gaba ga Nya ten koo lu.

⁷ Kii man palti riya! Ilgwe Ishaya man dlamti gaba ga Nya dlam tenkii ni ndakce gwe wule!

⁸ << <Na kul bi kan a mbalan jin balan nalti, ama mbadl jwasan dlenti suk ami.

⁹ Ten koo lu kan asa ngusi atli, asa mbok ang ten mbat gaba ga mbalan de gaba ga Nya.>†>>

Ilgwe a lil mbalan kawu

¹⁰ Yek Yesu mbe mbalami yek ta wulsi de, <<Kuman gaba gan akaa yis gaami!

* 15:6 15:6 Ka lishtisi jon wo sa lishi deAba sogo ana gwasi † 15:9 15:9 YenIsh 29:13

11 Ilgwe a su tu ka bi wu kaḁe maṇ lilti ga mbalaṇ ka so, ama ilgwe a yil tot tu ka bi ga mbalaṇ wu kaḁe maṇ lilti gwas ka.>>

12 Yek mil lishtisi tul malti yek sa wulti de, <<Ama ka yisi de ilgwe ka dlam wu nda maṇ Paresi mbadl a?>>

13 Yek ta ballisi de, <<Mas ilgwe ba Aba gini, gwe ni Nya wu ka bak sogo sa tus da ten zhila gwas ka.

14 Hwulanḁii suksi, si wo dwa kaṇ, ama asa nde dwa cina. A kume dwa ka nde dwa cina go, mas jwasan sa lok ka shu.>>

15 Yek Biturus wulti de, <<Yillini gaa ga cingalti gaba gwisei.>>

16 Yek Yesu wulsi de, <<Ase hal ninge kaa po yisan gaami sa?

17 Kaa bo yisi de mas ilgwe a su tu ka bi mbalaṇ go ka tuk kaṇ a su, apaa ka kaali wo a yil ḁaka mali kasa?

18 Ama wul jwe a yil tot ka bi go, wul jwe nit ka mbadl wu kaṇ, a yek de maṇ lilti ga mbalaṇ ka.

19 Ten de tot ka mbadl kaṇ a byas daamti ngusi yilti. Wudal ji tlot mbalaṇ, suk lamti pat palaṇ, suk mas byas pat suk modli, suk pat mukaḁ, suk shelti lal mbalaṇ gaa, suk lil shin mbalaṇ ka.

20 Wul jimi kaḁe maṇ lilti ga mbalaṇ ka, ama ngukti wul na duu ang wo lil mbalaṇ so.>>

21 De Yesu zak luisi wu yek ta li ka kaṭ atl ga Taya suk Sidon.

22 Yek kili Kan'ana gon gwe ni kali wu tul malti yek ta tlil yal nya yek ta wulti de, <<Yen gonti gi ne, Bagaa yen ga Dauda! Mazhe jon nama nolti ga yen gini i'e.>>

23 Ama yek ba Yesu wulti de ilgon so. Yek mil lishti jwas tul malti yek sa ngemti yek sa wulti de, <<Mbol kili gan ne, ten de ta nama kopti ata nama hwotti ganan na tlilti yal nya.>>

24 Yek ta wulsi de, <<Mal mbala ji Yisiraila jwe gil ju na ngusan kaṇ sa shinanni.>>

25 Yek kilisi sak ngus na gahwulan a cina gwasi, yek ta wulti de, <<Zi ang ne, Bagaa!>>

26 Yek ta wulti de, <<Mbun de ta kan ilga nguki ga mil lubii a bal kadi so.>>

27 Yek kilisi wulti de, <<Go nu kaṇ, ama ai kadi nguk ilga nguki gwe a yili baboo gwas ḁa ang ka a nda sut gas tebul wu.>>

28 Yek Yesu wulti de, <<Kili mbalaṇ, ngaski ten Nya ndali! Ka mbi ilgwe ka ngemi wu wi.>> Yek yen ga kilisi mbi ndokti na dlamti gwas nak gwisei.

Yesu ndok wonti mbalaṇ

29 Tet kali go, yek Yesu kobi tu bal ze ga Galili. Yek ta to ten tlandal yek ta dam na zhila.

30 Mbalan wonti tul malti, sa tulit kulki, suk dwa suk maṇ gita suk bebe, suk

Ngasti ten Nya ga kili gon

naami jon wonti yek sa wutsi atl a cina gwasi yek ta ndoksi.

³¹ Yek mbalami ngip bi ang de sa yen bebe ten gaba, a man gita ndok wi, a kulki ba li na asan, suk dwa ten yenti lu wu. Yek sa tas Nya ga man Yisiraila.

Yesu bal mbalan zangu de wupsi ilga nguki

³² Yek Yesu mbe mil lishti jwasi yek ta wulsi de, <<A nama yenti gonti ga mbalan jin, sa mul de mekan ade malan wi a basa nguk ilgon so. A lamisi pallat bi asa yi kuzami so, ten de gon asa ngusi palti gwel mashkan ten tantu na kuzan.>>

³³ Yek mil lishtisi wulti de, <<Ako kan ma mbi ilga nguki gwe a kum wonti mbalan jin ka me gan ko?>>

³⁴ Yek ta ngemsi de, <<Baredi de nami ka nikii ang?>>

Yek sa wulti de, <<De mukka suk nak kwes jon.>>

³⁵ Yek ta wul wonti mbalami de tas dam atli.

³⁶ Yek ta kan baredi de mukke suk kwesisi yek ta pal hwol tuk na Nya, yek ta cacali yek ta bal mil lishtisi yek sa bal mbalami.

³⁷ Yek ko wokko nguki yek kumti. Ka kaali yek mil lishtisi yem gada de mukka ga losali gwe mbalami zaki wu.

³⁸ Wontat ga mani jwe nguk go sa la zangu de namtan ban na modli suk mil mbalan.

³⁹ Yesu palli bi wonti mbalami wugo yek ta te ka jirgi ze yek ta li ten kat atl ga Magadan.

16

Lamti yenti lali sut nya

¹ Yek man Paresi suk man Saduki jon tul mal Yesu, yek sa ngemti de tas mbokisi ang ten lal gwe a mbok ang de ti wo sut mal nya kan ta ni wu.

² Yek ta ndakisi de, <<Kume cin ba ndabi go, akaa wule <Ayo go lu a tami, dlo nya ka zwilan wu.>

³ A kume kaa yen lu zwilan ka, de nyaze nama tlil tot na gasi wo wugo akaa wule, <Ase go ze a nda.> Kaa yis wul jwe a pi ka dlo nya wu, ama yek bakaa yis gaa ga lal ji multi ga se so.

⁴ Mbalan ji se wo byasi suk man lashi ngipti alkawol kan, sa nama lamti de tas yen lali, ama basa mbokisi ang ten lal gon so se wunda ga Yona wu.>> Yek Yesu zaksi yek ta zigaa.

Tlokal mbokti ang ga man Paresi suk man Saduki

⁵ Sa dakci bal zesi tu te duk wu, ase mil lishti jwas lak masan yek basa kan baredi so.

⁶ Yesu wulsi de, <<Pan dem-dem na yiis ga man Paresi suk man Saduki.>>

⁷ Yek sa ngusi gaba ka dlo gwasan yek sa dlam de, <<Il-gwe laki yek ta dlam nugo, nakkan ma kaman baredi ang so.>>

⁸ Yesu yis ilgwe sa nama dlamti wu, yek ta wulsi de,

<<Kii de ba ngasti ten Nya gwakan ndal sowu! Yek laki yek kaa nama gaba ten bi lashi bare di ye?

⁹ Hal ase kaa bo yis gaami sa? Kangwe a cal bare di de namtan yek mbalan de zangu namtan nguk wu masnikii kawu nwa? Gada de nami kan kaa me ga ilgwe de sa wu?

¹⁰ Sogo bare di de nitgi gwe a bal mbalan zangu de wupsi yek sa nguk wu. Gada de nami kan kaa me ga ilgwe de sa wu?

¹¹ Yek laki de yek bakaa yisi de ten bi bare di kan a nikii ma gaba so ye? Ai ilgwe a nikii ma hwiti go yek de tak hwulankii na yis ga man Paresi suk man Saduki.>>

¹² Yek pa sa yis gaami de ten bi yis gwe asa laki bare di wu kan ta nisi ma gaba so, ten de tas hwul gaa gwasan na mbok ang ga man Paresi suk man Saduki kan.

Biturus dlam de Yesu kade Almasihu

¹³ De Yesu mbuki ten kat atl ga Kaisariya Pilibi wu, yek ta ngem mil lishti jwas de, <<De wok a mbalan mbe yen ga mbalan wo?>>

¹⁴ Yek sa wulti de, <<A jon dlam de Yohana man bap-tisma, jon wo asa dlam de Iliya, a jon wo asa dlam de Irimiya sogo gon ka man dlamti gaba ga Nya.>>

¹⁵ Yek ta ngemsi de, <<A kii pa, ka yenti gwakan wo, wok de ami wo?>>

¹⁶ Yek Biturus wulti de, <<Kik de Almasihu yen Nya gwe ni kaami wu.>>

¹⁷ Yek Yesu wulti de, <<Ki wo man albarka kan, Siman yen ga Yona. Ten de mbalan ka mbokik ang ten nak gwisi so, Aba gi gwe ta ni to nya kawu kan.

¹⁸ Ama amik ka hwik ge, kik de Biturus a ten ye gan kan ba kin motgaa ga man kopti gini, iko ga mashkan a ci ban ten mot gaami so.

¹⁹ Ba balki wul bulti dlabii ga guu ga Nya, mas ilgwe ka bal ka ten dii atl go ta ni de ilgwe sa bal ka a nya wu. A mas ilgwe ka patl ka ten dii atl go ta ni de ilgwe sa patl ka a nya wu.>>

²⁰ Yek Yesu dali kang mil lishti jwas i'e de bas hwi mbalan de tik de Almasihu so.

Yesu dlam gaba ten kangwe mashkan gwas ani wu

²¹ Kan tet ka sa'i gwisi, yek Yesu nde hwit gaba mil lishti jwas ten de ngetli kan tas su Wurshelima tas tla wonti bomti ka ang ga bacina ji man Yehuda suk kidi man Paris suk man yisti Mbat Gaba ga Musa, hal asa tlot ka, ama ten cin na mekan wo ta pal kaami.

²² Yek Biturus mbet te malkami ka yek ta matli yek ta wulti de, <<Nya a kan so, go man pat tenki ka so.>>

²³ Yek Yesu balat tet tu malti yek ta wulti de, <<Hwulki suk ami Shedan. Ka lakan ten palti byas wul, nak de palti wul ga Nya

nik mbadl so, se ga mbalan wu.>>

²⁴ Yek Yesu wul mil lishti jwas de, <<Mas malgwe a koban go, tas nge gaa gwasi ata kan gudał yencin bakti gaa gwasi ata kobanni.

²⁵ Mas malgwe nama lamti kisti mbadl gwas go ta mbi mbadli so, ama malgwe hwul na mbadl gwas ten bi go ta mbi mbadli.

²⁶ Yek de tamti ga mbalan ye, de ta mbi mas wul ga dii atli ge, ama yek ta hwul suk mbadl gwas wu? Sogo yek mbalan a man balti ka lal ga mbadl gwas ye?

²⁷ Yen ga Mbalan a ya tul suk mil shinti jwasi ka nalti ga Aba gwasi ata batl mas mbalan, ta bal ko wokko ten paliti wul gwasi.

²⁸ Gem, amik ka hwikii ge, majon ni da a nya ade ka kii, majwe sa mash so se sa yen palti ga Yen ga Mbalan ka iko guu gwas wu.>>

17

Ballati ga dli ga Yesu

¹ Kaal da multi de mukka, yek Yesu kan Biturus suk Yakubu suk yilka ga Yukubu gwe asa mbet de Yohana wu, yek sa to ka tlal tlandal gon si na ngusan.

² Sa ni nu go, yek dli gwas ballati asa nama yenti. Yek cina gwel gwas cil ka nak wule cin, yek lukał gwas hwoli ka pat.

³ Bale-bale yek kaa Musa suk Iliya yilisi asa nama gaba suk Yesu.

⁴ Yek Biturus wulti de, <<Bagaa, mbun wi nak de ma ni da ade wu, kume tamik da go, ma lak bii bukka de mekan, de nam wo gwa, gon wo ga Musa a gon wo ga Iliya.>>

⁵ A ta yima gaba nugo, yek kaluntun man cilti gon yit-lasi ka, yek sa kum yal gaba gon a gibi ten wulti de, <<Gan go yen gi kan a lamti, a nama kumti tamti gwas i'e. Katiti kang!>>

⁶ Mil lishtisi kum gaba gwisi wugo, yek sa lok te atl ka na banti.

⁷ Yek Yesu tansi yek ta wulsi de, <<Tlannya ka, ba banti cikii so.>>

⁸ Sa tlil gaa nya wugo, yek basa po yen malgon so, se Yesu na ngusi.

⁹ Sa ba yil sut daka tlandali kawu, yek Yesu hwisi de, <<Bak hwi malgon ilgwe kaa yeni wu so, se Yen ga Mbalan pal kaami tot daka gazukdi pa.>>

¹⁰ Yek mil lishtisi wulti de, <<Yek laki a man yisti mbat gaba ga Musa dlam de se Iliya tul pa ye?>>

¹¹ Yek Yesu wulsi de, <<Gem, Iliya a tuli tas lakan wul mas da.

¹² Ama amik ka hwikii ge Iliya tul wi yek ba mbalan yisti so, yek sa palit ilgwe sa lami wu. A nak gwisi kan Yen ga Mbalan a tla bomti ka ang gwasan pak.>>

¹³ Yek mil lishtisi yisi de ta nisi ma gaba ten Yohana man Baptisma.

Yesu ndok yen man maparpada

¹⁴ Sa pal tet ka mbalan wugo, yek malgon li tet mal Yesu yek ta ngus a cina datka.

¹⁵ Yek ta wulti de, <<Bagaa yen gonti ga yen gi ne. Cwo maparpada nima cit gwasl atā nama tlat bomti i'e. A cwobi ngusi lakti gwas ka wutu sogo ka ze.

¹⁶ A talat mal mil lishti jwa, ama yek basā man ndokti gwas so.>>

¹⁷ Yek Yesu wulsi de, <<Kii mbalan ji se, majwe basā bal gem na Nya sowu, asa kangal mbadl jwasan ka wu! Hal a gasi kan ba pita damti sukkii gwi? Hal a gasi kan ba ngusi dlot mbadl nakii gwi? Taleni nini yeni tedi.>>

¹⁸ Yek Yesu matl mazhesi yek ta yil daka yeni ka yek ta ndoki kali-kali.

¹⁹ Yek mil lishtisi li mal Yesu ka sa'i gwe mbalan po yi malti sowu yek sa ngemti de, <<Yek laki yek bama man yillat ga mazhesi ka so ye?>>

²⁰ Yek Yesu wulsi de, <<Il-gwe laki go, yek de kaa ngaskii ten Nya i'e so. Gem amik ka hwikii ge, de kume ngasti ten Nya gwakan nal nak gwe mastat go, kaa mani akaa wul tlandal ge de, <Tli da de ka tak li te du,> a tlandali li kali. A ba ilgon a kankii gaa so.>>

²¹ Wudali go basā yil so se na ngemti Nya suk palti kalkaze ze.

Yesu po dlam wundal mashkan gwe ta pali wu da

²² Mil lishtisi mogaa ka lu de nam a Galili wu, yek ta wulsi de, <<Sa bal bi ga Yen ga Mbalan ka ang ga mbalan

²³ sa tloti. Ama ten cin na mekan wo ta pallat kaami.>> Yek ili hwot mil lishtisi i'e.

Gaba ten batlti wulpi boo lubii ga Nya

²⁴ Yesu suk mil shinti jwas mbuki ban Kaparnahum wugo yek man kanti wulpi boo lubii ga Nya tul mal Biturus Yek sa wulti de, <<Man lishti gwakan batlan wulpi boo lubii ga Nya sa?>>

²⁵ Yek Biturus wulsi de, <<Ata batli.>>

Biturus te gibboo wugo yek Yesu wulti de, <<Siman, yek de daamti gwa ye? Ka ba yeni go tet mal ka wokko kan a guu ji man dii atl gan kan wulpi boo wo na? Tet mal mbalan ji bami nwa ko mal mandaki?>>

²⁶ Yek Biturus wulti de, <<Tet mal mandaki.>>

Yek Yesu wulti de, <<Gwisi nama mbokti ang de ba mil ji bami a batl so.>>

²⁷ <<Ama ten de ma lak ndesi mbadli, su bal ze tak suk lak wul dopti kwesi. Bul bi ga kwes gwe ka dofi na nam wu, ka mbi wulpi zil galla gwe a mbuk batlti wulpi boo gi suk gwa wu. A pa ka kan wulpi aka batlsi na nali.>>

18

Kakshe ka guu ga Nya

¹ Ka sa'i gwisi wo yek mil lishtisi li mal Yesu yek sa

ngemti de, <<Wok de kakshe ka guu ga Nya wo na?>>

² Yek ta mbe nak'en yen gon tet de tas dla! ka dlo gwasan,

³ yek ta wulsi de, <<Amik ka hwikii ge, de kume kaa palli gwakan pal nak mil mbalan sowu, kaa mbi guu ga Nya so.

⁴ Ten nak gwisi kan mas, malgwe palli gaa gwas nak nak'en yen gan go mali kade kakshe ka guu ga Nya.

⁵ <<Mas malgwe kan yen mbalan nak gan ka shin gi go ami kan ta kamanni.

Wul lakti ga mbalan ten ndati

⁶ <<Ama mas malgwe lak de nam ka mil jin de sa ngassi tenan wu ten palti byas wul go, a maniti de tas balit ye nakti hwo yal asa lakti ka bal ze.

⁷ <<Mbalan ji dii atl ge wo wul cit gonti kan, na wul wonti jwe a lak mbalan ten palti byas wul wu! Ni ngetli de ta wul jwe a lak mbalan ten palti byas wul wu tuli, ama malgwe tullu wuli go wul cit gonti kan.

⁸ Kume a ang gwa sogo asan gwa laki a ka pal byas wullu, kotl ka aka lak ka. A manik de tak mbi mbadl man lashi pakti na ang de nam sogo asan de nam, da gwe tas lakki ka buu wutu gwe ba a mbashdli so na ang jwa suk asan jwa wu.

⁹ A kume a gwel gwa lakki ten palti byas wullu, yilli ka

aka lak ka! A manik de tak mbi mbadl man lashi pakti na gwel de nam, da gwe tas lakki ka buu wutu na gwel jwa wu.

Cingalti gaba na mbala gwe gillu

¹⁰ <<Kii dai pan dem-dem bak mbulan gon ka nak mil jin so. A nikii ma hwiti, mil shinti ji Nya jwe sa nama batti gwasan wu ni to nya ka a cina ga Aba gini cin suk gasi.

¹¹ Yen ga Mbalan tul de tas kis majwe gillu.*

Cingalti gaba na mbala gwe gillu

¹² <<Nik kaa yeni gwi na? Kume mbala zambal de nam ni man kyo da yek gon gwasan gil ka go, ta zakan naami de kutl topsi na topsi ju ten pat kyo ata sa ngot ga mbale gwe gillu sa?

¹³ Gem, amik ka hwikii ge, kume ta mbit du go, a pal hwol tuk na ti man de kutl topsi na topsi jwe basa gillit ka so ju.

¹⁴ Nak gwisi kan Aba gwakan gwe ni to nya kawu lami de ta de nam ka nak mil jin gil ka so.

Kume gon gwakan pali byas wul yilka gwas wu

¹⁵ <<Kume yilka gwa palik byas wul wu, li malti aka hwit byas ilgwe ta palik wu, kii sukti kii na ngwekan. Kume ta katik kan wu ka palli yilka gwa ten tantu wi.

* **18:11 18:11** Ka lishtisi jon ji cina wo, lu ndati de 11 ni da so.

16 Ama kume ta nge kumti gwa wu, ngo mbalan de nam sogo mbalan de lop aka li malti, kangwe asa wule de, <Ten gaba ga mbalan de lop sogo de mekan kan asa dlalli mas gaba.>†

17 Kume ta nge kumti gwasan wu, hwi motgaa ga man kopti. A kume ta nge kumti ga motgaa ga man kopti go, aka pallat nak malgwe bo yis Nya sowu sogo nak man palti byas wul gwe nge cit atl gaa wu.

18 <<Amik ka hwikii ge, mas ilgwe ka bal ka ten dii atl go ta ni de ilgwe sa bal ka a nya wu. A mas ilgwe ka patl ka ten dii atl go ta ni de ilgwe sa patl ka a nya wu.

19 <<Amik ka hwikii wu dade, kume mbalan de lop ka kii ten dii atl dlalli gaba de sa ngem ilgon go, Aba gi de ta ni nya wu a palisi.

20 Ten de, kume mbalan de lop sogo de mekan mogaa na‡ shin gi go, ani suksi.>>

Cingalti gaba na zhel gwe bata taas wul da ten mbadl ka sowu

21 Yek Biturus li mal Yesu yek ta ngemti de, <<Bagaa asami de nami kan yilka gi a pali byas wul a taasit ka gwi? Asami de nitgi ya?>>

22 Yek Yesu ballit de, <<Amik ka hwikii ge asami de nitgi tokte ka so, ama se la asami de kutl nitgi de nitgi.

23 <<Guu ga Nya wo nak wule guu gwe lami de, tas

dlam wul ang gwas gwe ni a ang ga zhel jwas wu kan.

24 De guumi ba dlam go, yek sa tullit malgon gwe ta nama kopti gwas wulpi zil galla wonti gwe de hal mali a mashi a bata man batlti sowu.

25 Nak de mali a man batlti gwas sowu, yek guumi dlam de ta wulti ka suk kili gwasi suk mil jwasi suk mas ilgwe nidda wu ta batlti wulpi gwas da.

26 <<Yek zheli ngus na gahwulan a cina gwasi yek ta ngemti yek wulti de, <Dlo mbadl na ami, ba batlki mas wulpi gwa.>

27 Yek guumi yen gonti gwasi yek ta taasi mali mas duli ka yek ta zakti.

28 <<Ama yek na yilti ga zhel gwisi yek ta mo suk yelan palti wul gwas gon, gwe ta nama kopti gwas wulpi zil galla gwe ba nal sowu, yek ta ngibit yal luka! ata nitma wulti de, <Batlan wulpi gwe a nama kopti gwa wu.>

29 <<Yek zheli gwisi ngus na gahwulan yek ta ngemti de, <Dlo mbadl na ami, ba batlki wulpi gwa!>

30 <<Ama yek zheli nge kumti gwasi yek ta sak let ka ka lu leti, ten de se ta batlti wulpi gwasi mas.

31 Naa zhel ji mali yen ilgwe pi wu wugo yek mbadl jwasan lili, yek sa sak hwi guu gwasami mas ilgwe pi wu.

32 <<Yek guumi mbe zheli malti, yek ta wulti de, <Ki wo

byas zhel kaṇ.> A taasik mas dul gwe a nama kopti gwa wu ka nak de ka ngemaṇ de ta taasik kawu.

³³ Ki wo mbunaṇ de tak yen gonti ga yilka gwa zhel nak gwe a yen gonti gwa wu sa?

³⁴ Mbadl lili guumi i'e yek ta laki yek sa nol zheli ka, se nak ta batlti mas dul gwe nit gaa wu.>>

³⁵ <<Nu kaṇ Aba gi gwe ni nya wu a pali ko wokko ka kii de baṭa taasi yilkeni jwas byas wul ka sowu.>>

19

Mbokti ang ga Yesu ten zakti kili punka

¹ De Yesu pak dlamti wul jimi wugo, yek ta zak kaṭ atl ga Galili yek ta li kaṭ atl ga Yehudiya, lu gwe ni tu te duk da dlalka Yodan wu.

² Yek mbalaṇ wonti kopti yek ta ndok maṇ cwo kaḷi.

³ Yek maṇ Paresi jon tul malti de sa cingalti na kumti gas wul, yek sa wulti de, <<Ko Mbat Gaḃe kamaṇ de ta mbalaṇ zak kili gwas ten bi ilgon na?>>

⁴ Yek ta ballisi de, <<Ase kaa bo yenni ga lishi de, <Ten ndat zhile wo, ti de ta paḷ mas wul go, ta paḷsi ba mani suk kili mbalaṇ.>

⁵ Yek ta wule, <Ten nak gwisi kaṇ, a ba mani zak aba suk ana gwasi ata ngatli kili gwas dli, a si de lobi dam de dli de nam>*

⁶ Yek laki yek baṣa po yi de mbalaṇ de lop so, ama de

nam ka bali. Ten nak gwisi kaṇ, mas ilgwe Nya palli de nam wu, ba malgon hwuli so.>>

⁷ Yek sa ngemti de, <<De nuk go yek laki yek Musa dlam de kume mbalaṇ a zak kili gwas go taṣ baḷti lishti zakti ye?>>

⁸ Yek Yesu wulsi de, <<Ndalli gaa gwakaṇ ka laki yek Musa kamikii de tak zakaṇ modli jwakaṇ. Ama tet ten ndat zhile wo nuk ni so.

⁹ Amik ka hwikii wu daḃa, mas malgwe zak kili gwasi yek ta hap zopsi a ba ten bi paṭ-palaṇ ka sowu, mali nama paṭ palaṇ sukti.>>

¹⁰ Yek mil shinti jwas wulti de, <<De kume nu kaṇ ni ka dlo ga kos suk kili gwas go, laṣhi hapti man hapti.>>

¹¹ Yek Yesu ballisi de, <<Mas mbalaṇ ka kan gaḃa gaṇ so, se ko majwe Nya kamisi wu.

¹² Mbalami jon wo sa laksi go maani ka so, a jon wo paḷti kaṇ mbalaṇ palisi nak gwisi, a jon wo sik nge hapti ten bi guu ga Nya. Mas malgwe a man kanti gaḃa gaṇ go taṣ kaami.>>

Yesu laki albarka mil mbalaṇ

¹³ Yek sa tullu mil mbalaṇ mal Yesu taṣ wutisi ang gaa ata ngemisi Nya. Ama yek mil lishti jwas matl majwe tullaṣi wu.

¹⁴ Yek Yesu wulsi de, <<Zakaṇ nak mil mbalaṇ taṣ tul malaṇni bak mbolaṇsi ka

* 19:5 19:5 Yen L. Z. 2:24

so, ten de guu ga Nya wo ga wundaḡ gwasan kan.>>

15 Ta wutisi ang albarka gaa wugo yek ta zak luisi.

Samali man wul ang

16 Sa ni nugo yek malgon tul mal Yesu yek ta wulti de, <<Man lishti, wundaḡ hwa wul gwik ni ngetli de ta pali a mbi mbadl gwe ba a paki sowu gwi?>>

17 Yek Yesu ballit de, <<Yek laki de ka ngeman ten bi hwa wul ye? Ai Nya na ngus kaḡe hwa wul! Kume ka nama lamti tak mbi mbadl gwe ba a paki sowu go kop mbat gaba ju.>>

18 Yek mali ngem Yesu de, <<Mbat gabe jwi?>>

Yek ta ballit de, << <Tlo mbalan so, pi suk kili ga malgon so, pi mukaḡ so, sheli lal malgon gaa so,

19 bal nalti aba suk ana gwa,>† aka <lam yelan damti gwa nak gwe ka lam gaa gwa wu.>‡ >>

20 Yek samali wul Yesu de, <<A kop mbat gaba jwisi wi, yek yi kaal ye?>>

21 Yek Yesu wulti de, <<Kume ka nama lamti tak dam njikmi go, sak wul mas wul jwa ka, aka bal wulpi man lashi wul ka dam de man wul ang a nya. Apaa aka lak kobanni.>>

22 Yen samali kumi nu wugo yek ta zigaa na lilti mbadli, nak de ti wo man wul ang i'e kaḡe ti wu.

23 Yek Yesu wul mil lishti jwas de, <<Gem amik ka

hwikii ge, a bom i'e ta man wul ang te ka guu ga Nya.

24 Ta bo hwikii daḡa, gara ta rakumi kobi tu ka shu alipla da gwe ta man wul ang te ka Nya de guu wu.>>

25 Mil lishtisi kumi nu wugo yek ngip ang bi i'e yek sa ngemti de, <<De nu ka go, yek wok ka mbi kisti wo?>>

26 Yek Yesu wutisi gwel yek ta dlam de, <<Mal mbalan wo, go man pat ka so! Ama mal Nya wo ko yek ke a man pati.>>

27 Yek Biturus ballit de, <<Mi wo ma zak wul wi mas ten bi kopti gwa! Yek de ilgwe ma mbi wu ye?>>

28 Yek Yesu wulsi de, <<Gem amik ka hwikii ge, ka multi man tulti ka sa'i gwe Yen ga Mbalan a dam ten gobdlan guu gwas man nalti wu, kii de kaa koban wu mago kaa dam ten gobdlan kutl cet lop, akaa kissi gaba man boo de kutl de lop ji Yisiraila ju.

29 Apaa mas malgwe zak lubii jwasi sogo yilkeni jwasi sogo aba sogo ana sogo mil mbalan sogo zhin gwasan ten bi gi wu mbi asami de zabal ga ilgwe sa zaki wu. Asa mbi mbadl gwe ba a paki sowu pak.

30 Ama mbalan wonti jwe sik de ji cina ju a pal de maji tukaali, a majwe sik de ji tukaal ju a pal de maji cina.

20

Cingalti gaba na man kolti

† 19:19 19:19 YenYil 20:12-16; K. M. 5:16-20

‡ 19:19 19:19 Yen Lib 19:18

zhin ka zhin inabi

¹ <<Gua ga Nya wo nak man zhin gon gwe yil na gasi tas ngo majwe a kolit zhin ka zhin inabi gwas wu kan.

² Ta pal gam suksi ten de ta batlsi na wulpi dinari de nam de nam ten ndat cin gwasan, yek ta laksi ka zhin inabi gwasi.

³ <<Yek ta yili ka sa'i galla de topsi, yek ta yen mbalami jon ten damti ten koo lu ka lu wulti wul ka.

⁴ Yek ta wulsi de, <Kii mago sak kolan zhin ka zhin inabi gini, ba batlkii kangwe mbun de ta batl wu.>

⁵ Yek sa li ka zhimii.

<<Yek ta yil da ka dlo cin suk ka sa'i galla de mekan ka sukti yek ta po pali nak gwisi da.

⁶ Ta po yil da sa'i galla de namtan ka sukti yek ta po yen majon da a nya basa nama palti ilgon so, yek ta wulsi de, <Yek laki yek kaa nda cin ten koo lu nu ye?> >>

⁷ <<Yek sa ballit de, <Ilgwe laki go, nakkan malgwe ilgwe ma pali wu so.>

<<Yek ta wulsi de, <Kii mago sak kolan zhin ka zhin daaka.>

⁸ <<Cin nda bii wugo yek man zhimii wul malgwe ata zit ang ten yenti zhimii wu de, <Mbe man kolti zhin ju tak batlsi. Nda zhila batlisi na majwe pak kaal ten lat ka zhimii wu, aka paki na majwe nda cina ten lat wu.>

⁹ <<Yek majwe sa mbesi ka sa'i galla de namtan wu tulli, yek sa balse ko wokko wulpi ndat cin.

¹⁰ Yek majwe li tet ka zhimii cina wu dam gwa we sa balse wulpi ta man ko wokko. Ama yek sa bal ko wokko wulpi ndat cin pak.

¹¹ De sa kan wulpi wugo, yek sa njet nalanti ten man zhimii.

¹² Asa nama wulti de, <Majin de sa ya tul ka kaali go sa'i denam kan sa pali ka zhimii, ama yek ka batlsi ndakce sukmi de ma nda cin ten kolti zhin wu.>

¹³ <<Ama yek ta balli gon gwasan de, <Yelan gini, a tek gazi so. Ale gam kan ma pali sukkii ten de ta batlkii wulpi dinari de nam de nam na?

¹⁴ Kan wulpi gwa tak zigaa. A mik lami de ta bal majwe sa ya tul ka kaali wu ndakce sukkii.

¹⁵ Ko ba manan palti ilgwe a lami wu na wul gi so? Ko dakalti ga alheri gwe a pali wu kan ka nama palti.>

¹⁶ <<Nak gwisi kan, maji tukaali pal de ji cina, a ji cina pal de maji tukaali.>>

Yesu po dlam gaba ten bi mashkan gwas da

¹⁷ A Yesu suk mil lishti jwas nama lat Wurshelima yek ta mbesi te kaali ka yek ta wulsi de,

¹⁸ <<Yek gu ma ba lan Wurshelima. Apaa sa tak yen ga mbalan ka ang ga kidi man Paris suk man yisti Mbat Gaba ga Musa, sa palit kisti gaba de ta tlot ka.

¹⁹ Asa takti ka ang ga majwe ba man Yehuda ka so wu, sa hwit gaba mbulti asa boti asa bakti ka ten guda

yencin. Ama ten cin na mekan wo sa pallat kaami!>>

Ilgwe ana ga Yakubu suk Yohana ngemi wu

²⁰ Ka sa'i gwisi wo yek ana ga mil ji Zabadi tul mal Yesu suk mil jwasi, yek ta ngus atl a cina gwasi tas ngemit ilgon.

²¹ Yek Yesu wulti de, <<Yek ka lami kam ye?>>

Yek ta wulti de, <<A nama lamti tak laki ta mil ji jee dam malki, ta gon dam ten ang shinti, a gon wo ten ang yali gwa ka guu gwa.>>

²² Yek Yesu wul mili de, <<Kaa yis ilgwe kaa nama ngemti wu so, kaa man tlat bomti gwe ba tla gwa?>>

Yek sa ballit de, <<Ma mani,>>

²³ Yek Yesu wulsi de, <<Yii kaa man tlat bomti gwe ba tla wu, ama malgwe a dam ten ang shinti suk ang yali gi go, amik ka lak mali so. Lu damti jwisi wo ji majwe Aba gi gwe ni nya wu a botli wu kan.>>

²⁴ De naa mil lishti jwas de kutl ju kumi nu wugo, yek mbadl jwasan lil na yilkeni de lobi.

²⁵ Yek Yesu mbesi ka lu denam mas jwasan yek ta wulsi de, <<Kaa yis kangwe a guu ji majwe ba man Yehuda ka sowu pal iko ten ma jwasan wu. Ko ta bacina jwasan mago asa pali nak gwisi.

²⁶ Ama kii wo ba ni nak gwisi ka dlo gwakan so. Mas malgwe nama lamti tas dam de kakshe ka kii go, ngetli

kan tas damikii de man palti wul.

²⁷ A mas malgwe nama lamti tas dam de bacina gwakan go, ngetli kan tas damikii de zhel,

²⁸ nak gwisi kan yen ga mbalan tul de ta malgon palit wul so, ama ta tul de pal wul, ata bal mbadl gwasi, ten de ta mbalan wonti mbi kis da.>>

Yesu ndok dwa de lop

²⁹ De Yesu suk mil lishti jwas ba zak ban Yeriko go, yek wonti mbalan kopti.

³⁰ A dwa de lop jon ni na zhila ten bi tantu, sa kumi de Yesu nama lat wugo, yek sa njel wulti to nya kade, <<Bagaa Yen ga Dauda, yen gonti ganan ne!>>

³¹ Yek mbalami matlsi yek sa wulsi de tas dam mbetlak, ama yek sa wuli to nya kade, <<Bagaa, Yen ga Dauda yen gonti ganan ne!>>

³² Yek Yesu dlal ka yek ta wulsi de, <<Yek kaa nama lamti ta palikii ye?>>

³³ Yek sa ndakit de, <<Bagaa ma nama lamti tan man yenti lu.>>

³⁴ Yek Yesu yen gonti gwasan yek ta tan gwel jwasan. Yek sa njel yenti lu kali-kali yek sa kop kaal gwasi.

21

Yesu te ka ban Wurshe-lima

¹ De Yesu suk mil lishti jwas mbuki nak'en ban Betapaj njaa a Wurshelima ten Zandal Tlandal Zetun wu,

yek ta shin mil lishti jwas de
lop te cina gwasan ka.

² Yek ta wulsi de, <<Lan te
ka ban gwe nikii cina wu ka,
kaa yen zhaki suk yen gwas
ga bali ka ka bami. Patlini
nini si tedi.

³ A kume malgon wulkii de
ilgon go, akaa hwit de Bagaa
nama lamti gwasan ata ya
pallasi tedi.>>

⁴ Pi nak gwisi ta njikan il-
gwe man dlamti gaba ga Nya
dlam wu de,

⁵ <<Hwi man Sihiyona de,
 <Bo yeni ni guu gwakan
 ka tulikii wu,
man kumti bi kade ti, ta to
 ten zhaki,
 ten yen zhaki kan ta
 nama lati.> >>

⁶ Yek mil lishtisi sak pal
ilgwe Yesu hwisi de tas pali
wu.

⁷ Yek sa tulli zhaki suk
yen gwasi, yek sa wut luka
jwasan tensi ten de ta Yesu to
tas dami.

⁸ Yek wonti mbalan wut
luka jwasan ten tantu, yek
jon jwasan kotl daa tet ten
tlindi yek sa tatali ten tantu.

⁹ Yek mbalan jwe sa nit
tu cina ju, suk jwe sa nit tu
tukaal wu ngusi wulti to nya
kade,

<<Hosana ga yen Dauda!>>

<<Malgwe tul na shin ga
 Bagaa go, man albarka
 kan!>>

<<Hosana ga Man Nalti!>>

¹⁰ De Yesu te Wurshelima
wugo yek mas bami hwot ka
na bi gwasi. Yek man bami
ngusi kumti gazi de, <<Wok
de gwisi wo na?>>

¹¹ Yek mbalan jwe nama
kopti kaal gwas wu ndakisi
de, <<Yesu kan, man dlamti
gaba tet Nazarat ka atl ga
Galili.>>

*Yesu mbol man wulti wul
daka lubii ga Nya ka*

¹² Yek Yesu te ka lubii ga
Nya yek ta mbol majwe asa
wul wul ka kali wu. Yek ta
jek tebul ji majwe asa balli
wulpi mbalan wu ka, suk
gobdlan ji majwe asa wul
kulu ka ju ka.

¹³ Yek ta wulsi de, <<Ni
ga lishi de, <Sa mbe lubii gi
de lubii ngemti Nya,> ama
yek kaa palli de lu hwunti ji
muka wi.>>

¹⁴ Yek dwa suk majwe kat
dli jon jwasan tla ka ju tul
malti ka lubii ga Nyami, yek
ta ndoksi.

¹⁵ Ama yek kidi man Paris
suk man yisti Mbat Gaba ga
Musa yen wul ngipti bi ang
gwe ta pali wu, suk kangwe
mil mbalan nama wulti to
nya kade, <<Hosana ga Yen
ga Dauda wu,>> Yek mbadl
gwasan lili.

¹⁶ Yek sa ngemti de, <<Ama
ka nama kumti ilgwe mil jee
nama dlamti gwa?>>

Yek Yesu ballisi de, <<Yii,
kaa bo taba dlamti luisi ka
gaba Nya so nwa?>>

<<De, <Ka lak mil mbalan
suk mil lali ten tasi
gwa!> >>

¹⁷ Yek ta zaksi kali, yek ta li
ban Betani yek ta mul kali.

*Yesu pali tlindi tulan bi
gaa*

18 Lu tlo wi de ta dop tantu palti tot ka ban wugo yek kuzan njel tlot gwas.

19 Yek ta yen tlindi tulan ten bi tantu yek ta li mali ama yek bata mbi ilgon dani so se daa. Yek ta wul tulami de, <<Bak po wut mil so hal pakti gwa!>> Yek tlindi koo ka kali-kali.

20 Mil lishtisi yeni nu wugo, yek sa ngip ang bi Yek sa ngemti de, <<Da nii kan tlindi koo ka bale-bale nu gwi?>>

21 Yek Yesu ballisi de, <<Gem amik kaa hwikii ge, de kume kaa ngaskii ten Nya yek bakaa cel ka mbadl sowu, ilgwe mbi tulan gan kan kaa man lakti a pi tokte so. Ama kaa mani wulti tlandal gan de, <Tlinya tak suk nda ka bal ze,> a pi nak gwe kaa dlam wu.

22 De kume kaa bal gem go, kaa mbi mas ilgwe kaa ngemi ten gaba suk Nya wu.>>

Kumti gazi ten iko palti wul ga Yesu

23 De Yesu te ka lubii ga Nya de ta ba hwi gaba mbalan wu, yek kidi man palti wul ka lubiimi suk bacina ji Man Yehuda tul malti yek sa ngemti de, <<Na wundal ga iko gwi kan ka nama palti wul jin jwi? Wok bal ki iko palti wul jimi wo?>>

24 Yek Yesu ballisi de, <<Kii mago ba ngemkii wul de nam. Kume kaa dlam go ba hwikii wundal ga iko gwe a nama palti wul jin da wu.

25 Baptisma ga Yohana go tet ko kan yil ko? Sut mal Nya ma, ko tet mal mbalan kan.>>

Yek sa dlam gaba a dani ka dlo gwasan, yek sa dlam de, <<Kume ma wuli de, <Sut mal Nya wu,> ta ngemann de, <Yek laki yek bakaa bal gem da so ye?>

26 A kume ma dlam de, <Tet mal mbalan kawu,> ma namma banti ga ilgwe mbalan a manini palti wu, nak de mas mbalan kan de Yohana wo man dlamti gaba ga Nya ka wu.>>

27 Nuk laki yek sa balli Yesu de, <<Ma yisi so.>>

Yek ta wulsi de, <<Ami mago ba hwikii wundal iko palti wul gwe a nima palti wul jin na nali wu so.

Cingalti gaba na malgon suk mil jwas de lop

28 <<Yek de daamti gwakan ye? Man mil mani de lop gon ni da. Ta wul kaksha yen gwas de, <Yen gini, lak kol zhin ka zhin inabi ase.>

29 <<Yek yeni ballit de, <Ba li so,> ama yek ta lak daamti ka kaali yek ta li ka zhimi.

30 <<Yek abe li mal mangabisi yek ta hwit ilgwe ta hwi kakshesi wu. Yek ta ballit de, <To, bali aba gini,> ama yek bata li ka zhimi so.

31 <<Wok de malgwe pal ilgwe aba gwas lami wu ka mil de lobi go?>>

Yek sa ballit de, <<Ga cinesi.>>

Yek Yesu wulsi de, <<Gem amik ka hwikii ge, man kanti

wulpi boo suk man pat-palan a te ka Nya de guu cina da kii.

³² Ai Yohana man baptisma tulan de tas mbokikii ang ten kangwe kaa pal zok wul wu, yek kaa nge bal ti gem na ti. Ama man kanti wulpi boo suk man pat-palan bal gem na ti. Ko de kaa yeni nu ma wu ama yek bakaa ci atl gaa yek kaa bal gem na ti so.

Cingalti gaba ten man kolti zhin jwe kan haya zhin inabi wu

³³ <<Bo kuman cingalti gabe gon da, man zhin gon bak inabi. Yek ta gandali ka na bal sambal, yek ta duk shu cetti ze inabi a gibi, yek ta kin lu damti ga man batti. Yek pa ta bal mil haya zhimu yek ta li ka atl gon.

³⁴ De gis ga inabi tul wugo yek ta shin zhel jwas mal mil haye, ten de tas kamit yandi inabisi gwasi.

³⁵ <<Ama yek mil haye dop zhel jwasi, yek sa bo gon, yek sa tlo gon, yek sa lak gon na ye.

³⁶ Yek ta shin zheli jon jwe wonti man ji cina ju malsi, yek sa po palisi nak kangwe sa pali ji cina ju.

³⁷ Ka kaali wo, yek man zhimu shin yen gwas malsi. Ta wuli de, <Sa yenan nalti ga yen gini.>

³⁸ <<Ama yek mil haye yen yeni wugo, yek sa wul yilkeni jwasan de, <Malgan kade man cit gadosi. Ma tloti ka ta gado gwas dam de ganan.>

³⁹ Yek sa dopti yek sa lakti te kaal bal sambal ga zhimu ka yek sa tloti.

⁴⁰ <<To, de man zhimu pal wugo yek ta pali mil haya jwisi ye?>>

⁴¹ Yek sa ballit de, <<Gem ka go ta tlo man ngalci jwisi ka, ata bal zhimu majwe a bal ti wul zhimu gwas ka gis wu.>>

⁴² Yek Yesu wulsi de, <<A kaa kumi ka gaba ga Nya sa? Ai nan ga lishi de,

<< <Ye gwe man kinti bii nge wu,

yek bal de ye gwe ni hwabi ka kinti biimi man naami wu

Gwisi wo pal ti ga Bagaa kan, a wul ngipti bi ang kan a malanni.>

⁴³ <<Ten gwisi kan a nikii ma hwiti de, Sa kan Nya de guu da ang gwakan ka asa bal majwe sa pal hwa wul wu.

⁴⁴ Malgwe nda ten yesi go ta caccal ka, a malgwe yesi ndet gaa go a nolti nak apti.>>

⁴⁵ De kidi man Paris suk man Paresi kum cingalti gaba jimi wu, yek sa yisi de tensi kan ta nama mbokti ang.

⁴⁶ Yek sa lam dopti gwasi ama yek banti ga wonti mbalan jwe ni kali wu cisi nak de mbalami kan de ti wo man dlamti gaba ga Nya kade ti wu.

22

Cingalti gaba ten biki hapti

1 Yek Yesu po hwisi cingalti gaḃa gon ḃa yek ta wulsi ḃe,

2 <<Guu ga Nya wo nak ta guu gwe pali yen gwas shiri biki hapti kan.

3 Yek ta shin zhel jwas mal majwe ta shinisi lu ḃe taṣ tul wu, ama yek ba majwe ta shinisi lu wu tul so.

4 <<Yek ta shin zheli jon malsi ḃa, yek ta wulsi ḃe, <Hwi majwe a shinisi lu ju ḃe, a pak zat ilga nguki wi. Sa mbosh basi tla suk tla jwe sa ketalsi ḃe ji biki wu wi, ma pak lakanti ko yek ke wi. Lan tet ka lu biki haptisi.>

5 <<Ama yek basa kat kang so yek sa zigaa ilgon gwasan. Yek gon li ka zhin gwas, yek gon la wulti wul ka.

6 Yek naami jwasan dop zheli yek sa bosi hal yek sa tlosi ka.

7 Yek mbadl ga guumi lil i'e. Yek ta shin man hapti dlo jwasi yek sa tlo man tlot mbalan jwisi ka, yek sa kwel bami ka.

8 <<Yek ta wul zhel jwas ḃe, <Pak paliti shiri biki wi, ama majwe a shinisi lu ḃe taṣ tul go mbun ḃe taṣ sa biki so.

9 Ningo lan dan ten tantu ka tak mbe mas majwe kaa mbisi wu tet ka lu biki.>

10 Yek zheli li dan ten bal tantu ka yek sa mbe mas majwe sa mbisi ju tedi. Na hwa mbalan suk mbalan ji koo lu se nak lu biki hapti njikan ka na mandaki.

11 <<Ama yek guu te ka lu biki ḃe taṣ yen kangwe ni wu, wugo yek ta yen malgon gwe bata lak lukaḃ biki sowu.

12 Yek guumi ngemti ḃe, <Yelan gini, ḃa nii kan ka te tet ade bana lukaḃ biki so gwi?> Yek ba mali mbi ilga dلامي so.

13 <<Yek guumi wul majwe asa palit wul wu ḃe, <Balān asan gwas ka suk ang gwas, tak lakanti te ka duu damshal ka. Ka lu gwisi kan ta kuli ata as ang bi.>

14 <<Ai wonti mbalan kan sa shinisi lu, ama mbalan ji botli wo sa wonti so.>>

Kumti gazi ten bi batlti wulpi boo ga Kaisar

15 Yek man Paresi lak dlam gaḃa ka dlo gwasan ten kangwe sa pi asa dopti ka gaḃa gwas wu.

16 Yek sa shin mil lishti jwasan suk mbalan ji Hiridus jon yek sa wulti ḃe, <<Man lishti, ma yisi ḃe ki wo man gem kan, aka nima mbokti ang mbalan ten gaḃa ga Nya na gem. Ka kan mas mbalan gaa ḃe nam, baka bal jon nalti man jon so.

17 Ningo bo hwini, yek ḃe daamti gwa ye? Mbun ḃe tan batl wulpi boo ga guu Kaisar a ko mbunan so?>>

18 Ama nak ḃe Yesu yis byas daamti ga mbadl gwasan wu, yek ta wulsi ḃe, <<Yek laki yek kaa nama lamti cingalti gi ye, kii man paliti riya!>>

19 <<Bo mbokini nini ang ten wulpi gwe asa batl wulpi boomi ḃa wu.>> Yek sa baliti wulpi dinari.

20 Yek ta ngemsi ḃe, <<Hoto suk shin ga wok ḃe gan wo?>>

21 Yek sa ballit de,
<<Kaisar.>>

Yek ta wulsi de, <<Balān Kaisar wul ga Kaisar, akaa bal Nya wul ga Nya.>>

22 Sa kumi nu wugo yek ngip bi ang, yek sa zakti yek sa zigaa.

Kumti gazi ten bi palti kaami

23 Ten cin gwisi kan man Saduki majwe asa wuli de, mbalan a pal kaami sowu tul mal Yesu, yek sa ngemti.

24 Yek sa wuli de, <<Man lishti, Musa wuli de, kume mbalan mashi a ba ta bo zi yen sowu. Ta mangabi gwas kan kili gwe ta zakti wu tas zi yen yilka gwasi.

25 To, majon ni da yilkeni de nitgi ka mi. Kakshe gwasan pal hapti hal yek ta mashi a bata bo zi yen so, yek mangabi gwas hap kilisi de ta zakti wu.

26 Nak gwisi pi na na lobi suk na mekami hal yek la na nitgisi.

27 Ka kaali wo yek kilisi lak mashi.

28 Yek ningo, ten cin gwe mbalan a pal kaami go, de kili ga wok tani wo, nak de mas jwasan sa hapti wu?>>

29 Yek Yesu ballisi de, <<Daamti gwakan kani hwabi so, nakkan kaa yis ilgwe sa lishi ka gaba ga Nya wu so a bakaa yis iko ga Nya so.

30 Ten de ten cin gwe mbalan a pal kaami go mbalan a pal hapti so a basa hap ka so, ama sa dam nak mil shinti ji Nya.

31 Ningo ten bi palti kaami ga mbalan wo, kaa dlamān ilgwe Nya hwikii wu sa?

32 De ta wule, <Amik de Nya ga Ibrahim, Nya ga Ishaku suk Nya ga Yakubu.> Nya ga majwe ni kaami kade ti, ba de we Nya ga hwu so.>>

33 Mbalami kum ilgwe ta dlam wugo yek sa ngip bi ang ten wunda ga mbokti ang gwasi.

Mbat gaba gwe nal mani wu

34 Man Paresi kum kangwe Yesu man ngetl ga man Saduki wugo yek sa mogaa.

35 Yek gon gwasan man yisti Mbat Gaba ga Musa i'e ngem Yesu ten de ta cingalti.

36 Yek ta wulti de, <<Man lishti, Gwik nal mani ka Mbat Gaba ga Musa gwi?>>

37 Yek Yesu ballit de, <<<Lam Nya Bagaa gwa na mas mbadl gwa, na mas damti gwa, suk mas daamti gwa.>

38 Yek de lakti zhila ga mbat gaba a yek de gwe nal mani wu.

39 A gwe kop kaali go nak gwisi kan ni. Yek de, <Lam yelan damti gwa nak kangwe ka lam gaa gwa wu.>

40 Mas lishti ga Mbat Gaba ga Musa suk ji Man Dlamti Gaba ga Nya dlal ten mbat gaba de lop jimi.>>

Kumti gazi ten Almasihu

41 Man Paresi mogaa ka lu de nam wugo, yek Yesu ngemsi de,

42 <<Yek de daamti gwakan ten Almasihu ye? Yen ga wok de ti wo?>>

Yek sa ballit de, <<Yen ga Dauda,>> kan.

⁴³ Yek ta wulsi de, <<Yek laki yek Shishi ga Nya lak Dauda ten mbet gwas de <Bagaa> ye? Nak de Dauda dlam de,

⁴⁴ << <Bagaa hwi Bagaa gi de, Dam ten kat ang shinti gini

se a palli man nget jwa a atl daaki.> >>

⁴⁵ <<De kume Dauda mbet de, <Bagaa> go, da nii kan ta nit de yen gwi?>>

⁴⁶ Yek ba malgon manit ballat ilgon so. Kan ten cin gwise yek ba gon gwasan po mbi ndali gahwulan ngemti gwas ten bi ilgon so.

23

Yesu buli man yisti Mbat Gaba ga Musa suk man Paresi gal da gaa ka

¹ De mbalan mogaa wonti suk mil lishti jwas wugo, yek Yesu wulsi de,

² <<Man yisti Mbat Gaba ga Musa suk Man Paresi kade majwe Nya balse iko mbokti ang ten Mbat Gaba wu.

³ Ten nak gwise kan, palan mas ilgwe asa mbokikii ang dani. Koban gaba gwasan ama bak palan ilgwe asa pali wu so, nak de basa kop ilgwe asa mbok ang dani wu sowu.

⁴ Asa bal wul man dibalti gwe a bomi kanti gaa mbalan wu, asa zi man kanti ka yal. Ama basa zi man kanti wuli ang so ko ta na yen ang.

⁵ <<Mas wul jwe asa pali go ten de ta mbalan yensi da kan. Asa bal bal kumshi

takarda gwe sa lish ga gaba ga Nya a gibi wu, asa bal ten bicina jwasan. Asa pal tlat rasa gwe a tan atl wu, dan ten bi lukal jwasan ka.

⁶ Sa lam gobdlan ji kidi mbalan ka lu biki, asa lam mbuni gobdlan ka lu motgaa jwasan hwo.

⁷ Asa lami de ta ngusi gabet gwasan ka motgaa ga wonti mbalan tas mbesi de, <Man lishti.>

⁸ <<Ama kii wo ba malgon mbekii de, <Man lishti so,> ten de kii wo Bagaa gwakan de nam kan, mas jwakan wo yilkeni kan.

⁹ A bak mbe malgon ten dii atl ge de, <Aba> so, Aba gwakan wo de nam kan gwe ni ta to nya kawu.

¹⁰ A bas mbekii de <bacina> so, Ten de na ngus kade bacina gwakan.

¹¹ Malgwe tik de kakshe gwakan go tas damikii de zhel.

¹² Mas malgwe bal nalti gaa gwas go, sa shitit gaa sut atli. Ama mas malgwe shit gaa gwas sut atl go, sa pallat de kakshe.

¹³ <<Kii wo wul cit gonti kan, kii man yisti mbat gaba ga Musa suk man Paresi, kii man palti riya! Kaa yitle mbalan dlabii tet ka guu ga nya ka. Kii gaa gwakan wo kaa te so, a bakaa zak majwe sa nama lamti tet wu tas te so.

¹⁴ Kii wo wul cit gonti kan, kii man lishti Mbat Gaba ga Musa suk man Paresi, kii man palti riya! A kaa nguki wul ang modli jwe kos

mashisi kawu ka, akaa ngusi palti tlal ngemti Nya ten de ta mbalan yenkii da. Ten nak gwisi kan, sa nolkii na bomti i'e.*

15 <<Kii wo wul cit gonti kan, kii man yisti Mbat Gaba ga Musa suk man Paresi, kii man palti riya! Akaa dakci bal ze, akaa li dlenti ban ten de tak mbi man kopti de nam. Ama kume mali te ka koptisi wugo, akaa pallat de yen buu wutu mankii gaa gwakan asami de lop.

16 <<Kii wo wul cit gonti kan, kii dwa bacina! Kaa wuli de, <Mas malgwe mo gaba suk lubii ga Nya go ilgon ni da so, ama malgwe mo gaba na zinariya gwe ni ka lubii ga Nyami go, ngetli kan tas pal ilgwe ta wuli de ta pali wu.>

17 Kii dwa kadlan gwik de kakshe gwi, zinariye ya ko lubii ga Nyami de a palli zinariye zoki wu?

18 Kaa po wuli de, <Kume mbalan mo gaba na bagadi go ilgon ka so, ama kume mbalan mo gaba na wul gwe sa taki Nya ten bagadi go ngetli kan tas pal ilgwe ta wuli de ta pali wu.>

19 Kii dwa! Gwik de kakshe gwi, ilgwe sa taki Nya gwa ko bagadi de a palli ili zoki wu?

20 Ten nak gwisi kan malgwe mo gaba na bagadi go mali mo gaba na nali suk mas ilgwe ni dani wu.

21 A malgwe mo gaba na lubii ga Nya go, mali mo gaba

na nali suk malgwe a ta dam gibi wu.

22 A mas malgwe mo gaba suk nya go, mali mo gaba na gobdlan guu ga Nya suk Nya gaa gwasi.

23 <<Kii wo wul cit gonti kan, kii man mbokti ang ten Mbat Gaba ga Musa suk man Paresi, kii man palti riya! Akaa bal zakka ga wul yaji suk daa wolo, ama yek kaa zak wul jwe mbun mani ka Mbat Gabe wu. Kaa zak palti gem, suk yenti gonti suk ngasti ten Nya. Jimi kade wul jwe mbun de tak pali wu, ama bak zakan palti jon ju so.

24 Kii dwa bacina! Akaa cindal ze ga tle gwakan ka ten de ka lak sanga nak'en kwaro, ama akaa sanga rakumi!

25 <<Kii wo wul cit gonti kan, kii man mbokti ang ten Mbat Gaba ga Musa suk man Paresi! Kii man palti riya! Akaa pol tukaal ga kopi suk gal ka, ama tugibi wo ga njikami ka na byas wul gwakan suk tet gazi mbalan suk lamti gaa gwakan.

26 Ki dwa man Paresi! Nde na polti tugibi ga kopisi suk gali ka apaa tukaalisi poldli pak.

27 <<Kii wo wul cit gonti kan, kii man mbokti ang ten Mbat Gaba ga Musa suk man Paresi, kii man palti riya! Kii wo nak gazukdi jwe sa besi hwol atl wu kan, ham kaa tan yeni tu tukaal hwo, ama tugibi wo is ji majwe

* 23:14 23:14 Ka lishti jon ji cina wo ndati de 14 ni da so

mash wu suk mas wundaḷ ga daṣkan wonti kaṇi gibi.

²⁸ Naḱ gwisi kaṇ tu tukaal gwakan wo akaa mboki ang mbalan de kii wo maṇ paḷti wul ndakce kaṇ, ama tu tugibi wo kaa njikan na shelti mbalan suk ngalci.

²⁹ <<Kii wo wul cit gonti kaṇ, kii maṇ mbokti ang ten mbaṭ gaḃa ga Musa suk maṇ Paresi, kii maṇ paḷti riya! Akaa kin gazukdi ji maṇ dlamti gaḃa ga Nya, akaa be gazukdi ji maṇ paḷti wul ndakce ado.

³⁰ Akaa wuli de, <Ma naṇ da kaa multi ji maṇ zaṭ jinan go, mi wo ma mo ang suksi ten tlot ji maṇ dlamti gaḃa ga Nya so.>

³¹ Na nu kaṇ kaa mbok ang de kii wo mil ji majwe sa tlo maṇ dlamti gaḃa ga Nya ju kaṇ.

³² Ten naḱ gwisi kaṇ pakan paḷti ilgwe maṇ ngalci suk maṇ zaṭ jwakan lak zhile wu!

³³ <<Kii wuci, mil wokanzi naḱ kii nini! Da nii kaṇ kaa yilli gaa gwakan daka nolti ga buu wutu ka gwi?

³⁴ Ten naḱ gwisi kaṇ ba shinikii lu na maṇ dlamti ga gaḃa Nya, suk maṇ botlkan yisti wul, suk maṇ mbokti ang ten mbaṭ gaḃa ga Musa. Kaa tlo jon jwasan, akaa bak jon jwasan ka ten gudaḷ yencin, a jon jwasan wo kaa bosi danka lu motgaa jwakan ka, kaa ngusisi kopti gwasan ban-ban akaa laksi ka bomti.

³⁵ Ba shin ma jwisi sudi ten de ta mas hwulan ji maṇ paḷti wul ndakce jwe sa tlosi

ten dii atl wu damikii gaa. Kan tet ten hwulan ga Habila maṇ paḷti wul ndakce, hal yek la ga Zakariya yen ga Berekiya, malgwe kaa tlot ka ka dlo ga lu maṇ cilti suk bagadi takti wul Nya wu.

³⁶ Gem amik ka hwikii ge, mas wul jimi a mbi mbalan ji se.

*Yesu hwotdli na Wurshe-
lima i'e*

³⁷ <<Anya maṇ Wurshe-
lima, maṇ Wurshelima! Baṇ
maṇ tlot da maṇ dlamti gaḃa
ji Nya, suk lakti ga majwe
sa shinsi malki wu na ye!
Kangwe a lami de ta moo mil
jwa de nam, naḱ gwe a kol
moo mil jwas ka bibaku gwas
wu, ama yek ka nge wu.

³⁸ Bo yeni, ningo sa zakik
lubii gwa de kupayi wi.

³⁹ Ten naḱ gwisi kaṇ, amik
ka hwikii ge, kaa po yenan so
se gas gwe kaa wuli de, <Maṇ
albarka kaḃe malgwe nama
tulti na shin ga Bagaa wu.>
>>

24

*Yesu dlam kangwe sa jek
lubii ga Nya kawu*

¹ De Yesu zak lubii ga Nya
wu, ta nama zaṭgaa nugo yek
mil lishti jwas mbokit ang
ten kinti bii jwe ni ka lubii ga
Nyami wu.

² Yek Yesu wulsi de, <<Kaa
yen kinti bii jee ya! Gem
amik ka hwiki ge, ko sa zak
ye gon ten gon so, sa cac-cati
ka mas.>>

Ndat zhila tlat bomti

³ De Yesu dam na zhila ten Zandal Tlandal Zetun wu, yek mil lishti jwas li maliti si na ngusan. Yek sa wulti de, <<Hwini, a gasi kan ilgami a pi gwi? Yek de lal ga palti gwa suk ga pakti dii atl gwi? >>

⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Daman na kang gaa bak zaki ni a malgon shelkii so.

⁵ Ten de mbalan wonti a tul na shin gini, a ngusi wulti de, <Amik de Almasihu,>* asa shel mbalan wonti wu.

⁶ Kaa kum wonti dlanti suk wonti gaba ten bi dlanti, ama ba hwotkii so. Ngetli kan ta wul jwisi pi, ama paktisi bo tul so.

⁷ Mbalan a tli mbalan jon gaa, a guu tli guumi jon gaa. A pal kuzan suk nwuti ga atl danka.

⁸ Mas wul jimi wo ndat zhila tlat bomti ka yi.

⁹ <<Apa sa lakkii ka ang ga majwe a nolcii wu hal asa tlolkii. Mas mbalan a ngekkii ten bi gini.

¹⁰ Ka sa'i gwisi wo mbalan wonti a pal na kaali, sa bal bi ga yilkeni jwasan, asa nge yilkeni jwasan.

¹¹ Man dlamti gaba ga Nya ji lali wonti a yili asa shel mbalan wonti.

¹² Nak de pat ngalci a mbaldli i'e wu, lamti ga mbalan wonti a ndadi ka.

¹³ Ama mas malgwe dlo mbadli yek ta tale paktisi go ta mbi kisti.

¹⁴ Asa lak cin ten tami gaba ga guu ga Nya mal mas

mbalan, ta damisi de sheda apaa paktisi tuli.

Byas bomti

¹⁵ <<Ten nak gwisi kan, kume kaa yen <lili wul cit dadi,> gwe Daniyel man dlamti gaba ga Nya dlam de sa dlalli ka Lu man Cilti wu,† ta malgwe nama dlamti lishti wu yis gaami,

¹⁶ ta majwe ni Yehudiya wu ap to ka tladal ka.

¹⁷ Ba malgwe ni ten gaa bii wu, wuli de ta suk kan ilgon a gib boo so.

¹⁸ Ba malgwe ni ka zhin wu wule ta pal tet lubii tas kan godo gwas so.

¹⁹ Modli man mil tuk suk man mil kaal a dam de wul cit gonti ka multi jwisi.

²⁰ Ngeman Nya de ba apti gwisi tulikkii ka sa'i ndaditi sogo ten cin shukti so.

²¹ Nak de ka sa'isi wo mbalan a te ka bomti man ci-citi, wundali gwe ba bo taba pat so tun nak sa lak zhila ga dii atli hal ase wu, a ba gon a po tul nak gwisisi sowu.

²² Sa hul wontat ga multi jwisi ka sogo, ko malgon a sa kaami so, ama ten bi ga mbalan ji botlisi yek laki yek sa hul wontat ga multi jwisi ka.

²³ Ka multi jwisi wo kume malgon wulkii de, <Bo yeni ni, Almasihu ka kawu ade sogo te duk go!> Bak kaman so.

²⁴ Nak de Almasihu ji lali suk man dlamti gaba ga Nya ji lali wonti a yili. Asa pal

* **24:5 24:5** SogoKiristi. Nak gwisi ni ka ndati 23 † **24:15 24:15** YenDan 9:27; 11:31; 12:11

kidî lali suk wul ngipti ang bi
taş gilli mbalañ da, hal kume
mañ pať ka go sa gilli mbalañ
ji botli pak.

²⁵ To bo yenî ni, yekgu a
hwikii wi bañe.

²⁶ <<Ten naķ gwisi kañ,
kume sa wulkii de, <Tik tek
gu te ka lap kawu,> baķ
lañ so. A kume sa wulkii
de, <Tañî to ka punka ga
hwundañi kawu,> baķ kamañ
so.

²⁷ Naķ de naķ kangwe a
nyaze cibi, a cilli lu gabaş suk
yemma wu, naķ gwisi kañ
paltî ga Yen ga Mbalan ani.

²⁸ Ai mas lu gwe hwu tlu ni
go, kañi kañ a zhipki mogaa.

Paltî sut ga Yen ga Mbalan

²⁹ <<Na paktî tlat bomti
gibi jimi,

<< <Cin a pal duuni
a ba lip a po cil so.

kyadlañ a lok sut nya,

Sa nwu kidî wul ji nya.>

³⁰ <<Apa a ka yen lal ga Yen
ga Mbalan ka dlo nya, mas
mbalañ ji dii atl kul ten banti.
Sa yen tulti ga Yen ga Mbalan
ten nyaze, na iko suk naltî i'e.

³¹ Ta shin mil shinti jwasi
asa hot noo teti, asa moo
mbalañ ji botli jwas tet tu
gabaş suk yemma suk kudu
suk arewa, suk tet ten mas
dii atli.

Mbokti ang ten tlindi tulañ

³² <<Ta tlindi tulañ damikii
de wul mbokti ang, kume mil
ang gwas ba pal zelađi yek
nda telti daa wugo, a ka a yisi
de watlan bal njaa.

³³ Naķ gwisi kañ, hal kume
kaa yen mas wul jimi de a

hwikii wu ten pať wugo, yisi
de sa'isi bal njaa, bal ten bi
dlabii.

³⁴ Gem amik ka hwikii ge,
mbalañ ji se a maşh so, se
mas wul jin pi pa.

³⁵ Dlo nya suk dii atl a taas
ka, ama gaña gi wo a taasdi
so ko njet.

*Malgon yis sa'i gwe Yesu a
pal wu so*

³⁶ <<Malgon yis cimi sogo
sa'isi gwe wul jimi a pi wu so,
na mil shinti ji Nya, hal Yeni
se Abe na ngusi.

³⁷ Naķ kangwe pi ka multi
ji Nuhu go, naķ gwisi kañ a pi
ten paltî ga Yen ga Mbalan.

³⁸ Tun ka sa'i gwe ba ze
ga Nuhu bo yitla dii atl ka
sowu, mbalañ nama ngukti
wul asa nama tlati, asa nama
paltî hapti, asa nama hapti
ka hal yek la sa'i gwe Nuhu
te ka jirgi ze wu,

³⁹ a başa yisi de ilgon a pi
so, se naķ zesi tuli yek yemsi
kawu. Naķ gwisi kañ a pi ten
paltî ga Yen ga Mbalan.

⁴⁰ Ka sa'i gwisi wo mbalañ
de lop ani ka zhin, sa kan gon
asa zak gon.

⁴¹ Modli de lop a nima
naķti hwo ten hwo, sa kan
gon asa zak gon.

⁴² <<Ten naķ gwisi kañ,
damañ na kang gaa naķ de
baka a yis cin gwe Bagaa
gwakan a pal dani wu sowu.

⁴³ Ama yisi de, ai ba boo
a yisañ ka sa'i gwe mukañ a
tul wugo, ta zakini a yembañ
kanti so, a baťa zaki a mukañ
tet ka lubii so.

44 Nak gwisi kan, kii mago daman na kang gaa ko a gasi, nak de Yen ga Mbalan a tul ka sa'i gwe bakaa zi de ta tul wu sowu.

Zhel man palti gem suk man lashi palti gem

45 <<Wok de zhel man palti gem, man bolkan yisti wul, gwe bagaa gwas a zak zhel jwas ka ang gwasi de tas balsi wul ga nguki ka sa'i ngukti wul gwi?

46 Man albarka kade zhel gwe bagaa gwas a pali ata mbit ten palti ilgwe ta zit wu.

47 Gem amik ka hwikii ge, ta pallat de bacina ten mas wul gwasi.

48 Ama kume de zheli wo man ngalci kawu ta dlam ka mbadl gwas de, <Bagaa gi a pal bale so,>

49 yek ta nda bot da zhel yilkeni jwasi yek ta njel ngukti wul ata nama tlatdli suk man tlati-tlati.

50 Bagaa ga zheli a pal ten cin gwe bata zi de ta pal dani sowu, ka sa'i gwe bata yisi sowu.

51 Bagaami a palit byas boti ata nolti suk man palti riya, kali kan ta kuli ta as ang bi.

25

Cingalti gaba na mil modli de kult

1 <<Ka sa'isi wo guu ga Nya a ni nak mil modli de kult jwe sa yem pitila jwasan tas sa batti ga yen kos wu.

2 De namtan kasi wo kadlan kan, a de namtam wo botli.

3 Ka sa'i gwe kadlami ju ba kan pitilla jwasan go yek basa kan mil gwe sa mbali ka pitile wu ang so.

4 Ama man botlkan jo yek sa kan mili danka buntan mil jwasan ka, de sa ba kan pitila jwasan wu.

5 Yek ba yen kosi tul bale so, yek mas mil modlisi njel pat gengadi hal yek sa yemba ka mas jwasan.

6 <<De te ka dlo gas ka ka bal go, yek sa kum shele de, <Yen kosi ka bal wu, lan tedi tak mbiti.>

7 <<Yek mil modlisi tlinya mas jwasan yek sa njel lakanti pitila jwasan.

8 Yek kadlami ju wul man botlkan ju de, <Nak besini mil jwakan ne, pitila jinan nama mashkan.>

9 <<Yek sa wulsi de, <Wowo, mili a kumini sukkii so. Kaa sak wul gwakan tet mal man wulti kawu a mani.>

10 <<De sa sa wulti mili wugo yek yen kosi mbuk lu. Yek majwe ta mbisi na shiri wu te ka lu biki sukti, yek paa sa le dlabii ka.

11 <<Ka kaali wo yek kadlan mil modli ju pali, yek sa wuli de, <Bagaa, Bagaa, nak bulini dlabii ka!>

12 <<Ama yek ta wulsi de, <Gem, amik ka hwikii ge, a yiskii so.>

13 <<Ten nak gwisi, se tak daman na kang gaa, nak de bakaa yis cimi sogo sa'isi sowu.

Mbokti ang ten palti gem

14 <<Naḵ gwisi ḵaṇ, guu ga Nya wo naḵ maḵgwe a pi tafiya yek ta mbe zhel jwasi, yek ta zak wul ang gwas ka ang jwasan wu ḵaṇ.

15 Yek ta hwulisi wulpi zinariya. Ta baḷ gon gwasan ngura zinariya de namtam, ta baḷ gon ngura zinariya de lop, yek pa ta baḷ gon ngura zinariya de nam. Ta baḷsi naḵ gwisi, ko wokko ten ndalti gwasi yek pa zigaa.

16 Yek maḵgwe ta baḷti wulpi ngura zinariya de namtam wu kan gwas wu, yek ta ngusi wulti wul ka na nali hal yek ta mbi wulpi ngura zinariya de namtam dani.

17 Nu ḵaṇ maḵgwe ta baḷti ngura de lop wu paḷi, ti mago yek ta mbi mbaḷti wulpi zinariya ngura de lop dani.

18 Ama yek maḵgwe kan wulpi ngura zinariya de nam wu lak duk shu ka atli, yek ta hwundaḷ wulpi ga ba boo gwas ka a gibi.

19 <<Paḷ tlal multi wugo yek ba boo ga zhel jwisi paḷi taṣ dlam wulpi suksi.

20 Yek zhel gwe kan wulpi ngura zinariya de namtan wu te malti yek ta baḷti zinariya jon de ngura namtan da, yek ta hwit de, <Ba boo gini, ka balan wulpi ngura zinariya de namtan. Ama yekgu a mbi de ngura namtan dani wi.>

21 <<Yek ba boo gwas wulti de, <Madalla, hwa zhel man paḷti gem, ka paḷ gem ten wul njet, ningo ba pallaḵ de bagaa ga wul wonti. Te sut

malanni taḵ tla tami mbadl ga ba boo gwa!>

22 <<Yek zhel gwe kan wulpi ngura zinariya de lop wu te malti, yek ta baḷti zinariya jon ngura de lop da, yek ta hwit de, <Ba boo gini, ka balan wulpi ngura zinariya de lop. Ama yekgu a mbi ngura de lop dani wi.>

23 <<Yek ba boo gwas wulti de, <Madalla, hwa zhel, man paḷti gem, ka paḷ gem ten wul njet, ningo ba pallaḵ de bagaa ga wul wonti. Te sut malanni taḵ tla tami mbadl ga ba boo gwa!>

24 <<Yek maḵgwe kan wulpi ngura zinariya de nam wu tuli. Yek ta dlam de, <Ba boo, a yisi de ki wo wundaḷ maḵgwe ba mbalan a yis gaa gwas sowu ḵaṇ, a ka wotl zhin ka lu gwe baḵa baḵ sowu, a ki wo man lamti wul ga ten koo lu ḵaṇ.

25 Naḵ gwisi ka laki yek banti cinni yek a sak duk shu ka atli, yek a hwundaḷ ngura zinariya gwa ka a gibi. Ningo kan il gwa.>

26 <<Yek ba boo gwas wulti de, <Ki wo byas zhel man laḵaḷ! Ashe ka yisi de ami wo a wotl zhin ka lu gwe ba baḵ sowu, a mo wul ka lu gwe ba cat wundaḷ so gwa?

27 Ai da ka lakini nini wulpi gi ka banki, kangwe de ba paḷ wugo a mbi mbaḷti ten gaami wu.>

28 <<Yek ba boomi wuli de, <Kaman wulpi daka ang gwas ka, taḵ balan man ngura de kutl wu.

29 Ten de mas malgwe ilgon nidda go sa mbaliti tas mbi nal. Ama malgwe ilgon nidda sowu go, nak ilgwe nidda wu mago sa kamit da ang ka.

30 Ningo lakan zhel ga ten koo lu wu, te ka duu damshal ka. Aduk kan ta kuli ata as ang bi.>

Kisti gaba ten cin ga ayo

31 <<Sa'i gwe yen ga mbalan a tul ka nalti gwasi suk mas mil shinti ji Nya wu, ta dam ka gobdian guu gwas man nalti.

32 Sa moo mas mbalan ji dii atl a cina gwasi, ta hwulsi kak-kak nak kangwe a man kyo hwul mbala suk mal wu.

33 Ta wut mbale tu ten ang shinti, ata wut mali tu ten ang yali gwasi.

34 <<Apaa guumi wul majwe sa ni tu ten ang shinti gwas wu de, <Lan tedi, kii de Aba palikii albarka wu! Kaman guu gwe sa shiryekii tun basa bo pal dii atl sowu.

35 Ten de kuzan tloni yek kaa balan ilga nguki, a kalkaze tloni yek kaa balan ze yek a tla, a ni de mandaki yek kaa kaman ka lubii gwakan,

36 de lukal ni da sowu yek kaa balan lukal, a pal cwo yek kaa gabeni, ani ga le ka yek kaa sa yenti gini.>

37 <<Apaa man paliti wul ndakce ballit de, <Bagaa, a gasi kan ma yenki a kuzan nama tlot gwa yek ma balki ilga nguki, sogo a kalkaze nama tlot gwa yek ma balki ze yek ka tla gwi?

38 A agasi kan ma yenki aka ni de mandaki yek ma kanki ka lubii ganan, sogo a ba lukal nik da so yek ma balki lukal gwi?

39 A gasi kan ma yenki aka nama cwo sogo ga le ka yek ma sak yenki gwi?>

40 <<Guumi a ballisi de, <Gem amik ka hwiki ge, nak de kaa pali nak mil yilkeni ji jee go, ami kan kaa palini.>

41 <<Apaa guumi wul majwe sa ni tu ten ang yali gwas wu de, <Tli da malan ka, kii de bi nikii gaa wu, te teka buu wutu gwe ba a mbashdli sowu gwe sa pali shedan suk mil shinti jwas ju.

42 Ten de kuzan tloni yek bakaa balan ilga nguki so, a kalkaze tloni yek bakaa balan ze yek a tla so,

43 a ni de mandaki yek bakaa kaman ka lubii gwakan so, de lukal ni da sowu yek bakaa balan lukal so, a pal cwo yek bakaa kula so, ani ka lu leti ka yek bakaa sak yenan so.>

44 <<Si mago, sa ballit de, <Bagaa, a gasi kan ma yenki a kuzan nama tlot gwa yek bama balki ilga nguki so, sogo a kalkaze nama tlot gwa yek bama balki ze yek ka tla so, sogo aka ni de mandaki yek bama kanki ka lubii ganan so, sogo a ba lukal nik da so yek bama balki lukal so, sogo aka nama cwo sogo aka ni ga le ka yek bama sak yenki so gwi?>

45 <<Apaa ta ballisi de, <Gem amik ka hwiki ge, nak

de kaa nge pal̄ti nāk mil
yilkeni ji jee wu, ami kān kaa
nge pal̄ti.>

⁴⁶ <<Mā jimi a te kā bal
bomti gwe bā pakti nidda
sowu, a mān pal̄ti wul
ndakce te kā dāmti gwe a
paki sowu.>>

26

*Bacina ji mān Yehuda
dlalli gāba de tās tlo Yesu ka*

¹ De Yesu pak dlam̄ti mas
gāba jimi wu, yek tā wul mil
lishti jwas de,

² <<Kaā yisi de biki dak̄citi
wo multi de lop kā bali, asa
bāl Yen gā Mbālan tās pakti
ten gudāl yencin.>>

³ Yek kidi mān Pāris suk
bacina ji mbālan mogaa kā
lubii gā bali gā mān pal̄ti wul
kā biimi gwe asā mbet de
Kayapas wu,

⁴ yek sā dlalli gāba ten
kangwe sā pi asā dop Yesu
asā tlot kā mbukli wu.

⁵ Ama yek sā wuli de,
<<Bā de kā sa'i biki so, sogo
mbalān a t̄lii dlanti.>>

*Sā tuksi Yesu mil mān
tami wusān a Betani*

⁶ To a Yesu ni kā bān Betani
kā lubii gā mālgwe asā mbet
de Siman mān gita wu,

⁷ yek kili gon tul malti
nā buntān mili gwe sā pāli
nā ye onis wu, buntāmi ni
gā njikmi nā mil mān tami
wusān mān wulpi i'e. De
Yesu bā nguk wul wu, yek tā
shotit mili sut ten gaa.

⁸ Ama de mil lishti jwas
yeni nu wugo yek mbādl lilisi

yek sā wul yilkeni jwasan de,
<<Ai, go lilti wul kā kān.

⁹ Ten de sā wullān mil gān
kā go, ai sā mbi bal wulpi asā
hwuli mān lāshi wul.>>

¹⁰ Nāk de Yesu yis ilgwe
sā namā dlam̄ti wu, yek tā
wulsi de, <<Yek laki de kaā
namā hwotti gā kili gān ye?
Ai hwa wul kān tā pālini.

¹¹ Mān lāshi wul ni dā
malkii ko a gasi, ama ami wo
ko a gasi kān bani sukkii so.

¹² Mil gān de tā shoti gaa
wu, shiryat kān tā shirya dli
gini ten de tās lebanni.

¹³ Gem amik kā hwikii ge,
mas lu gwe sā lak icin gā tami
gāba gān ten dii atl go se sā
dlam̄ ilgwe kili gān pāli wu
ten bi daamti gwasi.>>

Yehuda bāl bi gā Yesu

¹⁴ Yek gon kā mil shinti de
kutl cet lop ju, gwe asā mbet
de Yehuda Iskariyoti wu li
mal kidi mān Pāris,

¹⁵ yek tā ngemsi de,
<<Kume a bālkii ti go yek
kaā bālan ye?>> Yek sā bālti
wulpi hwol gālla de kutl de
mekan.

¹⁶ Tun tet kā sa'i gwisi yek
tā njel ngot tantu gwe tā kobi
tās bālsi Yesu wu.

*Yesu nguk wul gā Biki
Dak̄citi suk mil lishti jwasi*

¹⁷ Ten cin nā de nām gā
Motgaa Burodi Mān Lāshi
Yis, yek mil lishtisi tul mal
Yesu yek sā wulti de, <<A ako
kān kā lami de tān shiryek
ngukti wul Biki Dak̄citisi ko?
>>

¹⁸ Yek tā ballisi de, <<Te kā
bān mal mālgon akāā wulti

de, <Maṇ lishti dlam̄ de, sa'i gwas bal njaa. Ta nguk wul Biki Dakciti suk mil lishti jwas a lubii dakka.> >>

19 Yek mil lishtisi pali nak gwe Yesu zisi wu, yek sa sak shiryesi ilga nguki ga Biki Dakciti.

20 De sukti ka bal de nguk-tisi ka bal wu, yek Yesu dam na zhila suk mil lishti de kutl cet lop ju tas nguki.

21 Sa nama ngukti wuli nugo yek ta wulsi de, <<Gem amik ka hwikii ge, de nam tet ka kii a bal bi gini.>>

22 Yek ili hwotsi i'e, yek sa ngusit wulti de, <<Ko ami kan, Bagaa?>>

23 Yek ta ballisi de, <<Malgwe nama sulti ang suk ami ka gal wu kade man balti bi gini.

24 Yen ga Mbalan a mashi nak kangwe sa lish gaba tenti wu, ama malgwe a bal bi gwas wu dam de wul cit gonti wi! Sa zat so mago, da a maniti.>>

25 Yek Yehuda, malgwe bal bi gwas wu dlam̄ de, <<Maṇ Lishti, ko ami kan?>> Yek Yesu ndakit de, <<Ka dlam̄ na bi gwa wi de ki kan.>>

26 Asa nama ngukti nu wu yek ta kan burodi yek ta pi godiya Nya yek ta cac-cali, yek ta bal mil lishti jwasi yek ta wulsi de, <<Kamanni tak ngukanni. Gan go tlu dli gi kan.>>

27 Yek ta kan yen mbuke yek ta pi godiya Nya yek ta takisi yek ta wule, <<Tlani mas jwaskan.

28 Gan go hwulan gi kan, gwe yek de pyal dlallat gaba wu. Hwulan gwe sa shoti ten de ta mbalan wonti mbi taasti byas wul jwasan ka da wu.

29 A ni kii ma hwiti de, ndok ten ge ba po tla ze inabi so se gas gwe ba tla pyal zesi gon sukii ka guu ga Aba gi wu.>>

30 De Yesu suk mil lishti jwas wul koo wu, yek sa yili, yek sa to ten Zandal Tlandal Zetun.

Biturus a nge yisti ga Yesu

31 Yek Yesu hwisi de, <<Kaa abi mas jwakan akaa zakan ka gas ge, ten bi ilgwe a pi na ami wu. Nak gwe ni ga lishi de,

<< <Ba bo man kyobi, a tunga mbala jwas cat ka.>

32 Ama kume a pal kaami wugo, ba li Galili cina daakii.>>

33 Yek Biturus wulti de, <<Ko tas ap ka mas jwasan ten bi ga ilgwe a mbik wu mago, ami wo ba ap so.>>

34 Yek Yesu ballit de, <<Gem amik hwik ge, ka nge yisti gini asami de mekan ka gas gan a paa gunda kol nda lakti yal.>>

35 Yek Biturus dlam̄ de, <<Ko ta mashkan kan ba mash sukki, ba nge yisti gwa so.>> Yek mas mil lishtisi dlam̄ nak gwas wu pak.

Yesu ngem Nya a Gesamani

36 Yek paa Yesu suk mil shinti jwas li ka lu gwe asa mbe de Getsamani wu, gwe yek de lu cetti mil Zetun wu.

Yek ta wulsi de, <<Daman ade ami wo ba tok ngem Nya to du.>>

³⁷ Yek ta kan Biturus suk mil de lop ji Zabadi ju, kaa Yakubu suk Yohana, yek ta njel palti duu tuki yek ta hwotdli i'e.

³⁸ Yek ta wulsi de, <<Duu tuk gwe ni ka mbadl gi wu a man tlot gini. Daman ade suk ami, bak ndeman yemba so.>>

³⁹ Yek ta nak dam da malsi ka njet, yek ta ngus atli yek ta ngem Nya. Yek ta wule, <<Aba gini, kume de man pat ka wu, kami mbuka bomti gan ka. Ko de ba de ilgwe a lami wu kan a pali sowu, ama ta pal ilgwe ka lami wu.>>

⁴⁰ Yek ta pal tet mal mil lishtisi yek ta mbisi ten ndet yemba. Yek ta ngem Biturus de <<Ashe kaa manan damti kaami suk ami ko ta ga sa'i de nam sa?>>

⁴¹ Yek ta wulsi de, <<Damti kaami tak ga ba suk Nya, kangwe kaa te ka cingalti so wu. Shishi lami ama dli gwakan ka ndal so.>>

⁴² Yek ta pal to ka asami na lop yek ta ga ba suk Nya yek ta wule, <<Aba gini, kume ni ngetli de ta tla mbuka bomti gan wu. To, ta ilgwe ka lami wu pi.>>

⁴³ De ta po pal tet wu, yek ta mbisi ten ndet yemba da, nak de gwel jwasan njikan ka na yemba wu.

⁴⁴ Yek ta zaksi kali, yek ta po pal te ka asami na mekan yek ta ga ba suk Nya yek ta

kabal ga ba gwe ta dlam tet wu da.

⁴⁵ Yek paa ta pal te mal mil lishtisi ka yek ta hwisi de, <<Hal ninge kaa yima ndet yemba akaa nama shukti ya? To, ningo sa'isi pi wi, sa tak Yen ga Mbalan ka ang ga man palti byas wul.

⁴⁶ Tlannya, tan zangaa! Man balti bi gi ka bal tet wu!>>

Sa dop Yesu

⁴⁷ Ta nisi ma ga ba nugo yek Yehuda, gon ka man kopti jwas de kutl cet lop ju mbuk lu tet malsi. Yehude tul suk wonti mbalan man kidi puka, suk sanda dan ang jwasan ka. Majwe kidi man Paris suk bacina ji mbalan ka shinsi tet wu.

⁴⁸ To, man balti bisi dlalli lal suksi ten de, <<Malgwe a njop bi gi ten kalkang gwas wu kade mali! Dobanti.>>

⁴⁹ Yehuda nama mbukti lu, yek ta lak ngip Yesu te dlo ka yek ta wulti de, <<Sallama gwa, Man Lishti!>> Yek pa ta njop bi gwas ten kalkang gwasi.

⁵⁰ Yek Yesu ballit de, <<Yelan gini, pal ilgwe tullak wu.>>

Yek wonti mbalan dam tedi, yek sa dop Yesu yek sa ngipti.

⁵¹ Sa yeni nu wugo, yek gon ka mbalan jwe sa ni suk Yesu wu, yilli bal puka. Yek ta wotl zhel ga bal man Paris te kang ka, yek ta kotlit kang ka.

⁵² Yek Yesu wulti de, <<Palli bal puka gwa ka kaptami,

naḵ de mas maḷgwe kan bal puka go, bal puka ka tlot wu.

⁵³ Kaa daṃan gwa we ba lami go ba gaḃa suk Aba gini ata zi-ang, ata shini lu na mil shinti jwas wonti man motgaa ga maṃ hapti dlo de kutl cet lop sa?

⁵⁴ Ama da ni kan a njikan ilgwe gaḃa ga Nya dlam de ngetli kan ta pi wu gwi?>>

⁵⁵ Ka sa'i gwisi wo yek Yesu wul wonti mbalami de, <<Kaa li tet na kidi puka suk sanda tak doḃanni nini, maṃ baṭti tantu kaḃe ami a? A dam na zhila ko gasi gwik-gwi ka lubii ga Nya, yek a mboki ang mbalaṃ ten gaḃa ga Nya ama yek baḃaa doḃan so.

⁵⁶ Ama mas wul jin pi, ten de ta lishti ji maṃ dlamti gaḃa ji Nya njikan da.>> Na kumti naḵ gwisi yek mil lishti jwas zakti yek sa ap ka.

Sa tala Yesu bal dlaboo sanhiridin

⁵⁷ Yek majwe dop Yesu ju talat mal Kayapas, bacina ga maṃ Paris, ka li kan maṃ yisti Mbat Gaḃa ga Musa suk kidi ji mbalaṃ mogaa.

⁵⁸ Ama yek Biturus ngusi kopti gwasan tet dlenti, hal yek ta lak mbuki ka dii boo lubii ga bacina ga maṃ palṭi wul ga lubii ga Nyami. Yek ta dam atl mal maṃ baṭti lubii ga Nya taṣ yen ilgwe a pi wu.

⁵⁹ Yek maṃ Paris suk maṃ damti dlaboo Sanhidirin ngusi ngot lal gwe sa sheli Yesu gaa taṣ man tlot gwas da.

⁶⁰ Ama yek baṣa mbi ilgwe sa man dlamti wu so, ko de mbalaṃ wonti shelit lal gaa wu.

Ka kaali yek mbalaṃ de lop lak yiḷ toḃi

⁶¹ yek sa wule, <<Malgan dlam de, <Ba man jekti lubii ga Nya ka, a kin lisi ten multi de mekan.> >>

⁶² Yek bacina ga maṃ Paris tlinya yek ta wul Yesu de, <<Ka manan ballat ilgon sa? A sheda jin de sa nama dlamti tenki wu pa?>>

⁶³ Ama yek Yesu dam mbet-lak.

Yek bacina ga maṃ Paris wulti de, <<A mok na shin ga Nya maṃ mbadli. Dlamini, kik de Almasihu yen ga Nya ma?>>

⁶⁴ Yek Yesu ballit de, <<Yii, nu kan. Ama amik ka hwikii ge, ndok ase kaa yen Yen ga Mbalaṃ ta dam ten kat ang shinti ga Nya Maṃ Ikosi ten tulti ka kaluntun ka dlo nya.>>

⁶⁵ Yek bacina ga maṃ Parismi kesh lukaḷ jwas ka na lilti mbadli, yek ta wule, <<Kaa kum gaḃa cutgaa suk Nya gwe ta dlam wu wi! Sheda yek ma yima baṭti ye? Ningo kaa kum gaḃa cutgaa suk Nya tet bi gwas wi.

⁶⁶ Yek de daamti gwakan a dani ye?>>

Yek sa ballit de, <<Mbun de ta tlot ka.>>

⁶⁷ Yek sa bazet bakan ten cina gwel, yek sa bok-boti, yek jon jwasan bet kalkang,

⁶⁸ asa nama wulti de, <<Bo hwini gaḃa ga Nya de kume

kik de Almasihu wu, dlamini
malgwe bok wu?>>

Biturus nge yisti ga Yesu

⁶⁹ Ka sa'i gwisi wo a Biturus ni na zhila ka gip boomi nugo, yek de nam ka mil modli jwe asa pal wul ka lubiimi wu li malti, yek ta wulti de, <<Ki mago suk Yesu man Galili wu kan ka ni.>>

⁷⁰ Yek Biturus nge yisti ga Yesu a cina da mas jwasan ka, yek ta wule, <<Ami wo a yis gaba gwe ka nama dlamti wu so.>>

⁷¹ Yek ta yil to dlaboo ka, yek yen kili gon po yenti da, yek ta wul majwe ni kali wu de, <<Malgan ni suk Yesu ba Nazarat.>>

⁷² Yek Biturus po nge yisti da, hal yek ta mo gaba na Nya, yek ta wule, <<Ami wo a yis mali so!>>

⁷³ Po lam danti wugo, yek majwe nama dlalti kali wu li mal Biturus, yek sa wulti de, <<Ki mago gon gwasan kan. Kangwe aka gaba wu bulik gal da gaa ka wi.>>

⁷⁴ Yek Biturus njeli palti bi gaa gaa gwasi, ata nama mot gaba na Nya ten wulti de, <<A yis mali so!>>

Ta nama dlamti nugo yek gunda kol lak yal.

⁷⁵ Yek Biturus daam gaba gwe Yesu hwit wu, <<Ka nge yisti gini asami de mekan a paa gunda kol nda lakti yal.>> Yek Biturus yil debal yek ta kul i'e.

27

Sa tala Yesu a cina ga Bilatus gobna

¹ Lu tlo wugo, yek kidi man Paris suk bacina ga mbalan dlalli gaba de tas tlo Yesu ka.

² Yek sa balti ka, yek sa yillat debal yek sa talat mal Bilatus gobna.

Yehuda tlo gaa gwasi

³ De Yehuda de tik bal bi gwas wu yeni de sa dlalli gaba de sa tlo Yesu kawu, yek ta pal duu tuk na gaa gwasi. Yek ta pal tet mal kidi man Paris suk bacina ga mbalami, yek ta pallisi wulpi hwol galla de kutl de mekami.

⁴ Yek ta wulsi de, <<A pal byas wul wi, a bal bi ga malgwe bata pal byas ilgon sowu ten de ta tlot ka.>>

Yek sa ballit de, <<Yek de biki ganen ye? Go ai ki kan hwotki.>>

⁵ Yek Yehuda shot wulpi ka ka lubii ga Nyami yek ta zak luisi. Yek ta zigaa yek ta sak lak zaa yal yek ta tlo gaa gwasi.

⁶ Yek kidi man Paris yem wulpi, yek sa wule, <<Mbun de tan wuttan wulpi gan ka lu mot wulpi ga lubii ga Nya so, nak de wulpi hwulan ka wu.>>

⁷ Yek sa moo bi gwasan yek sa dlalli gaba a dani, yek sa wul lu ga man kinti cikda na wulpi, ten de tas ngusi lepti ji mandaki kali.

⁸ Ten nak gwisi ka laki asa mbe lu gwisi de Lu Hwulan hal cin ga ase.

⁹ Na nu kan gaḅa gwe Irimiya maṇ dlamti gaḅa Nya dlam wu njikan. Gaḅa gwe wule, <<Yek sa kan wulpi hwol galla de kutl de mekan, wulpi gwe maṇ Yisiraila pal gam gwas da wu,

¹⁰ yek sa wul lu ga maṇ kinti cikda na nali nak gwe Nya dlalli de ta pi tenan wu.>>

Bilatus gobna ngem Yesu

¹¹ To, ka sa'i gwe Yesu ni cina ga gobna wu, yek gobne ngemti de, <<Kik de guu ga maṇ Yehuda nwa?>>

Yek Yesu ballit de, <<Yii, nu kan ni.>>

¹² Ama sa'i gwe kidi maṇ Paris suk bacina ji mbalan dlamit byas wul gaa go, yek ba Yesu wule ilgon so.

¹³ Yek Bilatus ngemti de, <<Ka kuman byas wul jwe sa zik gaa wu sa?>>

¹⁴ Ama yek ba Yesu ballit de ilgon so, yek ili ci banti gobne i'e.

Bilatus kis gaḅa de ta tlo Yesu ka

¹⁵ To, ka sa'i Biki Dakcitiwo, gobna ku na bulti mal ga le ka de nam gwe mbalan botli wu wi.

¹⁶ Ka sa'i gwisi wo a mal ga le ka gon gwe mbalan yisti i'e wu ni ang, malgwe asa mbet de Barabas wu.

¹⁷ De mbalami mogaa wu, yek Bilatus ngemsi de, <<Gwik kaa lami de ta zakti gwi, Barabas a, sogo Yesu de asa mbet Almasihu wu?>>

¹⁸ Nak de Bilatus yisi de dakaḷti ka laki yek sa tulli Yesu a malti wu.

¹⁹ A Bilastus ni ga dami na zhila ten gobdlan kisti gaḅa nugo yek kili gwas shinlu de tas wulti de, <<Yil daka tantu ga mal wu de bata pal byas ilgon sowu ka, nak de a ci ka dli i'e na tlunkat tenti wu.>>

²⁰ Ama yek kidi maṇ Paris suk bacina ji mbalan cok mbalami de tas wule de tas zak Barabas tas tlo Yesu ka.

²¹ Yek gobne ngemsi de, <<Gwik kaa lami de ta zakikii ti ka mbalan de lobi jwi?>>

Yek sa ballit de, <<Barabas,>>

²² Yek Bilatus ngemsi de, <<A yek ba pali na Yesu de asa mbet de Almasihu wu ye?>>

Yek sa ballit de, <<Bakti ka ten gudaḷ yencin!>>

²³ Yek ta ngemsi de, <<Ten de yek ke? Byas wul yek ta pali ye?>>

Ama yek sa mal yal gwasan ten wulti to nya kade, <<Bakti ka ten gudaḷ yencin!>>

²⁴ Bilatus yeni de ta man palti ilgon dani so, a yekgu mbalami ba lam tiliti dlanti wu, yek ta kan ze yek ta pol ang gwas ka ten yenti ga gwel ga mbalami ata nama dlamti de, <<Ami wo ze gi ni ka alhaki ga hwulan ga maṇ laḷshi palti byas wul gan so, go ze gwakan kan.>>

²⁵ Yek mas mbalami ballit de, <<Han ta alhaki ga hwulan gwas ni ten gaa ganan mi suk mil jinan.>>

²⁶ Yek ta zakisi Barabas. Yek ta laki yek sa bo Yesu, yek paa ta balsiti de tas bakti ka ten gudaḷ yencin.

Mañ wuli Yesu gaba mbulti

²⁷ Kaal naḡ gwisi, yek mañ hapti dlomi ji gobna taḡa Yesu ka pada ga gobne, yek sa mwet motgaa ji mañ hapti dlo ga atli gaa.

²⁸ Yek sa ndusit wul da ten dli ka yek sa lakit zil lukaḡ gon wundaḡi ji guu,

²⁹ yek sa paḡ tagiya guu gon na ili yek sa kinit gaa, yek sa lakit sanda ka ang shinti gwasi, yek sa ngusi ngusti a cina gwasi asa nitma wulti gaba mbulti de, <<Na nalti gwa, guu ga mañ Yehuda!>>

³⁰ Yek sa bazet bakaḡ, yek sa kan sande yek sa ngusit bot gaa da.

³¹ De sa wulit gaba mbultisi paki wu, yek sa ndusit zil lukaḡi ka, yek sa lakit lukaḡ gwas lisi. Yek sa zigaa sukti ten de sa sak bakti ka ten gudaḡ yencin.

Sa Bak Yesu ka ten gudaḡ yencin

³² Sa nama zaḡgaa nugo yek sa mo suk mañ Sayirin gon, maḡwe asa mbet de Siman wu, yek sa zit ngetli de taḡ kan gudaḡ yencin gwe sa bak Yesu ka a dani wu.

³³ Yek sa mbuki kaḡu gwe asa mbe de Golgota, gwe yek de Is Gaa wu.

³⁴ Yek sa baḡ Yesu ze inabi ga kutltli suk yoki ilgon de taḡ tla, ama ta lami de ta kum yokit du go yek ta nge tlati.

³⁵ De sa bakti ka ten gudaḡ yencin wu, yek sa lak guria ten de taḡ hwul lukaḡ gwas da.

³⁶ Ka kaali wo, yek sa dam na zhila kaḡi yek sa ngusi batti gwasi.

³⁷ Yek sa zi lishti gwe dlam byas ilgwe ta paḡi wu dap ten gaa gwasi, gwe sa lishi de: GAN GO TIK DE YESU, GUU GA MAÑ YEHUDA.

³⁸ Yek sa bak mukaḡ mañ batti tantu de lop jon ka ten gudaḡ yencin sukti, gon wo ten kaḡ ang shinti a gon wo ten kaḡ ang yali gwasi.

³⁹ Yek mañ kopti tu kaḡi ngusit wulti gaba mbulti asa nama wotlti gaa jwasan,

⁴⁰ yek sa ngusi wulti de, <<Ki de ka dlam de ka jek lubii ga Nya ka aka kin lisi ka multi de mekan wu! Kis gaa gwa la! Kume ki wo yen ga Nya ke ki wu, yil sut da ten gudaḡ yencimi ka la!>>

⁴¹ Naḡ gwisi kan kiḡi mañ Paris suk mañ yisti mbat gaba ga Musa suk bacina ji mbalan wulit gaba mbulti.

⁴² Yek sa wuli de, <<Ta kis naa mbalan, ama yek bata kis gaa gwas dani so. Kume ti wo guu ga mañ Yisiraila ka go taḡ yil sut da ten gudaḡ yencimi ka la, apaa ma baḡ gem na ti.

⁴³ Ta ngasti ten Nya, han ta Nyami kisti ninge de tamit da wu, naḡ de ta dlam de, <Ami wo Yen ga Nya kaḡe ami wu.>>

⁴⁴ Naḡ gwisi kan mukaḡ jwe sa baksi ka ten gudaḡ yencin sukti ju wulit zobi pak.

Mashkan ga Yesu

⁴⁵ Tun tet ka tlo cin, yek damshal yitla atli ka mas, se

nak cin celti ta la sa'i galla de mekan ga ka sukti.

46 Ta la sa'i galla de mekan ga ka sukti go yek Yesu tliil yal gwas nya yek ta wuli de, <<Eloyi, Eloyi, lama sabaktani?>> Ilgwe yek de. <<Nya gini, Nya gini, yek laki yek ka lakan ka ye?>>

47 Majwe ni kali wu kum ilgwe ta dlam wu, wugo yek sa wuli de, <<Ta ba mbe Iliya sudi.>>

48 Yek gon gwasan yem na apti yek ta kan wushgali, yek ta lak ka ze inabi gwe mbayi wu, yek ta bak ten sanda yek ta takit de tas tla.

49 Yek naami jwasan wuli de, <<Bo zakanti tan bo yeni ni, ko Iliya a suk kisanti.>>

50 Yek Yesu po tliil yal gwas nya da na ndalti, yek paa ta kotl mbadl ka.

51 Yek labule ga lubii ga Nya kesh su tlo ka, kan sut tu nya hal sut tu atli. Yek atl nwuti yek kidi ye tat-tatli.

52 Yek gazukdi bu-buli yek mbalan ji botli jwe mash wu wonti pal kaami.

53 Yek sa yil tot daka gazukdi jwasan ka, de Yesu pal kaami tot ka gazukdi wu, yek sa li ka ban man cilti ga Nya yek sa ngusi mbok ang ten gaa jwasan mal mbalan wonti.

54 Ka sa'i gwe bal man hapti dlo ga Roma suk majwe sa nama batti gwas wu yen kangwe lu nwuti suk mas wul jwe pi wu wu, yek banti cisi i'e yek sa dlam de, <<Gem, malgan go yen ga Nya kan!>>

55 Ama a wonti modli jon jwe sa kop Yesu tun tet Galili de asa ngusit palti wul wu. Modli jwisi dlal te dlenti ka yek sa ngusi yenti wul jwe nama pat wu.

56 Modli jimi kade kaa Maryam man Magadala, suk Maryam ana ga Yakubu suk Yusupu, suk ana ji mil ji Zabadi ju.

Lepti ga Yesu

57 De sukti pi wugo, yek man wul ang gon man Arimatiya, malgwe shin gwas kade Yusupu wu tuli. Yusupu wo yen lishti ga Yesu kan.

58 Ta li mal Bilatus yek ta ngemti de tas balti hwu dli ga Yesu yek Bilatus laki yek sa balti.

59 Yek Yusupu kan hwuunisi yek ta lak ka zani leni man mbunti,

60 yek ta zat ka pyal gazukdi gwasi, gwe ta duk ka ye wu. Yek ta jek bal ye gon ten bisi yek paa ta zigaa.

61 Ama ka sa'i gwisi wo akaa Maryam man Magadala, suk Maryami gon wu ni na zhila tu te duk da gazukdisi ka.

Man batti ga gazukdi ga Yesu

62 Ten cin gwe kop kaali wu, gwe yek de cin gwe kop kaal ga cin palti shiri wu. Yek kidi man Paris suk man yisti Mbat Gaba ga Musa mogaa mal Bilatus.

63 Yek sa dlam de, <<Na nalti gwa, ma daam ilgwe man gillat mbalan gan dlam

de ta yi kaami wu. Ta wuli de, <Ka kaal ga multi de mekan wo ba pal kaami.>

⁶⁴ Ten nak gwisi kan ningo laki ta bat gazukfisi i'e hal se pal multi de mekami. Sogo mil lishti jwas a lak mukal hwu gwas ka asa hwi mbalan de ta pal kaami wi. Kume pi nu go, gillat gwe sa gilli mbalan ka kaali wu a man ga cine na lilti.>>

⁶⁵ Yek Bilatus ballisi de, <<Yeman man hapti dlo, tak suk batan luisi, kan gwe ka man batti wu.>>

⁶⁶ Yek sa sak batti gazukfisi ka, yek sa bo hatimi ga guu ten ye gazukfisi, yek sa wut man hapti dlo ten batti luisi.

28

Palti kaami ga Yesu

¹ De gas shukti shige wu, ka bultlwe ga gas lahadi, yek Maryam man Magadala suk Maryam gon wu sa yenti gazukfisi.

² Yek atl nwuti i'e, ten de yen shinti ga Nya gon yil sut nya. Yek ta sak gudal ye ga ten bi gazukfisi ka, yek ta dam ten yesi.

³ Yen shinti ga Nyami ngusi cilti nak cit bi ga nyaze, a luka gwas wo hwoli pat nak apdaga.

⁴ Man batti gazukfisi yenti wugo yek banti gwas cisi i'e, hal yek sa lok te atl ka nak majwe mash wu.

⁵ Yek yen shinti ga Nyami wul modlisi de, <<Bak banti so, a yisi de Yesu kan kaa

nama ngot gwasi gwe sa bakti ka ten gudal yencin wu.

⁶ Tani ade so, ta pal kaami wi nak gwe ta dlam wu. Lan tedi tak yenan lu gwe sa mullat atl wu.

⁷ Ningo, lan na aniya tak sak hwi mil lishti jwas de, <Ta pal kaami wi, a ningo ta suikii Galili cina. a Galilisi kan kaa yenti.> A mi wo il-gwe tullan wuggu.>>

⁸ Yek modlisi zak gazukfisi ba-ba a banti nama cit gwasan, ama a mbadl jwasan njikan na hwol tuki, yek sa yem na apti tas sak hwi mil lishti jwasi.

⁹ Yek Yesu na gaa gwas mo suksi yek ta wulisi de, <<Sal-lama gwakan.>> Yek sa dam tet malti yek sa ngip asan gwasi yek sa ngusit atli.

¹⁰ Yek Yesu wulsi de, <<Ba banti cikii so. Lan ni tak sak hwi yilkeni ji de tas li Galili, kali kan sa yennani.>>

Man hapti dlo man batti gazukfisi dlam ilgwe pi wu

¹¹ A modlisi nama zatgaa nugo yek jon ka man hapti dlo ju te ka ban, yek sa dلامي kidi man Paris mas ilgwe pi wu.

¹² De kidi man Parismi suk bacina ji mbalan pal damti wu, yek sa dlalli gaba yek sa bal man hapti dlomi bal wulpi,

¹³ yek sa wulsi de, <<Hwi mbalan de, <Mil lishiti jwas kaa sak mukal hwu gwas ka, ka sa'isi wo ama nama ndet yemba.>

¹⁴ Kume gabe mbuki mal gobna go, ma gaba sukti

kangwe kaa te ka bomti
sowu.>>

¹⁵ Yek man hapti dlomi kan
wulpi, yek sa pali kangwe sa
wulsi de tas pali wu. Gaba
gwisi kan a man Yehuda
dlami, hal cin ga se.

*Aiki gwe Yesu zi mil shinti
jwas palti wu*

¹⁶ To, yek mil lishti de kutl
cet nam ju li Galili, yek sa
to ten Zandal Tandal gwe ta
hwisi de tas mogaa kali wu.

¹⁷ De sa yenti wu, yek sa
ngusit atli. Ama yek jon
jwasan tatl mbadl jwasan
tenti.

¹⁸ Yek Yesu dam njaa tet
malsi yek ta wulsi de, <<Sa
balan mas iko to nya ka suk
ten dii atl wi.

¹⁹ Ten nak gwisi, ningo sak
hwi mas mbalan ji dii atl de
tas kobanni, lakan si tas dam
de mil lishti jini, akaa nisi
ma palti baptisma na shin ga
Aba suk ga Yen suk ga Shishi
ga Nya.

²⁰ Akaa nisi ma mbokti ang
de tas kop wul jwe a zi kii
palti wu. Yekgu ani sukkii ko
agasi hal se cin gwe dii atl a
paki wu.>>

Gaba man tamti tumul Lukka

Ndat zhila gaba

¹ Mbalan wonti lish gaba ten ilgwe pi ka tlo ganan wu.

² Sa lish ilgwe ma kumi mal majwe yeni na gwel gwasan tet ten ndat zhile wu, a zhel man dlamti gaba ga Nya kade si.

³ Yek laki, ami mago a bodlal gabe i'e wugo, yek a yeni go mbun de ta lishik kangwe ni wu, man nalti Tiyyopolos,

⁴ tak yisi de ilgwe ka kumi go gem kan.

Yen shinti ga Nya dlam zat ga Yohana man baptisma

⁵ Ka gin gwe de Hiridus ni de guu ka atl ga Yehudiya wu, man Paris gon, asa mbet de Zakariya, gwe ni ka mbalan ga Abija bal man danti ka bii ngemti Nya ga cina. Shin ga kili ga Zakariya kade Alisabatu, ti mago man gas ga Haruna bal man danti ka bii ngemti Nya ga cina wu.

⁶ Mas jwasan sa pal hwa danti gwe Nya lami wu, sa kop mbat ga Nya nak kangwe ta lami ta mbalan kobi wu.

⁷ A ba mil nisi da so. Nak de Alisabatu wo ba man zat yen kade ti sowu, a mas jwasan go sa koli wi.

⁸ Gas gon Zakariya nama palti wul ka lubii ga Nya de cin palti wul gwasan ka bii ngemti Nyami ballat tet wu.

⁹ Nak kangwe a man Parismi kul pali wu. Yek sa botl Zakariya tas te ka lubii ga Nyami tas kwel turare man tamti wusan. Yek ta te gibi.

¹⁰ A mbalan wonti ni debal asa nama ngemti Nya de Zakariya nama kwelti turare wu.

¹¹ Ta ni nugo, yek yen shinti ga Nya kawu ten kat ang shinti a malkan lu kwelti turare.

¹² Yek banti ci Zakariya, de ta yen yen shinti ga Nyami wu.

¹³ Yek yen shinti ga Nyami wulti de, <<Ba banti cik so Zakariya, Nya kum ngemti gwe ka ngemti wu yi. Kili gwa Alisabatu a zik yen aka zit shin de Yohana.>>

¹⁴ <<Sa zat wugo, ka pal hwol tuki,

a mbalan wonti a pal hwol tuk na zat gwas pak.

¹⁵ Yeni a dan de bal mbalan mal Nya.

Ta tla duk so a bata tla mas ilgwe a gillit gaa kawu so.

Sa njikan mbadl gwas na Shishi ga Nya ata yi ka tuk ga ana gwas.

¹⁶ Tik ka palli man Yisiraila wonti mal Bagaa Nya gwasan.

¹⁷ Ta tuli Bagaa Yesu cina, ata pal wul na ndalti nak gwe Iliya man dlamti gaba ga Nya pali wu.

Ta tulli tamti danti ka tlo ga mil suk man zat jwasan.

Ta palli mbalan man
lashi kumti bi asa dan
de man kumti bi suk
man palti zok wul.

Na nu kan ta lakami Yesu
mbalan jwasi.>>

18 Yek Zakariya wul yen
shinti ga Nyami de, <<Da nii
kan ba yisi de ilgwe ka dlam
go a pi nu gwi? Nak de ami
wo kol mbalan ka bali a kili
gi mago ta koli wu?>>

19 Yek yen shinti ga Nyami
wulti de, <<Amik de Jibirailu
gwe nama danti mal Nya wu.
Nya shinan de ta hwik gaba
man tamti gee.

20 Yek yekgu ka nge gaba
gini, ama a dan de gem kume
multi njikan wu. Yek laki de
ningo ka po man gaba so, se
gas gwe sa zi yeni wu.>>

21 Mbalan nama batti yilti
ga Zakariya, yek sa njel
daamti gwasan de yek laki de
bata yil tet bale so ye.

22 Ta yil tet wugo yek bata
man gaba so, yek sa yisi de
Nya bulit gwel yek ta yen
ilgon ka lubii ga Nyami. Yek
ta ngusi gaba na ang ama
bata man gaba na bi gwas so.

23 Multi ga palti wul
gwasan ka bii ngemti Nyami
paki wugo, yek ta li gazi.

24 Lam multi wugo, yek kili
gwas Alisabatu mbi yen, yek
ta hwudal gaa gwas ka a gib-
boo ga lip de namtan.

25 Yek ta wule, <<Nya yen
gonti ganan yek ta balni yen
wi. Ta kami nsha gwe a cin
ka mbalan wu kawi.>>

*Yen shinti ga Nya dlam zat
ga Yesu*

26 Alisabatu njikan lip de
mukka na yen tuk wugo, yek
Nya shin yen shinti gwasi asa
mbet de Jibirailu ka ban gon
asa mbe de Nazarat ka atl ga
Galili.

27 Ta shinti mal yen kili
gon gwe bata bo yis maani
sowu asa mbet de Maryam,
ti kan malgon asa mbet de
Yusupu nama kopti gwas de
yen kili gwas wu. Yusupu
wo man gas ga gus guu ga
man Yisiraila gwe asa mbet
de Dauda wu kan.

28 Yek yen shinti ga Nyami
tul mal Maryam, yek ta wulti
de, <<A nama gabet gwa na
hwol tuki ki de ka mbi hwa
wul sut mal Nya wu. Guu ga
Nya ni sukki.>>

29 Maryam kum gabetisi
wugo, yek banti citi, yek ta
daamti de, <<Yek yen shinti
ga Nyami a hwit ye?>>

30 Yek yen shinti ga Nyami
wulti de, <<Ba banti cik so
Maryam, ka mbi hwa wul sut
mal Nya.

31 Ka mbi yen tuki, aka zi
yen maani, aka zit shin de
Yesu.

32 Ta dan de kaksha
mbalan, asa mbet de yen ga
Guu ga Nya man nalti. Nya
Bal Kakshe a balti nalti ga
man zat ga koli gwasi Dauda.

33 Tik ka dan de guu gwe
ba pakti nidfa sowu ga man
Yisiraila, ta dan de guu ga
Israila gwe ba a paki sowu.>>

34 Yek Maryam ngem yen
shinti ga Nyami de, <<Da nii
kan a pi nu gwi, de ba bo yis
maani sowu?>>

35 Yek yen shinti ga Nyami wulti de, <<Shishi ga Nya a su sut tenki. Ndaḷti ga Guu ga Nya a yitlak ka, naḱ de nu kaṇ ni wu, yen gwe ka zaṭ go sa mbet de Yen ga Nya.

36 Yilka gwa Alisabatu mago yen nit tuki ka kolit gwasi, a mbalaṇ kul wule, ti wo maṇ zaṭ yen ka so, yekgu ta baḷ ka lip de mukka gwasi.

37 Ilgon kan Nya gaa so.>>

38 Yek Maryam wul yen shinti ga Nyami de, <<Ami wo zhel ga Nya kaṇ, haṇ ta daṇ naḱ gwe ka dḷaṇ wu.>> Yek yen shinti ga Nyami zi-gaa.

Maryam la gaḃet ga Alisabatu

39 Kaal da laṃti multi, yek Maryam li ka baṇ gon de ni ten zaṇdaḷ wu ka atl ga Yehudiya baḷe-baḷe,

40 Yek ta te ka lubii ga Zakariya, yek ta gaḃe Alisabatu.

41 Na kumti yal gaḃet ga Maryam, yek yen gwe ni Alisabatu tuk wu nwuti, yek mbadl ga Alisabatu njikaṇ na Shishi ga Nya.

42 Yek ta wul Maryam na ndaḷti de, <<Ki wo maṇ mbit hwa wul ga Nya kaṇ man mas modli, a yen gwe ka zaṭ wu mago maṇ mbit hwa wul ka pak!

43 Hwa wul yek a mbi naṇ ye, de ana ga Bagaa gi li tet malaṇ wu?

44 Na kumti yal gaḃet gwa Maryam, yek yen ga nii tuk wu nwuti na hwol tuki.

45 Ki wo maṇ mbit hwa wul ga Nya kaṇ naḱ de ka

zi mbadl de gaḃa gwe Nya shinik lu sut na nali wu pi wu.>>

Koo taṣti Nya ga Maryam

46 Yek Maryam ballit de, <<Bagaa Nya kaṇ mbadl gi naṃa taṣti gwasi,

47 Naḱ de tik de maṇ kisti gi wu.

48 Naḱ de ta yisi lu wu, ko de ami wo zhel gwas kaṇ gwe ba ani ten bi ilgon sowu.

Ningo gin ten gin sa mbe de maṇ mbit hwa wul ga Nya.

49 Naḱ de Nya Bal Kakshe wo maṇ nalti kaṃwu ta paḷi kidi wul,

shin gwas kaḃe maṇ cilti.

50 A ta yen gonti ga majwe bantit wu gin ten gin.

51 Na ang gwas maṇ ndaḷti kaṇ ta paḷ kidi wul, yek ta cat maṇ nali gaa ka suk mas wul jwe nisi ka mbadl wu.

52 Yek ta yilli kidi guu ḃaka gobdḷan gwasan ka, yek ta baḷ nalti majwe sa mbulsi wu.

53 Yek ta baḷ hwa wul majwe ni ka kuzan wu, yek ta mbol maṇ wul koo ami.

54-55 A ta zi ang ten zhel jwasi maṇ Yisiraila

naḱ de a baṭa masan gaḃa gwe ta dḷalli ka dlo gwas suksi gwe de ba a paki sowu so.

A ta kul yen gonti ga koli gaṇaṇ Ibrahīm suk majwasi gin ten gin,

naḱ gwe ta dḷami ma jinaṇ ji cina wu.>>

56 Yek Maryam dam suk Alisabatu lip de mekan yek paa ta pal gazi.

Zat ga Yohana man baptisma

57 Yek zat yen ga Alisabatu tul wi yek ta zi yen maani.

58 Yek gabe matl danka yelan danti gwas ka suk yilkeni, kangwe Nya yen gonti gwas i'e wu, yek mas mbalan pal hwol tuk sukti.

59 Yeni mul de wusupsi na zat wugo, yek sa salti, yek yilkeni ji Alisabatu mogaa mas suk yelan jwasi gas salti ga yeni, yek sa lami de tas zit shin ga koli gwasi Zakariya.

60 Yek gasal gwas wulsi de, <<Nuk so, de Yohana kan ka mbeti.>>

61 Yek sa wulti de, <<Yek nu ye? Ka gas gwakan wo man shin wu ni da so.>>

62 Yek sa pali kolisi na ang de, nii kan sa mbe shin ga yeni gwi?

63 Yek ta ngwe de tas balti wul lishti, yek ta lishi de, <<Shin gwas kade Yohana.>> Na kumti nu yek mbadl tatlisi.

64 Zakariya nama lishti shin ga yeni, yek bi buliti yek ta nda gaba. Yek ta njel tasi ga Nya.

65 Yek banti ci yelan danti jwasi yek sa ngusi dlamti il-gwe pi wu mas ten zandal atl ga Yehudiya.

66 Mas majwe kum gabe jo yek ili cisi banti, yek sa ngem yilkeni de, <<De yek yeni a dan ye?>> Nak de ang ga Nya man ndalti ni tenti nu wu.

Koo tasi Nya ga Zakariya

67 Yek Shishi ga Nya njikan mbadl ga Zakariya aba ga Yohana yek ta dlam gaba ga Nya ten ilgwe a ya pi wu, yek ta wule,

68 <<Ma tasan Nya ga man Yisiraila

nak de ta nama tullat ga man kisti ga mbalan jwas wu.

69 Ta balma shinti ga bal man kisti ganen sudi tet ka gas ga zhel gwasi Dauda guu.

70 Nak kangwe Nya dlam man dlamti gaba gwas ji cina wu.

71 Ningo ta balma shinti ga man kisti ganen, tas kisanii daka ang ji mas man nget ganen ka.

72 Nak kangwe ta wulanni de ta yen gonti ji kolsi jinan wu,

a bata masan zok gaba gwe ta dlalli ka dlo gwas suksi wu so,

73 Yek de gaba gwe ta dlalli ka dlo gwas suk koli ganen Ibrahim wu.

74 Ta hwini de ta kisanii da mal man nget ganen ka, kangwe ba banti kopti gwas a cinni sowu,

75 Na zok mbadli suk palti hwa wul ka danti ganen mas a cina datka.

76 Ki nak en yen gi go, sa mbek de man dlamti gaba ga Nya Bal Kak-she,

kik de man lakanti mbadl ga mbalan ji Nya, nak de ka tuli

Almasihu cina aka
lakamit tantu tulti wu,
77 Kik ka hwi mbalan jwasi
kangwe sa mbi kisti
wu,

ten taasti byas wul
jwasan ka.

78 Nak de Nya wo man yenti
gonti kan i'e wu,
ta shin Almasihu sudi
nak gwe a cin yil tot na
cilti wu.

79 A cilti gwisi ka cilli man
danti ka damshal suk
majwe ni ka dan-dan
mashkan wu,
ata kobi nami ten tantu
tamti mbadli.>>

80 Yek Yohana nali yek ta
ndali ata nama botlkan, yek
ta dam ka lafi se nak ta nda
dlamti gaba ka dlo ga man
Yisiraila.

2

Zat ga Yesu

1 Ni nu ka multi jon, yek
gaba yil sut mal guu ga man
atl ga Rom asa mbet de
Kaisar Ogostus, de ngetli kan
tas dlam wontat ga majwe ni
ka atl gwas wu mas na shin
gwasan.

2 Yek de ndat zhila dlamti
wontat ga mbalan ka multi
jwe Kiriniyas ni de gobna ga
Siria wu.

3 Yek mbalan li mas jwasan
tas dlamsi dan ka ban jwasan
ka.

4 Nak de Yusupu wo man
gas ga Dauda kawu, yek ta
zak Nazarat ka atl ga Galili
yek ta li ka ban Baitalami ka
atl ga Yehudiya. Ban gwe sa
zi Dauda malgwe tik de gus
guu gwasan wu.

5 Yusupu mago ta su tas
dlamsi suk Maryam yen kili
gwe ta nama kopti gwas wu.
A yen nit tuki.

6 Sa ni Baitalami nugo yek
zat yen tuliti.

7 Yek ta zi yen cina gwasi
yen maani yek ta kusti ka na
wul lut yen kaali. Yek ta lakti
ka wul tlat ze ji tla nak de
basa mbi punka ka lubii gwe
a mandaki shuk wu sowu.

*Man kyo suk mil shinti ga
Nya*

8 A man kyo nama multi
ten dii atli njaa ka lwisi, asa
nama banti mbala jwasan ka
gasi.

9 Ba na yisti gwasan so, yek
yen shinti ga Nya tuli yek ta
dlal malsi, yek nalti ga guu ga
Nya cilli lwisi ka. Yek banti
cisi i'e.

10 Yek yen shinti wulsi de,
<<Ba banti ciki so, gaba ga
Nya man tamti, man hwollat
mbadl kan a tullikii gwe ni de
ga mbalan mas wu.

11 Ase go ka bal ban ga
Dauda sa zikii malgwe de ta
kis mbalan daka byas wul
kawu, asa mbet de Almasihu
Bagaa.

12 Ilgwe ka yeni wuggu, ka
mbi yen ga kusi ka wul lut
yen kaali a atli ka wul tlat ze
ji tla.>>

13 A ba malgon bo kum
gabe so, yek wonti mil shinti
ji Nya suk yen shinti gon wu,
njel tasti ga Nya de,

14 <<Nalti ga Nya Bal Kak-
she to nya ka, ten dii atl wo
tami mbadl ga mbalan jwe ta
nama hwol tuk na si wu.>>

15 Sa ni nugo, yek mil shinti ji Nyami zaksi yek sa pal to nya ka, yek man kyobi wul yilkeni de, <<Mi mago ma bo su Baitalamisi pak, tan sak yenan ilgwe nama pat wu, gwe de Bagaa Nya hwini wu.>>

16 Yek sa li ka bami baa-baa, yek sa mbi ka Maryam suk Yusupu suk yen lali gwasan ata ni atli ka wul tlat ze ji tla.

17 Yek man kyobi yenti wugo, yek sa dlamisi ilgwe yen shinti ga Nya hwisi ten yen ni wu.

18 Mas majwe kum gaba gwe man kyo ju dlam wu, yek sa ngip bi ka ang asa nama yenti wul cit banti ten ilgwe man kyobi dlam wu.

19 Yek Maryam ngip gabe mas ka mbadl gwasi, yek ta ngusi daamti gwas a dani.

20 Yek man kyobi pal gazan na hwol tuki, na tasti nalti ga Nya na ilgwe sa kumi yek sa yeni wu ndakce nak kangwe yen shinti ga Nya hwisi wu.

Zat shin ga Yesu

21 Yeni njikan multi na wusupsi wugo, yek sa salti, yek sa zit shin de Yesu, shin gwe yen shinti ga Nya bali a bas a bo mbi tuk gwas sowu.

22-24 Yek multi jwe a kili man zat yen kul pali na daskan njikan wugo, yek Maryam suk Yusupu li ka lubii ga Nya a Wurshelima nak gwe dlam ka mbat ga Musa wu. Yek sa taki wul Nya kangwe mbat gwe Nya bal Musa dlam wu, <<Kulu

me de lop sogo mil kulu boo de lop,>> kan sa mboshi asa taki Nya. Yek sa tala Yesu Wurshelima tas takiti Nya, nak gwe mbat gwe Nya bal Musa dlam wu, <<Mas yen maani gwe de yen cingo, ta dan de man lashi daskan ga Nya.>>

25 Ka multi jwisi wo, a malgon ni da a Wurshelima asa mbet de Saminu, man zok mbadl gon a hwa zhel ga Nya kade ti. Ta nama batti malgwe a kis man Yisiraila wu. A Shishi ga Nya ni sukti.

26 Shishi ga Nya hwit de ta bo mash so se ta yen Almasihu gwe Nya a shinti sut wu.

27 Yek Shishi ga Nya tala Saminu kalu lubii ga Nyami lu gwe ka Maryam suk Yusupu tala Yesu tas palit nak gwe mbat ga Musa dlam wu.

28 Yek Saminu kan yeni ka ang gwasi yek ta tas Nya, yek ta wule,

29 <<Bagaa Nya, ningo zhel gwa a mash na tami mbadli, nak kangwe ka dlam wu.

30 Nak de gwel gi yen kisti gwa wu,

31 kisti gwe ka pali mas mbalan wu.

32 Tik de cilti gwe a cilli majwe ba Man Yehuda ka sowu,

a tik de malgwe man Yisiraila a ndal kati wu.>>

33 Yek aba gwasi suk ana gwas ngip bi ka ang na cit banti na ilgwe Saminu dlam ten yen gwasan wu.

34 Yek Saminu ngem Nya taş bāsi zok wul gwası, yek ta hwi ana gwas Maryam de, <<Yen gaŋ go mbalaŋ wonti ka Israila a ngeti aşı nda, a wonti a lamti aşı dıalı, a ta dan de lal gwe ba mbalaŋ lami sowu.

35 Na nu kaŋ wul jwe sa zi ka mbadl gwasan wu a yil debaı. İlgaŋ a ciki na k wule puka ka tul mbadl gwa.>>

36 Kol gasaı maŋ dıamti ga ba ga Nya gon ni da aşı mbet de Hannatu, yen ga Panuwel maŋ gaş ga Ashiru. Ta dan bii kos gin de nitgi,

37 yek kos gwas maşı, yek ta bal ka gin de kutl na wusupsi na wupsi. Ba ta huul na lubii ga Nya so, ata ngem Nya na ka cin na ka gasi ata paı kalkaze pak.

38 Yek ta li mal ka Saminu suk ka Maryam ka lu bii ngemti Nyami, yek ta ngusi hwol tuk na Nya yek ta hwi ga ba mbalaŋ jwe nama batti kisti ga Wurshelima wu ten yeni.

39 Ka Yusupu suk Maryam pak paıti ilgwe mbaı ga Musa dıam de taş paı wugo, yek sa pal gazaŋ a Nazarat ka atl ga Galili.

40 Yek yeni nali yek ta ndalı, yek ta njikaŋ na botlkaŋ yisti wul, a hwa wul ga Nya ni sukti.

Yesu ga ba suk kidi maŋ lishti ata yi na k'eni

41 Mas gin, a aba suk ana ga Yesu li Wurshelima taş paı Motgaa daamti dakcit boo ji Israila.

42 Yesu njikaŋ gin kutl cet lop wugo, yek sa to na k gwe asa kul paı wu.

43 Sa pak motgaami wi de sa ba pal gazaŋ go yek Yesu sa tukaali a Wurshelima, aba abe suk ane yisi so.

44 Sa dam gwa we ta ni suksi ka mbalaŋ, yek ba ni nu so. Yek paa sa nda ngot gwas ka yilkeni suk majwe sa yissi ju aşı nda cin ten a laı wi.

45 Yek başı yenti so. Yek sa pal te Wurshelima ka ten ngot gwası.

46 Sa mul de mekan ten ngot gwas wugo, yek sa lak mbit ka dlo ji maŋ lishti ka lubii ga Nya, ata nama kumti gwasan ata nama bodlaıti gwasan na kumti gaş wul.

47 Mas majwe kumti jo yek sa ngip bi ka ang a banti nama cit gwasan na yisti wul gwası na kangwe ata ballisi ga ba wu.

48 Aba gwas suk ana gwas mbit wugo, yek banti cisi, de sa yenti ka dlo ga maŋ lishti wu, yek ana gwas wulti de, <<Ma nama ta ngot gwa suk aba gwa yek laki yek ka paıni nu ye?>>

49 Yek ta wulsi de, <<Yek laki de ka nama ngot gi ye? Ka yisi de ngetli kaŋ nii de ta paı wul ga aba gi sa?>>

50 Yek başı yis ilgwe ta nisi ma dıamti wu so.

51 Yek ta kopsi yek sa li Nazarat ata nama kopti ga ba gwasan. Yek ana gwas ngip ili mas ka mbadl gwası.

52 Yek Yesu ngusi nalti ata nama botlkaŋ yisti wul suk

hwol hwulan mal Nya suk
mal mbalan.

3

Gaba ga Yohana man baptisma

¹ Ka gin de kutl cet namtan de Kaisar Tiberiyas ni de bal guu ka atl ga Rom. A Bilatus ni de gobna ga man Yehudiya. A Hiridus ka de guu ga man Galili. Yilka gwas Pilip wo ata ni de guu ga man Ituriya suk Tarakanitus. A Lisaniyas ni de guu ga man Abilen.

² Ka Anana suk Kayapas ka de kidi man Paris. Yek Nya gaba suk Yohana yen ga Zakariya ata nama danti ka lafi.

³ Yek ta ngusi matlti danka ban jwe ni njaa mal dlalka gon asa mbe de Yodan wu ata nima hwit gaba mbalan de, tas cit atl gaa mal Nya tas taasisi byas wul jwasan ka asa palisi baptisma.

⁴ Nak gwe ni ga lishi ka lishti ga Ishaya man dlamti gaba ga Nya de:

<<Tik de yal gwe nama takti bi na ndalti ka lafi gwe nama wulti ga mbalan de,

<Lakami Bagaa tantu gwakan, lakaman danti gwakan.

⁵ Njikaman gorandlan ka.

Takan tantu jwe kontan kaju ka.

⁶ Na nu kan mas mbalan a yen kisti ga Nya.> >*

⁷ Yek Yohana hwi mbalan jwe de mogaa tas palisi baptisma wu de, <<Bubul nak kii, wok hwikii de tak abii lilti mbadl ga Nya man tulti wo?

⁸ Palan ilgwe a mbok ang ten cit atl gaa gwakan wu. Bak wulan de kii wo man gas ga Ibrahim wo ka ni ka man palti byas wul so so, nu kan ni so. Nya a man pallat mil ye asa dan de mil ji Ibrahim.

⁹ Nak ninge mago bi ndal ni ten zhila tlindi, mas tlindi jwe wut mil sogo a wotl ka a wut ka wutu.>>

¹⁰ Yek mbalami kum gazi de, <<Yek ma pali ye?>>

¹¹ Yek Yohana wulsi de, <<Malgwe luka de lop nidda wu, ata bal de nam malgwe nidda sowu; a malgwe ilga nguki nidda wu tas pali nu pak.>>

¹² Man kanti wulpi boo tul mal Yohana tas palisi baptisma, yek sa ngemti de, <<Man lishti, yek ma pali ye?>>

¹³ Yek Yohana wulsi de, <<Mbokan ang ten gem gwakan, bak kaman wulpi boo mal mbalan nal man kangwe sa zikii kanti wu so.>>

¹⁴ Yek man hapti tlo jon kum gazi de, <<Yek ma pali ye?>>

Yek Yohana ballisi de, <<Bak kaman wulpi mal mbalan ngetli so, a bak sheli lal malgon gaa so. Dlo mbadl na batlti gwakan.>>

¹⁵ Mbalan mas nama batti tulti ga Almasihu bale, sa

* 3:6 3:6 YenIsh 40:3-5. † 3:15 3:15 SogoKiristi

lami taş yisi ko gwa Yohana kaḁe Almasihu.†

16 Yek Yohana ndakisi de, <<Ami wo na ze kan a palikii baptisma, ama bal malgon a ya tuli malgwe nal manan wu, ta man ngetl ga ta patl kaptalan gwasi. Tik ka palikii baptisma na Shishi ga Nya suk wutu.

17 Ta huul tlo ga gwesi suk kapti na gal pelti wul gwasi. Ta taas lu cokti tul gwas ka mas ata wut gwesi ka nhu gwasi. Kapti wo ata kweli ka na wutu gwe ba a mbash sowu.>>

18 Yohana hwisi wundal gaḁa jwisi wonti man ndalti de ta nisi ma hwit gaḁa man tamti wu.

19 Yohana gaḁa ten Hiridus guu ten hapti gwe ta hap kili ga Pilip yilka gwas wu, suk byas wul jwe ta pali wonti wu.

20 Yek Hiridus guu yitla Yohana ka bii gwe asa tel man palti byas wul wu, da ten byas wul jwe ta pali wu.

21 Gas gon sa nima palti baptisma mbalan wonti. Yek Yesu na gaa gwas mago yek sa paliti. Ta nama ngemti Nya nugo, yek tlo nya buli.

22 Yek Shishi ga Nya yil sut nya nak kulu yek ta dlal ten Yesu. Yek gaḁa wul sut nya de, <<Kik de yen gi gwe a lamki wu. A nama hwol tuk na ki i'e.>>

Dlamti gas ga Yesu

23 Yesu ni ka gin de kutl de mekan de ta nda dlamti gaḁa ga Nya mbalan wu, ka yisti

ga mbalan wo Yesu wo yen ga Yusupu kan,

Yusupu wo yen ga Heli.

24 Heli yen ga Matat, Matat yen ga Lawi, Lawi yen ga Malki, Malki yen ga Jannai, Jannai yen ga Yusupu.

25 Yusupu yen ga Matatiya, Matatiya yen ga Emos, Emos yen ga Nahu, Nahu yen ga Azariya, Azariya yen ga Esli, Esli yen ga Najaya.

26 Najaya yen ga Ma'ata, Ma'ata yen ga Matatiya, Matatiya yen ga Shimeya, Shimeya yen ga Yusupu, Yusupu yen ga Yoda.

27 Yoda yen ga Yowana, Yowana yen ga Repaya, Repaya yen ga Zerubabel, Zerubabel yen ga Shayeltiyel,

Shayeltiyel yen ga Niri.

28 Niri yen ga Malki, Malki yen ga Addi, Addi yen ga Kosama, Kosama yen ga Almadama, Almadama yen ga Er.

29 Er yen ga Yosi, Yosi yen ga Eliyeza, Eliyeza yen ga Yorima, Yorima yen ga Matat, Matat yen ga Lawi.

30 Lawi yen ga Saminu, Saminu yen ga Yehuda, Yehuda yen ga Yusupu, Yusupu yen ga Yonam, Yonam yen ga Eliyakim.

31 Eliyakim yen ga Malaya, Malaya yen ga Mainana, Mainana yen ga Matata, Matata yen ga Natan, Natan yen ga Dauda.

³² Dauda yen ga Yesse,
Yesse yen ga Obida,
Obida yen ga Bo'aza,
Bo'aza yen ga Salmon,
Salmon yen ga Nashon.

³³ Nashon yen ga Ami-
nadab,

Aminadab yen ga Aram,
Aram yen ga Hesruna,
Hesruna yen ga Peresa,
Peresa yen ga Yehuda.

³⁴ Yehuda yen ga Yakubu,
Yakubu yen ga Ishaku,
Ishaku yen ga Ibrahahim,
Ibrahahim yen ga Tera,
Tera yen ga Nahor.

³⁵ Nahor yen ga Seruk,
Seruk yen ga Reza,
Reza yen ga Pelek,
Pelek yen ga Eba,
Eba yen ga Shela.

³⁶ Shela yen ga Kenan,
Kenan yen ga Arpakshad,
Arpakshad yen ga Shem,
Shem yen ga Nuhu,
Nuhu yen ga Lamek.

³⁷ Lamek yen ga Metusela,
Metusela yen ga Enok,
Enok yen ga Yared,
Yared yen ga Mahalalel,
Mahalalel yen ga Kenan.

³⁸ Kenan yen ga Enosh,
Enosh yen ga Shitu,
Shitu yen ga Adamu,
Adamu wo ga Nya.

4

Shedan cingal Yesu

¹ Yek Shishi ga Nya njikan
Yesu, yek ta zak lu dlalka
Yodan, yek Shishi ga Nyami
talat ka labi,

² kalu gwe Shedān cingalti
wu. Multi de kutl de wupsi a
bata nguk ilgon so, a kuzan
balma tlot gwas i'e.

³ Yek Shedān wulti de,
<<Kume ki wo Yen ga
Nya kago, palli ye gan de
burodi.>>

⁴ Yek Yesu wulti de, <<Ni ga
lishi de, <Ilga nguki na ngus
kaḁe man lakti mbalan asa
dan na mbadl so.> >> *

⁵ Yek Shedān tolti ten tlal
lu gon, yek ta mbokit ang ten
dii atli na mas wul jwe ni gibi
wu ka nak danti.

⁶ Yek Shedān wulti de,
<<Ba pallak de bagaa ga mas
mbuni wul jimi, mas ji kan, a
ba mani balti malgwe a lamit
wu.

⁷ Ba balki mas, kume ka
ngus atli yek ka balan nalti
wu.>>

⁸ Yek Yesu ballit de, <<Ni
ga lishi de, <Bagaa Nya gwa
na ngus kan ka balti nalti, ti
na ngus kan ka dan de zhel
gwasi.> >>†

⁹ Yek Shedān talat Wurshe-
lima, yek ta tolti ten gaa lu-
bii ga Nya, yek ta wulti de,
<<Kumde Yen ga Nya kaḁe ki
wu, dakci lu sudi,

¹⁰ nak gwe ni ga lishi de,
<Nya a shin mil shinti jwas
sudi

¹¹ asa ngipki na ang
gwasan. A baka bo asan ten
ye so.> >>‡

¹² Yek Yesu wulti de, <<Ni
ga lishi de, <Bak cingal Bagaa
Nya gwa so.> >>§

* 4:4 4:4 YenK. M. 8:3. † 4:8 4:8 YenK. M. 6:13. ‡ 4:11 4:11 YenZab 91:11,12.

§ 4:12 4:12 YenK. M. 6:16.

13 Shedān pak cingalti ga Yesu wugo, yek tā zakti, yek tā baṭ zobsi cin gon ḁa.

Sa nge Yesu a Nazarat

14 Yek Yesu pal te atl ga Galili ka a mbadl gwas ni ga njikmi na ndalti Shishi ga Nya, yek mbalan wonti kum gaba tenti mas ka atli.

15 A ta kul hwi gaba mbalan kaḷu motgaa ga gwasan, a mas mbalan tasti.

16 Yek Yesu li ka nak'en ban gon asa mbe de Nazarat, kaḷu gwe ta nal wu, yek ta te kaḷu motgaa gwasan nak kangwe ata kul pali gas shukti wu.

17 Yek sa balṭi lishti gwe Ishaya yen shinti dlamti gaba ga Nya lish wu. Yek ta bul lu gwe lishtisi wuli de,

18 <<Shishi ga Nya ni ka ami, Nya botlan de ta dلامي gaba man tamti majwe ba ilgon nisi ḁa sowu.

Ta shinan de ta hwi majwe ni ga bali wu de sa patlsi,

Dwa mago sa yen lu,

A ta yilli majwe ni ka bomti danti suk baboo jwasan wu ka pak,

19 Ta hwisi de, gin gwe Nya a kis mbalan jwas wu tul wi.>>*

20 Yek ta le lishtisi ka yek ta bal man danti kaḷu motgaami. Yek ta dam na zhila. Majwe ni kaḷu motgaami jo yek sa wutit gwel.

21 Yek ta wulsi de, <<Gaba gee dan de gem malkii ase wi.>>

22 Mas mbalan jwe ni kali wu dlam hwa gaba tenti. Yek

banti cisi ten gaba gwe ta dlam wu. Yek sa wuli de, <<ḁa nii kan a pi nu gwi? Ko yen gan go tik de yen ga Yusupu wu so?>>

23 Yek Yesu wulsi de, <<A yisi de ka dlam gaba tenan nu de, <Man balṭi ikan, ndok gaa gwa la.> Ilgwe ka lam dlamti go yek de, <Yek laki de baka pal wul cit banti ka ban gwa nak gwe ka pali a Kaparnahum so ye?> >>

24 Yek Yesu po hwisi de, <<Gem kan, man dlamti gaba ga Nya a mbi nalti ka ban gwas so.

25 Gem, guli modli ni ḁa wonti ka atl ga Israila ka gin gwe Iliya man dlamti gaba ga Nya ni ka atli wu. Gin de mekan na tatlti tlo, de ba ze nda sowu, yek kuzan tlo mbalan mas ka atl ga Israila.

26 Ama ba Nya shin Iliya mal modli ju so. Yek ta shinti mal guli kili gon a Zarepat man danti ka atl ga Sidon.

27 Sogo bo daamanṭi ten Ilisha man dlamti gaba ga Nya malgwe laki yek Naaman ndoki ḁaka cwo gita kawu, a Naaman wo man Siriya kan, a man cwo gita ni ḁa wonti ka Israila jwe nama lamti ndokti wu.>>

28 Yek sa kumi nu wugo, yek mbadl lili majwe ni kaḷu motgaami wu.

29 Yek sa tlinya na apti, yek sa tol Yesu ten zandal bami. Sa nama lamti tas jekti sut ten zandali.

30 Yek Yesu yil ḁaka tlo gwasan ka yek ta zigaa.

* 4:19 4:19 YenIsh 61:1,2.

Yesu mbol mazhe daka malgon ka

³¹ Yek Yesu li Kaparnahum ban gon ka atl ga Galili, yek ta nisi ma gaba kalu motgaa gwasan gas shukti.

³² Ka lwisi mago banti ci mbalan ten ilgwe ta dlam wu nak de mas gaba gwas wo kidi gaba kawu.

³³ A Yesu ni kalu motgaa, yek man byas mazhe gon njel tiltili yal nya de,

³⁴ <<Tli da mal ni ka! Yek mo ni sukki ye, Yesu ga man Nazarat? Ka sa tlot ganan kaa? A yisi, ki wo man cilti kan gwe Nya shinti sut du.>>

³⁵ Yek Yesu dlallat ka, yek ta wulti de, <<Dam mbetlak!>> Yek ta po wul mazhesi de, <<Yil daka ti ka.>> Yek mazhesi jek mali a atli ka tlo mbalan yek ta yil daka mali ka kangwe bata kumit cwo sowu.

³⁶ Yek banti ci mbalan yek sa wuli de, <<Ndahti yek ni gaba ga malgan da nu ye, de mas na mazhe mago asa kum gaba gwas wu?>>

³⁷ Yek gaba ten ilgwe ta pali wu matl danka bami ka.

³⁸ Yek Yesu yil daka lu motgaa ga gwasan ka, yek ta li lubii da Siman.

³⁹ Yek Yesu ngus malti yek ta matl cwobi, yek cwobi zakti yek ta tlinya ninge-ninge yek ta njelisi paliti wul.

⁴⁰ Cin bal njaa ta nda bii go yek wonti mbalan man cwo tul malti yek ta ngusi zat ang gwas tensi asa nama ndokti,

⁴¹ mazhe mago sa yil daka mbalan ka wonti asa nama

lakti yal asa nama wulti de, <<Kik de Yen ga Nya.>> Yek ta matlsi yek bata zaksi tas gaba so nak de sa yisi de tik de Almasihu wu.

⁴² Lu tlo wugo, yek Yesu li kalu gon nangusi, a mbalami nama ta ngot gwasi yek sa mbit wugo yek sa wulti de bas zigaa ata zaksi so.

⁴³ Ama yek ta wule, <<Ngetli kan nii de ta dlam gaba man tamti ten kangwe mbalan a kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu, nak de yek laki yek sa shinan sut du.>>

⁴⁴ Yek ta ngusi dlamti gaba kalu motgaa ji Man Yehuda a Yehudiya.

5

Yesu mbe man kopti jwas ji cina

¹ Gas gon, Yesu nama dlamti gaba ga Nya ten bi bal ze gon asa mbe de Jeneselet. Yek mbalan wonti dan njaa malti tas kumti.

² Yek ta yen jirgi ze jon de lop jwe ba malgon ni gibi sowu ten bi bal zesi, ji man dopti kwesi, sa wut kali, asa nama polti wul dopti kwes gwasan.

³ Yek ta te ka jirgi zesi ga Siman Biturus wu. Yek ta ngem Siman Biturus tas nak jek jirgi te ka zesi ka. Yek ta dam ka jirgi zesi yek ta nde hwit gaba mbalan.

⁴ Ta pak gabe wugo, yek ta wul Siman Biturus de, <<Nii go li kalu gwe dlunti mani wu, aka lak wul dopti kwes gwa ka zesi, ka dobi wonti.>>

⁵ Yek Siman Biturus wule, <<Man lishti, ma mul ten dipti ze a bama dop ilgon so, ama nak de ka dlam nugo ma po lak wul dopti kwesi ka zesi da.>>

⁶ Sa lak wul dopti kwesi wugo, yek njikan ka na kwesi hal ba nda keshti.

⁷ Yek sa mbe yilkeni jwasan jwe ni te ka zopsi jirgi gon kawu tas lak zisi ang. Yek sa li tedi yek sa zisi ang, yek jirgi pak lop njikan ka na kwesi nak wule a su gas gaa ze.

⁸ Siman Biturus yen ilgwe nama pat wu wugo, yek ta ngus na gaa hwulan a cina da Yesu ka, yek ta wule, <<Bagaa, a nama ngemti gwa tak zakanni, man palti byas wul kade ami.>>

⁹ Na Siman Biturus na majwe ni sukti wu yen kangwe sa dop kwesi wugo yek ili ngusisi cit banti.

¹⁰ Yelan dopti kwes jwasi, ka Yakubu suk Yohana mil ji Zabadi mago ili cisi banti pak. Yek Yesu wul Siman Biturus de, <<Ba banti cik so, ndok ase, mbalan kan ka ngusi dopti gwasan kwes ka po ni so.>>

¹¹ Sa nama yilti tot ten bi cikdi, yek sa zak mas wul jwasan yek sa kop Yesu.

Yesu ndok man gita gon

¹² Yesu ni ka ban gon nu go, yek ta mo suk man bal cwo gita gon, yek mali yen Yesu wugo, yek ta ngus a cina datka yek ta ngusal gaa gwas atli. Yek ta ngem Yesu de,

<<Bagaa, kume ka lami go aka ndokanni.>>

¹³ Yek Yesu tak ang, yek ta tan mali, yek ta wulti de, <<A lami wi, ndoki,>> na dlamti nu, yek mali ndoki.

¹⁴ Yek Yesu wulti de, <<Bak hwi malgon so, ama li mal man Paris tas yenki aka baliti ilgwe ta taki Nya wu, nak gwe ni ka mbat ga Musa wu. Na nu kan mas mbalan a yisi de ka ndoki wi.>>

¹⁵ Mas na ndwal gaba gwe Yesu bal mali wu, yek gaba tenti ngusi matiti ka mbalan. Yek mbalan wonti ngusi lat tet malti tas kumti, si mago tas ndokti daka cwo gwasan ka.

¹⁶ A Yesu kul yil daka mbalan ka, ata la ngem Nya ka me.

Yesu ndok malgwe tli tlet kawu

¹⁷ Gas gon Yesu nima hwit gaba mbalan ka ban gon, a man Paresi suk man yisti mbat ga Musa jwe yil tet ka atl ga Galili suk Yehudiya suk tet ka bal ban Wurshelima wu ni na zhila njaa kali. A ndalti gwe Nya bal Yesu tas ndok mbalan wu ni tenti.

¹⁸ Yek majon kan malgon de asan tlet kawu ten lumulti, sa nama tlot gwasan tas telti gibboo tas lakti atli a cina da Yesu ka.

¹⁹ Yek bas mbi tantu so nak de mbalan wonti hwo wu. Sa yeni nu wugo, yek sa tolti ten gaa bii yek sa bul gaa biimi yek sa yillat sudi ten lumulti gwasi, yek sa mullat

atli ka tlo ga mbalan a cina da Yesu ka.

²⁰ Yek Yesu yen zaɓ mbadl ten Nya gwasan wugo, yek ta wul man cwobi de, <<Sa taas byas wul jwa kawɓi.>>

²¹ Yek man Paresi suk man yisti mbaɓ ga Musa ngusi nalanti de, <<Wok de gan de paa ta dlam gaba mbulti ga Nya nu wo? Nya na ngus kade man manti taasti byas wul ga mbalan ka.>>

²² Naɓ de Yesu yis ilgwe sa nama daamti gwasan dani wu, yek ta wulsi de, <<Yek laki de ka nama daamti gwakan nu ye?

²³ Gwik bom so mani gwi, na ta mbalan wule, <Sa taas byas wul jwa kawɓi,> sogo tas wule <Tlɩnya tak zigaa?>

²⁴ Ama tak yisi de ami Yen ga Mbalan man taasti byas wul ji mbalan ka ten dii atli.>> Yek ta wul malgwe asami tlet kawɓi de, <<Tlɩnya tak kan lumulti gwa tak li gee.>>

²⁵ Ninge yek mali tlɩnya ten gwel ga mbalan wonti yek ta tlil lumulti gwasi yek ta pal gazi ata nama tasti ga Nya.

²⁶ Mas jwasan yek sa ngip bi ka ang de banti ba cisi wu. Yek sa ngusi tasti ga Nya asa nama wulti de, <<Ase kan ma yen wul cit banti.>>

Yesu mbe Lawi

²⁷ Kaal da nu, yek Yesu yil daka ban gwe ta nima hwit gaba mbalan wu ka, yek ta yen man kanti wulpi boo gon asa mbet de Lawi.* Ata ni na

zhila kalu kanti wulpi boomi. Yek Yesu wulti de, <<Li te tak kobanni.>>

²⁸ Yek ta zak kanti wulpi boomi yek ta kop Yesu.

²⁹ Yek Lawi mbe motgaa hwol tuki a lubii datka ta mbalan yen nalti ga Yesu. Man kanti wulpi boo wonti suk majon asa nama ngukti wul suksi.

³⁰ Yek man Paresi suk man yisti mbaɓ ga Musa jon nda nalanti asa nama wulti ga man kopti ji Yesu de, <<Yek laki de kaa nama ngukti akaa nama tlati suk man kanti wulpi boo suk man palɩ byas wul ye?>>

³¹ Yek Yesu wulsi de, <<Majwe ba cwo nama cit gwasan sogo, sa ngo man ikan so, se man cwo.

³² A tul de ta mbe man palɩ zok wul so, ama man palɩ byas wul tas ci atl gaa mal Nya.>>

Kumti gazi ten kalkaze ngemti Nya

³³ Yek majon wul Yesu de, <<Man kopti ji Yohana wo asa pal kalkaze ngemti Nya nja-nja, mil lishti ji man Paresi mago nu. Ama man kopti jwa wo basa pali nu so naɓ de asa nguk wul asa tla ze mas cin wu.>>

³⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Ka yeni go yelan ji pyal kos a pal kalkaze ngemti Nya a pyal kos yi suksi a?

³⁵ Ama gas gwe sa kan pyal kos kawu kan sa pal kalkaze ngemti Nya.>>

* 5:27 5:27 SogoMatiyu

³⁶ Yek Yesu mwesi gaḃa gon de, <<Mbalan a kesh pyal lukaḷ ata dlam ten gusi so. Kume ta pali nugo, ta kesh pyal lukaḷ gwas ka. A ba pyalisi a mbun ten gusi so.

³⁷ A ba mbalan a shot pyal ze inabi ka gus zwi kuul so de kume ta pali nugo, gus zwi kuli a mbutl ka, a ze inabisi a shot ka, a zwi kuli mago a lilka.

³⁸ Pyal ze inabi wo ka pyal zwi kuul kan asa shoti.

³⁹ A ba mbalan a lam tlat pyal ze inabi kaal da ta tla gusi wi so, ta wule, gusi wu tam man pyali wu.>>

6

Gaḃa ten gas shukti

¹ Gas shukti ga Man Yehuda gon yek Yesu suk man kopti jwas kobi tuka zhin alkama gon yek sa ngusi celti gaa alkame asa nama wumti asa nama ngukti.

² Yek man Paresi jon wulsi de, <<Yek laki de ka nama paliti ilgwe ba mbun de ta mbalan pali gas shukti wu nak gwe ni ga lishi ka mbat ga Musa so gwe?>>

³ Yek Yesu ballisi de, <<Ka yisan ilgwe Dauda pali de kuzan nama tlot gwasi suk yelan jwas wu sa?

⁴ Kangwe de ta te ka bii ga Nya yek ta kan burodi gwe sa zi ka biimi wu, yek ta nguki hal yek ta bal naami man kopti jwasi, gwe mbun de ta mbalan mas nguk sowu, se man danti ka biimi. Nu kan mbat ga Musa dlam pak.>>

⁵ Yek Yesu po dlamisi daḃe, <<Ami Yen ga Mbalan wo, amik de bagaa ga gas shukti.>>

⁶ Gas shukti ga Man Yehuda gon da, yek Yesu te kalu motgaa ga gwasan ata nisi ma gaḃa, a malgon ni kali de ang shinti gwas tla kawu.

⁷ Yek man yisti mbat ga Musa suk man Paresi wuti gwel Yesu tas bo yeni, ko ta dakcan mbat ga Musa ata ndokti mbalan gas shukti, tas mbi byas ilgon tenti.

⁸ A Yesu yis ilgwe sa nama daamti gwasan dani wu. Yek ta wul mali de, <<Tlinya tak dlal a nde,>> yek mali tlinya yek ta dlal a cina daasika.

⁹ Yek Yesu wulsi de, <<A nama ngemti gwakan, cin paliti byas wul kaḃe gan ma, ko ga paliti hwa wul, ta yilli mbadl kaa ko ta tlo mbadli?>>

¹⁰ Yek ta ngusi yenti gwasan nam-nam, yek ta wul mali de, <<Tak ang gwa,>> yek ta tak ami go ndoki wi.

¹¹ Ten nu kan yek mbadl lili man yisti mbat ga Musa suk man Paresi i'e. Yek sa nda gaḃa ten ilgwe sa palit wu.

Yesu botl man kopti jwas de kutl cet lop

¹² Ka multi jwisi, yek Yesu to ten tladal, tas ngem Nya, yek ta mul ten ngemti Nya.

¹³ Yek lu tlo wugo, yek ta mbe man kopti jwasi mas jwasan. Yek ta botl de kutl cet lop kasi, yek ta mbesi de mil shinti ji botli.

14 Ka Siman gwe Yesu zit shin de Biturus wu, suk yilka gwasi Andarawus, suk Yakubu suk Yohana suk Pilip suk Bartilomi

15 suk Matta suk Tomas suk Yakubu yen ga Halpa suk Siman gwe asa mbet de man lamti ji mbalan ga atl gwas wu.

16 Suk Yehuda yen ga Yakubu suk Yehuda Iskariyoti malgwe bal bi ga Yesu tas tlot wu.

17 Yek Yesu yil sut ka tladal suk man kopti jwasi. Yek ta dlal ten bal dii atl gon suk mbalan wonti suk man kopti jwasi. Ka lwisi mago a wonti mbalan tet danka atl ga Yehudiya suk Wurshelima suk tet ka atl ga Taya suk Sidon jwe ni ten bi bal ze wu ni da.

18 Sa li tet de tas kumti asa mbi ndokti daka cwo gwasan ka, majwe duu mazhe dopsi mago yek sa ndoki pak.

19 Yek mas mbalan dloshi de tas tanti na ang nak de ndalti nama yilti tet tenti wu. Yek mas jwasan sa ndoki.

Mbit hwa wul ga Nya suk byasi

20 Yek Yesu yen man kopti jwasi, yek ta wulsi de, <<Kii wo man mbit hwa wul ga Nya kan kii de ba ilgon ni kii da sowu. Na nu kan Nya a dan de guu ka mbadl gwakan.

21 Kii wo man mbit hwa wul ga Nya kan kii de kuzan nama tlot gwakan ninge wu, na nu kan gas gon wo a kumkii. Kii wo man mbit hwa wul ga Nya kan kii de ka

nama kulu ninge wu, na nu kan gasi gon wo ka gitli.

22 Kii wo man mbit hwa wul ga Nya kan kii de mbalan nama nget gwakan, yek sa yillakii daka dlo gwasan ka, asa nama byalti gwakan, asa nama wulti gwakan de, <Kii wo man byas mbadl kan,> nak de man kopti ga Yen ga Mbalan kade kii wu.

23 Palan hwol tuki aka lak icin! Bal batlti nama batti gwakan to nya ka. Daaman kangwe kolsi jwasan pali man dlamti gaba ga Nya tek wu.

24 Ka dan de wul cit gonti kii de wul ni kii da wu, ninge kade hwol tuk gwakan.

25 Ka dan de wul cit gonti kii de kuzan nama tlot gwakan so ni wu, na nu kan kuzan a ya tlokii gas gon. Ka dan de wul cit gonti kii de ka nama gitlti ni wu, na nu kan ka ya lak pal duu tuki aka nama kulu.

26 Ka dan de wul cit gonti kii de mbalan nama tasti gwakan wu. Nu kan kolsi jwasan tas man shelti lal yisti gaba ga Nya pak.

Laman man nget gwakan

27 <<A ni kii ma hwiti, kii de ka nama kumti gi wu, laman man nget gwakan. A ka palisi hwa wul.

28 Pali hwa wul man byalti jwakan, akaa ngemi Nya majwe palikii ngalci wu.

29 Kume malgon bek kalkang ten kat ang shinti wu, ballit kat ang yali pak. A kume malgon lam wul yitlat gwa wu, balti luka gwa pak.

³⁰ Mas maḷgwe ngemik wul go aka balti. A maḷgwe kamit wul ka ngetli go bak wule taṣ pallik so.

³¹ Pali hwa wul mbalan nak gwe ka lami de taṣ palikii wu.

³² De kume majwe lamkii wu kan kaa lamsi na ngusan go, da nii kan ka mbi hwa wul gwi? Man palti byas wul mago sa lam man lamti jwasan.

³³ A kume majwe palikii hwa wul kan, akaa palisi na ngusan go, yek hul dlo gwakan suk man palti byas wul ye? Man palti byas wul mago asa pali nu.

³⁴ De kume majwe asa batlkii wu kan ka balisi duul go, da nii kan ka mbi hwa wul gwi? Man palti byas wul mago asa pali yilkeni nu taṣ batlsi da.

³⁵ Ama, kii wo laman man nget gwakan, akaa palisi hwa wul. Balini a bak zan mbadl pallati so. Apaa kaa mbi bal batlti akaa dan de mil ji Nya Bal Kakshe. A ta pali hwa wul majwe basa pal hwol tuk sowu suk man ngalci.

³⁶ Daman de man yenti gonti ji mbalan nak kangwe Aba gwakan ni de man yenti gonti wu.

Bak lilan yilkeni ka so

³⁷ <<Bak zi byas wul malgon so, kii mago sa zikii so pak. Bak pali byas damti malgon so, kii mago malgon a palikii so. Taasan byas wul ji mbalan da ten mbadl ka, kii mago sa taas gwakan ka.

³⁸ Balini, kii mago sa balkii. Gal ga njikmi i'e, hal a ngusi shoti, hal a shoti ki naami ka ang lukaḷ, gal gwe kaa cingali na nali go, kii mago na nali kan a cingalikii.>>

³⁹ Yek Yesu hwisi gaba gon de, <<Da nii kan dwa a nde dwa cina gwi? Kume pi nugo, mas jwasan sa nda ka shu.

⁴⁰ Yen lishti a nal man man lishti gwas so. Ama yen man lishti gwe pak lishti gwas wugo ta dam nak man lishti gwasi.

⁴¹ Ka man yenti yen coklan ka gwel ga yilka gwa ama baka man yenti gudaḷ yencin gwe ni ka gwel gwa wu so

⁴² Da nii kan kaman wulti ga yilka gwa de, <Yilka gini, hanta yillik yen coklan ga ka gwel wu ka,> a yekgu go baka man yenti ga bal gudaḷ yencin gwe ni ka gweli gwa wu sowu? ki man palti riya, nda ndusti gudaḷ yencin gwe nikka gwel wu ka, kangwe ka man yenti lu i'e aka ndusi nak coklan gwe ni ka gwel ga yilka gwa wu ka.

Yisti tlindi ten yandi gwasi

⁴³ <<Hwa tlindi wutan byas yandi so aba byas tlindi wut hwa yandi so.

⁴⁴ Tlindi wo ten yandi gwas kan a mbalan yisi. Ka kotl tulan tet ten tlindi iil so, sogo yandi inabi tet ten tlindi tulan so.

⁴⁵ A hwa mbalan pal hwa wul nak de hwa wul ka nik ka mbadli wu, a byas mbalan wo byas wul kan ata pali, nak de byas wul ka nit ka mbadli

wu. Ilgwe ni ka mbadl go, yek kan a bi dلامي.

Lakti zhila kinti bii ten pa

⁴⁶ <<Yek laki aka mbe de Bagaa ye? De ka nge palti ilgwe a hwiki de tak pali wu?

⁴⁷ Malgwe li tet malanni yek ta kati kan yek ta pal ilgwe a hwit de tas pali go, ba hwiki wundal ga mali.

⁴⁸ Ta ni nak malgwe de ta ba kin bii gwas go, yek ta duk atl dlunti, yek ta lak zhila kinti biimi ten pa, yek dlalka njikan wugo, yek ze tak bo biimi, ama ba nda so. Nak de zhila biimi wo ten pa kan ni wu.

⁴⁹ Mas malgwe kum gaba gini a bata pal ilgwe a hwit de tas pali wu sogo, nak malgwe ta kin bii gwas de bata nda zhila biimi hwabi sowu kan ta ni, yek dlalka njikan wugo, yek ze bo biimi wugo yek pal byas ndati.>>

7

Yesu ndok zhel ga bal man hapti tlo ga man Roma gon

¹ Yesu paki dlamti mas gabe jwisi mbalan wugo, yek ta li ka ban Kaparnahum.

² Yek zhel ga bal man hapti tlo ga man Roma gon kawu na cwo nak wule ta mashinni, a man hapti dlomi lam zheli i'e.

³ Man hapti dlomi kum bi ga Yesu wugo, yek ta shin kidi Man Yehuda jon tas ngem Yesu tas lak ndok zhel gwasi.

⁴ Sa li mal Yesu wugo, yek sa ngemti i'e, yek sa wulti de,

<<Mbun de tak ndok zhel ga malgan,

⁵ nak de ta lam mbalan jinan hal ta kinini lu motgaa wu.>>

⁶ Yek Yesu li suksi. Ta bal njaa tas mbuki lubiimi go, yek bal man hapti dlomi shin yelan jwasi tas hwi Yesu de, <<Ki wo man nalti kan, bak nol gaa gwa so, a mbuki tak li tet lubii daaka so.

⁷ Yek laki yek baa mbuki de ta li tet malki so. Gaba kali, zhel gi a ndoki.

⁸ Ami mago a ang da malgwe nii cina wu kan a ni, a man hapti tlo jon nii atl daaka pak, aa kul wul gan de, <Li kalu gee,> ata li; aa po wul gan de, <Li te,> ata li te. A kume a wul zhel gi de, <Pali nak gan wu,> ata pali.>>

⁹ Yesu kumi nu wugo yek ta ngip bi ka ang, de ta yen zat mbadl ten Nya ga mali wu, yek ta ballat mal mbalan jwe nama kopti gwas wu, yek ta wulsi de, <<A ni kii ma hwiti, ka man Yisiraila mago, a yen man zat mbadl ten Nya na ndalti nak ga malgan so.>>

¹⁰ Majwe man hapti dlomi shinsi wu pal tek wugo yek sa mbi go zhel ga mali ndoki wi.

Yesu palli yen ga guli kili gon gwe mash wu kaami

¹¹ Bo lam danti so, yek Yesu lika nak'en ban gon asa mbe de Nayin a man kopti jwas suk mbalan wonti nama kopti gwasi.

¹² Sa bal njaa tas te ka bi dlaboo bami go, yek majon

kawu na hwuu ga yen gon, a tik de yen ga kili gwe kos mashit kawu na ngusi, a mbalan wonti nama kopti gwasan.

¹³ Yek Yesu yen kilisi wugo, yek gonti gwas citi, yek ta wulti de, <<Po kul so.>>

¹⁴ Yek Yesu lak tan wul kanti hwuunisi na ang yek majwe kan hwuunisi wu dlali, yek ta wule, <<Yen mbalan, tlinya!>>

¹⁵ Yek yeni tlinya yek ta njel gaba. Yek Yesu baltiti ana gwas.

¹⁶ Yek banti ci mbalan mas jwasan, yek sa bal nalti Nya asa nama wulti de, <<Bal man dlamti gaba ga Nya tulini wi. Nya su sudi tas kis mbalan jwas wi.>>

¹⁷ Yek gaba ten ilgwe Yesu pali wu matl danka Yehudiya ka suk ban jwe ni njaa wu.

Man kopti ji Yohana man baptisma li mal Yesu

¹⁸ Man kopti ji Yohana man baptisma hwi Yohana mas wul jwe Yesu nama palti wu wugo, yek ta mbe de lop kasi.

¹⁹ Yek ta shinsi mal Yesu tas kum gazi de, <<Kik de malgwe a tul gwa? Ko tan batti ta yi sudi?>>

²⁰ Sa li mal Yesu wugo yek sa wulti de, <<Yohana man baptisma shinnii malki tan kum gazi de, ko kik de malgwe a tul wu? Ko tan batti ta yi sudi?>>

²¹ Sa ni kali nugo, yek Yesu ndok mbalan wonti daka cwo jwasan ka, yek ta yilli

mazhe daka mbalan ka, yek ta buli gwel dwa wonti.

²² Yek Yesu hwi mil shinti de, <<Lak hwi Yohana wul jwe kaa kumi yek kaa yeni wu, gwel ji dwa buli, majwe man lat na asan sowu li na asan, man cwo gita ndoki, a majwe kum kan sowu kum kan, a majwe mash ju tli daka mashkan ka, majwe ba ilgon nisi da sowu kum gaba ga Nya man tamti.

²³ Nya a bal hwa wul majwe zak zat mbadl tenan sowu.>>

²⁴ Kaal da zat gaa ga man kopti ji Yohana, yek Yesu nde gaba mbalami tenti de, <<Wok nii ka lab de ka la yenti gwas wo? Ko malgwe ni nak tlal me jwe yetal nama nwuti wu kan ka la yenti?

²⁵ Yek wok ka la yenti gwas wo? Malgwe kinti na hwa lukał gwa? Man lakti hwa lukał suk man danti tamti wo da guu kan asa ni.

²⁶ Yek wok ka la yenti wo? Man dlamti gaba ga Nya ma? Nu kan ni, ta nal man dlamti gaba ga Nya pamma.

²⁷ Ti kan gaba ga Nya dlam de,

<<<Yen shinti gi a tulik cina, malgwe a lakamik lu apaa ka nda tulti wu.>

²⁸ A ni kii ma hwiti, mas mbalan zati ga modli, gon nal nak Yohana so, ama malgwe tik de nak'eni ka majwe kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu nal manti.>>

²⁹ Mas majwe kum gabe wu, mas na man kanti wulpi boo sa kan ka mbadl gwasan de,

tantu ga Nya wo gem kan, nak de Yohana palisi baptisma wu.

³⁰ Ama yek man Paresi suk man yisti mbat ga Musa nge kopti ilgwe Nya lamisi kopti wu, nak de sa nge ta Yohana palisi baptisma wu.

³¹ Yek Yesu wule, <<Yek mbalan ten dii atl ninge ndaali ye? Ndakce suk yek sa ni ye?

³² Sa ni ndakce suk mil mbalan jwe ni kalu motgaa wu de sa wul yilkeni de,

<<<Ma hotiki mbazhel, yek ka nge dlalti, ma wul koo mashkan yek ka nge kulu.>

³³ <<De Yohana man baptisma tul go, a batan nguk wul so, batan tla ze inabi so, ama yek ka wule, <Man mazhe kade ti.>

³⁴ Yek ami Yen ga Mbalan tuli, a nama ngukti wul a nama tlati yek ka wule, <Bo yenanti ta nguk wul hwo atan tla ze inabi i'e pak, yelan ji man kanti wulpi boo suk man palti byas wul.>

³⁵ Mas na nu go, majwe kan botlkan gwe a Nya bali wugo, sa yisi de botlkami wo gem kan.>>

Kili man palti byas wul gon pi mil Yesu

³⁶ Yek ba Paresi gon asa mbet de Siman mbe Yesu tas nguk wul a lubii datka, yek Yesu li lubiimi yek ta dan na zhila tas nguki. Nu kan a Man Yehuda pali, kumde sa ba nguk wul go asa tlalti asan a atli.

³⁷ A kili gon ni ka bami gwe pal byas wul ka danti gwas wu. Yek ta kumi de Yesu nama ngukti wul a lubii da ba Paresi wu ka, yek ta kan buntan mil gon tedi na mil man tami wusan gwe asa wul na bal wulpi wu.

³⁸ Yek ta lak dlat a malkan da Yesu ka, atan nama kulu, a luu gwas nama lokti ten asan ga Yesu. Yek ta taasi ka na madlan gaa gwasi. Yek ta ngusi swatti asan ga Yesu atan nama pat mil dani.

³⁹ Yek ba Paresi wu yen ilgwe kili wu nama palti wu wugo yek ta wul ka mbadl gwas de, <<Malgan go, Nya ka shinti de man dlamti gaba gwas go da ta yis wundal kili gwe nama tanti gwas wu de man palti byas wul kan.>>

⁴⁰ Yek Yesu wul ba Paresisi de, <<A lamik hwit ilgon.>>

Yek ta wulti de, <<Hwini, man lishti.>>

⁴¹ Yek Yesu wule, <<Malgon nama kopti ji mbalan de lop jon wulpi, gon wo ta nama kopti gwas wulpi gwe asa batl zhel ka gin de nam na tatlti tlo wu, a gon wo ta nama kopti gwas wulpi gwe asa batl zhel ka multi de kutl de namtan wu.

⁴² Yek basan batl dani sogo, yek ta zakisi mas jwasan. Ka yenti gwa wo gwik ka lamti mani gwi?>>

⁴³ Yek Siman wulti de, <<Ka yenti gi wo malgwe wulpi gwas wu nal mani wu.>> Yek Yesu wule, <<Gem kan ka dlamti.>>

44 Yek ta ballat mal kilisi yek ta wul Siman de, <<Bo yen kili gee, a te boo dakka baka balan ze ta pol asan gi so, ama yek ta pol asan gi ka na luu gwası yek ta taasi ka na madlan gaa gwası.

45 Nak a te boo dakka, ka gabe i'e so a baka ngiban ni yek ka wup kaal kan gi so, ama nak a te tedi yek kili gan nama ta wupti asan gini. Palti ji Man Yehuda kan kume sa ba gabe yilkeni go, asa ngipsi te tlo ka asa wup gaskan gwasan sogo ang gwasan.

46 Ka pi mil ten gaa so, ama ti wo ta nama tuksat mil ten asan gini.

47 Yek laki a nikma hwiti de, wonti byas wul jwas jo mas a taasit kawı nak de ta laman i'e wu. Malgwe sa taasit njet byas wul kago, njet kan ata pal lamti gwası.>>

48 Yek ta wul kilisi de, <<Sa taas byas wul jwa kawı.>>

49 Yek mandaki jwe nama ngukti wul suksi wu wul yilkeni de, <<Wok de gan de hal ata taas byas wul ga mbalan kago?>>

50 Yek Yesu wul kilisi de, <<Zat mbadl ten Nya gwa kiski wi; zigaa na tami mbadli.>>

8

Modli jon kop Yesu

1 Nak lam danti wugo, yek Yesu matl danka kidi ban ka suk nak mili ata nama dlamti gaba man tamti ten kangwe mbalan a kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu, a man

kopti jwas de kutl cet lop ju ni sukti.

2 Suk modli jon jwe sa yilli mazhe dakasi ka yek sa balse ndokti wu, ka Maryam man Magadala malgwe sa yillit mazhe de nitgi kawu,

3 Suk Yuwana kili ga Kuza gwe ata pali wul Hiridus guu wu, suk Suzana, suk modli wonti jwe nama palti wul suk Yesu suk man kopti jwas de kutl cet lop ju na wul ang jwasan wu.

Cingalti gaba ten man zhin gwe cat wundal wu

4 A mbalan nama ta motgaa mal Yesu tet ka ban danka, yek Yesu wule, <<Hanta bo hwikii gaba gon.

5 Malgon la cattı wundal ka zhin gwası, ta nama cattı wudali nugo, yek naami lok ten tantu yek mbalan kobi dani yek yatı dakmi ka.

6 Yek naami lok ka gokca, yek te wugo yek ladal ka, nak de ba lwisi ni diki i'e sowu.

7 Yek naami lok ka iili, yek nal suk iili, yek iili ngap ka yek ba kidi so.

8 Yek naa wudali jon lok ka hwa lu yek sa kidi, yek pal gwe nal.>> Yesu pak gabe wugo, yek ta gaba na ndalti de, <<Malgwe kan kumti nidda go, han tas kumi.>>

9 Yek man kopti jwas ngemti ilgwe ta lamisi dlamti ka gabe wu.

10 Yek ta wulsi de, <<Kii wo sa balkii yisti wul gwe ni ga hwudali ga kangwe mbalan a kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu, ama naa mbalan

wo, a hwise gaba ga hwudali kangwe, <ko tas yeni, sa man yenti so, ko tas kumi, sa yis gaami so.>*

¹¹ <<Ilgwe a lamikii dlamti go yek de, wundal go yek de gaba ga Nya.

¹² Jwe lok ten tantu go sa ni nak majwe kum gabe yek Shedani kan da ten mbadl gwasan ka, bas zi mbadl gwasan ten Nya asa mbi kisti so.

¹³ Wudal jwe lok ka gokca go sa ni nak majwe kum gabe yek sa kan na hwol tuki, ama yek ba dlunti kasi so. Sa bal gem njet yek bomti tulisi wugo yek sa pal na kaali.

¹⁴ Wudal jwe lok ka iil go sa ni nak majwe kum gabe ama yek danti ga se na ayo suk lamti wul ji dii atli suk kumti tamti danti ngapsi yek ba zat mbadl ten Nya gwasan ndal so.

¹⁵ A wundal jwe lok ka hwa lu go, sa ni nak majwe kum gabe wu, yek sa ngibi ka mbadl gwasan yek sa tlo mbadli yek zat mbadl ten Nya gwasan ndali, yek sa pal hwa danti.

¹⁶ <<Mbalan a lak wutu ten pitila ata yitle ka na kasal so, sogo ata zi te gas gobdian ka so, ama ta zi ten wul zati kangwe mas man tet ka biimi a yen cilti wu.

¹⁷ Mas ilgwe ni ga hwudali go a yil debal, a mas ilgwe ni ga yitle go a buli.

¹⁸ Pan dem'dem na kangwe aka kat kan wu, nak de malgwe ilgon nidda wu, sa

mbalit dani, a malgwe ba ilgon nidda sogo nak njeti gwe nidda wu mago sa kamit ka.>>

Ana suk yilkeni ji Yesu tul malti

¹⁹ Yek ana suk yilkeni ji Yesu tul malti, ama yek basa mbi mbukti lu malti so nak de mbalan wonti hwo wu.

²⁰ Yek malgon wul Yesu de, <<Ana gwa suk yilkeni jwa ni debal sa nama lamti yenti gwa.>>

²¹ Yek Yesu wulti de, <<Ana gini suk yilkeni ji kade majwe kum gaba ga Nya yek sa kobi wu.>>

Yesu dlalli yetal ze ka

²² Gas gon yek Yesu wul man kopti jwas de, <<Ma lan te ten kat bi cikdi ga tekgu ka.>> Yek sa te ka jirgi ze yek sa njel lati.

²³ Sa nama lat nugo, yek yebal kan Yesu, yek bal yetal gon tli tot ka zesi, yek banti dopsi nak de zesi balma tet ka jirgi wu.

²⁴ Yek man kopti jwas padahti yek sa wulti na ndalti de, <<Man lishti, tlinya ka, ma ba lam mashkan!>> Yek Yesu tlinya yek ta matl yetali suk ze gwe nama tliit wu, yek zesi mul atli.

²⁵ Yek Yesu ngemsi de, <<Zat mbadl gwakan bal ko?>> Yek banti cisi, yek sa wul yilkeni de, <<Wok de gan de paa ata matl yetal suk ze gwe nama tliit wu asa kum gaba gwas nu wo?>>

Yesu ndok man mazhe

* 8:10 8:10 Yen Ish 6:9.

26 Yek Yesu suk maṇ kopti jwas ngusi laṭ ten ze yek sa mbuki ten kaṭ atl ga Garasina gwe ni ten kaṭ ang gon ga zesi wu.

27 Yek Yesu yil tot ten bi cikdi wugo, yek maṇ mazhe gon kawu koo tlisi gwe ata dam kaḷu gwe asa lep mbalaṇ wu, ata mul wonti kaḷi wi.

28 Na yenti ga Yesu, yek ta nda a cina datka yek ta des lee, yek ta wule, <<Yek moo sukki ye, Yesu, yen ga Nya Bal Kakshe? A nama ngemti gwa bak nolaṇ so.>>

29 Ta dlam nu de ta Yesu huulti suk mazhesi. A mazhesi kul boti ko de asaṇ suk ang gwas wo ga bali kaṇ ni na zaa galla wu, a maṇ baṭti gwas ni malti ama ata baṭl ka a mazhesi mbolti te ka me ka.

30 Yek Yesu ngemti de shin gwa kaḍe wokko?

Yek ta wule, <<Wonti.>> Naḱ de mazhe jwe ni kaṭi go wonti kaṇ sa ni wu.

31 Yek mazhesi ngusi ngemti ga Yesu baṣ mbolsi te kaḷu gwe sa dan ka bomti wu so.

32 A wonti alade jon nama kyo ten zandaḷ njaa mal bal zesi, yek mazhesi ngem Yesu de taṣ zaksi taṣ te gipsi, yek ta zaksi.

33 Yek sa yil ḍaka maḷi ka yek sa te ka aladesi, yek aladesi tli na apti yek sa lok ka bal zesi yek sa maṣhi.

34 Yek maṇ kyo aladesi yeni nu wugo, yek sa abi yek sa lak hwi mbalaṇ ḍanka baṇ ka.

35 Yek mbalami yili taṣ lak yen ilgwe pi wu, yek sa li tet mal Yesu wugo, yek sa yen maḷgwe mazhe yil ḍaka ti kawu njaa mal Yesu na lukaḷ ten tli ata bal hwabi, yek banti njel cit gwasan.

36 Yek majwe ni kaḷi de ili pi wu, ngusi hwiti mbalaṇ kangwe Yesu ndok maḷi wu.

37 Yek mas mbalaṇ ka atl ga Garasina ngem Yesu taṣ zak bami naḱ de banti cisi i'e wu. Yek Yesu ba te ka jirgi taṣ zigaa go,

38 yek maḷgwe ta yillit mazhesi kawu ngemti de, <<Ba kopki,>> ama yek ba Yesu zigaa sukti so.

39 Yek Yesu wulti de, <<Pal gee tak dlam ilgwe Nya palik wu.>> Yek maḷi li ka bal bami yek ta ngusi dlamti ilgwe Yesu palit wu.

Yesu palli yen kili gon kaami

40 Yek Yesu pal te ten kaṭ bi bal ze gon wu kawu yek mbalaṇ wonti palit dem, naḱ de ti kaṇ sa nama baṭti gwas wu.

41 Yek maḷgon kawu asa mbet de Yayirus, bali kaṇ kaḷu motgaa ga gwasan, yek ta lak ngus a cina ḍa Yesu ka ata nama ngemti gwas de taṣ li tet lubii datka.

42 Yen gwas de nam ga madli maṇ gin de kutl cet lop bal njaa taṣ maṣhi. Yek Yesu bal ten tantu laṭ lubiimi go yek mbalaṇ wonti ngusi kopti gwasi asa nama damti njaa malti.

43 A kili gon ni ka mbalami gwe pal gin de kutl cet lop

a hwulan nitma shoti wu, a bata mbi malgwe a ndokti wu so.

⁴⁴ Yek ta te teka mbalami ka yek ta li tukaal da Yesu ka yek ta tan bi lukał gwasi, ninge-ninge yek shoti hwalami tlo ang.

⁴⁵ Yek Yesu wule, <<Wok tanan wo?>>

Yek kokko wule tik so, yek Siman Biturus wule, <<Man lishti, mbalan wonti lakki tlo, asa nama ngapti gwa.>>

⁴⁶ Yek Yesu wule, <<Malgon tananni, a kum ndalti yil tet ka ami.>>

⁴⁷ Yek kilisi yeni go sa yisit lu kawı, yek ta yil tedi a tli gwas nama dadalti yek ta lak ngus a cina da Yesu ka, yek ta dlamit ilgwe laki de ta tanti wu suk kangwe ta mbi ndokti kali wu a cina da mbalan mas.

⁴⁸ Yek Yesu wulti de, <<Kili mbalan, zat mbadl ten Nya gwa ndokki wi, zigaa na tami mbadli.>>

⁴⁹ A ba Yesu bo pak gabe so, yek yen shinti ka bal wu tet lubii da Yayirus ka, yek ta hwi Yayirus de, <<Ba man lishtisi po tlamba lat tet so, yeni mash wi.>>

⁵⁰ Yek Yesu kumi nu wugo, yek ta wul Yayirus de, <<Ba banti cik so, zi mbadl de ta tli daka mashkan ka.>>

⁵¹ Sa mbuk lu lubiimi wugo, yek bata zak malgon tas te ka biimi sukti so se Biturus suk Yohana suk Yakubu suk aba na ana ga yeni.

⁵² Mas mbalan jwe ni ka lubiimi go yek sa pita kulu asa

nama desti lee na mashkan ga yen kilisi. Yek Yesu wulsi de, <<Po kulan so, yen kilisi bo mash so, yebal kan ta nama ndeti.>>

⁵³ Yek sa mboshu ka gabe yek sa gittı, nak de sa yisi de ta mash wu.

⁵⁴ Yek Yesu ngip ang ga yeni, yek ta gaba na ndalti de, <<Yen mbalan, tlinya.>>

⁵⁵ Yek mbadl gwas palli, yek ta tlinya ninge, yek Yesu wulsi de tas balı ilga nguki.

⁵⁶ Yek man zat ga yeni ngip bi ka ang. Ama yek Yesu wulsi de bas hwi malgon so.

9

Yesu shin man kopti jwas de kutl cet lop

¹ Yesu mo mil shinti ji botli jwas de kutl cet lop wu, yek ta balse ndalti tas yilli mas mazhe ka suk tas ndok mbalan man cwo wonti,

² yek ta shinsi tas dlamisi gaba ten kangwe mbalan a kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu a tas ndok mbalan.

³ Ta wulsi de, <<Bak kaman ilgon ang so de kaba li wu, bak kaman sada so, a bak kaman ngura so, a bak kaman ilga nguki so, a bak kaman wulpi so, a bak kaman lukał de lop so.

⁴ Mas lubii gwe sa kan ki wu, daman kali, se gas gwe ka zigaa wu.

⁵ Mas ban gwe nge kanti gwakan wu, kaba zak bami go aka bat kushka ga bami da ten asan gwakan ka, yek ka

dan de ilgwe a daamisi gaḃa gwe ka hwisi wu.>>

⁶ Yek sa yili yek sa ngusi tet danḃa bami ka asa nama dlamti gaḃa ga Nya man tamti asa nama ndokti ga man cwo mas lu gwe sa li wu.

Mbadl ga Hiridus guu hwot ka

⁷ Yek Hiridus guu kum ilgwe nama paṭ wu wugo yek ili hwotti i'e. Naa mbalan wule, Yohana man baptisma kan Nya pallaṭ na mbadli.

⁸ Naa mbalami jon wule Iliya ka palli. Naami wo sa wule de nam ka man dlamti gaḃa ga Nya ji cina kan Nya pallaṭ kaami.

⁹ Yek Hiridus wule, <<Yohana wo a laki yek sa kotlit gaa kawī, wok de gwe a yima kumti wul wonti tenti go?>> Yek ta ngwe taṣ yenti.

Yesu bal ilga nguki mbalan zambal de kutl de namtan (5,000)

¹⁰ Mil shinti ji botlisi pal wugo, yek sa hwi Yesu ilgwe sa pali wu, yek ta li ka ban gon asa mbe de Betsaida suk mil shinti jwasi na ngusan.

¹¹ Mbalan yeni nu wugo, yek sa kopti wonti, yek ta kan mandaki gwasan yek ta hwisi gaḃa ten kangwe mbalan a kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu, yek ta ndok man cwo.

¹² Cin bal njaa ta nda bii go, yek man kopti de kutl cet lop ju, li tet malti yek sa wulti de, <<Hwi mbalan jee taṣ zigaa taṣ lak ngo ilga nguki suk lu gwe sa mul wu danḃa ban

jwe ni njaa wu ka, a dee de ma nan go, a kansi so, aba ilga nguki ni da so.>>

¹³ Yek Yesu wulsi de, <<Balansi ilga nguki ci la,>> yek sa wule, <<Burodi de namtan suk kwes de lop ka nini da, kume nuk go tan lak wuli ilga nguki mbalami tedi.>>

¹⁴ Maani zambal kutl de namtan ka ni kali. Yek ta wul man kopti jwas de, <<Moosi kutl de namtan-namtan asa dam na zhila.>>

¹⁵ Yek sa pali nu, yek mas jwasan sa dam atli.

¹⁶ Yek Yesu kan burodi de namtan wu, yek ta tliil gaa nya yek ta pal hwol tuk na Nya, yek ta cal burodisi yek ta bal man kopti jwasi yek sa hwuli mbalami.

¹⁷ Yek sa nguki yek kumsi yek sa mo naami gwe sa wu hal njikan gaḃa kutl cet lop.

Biturus dlam de Yesu kaḃe Almasihu

¹⁸ Gas gon, Yesu nama ngemti Nya na ngusi yek man kopti jwas li tet malti yek ta ngemsi de, <<Mbalan wule wok de ami wo?>>

¹⁹ Yek sa wulti de, <<Mbalan wule Yohana man baptisma kaḃe ki, naami wo sa wule Iliya, a naami wo sa wule de nam ka man dlamti gaḃa ga Nya ji cina kan Nya pallaṭ kaami wi.>>

²⁰ Yek ta wulsi de, <<A kii hwa? De wok kaa yisan wo?>> Yek Siman Biturus wulti de, <<Kik de Almasihu gwe Nya shinti sut wu.>>

²¹ Yek Yesu hwisi de baṣ hwi malgon so.

22 Yek ta wulsi de, <<Ngetli kan ta Yen ga Mbalan tla bomti ten wul wonti, a kidi mbalan suk kidi man Paris suk man yisti mbat ga Musa a ngeti, a mbalan a tloti. Ama ten ndat cin na mekan wo Nya a pallaṭ kaami.>>

23 Yek ta wul mbalami mas jwasan de, <<Mas malgwe lam danti de man kopti gi go, se ta nge gaa gwas, ata lam tet ka bomti ten danti de man kopti gini ko gasi.

24 Na nu kan mas malgwe lam gaa gwas man kopti gi go, ta mbi Nya boo so. Ama malgwe bal gaa gwas ten kopti gi go, ta mbi Nya boo.

25 Yek de tamti ga mbalan ye, de ta mbi mas hwa wul ten dii atli a bata mbi Nya boo sowu?

26 Na nu kan mas malgwe nsha kopti gi citi suk ga gaba gi go, nsha yisti gwas a cinni ami Yen ga Mbalan de a pal sut na nalti gini suk nalti ga bal Aba gini suk ga mil shinti ga Nya man cilti wu.

27 Gem kan a ni kii ma hwiti de majon ni ka kii jwe sa mash so se sa yen gas gwe Nya a dan de guu ka mbadl gwasan wu.>>

Ballat ga Yesu

28 Kaal da multi de wusupsi de Yesu pak dlamti gaba wu, yek ta kan ka Biturus suk Yohana suk Yakubu, yek ta to ka tladaḷ suksi tas ngem Nya.

29 Ta balma ngemti Nya go, yek cinagwel gwas ballati, yek lukaḷ gwas pal hwoli na cilti hal nama zhilakti gwel.

30 Sa ni nugo yek mbalan de lop kawu, ka Musa suk Iliya

31 ka nalti ga Nya asa nama gaba sukti ten bi gas gwe ta pal to Nya kawu suk mashkan gwe ta mash a Wurshelima tas njikan ilgwe Nya dlam wu.

32 Biturus suk majwe ni sukti wu dlenti ka yebal wi, ama yek sa padal wugo yek sa yen nalti gwasi suk mbalan de lop jwe ni sukti wu.

33 Mbalan de lobi ba lam zatgaa go, yek Biturus wul Yesu de, <<Man lishti, mbuni de ma nan a dee wu, han tan palikii mil bii de mekan, gon wo gwa a gon wo ga Musa a gon wo ga Iliya.>> A ba Biturus yis ilgwe ta nama dlamti wu so.

34 Ta nama dlamti nugo, yek kaluntun yitlasi ka, yek banti njel cit gwasan.

35 Yek gaba wul sut ka kaluntumi de, <<Gan go tik de yen gi gwe a botlti wu, kuman gaba gwasi.>>

36 Yek gabe paki wugo, yek sa yen Yesu na ngusi. Yek basa hwi malgon ilgwe pi wu ka multi jwisi so se ka kaali.

Yesu ndok yen gon man mazhe

37 Kaal da multi de nam, yek sa yil sut daka tlandali ka wugo yek mbalan wonti mbi Yesu.

38 Yek malgon ka mbalami wule, <<Man lishti, a nama ngemti gwa tak yen gonti ga yen gini, tik ni da na ngusi.

³⁹ A mazhe kul twet ka gaa, ata lak yal, a mazhesi bot ten atli, a bi gwas yilli hwol bakan. A bata zakti so se ta kumit cwo nak wule ta tloti.

⁴⁰ Yek a ngem man kopti jwa tas yillas ka yek basa mani so.>>

⁴¹ Yek Yesu wulsi de, <<Kii mbalan ji se wo kaa zi mbadl ten Nya so a man yokit kade kii, hal a gasi kan ba dan sukkii a nama tlot mbadl na lashi zat mbadl gwakan ten Nya gwi? Tala yeni tedi.>>

⁴² Yeni ba li tet mal Yesu go yek mazhesi bot ten atli. Yek Yesu matl mazhesi, yek ta ndok yeni, yek ta baltiti aba gwas.

⁴³ Yek banti cisi, de sa yen nalti ga Nya wu yek sa ngip bi ka ang.

Yesu po dlam kangwe ta mash wu da

A sa yima yenti wul cit banti gwe Yesu pali wu, yek ta wul man kopti jwas de,

⁴⁴ <<Bak masanan ilgwe ba hwikii wu so. Sa bal bi gini ami Yen ga Mbalan a ang da byas mbalan ka.>>

⁴⁵ Ama yek basa yis ilgwe ta nisi ma hwiti wu so, ga hwudali kan ni malsi, a banti kumti gazi nama cit gwasan.

Gaba ten malgwe a dan de bali wu

⁴⁶ Yek gaba nda ka dlo ji man kopti ji Yesu ten de wok ka dan de bali kasi wo.

⁴⁷ Yek Yesu yis daamti gwasan yek ta kan nak'en yen gon yek ta zat njaa malti.

⁴⁸ Yek ta wulsi de, <<Mas malgwe kan nak'en yen

mbalan nak gan ka lal gi go, ami kan ta kamanni. A malgwe kaman go, ta kan malgwe shinan sut wu. Malgwe tik de nak'eni ka kii mas go, tik de bali.>>

⁴⁹ Yek Yohana wul Yesu de, <<Man lishti, ma yen malgon ta nama yillat ga mazhe ka ka shin gwa, yek ma hwit de tas zaki nak de bata ni ka mi sowu.>>

⁵⁰ Yek Yesu wulsi de, <<Zakanti, majwe ngekii sogo gwakan kan.>>

Mbalan ji ban gon a Samariya nge Yesu

⁵¹ Ta bal njaa tas pal to Nya kago yek ta zi ka mbadl gwas de ta li Wurshelima.

⁵² Yek ta shin mil shinti cina dati tas lakamisi lu ka ban Samariya gon.

⁵³ Yek man bami nge kanti ga Yesu nak de sa yisi de a Wurshelima kan ta lam sut wu.

⁵⁴ Man kopti jwasi ka Yakubu suk Yohana yeni nu wugo, yek sa wul Yesu de, <<Bagaa, ka lami tan mbe wutu sut nya ta kwelsi ka?>>

⁵⁵ Yek Yesu ballat malsi yek ta matlsi.

⁵⁶ Yek sa li ka bami gon.

Bomti kopti ga Yesu

⁵⁷ Sa nama lat ten tantu, yek malgon wul Yesu de, <<Ba kopki mas lu gwe ka li wu.>>

⁵⁸ Yek Yesu wulti de, <<Gwengwen wo shu danti nisi da, yatli mago lumulti nisi da, ama ami Yen ga Mbalan wo lumulti nidfa so.>>

59 Yek ta po wul malgon daḡe, <<Kobanni.>> Yek maḡi wulti de, <<Bagaa, haṇta baṭ maḡkaṇ ga aba gini aa leṭti paa.>>

60 Yek Yesu wulti de, <<Zak majwe maḡh wu taṣ lep yilkeni jwaṣaṇ, ama ki wo lak dḡami mbalaṇ gaḡa ten kangwe sa kan Nya de guu ka mbadl gwaṣaṇ wu.>>

61 Yek malgon po wulti daḡe, <<Bagaa, ami wo ba kopki, ama haṇta lak palli bi a lubii paa.>>

62 Yek Yesu wulti de, <<Mas maḡwe nda gut zhin na gil tla ata nama celti gwel kaal go, ta man kanti ga Nya de guu ka mbadl gwaṣa so.>>

10

Yesu shin mbalaṇ de kutl de nitgi na lop jon

1 Kaal da nugo yek Bagaa Yesu botl mbalaṇ de kutl de nitgi na lop jon yek ta shinsi lop-lop ka baṇ jwe ta lam laṭ na gaḡa gwaṣa wu.

2 Yek ta wulsi de, <<Zhimi nali, aba maṇ wotlti wonti so. Ngemaṇ maṇ zhimi, taṣ shin maṇ wotlti tedi taṣ wotli.

3 Lanni, a shinti, naḡ mil mbala ka tlo ji hwuli.

4 Baḡ kamaṇ wulpi ko ngura ko kaptalan ang so, a baḡ daṇaṇ de ka gaḡe malgon ten tantu so.

5 <<Mas lubii gwe ka te giḡi wu aka wule, <Tami mbadl ka lubii gee.>

6 Kume maṇ hwol tuk ni ka lubiimi go hwol tuk gwakaṇ a daṇiti. A kume maṇ hwol

tuk ni ka lubiimi sowu, tami mbadl gwakaṇ a pallikii.

7 Daṇaṇ ka lubiimi aka nguki aka tla mas ilgwe sa balkii wu naḡ de maḡwe paḡ ilga pali go ta mbi baṭlti gwasi wu. Baḡ kobaṇ lubii daṇka so.

8 <<Kume kaa te ka baṇ yek sa pikii dem wu, ngukaṇ mas ilgwe sa balkii wu.

9 Ndokaṇ maṇ cwo ka baṇi aka hwisi de, <Cin gwe mbalaṇ a kan Nya de guu ka mbadl gwaṣaṇ wu bal njaa malkii.>

10 Ama kume kaa te ka baṇ yek baṣa pikii dem sogo, aka yil daṇ ten tantu baṇi ka aka wulsi de,

11 <Kushka ga baṇ gwakaṇ mago ma baṭ da ten asaṇ gaṇaṇ kawii. Ama taḡ yisi de cin gwe mbalaṇ a kan Nya de guu ka mbadl gwaṣaṇ bal njaa malki.>

12 A ni kii ma hwiti de, gas pakti ga dii atl wo, Nya a yen gonti ga maṇ Sodom man maṇ baṇ wu.

13 <<Kaa daṇ de wul cit gonti wi maṇ Korazin suk Betsaida, wul cit baṇti gwe sa palikii wu kaṇ sa pali maṇ Taya suk maṇ Sidon go, sa ci atl gaḡa wi baṣaṇ so. Sa lak gus lukaḡ asaṇ daṇ ka mbaṭlaḡ asaṇ daamsi ten byas wul jwe sa pali wu.

14 Gas pakti ga dii atl wo, Nya a yen gonti ga maṇ Taya suk Sidon mankii.

15 Kii maṇ Kaparnahum, ka daṇaṇ gwa we Nya a kankii to nya ka? Ko njaa!

Nya a sulkii aka danti ga man mashkan.*

16 <<Mas malgwe kum gaba gwakan go ta kumti gaba gini wi, mas malgwe nge kumti gaba gwakan go ta nge kumti gaba gini, mas malgwe nge kumti gaba gi go ta nge Nya malgwe shinan wu.>>

17 Yek mbalan de kutl de nitgi na lop ju palli na hwol tuki yek sa wul Yesu de, <<Bagaa, mazhe mago asa kum gaba ganan de ma hwisi gaba ka shin gwa wu.>>

18 Yek Yesu wulsi de, <<A yen Shedan nda sut nya nak nyaze gwe ci bi sut nya wu.

19 A balki ndalti gwe ka li ka dlo ji wuci suk yenda a basa palikii ilgon sowu, aka mani na man nget gwakan Shedan.

20 Mas na nu, bak palan hwol tuk de mazhe kum gaba gwakan so, ama palan hwol tuk de shin gwakan ni ga lishi a nya.>>

Yesu pal hwol tuk na Nya

21 Ka multi jwisi, yek Yesu njikan na hwol tuk ga Shishi ga Nya yek ta wule, <<A pal hwol tuk na ki, Aba gini, Bagaa ga nya suk dii atli, de ka hwudali mas wul ju man botlkan suk man yisti wul, yek ka bal yisti nak mil mbalan wu. Nu kan ni, Aba, de mbuniki tak pali nu wu.

22 <<Aba gi balan wul mas. Malgon yis yeni wu so, se Abe na ngusi. A ba malgon yis Abe so se yeni suk majwe

yeni lami de ta balse yisti wu.>>

23 Yek Yesu ballat mal man kopti jwasi, yek ta hwisi na ngusan de, <<Kii wo man mbit hwa wul kan de gwel gwakan yenikii ilgwe ka yeni wu.

24 A ni kii ma hwiti, man dlamti gaba ga Nya wonti suk guu lami tas yen ilgwe ka yeni, yek basa yeni so, tas kum ilgwe ka kumi wu yek basa kumi so.>>

Cingalti gaba ten lamti ga yelan danti

25 Gas gon man yisti mbat ga Musa gon tlinya ka mbalan tas cingal yisti Yesu, yek ta wulti de, <<Man lishti, yek nii ngetli de ta pali a mbi Nya boo ye?>>

26 Yek Yesu ballit de, <<Yek mbat ga Musa dlam ye? Nii kan ka yisi gwi?>>

27 Yek mali wule, << <Lam Bagaa Nya gwa na mas mbadl gwa na mas yisti gwa na mas ndalti gwa, aka lam yelan danti gwa nak gaa gwa.>† >>

28 Yek Yesu wule, <<Gem kan ka dlam, ka pali nugo, ka mbi Nya boo.>>

29 Yek ba mali lami de ta Yesu ngipti na byas wul so, yek ta wule, <<Wok de yelan danti gi wo?>>

30 Yek Yesu hwisi gaba gon yek ta wule, <<Gas gon malgon yil sut Wurshelima ta su Jeriko, yek ta mo suk kidi muka man batti tantu. Yek sa dopti, yek sa boti, yek

* 10:15 10:15 Na bi Giris sa mbe de Hadis 10:27 Yen Lib 19:18.

† 10:27 10:27 Yen K. M. 6:5. ‡ 10:27

sa yemit wul ka, yek sa zakti a atli nak hwuuni.

³¹ Yek bal man Paris gon yil sut Wurshelima pak, yek ta yen malgwe mukal dopti yek sa bot wu, yek ta tlat a malkan datka yek ta zigaa ilgon gwasi.

³² Yek yen shinti ga bal man danti ka bii ngemti Nyami kobi tukali pak yek ta yenti a atli, yek ta zigaa ilgon gwas pak.

³³ Ni nugo, yek malgon yil tot Samariya yek ta yen mali a atli yek gonti gwas citi.

³⁴ Yek ta li tet malti yek ta polit lu gwe sa wotlti wu ka, yek ta wutit ikan dani. Yek ta kanti ten zhaki gwasi yek ta talat kalu multi ga mandaki.

³⁵ Sa mul de nam wugo, yek ta bal wulpi man lubiimi. Yek ta wulti de, <Yeni mali gee, kume ka tlo wulpi nal man gwe a balki wugo ba palliki de a pal wu.> >>

³⁶ Yek Yesu ngem man yisti mbati de, <<Ka mbalan de mekan jo, wok de yelan danti ga malgwe te ang da mukal go?>>

³⁷ Yek mali balli Yesu de, <<Malgwe yen gonti ga mali wu.>> Yek Yesu wulti de, <<Ki mago lak pali nu.>>

Yesu tul a lubii da Marta suk Maryam ka

³⁸ Yesu suk man kopti jwas ni ten tantu Wurshelima yek sa te ka yen ban gon gwe kili gon asa mbet de Marta kan mandaki gwasi a lubii daat kawu.

³⁹ A yilka gon ni Marta da asa mbet de Maryam malgwe dam njaa mal Bagaa Yesu ata nama kumti gaba gwas wu.

⁴⁰ Marta wo ta nama ta palti ilga nguki, yek ta li mal Yesu yek ta wulti de, <<Bagaa, ka yen kangwe yilka gi zakan na ngwe de a nama palti mas wul wu sa, hwiti tas lak zi ang.>>

⁴¹ Yek Bagaa Yesu wulti de, <<Marta, mbadl gwa tli ten gaba gan, wul wonti nama hwotti gwa.

⁴² Wul de nam kan ka daamki dani. Maryam botl ilgwe mbun wu aba malgon a kamit ka so.>>

11

Yesu dlam kangwe man kopti jwas a ngem Nya wu

¹ Gas gon, Yesu nama ngemti Nya kalu gon. Ta paki wugo, yek de nam ka man kopti jwas wulti de, <<Bagaa, mbokinii ang ten kangwe ma ngem Nya wu, nak kangwe Yohana mboki ang man kopti jwas wu.>>

² Yek Yesu wulsi de, <<Kaa ba ngem Nya go aka wule, <Nya bal Aba, ta nalli shin gwa man cilti, dam de guu ka mbalan mas ten dii atli.

³ Balnii ilga nguki ga mas cin.

⁴ A ka taasini byas wul jinan ka nak gwe ama taas ga yilkeni da ten mbadl ganan kawu. Bak zakni tan pal byas wul so.> >>

⁵ Yek Yesu po wul man kopti jwas dade, <<Wok nii ka kii gwe de ta li mal

yelan danti gwasi ka tlo gasi
ata ngemit duul burodi de
mekan, yek ta wulti de,

⁶ <Yekgu yelan gon gi tul
malanni tet kalu gon, aba
ilga nguki gwe ba balti wu ni
da so.>

⁷ <<A paa yelan danti
gwe ta la ngot burodi malti
wu wul tet punka de, <Bak
hwotan so, ma le dlabii
ganan kawu, ma mul atl wi
suk mil jini baman tlat nya a
balki ilgon so.>

⁸ A ni kii ma hwiti de ta
tlinya ata balti ilgon ten de ti
wo yelan danti gwas so, ama
nak de ta ngabit nak ngemti
wu ta tlinya ata balti mas
ilgwe ta lami wu.

⁹ <<A ni kii ma hwiti dade,
panta ngemti, Nya a balkii.
Panta ngoti, ka mbi. Panta
kotliti dlabiimi, Nya a bulikii.

¹⁰ Mas malgwe ngemi go,
Nya a balti. Malgwe ngwe go,
ta mbi. Malgwe bo dlabiimi
go, Nya a buliti.

¹¹ <<Wok yen gwas a
ngemit kwes ka kii, ata balti
wuci wo?

¹² Sogo, ta yen gwas ngemit
mbutli, ata balti yenda wo?

¹³ Kume kii man palti byas
wul yek ka yis kangwe ka bal
hwa wul mil jwakan go, da
nii kan a kan bal Aba ganan
ga to nya kawu gaa gwi, ti de
ta bal Shishi ga Nya majwe
ngemti wu.>>

Yesu mbol guu mazhe

¹⁴ Gas gon Yesu nama
yillat ga mazhe gwe bata
gaba sowu daka malgon ka.
Yek mazhesi yil ka wugo,

yek mali gaba yek banti ci
mbalan.

¹⁵ Yek naa mbalami wule,
<<Guu ga mazhe ka balti
ndalti yillat mazhe ka.>>

¹⁶ Naa mbalami jon lami
tas yen ilgwe ta pali wu, yek
sa wulti de, <<Palini wul cit
banti, tan yisi de sut mal nya
kan ka ni.>>

¹⁷ Yek Yesu yis daamti
gwasan wugo yek ta wulsi
de, <<Kume mbalan ka ban
de nam dlansi ten tli gwasan
go, bami a dlat so, nu kan
mas lubii gwe calti de lop
asa nama nget ji yilkeni go
lubiiimi a nda.

¹⁸ Kume Shedan calti de lop
ata nama nget ga gaa gwas
go, nii kan nalti gwas a dlat
gwi? Kaa wule, na ndalti ga
guu mazhe kan a nama yillat
ga mazhe ka.

¹⁹ Kume ka wule, na ndalti
ga guu mazhe kan a nama
yillat mazhe kago, a kii hwa,
na ndalti ga wok aka yilli
mazhesi ka wo?

²⁰ Ama kume na ndalti ga
Nya kan a nama yillat ga
mazhe kago, cin gwe mbalan
a kan Nya de guu ka mbadl
gwasan wu ba tuli.

²¹ <<Kume ndali mbalan
na buula gwas dan na kan
gaa ten bat boo gwas go, il-
gon a tan wul lubii gwas so.

²² Ama kume malgwe ndal
manti wu tuli, yek ta ndat na
dlanti, yek ta man ngetl gwas
go ta yem mas buula jwas
jwe ta ndal gibi wu ka, ata
hwuli mbalan mas wul jwasi.

²³ <<Malgwe ni suk ami
sogo, nget kan ta nama nget

gini; malgwe nama mooti suk ami sogo, ta nama catti ka.

²⁴ A kume duu mazhe yil daka tli ga mbalan ka wu, ata ngusi matlti danka me ka kalu gwe ba ze ni da sowu tas mbi lu shukti. Kume ta mbi sowu, apaa ta wule, <Han ta pal te ka malgwe a yil tet wu ka.>

²⁵ Kume ta lak mbi mbadl mali sa taasi ka yek sa lakami ka wu,

²⁶ ata lak yem mazhesi jon tedi de nitgi jwe yoki manti wu tas lak dan kali. Pakti danti ga mallu a lil man kangwe ta nda zhile wu.>>

²⁷ Yesu dlam nu wugo, yek kili gon wulti na ndalti de, <<Ta Nya bal hwa wul kili gwe zaki yek ta ngipki yek ka nal wu.>>

²⁸ Yek Yesu wulti de, <<Nu kan ni, ama majwe kum gaba ga Nya yek sa kobi wu mbi hwa wul mani.>>

²⁹ Mbalan ngusi mbalti wontat mal Yesu wu, yek ta nda wulti gwasan de, <<Mbalan ji se wo byas mbalan kan, lamti gwasan wo ta palisi wul cit banti ama basa yeni so se ga Yona wu.

³⁰ Nak gwe Yona dan de wul cit banti mal man Neniba wu, nu kan ami Yen ga Mbalan a dami mbalan ji se.

³¹ Gas pakti ga dii atl wo, guu ga madli tet Sheba a kudu a tlinya suk mbalan ji se, ata hwisi de sa pal hwa wul so. Ta tul tet dlenti tas kum gaba botlkan ga guu

Sulemanu, yek malgwe man Sulemanu wuk bal wu.

³² Gas pakti ga dii atl wo, man Neniba a tlinya suk mbalan ji se asa hwisi de sa pal hwa wul so nak de si wo sa ci atl gaa de Yona hwisi gaba ga Nya wu, a yekgu malgwe man Yona wuk bal wu.

³³ <<Mbalan a lak wutu ten pitila ata hwudali ka so, sogo ata yitle ka na gal so, ama ta zi kalu gwe mas malgwe te ka biimi wu a yen cilti wu.

³⁴ Gwel kade cilti ga tli, kume gwel gwa ni hwabi wu, tli gwa ani na cilti, ama kume gwel gwa ni hwabi sogo, mas tli gwa ani ka damshal.

³⁵ Pan dem'dem ba cilti gwakan dan de damshal so.

³⁶ Kume mas tli gwa ni na cilti wu, damshal ani kii da so, mas a dam na cilti nak gwe a pitila cilli lu wu.>>

Yesu wule Nya a dop kidi Man Yehuda na byas wul jwasan

³⁷ Yesu pak gabe wugo, yek ba Paresi gon mbet a lubii datka tas nguk wul, yek Yesu li ka lubiimi tas nguki.

³⁸ Yek ba Paresisi yeni de Yesu pol ang paa ta nda ngukti nak kangwe a Man Yehuda pali wu sogo, yek ili hwotti.

³⁹ Yek Yesu wulti de, <<Kii man Paresi wo aka pol mbuka ze suk gali, ama mbadl gwakan ni ga njikmi na lamti mot wul suk yokiti.

⁴⁰ Kadlan kade kii, ka yisi de Nya gwe pal tukaali wu ka pal tugibi pak sa?

41 Ka baḷ ilga nguki majwe ba ilgon nisi da sowu tot ka gal gwe aka poli wu, a mbuni kii mal Nya mani.

42 <<Kaa dan de wul cit gonti wi man Paresi, nak de aka baḷ Nya de nam ka kutl ka wul jwe aka mbi wu nak wul wolo suk dik daa suk mitlgulu suk ngum, ama zok danti suk lamti Nya wo yek ba hwotkii so. Ngetli kan tak koban jwisi, ama bak zakan jon ju so.

43 <<Kaa dan de wul cit gonti wi man Paresi, nak de lamti gwakan wo tas balkii hwa lu danti kalu motgaa ga gwasan ata mbalan pita gabet gwakan kalu motgaa wulti wul.

44 <<Kaa dan de wul cit gonti wi, kii man Paresi nak gaa zukdi gwe ba mbalan a yeni sowu kan ka ni, jwe mbalan jwakan nama lat dani a basa yisi de yek ka laki asa dan de man daskan sowu.>>

45 Yek gon ka man yisti mbat ga Musa wul Yesu de, <<Man lishti, kume ka dlam nugo, mi mago ka byal nii.>>

46 Yek Yesu wule, <<Kaa dan de wul cit gonti wi, kii man yisti mbat ga Musa, nak de kaa zi dibal mbat mbalan ama kii wo baka zisi ang tas man kopti da sowu.

47 <<Kaa dan de wul cit gonti wi nak de kaa kin gaa zukdi ga man dlamti gaba ga Nya mbuni jwe majwakan ji cina tlosi wu.

48 Kii na gaa gwakan, ka yisi yek ka kan ka

mbadl gwakan ilgwe mbalan jwakan ji cina pali wu. Sa tlo man dlamti gaba ga Nya yek kii ne go yek ka kop kaal gwasan de ka kin gaa zukdi jwasan mbuni wu.

49 Yek laki yek Nya wul ka yisti gwas de, <Ba shinisi lu na mil shinti gaba ga Nya suk mil shinti ji botli, mbalan a tlo naami, asa nol naami.>

50 Na nu kan Nya a dop mbalan ji se na byas wul jwasan de sa tlo mas man dlamti gaba ga Nya tet ten ndat zhila danti ka dii atli.

51 Nde tet ten hwulan ga Habila yek su sut ten ga Zakariya, malgwe sa tlot ka tlo ga lu takti wul Nya kalu man cilti ka lubii ga Nya wu. * Gem kan a ni kii ma hwiti, sa dop mbalan ji se na mas byas wul jwisi.

52 <<Kaa dan de wul cit gonti wi, kii man yisti mbat ga Musa, nak de kaa yis mbat yek kaa nge kopti kii gaa gwakan, a bakaa zak malgon tas yisi so.>>

53 Yesu zak lwisi wugo, yek man yisti mbat ga Muse suk man Paresi nda ngabti gwasi, yek sa ngusit ngot bi na kumti gas wul wonti.

54 Sa nama ngoti tas telti ka gaba gwe bata man yilti da gibi ka sowu a tas dlam ilgwe ba yek sowu.

12

Yesu dali kan man kopti jwasi yek ta ndallisi mbadli

* 11:51 11:51 Yen L. Z. 4:2; 1Lab 24:20-21.

¹ Yek mbalan wonti mogaa mal Yesu hal wontat gwasan laki yek sa nama zat asan ten ji yilkeni, yek Yesu nde hwit gaba man kopti jwasi yek ta wulsi de, <<Pan dem'dem bak shelan lal yisti Nya nak ga man Paresi wu ka danti gwakan so.

² Ilgon ni ga hwudali gwe ba a yil debal sowu so. Sogo ga hwudali de ba mbalan a yisi sowu so.

³ Ilgwe kaa dlam ka damshal go a yil ten cilti. Ilgwe ka dlam ga hwudali te punka kago a kumi ten zandal.

⁴ <<A ni kii ma hwiti kii yelan jini, bak banti majwe a tloki wu, kaal da nugo a basa po man palti ilgon sowu so.

⁵ Ama ba hwiki malgwe ka bantit wu, tik de Nya malgwe kaal da tlot ga tlisi ta man lakti gwakan ka boo wutu. Gem, bantiti.

⁶ Ale yatl de namtan wo kobo de lop kan asa wul ka nwa? Mas na nu, Nya masan gon gwasan so.

⁷ Madlan gaa gwakan mago ga dlam kan ni mas. Ba banti cikii so, ka ni hwabi man wonti yadli.

⁸ <<A ni kii ma hwiti de mas malgwe dlam ka mbalan de ta yisan go, ami Yen ga Mbalan a yisti a cina da mil shinti ji Nya ka.

⁹ Malgwe nge yisti gi a cina da mbalan kago, ami mago ba nge yisti gwas a cina da mil shinti ji Nya ka.

¹⁰ Mas malgwe dlam gaba mbulti ten ami Yen ga

Mbalan go sa taasit ka, ama malgwe dlam gaba nget ga Shishi ga Nya go sa taasit ka so.

¹¹ <<Kume sa talakii kalu motgaa ga gwasan sogo mal guu ji ban sogo mal kidi man ban, ba hwotkii de nii kan ka yilli gaa gwakan suk ilgwe ka dlam wu so

¹² nak de Shishi ga Nya a balkii ilgwe ka dlam kali wu.>>

Cingalti gaba ten kadlan man wul ang gon

¹³ Yek malgon tet ka mbalan wulti de, <<Man lishti, hwi yilka gini tas huulini ilgwe aba ganan mashi yek ta zakini wu.>>

¹⁴ Yek Yesu wulti de, <<Ba mbalan, wok zan de man huulti gaba ka tlo gwakan wo?>>

¹⁵ Yek ta wulti de, <<Pan dem'dem bak zan mbadl gwakan ten mot wul wonti so, nak de yek ka laki a mbalan mbi mbadl sowu.>>

¹⁶ Yek ta cingalisi gaba gon de, <<Man wul ang gon kan, zhin mbunit i'e.

¹⁷ Yek ta daamti ka mbadl gwas de, <Nhu gwe ba wut wul zhin wu njikan kawi.>

¹⁸ <<Yek ta po wul ka mbadl gwas dade, <Ilgwe ba pali go, ba tatl nhu jin ka a kin kidi a wut mas wul zhin gini suk wul ji gibi.

¹⁹ A paa a wul gaa gi de, <<Wul wonti nik da gwe a talak gin wonti wu, shuk ilgon gwa, aka ngusi kumti tamti.>> >

²⁰ <<Yek Nya wulti de, <Ki wo kadlan kan, ka gas nge

kan ka mashī, ta bo yen malgwe a nguk ilgaṇ de ka mwe gaa gwa wu.>>

²¹ Yek Yesu wuli de, <<Nu kan ani mal majwe mwe wul gaa gwasan ten dii atli ama mal Nya wo ba ilgon nisi da sowu.>>

Yesu ndali mbadli man kopti jwasi tas zi mbadl ten Nya

²² Yek Yesu hwi man kopti jwas de, <<A ni kii ma hwiti, ba ilga nguki suk lukaḷ gwe ka lak wu hwotkii so.

²³ Kangwe ka dan wu manikii ilga nguki sa? A ba tli gwakan manikii lukaḷ sa?

²⁴ Bo yenan yadli, basa bak zhin so a basa wotl so. A ba nhu wutti ilga nguki nisi da so, nak de Nya ka nisi ma balti ilga nguki wu. Nya lamkii man kangwe ta lam yatli wu sa?

²⁵ Wok nii ka kii de ilgwe hwotti wu a mbalit multi de nam dani wo?

²⁶ Kume kaa mani palti nak mil wul gaa gwakan nu sogo, yek laki yek kaa nama hwotti mbadl gwakan ye?

²⁷ <<Bo yenan mbuni buzha ka me kangwe asa nal wu, basa pal ilgon so, a basa pali lukaḷ gaa gwasan so. Ama ko ta Sulemanu guu na nalti gwas mago ta bo taba kinti gwas mbuni nu so.

²⁸ Kii de ba zat mbadl gwakan ten Nya ndal sowu, kume nu kan Nya pal buzha ka me mbuni jwe ase go sa ni da ama ayo go asa lak ka wutu wu, a kii kan bata

balkii lukaḷ gwe ka lak wu sa?

²⁹ Bak zan mbadl gwakan ten ilga nguki suk ilga tle so, mas ba hwotkii so.

³⁰ Mbalan ga dii atl mas de basa yis Nya sowu nama ngot wul jwisi, ama kii wo Aba gwakan yisi de ka lami ta wul jwisi ni kii da.

³¹ Dlokamankii tak kaman Nya de guu ka mbadl gwakan, Nya a balkii mas wul jwisi.

³² <<Ko de bakaa wonti sogo, ba banti cikii so, nak de bal Aba gwakan pal hwol tuk de ta telkii ka boo gwas wu.

³³ Wulan wul jwakan ka akaa bal wulpi majwe ba ilgon nisi da sowu. Zan wul jwakan to nya ka, kalu gwe ba a lil ka sowu, lu gwe mukaḷ a mukli so, aba dakmbi a lili ka so.

³⁴ Lu gwe wul jwakan ni go kali kan mbadl gwakan ani pak.

³⁵ <<Daman na kan gaa, ta wutu yenti lu gwakan cili,

³⁶ nak zhel jwe nama batti ga baboo gwasan tas pal tet kalu motgaa hapti wu. Ta pal wugo ata bwesi dlabi asa buliti ninge.

³⁷ Zhel ju a mbi hwa wul kume baboomi palli a basa bo nde yebal sowu. A ni kii ma hwit gem de, ta ndus bal lukaḷ gwe ta lak wu ka, ata wulsi de tas dam atli tas nguk wul, ata kopsi gaa-gaa ata balsa ilga nguki.

³⁸ Zhel jo man mbit hwa wul kan kume baboomi pal ka tlo gas wu, sogo ka

bultlwe ata mbisi ten batti gwas wu.

³⁹ Ama tak yisi de, kume baboo a yis tulti ga mukal go, ta zakti asa tet lubii asa lilit wul ka so.

⁴⁰ Kii mago, daman na kan gaa, nak de ami Yen ga Mbalan ba palli gas gwe baka bo zi tulti gi sowu.>>

Zhel man gem suk zhel man lashu gem

⁴¹ Yek Biturus wul Yesu de, <<Bagaa, cingalti gaba gan go ten mi na ngwe nan ma, ko ten mas mbalan?>>

⁴² Yek Yesu wule, <<Wok de man palti wul gibboo ga baboo gwas de man gem, man zok mbadli suk man botlkan go? Ti kan baboomi a zakit yenti lubii gwasi, ata bal zheli jon ju ilga nguki nak gwe sa zit palti wu.

⁴³ Zhel go man mbit zok wul kan de baboo gwas a pal tet kalu gwe ta li wu ata mbit ten palti hwa wul nu wu.

⁴⁴ A ni kii hwiti gem de, ta palli zhel wu de bagaa ga wul jwasi mas.

⁴⁵ Ama kume zhel wu wul ka mbadl gwas de, <Baboo gi pal bale so,> yek ta njel bot ji zheli jon ju na modli na maani, yek ta njel tlati suk ngukti yek gaa ba gillit ka,

⁴⁶ baboo ga zhel wu a palli gas gwe bata yisi sowu. Baboomi a palit byas boti ata keshti ka ata zat ndakce suk majwe ba gem nisi da sowu.

⁴⁷ <<Zhel gwe yis ilgwe baboo gwas lami yek bata zi ka mbadl gwas de tas pali sogo, sa palit byas boti.

⁴⁸ Ama malgwe bata yis ilgwe baboo gwas lami sowu, yek ta pal wul bot go, njet kan sa boti. Mas malgwe sa balti wul nal go, sa ngo wul nal malti. Malgwe sa balti nal mani go, nu kan sa ngwe malti.

Yesu mbe mbalan tas yis ilgwe nama pat wu

⁴⁹ <<Wutu kan a tuli ta laki mbalan ten dii atli, lamti gi wo ta wuti tlo.

⁵⁰ Baptisma gwe sa pali wu ni da, a mbadl gi tli wi i'e tas pali ni.

⁵¹ Ka daman gwa we tamti ga mbadl kan a tullikii ten dii atli a? Ko njaa, a ni kii ma hwiti de, huulti tlo ji yilkeni suk yilkeni kan a tulli.

⁵² Ndok ase, mbalan de namtan ka lubii a huul de lop. De lop nama nget ga de mekan, a de mekan nama nget ga de lop.

⁵³ Tlo gwasan a hwuli, aba nama nget ga yen, a yen nama nget ga aba. Ana nama nget ga yen gwas ga madli, yeni mago ata nama nget ga ana gwasi. Nkwe ga madli nama nget ga kili ga yen gwasi. A kili ga yeni nama nget ga ana ga kos gwasi.>>

⁵⁴ Yek Yesu po wul mbalan dade, <<Kume kaa yen nyaze tli tot wugo, akaa wule ze a nda a zesi nda kuwa.

⁵⁵ Kume ka kum yetal balma hotti tet go, aka wule wutu cin a tuli, a wutu cinmi tul kuwa.

⁵⁶ Ki man palti riya, ka man yisti kangwe a wul pi ten dii atli suk to nya kawu,

ama yisti wul gwe nama pat ningo yek kanki gaa.

57 <<Yek laki a baka daamki tak yisan ilgwe mbun de tak pali wu so ye?

58 Kume malgon mbet a dlaboo kisti gaba wu, tloki tak lakan tlo gwa sukti ten tantu, kume ka nge go, ta talak dlaboo mal man ndokalti gaba asa telki kalu gwe asa le man palti byas wul wu.

59 A nikma hwiti de, ka yil daka lwisi ka so se ka batl ilgwe sa mboshik wu mas.>>

13

Cin atl gaa sogo aka mashi

1 Ka multi jwisi de Yesu nisi ma whit gaba wu, yek majon de sa ni kali wu dلامي Yesu man Galili jwe Bilatus laki yek sa tlosi asa nama mboshti mbala sogo mal tas tak Nya wu.

2 Yek Yesu ndakisi de, <<Nak de man Galili ju mash nugo, ka daman gwa we sa pal byas wul man naa mbalan mas a Galili a?

3 Ko njaa, a ni kii ma hwiti de kume ka ci atl gaa sogo nu kan ka mashi mas jwakan nak gwasan wu.

4 Ko mbalan de kutl cet wusupsi jwe tlal bii ndesi gaa a Siluwam yek sa mash go sa pal byas wul man mas man Wurshelima?

5 Ko njaa, a ni kii ma hwiti, kume ka ci atl gaa sogo nu kan mas jwakan ka mashi nak gwasan wu.>>

Cingalti gaba ten tlindi tulan

6 Yek Yesu cingalisi gaba gon de, <<Malgon pal zhin yandi inabi gwasi yek ta bak tlindi tulan a gibi, yek ta li ka zhimi tas kotl yandi tulami ama yek bata mbi ilgon dani so.

7 Yek ta wul malgwe zhimi nit ang wu de, <Gin naa de mekan ka bal gee de a nama tulti ngot yandi a dani a baba mbi ilgon sowu. Yek laki de ma zak tlindi tulan gan kalu gwe ma bakan yandi inabi kali gwe? Wotl ka!>

8 Yek malgwe zhimi nit ang wu wule, <Bagaa, bo zaki ta po pal gin de nam da paa. Ba hwokit atl da zhila ka a wutit taki.

9 Kume guli wu aka zaki, kume guli sowu aka laki a wotl ka.>>

Yesu ndok kili gon gas shukti

10 Gas gon Yesu nama whit gaba mbalan kalu motgaa ga gwasan gas shukti gwasan.

11 A kili gon de mazhe laki yek cwo tlet tli kawu ni kali, ta bal ka gin de kutl cet wusupsi ata ni kontami. A bata man takti gwas so ko njet.

12 Yesu yenti wugo yek ta mbet tet malti yek ta wulti de, <<Kili mbalan, ka mbi ndokti daka cwo gwa kawu.>>

13 Yek Yesu zi kilisi ang ten gaa, yek ninge tli gwas taki yek ta ngusi tasti ga Nya.

14 Yek mbadl lili bali ga lu motgaami de Yesu ndok

małgon gas shukti gwasan wu. Yek ta wul mbalan de, <<Cin de mukka kan sa balannii kan mbat ga Musa de tan palan wul jinan, tulan ka multi jwisi tas ndokkii ama ba de gas shukti ganan so.>>

15 Yek Yesu ballit de, <<Kii man palti riya, kaa kul patl tla suk zhaki jwakan aka talasi kalu gwe sa tla ze wu gas shukti sa?

16 Kili gan de gas ga Ibrahim gwe Shedani lakit cwo hal ta bal ka gin de kutl cet wusupsi go mbun de ta ndokti gas shukti sa?>>

17 Ta dlam nu wugo yek nsha ci mas man nget gwasi, yek naa mbalami ngusi hwol tuki de sa yen wul cit banti gwe Yesu nama palti wu.

Yesu cingal Nya de guu ka mbadl ga mbalan suk gwe mbukla

18 Yek Yesu wule, <<Nii kan kanti ga Nya de guu ka mbadl ga mbalan ni gwi, na yek ba cingali ye?

19 Kanti ga Nya de guu ka mbadl wo, nak gwe mbukla kan ni, gwe malgon bak ka zhin gwasi yek nali yek dan de bal tlindi, yek yatli pal bii jwasan ten mil ami.>>

Cingalti gaba ten yiis

20 Yek Yesu po kum gazi dade, <<Na yek ba cingal Nya de guu ka mbadl ga mbalan ye?

21 Kanti ga Nya de guu ka mbadl wo, nak yiis kan ni gwe a modli lasi njet ka apti a to wu.>>

Ngabi dlabii

22 Yek Yesu ba li a Wurshe-
lima go yek ta kobi danka kidi
suk nak mil ban ka ata nisi
ma hwit gaba.

23 Yek malgon ngemti de,
<<Bagaa, majwe Nya a kissi
go njet ka?>>

Yek ta wulsi de,

24 <<Dlokamankii tak kobi
tuka ngabi dlabii nak de
mbalan wonti a ngwe tas
kobi tukali ama basa mani
sowu.

25 Kume baboomi tlinya
yek ta le dlabiimi kawu, kaa
dlal a debal aka ngusi bot
dlabiimi aka nama ngemti
gwas de, <Bagaa, bulinii
dlabiimi.>

<<A paa ta balli kii de, <A
yis kii so, aba a yis lu gwe kaa
yil tet wu so.>

26 <<A paa kaa wulti de,
<Mi de ma nguk wul yek ma
tla sukki wu aka dlam gaba
dan ten tantu ban ganan ka.>

27 <<A ta po balli kii de, <A
yiskii so, a baa yis lu gwe ka
yil tet wu so. Tli da malan ka
kii man palti byas wul.>

28 <<Kume kaa yen ka
Ibrahim suk Ishaku suk
Yakubu suk mas man dlamti
gaba ga Nya ka dlo ga majwe
kan Nya de guu ka mbadl
gwasan wu, a kii wo yek sa
mbolkii go, kali kan ka kuli
aka as ang bi.

29 Mbalan a yil tet tucina
suk tet tukaali suk tet ten ang
shinti suk ang yali ga mas
dii atli, asa dan kalu mot-
gaa hwol tuki suk majwe kan
Nya de guu ka mbadl gwasan
wu.

³⁰ Na nu kan majwe nde bale wu a pal tukaali, majwe nde ka kaali wu a pal cina.>>

*Yesu yen gonti ga Wurshe-
lima*

³¹ Yesu ni nugo yek man Paresi jon li tet malti, yek sa wulti de, <<Zigaa da kalu gan ka, nak de Hiridus guu nama ngot gwa tas tloki wu.>>

³² Yek Yesu wulsi de, <<Lak wulan man byas mbadl wu de, <Ase suk ayo wo ba yilli mazhe daka mbalan ka, a ba ndok mbalan pak. Tli wu kan ba paki.>

³³ Mas na nu ngetli kan ni de ta ci cina na lat kalu gwe ba li wu, ase suk ayo suk tli wu, nak de sa man tlot man dlamti gaba ga Nya kalu gon so se a Wurshelima wu.

³⁴ <<Kii man Wurshelima de kaa tlo man dlamti gaba ga Nya yek ka lak majwe sa shinsi malkii na ye wu, asami de nami kan a lam mot gwakan nak gwe a ana kol moo mil jwas ka bibaku gwas wu, ama yek kaa nge.

³⁵ Yekgu sa zakikii lubii gwakan wi koni. A ni kii ma hwiti de, kaa po yenan so se gas gwe kaa wule, <Man mbit hwa wul ga Nya kade malgwe nama tulti ka shin ga Bagaa Nya wu.> >>

14

*Yesu ndok man cwo gon
gas shukti*

¹ Gas shukti ga Man Yehuda, yek Yesu te ka lubii ga bali ga man Paresi gon tas

nguk wul yek mbalan wutit gwel tas yen ilgwe ta pali wu.

² Yek malgon kawu na ang na asan gwasi mas kidi ka, ta li tet mal Yesu.

³ Yek Yesu ngem man yisti mbat ga Musa suk man Paresi de, <<Mbat ganan bali de ta ndok mbalan gas shukti a?>>

⁴ Yek basa wule ilgon so. Yek Yesu tan man cwobi yek ta ndokti yek ta wulti de, <<Zigaa ilgon gwa.>>

⁵ Yek Yesu ngem mbalami de, <<Kume yen sogo tla gwakan nda ka shu gas shukti go, ka yillat ka bale-bale so de gas shukti a?>>

⁶ Yek basa mbi ilga dلامي so.

*Nya nalli majwe palli gaa
gwasan de ilgon sowu*

⁷ Nak Yesu yen majon ka mbalan jwe sa mbesi tas nguk wul wu nama botlti hwa lu danti ga kidi mbalan wu, yek ta cingalisi gaba gon de,

⁸ <<Kume malgon mbek kalu motgaa hapti wu, bak lak dan kalu danti ga kidi mbalan so, gon asa mbe malgwe nal man ki wu.

⁹ Malgwe mbekii mas jwakan wu tul wugo, ta wule, <Tinya ka tak bal lu,> nsha a ciki nak de ka pal kalu danti gwe ba nal nak gon wu sowu.

¹⁰ Ama kume sa mbek kalu motgaa wugo aka ngo lu danti ga majwe basa ni ten bi ilgon sowu. Kume malgwe mbek wu tul wugo ta wulki de, <Yelan gini, li te tak dan a

nde.> A laki, a majwe ni kaḷi wu yen nalti gwa.

¹¹ Mas maḷgwe nalli gaa gwas go mbalaṇ a pallaṭ de ilgon so, ama maḷgwe palli gaa gwas de ilgon sogo, mbalaṇ a nallaṭi.>>

¹² Yek Yesu wul maḷgwe mbet kaḷu motgaami wu de, <<Kume ka ba mbe mbalaṇ taṣ nguk wul a lubii ḍakka sogo kaḷu motgaa hwol tuk wu, baḱ mbe yelaṇ jwa suk yilkeni jwa suk majwa suk yelaṇ danti jwa maṇ wul ang so, naḱ de gas gon wo sa mbek kaḷu motgaa gwasan pak asa palik ilgwe ka palisi wu.

¹³ Ama kume ka ba mbe majon kaḷu motgaa hwol tuki go, aka mbe majwe ba ilgon nisi ḍa sowu suk majwe man laṭ na asan sowu, suk majwe tli gwasan tla kawu suk dwa.

¹⁴ Na nu kan ka mbi hwa wul ga Nya, naḱ de si wo sa man batlti gwa sowu. Nya ka batlki gas gwe maṇ palṭi zok wul a tlinya tot ka gaa zukḍi gwasan kaami wu.>>

Cingalti gaba ten bal motgaa hwol tuki

¹⁵ Yek maḷgon de ta ni suksi wu kumi nu wugo yek ta wule, <<Maṇ mbit hwa wul ga Nya kaḍe maḷgwe a nguk wul ka motgaa hwol tuki suk majwe kan Almasihu de guu ka mbadl gwasan wu.>>

¹⁶ Yek Yesu wulti de, <<Maḷgon ni ḍa, ta mbe mbalaṇ wonti kaḷu bal motgaa ngukti wul gwe ta pali wu.

¹⁷ Yek motgaami balḍa go yek ta shin zhel gwasi taṣ hwi majwe ta mbesi kaḷu motgaami wu taṣ li te.

¹⁸ Yek mas jwasan sa ngusi dlamti iljwe a laki a baṣa mbi laṭ kaḷu motgaami sowu. Yek gwe nda gaba wu wule, <Aya wul lu zhin, a lam laṭ yenti.> Yek ta wule ta maḷi tlo mbadli.

¹⁹ Yek gon po wule, <Aya wul tla gut zhin de kutl, ba taḷasi taṣ nda gut zhin, lak wul maḷi de taṣ tlo mbadli.>

²⁰ Yek gon po wule, <Ka multi jee kan aya pal pyal kili. Ba mbi laṭ so.>

²¹ Yek zheli lak hwi baboomi mas ilgwe sa hwit wu. Yek mbadl ga baboomi lil i'e yek ta wul zheli de, <Li ka bami aka matl ḍanka aka mbe majwe ba ilgon nisi ḍa sowu suk majwe man laṭ na asan sowu suk majwe tli gwasan tla kawu suk dwa.>

²² Yek ta pal wugo, yek ta wul baboomi de, <Baboo, a pal ilgwe ka dlam wu yi, ama hal ninge naa lu yi.>

²³ Yek baboomi wulti de, <Kop tantu tak li ka nak mil ban tak mbe mbalaṇ tedi ta lwisi njikan.>

²⁴ A ni kii ma hwiti de majwe sa mbesi cina kaḷu motgaami jo, gon a tul de taṣ lam ilga nguki ga motgaa hwol tuk gwe a pali wu so.>>

Bomti kopti ga Yesu

²⁵ Mbalaṇ wonti nama kopti ga Yesu yek ta ballaṭ malsi yek ta wulsi de,

²⁶ <<Mas maḷgwe lam kopti gini a baṭa nge aba gwasi suk

ana gwasi suk kili gwasi suk mil jwasi suk yilkeni modli suk maani, yek ta nge gaa gwas pak sogo, ta man danti de man kopti gi so.

27 Mas malgwe kan bomti gwe ni ka kopti gi sogo, ta bo mbuk danti de man kopti gi so.

28 <<Kume ka lam kinti lubii man wulpi go, se ka dami yek ka yen kangwe ka pali wu suk wulpi gwe a kinik lubiimi wu, ko ilgwe nik da wu a kumik kinti lubiimi.

29 Kume ka lak zhila biimi yek baka man pakti kinti sogo, mbalan a gitliki.

30 Sa wule, <Malgan go kadlan kan, ta nda kinti bii yek bata man pakti so.>

31 <<Sogo kume guu ga ban gon gwe man hapti dlo jwas wo zangu de kutl wu a la dlanti suk guu ga bami gon gwe man hapti dlo jwas wo zangu de kutl de lop wu. A bata dan de tas yeni ko ta manan dlanti suk guu gwisi so so?

32 Kume ta mani sogo, ata shin mil shinti mal guumi, ata yi dlenti, tas ngo tamti danti ka dlo gwas sukti.

33 Nu kan kume ka zak mas wul jwakan sogo, ka man danti de man kopti gi so.

34 <<Kwi wo hwa wul kan, ama lilka wugo, na yek a lakmi ye?

35 Mbalan a po pal ilgon na nali so nak de basa wuti wo ka zhin sowu. Wutti kan sa wut ka. Malgwe kan kumti nidda wu, han tas kumi.>>

15

Cingalti gaba ten mbala gwe gil kawu

1 Gas gon, man kanti wulpi boo suk majwe basa pal hwa wul sowu tul mal Yesu wonti tas kum gaba gwasi.

2 Yek man Paresi suk man yisti mbat ga Musa nda nalanti de Yesu kan mandaki ga majwe basa pal hwa wul sowu ata nama ngukti wul suksi.

3 Yek Yesu hwisi gaba gon de,

4 <<Wok ka kii gwe de mbala de kutl de kutl a nit da a de nam gil ka, a bata zak kutl de topsi na topsi kalu de nam ka me ata la ngot ga de nam wu se ta mbit so wo?

5 Ta mbit wugo ata pal hwol tuki ata kanti a yal.

6 A ta talat lubii apaa ta mbe yelan jwasi suk yelan danti tas pal hwol tuk sukti nak de ta mbi mbala gwas gwe gil kawu.

7 A ni kii ma hwiti de, nu kan Nya suk mil shinti jwas a pal hwol tuki nal na man byas wul de nam gwe ci atl gaa mal Nya wu man man palti zok wul de kutl de topsi na topsi jwe a po ci atl gaa sowu.

Cingalti gaba ten wulpi gwe gil kawu

8 <<Sogo ta wulpi ni kili mbalan gon da azurfa de kutl, yek de nam gil ka. Ta bas wutu ata taas gibboomi ka ata ngwe mas lu gwe ni wu se ta mbi.

9 Kume ta mbi wugo, ta mbe yelan jwasi suk yelan

danti tas pal hwol tuk sukti nak de ta mbi wulpi gwas gwe gil kawu.

10 A ni kii ma hwiti de, nu kan ani de wul hwol tuk mal Nya suk mil shinti jwasi de man byas wul de nam ci atl gaa wu.>>

Cingalti gaba ten yen gwe gil kawu

11 Yek Yesu wule, <<Malgon ni da man mil maani de lop.

12 Yek mangabi wu wul aba gwasan de, <A lami de tak balan gi ka ilgwe ka zaki ni kaal da mashkan gwa wu ninge, ba bati tak mash paa so.> Yek abe huulisi wul jwasi.

13 <<Lam multi wugo yek yeni yem wul jwasi mas yek ta zigaa ka atl gon dlenti, yek ta lil mas wul jwas ka ten byas danti.

14 Yek wul jwas paki kawu, yek bal kuzan gon te ka bami, yek yeni te ka bomti nak de ilgon poyit sowu.

15 Yek ta ngo ilga pali mal malgon ka bami yek mali balti kyo alade gwas.

16 Yek basa balti ilga nguki so, yek ta lami de tas nguk ilga nguki ga aladesi. Yek bata mbi so.

17 <<Yek ta lak pal ka hwa daamti gwas wugo yek ta wul ka mbadl gwas de, <Zhel ji aba gi nama ngukti asa nama tlati, a ilga nguki nisi da nal, ama ami wo amikgu ten tlat kuzan wule ba mashinni.

18 Ba pal to mal aba gi ka aa wulti de: Aba, a pali Nya byas wul yek a palik pak.

19 A po mbuk danti de yen gwa so, kaman nak zhel gwa.>

20 <<Yek ta nda tantu kali taba to mal aba gwas.

<<Ama yek abe yisti tet dlenti yek gonti gwas citi yek ta tlanya na apti yek ta ngipti te dlo ka yek ta ngusi swatti gwas.

21 <<Yek yeni wulti de, <Aba, a pali byas wul Nya yek a palik pak, a po mbuki tak mbe de yen gwa so.>

22 <<Yek abe wul zhel gwas de, <Lan na apti tak kaman luka gwe mbun mani wu tedi suk zobbe suk kaptalan.

23 Aka dop tla gwe bas mani wu tedi aka mboshi ama pallan hwol tuki.

24 Nak de yen gi go ta mashe yek ningo ta pal wi, ta gilka yek ningo a mbit wi.> Yek sa pal hwol tuk i'e.

25 <<A ba mankolisi ni lubii so ata ni ka zhin, yek ta pal wugo yek ta ngusi kumti bot gan-gan suk wulti koo suk dlalti a lubii daasika.

26 Yek ta mbe zhel gon gwasan tas kum gas ilgwe nama pat wu?

27 Yek zheli wulti de, <Mangabi gwa ka pal wi, yek aba gwakan laki yek sa mbosh tla gwe bas mani wu ta mbalan pal hwol tuk sukti nak de yilka gwa pal boo ka tamti wu.>

28 <<Yek mbadl lili mankolisi i'e yek ta nge tet gibboo, yek abe yil tot

gibboomi yek ta bal̄ti bi tas te gibboo.

²⁹ Yek ta wule abe de, <Yek nak gwe? Mas danti gwe a dan sukki wu, a nikma pal̄ti wul nak zhel, a mas ilgwe ka lami go a paliki, ama ko ga cin de nam ka pal̄i ilgon nu so, a baka balan ko ta yen mal de ta mboshi a mo mbalan ji so.

³⁰ Ama yek yen gwa pal wi kaal da tlot wulpi gwa ka ten mukal modli, yek ka mbe mbalan yek ka mboshit tla gwe bas mani wu.>

³¹ <<Yek abe wulti de, <Yen gini, ka ni suk ami ko gasi, mas wul ji wo jwakan.

³² Mbun de tan pal hwol tuki nak de yilka gwa mashi yek ta tli daka mashkan ka wu, ta gili yek ningo ta pal boo wu.> >>

16

Cingalti gaba ten malgon de bata pal gem ten ngipti wul ga baboo gwas sowu

¹ Yek Yesu wul man kopti jwas de, <<Man wul gon ni da gwe kan malgwe a palit wulbo gwas wu, ama yek ta lak kumi de mali nitma lilti wul ka.

² Yek baboomi mbet su gibboo ka, yek ta wulti de, <A kumi de ka nima lilti wul ka. Lak hwi kangwe ka nama pal̄ti wulbo gi wu ga lashi, ka po dan de man pal̄ti wul ga boo gi so.>

³ <<Yek mali wul ka mbadl gwas de, <Baboo gi mbolan wugo, ba pan nii? Nak de ba ndalti kolti zhin ka nidda

sowu, a nsha ngemti wul ka cin wu.>

⁴ Yek ta po wule, <A yis ilgwe ba pali de ta naa mbalan pal dem na ami a lubii daasika wu wi.>

⁵ <<Yek ta mbe mas majwe baboo gwas nama kopti gwasan duul wu, yek ta ngem malgwe lat tet cina wu de, <Nami kan baboo gi nama kopti gwa?>

⁶ <<Yek ta wulti de, <Ta nama kopti gi buntan mili zambal de wusupsi.> Yek mali wulti de, <Dam atli tak lish zambal de wupsi.>

⁷ <<Yek ta po ngem gon da de, <A kii hwa, nami kan ta nama kopti gwa?>

<<Yek ta wulti de, <Bal ngura zambal de nam ga alkama.>

<<Yek ta wulti de, <Kan wul lishti tak lish kutl de wusupsi.>

⁸ <<Yek baboomi kum ilgwe man pal̄ti wulbo gwas nama pal̄ti wu wugo, yek ta tas byas botlkan gwasi, nak de mbalan ji ninge man pat na mbalan jwasan ji se man majwe ni ka cilti ga Nya wu.>>

⁹ Yek Yesu po wule, <<A ni kii ma hwiti, palan wul na wul ang gwakan tak mbi yelan da. Na nu kan kume wul gwakan paki wugo sa pikii dem ka boo ga Nya.

¹⁰ <<Malgwe pal gem ten ngipti nak'en wul go, ta man pal̄ti gem ten ngipti kakshe. Malgwe pal gem ten nak'en wul sogo, ta mani ten kakshe so pak.

11 A kume ka pal gem ten ngipti wul ji dii atl sogo, wok ka balkii hwa wul ga Nya wo?

12 A kume ka pal gem ten ngipti wul ji malgon sogo, wok ka balkii gwakan wo?

13 <<Mbalan a man danti de zhel ga baboo de lop so, a kume ta pali nu go, ta nge gon ata lam gon, sogo a ta pali hwa wul gon ata mbul gon. Ka man danti de zhel ga Nya suk zhel ga wulpi so.>>

Yesu hwi gaba man Paresi

14 Nak de man Paresi wo man lamti wulpi kan i'e wu, yek sa kumi nu wugo yek sa desit njwaa.

15 Yek ta wulsi de, <<Kik de man lamti de ta mbalan yenki de man zok mbadli, ama Nya yis mbadl gwakan. Ilgwe mbalan yeni de hwa bi go, yek kan Nya a ngeti.>>

16 Yek Yesu po wul man Paresisi dade, <<Mbat ga Musa suk lishti ji man dlamti gaba ga Nya ka ni da, yek Yohana man baptisma tuli, ama nak sa dlam gaba man tamti ten kangwe mbalan a kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu, yek mbalan nama tlot gwasan i'e tas te gifi.

17 Tlo nya suk dii atl a man pakti ama ko njet ka mbat ga Musa wo gon a paki so.

18 <<A malgwe huul suk kili gwasi yek ta kan zopsi kili go ta nama pat palan, a malgwe kan kili gwe huul suk kos gwas go, sa nama pat palan pak.>>

Yesu dlam gaba ten man wul gon suk malgwe ba ilgon nidda sowu

19 Yek Yesu wule, <<Malgon ni da man wul, ata lak luka man wulpi ata nguk hwa ilga nguki ko gasi.

20 A malgon ni ten bi dlaboo gwasi asa mbet de Liazaru malgwe tli gwas wo mas usu wu a man ngemti wul kade ti.

21 A Liazaru bat ilga nguki gwe a lok sut ten lu ngukti ga man wul wu, a kadi lapti usu gwe nit ten tli wu.

22 <<Ni nugo yek Liazaru lak mashe yek mil shinti ji Nya sak kanti yek sa baliti hwa lu danti ka boo ga Nya kalu gwe Ibrahimi ni wu. Yek man wul wu mago yek ta lak mashe yek sa lepi.

23 Yek mbadl gwas li kalu danti ga man mashkan yek ta dan ka bomti, yek ta yen Liazaru suk Ibrahimi tet dlenti.

24 Yek ta taki bi Ibrahimi yek ta wulti de, <Aba Ibrahimi, yen gonti gini, aka shin Liazaru tas lak yen ang gwas ka ze tas nak laki sut ten laka ne ta kum ndaditi ka bomti kan ani i'e ka wutu.>

25 <<Yek Ibrahimi wulti de, <Yen mbalan, daamki de ka yi ten dii atl go, hwa wul nik da a Liazaru ni ka bomti, ama ningo ta bal ka tamti a malanni a ki wo ka ni kalu bomti.

26 A ban na nu mago, bal buu ni ka tlo ganan sukki kangwe mas malgwe ni tumalki wu a man lat tet kalu gwe ma ni wu so, aba

maḷgwe ni tumalni wu a man
ḍakciti tumalki so.>

27 <<Yek maṇ wuli wulti
ḍe, <Aba Ibrahim, a nama
ngemti gwa, taḵ shin Liazaru
taṣ su lubii ḍa aba gi ka.

28 Yilkeni ni ḍa ḍe namtan
taṣ suk hwisi baṣ kop tantu
gwe a kobi wu aṣa li tet kaḷu
bomti gaṇ so.>

29 <<Yek Ibrahim wule,
<Mbaṭ ga Musa suk lishti ga
maṇ ḍlaṃti gaḃa ga Nya nisi
ḍa taṣ katisi kaṇ.>

30 <<Yek maṇ wuli wulti
ḍe, <Nuk so Aba Ibrahim,
kume maḷgon yil tot ka hwu
mbalaṇ yek ta li malsi go sa
kumi aṣa cit atl gaa.>

31 <<Ama yek Ibrahim
wulti ḍe, <Kume sa kum
ilgwe mbaṭ ga Musa suk
lishti ji maṇ ḍlaṃti gaḃa ga
Nya nisi ma ḍlaṃti wu sogo,
ko ta maḷgon tḷinya tot ka gaa
zukḍi kaami sa kumti so.> >>

17

*Gaḃa ten paḷti byas wul
suk taasti ka*

1 Yek Yesu wul maṇ kopti
jwas ḍe, <<Wul jwe a lak
mbalaṇ ten paḷti byas wul go
a tuli, ama maḷgwe wul jwisi
a tul tumalti go ta ḍaṃ ḍe
wul cit gonti.

2 Ḍa gwe ta maḷgon lak ḍe
naṃ ka nak mil jee taṣ paḷ
byas wul go, a maniti taṣ baḷit
ye nakti hwoo a yal aṣa lakti
ka bal ze.

3 Paṇ ḍem'ḍem na gaa
gwakaṇ.

<<Kume yilka gwa paḷik
byas wul wu, aka maḷti, a

kume ta ci atl gaa wu, aka
taasi ḍa ten mbadl ka.

4 Kume ta paḷik byas wul
aṣaṃi ḍe nitgi ten cin ḍe
naṃ ata nama paḷti tet malki
aṣaṃi ḍe nitgi ata nama cit
atl gaa wu, aka taasi ḍa ten
mbadl ka.>>

*Mbaḷini zaṭ mbadl ten Nya
dani*

5 Yek mil shinti ji botlisi
wul Bagaa ḍe, <<Mbaḷini zaṭ
mbadl ten Nya dani.>>

6 Yek ta wulsi ḍe, <<Kume
zaṭ mbadl ten Nya ni kii ḍa
njet naḵ gwe daazi wu, ka
man wulti ga tḷindi gaṇ ḍe,
<Ndus ḍaka lu gee ka taḵ sak
ḍaḷ ka bal ze,> a ilgwe kaa
ḍlaṃ wu pi.

7 <<Kume zhel ni gon
gwakaṇ ḍa a zheli nitma kolti
zhin sogo kyo mbaḷa, a na
paḷti ga zheli tet ka zhin, a
mali wulti ḍe, <Li te taḵ ḍaṃ
na zhila taḵ nguk wul la?>

8 Baṭa wulti ḍe, <Lak paḷi
ilga nguki aka baṭti ta nguki
aa tḷa ze apaa ka po nguki
aka tḷa pak> sa?

9 Ta paḷ hwol tuk na zheli
nak ḍe ta kop gaḃa gwas wu?
>>

10 Yek Yesu po wulsi ḍaḍe,
<<Kii mago nu kaṇ, kume ka
paḷ mas ilgwe sa hwikii ḍe
taḵ paḷi wu, ka wule, <Mi
wo zhel kaṇ jwe baṃa ni ten
bi ilgon sowu, mi wo ilgwe
mbun ḍe taṇ paḷi wu kaṇ ma
nama paḷti.> >>

*Maṇ gita ḍe kutl mbi
ndokti*

11 A Yesu ni ten tantu laṭ
Wurshelima, yek ta yil ka tḷo
ga Samariya suk Galili.

12 Yek ta ba te ka nak'en ban gon nu go yek man cwo gita jon kaju si de kutl, yek sa dlal te dlenti ka.

13 Yek sa tak bi na ndalti de, <<Yesu, man lishti, yen gonti ganan.>>

14 Yek ta yensi wugo, yek ta wulsi de, <<Lan mal man Paris tas yisi de kaa ndoki wi.>> Sa bal ten tantu lat go, yek sa ndoki.

15 Yek de nam kasi yeni de ta ndoki wugo, yek ta pal tet mal Yesu, ata nama tasti ga Nya na ndali yal.

16 Yek ta lak ngus a cina da Yesu ka, yek ta ngusal gaa gwas atli, yek ta pal hwol tuk na Yesu. A ti wo man Samariya kan.

17 Yek Yesu wule, <<A wule mbalan de kutl ka mbi ndokti nwa? Na topsi jon ju bal ko?

18 Yek ba malgon pal tet de tas bal nalti Nya so se mandaki gan ma?>>

19 Yek Yesu wul mali de, <<Tlinya tak zigaa, zat mbadl ten Nya gwa ndokki wi.>>

Palti sut ga Yen ga Mbalan

20 Gas gon, yek man Paresi ngem Yesu de, <<A gasi kan ma yen tulti ga Almasihu de guu gwi?>> Yek Yesu wulsi de, <<Gas gwe Almasihu a dan de guu ka mbadl ga mbalan go mbalan a man yenti na gwel so,

21 aba mbalan a wule <Yek bal gan> sogo <Yek tekgu> so, nak de ka tlo gwakan kan ni wu.>>

22 Yek Yesu po wul man kopti jwas dade, <<Gas gwe ka lam yenti palti sut gini Yen

ga Mbalan wu ni tedi ama baka yeni so.

23 Mbalan a shelkii de, <Tik tekgu,> sogo <Tik gee,> ama bak koban gaba gwasan so.

24 Gas palti sut gini Yen ga Mbalan wo mbalan mas a yenanni nak gwe a nyaze ci bi a cilti yil tet ten kat dii atl gon a li ten kati gon wu.

25 Ama nak jwisi a bo pi so se ami Yen ga Mbalan tla bomti nal paa a mbalan ji se a nge pak.

26 <<Nak gwe pi ka gin ga Nuhu wu nu kan a pi ten gin gwe ba pal sut ten dii atl wu.

27 Mbalan a nama ngukti, asa nama tlati, sa nama hapti modli asa nama hapti mil jwasan ka. Na nu kan yek cin gwe Nuhu te ka jirgi wu tuli, yek bal ze yil sut tu nya suk tot tu atli yek tlo mbalan ka mas.

28 <<Nu kan pi ka gin ga Lutu pak mbalan nama ngukti suk tlati, asa nama wulti wul suk wulti ka, sa nama bakti zhin asa nama kinti bii.

29 Ama gas gwe Lutu zak ban Sodom wu, yek wutu suk wutu nak ze ngusi shoti sut nya yek tlosi ka mas.

30 <<Nu kan ani ten gas gwe ami Yen ga Mbalan a pal sut wu.

31 Ten cin gwisi wo, malgwe ni to ten tlat bii gwas kago bas yil sut de ta yem wul jwas da gibboo ka so. Nu kan mas malgwe li ka zhin wu bas pal lubii so.

32 Bo daaman kii ten kili ga Lutu.

33 Mas malgwe nge ten mbadl gwas go ta mbi so ama malgwe bal mbadl gwas go zati kan ta zit ka.

34 A ni kii ma hwiti de, ten gas gwe nak gwisi a pi wu, mbalan de lop ani ten lumulti de nam, Nya a kan gon ata zak gon.

35 Modli de lop a nama nakti hwoo, Nya a kan gon ata zak gon.

36 Mbalan de lop ani ka zhin, Nya a kan gon ata zak gon kali.>>

37 Yek man koptisi ngem Yesu de, <<A'ako kan nak gwisi a pi ko?>>

Yek ta wulsi de, <<Ka lu gwe hwu wul ni go, kali kan a zhipki mogaa.>>

18

Cingalti gaba ten guli kili gon suk man kisti gaba

1 Yek Yesu hwi cingalti gaba man kopti jwasi, kangwe sa ngusi tlot gwasan ten ngemti Nya a bas nak sowu.

2 Yek ta wulsi de, <<Man kisti gaba gon ni da ka ban gon, malgwe bata banti Nya so a bata yen gonti ga malgon sowu.

3 A guli kili gon ni ka bami pak, yek ta ngusi lat mal man kisti gabe tas palit hwa kisti gaba ka dlo gwas suk man nget gwasi.

4 <<Yek man kisti gabe nda ngeti, ama yek ta lak wul ka mbadl gwas de, <Ko de a banti Nya so aba malgon hwotān sowu,

5 ama nak de guli kili gan twe gaa na ngemti wu, ba palit ilgwe ta lami wu tas zakanni ta shuki.> >>

6 Yek Yesu Bagaa wulsi de, <<Bo kuman ilgwe man kisti gaba gwe bata pal gem ka kisti gaba gwas sowu dlam wu.

7 A ba Nya a pali majwe ta botlsi wu hwa wul jwe sa nama ngemti gwas wu nak de sa nama ngemti gwasi na ka cin na ka gas wu sa? Ka yen go ta bāsi ilgwe sa lami wu bale sa?

8 A ni kii ma hwiti de ta bāsi ilgwe sa nama ngemti gwas wu bale-bale. Ama kume ami Yen ga Mbalan pal sut ten dii atl wugo, ba ya mbi man zat mbadl tenan ma?>>

Cingalti gaba ten ba man Paresi gon suk man kanti wulpi boo

9 Yek Yesu po hwi cingalti gaba majwe palli gaa gwasan de man palti zok wul yek sa mbul mas naa mbalan wu,

10 yek ta wulsi de, <<Majon de lop te kalu lubii ga Nya tas ngemti Nya. Gon wo ba Paresi a gon wo man kanti wulpi boo.

11 Yek ba Paresi wu tlinya tas ngemi Nya gaa gwasi yek ta wule, <Nya a pal hwol tuki nak de ami wo ba nak majwe asa te mbalan gazi, asa pal byas wul, asa kop modli wu kan ani so. A ba nak man kanti wulpi boo ga tekgu kan ani so.

12 Aa kul pal kalkaze asami de lop ka multi de nitgi, aa

baḷ de nam ka kutl ga mas ilgwe ni da wu.>

13 <<Yek man kanti wulpi boo wu dlaḷ te dlenti ka, yek ta kin gaa gwas gibi, yek ta zi ang gwas ten ngetli, yek ta wule, <Nya, yen gonti gini, ami wo man palṭi byas wul kan.> >>

14 Yek Yesu wule, <<A ni kii ma hwiti, man kanti wulpi boo wu li gas na zok mbadli nak de Nya taas byas wul jwas kawu, ba nak ga ba Paresi wu so, nak de mas malgwe nalli gaa gwas go sa nallat so, ama malgwe nalli gaa gwas sogo, sa nallati.>>

Yesu pali dem mil mbalan

15 Yek majon tulli mil jwasan mal Yesu tas wutisi ang gaa ata ngemisi Nya. Yek man kopti jwas yeni nu wugo yek sa matlsi.

16 Ama yek Yesu mbe mil mbalami tet malti yek ta wule, <<Zakan mil mbalan tas li tet malanni, bak mbolansi so, nak de Nya kaḍe guu ga mbalan man wundaḷ mbadl gwasan wu.>>

17 Yek Yesu wulsi de, <<A ni kii ma hwit gem de mas malgwe kan Nya de guu ka mbadl gwas nak ga yen mbalan sogo Nya a dan de guu gwas so.>>

Man wul gon gaba suk Yesu

18 Yek bali ga man Yehuda gon wul Yesu de, <<Hwa man lishti, yek nii ngetli de ta pali a mbi Nya boo ye?>>

19 Yek Yesu wulti de, <<Yek laki yek ka mbe de <hwabi>

ye? Malgon ni hwabi so se Nya.

20 Ka yis ilgwe mbat ga Musa dlam wu de, <Bak kop modli so, a bak tlo malgon so, a bak pi mukaḷ so, a bak sheli lal malgon gaa so. A ka baḷ nalti aba gwa suk ana gwa.> >>

21 Yek mali wule, <<Mas jo a kobi wi aa yi nak'eni.>>

22 Yek Yesu kumi nu wugo yek ta wul mali de, <<Wul de nam yii gwe baka bo pali sowu, yek de, lak wul wul jwa ka mas aka baḷ wulpi majwe ba ilgon nisi da sowu tak mbi wul to nya kaḍa, a paa ka li te aka kobanni.>>

23 Yek ta kumi nu wugo yek mbadl liliti nak de ti wo man wul kan i'e wu.

24 Yesu yeni de mbadl lili mali wugo yek ta wule, <<A bomi ta man wul kan Nya de guu ka mbadl gwasan.

25 Man wul a man kanti ga Nya de guu ka mbadl gwasan so nak kangwe a bomi rakumi gaa tas te ka shu alipla wu.>>

26 Mbalan kumi nu wugo yek sa ngem Yesu de, <<Kume nu kan ni go wok Nya kisti wo?>>

27 Yek Yesu wulsi de, <<Il-gwe man ngetl ga mbalan go mal Nya wo man pat kan.>>

28 Yek Biturus wulti de, <<Yekgu ma zak wul jinan wi mas yek ma kopki.>>

29 Yek Yesu wule, <<A yisi nu yek laki yek a ni kii ma hwit gem de, mas malgwe zak lubii suk kili suk yilkeni suk man zat jwasi suk mil

jwasi ten kanti ga Nya de guu ka mbadl gwas go,

³⁰ ta mbi wul nal ninge. Kaal da mashkan gwas wo ata mbi Nya boo.>>

Yesu po dlam wunda mashkan gwe ta mash wu

³¹ Yek Yesu mo man kopti jwas de kutl cet lop ju kalu de nam yek ta wulsi de, <<Ma to Wurshelima, a mas iljwe man dlamti gaba ga Nya lishi ten ami Yen ga Mbalan wu a dan de gem.

³² Sa bal bi gi majwe ba Man Yehuda ka sowu, asa wuli wul jon, asa byalanni, asa baze bakan ten tli.

³³ Sa bo na tlemndi, asa tloni. Ama ba nda cin de mekan wugo ba tli daka mashkan ka.>>

³⁴ Ama yek basayis ilgwe ta nisi ma hwiti wu so. Sa hwudalisi gabe ka yek laki de basayis gaami sowu.

Yesu ndok dwa man ngemti wul gon

³⁵ Yek Yesu bal njaa a Jeriko go yek dwa gon kawu na zhila ata nama ngemti wul ten bi tantu.

³⁶ Ta kum lat ga wonti mbalan wugo yek ta kum gazi de, <<Yek nama pat ye?>>

³⁷ Yek sa wulti de, <<Yesu ga Nazarat ka nama lati.>>

³⁸ Yek ta tlil yal nya na ndalti yek ta wule, <<Yesu gas ga Dauda guu Israila, yen gonti gini.>>

³⁹ Yek majwe ni cina wu matlti de tas zak gaba, ama yek ta mbal tiliti yal nya dani

yek ta wule, <<Gas ga Dauda guu Israila, yen gonti gini.>>

⁴⁰ Yek Yesu dlali yek ta hwisi de tas tala dwami tet malti. Ta bal njaa mal Yesu go yek Yesu ngemti de,

⁴¹ <<Yek ka lami de ta palik ye?>>

Yek ta wule, <<Bagaa, lamti gi wo ta gwel gi buli ta yen lu.>>

⁴² Yek Yesu wulti de, <<Ta gwel gwa buli tak yen lu. Zat mbadl ten Nya gwa ndokki wi.>>

⁴³ Yesu nama dlamti nu yek gwel gwas buli yek ta yen lu yek ta kop Yesu ata nima balti nalti Nya. Mbalan yeni nu wugo yek mas jwasan sa tas Nya.

19

Yesu kis Zakka man kanti wulpi boo gon

¹ Yek Yesu kobi tuka ban Jeriko.

² A malgon ni da asa mbet Zakka, bali ga man kanti wulpi boo kade ti. A man wul ka pak.

³ Ta nama lamti tas yen Yesu, ama bata mani so nak de ti wo ndoklan mbalan kawu, a mbalan wonti kali.

⁴ Yek ta ap te cina ka, yek ta to ka tlindi langali tu kalu gwe Yesu a kobi wu tas yenti da.

⁵ Yek Yesu bal gas langali go yek ta lak gaa nya yek ta wulti de, <<Zakka, yil sudi, mandaki gwa kade ami ase.>>

⁶ Yek ta yil sut na apti, yek ta palit dem na hwol tuki.

7 Mas mbalami yeni nu wugo, yek sa njel nalanti de, <<Da man palti byas wul kan ta li.>>

8 Sa bal lubiimi go, yek Zakka tlanya yek ta wule, <<Bagaa, ba bal tatlti dlo ga wul jini majwe a yemisi wulpi kawu, a majwe ba il-gon nisi da sogo ba balse, a majwe a tesi gazi go ba pallisi asami de wupsi.>>

9 Yek Yesu wulti de, <<Ase go kisti tuli man lubii gan wi, nak de Zakka mago gas ga Ibrahim kawu.

10 A ami Yen ga Mbalan a tul de ta ngo majwe gil kawu ta kissi.>>

Cingalti gaba ten zhel man gem suk gwe ba gem nidda sowu

11 Sa nima kati kan Yesu nugo, yek ta cingalisi gaba gon, nak de ta bal njaa ka bal ban Wurshelima wu, a mbalami dan gwa we Al-masihu a tul de guu ten dii atli ninge-ninge.

12 Yek ta wule, <<Bal malgon ni da gwe sa mbet ka dlenti atl gon tas balti guu a paa ta pal tet ka atl gwasi.

13 Yek ta mbe de kutl ka zhel jwasi yek ta balse wulpi nak kangwe zhel a mbi ka lip de mekan wu mas jwasan, yek ta wulsi de, <Ngusi ballat wulpi se gas gwe a pal wu.> Yek ta zigaa.

14 <<A ba man atli lami de tas dan de guu gwasan so, yek sa shin mil shinti kaal da ti tas lak dlam de sa lamti de guu so.

15 <<Sa balti guumi wugo yek ta pal tet ka atli, yek ta mbe zhel jwe ta balse wulpi de tas ngusi ballati wu, tas bo yeni nami kan ta mbi mbalti dani.

16 <<Yek gon li tet malti yek ta wulti de, <Baboo, wulpi gwe ka balan go a mbi de kutl dani wi.>

17 <<Yek baboomi wulti de, <Mbun wi, ka pal gem ten nak'en wul, ba zak de guu ga kidi ban de kutl.>

18 <<Yek zheli na lop wu wul baboomi de, <A mbi mbalti de namtan ten gwe ka balan wu.>

19 <<Yek baboomi wulti de, <Ka dan de guu ga kidi ban de namtan.>

20 <<Yek zhel na mekan wul baboomi de, <Baboo, kan wulpi gwa, banti gwa cinni yek a kus ka nak'en tutul yek a hwudali ka.

21 Nak de kyo ba mbalan a yis gaa gwa sowu, a danti sukki bomi, a lamti wul ten koo lu kawu, nak de aka wotl ilgwe ba kik bak sowu.>

22 <<Yek ta wulti de, <Kiyo byas zhel kan, ba nolki nak gwe ka yisan wu. Kume ka yisi de ami wo man bomti kan a man lamti wul ten koo lu suk man wotlti ilgwe ba amik bak sowu,

23 yek laki yek baka ngusi ballat wulpi gini kangwe a pal wugo aa mbi ilgwe mbal tli dani wu so ye? Nak de ka yisi de nu kan ani wu?>

24 <<Yek ta wul majwe ni kali wu de, <Kaman de nami gwe nit ang wu ka aka bal man de kutl wu.>

25 <<Yek sa wulti de, <Ba-boo, de kutl ka nit ang ca.>

26 <<Yek baboomi wulsi de, <Bo kumini, mas malgwe ilgon nidda wu sa mbalit dani, a malgwe ba ilgon nidda sowu, nak njeti gwe nidda wu mago sa kamit ka.

27 Mbe majwe nge de guu gwasan wu tedi, aka tlosi ka ten gwel gini.> >>

Yesu mbuk lu Wurshelima

28 Yek Yesu dlam nu wugo, yek ta ngusi tot Wurshelima.

29 Ta bal njaa ka ban jwe asa mbe de Betapaji suk Betani jwe ni ten malkan yen tladal gwe asa mbe de Zandal Tlindi Zetun wu, yek ta mbe man kopti jwas de lop. Yek ta wulsi de,

30 <<Lan ka ban gwe ni cina da ni wu. Ka te ka bami wu ka mbi yen zhaki gon ga bali gwe ba malgon bo to tenti sowu, aka patlti, aka li tet na ti.

31 Kume malgon ngemkii de, <Yek laki de ka nama patlti gwas ye wu? > Aka wulti de, <Bagaa ka nama lamti gwas.> >>

32 Yek majwe ta shinsi wu lak mbi zhaki nak gwe ta hwisi wu.

33 Yek sa ba patlti wu yek manti ka bal wu yek ta ngemsi de, <<Yek laki de ka nama patlti gwas ye?>>

34 Yek sa wulti de, <<Bagaa ka nama lamti gwas.>>

35 Yek sa talat mal Yesu, yek sa wut luka ten zhaki, yek sa zi Yesu tenti.

36 Sa nama lat wugo, yek mbalan ngusi talti luka jwasan ten tantu.

37 Ta bal njaa kalu gwe tantu yil sut ka Zandal Tlindi Zetun wu, yek man kopti jwas mas njel palti hwol tuki asa nama tasti ga Nya na ndali yal nak de sa yen kidi wul cit banti jwe ta pali wu.

38 Yek sa ngusi wulti de, <<Man mbit hwa wul ga Nya kade guu gwe nama tulti ka shin ga Bagaa wul!>>*

<<Tamti mbadl ga mbalan mal Nya. Ma bal nalti Nya Bal Kakshe.>>

39 A man Paresi jon ni suksi, yek sa wul Yesu de, <<Man lishti, matl man kopti jwa tas zak gaba.>>

40 Yek ta ballisi de, <<A ni kii ma hwiti, kume majin zak gaba wu, ye a gaba ka lal gwasan.>>

41 Yek sa bal njaa a Wurshelima go yek Yesu yen bal bami yek cit gonti yek ta kuli.

42 Yek ta hwi ban Wurshelima de, <<Nak wule kaa yisan tantu mbit hwol tuki ka multi jwakan, ama ga hwudali kan ni kii.

43 Cin gwe man nget gwakan a gandal ban gwakan na sabal de tas dlansi sukkii wu ni tedi, a man hapti dlo a ngabikii ka mas danti gwakan.

44 Sa catkii danka nam-nam, asa tlo man ban jwakan ka mas, asa jek bii jwakan ka nak de bakaa kan de Nya tuli tas kiskii sowu.>>

* 19:38 19:38 Yen Zab 118:26

Yesu mbol man wulti wul daka lubii ga Nya ka

⁴⁵ Yek Yesu li kalu lubii ga Nya yek ta nda mbolti ji man wulti wul ka jwe ni ka lubii ga Nyami wu.

⁴⁶ Yek ta wulsi de, <<Nya dlam ka lishti de, <Lubii gi a dam de lu ngemti gini,>† ama yek ka palli de, <lu hwunti ji kidi muka wi.>‡ >>

⁴⁷ Yek ta ngusisi hwit gaba kalu lubii ga Nyami mas cin, ama yek kidi man danti ka bii ngemti Nyami suk man yisti mbat ga Musa suk kidi ji man bami njel ngot tantu gwe sa tlot wu.

⁴⁸ Yek basa mbi so, nak de majwe ni kali wu nama kumti tamti gaba gwas wu.

20

Sa ngem Yesu ndalti palti wul gwasi

¹ Gas gon Yesu nima hwit gaba mbalan ata nisi ma dlamti gaba man tamti ka lubii ga Nya. Yek kidi man danti ka bii ngemti Nyami suk man yisti mbat ga Musa suk kidi ji man bami li tedi.

² Yek sa wulti de, <<Hwinii, na wunda ndalti gwik ka nama palti wul jin jwi? Wok balki ndalti gwisi wo?>>

³ Yek Yesu wulsi de, <<Am mago ba ngemkii tak hwini nini:

⁴ Baptisma gwe Yohana pali mbalan go sut mal Nya kan ni ya? Ko ga mbalan kan?>>

⁵ Yek sa ngusi gaba dani ka dlo gwasan, yek sa wule, <<Kume ma wuli de, sut mal Nya kago, ta wule, yek laki de bama kaman gaba gwas so ye?

⁶ A kume ma wuli de ga mbalan kago, mas mbalan jin a lakanni na ye nak de mas jwasan sa kan de Yohana man baptisma wo man dlamti gaba ga Nya kawu.>>

⁷ Yek sa wul Yesu de, <<Ma yis lu gwe baptisma ga Yohana yil tet wu so.>>

⁸ Yek Yesu wulsi de, <<Am mago ba hwikii na ndalti gwe a nama palti wul wu so.>>

Cingalti gaba ten byas man kolti zhin

⁹ Yek Yesu cingali gaba mbalan yek ta wulsi de, <<Malgon ni da gwe bak zhin inabi gwas wu, yek ta bal majon tas kolit zhimi, yek ta li ka ban gon dlenti yek ta mul tu gon wonti.

¹⁰ Kotlti yandi inabisi bal go yek ta shin zhel gwas mal majwe ta balsa kolti zhimi wu tas kotlit yandi inabisi tedi, yek sa bo zheli, yek sa mbolti koo ami.

¹¹ Yek ta po shin zobsi zheli gon, yek sa po bot da yek sa byalti yek sa mbolti koo ami pak.

¹² Yek ta po shin zheli ga na mekan da, yek sa palit byas boti yek sa mbolti koo ami da pak.

13 <<Yek maṇ zhimi wule, <Ningo yek ba paḷi ye?> Yek ta po wule, <Ba shin yen gini gwe a lamti wu, a yisi de sa baḷti nalti.>

14 <<Yek maṇ kolti zhimi yenti wugo, yek sa wule, <Yen ga maṇ zhimi ka ballu, ti kaṇ zhimi a pal de gwasi kaal da maṣkaṇ ga abe. Ma tloti, ta zhimi dan de gaṇaṇ.>

15 Yek sa yillaṭ daḱa zhimi ka yek sa tloti.

<<Yek maṇ zhin wu a paḷi maju ye?

16 Ta tlosi ka ata baḷ zhimi majon.>>

Yek mbalaṇ kumi nu wugo yek sa wule, <<Ba Nya zaki ta pi nu so.>>

17 Yek Yesu wutisi gwel, yek ta wulsi de, <<Yek de gaa ga gaḱa gaṇ de sa lishi gwe, <<Ye gwe maṇ kinti bii nge wu, yek pal de hwa ye kinti bii?>*

18 Mas maḷgwe nda ten ye wugo, ta caccal ka, a maḷgwe ye wu ndet gaa go, a naḱti ka naḱ apti.>>

19 Yek maṇ yisti mbaṭ ga Musa suk kidi maṇ Paṛis ngwe taṣ dop Yesu kaḷi naḱ de sa yisi de tensi kaṇ ta cingal gaḱa gwisi wu. Ama yek banti ga mbalaṇ cisi.

Batṭi wulpi boo ga Kaisar

20 Yek kidi ji Maṇ Yehuda shin majon jwe palli gaa gwasan de hwa mbalaṇ wu taṣ dop Yesu na byas botlkaṇ ka gaḱa suk kumti gaṣ wul gwe sa palit wu taṣ baḷtiti gobna ga atli asa dopti da.

21 Yek sa wulsi de, <<Maṇ lishti, ma yisi de gaḱa gwa wo gem kaṇ aka palli mbalaṇ mas ndakce, aka dḷami mbalaṇ gem kangwe sa yis Nya wu.

22 Mbun de taṇ batl Kaisar guu wulpi boo gaṇaṇ ma?>>

23 Yek Yesu yis byas botlkaṇ gwasan yek ta wulsi de,

24 <<Bo zaṇ wulpi ta bo yen. Shishi suk shin ga wok ni dani wo?>> Yek sa wulsi de, <<Ga Kaisar.>>

25 Yek Yesu wulsi de, <<Baḷaṇ Kaisar wul jwasi, aka baḷ Nya wul jwas pak.>>

26 Yek baṣa mbi byas wul ka iljwe ta dḷam ka mbalaṇ wu so, yek baṣa po man gaḱa so naḱ de kangwe ta ballisi gaḱe cisi banti wu.

Kumti gaṣi ten tḷit daḱa maṣkaṇ ka

27 Yek kidi ji Maṇ Yehuda jon jwe asa mbesi de maṇ Saduki ju, jwe asa kul wule majwe maṣh wu jo sa po tli daḱa maṣkaṇ ka sowu tul maḷ Yesu taṣ ngemti. Yek sa wulsi de,

28 <<Maṇ lishti, Musa lishi nii ka mbaṭ de, kume maḷgon maṣhi yek ta zak kili gwasi a baṭa zi yen sukti sogo, a yilka gwas hap kilisi taṣ zi yen yilka gwasi.>>

29 Yek sa wule, <<Majon si de nitgi, mas jwasan yilkeni kaṇ. Kakshe gwasan maṣhi yek ta zak kili gwasi a baṭa zi yen sukti so.

30 Yek gwe kopti wu hap kilisi yek ta lak mashī a baṭa zi yen sukti so pak.

31 Yek na mekan gwasan hap kilisi pak. Nanu-nanu yek mas jwasan hap kilisi asa nama mashkan a basa zi yen sukti so.

32 Yek kilisi lak mash pak.

33 Gas tlit ga dii atl wo wok ka ni de kos gwas wo nak de mas jwasan sa hapti wu?>>

34 Yek Yesu wulsi de, <<Mbalan ji se nama hapti modli asa nama hapti jwasan ka.

35 Ama majwe mbun de Nya a pallaṣi kaami gas tlit ga dii atl go, hapti po yi ka dlo gwasan so.

36 A basa po mash so, sa pal ndakce suk mil shinti ji Nya. Sa pal de mil ji Nya nak de Nya a pallaṣi kaami wu.

37 Nak gwe Musa lishi de majwe mash jo sa pallaṣi kaami de ta gaba ten lu me gwe wutu ci wu kalu gwe Nya wulti de, <Amik de Nya ga Ibrahim suk ga Ishaku suk ga Yakubu.>†

38 Ti wo Nya ga man mashkan ka so, ama Nya ga majwe ni na mbadl wu kan, nak de malti wo mas mbalan wo mbadl nisi da wu.>>

39 Yek jon ka man yisti mbat ga Musa wulti de, <<Man lishti, ka hwini gem.>>

40 Yek basa po man kumti gas ilgon malti so.

Kumti gasi ten Almasihu

41 Yek Yesu ngemsi de, <<Da nii kan mbalan a wule Almasihu wo yen ga Dauda guu gwi?

42 Nak de Dauda dlam ka lishti ga Zabura de,

<< <Nya wul Bagaa gi de:

<<Dan ten ang shinti gini

43 se a laki yek ka man ngetl ga man nget gwa

yek a palli guu suk mbalan gwasan a atl dakka.>> >‡

44 Nak de Dauda guu mbet de Bagaa go, da nii kan ta ni de yen gwas gwi?>>

Yesu buli gal da gaa man yisti mbat ga Musa ka

45 Yek Yesu dlami mas man kopti jwas a cina da mbalan wonti de,

46 <<Pan dem'dem suk man yisti mbat ga Musa nak de asa lak bal lukal asa ngusi matlti danka ta mbalan gabesi kalu motgaa ji mbalan da, asa lami de ta mbalan balse lu danti ji kidi mbalan kalu motgaa ga gwasan suk kalu motgaa hwol tuki.

47 Sik de majwe asa yemi wul guli modli ka asa pal tlal ngemti Nya ka mbalan tas yensi da. Yek laki de Nya a nolsi nal man mas mbalan.>>

21

Balti wulpi ga guli kili gon

1 Yek Yesu tlil gaa nya yek ta yen man wul sa nama wutti wulpi ka wul wutti ka lubii ga Nya.

² Yek ta yen guli kili gon gwe ba ilgon nidda sowu talak bal nak njet wulpi gwe nidda wu mas.

³ Yek Yesu wule, <<A ni kii ma hwit gem de, wulpi gwe guli kili wu bali wu man ga naa mbalan mas.

⁴ Nak de si wo njet kan sa bali tet ka nali gwe nisi da wu, ama kili go njeti gwe nidda wu kan ta wuti mas.>>

Yesu dlam ilgwe a ya pi wu

⁵ Yek jon ka man kopti ji Yesu nda gaba ten kangwe sa kin lubii ga Nya na hwa ye suk kangwe sa lakami na wul jwe mbalan bali de ga palti wul ka bii ngemti Nya wu. Yek Yesu wulsi de,

⁶ <<Nak gwe ka nama yenti wul jin ju, cin ni tedi gwe mas ye jwe ka nama yenti wu sa zak gon ten yilka gwas so, mas sa jek ka.>>

⁷ Yek sa wulti de, <<Man lishti, a gasi kan nak gwisi a pi gwi? A yek ma yeni ama yisi de nak gwisi bal njaa ta pi ye?>>

⁸ Yek Yesu ballisi de, <<Pan dem'dem ba malgon shelkii so nak de mbalan wonti a tuli asa wulkii de sik de ami, asa po wule, <Tlit ga dii atl bal njaa.> Bak kobansi so.

⁹ Kume ka kum dlanti danka suk lashi danti tamti wu, ba banti cikii so, nak de ngetli kan ta nak gwisi pi wu. Ama ba yek bo ni de tlit ga dii atl so.>>

¹⁰ Yek ta ngusi wulti gwasan de, <<Mbalan ji atl gon a dlansi suk mbalan ji atli gon. A mbalan ka atl ga

guu gon a dlansi suk mbalan ga guumi gon pak.

¹¹ Dii atl a wu na ndalti a kuzan a tlo mbalan, a mbalan wonti danka a mash na byas cwo. A kidi wul cit banti a pi sut nya.

¹² Ama nak jwisi a bo pi so se sa dopkii yek sa lakii ka bomti. A sa talakii mal man kisti gaba kalu motgaa ji Man Yehuda asa balkii asa zakii kalu gwe asa zi man palti byas wul ju. A sa talakii a cina da guu ji ban suk kidi jwasan ten de kaa zi mbadl tenan ni.

¹³ Na nu kan ka mbi tantu gwe ka hwisi gaba tenan wu.

¹⁴ Ba ilgwe ka dlam a cina daasika wu hwotkii so.

¹⁵ Ba hwikii ilgwe ka dlam wu suk botlkan gaba kangwe man nget gwakan a man nget gaba gwakan sowu.

¹⁶ Man zat jwakan suk yilkeni jwakan suk yelan jwakan a bal bi ga jon jwakan de tas tlokii.

¹⁷ Mas mbalan a ngekii nak de kaa zi mbadl tenan wu.

¹⁸ Ama ko de nam ka madlan gaa gwakan mago gon a gil ka so.

¹⁹ Kume ka dlo mbadl go Nya a kiskii.>>

Yesu dlam kangwe ban Wurshelima a nda wu

²⁰ Yek Yesu wulsi daade, <<Kume kaa yen man hapti dlo gandal Wurshelima wugo, tak yisi de ndat ga bami bal njaa.

²¹ Majwe ni ka atl ga Yehudiya go sa ap to ka tladal ka. A majwe ni ka

bañ Wurshelima wu yil ðaka bami ka. Majwe ni ka nak mil bañ jo baş te ka bal bami so.

²² Ka multi jwisi kañ Nya a nol mbalañ, ta gağa gwe mil shinti dlamti gağa Nya lishi wu ðan de gem.

²³ Modli mañ mil tuki suk mañ mil kaal a ðan de wul cit gonti ka multi jwisi nak de bal bomti a te ka atli a lilti mbadl ga Nya a su sut ten mbalami wu.

²⁴ Sa tlo jon jwakan ka dlanti a jon wo sa pallasi de zhel ðanka atl jon ka. Majwe ba Mañ Yehuda ka sowu a ngabi Wurshelima se multi jwasan njikan.

Palti ga Yen ga Mbalan

²⁵ <<Mbalan a yen wul cit banti ten cin suk ten libi suk ten kyadla. A ten dii atl wo mbadl ga mbalañ a lus ka nak de banti a cisi i'e de bal ze nwuti wu.

²⁶ Nak wule mbalañ a na kotlan mbadl ka na banti, a bi mbadl gwasan a ngusi boti nak de dlo nya a wu wu.

²⁷ A paa mas mbalañ yenanni Yen ga Mbalan ka nyaze, ka ndalti suk bal nalti gini.

²⁸ Kume ka yeni de nu ba pi wu, dalañ ndali, kisti gwakan ka bal njaa.>>

Cingalti gağa ga Yesu ten tlindi tulan

²⁹ Yek Yesu cingalisi gağa gon de, <<Bo yenan tlindi tulan suk naa tlindi,

³⁰ kume sa nda telti pyal daa wugo, aka yisi de watlan bal njaa.

³¹ Nu kan kume ka yen iljwe a hwikii wu ba pi wu tak yisi de kanti ga Nya de guu ka mbadl ga mbalañ bal njaa.

³² A ni kii ma hwit gem de jon ka mbalañ ji se a bo maş so de mas wul jwisi a pi wu.

³³ Dlo nya suk dii atl a paki ama ko njet ka gağa gi wo a paki so.

Gağa ga Yesu ten danti na kan gaa

³⁴ <<Pan dem'dem na gaa gwakan, ba zat mbadl ten ngukti wul suk tlat wul jwe a gillikii gaa kawu suk daamti ten wul ji dii atl lil danti gwakan ka so. De ba nuk sogo, cin gwisi a tuli gasi gwe baka yisi sowu,

³⁵ nak gwe a tarko dop wul wu. Nu kan cimi a tuli mas mbalañ ga dii atli.

³⁶ Daman na kan gaa aka nama ngemti Nya tak manan yilti ðaka wul jwisi ka aka man dlalti a cina ðaaka Yen ga Mbalan.>>

³⁷ Yek Yesu ngusi hwit gağa mbalañ ka lubii ga Nya mas cin, sukti bal go ata to ten Zandal Tlindi Zetun ata mul to ka.

³⁸ Na gasi bal go a mas mbalañ mogaa ka lubii ga Nya taş katit kan.

22

¹ Cin Motgaa bukti burodi gwe ba yiis ni gibi sowu gwe a Mañ Yehuda mbe de Motgaa daamti dakcit boo ji Israila wu bal njaa go,

² yek kidi mañ Paris suk mañ yisti mbať ga Musa

ngusi ngot ga Yesu tas laki tas tloti mukli nak de banti ga mbalan cisi wu.

³ Yek Shedan te ka mbadl ga Yehuda gwe asa mbet de Iskariyoti wu, de nam ka man kopti botli jwas de kutl cet lop ju.

⁴ Yek Yehuda li mal kidi man danti ka bii ngemti Nya suk man hapti dlo jwasan tas dlam suksi kangwe ta balsi Yesu wu.

⁵ Yek sa pal hwol tuk i'e yek sa dlam sukti de sa balti wulpi.

⁶ Yek Yehuda ndakisi de ta balsi Yesu. Yek ta ngo tantu gwe ta balsiti aba malgon ni kali sowu.

Yesu nguk burodi suk man kopti jwasi

⁷ Cin Motgaa bukti burodi gwe ba yiis ni gibi sowu ballat tet wi gas gwe a mas lubii ka ban Israila mbosh yen bagalla asa taki Nya wu.

⁸ Yek Yesu shin Biturus suk Yohana tas lak lakamisi lu gwe sa nguk wul ka Motgaami wu.

⁹ Yek sa ngemti de, <<A'ako kan ka lami de tan pali ko?>>

¹⁰ Yek ta wulsi de, <<Kaa te ka bami wugo ka mbi malgon na tat ze a gaa aka kopti ka lubii gwe ta te wu,

¹¹ akaa wul baboomi de, <Man lishti ka shinnii de tan ngemki de a'ako kan ta nguk wul ga Motgaa daamti dakcit boo ji Israila suk man kopti jwas ko?>

¹² Ta mbokikii ang ten bal punka gon to ka tlal bii ka na

gobdlan a gibi. Kali kan ka lakamini lu.>>

¹³ Yek sa li wugo, yek sa lak mbi mas nak gwe ta hwisi wu. Yek sa lakan lwisi.

¹⁴ Yek sukti bal de nguktisi ka bal go, yek Yesu dam na zhila suk mil shinti ji botli jwasi tas nguki.

¹⁵ Yek ta wulsi de, <<A lami i'e de ta nguk wul sukkii ten Motgaa daamti dakcit boo ji Israila a paa a nda tlat bomti.

¹⁶ A ni kii ma hwiti de, ndok ten gee ba po nguk wul sukkii ka Motgaami nak gan so se gas gwe ma palan bal Motgaa to nya ka kalu gwe majwe Nya kissi wu a mogaa wu.>>

¹⁷ Yek ta kan mbuka ze inabi yek ta pal hwol tuk na Nya yek ta wulsi de, <<Kamannii tak huuliini.

¹⁸ A ni kii ma hwiti de, ndok ten gee ba po tla ze inabi sukkii so se gas gwe ma moo mal guu ga Nya wu.>>

¹⁹ Yek ta kan burodi yek ta pal hwol tuk na Nya yek ta caccali yek ta balsi yek ta wulsi de, <<Gan go tlu tli gi kan gwe a bali ka lal gwakan wu, ngusi palti nu aka nama daamti gini.>>

²⁰ Sa nguk wugo, yek ta po kan mbuke yek ta wule, <<Mbuka gan go ga pyal dlallat gaba kan gwe ni ka hwulan gi de ba shoti ka lal gwakan wu.

²¹ Ama malgwe a bal bi gi wuggu ta nama ngukti wul suk ami.

²² Ami Yen ga Mbalan ba mashi nak kangwe Nya pali

wu, ama malgwe a bal bi gi de tas tlo go, ta dan de wul cit gonti.>>

²³ Yek man kopti jwas njel ngemti ji yilkeni de wok ka pal ilgon nu ka mi wo?

Gaba ten malgwe a dan de kakshe wu

²⁴ Yek gaba te ka dlo ga man kopti ji Yesu ten de wok ka dan de kakshe kasi wo.

²⁵ Yek Yesu wulsi de, <<Guu ji majwe basa yis Nya sogo, asa pali wul mbalan jwasan tas yisi de ndalti guu nisi da, asa lami de ta mbalan kansi de man palti hwa wul.

²⁶ Ama kii wo ba ni nu malkii so. Han ta malgwe ni de kakshe ka kii wu dan nak nak'eni, a malgwe ni de bali ka kii wu dan nak zhel.

²⁷ Wok nal mani wo, malgwe nama ngukti wul gwa ko malgwe nama huulti ilga ga nguki wu? Malgwe nama ngukti wu kade kakshe. Ama yek amikgu ka dlo gwakan nak man huulti ilga ga nguki.

²⁸ Kiik dlal na gem suk ami ka bomti jwe a tla wu.

²⁹ Nak gwe Aba gi pallan de guu wu, nu kan kii mago a pallakii de guu wi pak.

³⁰ Ka nguki aka tla aka ngukti wul gini kalu gwe a ni de guu wu, aka dan ka gobd-lan guu aka dan de man kisti gaba ga man gas ga Israila de kutl cet lop ju.>>

³¹ Yek Yesu wule, <<Siman Biturus, bo kumi, Shedan ngwe i'e tas pelkii nak gwe

asa pel gwe alkama daka kapti kawu.

³² Ama a nikma ngemti Nya de ta zat mbadl gwa dlal ten Nya, a kume ka ballak tet malan wugo, aka ndali mbadl yilkeni jwa.>>

³³ Yek Biturus wulti de, <<Bagaa, ko ta ka bii gwe asa bal mbalan wu ka mago, ba te sukki, a kume mashkan ka ma wu, ba mash sukki.>>

³⁴ Yek Yesu wulti de, <<A nikma hwiti de, ka nge yisti gini asami de mekan ka gas gan a paa gunda kol nda lakti yal ka bultlwe.>>

³⁵ Yek Yesu ngem man kopti jwas de, <<A shinkii ba na wulpi so aba na ngura so aba na kaptalan sogo, yek ka mbi so ye?>>

Yek sa wule, <<Ma mbi mas wul.>>

³⁶ Yek ta wulsi de, <<Ningan go mas malgwe wulpi suk ngura nidda wu tas kami ata ngibi. Mas malgwe bal puka nidda sogo, tas wul luka gwas ka ata wuli.

³⁷ A ni kii ma hwiti de, ngetli kan ta ilgwe sa lishi tenan ka lishti ji man dlamti gaba ga Nya wu dan de gem, gwe wuli de, <Yek sa pallat ndakce suk man palti byas wul.> Ilgwe sa lishi tenan wu balma danti de gem.>>*

³⁸ Yek man kopti jwas wulti de, <<Bagaa, kidi puka de lop kaju.>>

Yek Yesu wulsi de, <<Kumi wi.>>

Sa dop Yesu

39 Yek Yesu zak bami yek ta to ka Zandal Tlindi Zetun nak gwe ata kul pali wu, yek man kopti jwas kopti.

40 Ta to ka tlandali wugo, yek ta wulsi de, <<Ngeman Nya, ba Shedan lakki ten palti byas wul so.>>

41 Yek ta nak dam da malsi ka njet, yek ta ngus atli yek ta ngem Nya.

42 Yek ta wule, <<Aba, ka lami go aka kami bomti gan ka, ko de ba lamti gi ka sowu, ama kangwe ka lami wu.>>

43 Ta nama ngemti Nya nugo yek yen shinti sut nya ka ballu yek ta ngusit ndallat mbadli.

44 Nak de ta ni ka bomti wu, yek ta dlot ten ngemti Nya hal lwani nitma lokti nak guda hwulan.†

45 Ta pak ngemti Nyami wugo, yek ta pal te mal man kopti jwas ka yek ta mbisi go sa nama ndet yebal, nak de sa ni ka duu tuk wu.

46 Yek ta wulsi de, <<Yek laki de kaa nama ndet yebal ye? Tlannya tak ngeman Nya ba Shedan lakki ten ndat so.>>

47 Ta nisi ma gaba nugo yek majon kaju wonti sa sa dopti gwasi. Yehuda, gon ka man kopti jwas de kutl cet lop ju ka tullasi. Yek Yehuda dam njaa mal Yesu yek ta swatti.

48 Yek Yesu wulti de, <<Yehuda, na swatti kan ka bal bi gi Yen ga Mbalan ma?>>

49 Yek man kopti jwe ni suk Yesu wu yeni nu wugo yek

sa ngem Yesu de, <<Bagaa, tan kan kidi puka tan dlanni suksi a?>>

50 Yek gon ka man kopti ji Yesu wotl zhel ga bal man Paris gon hal yek ta kotlit kan ga kat ang shinti ka.

51 Yek Yesu wulsi de, <<Zakansi!>> Yek ta tan kan ga malgwe sa wotlit kawu yek kami ndoki.

52 Yek Yesu wul kidi man danti ka bii ngemti Nyami suk man hapti dlo jwasan suk kidi jwasan jwe tul de tas dopti wu de, <<Kaa li tet na kidi puka suk sada tak doban ninini, mukal kade ami a?>>

53 A ni sukkii mas cin kalu lubii ga Nya yek baka doban so, yek ninge kan kaa ya mbi tantu dopti gini ka ndalti byas wul ga damshal.>>

Biturus nge yisti ga Yesu

54 Yek sa dop Yesu, yek sa zigaa na ti, yek sa talat ka boo ga bal man Paris. Yek Biturus ngusi kopti gwasan tet dlenti.

55 Yek sa hot wutu a dii boo lubiimi wugo, yek sa dam atli, Biturus mago yek ta dam suksi njaa mal wuti.

56 Yek de nam ka mil modli jwe nama palti wul ka lubiimi wu yenti wugo, yek ta wutit gwel, yek ta wule, <<Malgan go suk Yesu kan ta ni.>>

57 Yek Biturus wule, <<Suk Yesu kan a ni so, a yisti so pamma.>>

58 Lam danti wugo, yek malgon po yis Biturus da,

† 22:44 22:44 Ka lishti jon ji cina wo, lu ndati de 43 suk 44 ni gibi so

yek ta wule, <<Ki mago gon gwasan kan.>>

Yek Biturus wule, <<Amik so.>>

⁵⁹ Nak po lam danti tek wugo, yek malgon po wulti de, <<Gem, malgan go suk Yesu kan ta ni. Nak de ti mago man Galili kawu.>>

⁶⁰ Yek Biturus wule, <<A yis ilgwe ka nama dlamti wu so pamma.>> Ta nama dlamti nugo yek gunda kol lak yal ka bultlwe.

⁶¹ Yek Bagaa Yesu ballati, yek ta wuti gwel Biturus, yek Biturus daam ilgwe Yesu hwit wu de, <<Ka nge yisti gini asami de mekan a paa gunda kol nda lakti yal ase ka bultlwe.>>

⁶² Yek Biturus yil debal yek ta kul i'e.

⁶³ Yek majwe nama danti mal Yesu wu ndet wulti wul jon asa nama bot gwasi.

⁶⁴ Yek sa balit gwel ka, yek sa njel wulti gwas de, <<Hwini malgwe bok wu tan yisi de ki wo man dlamti gaba ga Nya kan.>>

⁶⁵ Yek sa ngusi byalti gwasi.

Yesu a cina da kidi ji Man Yehuda ka

⁶⁶ Lu tlo wugo, yek kidi man ban suk kidi man danti ka lubii ga Nya suk man lishti mbat ga Musa mogaa, yek man hapti dlo tulli Yesu malsi.

⁶⁷ Yek sa wulti de, <<Kume kik de Almasihu[‡] go, hwinii.>>

Yek Yesu wulsi de, <<Kume a hwikii mago ka kan gaba gi so.

⁶⁸ A kume a kum gas ilgon malkii go ka balli so.

⁶⁹ Ama ndok ase, ami Yen ga Mbalan a dan ten kat ang shinti ga Nya Bal Kakshe.>>

⁷⁰ Yek mas jwasan ngemti de, <<Kik de Yen ga Nyami a?>>

Yek ta wulsi de, <<Gem kan kaa dlamti, nu kan ni.>>

⁷¹ Yek sa wule, <<Yek ma yii ma batti ye, nak de ma kumi tet bi datka wu?>>

23

Yesu a cina da Bilatus ka

¹ Yek mas kidi ji man Yehudasi tlinya yek sa tala Yesu mal Bilatus gobna,

² yek sa ndet zat duu gaa de, <<Ma mbi malgan ten gillat ga mbalan jinan de bas bal wulpi boo gwasan Kaisar guu so. A ta nama wulti de tik de Almasihu guu.>>

³ Yek Bilatus ngem Yesu de, <<Kik de guu ga man Yehuda?>>

Yek Yesu wule, <<Nu kan ni.>>

⁴ Yek Bilatus hwi kidi man danti ka lubii ga Nyami suk naa mbalan de, <<Yek laki yek kaa tullat ye? Ami wo a mbi byas ilgwe ta pali wu so.>>

⁵ Yek mbalami ngusi wulti de, <<Gaba gwe ata hwi mbalan wu kade man tiliti mbadi gwasan ka mas ban ji Yehudiya, tet Galili kan ta nde, yek tik ballu a dee.>>

Sa tala Yesu mal Hiridus

⁶ Bilatus kumi nu wugo yek ta kum gazi de ko Yesu wo man Galili kaḁe ti. Yek sa wulti de man Galili kan.

⁷ Bilatus kumi de Yesu wo ka atl ga Hiridus guu kan ta ni wu, yek ta wulsi de, taṣ talat malti naḁ de Hiridus guu ni Wurshelima ka multi jwisi wu.

⁸ Hiridus guu yen Yesu wugo, yek ta paḁ hwol tuki i'e naḁ de ta lam multi ata nama kumti gaḁa tenti wu. Ta lami taṣ yen wul cit banti gwe a Yesu pali wu.

⁹ Yek ta kum gaṣ wul wonti mal Yesu ama yek ba Yesu wulti de ilgon so.

¹⁰ Kidi man danti ka lubii ga Nya suk man yisti mbaṭ ga Musa ni kali asa nama ta dlamti byas wul tenti.

¹¹ Yek Hiridus suk man hapti dlo jwas wulit wul jon, yek sa wulit wul jon yek sa lakit bal lukaḁ, yek sa pallat su mal Bilatus ka.

¹² Ndok ten gasi, yek Hiridus suk Bilatus dan de yelan, naḁ de yelan dlanti kaḁe si wu.

Sa baḁ bi ga Yesu taṣ tloti

¹³ Yek Bilatus mo kidi man danti ka bii ngemti Nya suk kidi ji man bami suk mbalami mas.

¹⁴ Yek ta wulsi de, <<Kaa tullu malgan malan de ta nama gillaṭ ga mbalan, ama yek a bodlaṭi yek baa mbit na byas ilgon so.

¹⁵ A ba Hiridus mbit na byas ilgon so pak, yek laki

yek ta pallat tet malanni. Kiik ka yeni wu, ta paḁ ilgwe a laki de tan tlot wu so.

¹⁶ Yek laki de bot kan ba boti a paa a zakti.>>*

¹⁸ Yek mbalami bel bi yek sa ngusi wulti na ndalti de, <<Zan gaa na malgan! A ka zakini Barabas.>>

¹⁹ Barabas tullu dlanti ka dlo ga mbalan a Wurshe-lima, yek ta po tlo malgon. Yek laki yek sa balti.

²⁰ Yek Bilatus wulsi daḁe, ta lami de taṣ zak Yesu.

²¹ Yek sa ngusi dlamti na ndalti de, <<Bakanti ten gudaḁ yencin taṣ maṣhi!>>

²² Yek Bilatus po wulsi asami na mekan de, <<Yek laki de ka lami ta malgan maṣhi ye? Byas wul yek ta pali ye? A mbit na byas ilgwe a laki ta tlot wu so. Ba laki asa bot na tlemndi a paa a zakti.>>

²³ Ama yek sa nge, yek sa ngusi wulti na ndalti de, <<Bakanti ten gudaḁ yencin! >> Yek gaḁe gwasan wu ka dlali.

²⁴ Yek Bilatus palisi ilgwe sa lami wu.

²⁵ Yek ta zakisi Barabas, malgwe sa balti ten de ta tlo malgon wu, yek ta bali Yesu taṣ palit ilgwe sa lami wu.

Sa bak Yesu ten gudaḁ yencin

²⁶ Man hapti dlo nama zat gaa na Yesu nugo, yek sa mo suk malgon asa mbet de Siman man ban Sayirin ta

* **23:16 23:16** Ka lishti jon ji cina wo sa lishi de, ti. 17 Ka Motgaa daamti dakcit boo ji Israila gwise kan a Bilatus kul laki asa zak de nam ka majwe sa bali ju.

nama laṭ Wurshelima. Yek sa dopti yek sa zit gudaḷ yencin gwe sa bak Yesu dani wu gaa, yek sa lakti taṣ kop Yesu na nali.

²⁷ A mbalaṇ wonti nama kopti gwasan suk modli jon asa nama desti lee.

²⁸ Yek Yesu ballati, yek ta wulsi de, <<Modli Wurshelima, po kuli ninini gaa so, kuli gaa gwakan suk mil jwakan.

²⁹ Gas gon wo ka wule, <Modli jwe zi yen so, a basa lu mil kaal sogo man hwol tuk kaḍe si.>

³⁰ Ten gasisi kan
<< <mbalaṇ a wul tlaḍaḷ de,
<<Ndenii sut gaa,>>
asa wul zandaḷ de, <<Yitlani ka.>> >†

³¹ Kume sa pali nu a tlindi yi diki go, nii kan a pi gwi de tlindi koo wu?>>

³² Yek sa tala mbalaṇ de lop jon jwe pal byas wul wu taṣ tlosi pak suk Yesu.

³³ Yek sa talasi kalu gwe asa mbe de <<Is Gaa>> wu. Kali kan sa bakti ten gudaḷ yencin suk mbalaṇ de lop jwe pal byas wul ju. Gon ni ten gudaḷ yencin ten kaṭ ang shinti gwasi a gon wo ten kaṭ ang yali gwasi.

³⁴ Yek Yesu wule, <<Aba, taasi majin byas wul jwasan ka, nak de basa yis ilgwe sa nama palti wu sowu.>> Yek sa huul lukaḷ ga Yesu ka dlo gwasan ten botlti ga malgwe a kan wu.

³⁵ Yek mbalaṇ ngusi yenti ga Yesu, yek kidi jwasan wulit wul jon de, <<Ta kis naa

mbalaṇ, taṣ kis gaa gwas la kume tik de Almasihu gwe Nya botlti wu.>>

³⁶ Yek man hapti dlo jwe bakti ten gudaḷ yencimi wu wulit wul jon, yek sa takit mbayi ze.

³⁷ Yek sa wulti de, <<Kume kik de guu ga man Yehuda go, kis gaa gwa la.>>

³⁸ Yek sa lishi ten gudaḷ yencimi to gaa datkaḍe, <<Malgan kaḍe guu ga man Yehuda.>>

³⁹ Yek de nam ka majwe pal byas wul de sa baksi ten gudaḷ yencin mal Yesu wu, hwit byas gaba de, <<Ale kik de Almasihu nwa? Kis gaa gwa aka kisanii pak la.>>

⁴⁰ Yek mali gon wu matlti yek ta wulti de, <<Banti ga Nya mago cik sa? De ilgwe sa palini wu kan sa palit wu.

⁴¹ Mi wo byas ilgwe ma pali wu mbuki taṣ palini nu, ama malgan go ta pal byas ilgon so.>>

⁴² Yek ta wul Yesu de, <<A ka yisi lu ne, kume ka bal de guu wu.>>

⁴³ Yek Yesu wulti de, <<A nikma hwit gem de, ase go ka dan suk ami ka Boo ga Nya.>>

Maṣkan ga Yesu

⁴⁴ Sa ni nugo, ka dlo cin, yek damshal yitla lu ka mas, se nak cin celti.

⁴⁵ Yek cin zak cilti, yek labule ga lubii ga Nya kesh su dlo ka.

⁴⁶ Yek Yesu wul na ndalti de, <<Aba gini, ka ang

gwakan a zi mbadl gini.>> Ta dlam nu wugo, yek ta mashi.

47 Yek bal man hapti tlo ga man Roma gwe ni kali wu yeni nu wugo, yek ta tas Nya, yek ta wule, <<Gem, malgan go zok mbalan kan.>>

48 Yek mas majwe mogaa tas yen ilgwe a pi wu yeni nu wugo, yek sa bo ang ten ngetli, yek sa zigaa.

49 Yek mas majwe yis Yesu, suk modli jwe kopti tet Galili wu dlat tet dlenti, yek sa ngusi yenti ilgwe nama pat wu.

Lepti ga Yesu

50-51 Malgon ni da asa mbet de Yusupu man palti zok wul gon. Ta nama hwol tuk ten batti ga Nya tas tul de guu ka mbadl ga mbalan. Ti wo man ban ga Yehuda gon kan gwe asa mbe de Arimatiya wu, a bal mbalan ga man Yehuda ka pak. Ama bata mo bi suksi ten ilgwe sa pali Yesu wu so.

52 Yek ta li mal Bilatus yek ta ngemti tas balti hwwu ga Yesu. Yek ta zakti tas lak kami.

53 Yek Yusupu shit hwwu-nisi sut da ten guda yencimi ka, yek ta kus ka ka mbuni hwol luka yek ta zi ka gaa zukdi gwe sa tlat ka paa a basa bo lep malgon gibi sowu.

54 A cin lakanti wul kan nak de gas shukti bal njaa wu.

55 Yek modli jwe kop Yesu tet Galili wu li suk Yusupu yek sa yen gaa zukdisi suk kangwe sa zi hwwu ga Yesu a gibi wu.

56 Yek sa li gazan yek sa lakan turare suk mil tuksati, yek sa shuki ten gas shukti nak gwe mbat ga Musa dlam wu.

24

Palti ga Yesu kaami

1 Gas ndat multi de nam ga nitgi kaal da gas shukti ka bultlwe yek modli ju li ka gaa zukdi ga Yesu na turare gwasan.

2 Yek sa mbi go sa guda bal ye gwe sa zi ten bi gaa zukdisi wu kawi.

3 Yek modlisi te ka gaa zukdisi wugo yek basa mbi hwwu ga Yesu Bagaa a gibi so.

4 Sa nama daamti gwasan nugo yek majon kaju si de lop a malsi na hwol luka man cilti i'e.

5 Banti ba cisi go yek sa ngusal gaa gwasan atli. Yek mbalami wulsi de, <<Yek laki de ka nama ngot ga malgwe ni kaami wu ka hwwu mbalan ye?

6 Ta po yi dee so, ta tli daka mashkan ka wu nak gwe ta dlam ata yi sukkii a Galili wu.

7 De ta wulkii de sa bal bi ga Yen ga Mbalan a ang da man palti byas wul ka asa bakti ten guda yencin, a ten gas na mekan wo ata tli daka mashkan ka.>>

8 Yek gabe te modlisi kan,

9 Yek sa pal tet kalu gaa zukdisi wugo, yek sa hwi mil shinti ji botli ga Yesu de kutl cet nam ju suk mas majwe ni kali wu.

10 Modli jwe li kalu gaa zukdisi jo sik de, Maryam

Magadala suk Yuwana suk Maryam ana ga Yakubu suk naa modli jwe ni suksi wu.

¹¹ Ama yek mil shinti ji botlisi palli gabe de jetiti yek basa kan so.

¹² Yek Biturus tlinya na apti tas lak yen ilgwe modli ju dlam wu, yek ta kus gaa zukdisi, yek ta yen luka gwe sa lep hwuuni ga Yesu a gibi wu ten kati gon, yek ta pal lubii a ili nitma cit banti ata nama daamti gwas a dani.

Man kopti ji Yesu de lop mo sukti ten tantu Imawus

¹³ Ten gasisi, yek man kopti ji Yesu jon de lop nama lat ten tantu ban gon asa mbe de Imawus, dlentat ga Imawus tet Wurshelima wo mil de nitgi kan.

¹⁴ Asa nama gaba ka dlo gwasan ten mas wul jwe pi wu.

¹⁵ Sa nama gaba asa nama daamti gwasan nugo yek Yesu kawu yek ta njel lat suksi.

¹⁶ Ama yek basa yisi de Yesu ka ni malsi so.

¹⁷ Yek ta ngemsi de, <<Yek kaa nama dlamti ten tantu nan ye?>>

Yek sa dlal kali asa nama duu tuki.

¹⁸ Yek gon gwasan asa mbet de Kiliyopas ngemti de, <<Kik de mandaki na ngwe a Wurshelima de baka yis iljwe nama pat ka multi jin so gwa?>>

¹⁹ Yek Yesu ngemsi de, <<Yek pi ye?>>

Yek sa wulti de, <<Iljwe pi ten bi ga Yesu man Nazarat wu man dlamti gaba ga Nya,

man ndali gaba a man palti kidi wul a cina da Nya suk mas mbalan wu.

²⁰ Yek kidi man danti ka bii ngemti Nya suk kidi jinan baltiti man tlot gwasi yek sa bakti ten guda yencin.

²¹ Ma lak mbadl de tik ka yilli man Yisiraila tet daka ang ga man nget ganen ka, ama yek multi de mekan ka bali na pat ga ili.

²² Yek modli jon ka mbalan jinan cini banti de sa yil ka bultlwe yek sa li kalu gaa zukdisi,

²³ yek basa mbi hwu gwas so. Yek sa pal tedi yek sa hwini de, gwel gwasan buli yek sa yen mil shinti ji Nya jwe wulsi de Yesu tli daka mashkan ka wi.

²⁴ Yek jon ka mi li kalu gaa zukdisi pak yek sa mbi go ta po yi so nak gwe modli ju dlam wu.>>

²⁵ Yek Yesu wulsi de, <<Kii wo ka kadlan hwo, a yisti mas wul jwe man dlamti gaba ga Nya lishi wu bomikii gaa!

²⁶ Ngetli kan ta Almasihu tla bomti nu apaa ta dan ka nalti gwasi.>>

²⁷ Yek ta ndesi gaba ten lishti ga Musa suk mas ga man dlamti gaba ga Nya jwe lish gaba tenti wu.

²⁸ Yek sa bal njaa a Imawus go, yek Yesu pi wule ta zakan si tas li cina.

²⁹ Yek sa ngemti tas dan suksi ka bami nak de sukti ka ballu, a cin nda bii wi. Yek ta kopsi kalu gwe sa mullu.

30 Yek sa dam na zhila tas nguk wul wugo, yek ta kan burodi yek ta pal hwol tuk na Nya yek ta caali yek ta huulisi.

31 Yek ninge yek sa yisti, njet go yek ta gilisi ka.

32 Yek sa wul ka dlo gwasan de, <<Ta hwini gaba ga Nya ten Almasihu ten tantu go, yek ba mbadl kwekamini kasa?>>

33 Yek sa tlinya yek sa pal su Wurshelima ka, yek sa mbi man kopti jwas de kutl cet nam suk majwe ni suksi ju.

34 Yek mas man koptisi ngusi wulti de, <<Gem kan, Yesu Bagaa tli daka mashkan ka wi yek ta mo suk Biturus.>>

35 Yek sa dlam ilgwe pi ten tantu Imawus wu suk kangwe sa yisti de ta huulisi burodi wu.

Iljwe Yesu zaki man kopti jwas de tas pali wu

36 Sa nama gabe nugo yek Yesu ka ballu na gaa gwasi, yek ta dlal ka dlo gwasan, yek ta wulsi de, <<Ta mbadl gwakan tami.>>

37 Yek banti cisi mas jwasan, sa dam gwa we lul kan sa yenti.

38 Yek ta ngemsi de, <<Yek ka cikii banti nu de ba mbadl dlalikii so ye?

39 Bo yenan ang suk asan gini, ami kan na gaa gini, tananni nini tak bo kumini. Lul kade ami so, lul wo tli nidda nak gi wu so.>>

40 Ta dlam nu wugo, yek ta mbokisi ang ten ang suk asan gwasi.

41 A ba mbadl gwasan bo dlal so, nak de ili cisi banti ama asa nama hwol tuk pak. Yek ta ngemsi de, <<Ilga nguki ni kii da a dee ma?>>

42 Yek sa balti kwes ga buki.

43 Yek ta kami yek ta nguki asa nama yenti.

44 Yek ta wulsi de, <<Ilgwe a hwikii de a yi sukkii wuggu, mas iljwe sa dlam tenan ka mbat ga Musa, suk iljwe man dlamti gaba ga Nya lishi, suk ka Zabura wu a dam de gem.>>

45 Yek ta bul mbadl gwasan kangwe sa yis lishti ga gaba ga Nya wu.

46 Yek ta wulsi de, <<Ilgwe ni ga lishi wuggu, Almasihu a tla bomti ata mashi, a ten ndat cin na mekan wo ta tli daka mashkan ka.

47 A paa sa hwi gaba mbalan ten dii atl danka, ten bi cit atl gaa mal Nya suk taasti byas wul jwasan ka ka shin gwasi. Tet Wurshelima kan sa nde.

48 Kik ka yen wul jwisi na gwel gwakan, akaa dلامي mbalan.

49 Yekgu ba shinikii lu na malgwe aba gi dlalli gaba de ta bali wu, ama bati ka bal bami se Nya balkii ndalti sut paa.>>

Kanti ga Yesu to nya ka

50 Lam multi wugo, yek Yesu yilli man kopti jwas te kaal bal ban Wurshelima ka, yek sa li Betani. Yek ta tlii

ang gwas nya, yek ta ngemisi
hwa wul ga Nya.

⁵¹ Ta nisi ma ngemti hwa
wul ga Nya nugo, yek ta huul
suksi, yek sa kanti to nya ka.

⁵² Yek sa ngus atli, yek sa
bałti nalti. Yek sa pal te
Wurshelima ka na hwol tuki
i'e,

⁵³ yek sa ngusi lał ka lubii
ga Nya mas cin, asa nama
tałti ga Nya Bal Kakshe.

Yohana

Gabe dam de mbalan

¹ Ten ndat zhile wo Gabe ni da, a Gabe wo suk Nya kan ni, a Gabe wo Nya kan.

² Tik ni suk Nya tet ten ndat zhile.

³ Tumalti kan sa pal mas wul, a de ba tumalti ka sogo sa pal ilgon ka wul jwe sa pali wu so.

⁴ Tik de man balti mbadli, a mbadl gwisi ka de cilti ga mbalan.

⁵ Cilti nama cilti ka damshal, aba damshali man tlat gaa gwas* so.

⁶ Malgon ni da malgwe Nya ka shinti sut wu, shin gwas ka de Yohana.

⁷ Ta tuli tas bal sheda ga gem ten bi ga cilti, kangwe mas mbalan a kum sheda gwisi asa bal gem tumalti wu.

⁸ A ba Yohana gaa gwas ka de cilti so, ama ta tuli tas bal sheda ten cilti.

⁹ Cilti ga gem gwe a bal mas mbalan cilti wu, nama tul ten dii atli.†

¹⁰ Tek go gaba gwisi dam ten dii atli, a ko de tumalti kan sa pal dii atli wu, ama ba mbalan ji dii atli yisti so.

¹¹ Ta tul mal mbalan jwasi, ama yek sa ge kanti gwasi.

¹² Ama mas majwe kanti yek sa bal gem na shin gwas go, ta balse iko ga nat de mil ji Nya,

¹³ majwisi dam de mil ji Nya tu ten tantu zat yen ga mbalan so,‡ ba de tumal mot ga ba maani suk kili mbalan ka so, a ba de tumal lamti ga mbalan ka so, ama tumal lamti ga Nya kan.

¹⁴ Gabe dam de mbalan yek ta dam sukmi. Mik yen nalti gwasi, nalti ga Yen de nam gwe ba wunda gwas ni da so de ta yil sut mal Abe wu, ata njikan na alheri suk gem.

¹⁵ Yohana tlil yal nya yek ta bal sheda tenti. Yek ta wuli de, <<Gami ka de malgwe a wule, <Malgon a tul ka kaal gini, malgwe nal manan wu, ten de tik ni da a basa bo zan sowu.> >>

¹⁶ Tumal nalti ga alheri gwas kan mas jinan ma mbi albarka ten albarka.

¹⁷ Ai mbat gaba wo tumal Musa kan Nya bali, ama alheri suk gem wo tumal Yesu Almasihu kan tuli.

¹⁸ Malgon bo taba yenti ga Nya so, seko Yen de nam gwas gwe ba wunda gwas ni da sowu gwe tik de Nya, ata suk Abe wu ka mbokini ang ten Nya.

Yohana man baptisma hwi mbalan de ti wo Almasihu ka so

¹⁹ Ilgwe Yohana man Baptisma hwi mbalan ka sa'i gwe man Yehuda jwe sani Wurshelima shin man Paris suk man Lawi de tas ngemti de wok de ti wo wukgu!

* 1:5 1:5 Sogo damshal, a ba damshali man ngetl gwas dani so † 1:9 1:9 Cilti ga gem gwe a bal cilti mas man tulti ten dii atli wu ‡ 1:13 1:13 Na bi ga man Girik wo ga hwulan

20 Yek ba ta hwundali so, ama yek ta dlamisi ten dii de, <<Amik de Almasihu so.>>

21 Yek sa ngemti de, <<Kik de wokko? Kik de Iliya a?>>

Yek ta wule, <<Amik so.>>

<<Kik de Man Dlamti Gaba ga Nyami ya?>>

Yek ta ballisi de, <<Wowo.>>

22 Yek sa po ngemti da, yek sa wuli de, <<Kik de wokko? Hwini ilgwe ma lak dlam majwe shinni wu. De yek ka mbe gaa gwa ye?>>

23 Yek Yohana ballisi tet ka lishti ga Ishaya man dlamti gaba ga Nya de, <<Amik de yal ga malgwe nama ten lakti icin ka me de, <Lakami Bagaa tantu> wu.>>§

24 Yek man parisi jon jwe sa shinsi wu

25 ngemti de, <<Yek laki aka pali mbalan Baptisma ye, de kik de Almasihu so, sogo Iliya, sogo Man Dlamti Gaba ga Nyami sowu?>>

26 Yek Yohana ballisi de, <<Na ze kan a pal Baptisma, ama malgon ni da a nya ka dlo gwakan malgwe ba kaa yisti sowu.

27 Tik de malgwe ta tul ka kaal gi wu, malgwe zaa kaptalan gwas mago a mbuki ta patl dani sowu.>>

28 Mas wul jimi wo ka ban Betani kan pi tu ten kati gon ga dlalka Yodan, kalu gwe Yohana nama palti Baptisma wu.

29 Lu tlo wugo yek Yohana yen Yesu ata nima lat tet tu-malti yek ta wuli de, <<Bo yenan, Yen Bagalla ga Nya, malgwe ta kan byas wul ga dii atl wu!

30 Gami kade malgwe a dlam de, <Malgon a tul ka kaal gini, malgwe ta nal manan wu, malgwe ta ni da aba sa bo zan sowu.>

31 Ami gaa gi mago a yisti so, ama ilgwe laki yek a tuli a nima Baptisma na ze go yek de ta man Yisraila yisti.>>

32 Yek Yohana bal shaida de, <<A yen Shishi sut nya nak yadli yek ta sak nda tenti.

33 Ami mago a yisti so, se nak malgwe shinan de ta pal Baptisma na ze wu hwi de, <Malgwe ka yen Shishi yil sut nya yek sak nda tenti wu kade malgwe a pali mbalan Baptisma na Shishi ga Nya wu.>

34 A yeni na gwel gini yek a hwi mbalan de gan go Yen ga Nya kan.>>

Mil lishti ji Yesu ga cina

35 Ten cin gwe kop kaali wu a Yohana suk de lop ka mil lishti jwas ni kali,

36 de Yohana yen Yesu ten lat tu kali wugo, yek ta wule <<Bo yeni ni, Yen Bagalla Nya ka wu!>>

37 De mil lishti de lobi kum gaba ga Yohana wugo, yek sa kop kaal ga Yesu.

38 De Yesu cel gwel kaali yek ta yensi ten kopti gwas wugo, <<Yek ta ngemsi de yek kaa lami ye?>>

Yesu Yen Bagalla ga Nya

Yek sa wulti de, <<Rabbi>> (gwe yek de man lishti wu), <<Ako kan lu danti gwa ni ko?>>

³⁹ Yek ta ballisi de, <<Lan te, tak yeni ni.>>

Yek sa lak yen lu gwe ta nima damti wu, yek sa ndacin sukti kali. A sa'i de wupsi ga ka sukti ka bali.

⁴⁰ Andarawus yilka ga Siman Biturus ni ka majwe sa kop kaal ga Yesu de sa kum ilgwe Yohana dlam wu.

⁴¹ Ilgwe Andarawus nda palti go yek de, ta ngo yilka gwas Siman yek ta hwit de, <<Ma mbi Almasihusi wi>> (gwe yek de Malgwe Nya Botli wu).

⁴² Yek ta tullat mal Yesu.

Yek Yesu yenti yek ta wuli de, <<Kik de Siman yen ga Yohana. Sa mbek de Kepas>> (gwe yek de Biturus* wu).

Yesu mbe Pilip suk Nataniyel

⁴³ Ten cin gwe kop kaali wu, Yesu lam lat Galili. Yek ta mbi Pilip, yek ta wulti de, <<Kobanni.>>

⁴⁴ Pilip wo man Betseda kan, ban gwasan de nam suk Andarawus suk Biturus.

⁴⁵ Pilip mbi Nataniyel yek ta hwit de, <<Ma mbi malgwe sa lish gaba tenti ka mbat gaba ga Musa, suk lishti ji man Dlamti Gaba ga Nya wu wi, tik de Yesu man Nazarat, Yen ga Yusu pu.>>

⁴⁶ Yek Nataniyel ballit de, <<Nazarat we! Hal hwa ilgon a yil tet kali nwa?>>

Yek Pilip hwit de <<Lite tak bo yeni,>>

⁴⁷ De Yesu yen Nataniyel ten lat tet malti wugo, yek ta wulti de, <<Man Israila ga gem ka wu, malgwe lal ni kat i sowu.>>

⁴⁸ Yek Nataniyel ngemti de, <<Dani kan ka yisan gwi?>>

Yek Yesu ballit de, <<A yenki aka yi gaz tlindi tulan a ba Pilip bo mbek so.>>

⁴⁹ Yek Nataniyel wul Yesu de, <<Man lishti, kik de Yen ga Nya, kik de Guu ga man Yisraila.>>

⁵⁰ Yek Yesu hwit de, <<Ka bal gem ten de a hwik de, a yenki a gaz tlindi tulan, ka yen kidi wul jwe man gwisi wu.>>

⁵¹ Yek Yesu po wulsi de, <<Gem amik ka hwikii ge kaa yen dlo nya ga buli, suk mil shinti ji Nya ten toti suk yilti ten Yen ga Mbalan.>>

2

Yesu palli ze de ze inabi

¹ Ten multi de mekan kan sa pal biki hapti ka ban Kana ka kat atl ga Galili. A ana ga Yesu ni ka lu biki haptisi,

² a Yesu suk mil lishti jwas mago sa shinisi lu de tas li ka lu biki haptisi pak.

³ De ze inabi paki wugo, yek ana ga Yesu sak hwi Yesu de, <<Ze inabi pakisi ka wi.>>

⁴ Yek Yesu ballit de, <<Gasa, yek laki de ka li tet malan ye? Ai sa'i gi bo pan so.>>

⁵ Yek ana ga Yesu hwi man palti wul kali de, <<Palan

* 1:42 1:42 Na Bi Arameya Kepas Na Giris Biturus Gwe yek de Ye wu

mas ilgwe ta hwikii de tak pali wu.>>

6 A kali wo kidfi pyal ze de mukka jwe sa kin na ye wu ni da, jwe a kan tatze de kutl de lop sogo kutl de mekan ga ze wu. Na ze ga pyal ze jwisi kan a man Yehuda pol daskan gwasan ka, nak kangwe sa ku na palti wu.

7 Yek Yesu hwi man palti wul kali de, <<Njikaman pyal ze jwisi na ze>> yek sa njikami ka mas cekal-cekal.

8 Yek paa ta hwisi de, <<Lakan zesi tak tale bagaa ga biki.>>

Yek sa pal ilgwe ta hwisi wu,

9 bagaa ga biki lami go pal de ze inabi wi. A ba ta yis tet ka lu gwe ze inabisi yil tet wu so, ko de man palti wuli wo sa yisi wu. Yek pa ta mbe yen kosi te malkami ka

10 yek ta wulti de, <<Ko wokko hwa ze inabi kan asa nda yillati ta mandaki tla paa aka kaali wo asa tulli gwe tam sowu, ama ki wo yek ka zi hwa ze inabi ka se nin ma.>>

11 A gami kade, wul cit banti gwe Yesu nda palti ka ban Kana ka kat atl Galili wu. Yek ta mbokisi ang ten nalti gwasi, yek mil lishti jwas bal gem nati.

12 Ka kaali wo yek Yesu li Kaparnahum suk ana gwasi suk yilkeni jwasi suk mil lishti jwasi. Yek sa lam multi kali.

Yesu mbol mbalan man wulti wul daka lubii ga Nya ka

13 De sa'i motgaa dakciti ga Man Yehuda bal njaa wu, yek Yesu to Wurshelima.

14 Ka dii boo lubii ga Nya yek ta mbi mbalan ka man wulti tla ka, suk mbala suk kulu, suk man ballat wulpi na zhila ten palti wul jwasan.

15 Yek Yesu takal tlemndi na zaa, yek ta mbolsi mas jwasan daka dii boo lubii ga Nyami ka, na mbale suk tlabi, yek ta babbali tebul ji man ballat wulpi ka, yek ta cat-cat wulpi jwasan ka.

16 Yek ta hwi man wulti kulu de, <<Yillansi da de ka! Bak palkan lubii ga Aba gi de lu wulti wul ka so!>>

17 Yek mil lishti jwas daam lishti gwe sa lishi ka gaba ga Nya de, <<Dakalti ten lubii gwa ka mbadl gi nima kwel gi nak wutu.>>*

18 Yek man Yehuda ngemti de, <<Yek de wul cit banti gwe ka pali ten de tan yeni ama yisi de iko palti mas wul jimi nik da gwi?>>

19 Yek Yesu ballisi de, <<Jekan lubii ga Nya gan ka, ba kin lisi ka multi de mekan.>>

20 Yek man Yehuda ballit de, <<Ka gini de kutl de wupsi na mukka kan sa kin lubii ga Nya gan, ama ki wo ka multi de mekan kan ka kin ma?>>

21 Ama lubii ga Nya gwe ta nama gaba a dani go dli gwas kan.

* 2:17 2:17 YenZab 69:9

²² Kaal da palti gwas kaami kan, yek mil lishti gwas daam ilgwe ta dlam wu. Yek sa bal gem na lishti ga gaba ga Nya suk mas ilgwe Yesu dlam wu.

Yesu yis daamti ga mbadl ga ko wokko

²³ A Yesu ni Wurshelima ka sa'i motgaa Daamti Dakitisi, de wonti mbalami yen wul cit banti gwe ta nama palti wugo yek sa bal gem na shin gwasi.

²⁴ Ama yek ba Yesu bal gem nasi so nak de ta yis mas mbalan wu.

²⁵ Yesu lami de ta mbalan hwit wul ten malgon so, ten de ta yis mas ilgwe ni ka mbadl ga mbalan wu.

3

Nikodimus tul mal Yesu

¹ Malgon ni da shin gwas kade Nikodimus, ti wo de nam kan tet ka motgaa ji bacina ga man Yehuda jwe asa mbesi de Parisi wu.

² Ta tul mal Yesu ka gasi yek ta wulti de, <<Man lishti, ma yisi de ki wo man lishti kan sut mal Nya. Ten de malgon a man palti wul cit banti jwe ka nama palti wu so, de kume Nya ni sukti sowu.>>

³ Yek Yesu ballit de, <<Gem amik ka hwik ge, ba malgwe a yen Nya de Guu wu seko sa saka zat ga mali.>>

⁴ Yek Nikodimus ngemti de, <<Dani kan sa zi mbalan ata koli wi gwi? Mali a man palti te ka tuk ga ana gwas ka asa saka zat gwas a?>>

⁵ Yek yesu ballit de, <<Gem amik ka hwik ge, ba malgwe a man tet ka Nya de Guu wu seko sa palit zati ga ze suk ga Shishi ga Nya.

⁶ Ilgwe a mbalan zi go mbalan kan, ama ilgwe a Shishi ga Nya zi go Shishi kan.

⁷ Ba ilgwe a dlam wu de, <Ngetli kan tas saka zat gwa wu,> cik banti so.

⁸ A yetal ngusi nwuti lu a li ka lu gwe lami wu. Aka kum nwuti lu gwasi, ama baka yis tet ka lu gwe yil tet wu sogo lu gwe nama lat wu so. Nu kan ni suk malgwe de Shishi ga Nya ka zat wu.>>

⁹ Yek Nikodimus ngemti de, <<Dani kan a pi nu gwi?>>

¹⁰ Yek Yesu wulti de <<Ki de man lishti ga man Yisrailla wu mago yek baka yis gaa ji wul jimi sa?

¹¹ Gem amik ka hwik ge, ilgwe ma yisi wu kan ma nama gaba dani, ma nikii ma hwit gaba ten ilgwe ma yeni wu, ama mas na nu yek kaa nge kanti gaba ganan.

¹² A nikii ma dlamti gaba ten wul jwe ni dii atl wu yek kaa nge balti gem. Dani kan kaa bal gem, de a dlamikii gaba ten wul jwe ni nya wu gwi?

¹³ Malgon bo taba tot nya so, seko malgwe yil sut nya wu a tik de Yen ga Mbalan.

¹⁴ Nak gwe Musa tlil wuci zil galla nya ka me wu, nak gwisi kan ngetli kan sa tlil Yen ga Mbalan nya pak,

¹⁵ ten de ta mas malgwe ngasti tenti wu mbi mbadl

man laſhi pakti.

¹⁶ <<Ten de Nya lam dii atl i'e yek ta ba₁ Yen de nam gwe ba wunda₁l gwas ni da sowu, ten de ta mas malgwe ngaſti tenti go ba₁ lil ka so ama ta₁ mbi mbadl man laſhi pakti.

¹⁷ Ten de Nya shin Yen gwas sut ten dii atl de ta₁ſi ga₁ba mbala₁n ji dii atli so, ama ta₁ shinti sut de ta₁ dii atli mbi kisti tumalti.

¹⁸ Mas malgwe ngaſti tenti ten Yen ga₁ Nya go sa nolti so. Ama mas malgwe nge ngaſti tenti go sa₁ kisti ga₁ba wi, ten de ta₁ nge ngaſti ten shin ga₁ Yen ga₁ Nya de nam gwe ba wunda₁l gwas ni da sowu.

¹⁹ Kangwe kisti ga₁be ni wukgu, cilti tul ten dii atli, ama yek mbala₁n lam damshal man cilti, ten de pa₁lti wul jwaſa₁n wo byasi kan.

²⁰ Mas malgwe ata₁ pal byas wul go, ata₁ nge cilti a ba₁ta li tet mal cilti so ten de cilti a lak bu₁li byas pa₁lti wul gwas gal da₁ gaa ka.

²¹ Ama mas malgwe ata₁ pal gem go ata₁ li tet mal cilti, ten de ta₁ mbala₁n yeni ten dii de ilgwe ata₁ pa₁li go tumal za₁t ang ga₁ Nya kan.>>

Sheda gwe Yohana man Baptisma ba₁li ten Yesu wu

²² Kaal da₁ nak gwisi yek Yesu suk mil lishti jwa₁s li tu ka₁t atl ga₁ Yehudiya, ka₁li kan ta₁ lam multi suksi, ata₁ nima pa₁lti Baptisma mbala₁n.

²³ Yohana mago ata₁ nima pa₁lti Baptisma a Ainon lu gwe ni njaa a Salim ten de ze ni da nal ka₁li. Yek mbala₁n

ngusi tulti asa₁ nisi ma pa₁lti Baptisma.

²⁴ (Nak gwisi pi aba₁ sa₁ bo le Yohana ka ka lu leti so.)

²⁵ Yek mil lishti ji Yohana ngusi calti ga₁ba suk man Yehuda gon ten bi polti-politi jwe a man Yehuda pa₁li nak kangwe mba₁t ga₁ba ga₁ Musa ba₁li wu.

²⁶ Yek sa₁ li mal Yohana yek sa₁ wulti de, <<Man lishti, malgwe ka₁ni sukti tu ten ka₁ti gon ga₁ dla₁ka Yodan wu, malgwe ka₁ hwi mbala₁n ga₁ba tenti ki na₁ gaa wu, tik tek gu ta₁ nama pa₁lti baptisma a mbala₁n wonti nima la₁t malti.>>

²⁷ Yek Yohana ballisi de, <<Malgon a man mbit ilgon so seko de kume sa₁ ba₁lti sut nya wu.

²⁸ Kii gaa gwakan mago sheda kan, ten de ami na₁ gaa gi ka₁ dlamkii de, <Amik de Almasihu so ama sa₁ shina₁n de ta tul a cina gwasi.>

²⁹ Ka₁ biki hapti wo amarya wo kili ga₁ yen kos kan. Yelan ga₁ yen kosi wo ata₁ ba₁ti de ta₁ſ kum yal ga₁ yen kosi. Ata₁ pal hwol tuki de kume ta₁ kum yen kosi ten ga₁ba wu. Na₁ nu kan a hwol tuk gi njikan.

³⁰ Ngetli kan ta₁ſ ngusi mba₁lti dli, a ami wo a ngusi hwulti ka.

Malgwe yil sut nya wu

³¹ <<Malgwe yil sut nya go ta₁ man ko wokko, a malgwe de tet dii atl kan tani go ti wo ga₁ dii atl kan, a ga₁ba gwas wo ten wul ji dii atli kan. Malgwe yil sut nya go ta₁ man mas wul.

³² Ta nama dlamti wul jwe ta kumi yek ta yeni wu, ama mas na nu yek ba malgon kan ilgwe ta dlam wu so.

³³ Ama mas malgwe kan ilgwe ta dlam wu go, mali kan de Nya wo man palti gem kan.

³⁴ Ten de mal gwisi de Nya ka shinti sut go gaba ga Nya ata dlam, nak de Nya balti Shishi gwasi ba mbat wu.

³⁵ Abe lam Yeni yek ta zi mas wul a ang datka.

³⁶ Mas malgwe ci cina na balti gem na Yeni go mbadl man lashi pakti nit da. Ama mas malgwe nge Yeni go ta mbi mbadl so, ama lilti mbadl ga Nya ni tenti.>>

4

Yesu gaba suk kili Samariya

¹ Yek man Parisi kum gaba de Yesu nama mbit mil lishti wonti man Yohana, ata nisi ma palti Baptisma.

² Ko de Yesu na gaa gwas kade man palti Baptisme so ama mil lishti jwas kade man palti wu.

³ De Yesu kum ilgwe nama pat du wugo, yek ta zak kat atl ga Yehudiya yek ta pal te ka kati ga Galili ka.

⁴ A nit ngetli de tas kobi tu ka kat atl Samariya.

⁵ Yek ta li ka ban gon ga Samariya gwe asa mbe de Sekar, njaa mal lu gwe Yakubu bal yen gwas Yusupu wu.

⁶ Kali kan rijiya ga Yakubu ni. De Yesu nak na lat wugo yek ta dan na zhila ten bi rijiye. Nak gwisi pi go a dlocin ka bali.

⁷ Yek kili gon nga Samariya tuli mbot ze. Yek Yesu wulti de, <<Nak balan ze ta tla ne!>>

⁸ (Mil lishti jwas li ka bami, ten tas wul ilga nguki tedi.)

⁹ Yek nga Samariye wulti de, <<Dani kan ki man Yehuda ama yek ka nima ngemti ze ga tle ami de kili Samariya wu gwi?>> (Ten de man Yehuda wo basa mo suk man Samariya so.)*

¹⁰ Yek Yesu ballit de, <<Da ka yis balti wul ga Nya suk malgwe ngemik ze go, ka ngemit ze ata balki ze man balti mbadli.>>

¹¹ Yek kilisi hwi Yesu de, <<Man nalti ai ba guga niki daso a yekgu rijiye wo dlunti kan ni. A ako kan ka mbi ze man balti mbadl gwisi ko?

¹² Ka manan man zat ganen Yakubu de ta balni rijiye, a ti gaa gwas mago ta tla zesi, suk mil jwasi suk tunga dabbobi jwasan de sa tla tet ka rijiye nwa?>>

¹³ Yek Yesu ballit de, <<Mas malgwe tla ze ge go kalkaze a ya tloti,

¹⁴ ama mas malgwe tla ze gwe ba balti go kalkaze a po saka tlot gwas so. Zesi a dam de gwel ze gwe a ngusi telti ze ka mali wu, hal a talat ka mbadl man lashi pakti.>>

¹⁵ Yek kilisi wulti de, <<Man nalti, balan ze gwisi

* 4:9 4:9 Sogo basa nguk ilga nguki ka gal gwe a man Samariya nguk a gibi so

kangwe de kalkaze a po tlo so, aba ba po ngusi tulti ade de ta mbo ze sowu.>>

16 Yek Yesu hwit de, <<Lak mbe kos gwa tedi.>>

17 Yek kilisi wulti de, <<Kos ni da so.>>

Yek Yesu hwit de, <<Gem kan ka dلامي de ka wule kos nik da sowu.

18 Ten de ka hap maani de namtan wi, a malgwe ka nima damti sukti nak ninge go kos gwa ka so. Ilgwe ka dlam go gem kan.>>

19 Yek kilisi ballit de, <<Man nalti, aba yeni go ki wo man dlamti gaba ga Nya kan.

20 Man zat jinan ngusi Nya atl ten bal tlandal gan. Ama kii man Yehuda wo, kaa dlam de Wurshelima kade lu gwe mbun de tan ngusi atl Nya wu.>>

21 Yek Yesu ballit de, <<Kili mbalan bal gem na ilgwe a nama dlamti wu, ten de sa'i a tuli gwe de ba mbalan a ngusi Aba atl ten bal tlandal gan sogo a Wurshelima so.

22 Kii man Samariya wo akaa ngusi atl ilgwe de bakaa yisi sowu. Ama mi man Yehuda wo ama ngusi atl ilgwe ma yisi wu, ten de kisti wo tet ka man Yehuda kan tuli.

23 Ama sa'i a tuli nak ninge mago pi wi sa'i gwe de man ngusti atl ga gem a ngusi Aba atl ka Shishi suk gem wu, ten de wundal ji mbalan jwisi kan Aba nama ngot gwasan de tas ngusit atli.

24 Nya wo Shishi kan, a majwe sa ngusit atl go ngetli

kan tas ngusit atl ka Shishi suk gem.>>

25 Yek kilisi wulti de, <<A yisi de Almasihu>> (malgwe asa mbet de Kiristi wu), <<a tuli. Kume de ta tul wugo, ta yillini gaa ga mas wul ten dii.>>

26 Yek Yesu ballit de, <<Ami de a nima gaba sukki wu, Amik de ti.>>

27 Sa nama pakti gaba nugo yek mil lishti jwas pal tedi, yek sa ngip bi ang ten de sa mbit ten gaba suk kili mbalan. Ama yek ba malgon ngem kilisi de, <<Yek ka lami ye? >> Aba malgon ngem Yesu de <<Yek laki de ka nama gaba sukki ye?>> so.

28 Yek kilisi zak tatze gwas kali, yek ta pal te ka ban ka yek ta wul mbalan de,

29 <<Lan tedi, tak yenan malgwe dلامي mas ilgwe a pali wu. Ko gon a tik de Almasihu?>>

30 Yek mbalami ngusi yilti tet ka bami yek sa li tet ka lu gwe Yesu ni wu.

31 A il gwisi nam pat nugo yek mil lishti jwas ngemti de, <<Man lishti nguk ilga nguki ne.>>

32 Ama yek Yesu wulsi de, <<Ilga nguki ni da gwe de bakaa yis ilgon a dani sowu.>>

33 Yek mil lishti jwas ngusi ngemti ji yilkeni jwasan de, <<Ko nakkan malgon tullit ilga nguki na?>>

34 Ama yek Yesu wulsi de, <<Ilga nguki gi kade, ta pal ilgwe malgwe shinan wu lami a pak palti ilgwe ta zi wu.

35 Ale kaa namma dlamti de <lip de wupsi ka bali a paa kaa nda wotlti zhini na? > Ama amik ka hwikii ge, bo bulan gwel tak yenan zhini i'e, zhini jwakan no paki wi, ningo wotlti ka bali.

36 Nak gwisi kan a man wotlti zhimi mbi batlti gwasi, ata moo wul zhimi ata tale ka mbadl man lashi pakti, ten de ta man bakti zhini suk man wotlti zhini pal hwol tuk mas jwasan.

37 Aduk go cingalti gaba gwe asa wule <Malgon ka bak zhini, yek malgon wotlti zhimi,> wu dam de gem wi.

38 A shinkii tak wotlan zhini gwe de ba kik tla bomti kolti sowu. Majon ka tla bomti ten kolti, yek kii wo yek kaa mbi batlti tlat bomti gwasan.>>

39 Man Samariya wonti ji tet ka ban gwisi bal gem na Yesu ten bi ga ilgwe kilisi dlam wu de, <<Ta dلامي mas ilgwe a pali wu.>>

40 De man Samariya tul mal Yesu wugo, yek sa ngemti de tas dam suksi, yek ta dam suksi ga multi de lop.

41 Ten bi ga ilgwe Yesu dlam wu, yek mbalan wonti bal gem nati.

42 Yek man Samariya wul kilisi de, <<Ningo ma bal gem ba de we ten bi ga ilgwe ka dلامي wu tokte ka so, ama ten de mi mago ma kumi na kang ganan, a ma yisi wi de gem kan, malgan kade Man Kisti ga dii atli.>>

Yesu ndok yen ga bacina ga man palti wul ga gobnati

ga Roma

43 Kaal da multi de lobi wo, yek Yesu zak kat ga Samariya yek ta li kat atl ga Galili.

44 (A Yesu na gaa gwas taba dlamti gaba gon de, a basa bal nalti man dlamti gaba ga Nya ka ban gwas so.)

45 De ta mbuki ka kat atl ga Galili wu, yek man Galili kanti na ang de lop. Ten de sa yen ilgwe Yesu pali ka Biki Daamti Dakiti a Wurshelima nak si mago sa la biki wu.

46 Yek ta po pal te ka ban Kana ga kat atl ga Galili ka da, ka lu gwe ta palli ze de ze inabi wu. A kali kan bacina ga man palti wul ga gobnati ga Roma, malgwe cwo nama cit ga yen gwas a Karparnahum wu ni.

47 De malgwisi kumi de Yesu nama palti Galili tet Yehudiya wugo yek ta li malti, yek ta ngemti de tas lak ndok yen gwas de ta bal ten bi mashkan wu.

48 Yek Yesu ballit de, <<Kume hal kaa yen wul jwe sa bal sheda suk wul ngipti bi ang sogo kaa bal gem so ko njet.>>

49 Yek bacina ga man palti wuli ngemti de, <<Man nalti, tedi tan li ne yen gi a lak mashi.>>

50 Yek Yesu ballit de, <<Zi-gaa ilgon gwa, ten de yen gwa asa kaami.>>

Yek mali bal gem na gaba ga Yesu yek ta zigaa ilgon gwasi.

51 A mali yi ten tantu lat lubii nugo, yek zheli jwas mo

sukti yek sa hwit de yen gwas ndoki wi.

⁵² Yek ta kum gaz ga dap sa'i gwe cwobi ndoki wu, yek sa hwit de, <<Cwobi zakti a hwuli ka sa'i de nam ga cin.>>

⁵³ Yek Aba ga yeni yis gaami de ka sa'i gwisisi kan Yesu wulti de, <<Zigaa ten de yen gwa a dam asa kaami wu.>> Ten nak gwisi kan yek mali suk mas man lubii jwas bal gem.

⁵⁴ Gami kade wul sheda gwe dam de wul ngipti ang bi na de lop gwe Yesu pali kaal da zakti Yehudiya gwas de ta pal tet Galili wu.

5

Yesu ndok kulki ka ze Betseda

¹ Kaal da nak gwisi, yek Yesu li Wurshelima ten bi biki ga man Yehuda.

² A a Wurshelime njaa mal Bi Dlabii Mbala, bingi ze gon ni da gwe sa gandali ka na rumpa de namtan wu. Na bi Arameya wo yek de Betasda.*

³ Ka rumpa jwisi kan a wonti man cwo suk dwa, suk kulki, suk majwe dli tlesi kawu dami.

⁴ Ka sa'i gon wo a yen shinti ga Nya yil sut nya ata sak nwu zesi. Mas malgwe te ka zesi cina go ata mbi ndokti.†

⁵ A malgon ni da kali malgwe ta pal gin de kutl de

mekan na wusupsi na cwo wu.

⁶ De Yesu yen mali a atl wu, yek ta yisi de ta dade na cwo gwisi wi, yek ta ngemti de, <<Ka lami de ta ndokki nwa?>>

⁷ Yek mali ballit de <<Man nalti, nak kan malgwe a zi ang ta mbi tet ka zesi ka sa'i gwe sa nwuni wu kani daso. De aba dlokaman de ta te gibi go a malgon teni,>>

⁸ Yek Yesu wulti de, <<Tlinya tak kan lumulti gwa, aka zigaa ilgon gwa.>>

⁹ Kali kali yek mali ndoki, yek ta kan lumulti gwasi yek ta zigaa ilgon gwasi.

Ilgami pi go, ten Cin Shukti ga man Yehuda kan.

¹⁰ Ten nak gwisi kan, yek man Yehuda wul malgwe Yesu ndokti wu de, <<Ase go Cin Shukti kan, a ka mbat gaba ga Musa wo mbun de tak kan lumulti gwa so.>>

¹¹ Ama yek mali ballisi de, <<Malgwe ndokan wu wulan de, <Kan lumulti gwa tak zigaa ilgon gwa.>>

¹² Ten nak gwisi kan yek sa ngemti de, <<Wok de malgwe wulki de tak kan lumulti gwa tak zigaa ilgon gwa wo?>>

¹³ Malgwe sa ndoktisi go ta yis malgwe ndokti wu so pamma, ten de Yesu gilit ka wi te ka wonti mbalan jwe sani kali wu.

¹⁴ Ka kaali wo yek Yesu mbit ka lubii ga Nya yek ta wulti de, <<Bo yeni ningo ka ndoki wi! Se tak zak palti

* 5:2 5:2 Ka lishti jon wo sa lishi de Betzedaa ka jon sa lishi de Betsaida † 5:4 5:3 Ka lishti jon cina wo, sa lak lu ndati de 4a gibi so

byas wul, sogo ilgwe lil man ge wu a mbiki.>>

¹⁵ Yek mali zigaa yek ta hwi bacina ji man Yehuda de Yesu kaḁe maḁgwe ndokti wu.

¹⁶ Ten naḁ gwisi kan yek man Yehuda nde cit dlel-ngapcan Yesu ten de ata pal wundaḁ ji wul jimi ten Cin Shukti.

¹⁷ Yek Yesu hwisi de, <<Aba gi nama paḁti wul haḁ ase, a ami mago a nama paḁti wul pak.>>

¹⁸ Gaḁa gami de ta dḁam wu ka laki yek man Yehuda mbaḁ ngwot tantu tlot gwas da. Ba de we ten bi paḁ wul ten Cin Shukti tokte ka so, ai yekgu ta mbe Nya de Aba gwas wi, ta nama pallaḁ gaa gwas ndakce suk Nya.

¹⁹ Yek Yesu ballisi de, <<Gem amik ka hwikii ge, Yeni man paḁti ilgon na ngus so, ilgwe ta yen Aba gwas ten paḁti wu kan ata paḁi, ten de mas ilgwe a Abe paḁi go yek kan a Yeni paḁi pak.

²⁰ Ten de Abe lam Yeni yek ta mbokit ang ten mas ilgwe ata paḁi wu. Yi, ta mbokit ang ten wul jwe sa kidi man jin wu, kangwe kaa ngip bi ang da wu.

²¹ Ten de naḁ kangwe a Abe tḁil majwe maḁshi ata baḁsi mbaḁl wu, nu kan a Yeni baḁ mbaḁl majwe taḁit da wu

²² Abe wo baḁa kisi gaḁa maḁgon so, ama ta zak mas kisti gaḁa ka ang ga Yeni,

²³ ten de ta mas mbaḁan baḁ Yeni nalti naḁ kangwe asa baḁ Abe nalti wu. Maḁgwe baḁ

Yeni nalti sogo maḁi baḁ Abe de ta shinti sut wu nalti so pak.

²⁴ <<Gem amik ka hwikii wu, mas maḁgwe kum gaḁa gini yek ta baḁ gem na maḁgwe shinaḁ sut go, ta mbi mbaḁl man lashi pakti wi, a ba Nya a nolti so ta mbi kisti tet ka maḁshaḁ wi, yek ta mbi mbaḁli.

²⁵ Gem amik ka hwikii wu, sa'i a tuli naḁ ninge mago pi wi, gwe de majwe maḁsh wu a kum yal ga Yen ga Nya a majwe kumi go sa pal kaami.

²⁶ Naḁ kangwe Abe na gaa gwas kaḁe man baḁti mbaḁl wu, nu kan ta laki yek Yeni daḁ de man baḁti mbaḁl pak.

²⁷ Yek ta baḁti iko kisti gaḁa ten de tik de Yen ga Mbaḁan.

²⁸ <<Ba gaḁa gaḁ de a dḁam wu daḁikii de wul ngipti bi ang so, ten de sa'i a tuli gwe de mas majwe ni ka gaḁaḁkḁi wu a kum yal gwasi

²⁹ asa yil toḁi. Majwe sa pal hwa wul go sa pal kaami, asa mbi mbaḁl man lashi pakti, a majwe paḁ byas wul go sa tḁilsi asa te ka nolti ga Nya.

³⁰ A ba a man paḁ ilgon na ngwe so, a paḁ kisti gaḁa gi kangwe Nya hwi de ta paḁi wu, ten naḁ gwisi kan kisti gaḁa gi wo gem kan. Ten de ilgwe a lami wu kan a paḁi so, ama ilgwe maḁgwe shinaḁ wu lami kan a paḁi.

Sheda ten Yesu

³¹ <<Kume de a baḁ sheda ten gaa gi go sheda gwe a baḁi go ga gem ka so.

³² Ama maḁgon nama baḁti sheda tenaḁni, a a yisi de

sheda gwe ata bali tenan go gem kan.

³³ <<Kaa shin mbalan mal Yohana yek ta hwikii gemi.

³⁴ Mas na nak gwisi a ngasan ten ilgwe a mbalan dlam wu so. Ama a hwikii nak gwisi kan ten de tak mbi kisti.

³⁵ Yohana wo pitilla gwe wutu nama tlot gibi wu kan, yek kaa pal hwol tuk na cilti gwas ga nak njet sa'i gon.

³⁶ <<Ama sheda gwe ni da ten gaa gi go, man gaba gwe Yohana bali tenan wu. Ten de wul jin de a nama palti go Abe ka balan de ta pali, a wul jimi de a nama palti wu ka nama mbok ang de Abe ka shinanni.

³⁷ Abe de ta shinan wu, ti na gaa gwas kade sheda gini. Kaa bo taba kumti yal gwas so, a bakaa bo taba yenti kangwe ta ni wu so,

³⁸ a ba gaba gwas ni ka mbadl gwakan so, nak de bakaa bal gem na malgwe Abe shinti sut wu sowu.

³⁹ A kaa ngusi bodlalti gaba ga Nya i'e, ten de kaa ba yeni kaa mbi mbadl man lashi pakti a gibi. A gaba ga Nya gwisi ka nama balti sheda tenanni,

⁴⁰ ama mas na nak gwisi kan yek kaa nge lat tet malanni tak mbi mbadli.

⁴¹ <<Ami wo tasti ga mbalan dikan so.

⁴² Ten de a yiskii, a yisi de lamti ga Nya ni ka mbadl jwakan so.

⁴³ A tul na shin ga Aba gini, yek kaa nge kanti gini, ama

kume malgon tul na shin ga gaa gwas go, kaa kanti.

⁴⁴ Dani kan kaa bal gem gwi, de akaa ngusi ngot tasti ka dlo jwakan ama bakaa ngo tasti gwe a yil sut mal Nya ti de ti na ngus kan ta ni wu so gwi?

⁴⁵ <<Bak daman gwa we amik ka tala gaba gwakan mal Aba so. Malgwe a tala gaba gwakan wu kade Musa, ti de kaa nama zat mbadl de ta zikii ang wu.

⁴⁶ De da kume kaa bal gem na Musa go, da kaa bal gem na ami, ten de Musa pal lishti ten bi gini ka lishti gwasi.

⁴⁷ Ama nak de kaa bal gem na ilgwe ta lishi wu sowu, dani kan kaa bal gem na ilgwe a dlam wu gwi?>>

6

Yesu bal mbalan zangu de namtan ilga nguki

¹ Ka kaal da nak gwisi wo yek Yesu dakci bal ze ga Galili (gwe yek de bal ze ga Tibariya wu)

² yek wonti mbalan kopti, ten de sa yen lal wul ngipti ang bi gwe ta pali majwe cwo nama cit jwasan wu.

³ Yek Yesu to ten zandal yek ta dan kali suk mil lishti jwasi.

⁴ A sa'i Biki Dakciti ga man Yehuda bal njaa.

⁵ De Yesu tlil gaa nya yek ta yen wonti mbalan ten tot malti wugo, yek ta wul Pilip de, <<A ko kan ma wul ilga nguki gwe de mbalan jin a nguki a kumsi wu tet ko?>>

6 Yesu gem Pilip kan ten tas bo cingalti, nak de ta yis ilgwe ta pali wu.

7 Yek Pilip ballit de, <<Ai ko ta wulpi ga lip de wusupsi gwe asa batl mbalan da wu mago, a mbuk wulti ilga nguki gwe mas mbalan jimi a mbi tas lami njet wu so!>>

8 Yek gon ka mil lishti jwasi, malgwe shin gwas ka de Andarawus yilka ga Siman Biturus wu, wul Yesu de,

9 <<Yen gon kawu ade na nak mil baredi de namtan suk mil kwes de lop, ama yek a pali wonti mbalan jimi ye?>>

10 Yek Yesu wul mil lishti jwas de, <<Hwi mbalami tas dam atli.>> A me ni da wonti kali, yek mbalami dam atli, wontat gwasan la maani zangu de namtan.

11 Yek Yesu kan baredisi, yek ta pi godiya Nya, yek ta hwuk-hwuli mbalami de sani atl na zhila kali wu, yek mas jwasan mbi kangwe a kumsi wu. Nak gwisi kan ta pali na kwesi pak.

12 De sa nguki yek kumsi wugo, yek ta wul mil lishti jwas de, <<Mo losali jwe sa wu. Ten de ba ilgon lil ka so da.>>

13 Ten nak gwisi kan, yek sa mo losal baredi jwe sa wu, yek sa njikan ga da de kutl cet de lop na losal baredi ji gudal baredi de namtan gwe sa pali na bale gwe de sa de mbalami nguk wu.

14 De mbalami yen wul ngipti ang bi gwe Yesu pali wugo, yek sa wuli de, <<Gem

malgan ka de man dlamti ga ba ga Nya gwe ta tul ten dii atl wu.>>

15 De Yesu yis gaami de mbalami nama lamti tas pallat de guu na ndalti wugo, yek ta pal to ten tlandali ka ti na ngusi.

Yesu li na asan ten gaa ze

16 De sukti pi wugo, yek mil lishti yil sut daka tlandali ka yek sa su ten bi bal ze,

17 Ka sa'i gwisi wo a damshal ba pi, a ba Yesu bo tul malsi so. Yek mil lishti jwas te ka jirgi ze, yek sa njel zatgaa yek sa lak gaa tu ka ban Kaparnahum.

18 Yek bal zesi njel kuzhilti ka i'e, ten bi ga bal yetal gwe nama wulti wu.

19 De sa pal mil de mekan sogo mil de mekan na tatlti dlo asa nama zat gaa wugo, yek sa yen Yesu ten lat na asan ten gaa zesi, a ta nama lat tet njaa mal jirgi. Yek banti njel cit ji mil lishtisi.

20 Ama yek ta wulsi de, <<Ami kan, ba banti cikii so.>>

21 Yek paa sa nda lamti de tas kan Yesu ka jirgi zesi, yek jirgi mbuki ten bicikdi gwe sa li wu bale-bale.

Mbalan ngo lu gwe Yesu ni wu

22 De lu tlo wugo yek wonti mbalan jwe sani ten bi cikdi gwe ni tu te duk da bal zesi wu, lak yis gaami de jirgi ze de nam ka tul kali, yek sa daami de Yesu te ka jirgisi suk mil lishti jwas so, ama mil lishtisi na ngusan ka sa zigaa.

23 Yek jirgi ze jon tet Tibariya tul njaa ka lu gwe mbalami nguk bare di gwe Bagaa pi godiya a dani wu.

24 De wonti mbalami yisi de Yesu suk mil lishti jwas ni kali sowu, yek sa te ka jirgi ze jwisi yek sa li Kaparnahum ten ngot ga Yesu.

Yesu ka de Bare di gwe a bal mbadl wu

25 De sa mbit ten kati gon ga bal zesi wugo, yek sa ngemti de, <<Man lishti, a gasi kan ka li tet de gwi?>>

26 Yek Yesu ballisi de, <<Gem amik ka hwikii wu, ilgwe laki yek kaa nama ngot gi go ten de kaa nguk bare di yek kumkii kan, ama ba de we nakkan kaa yis gaa ga wul ngipti ang bi gwe a pali wu ka so.

27 Bak tla bomti ten bi ilga nguki gwe a lil kawu so, ama ngo ilga nguki gwe ba a lil ka sowu, ilga nguki gwe a talakii ten mbit mbadl man lashi pakti wu. Gwisi ka de wunda ga ilga nguki gwe Yen ga Mbalan a balkii wu. Ten de Nya Aba bo sheda gwas ten Almasihu yek ta zi lali de ta yedde nati.>>

28 Yek sa ngemti de, <<Dani kan ma pi ama pal wul jwe Nya lami de tan pali wu ye?>>

29 Yek Yesu ballisi de, <<Il-gwe Nya lami go, yek de tak balan gem na malgwe ta shinti sut wu.>>

30 Yek sa po ngemti de, <<Wul ngipti ang bi gwi kan

ka pali a ma yeni tan bal gem na ki gwi? Yek ka pali ye?

31 Man zat jinan nguk manna ka me, nak gwe ni ga lishi wu de, <Ta balsa ilga nguki sut nya de tas nguki.>*

32 Yek Yesu wulsi de, <<Gem amik ka hwikii wu, Musa ka balkii ilga nguki sut nya so, ama Aba gi ka balkii ilga nguki ga gem sut nya.

33 Ten de ilga nguki ga Nya ka de malgwe yil sut nya, ata nima bal ti mbalan ji dii atl mbadli wu.>>

34 Yek sa ballit de, <<Man nalti ningo ngusini balti ilga nguki gwisi ko a gasi.>>

35 Yek Yesu dlam de, <<Amik de ilga nguki gwe a bal mbadl wu. Malgwe li tet malan go kuzan a po tlot so, a malgwe bal gem na ami go kalkaze a tlot so ko njet.

36 Ama nak kangwe a hwikii wu, kaa yenan wi mas na nak gwisi yek bakaa bal gem so.

37 Mas majwe Aba gi balansi go sa li tet malanni, a malgwe li tet malan go ba mbolti so.

38 A yil sut nya de ta pal il-gwe a lami wu so, ama ten de ta pal ilgwe malgwe shinan wu lami wu.

39 A ilgwe malgwe shinan wu lami go, yek de ba ko ta de nam ka majwe ta balansi wu gil ka so, ama ba tilsi ten cin pakti ga dii atli.

40 Ten de lamti ga Aba gi ka de, mas malgwe nama yenti ga Yeni ata nama bal ti

* 6:31 6:31 Yen Yil 16:4; Nih 9:15; Zab 78:24.

gem nati wu, ta mbi mbadl man lashi pakti wi, a ba tlilti ten cin pakti ga dii atli.>>

41 Ten nak gwisi kan yek man Yehuda njel nalanti ten Yesu ten de ta wuli de, <<Amik de ilga nguki gwe yil sut nya wu.>>

42 Yek sa dlam de, <<Ale gami wo Yesu kan na yen ga Yusupu, malgwe ma yis aba suk ana gwas wu? Dani kan ta dlam de, <Sut nya kan a yil gwi?>>

43 Yek Yesu ballasi de, <<Zakan nalanti ka dlo gwakan.>>

44 <<Ba malgwe a man lat tet malan wu, seko kume Aba de ta shinan wo ka dlak mali tedi, a ami wo ba tlilti ten cin pakti ga dii atli.

45 Ni ga lishi ka lishti ji man dlamti gaba ga Nya de, <Mas jwasan Nya ka mbokisi ang ten wul.>† A mas malgwe kat kang, yek ta kan ilgwe Abe mbok ang dani wugo mali a li tet malanni.

46 Malgon bo taba yenti ga Abe so, se malgwe yil sut mal Nya wu, ti na ngus ka taba yen ga Abe wi.

47 Gem amik ka hwikii wu, mas malgwe bal gem go mbadl man lashi pakti nit da.

48 Amik de ilga nguki man balti mbadli.

49 Man zat jwakan nguk manna ka me, ama mas na nak gwisi yek sa mashi.

50 Ama ilga nguki gwe yil sut nya kawu, ten de mas malgwe nguk ilga nguki gwisi go ta mash so.

51 Amik de ilga nguki man balti mbadl gwe yil sut nya wu. Mas malgwe nguk ilga nguki gami go ta mbi mbadl man lashi pakti. Ilga ngukisi kade dli gini, gwe de ba bali ta mbalan ji dii atl mbi mbadl wu.>>

52 Yek man Yehuda njel dlakti gaba i'e ka dlo gwasan asa nama wulti de, <<Dani kan malgan a balanni tludli gwasi ama ngukan gwi?>>

53 Yek Yesu wulsi de, <<Gem amik ka hwikii wu, de hal kume kaa nguk tludli ga Yen ga Mbalan so, a bakaa tla hwulan gwas sogo, mbadl man lashi pakti ni ka kii so.

54 Mas malgwe ata nguk tludli gini ata tla hwulan gi go mbadl man lashi pakti nit da, a ba tlilti ten cin pakti ga dii atli.

55 Ten de tludli gi kade ilga nguki ga gem, a hwulan gi wo ilga tle ga gem kan.

56 Mas malgwe ata nguk tludli gini ata tla hwulan gi go, ta nama damti gwas ka ami, a ami mago a nima damti ka mali.

57 Nak kangwe Aba de mbadl nit da wu shinanni yek a nama damti ten bi gwas wu, ten nak gwisi kan mas malgwe pallan de ilga nguki gwas wu a mbi mbadl ten bi gini.

58 Amik de ilga nguki gwe yil sut nya wu. Man zat jwakan nguk manna ama yek sa mashi, ama malgwe nguk ilga nguki gami go,

ta mbi mbadl maṇ laṣhi pakti.>>

⁵⁹ Yesu dlam mas wul jimi ka sa'i gwe ta nisi ma mbokti ang ten wul ka lu motgaa a Kaparnahum wu.

Mil lishti ji Yesu wonti za-kti

⁶⁰ Na kumti nak gwisi, yek wonti ka mil lishti jwas dlam de, <<Gaḃa gaṇ go maṇ bomti kaṇ, wok ka man kanti wo?>>

⁶¹ Nak de Yesu yisi de mil lishti jwas nama nalanti ten wul jimi wu, yek ta hwisi de, <<Mbokti ang ten wul gami ndakii mbadl a?

⁶² Ni kaṇ kaa kumi gwi, de kaa yen Yen ga Mbalan ten palti to ka lu gwe de ta yil sut du wu!

⁶³ Shishi kaḃe maṇ baṽti mbadli, dli ga mbalan wo ten bi ilgon kaṇ ni so. Gaḃa gwe a dlamikii go gaḃa ga Shishi kaṇ a mbadl ka pak.

⁶⁴ Ama majon ni da ka kii majwe baṣa baṽ gem sowu.>> Ten de Yesu yis majwe baṣa baṽ gem naṽi sowu tet ten ndat zhile suk maṽgwe a baṽ bi gwas wu.

⁶⁵ Yek Yesu po wuli de, <<Ilgwe laki yek a hwikii de maṽgon a man laṽ tet malan so seko de Aba baṽti iko laṽ tet wukgu.>>

⁶⁶ Kaal da gaḃa gami de Yesu dlam wu, yek wonti ka mbalan jwe sa nama kopti gwas wu zakti, yek sa zak kopti gwas kaali.

⁶⁷ Yek Yesu gem mil lishti de kutl cet lobi de, <<Kii mago

kaa nama lamti zaṽgaa ma?>>

⁶⁸ Yek Siman Biturus ballit de, <<Bagaa mal wok ma li wo? Gaḃa maṇ baṽti mbadl maṇ laṣhi pakti nik da.

⁶⁹ Ma baṽ gem a ma yisi de kik de Maṇ Cilti ga Nya.>>

⁷⁰ Yek Yesu balli de, <<Ale kii de kutl cet lop kaṇ a botlkii na? Ama de nam ka kii wo shedan kaṇ?>>

⁷¹ (Ta nama gaḃa ten Yehuda yen ga Siman Iskariyoti, ten de tik ka baṽ bi gwasi, ko de ti wo de nam kaṇ kaṣi de cutl cet lobi wu.)

7

Yilkeni ji Yesu baṽ gem naṽi so

¹ Kaal da nak gwisi yek Yesu maṽl ḃanka ban ji Galili ka, ama yek baṽa lami de taṣ li Yehudiya so ten de maṇ Yehuda jwe ni kaṽi wu nama lamti tlot gwasi.

² A biki ga maṇ Yehuda gwe asa mbe de Biki Bukka wu bal njaa,

³ Yek yilkeni ji Yesu wulti de, <<A mbunan de taḃ zak dee taḃ li Yehudiya, ten de ta mil lishti jwa yen wul ngipti bi ang gwe ka nama palti wu.

⁴ Ai mas maṽgwe nama lamti de ta mbalan yisti i'e go ta hwundalan palti wul gwas so. Nak de ka nama palti wul jin wu, se taḃ mboki ang dii atl ten gaa gwa taṣ yiski da.>>

⁵ Ten de ko ta yilkeni ji Yesu mago sa baṽ gem naṽi so.

⁶ Ten nak gwisi kaṇ yek Yesu hwisi de, <<Sa'i gi bo pi so, a malkii wo ko ta

sa'i gwik-gwi ten ndwal gwas kan ni.

⁷ Kii wo dii atli a ngekii so, ama ami wo ta ngeni ten de a nitma dlamti byas pal̄ti wul gwe ata pal̄i wu.

⁸ Kii wo lan̄ ka lu Biki. Ami wo ba li ka lu biki so ten de sa'i lat̄ gi bo pi so.>>

⁹ De Yesu dlamisi ga ba gwisi wu, yek ta nak lam̄ damti a Galili.

¹⁰ Ama de yilkeni jwas li ka lu biki wu, yek Yesu li ka lu biki ama mukli ba de ten gwel ga mbalan so.

¹¹ Yek man̄ Yehuda ngusi ngot gwas ka lu biki, asa nama kum gazi de <<Mallu ka yi?>>

¹² Yek wonti mbalami ngusi ga ba ten Yesu mukli danka dlo jwasan ka. A jon jwasan nama wulti de, <<Ti wo hwa mbalan kan.>>

A jon wo sa nama wulti de, <<Wowo, ai shelti kan ta nama shelti ga mbalan.>>

¹³ Ama yek ba malgon man ga ba tenti ka mbalan ten dii so, ten de sa nima banti bacina ji man̄ Yehuda.

Yesu mboki ang mbalan ten wul ka lu Biki Bukka

¹⁴ Se sa bal ka dlo ga Biki yek Yesu te ka dii boo lubii ga Nya, yek ta njeli mbokti ang mbalan ten wul.

¹⁵ Yek man̄ Yehuda ngip ang bi asa nama kumti gazi de, <<Dani kan malgan pi yek ta yis wul jin jwi de bata bo taba lat̄ ka lu koyat lishti sowu?>>

¹⁶ Yek Yesu ballisi de, <<Wul jimi de a nama ma

mbokti ang a a dani go ga gaa gi ka so, ama ga malgwe shinan sut wu kan.

¹⁷ Mas malgwe botli de tas pal̄ ilgwe Nya lami go, ta yisi de mbokti ang ten wul gi wo sut mal Nya kan ni, a ba ga gaa gi ka so.

¹⁸ Malgwe ata mbok ang ten ga ba ga gaa gwas go, nalti kan ti nima ngweti gaa gwasi, ama malgwe a ta pal̄ wul ten de tas ngwe nalti malgwe shinti go, man̄ pal̄ti gem kade ti, a bata pal̄ lashi gem so.

¹⁹ Ale Musa ka balki mbat ga ba na? Mas na gwisi yek ba malgon ka kii kop mbat gabe so. Yek laki de kaa nama ngot tlot gi ye?>>

²⁰ Yek mbalami ballit de, <<Ki wo man̄ mazhe kan wok nama ngot tlot gwa wo?>>

²¹ Yek Yesu wulsi de, <<A pal̄ wul ngipti ang bi de nam ama yek mas jwakan ngip ang bi.

²² Musa wulkii de tak palan salti, ko de tet malti kan yil tet so, ama tet mal man̄ gaz jwakan ji da kawu, mas na nu a kaa sal̄ yen Gas Shukti.

²³ Ama nak de akaa sal̄ mil Gas Shukti ten de tak koban mbat ga ba ga Musa wu, yek laki de kaa lil mbadl na ami ten de a ndok dli ga mbalan Gas Shukti i'e ye?

²⁴ Zakan̄ kisti ga ba ten wul jwe a gwel gwakan yeni dani wu, ama Kisan̄ ga ba ten ndwali.>>

Yesu kade Almasihu

²⁵ Ka sa'i gwisi kan yek man̄ Wurshelima jon njel

kumti gazi de, <<Ale malgan kade malgwe sa nama lamti tlot gwas wu na?

²⁶ Tik gu ade ta nama gaba ka mbalan ten dii, a ba malgon wulti de ilgon so. Ko nak kan bacina ji nami kaman wi de tik de Almasihu na?

²⁷ Yekgu ma yis tet ka lu gwe malgan yil tet wu, ama de Almasihu ga gem tul wugo malgon a yis tet kalu gwe ta yil tet wu so.>>

²⁸ A Yesu nisi ma mbokti ang ten wul ka dii boo lubii ga Nyami, yek ta tlil yal nya yek ta wuli de, <<Yi, kaa yisanni a kaa yis tet ka lu gwe a yil tet wu. A tul ten de ta pal wul na iko ga gaa gi so, ama malgwe shinan go man palti gem kan. A bakaa yisti so,

²⁹ ama ami wo a yisti ten de sut malti kan ani a tik shinanni.>>

³⁰ De Yesu dlam nu wo yek mbalami ngo dopti gwas ama yek basa man tanti gwas so nak de sa'i gwas bo pi sowu.

³¹ Mas na nu yek wonti ka mbalami bal gem nati. Yek sa dlam de, Kume de Almasihu tul wugo, ta pal wul ngipti ang bi gwe a man ga malgami gwa?

Bacina ji man Yehuda ngo dopti ga Yesu

³² Yek Man Parisi kum mbalami ten gaba mukli ka dlo jwasan ten Yesu. Yek kidi ji man Paris suk man

Parisi shin man batti lubii ga Nyami de tas dopti.

³³ Yek Yesu wulsi de, <<Ani sukki ga nak njet sa'i, a pa a pal to mal malgwe shinan wu ka.

³⁴ Kaa ngoni a bakaa mbi so, a lu gwe ani go, kaa man lat so.>>

³⁵ Yek man Yehuda gaba suk yilkeni jwasan yek sa dlam de, <<A ako kan ta li ko gwe de hal ba ma po mbiti sowu? Ko nak kan ta li mal mbalan jinan de sani ga cati danka ka man Girik ka, a ta mboki ang mbalan ji man Girik ang ten wul kali na?

³⁶ Yek de gaa ilgwe ta nama dlamti wu ye, de ta wule <Kaa ngoni ama bakaa mbi so,> a yek de daamti gwas ye, de ta wule <Lu gwe ani go kaa man lat sowu ye?>>

Alkawol ga ze man balti mbadli

³⁷ Ten cin pakti ga biki cin gwe yek de bali ga biki wu, yek Yesu tlinya yek ta tlil yal nya yek ta dlam de, <<Mas malgwe kalkaze nama tlot gwas go tas li tet malanni tas tla ze.>>

³⁸ Mas malgwe bal gem na ami go, gwel ze gwe nama telti ze man balti mbadl wu a katal tot ka mbadl gwas nak* kangwe sa lishi ka gaba ga Nya wu.

³⁹ Yesu nama gaba kan, ten bi ga Shishi ga Nya gwe sa bal majwe sa bal gem nati wu. Ten de ka sa'i gwisi wo sa bo bal Shishi ga Nya mbalan

* **7:38 7:38** Sogo Malgwe kalkaze nama tlot gwas wu, tas li tet malanni. A ta tla ze 38malgwe bal gem na ami wu

so, nak de Yesu bo te ka nalti gwas sowu.

Mbalan cal gaba ten Yesu

40 De mbalami kum gaba gwisi de Yesu dlam wugo yek sa wuli de, <<Gem kan, malgan kade man dlamti gaba ga Nyami.>>

41 Naami jwasan wo yek sa wule, <<Tik de Almasihusi.>>

Ama naami wo yek sa kum gazi de, <<Nango Almasihusi wo tet Galili kan ta yil tet da?>>

42 Ale gaba ga Nya dlam de Almasihu wo ka gaz ga Dauda kan sa zati, a ta yil tet ka Baitalami ban gwe Dauda dam wu na?

43 Yek bi tatli mbalami ten Yesu.

44 Jon jwasan lami de tas dopti, ama yek ba malgon tanti so.

Lashi balti gem ga bacina ji man Yehuda

45 De man batti lubii ga Nyami pal tet du go yek kidi ji man Paris suk man Parisi ngemsi de, <<Yek laki yek bakaa kanti tet so ye?>>

46 Yek man batti lubii ga Nyami ndakisi de, <<Ai malgon bo taba gaba nak kangwe a malgan gaba wu so.>>

47 Yek man Parisisi wulsi de, <<Ahwap! Kii mago ta gillakii wu nwa?

48 Ko kaa yenan malgon tet ka bacina jwakan sogo man Parisi gwe ta bal gem nati wu?

49 Ama wonti mbalan jimi de basa yis ilgon tet ka mbat

gaba ga Musa sogo, ai majwe sa palisi bi gaa wu kan.>>

50 A Nikodimus de ta li mal Yesu tet da wu, ni ka man Parisisi yek ta wulsi de,

51 <<Nango mbat gaba ganan wuli de ta lil mbalan ka, tun a bama bo kuman gaba tet ka bi ga mali ten de ta yis ilgwe mali nama palti wu sa?>>

52 Yek sa ballit de, <<Ki mago man Galili kade ki a? Bo bodlali ka gaba Nya tak bo yeni la, ai man dlamti gaba ga Nya gon a taba yilti tet Galili so.>>

53 Yek paa ko wokko li lubii gwasi.

8

1 Ama yek Yesu to ten Tlandal Tlindi Zaitun.

2 Yek Yesu li lubii ga Nya buzge na gasi. Yek mbalami mas li tet malti yek ta dan na zhila ten de tas mbokisi ang ten wul.

3 Yek man yisti mbat gaba ga Musa suk man Parisi tulli kili gon gwe sa dopti ten pat palan wu. Yek sa laki yek kilisi dlal nya ka dlo gwasan,

4 yek sa hwi Yesu de, <<Man lishti, kili gan go ten pat palan kan sa dopti.

5 Ka mbat gaba ga Musa wo sa zini de, tan lak wundal jwasan na ye hal se sa mashi. Ki wo yek ka dlam ye?>>

6 Sa ngemti nu kan ten de tas kum ilgwe ta dlam wu sa nama lamti tas mbit na palti byas wul kangwe sa man talat gwas dlaboo wu da.

Ama yek Yesu ngus atli yek ta_pita palti lishti na_yen ang gwas ka_atli.

⁷ De sa_pita ngemti ga_Yesu wugo, yek ta_tlil gaa nya yek ta_wulsi de, <<Kume malgwe bo taba palti byas wul sowu ni da ka_kii go, ta_mali dam de malgwe a nda lakti gwas na_yesi wu.>>

⁸ Yek Yesu po ngusal gaa gwas atli yek ta_pita lishti ten atli.

⁹ De sa_kumi nu wugo, yek sa_njel zatgaa da_kali ka nam nam, kan tet ten kakshe gwasan hal yek la nak'eni gwasan, yek sa_zak Yesu na ngusi suk kilisi a nya a cina gwasasi.

¹⁰ Yek Yesu tlinya yek ta ngemti de, <<Kili mbalan, sa bal ko? Malgon man lilti gwa ka so nwa?>>

¹¹ Yek ta_ballit de, <<Wowo malgon gon mani so, man nalti.>>

Yek Yesu ballit de, <<Ko ta_ami mago ba lilki ka so. Ningo zigaa ama bak po pal byas wul so.>>

Yesu kade cilti ga_dii atli

¹² Yek Yesu ci cina na dlamti gaba mbalan yek ta wuli de, <<Amik de cilti ga_dii atli. Mas malgwe nama kopti gi go ta li ka damshal so, ama ta mbi cilti ga_mbadli.>>

¹³ Yek man Parisi wulti de, <<Ka nama balti sheda ten gaa gwa ten nak gwisi kan sheda gwe ka_bali go gem ka so.>>

¹⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Kume a bal sheda ten gaa gi mago, sheda gwe a bali go

gem kan, ten de a yis lu gwe a yil sut wu suk lu gwe ba li wu. Ama kii wo kaa yis lu gwe a yil sut wu sogo lu gwe ba li wu so.

¹⁵ Kii wo kangwe a mbalan kus wullu kan a kaa_kis gaba, ama ami wo ba_ba kisi gaba malgon so.

¹⁶ Ama kume de ba kis gaba mago, kisti gaba gi wo ga gem kan, ten de ami na ngwe kan ani so. Aba de ta_shinan sut wu ni suk ami.

¹⁷ Ka_mbat gaba gwakan wo, sa_lishi de kume mbalan de lop bal sheda ze de nam ten wul go, shede wo gem kan.

¹⁸ To, a mi wo a nama balti sheda ga_gaa gini a Abe de ta_shinan sut wu kade na de lobi.>>

¹⁹ Yek sa ngemti de, <<Ako kan Aba gwa wi si ni ko na?>>

Yek Yesu ballisi de, <<Kaa yisan so aba kaa yis Aba gi so pak. De da kaa yisan go da kaa yis Aba gi pak.>>

²⁰ Ta_dlam gaba jimi ka sa'i gwe ta_nisi ma mbokti ang ten wul njaa mal lu gwe asa_zi wulpi ka_lubii ga_Nya wu. Ama mas na_nu yek ba malgon dopti so, ten de sa'i gwas bo pi so.

Lu gwe ba li go ka man lat so

²¹ Yek Yesu po wulsi da de, <<Ba zigaa ka a kaa ngoni, a kaa mash ka palti byas wul gwakan. Lu gwe ba li go, kaa man lat kali so.>>

²² Gaba gami laki yek bacina ji man Yehuda kum gazi de, <<Ko nakkan ta tlo

gaa gwas ka na, de ta wule,
<Lu gwe ba li go, kaa man lat
sowu?>>

²³ Yek Yesu ci cina na
dlamti de, <<Kii wo tet ka dii
atl gan kan, a ami wo sut nya
kan a yili. Kii wo ga dii atl
gan kan, ami ga dii atl gan ka
so.

²⁴ Gwisi ka laki yek a
wulkii de kaa mash ka palti
byas wul gwakan, de hal
kume kaa bal gem ten de
amik de malgwe a hwikii
de Amik de ti wu* sowu
kaa mash ka palti byas wul
gwakan.>>

²⁵ Yek sa gem Yesu de,
<<Bohwe wok de ki wo na?>>

Yek ta ballisi de, <<Amik de
malgwe a hwikii tun tet ten
ndat zhile wu.

²⁶ Wul wonti ni da gwe ba
man dlamti tenkii a kisikii
gaba da wu. Ama malgwe
shinan sut go gem kan ata
dlami, a ilgwe a kumi malti
wu kan a dلامي mbalan ji dii
atli.>>

²⁷ Yek ba mbalami yis
gaami ten de ten Aba gwas
kan ta nisi ma gaba so.

²⁸ Ten nak gwisi kan yek
Yesu wulsi de, <<Ka sa'i gwe
kaa tak yen ga mbalan nya
wu kan, kaa lak yis gaami
ten de Amik De ti. Ka yis
gaami ten de ba ba pal ilgon
na iko ga gaa gi so, ama ilgwe
Aba mboki ang dani wu kan
a dلامي tokte.

²⁹ Malgwe shinan wu ni
suk ami ta zakanni ami na
ngwe so, ten de ilgwe ta lami
wu kan pali dlip.>>

³⁰ Ka sa'i gwe Yesu dlam
wul jimi go, yek wonti
mbalan ngassi tenti.

Mbit gaa ga gem

³¹ Yek Yesu wul man
Yehuda jwe sa bal gem nati
wu de, <<De kume kaa ci
cina na kopti wul jwe a
mbokikii ang dani wugo, kiik
de mil lishti jini ji gem.

³² Kaa yis gem a gemi a laki
akaa mbi gaa.>>

³³ Yek sa ballit de, <<Mi
wo gaz ji Ibarahim kan a
bama bo taba damti de zhel
ji malgon so. To yek laki yek
ka dlam de ma mbi gaa ye?>>

³⁴ Yek Yesu ndakisi de,
<<Gem amik ka hwikii wu,
mas malgwe ata pal byas wul
go zhel ga palti byas wul kan.

³⁵ Ai, zhel wo bata dam ka
lubii ko a gasi so, ama yen wo
ga lubiimi kan ko a gasi.

³⁶ Ten nak gwisi kan, hal
kume de Yeni balkii mbit gaa
go, kaa mbi mbit gaa ga gem.

³⁷ A yisi de kii wo man gaz
ji Ibarahim kan, ama yekgu
kaa nama ngot tlot gini, ten
de kaa kan mbokti ang ten
wul gi so.

³⁸ A nikii ma dlamti ilgwe a
yeni mal Aba gi wu, ama kii
wo ilgwe kaa kumi mal Aba
gwakan wu kan kaa nama
palti.>>

Shedan kade Aba gwakan

³⁹ Yek sa ballit de, <<Ai,
mi wo Ibarahim kade Aba
ganan.>>

Yek Yesu wulsi de, <<De
da kume Ibarahim wo Aba

* 8:24 8:24 SogoAmik de ti suk ndati de 28 pak

gwakan ka go, da kaa palan ilgwe Ibarahim pali wu.

⁴⁰ Ama yekgu kaa nama lamti tlot gini, ami malgwe dlamikii gem ga gaba gwe a kumi mal Nya wu. Ai, Ibarahim wo ta palan ilgon nu so.

⁴¹ Ten nak gwisi kan, ilgwe a Aba gwakan pali wu kan kaa nama palti.>>

Yek sa wulti de, <<Ka nama lamti tak wule mi wo aba nini gaa sa! Nya na gaa gwas ka de Aba ganan, a tik de Aba ganan ti na ngusi.>>

⁴² Yek Yesu wulsi de, <<Da Nya kani de Aba gwakan go kaa lamanni, ten de sut mal Nya kan a yili a ningo amik gu ade. Ten bi tulli ga gaa gi kan ani so ama tik shinan sudi.

⁴³ Yek laki a bakaa yis gaa ga gaba gi so ye? Ten de bakaa man katti kang so kan.

⁴⁴ Kii wo ji Aba gwakan Shedan kan, lamti gwakan wo tak palan ilgwe aba gwakan lami wu kan. Ti wo man tlot mbalan kan tun tet ten ndat zhile, gem hwotti so ten de gem ni kati so. Kume ta shel lal wugo ta dlam bi gwas wi, ten de ti wo man shelti lal kan aba ga lali.

⁴⁵ Ama ten de gem kan a nama dlamti yek laki yek bakaa bal gem na ami so.

⁴⁶ Ka kii wo wok taba mbit gi na palti byas wul wo? De kume gem kan a nama dlam go yek laki yek bakaa bal gem na ami so ye?

⁴⁷ Malgwe de ti wo ga Nya ka go a ta kum ilgwe a Nya

dlam wu. Ilgwe laki de bakaa kumi sogo, yek de kii wo mbalan ji Nya ka so.>>

Yesu man Ibarahim

⁴⁸ Yek man Yehuda ballit de, <<Ashe gem ganan kan de ma dlam de, ki wo man Samariya kan a mazhe ni ka ki wu!>>

⁴⁹ Yek Yesu ballisi de, <<Ami wo mazhe ni ka ami so, Aba gi kan a balti nalti ama kii wo akaa mbulanni.

⁵⁰ A ngwe nalti gaa gi so, ama man ngoti ni da a malgwisi ka de man kisti gaba.

⁵¹ Gem amik ka hwikii wu mas malgwe kop mbokti ang ten wul gi go ta mash so ko njaa.>>

⁵² Ten gaba gwisi kan yek man Yehuda wuli de, <<Yeke! Gem, ningo ma yisi wi de man mazhe ka de ki. Ai, Ibarahim mashanni a nu kan mas man dlamti gaba ji Nya mashi, ama ki wo yek ka nama wulti de, <Mas malgwe kop mbokti ang ten wul gwa go ta mash so!>

⁵³ Ka daman gwa we ka manan Aba ganan Ibarahim ma? Ko ta ti gaa gwas mago ta mashi a nu kan man dlamti gaba ji Nya mash pak! De yek ka palli gaa gwa ye?>>

⁵⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Kume de a bal nalti gaa gi mago, nalti gi ni ten bi ilgon so. Aba gi ka ni de man balti nalti, malgwe akaa wule tik de Nya gwakan wu.

⁵⁵ Kii wo kaa yisti so ama ami wo a yisti. Kume a dlam

de a yisti sowu ba dam de man shelti lali nakkii, ama a yisti a nama kopti gaba gwasi.

⁵⁶ Aba gwakan Ibrahim pal hwol tuk ten de ta yen sa'i gini, ta yeni yek ta pal hwol tuk i'e.>>

⁵⁷ Yek man Yehuda wulti de, <<Bo kumanti na! Ki de ka bo pal gin de kutl de namtan sowu, ama yek ka dlam de ka yen Ibrahim ma?>>

⁵⁸ Yek Yesu ballisi de, <<Gem, amik ka hwikii wu, tun a basa bo zi Ibrahim so kan Ani da!>>

⁵⁹ Ten gaba gwisi kan yek sa yem ye de sa lakti da. Ama yek Yesu hwun ka, yek ta yil daka lubii ga Nyami ka.

9

Yesu ndok malgwe sa zat dwa wu

¹ A Yesu nama lat nugo, yek ta yen malgon gwe sa zat dwa wu.

² Yek mil lishti jwas ngemti de, <<Man lishti, wok pal byas wul wo de sa zi malgan de dwa wu, ti nwa, ko man zat jwasi?>>

³ Yek Yesu balli de, <<Palti pal byas wul ga mali sogo ga man zat jwas ka laki so, ama ten de ta mbalan yen iko ga Nya tenti kan.

⁴ Ngetli kan tan cin cina na palti wul ga malgwe shinan sut wu tun ka cin. Ai gas nan tedi sa'i gwe ba malgon a man palti ilgon sowu.

⁵ Kume de hal a yi ten dii atl go, amik de cilti ga dii atli.>>

⁶ De ta dlam gaba gwisi wugo yek ta baza bakan ka atli, yek ta nyakam atli yek ta tuksi mali ten gwel.

⁷ Yek ta hwit de, <<Zigaa, sak pol gwel gwa ka ka bingi ze ga Silom.>> (ilgwe lishti gwisi nama mbokti ang dani go, yek de Malgwe sa Shinti wu.) Ten nak gwisi kan yek mali sak pol gwel ka, yek ta pali a ta nama yenti lu.

⁸ Yek yelan damti jwasi suk majwe ku na yenti gwas ten ngemti wul wu kum gazi de, <<Ale malgan kade malgwe ata dam na zhila ata gem wul wu na?>>

⁹ Yek jon ji mbalami wule ti kan.

Yek jon jwasan wule, <<Wowo, tet kan sa tesi sukti.>>

Mali ne go yek ta wulsi de, <<Yii, ami kan.>>

¹⁰ Yek sa ngemti de, <<Dani kan pi yek gwel gwa bul gwi?>>

¹¹ Yek ta ballisi de, <<Malgon wu de asa mbet de Yesu wu, ka nyakam atli yek ta tuksi ten gwel. Yek ta hwi de ta li bingi ga ze Silom ta poli ka. Ten nak gwisi yek a li yek a poli ka, yek a njel yenti lu.>>

¹² Yek sa ngemti de, <<Mali nan ako?>>

Yek ta wuli de, <<A yisi so.>>

Man Parisi bodlal kangwe dwami mbi ndokti wu

¹³ Yek sa tala malgwe tek go dwa kawu mal man Parisi.

14 To, ten gas shukti kan Yesu nyakam atli yek ta bul gwel ga mali.

15 Ten nak gwisi kan yek man Parisi ngemti ten kangwe pi yek gwel gwas bul wu. Yek mali ballisi de, <<Ta nyakam atli yek ta tuksi ten gwel, yek a poli ka, a ningo a balma yenti lu.>>

16 Yek man Parisi jon wuli de, <<Malgan go sut mal Nya kan ta yil so, ten de bata zak palti wul gas Shukti so.>>

Ama yek jon jwasan kum gazi de, <<Dani kan man palti byas wul a man palti wul ngipti ang bi nak gwisi gwi?>> Ten nak gwisi yek bi tatlisi tenti.

17 Yek sa po gem mali da, yek sa wulti de, <<Yek de daamti gwa tenti ye? Nak de ki kan ta bul gwel gwa wu.>>

Yek ta balli de, <<Ai, mali wo man dlamti gaba ga Nya kan.>>

18 Bacina ji man Yehuda wo sa bal gem de da go mali wo dwa kade ti ama yek ningo ta ba yen lu so. Ten nak gwisi kan yek sa shin lu yek sa mbe man zat jwas tedi.

19 Yek sa ngemsi de, <<Yen gwakan kade gan ma? Ti kan kaa wuli de kaa zat dwa gwa? Dani kan pi yek ningo ta balma yenti lu gwi?>>

20 Yek man zat ji mali balli de, <<Ma yisi de ti wo yen ganan kan, a de dwa kan ma zati.

21 Ama mi wo ma yis kangwe pi yek ningo ta balma yenti lu, sogo malgwe bulit gwel wu so. Ngemanti

ai ba yen mbalan ka po yi de ti so, ta dlamikii na bi gwasi.>>

22 Man zat jwas dlam nak gwisi kan ten de sa nama banti bacina ji man Yehuda ten de tet da go man Yehuda dlalli gaba de mas malgwe dlam de, Yesu kade Almasihu go sa mbolti daka lu motgaa gwasan ka.

23 Yek laki yek man zat ji mali dlam de, <<Ai, ti wo yen mbalan ka po yi so ngemanti.>>

24 Yek sa po mbe malgwe de tet da go dwa kade ti wu da. Yek sa wulti de, <<Dlam gem kangwe Nya a mbi nalti da wu. Ma yisi de malgwisi wo man palti byas wul kan.>>

25 Yek ta ballisi de, <<Ko man palti byas wul kade ti a, ami wo a yisi so. Wul denam kan a yisi. Tet da go dwa kade ami ama ningo a ba yen lu.>>

26 Yek sa ngemti de, <<Yek ta palik ye? Dani kan ta pi yek ta bulik gwel gwi?>>

27 Yek ta balli de, <<A dlamikii wi yek bakaa kati kang so. Yek laki de kaa nama lamti tak ya kumi da ye? Ko kii mago kaa nama lamti tak daman de mil lishti jwas kan?>>

28 Yek paa sa dlam mali byas gaba yek sa wulti de, <<Kik de yen lishti gwasi, ama mi wo mil lishti ji Musa kan!

29 Ma yisi de Nya gaba suk Musa, ama malgwisi wo ma yis lu gwe ta yil tet wu so.>>

³⁰ Yek mali ballisi de, <<Ase kan a nama yenti wul gipti wul ang bi! Kaa yis lu gwe ta yil tet wu so, ama yek ta buli gwel.

³¹ Ma yisi de aba Nya a kati kang man pal'ti byas wul so. Ama ata kati kang mal'gwe ata ngusit atli ata kumit bi wu.

³² Tun ten ndat zhila ga dii atli sa bo taba kumti de mal'gon bul gwel ga mal'gwe sa zat dwa wu so.

³³ Ai, de da kume sut mal Nya kan ta yil sut sogo da ta manan pal'ti ilgon so.>>

³⁴ Yek sa balli mali de, <<Ki de sa zak ka pal'ti byas wullu, ama yek ka nama lamti tak mbokini ang ten wul la?>> Yek sa mbolti.

Dwa ga Shishi ga Nya

³⁵ De Yesu kumi de sa mbol mali de ta mbit wugo yek ta ngemti de, <<Ka bal gem na Yen ga Mbalan ma?>>

³⁶ Yek mali ngemti de, <<Man nalti, wok de ti wo? Hwini ten de ta bal gem nati.>>

³⁷ Yek Yesu wulti de, <<Ai, ka yenanti wi, tik de mal'gwe ta nama gaba sukki ninge wu.>>

³⁸ Yek mali dlam de, <<Bagaa, A bal gem wi,>> yek ta ngusit atli.

³⁹ Yek Yesu wuli de, <<A tul ten dii atl gan ten de ta pal kisti gaba kan, ten de ta dwa man yenti lu, a majwe man yenti lu dam de dwa.>>

⁴⁰ De man Parisi jwe sani sukti wu kumi nu wugo yek sa ngemti de, <<Yek ke? ka

nama wulti de mi mago dwa kade mi pak a?>>

⁴¹ Yek Yesu wulsi de, <<Ai, da dwa kani de kii go da pal'ti byas wul a nikii gaa so. Ama nak de kaa dlam de kaa nama yenti lu wu, to, byas wul gwakan yikii gaa.

10

Cingalti gaba ten man kyo mbala

¹ <<Gem amik ka hwikii ge, mal'gwe bata te mal tunga mbala tu ka bi dlabii so ama yek ta to giba tu ka zobsi tantu go, to mali wo mukal kan a man batti tantu kan.

² Mal'gwe te malsi tu ka bi dlabii go tik de man kyo ga mbale.

³ A man batti dlabii bulit bi dlabimi, a mbale kati kang yal gwasi. Ata mbe mbala jwas na shin jwasan ata talasi debal.

⁴ De ta yilli mbala jwas debal wugo, ata ndesi cina, a mbale kop kaal gwasi ten de sa yis yal gwasi.

⁵ Ama sa kop mandaki so, seko tas abiti ten de sa yis yal ga mandaki so.>>

⁶ Yesu dلامي mbalami cingalti gaba, ama yek basa yis gaa ga ilgwe ta nisi ma dlamti wu so.

Yesu kade hwa man kyo

⁷ Ten nak gwisi kan yek Yesu po dlam de, <<Gem, amik ka hwikii wu amik de dlabii ga mbale.

⁸ Mas majwe tuli cina go mukal kan suk man batti tantu, aba mbale a katisi kang so.

⁹ Amik de bi dlabiimi mas malgwe te tumalan go ta mbi kisti.* Ta te gifi ata yili ata nama pat kyo.

¹⁰ Mukal wo ata tul kan ten de tas mukal wul, suk tloti ka, suk liti ka, Ama a tuli ten de tas mbi mbadli asa mbi ganjikami.

¹¹ <<Amik de hwa man kyo. A hwa man kyo wo tik de man bal mbadl gwas ten bi ga mbale.

¹² Yen haya de sa kanti ten de tas pi kyobi go ti wo mbala jwas ka so. Kume ta yen kadi labi ten lat tet wugo, a ta abi a ta zak mbale. A kadi labisi dop mbale jon a ta cat jon ka.

¹³ A mali abi ten de ti wo yen haya kan a ba ilgon hwotti na mbale so.

¹⁴ <<Amik de hwa man kyo, A yis mbala jini a mbala ji yisanni,

¹⁵ nak kangwe Abe yisan wu nu kan a Abe. A nima balti mbadl gi ten bi ga mbale.

¹⁶ Mbala jon ni da jwe ba sani ka tunga mbale jin sowu. Si mago ngetli kan ta talasi tedi. Si mago sa kati kang yal gini, asa dam de tunga de nam na man kyo de nam.

¹⁷ Ilgwe laki yek Abe nama lamti gi go yek de a bal mbadl gini a kan il gini.

¹⁸ Malgon a mani kanti mbadl gi ka so, ten de amik de man balti na gaa gini. Iko balti ni da, a iko kanti lisi ni

da pak. Ilgwe Aba gi zi palti wukgu.>>

¹⁹ Ten gaba gami de Yesu dlam wu kan yek man Yehuda njel calti gaba ka dlo jwasan tenti.

²⁰ Yek wonti kasi wuli de, <<Man mazhe kade ti nak gwisi ka laki yek ta nama boli. Yek laki de kaa katit kang ye?>>

²¹ Ama yek jon jwasan wule, <<Wowo, ai gaba gan go gaba ga man mazhe ka so. A mazhe mani bulti gwel dwa ma?>>

Man Yehuda nge Yesu

²² Ka sa'i ndaditi asa nama biki ga daamti bulti lubii ga Nya a[†] Wurshelima,

²³ a Yesu nama matlti ka Baranda ga Sulemanu ka lubii ga Nya.

²⁴ Yek man Yehuda mogaa malti yek sa wulti de, <<Hal a gasi kan ka zak ni ka damshal gwi? Kume kik de Almasihusi go hwini ten dii la na.>>

²⁵ Yek Yesu ballisi de, <<A hwikii yek bakaa bal gem so. Wul ngipti ang bi gwe a pali ka shin ga Aba gi wu ka de wul jwe mbok ang tenan wu,

²⁶ ama yek bakaa bal gem so ten de kii wo mbala ji ka so.

²⁷ Ten de mbala ji wo asa kumi bi, a yissi asa kobanni.

²⁸ A nisi ma balti mbadl man lashi pakti, a basa mash so ko njaa, a ba malgwe a man kanti gwasan da ang gi ka na ndalti wu.

* **10:9 10:9** Sogo ba kwet ang gaa byas ilgon a mbit so † **10:22 10:22** Takti lubii ga Nya gwe yek de Hanukkah wu

²⁹ Aba gi de ta balansi wu ndal man ko wokko, a ba malgon a man kanti gwasan da ang gwas ka so.

³⁰ Ami suk Abe wo de nam kan.>>

³¹ Yek man Yehuda po yem ye da ten de sa lakti na nali.

³² Ama yek Yesu wulsi de, <<A palikii kidi wul ngipti ang bi sut mal Aba gi wonti, gwik a gibi kaa lakkii ten lakti gi gwi?>>

³³ Yek man Yehuda ballit de, <<Ai ba ten bi hwa wul gwe ka pali wu kan ma lakki so, ama ten bi gaba mbulti ga Nya gwe ka dlam wu kan. Ki de mbalan kawai wu ama yek ka nama pallat gaa gwa de Nya.>>

³⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Ai sa lishi ka mbat gaba gwakan de, Nya dlam de, <Kii wo wul jwe asa ngusisi atl wu kan>‡!
³⁵ A ma yisi de gaba ga Nya gwe sa lishti wu bo taba shelti lal so, de kume Bagaa mbe majwe kum gaba gwas wu de, <wul jwe asa ngusisi atl wu>

³⁶ to, a ami de Aba botltlanni yek ta shinan sut ten dii atl wu hwa, dani kan a dam de gaba ga mbulti ga Nya ten de a wule, <Yen ga Nya kade ami gwi?>

³⁷ Kume de hal wul jwe Abe nama palti wu kan a nama palti sowu, to bak balan gem na ami so.

³⁸ Ama kume a nama palti wul jwe ta nama palti wu go, ko bak balan gem na ami so ma wu, balan gem na palti

wuli, ten de tak yisini akaa yis gaami de, Abe ni ka mi, a ami mago ani ka Abe.>>

³⁹ Yek sa po ngwe tas dopti da, ama yek ta yil daka ang gwasan ka.

⁴⁰ Yek ta pal te kat atl ga Yodan ka, ka lu gwe Yohana nda palti Baptisma wu, yek ta dan kali.

⁴¹ Yek mbalan wonti tul malti. Yek sa ngusi wulti de, <<Ko de Yohana pal wul ngipti ang bi sowu, ama mas gaba gwe ta dlam ten malgan go gem kan.>>

⁴² Ka lu gwisi wo yek mbalan wonti ngassi ten Yesu.

11

Mashkan ga Li'azaru

¹ A malgon ni da shin gwas kade Li'azaru cwo nama cit gwasi, ti wo man Betani kan a Betani wo ban ga ka Maryam kan suk yilka gwas Marta.

² Li'azaru de cwo nama cit gwas go yilka ga Maryam kan, a Maryami ka de malgwe shoti mil man tami wusan Bagaa ten asan yek ta taasi ka na madlan gaa gwas wu.

³ Yek yilkeni jwas ji modlisi shini lu Yesu de, <<Bagaa, malgwe ka lamti wu cwo nama cit gwasi.>>

⁴ De Yesu kumi nu wugo yek ta dlam de, <<Cwo gwisi a bo la ga mashkan so, ama nalti kan a tulli Nya, a mbalan bal Yeni nalti tumali pak.>>

5 Yesu lam Marta suk yilka gwas Maryam suk Li'azaru.

6 Ama ko de Yesu kumi de cwo nama cit ga Li'azaru wu, yek ta po mbal multi de lop ka lu gwe tani wu.

7 Ka kaali wo, yek ta hwi mil lishti jwas de, <<Tan palan te ka kat atl ga Yehudiya ka.>>

8 Yek mil lishti jwas hwit de, <<Man lishti, ka multi jon duk go man Yehuda ngwe tas lakki na ye, ama yek ka ba po pal tok a?>>

9 Yek Yesu ballisi de, <<Awa de kutl cet lop kani ten ndat cin de nam so nwa? To, mas malgwe nama zatgaa ka cin go bata kot asan so, ten de ta nama yenti cilti ga dii atl gan.

10 A mas man zatgaa ka gas wo ata kot asan ten de cilti ni malti so.>>

11 De ta pak dlamti gaba jimi wugo, yek ta wulsi de, <<Yelan ganan Li'azaru ndemba wi, ama bali a padaalti daka yembali ka.>>

12 Yek mil lishti jwas ballit de, <<Bagaa, kume a yemba kan tani go, ai, ta ndoki ni.>>

13 Yesu wo ten bi mashkan ga Li'azaru kan ta nama gaba, ama mil lishtisi wo sa dam gwa ten ndet yemba ga shukti kan ta nama gaba.

14 Yek pa Yesu dlamisi ten dii de, <<Li'azaru mash wi,

15 a nama palti hwol tuki ten bi gwakan nak de ani kali sowu, kangwe kaa man balti gem wu. Ama ningo ma lan malti.>>

16 Yek Tomas (malgwe asa mbet de Ngusan wu) wul yilkeni jwas mil lishtisi de, <<Mi mago tan lanni tan mashan sukti.>>

Yesu kade palti kaami suk mbadli

17 De Yesu mbuk lu kali wugo yek ta kumi de sa lep Li'azaru wi hal ta pal multi de wupsi ga lebi wi.

18 Betani wo njaa suk Wurshelima kan ni, dlentat gwasan pal mil de lop *so.

19 A man Yehuda wonti tul mal kaa Marta suk Maryam tas gabesi na mashan ga yilka gwasan.

20 De Marta kumi de Yesu ni tet wugo, yek ta li de tas wulit dem. Maryam wo yek ta dan a lubii.

21 Yek Marta wul Yesu de, <<Bagaa, ai, da ka nan da go yilka gi a mash so.

22 Ama a yisi de ko ta nak ninge mago Nya a balki mas ilgwe ka ngemi wu.>>

23 Yek Yesu hwit de, <<Yilka gwa aya pal kaami.>>

24 Yek Marta ballit de, <<A yisi de taya pal kaami, ten cin pakti ga dii atli.>>

25 Yek Yesu hwit de, <<Ai, amik de palti kaami a amik de mbadli pak. Malgwe ngasti tenan go, ko tas mash mago ta dam na mbadli.

26 A malgwe yi kaami yek ta ci cina na ngasti tenan go ta mash so. Ka bal gem na gaba gami a?>>

27 Yek ta ballit de, <<Yi, Bagaa, A bal gem ten de kik

* **11:18 11:18** Bi Girik sitadiya de kutl cet namtan Njet ka bali ta pal kilomita de mekan † **11:27 11:27** Sogo Kiristi

de Almasihusi,[†] Yen ga Nya gwe ta tul ten dii atl wu.>>

Yesu kuli

²⁸ De Marta dlam nu wugo, yek ta sak mbe yilka gwas Maryam yek ta hwit de. <<Mañ lishti bal da, ata nama mbet gwa.>>

²⁹ Na kumti nak gwisi yek Maryam tlinya bale-bale, yek ta li mal Yesu.

³⁰ To, aba Yesu bo mbuk lu ka bami so, ata yi ka lu gwe Marta lak wulit dem wu.

³¹ De mañ Yehuda jwe ni suk Maryam ka lubiimi de sa nama gabet gwas wu yen kangwe ta tlinya bale-bale yek ta yil debal wugo yek sa kopti kaali, sa daman gwa we nak kan ta sa kulu ten gazukdisi.

³² De Maryam mbuki ka lu gwe Yesu ni wu wugo yek ta yenti yek ta nda te atl ka a cina gwas yek ta wulti de, <<Bagaa, ai, da ka nan da go yilka gi a mash so.>>

³³ De Yesu yenti ten kulu yek ta po yen mañ Yehuda jwe sa tul sukti wu si mago sa nam kulu wu, yek ili tan mbadl gwas i'e.

³⁴ Yek ta kum gazi de, <<Ako kan kaa lepti ko?>>

Yek sa ballit de, <<Bagaa, lite tak yeni.>>

³⁵ Yek lnuw shoti Yesu.

³⁶ Ten nak gwisi kan yek mañ Yehuda wule, <<Bo yenan kangwe ta lamti wu na!>>

³⁷ Ama yek jon jwasan wuli de, <<Ale tik buli gwel ga dwa wu na? To, yek laki yek bata pal ilgon gwe a laki aba

malgan a mash sowu so ye?>>

Yesu palli Li'azaru kaami

³⁸ Yek ili po hwot Yesu ka mbadl gwas i'e da, yek ta li mal gazukdisi. Gazukdisi wo shu kan sa duk ka ye, yek sa yitla bisi ka na yesi gon.

³⁹ Yek Yesu wulsi de, <<Jekan yesi ka,>> Ama yek Marta yilka ga mali de ta mash wu wul Yesu de,

<<Bagaa ningo hwunisi wusan wi ten de ta pal multi de wupsi na mashkan wi.>>

⁴⁰ Yek Yesu hwit de, <<Ale a hwiki de kume ka bal gem go ka yen nalti ga Nya na?>>

⁴¹ Ten nak gwisi kan yek sa jek yesi ka. Yek Yesu lak gaa nya yek ta dlam de, <<Aba, a pal hwol tuki nak de ka kati kang wu.

⁴² A yisi de dlip aka kati kang, ama a dlam nak gwisi ten bi ga majwe sani ade wu, ten tas bal gem de kik shinan sudi.>>

⁴³ De Yesu dlam nu wugo, yek ta lil yal nya yek ta wuli de, <<Li'azaru, yil todi!>>

⁴⁴ Yek malgwe mashisi yil todi, ang suk asan gwas wo ga bali ka na hwol yadi, a cina gwel gwas wo ga yitle ka na hwol luka.

Yek Yesu wulsi de, <<Patlanti ka, tas zigaa.>>

Mañ Yehuda bel bi tas tlo Yesu

⁴⁵ Ten nak gwisi kan yek mañ Yehuda wonti jwe sa la gabet ga Maryam wu yen ilgwe Yesu pali wu, yek sa ngassi tenti.

46 Ama yek jon jwasan li mal man Parisi yek sa dlamisi ilgwe Yesu pali wu.

47 Yek kidi ji man Paris, suk man Parisi mbe motgaa ga bacina jwasan[‡] yek sa dlam de,

<<Yek ma nanma palti ye? Ma gami kawu ta nima palti wonti wul ngipti ang bi, gwe nama mbokti ang de ti wo sut mal Nya tani wu!

48 Kume ma zakanti yek ta ci cina na palti wul jimi go, mas mbalan a bal gem nati. A man Roma a tuli asa kamini lu ganan suk lubii ga Nya ganan ka.>>

49 Ama yek gon gwasan gwe asa mbet de, Kayapa wu, malgwe tik de bacina ga man Paris ten gin gwisi wu wulsi de, <<Kii wo kaa yis ilgon so ko njet.

50 Ase kaa yisan gaami so nwa! Ai, a mani ni ta mbalan de nam ka mash ten bi mbalan, da gwe ta mas mbalami ka lil ka wu.>>

51 Gaba gan de Kayapa dlam go daamti ga gaa gwas ka so, ama nak de tik de bacina ga man Paris ten ginisi wu, ta dlam gaba ga Nya de Yesu a mash ten bi ga man Yehuda,

52 ba de ten bi ji man Yehuda na ngusan so, ama ten de tas mo mil ji Nya jwe sani ga cati danka wu tas dam de nam.

53 Kan tet ten cin gwisi yek sa pal tantu ga kangwe sa pi asa tlo Yesu wu.

54 Ten nak gwisi kan yek ba Yesu matl ka man Yehuda ten dii so. Ka lal ga nak gwisi wo yek ta zak kat atl ga luisi yek ta li ka atl gwe ni njaa ka me wu, ka ban gwe asa mbe de Iprem wu, kali kan ta dam suk mil lishti jwasi.

55 De sa'i Biki Dakciti ga man Yehuda bal njaa wu, yek mbalan wonti jwe sa ni ka kauye wu to Wurshelima ten de tas pol gaa gwasan ka, nak kangwe a man Yehuda pali wu aba biki bo tul so.

56 Yek mbalan pita ngot ga Yesu kali, sa ngusi dlalti dan nya ka ka lubii ga Nya asa nama ngemti ji yilkeni jwasan de, <<Yek de daamti gwakan ye? Ko nak kan ta tul ka lu biki so na?>>

57 Ten de kidi ji man Paris suk man Parisi dlam wi de, ta mas malgwe yis lu gwe Yesu ni wu sak dlamisi kangwe sa dopti da wu.

12

Sa pi mil Yesu a ban Betani

1 A multi de mukka ka bali asa pal Biki Dakciti nugo, yek Yesu li ban Betani ban gwe kali kan Li'azaru malgwe de Yesu pallat kaami wu nama damti wu.

2 Kali kan sa pali ilga nguki ga ka gasi Yesu. Marta ka hulisi ilga ngukisi, a Li'azaru ni ka majwe sa nguk ilga nguki suk Yesu wu.

3 Yek Maryam kan buntan mil nardi man tami wusan man wulpi i'e, yek ta shoti

[‡] 11:47 11:47 Asa mbe motgaa gwisi de Sanhidirin

ten asan ga Yesu, yek pa ta taasi ka na madlan gaa gwas. Yek tami wusan ga mili njikan mas lubiimi ka.

4 Ama yek Yehuda Iskariyoti ti de gon kan ka mil lishti jwas wu, malgwe tik ka lak bal bi gwas wu wuli de,

5 <<Yek de ilgwe laki ba a wul mil man wulpi gami ka a bal wulpi majwe ba ilgon nisi da sowu so ye? Mil gwe wulpi gwas a mbuk batlti ga lebura ga gin de nam wu!*>>

6 Yehuda dlam gaba gami kan ba de ten de a bi ga majwe ba ilgon nisi da so wu hwotti kan so, ama ten de ti wo muka kadeti. Nak de tik nisi de man ngipti wulpi wu, ata mukali tet gabi.

7 Yek Yesu balli de, <<Zakanti, nak de ta zi mili ka kan ten de ga shiri ga cin gwe sa leban wu.

8 Ai majwe wul nisi da sowu nan sukkii ko agasi, ama aba ko agasi kan kaa ni suk ami so.>>

Sa bel bi ten de tas tlo Li'azaru

9 De man Yehuda wonti kumi de Yesu ni da kali wugo, yek sa tuli ba de ten bi ga Yesu tokte ka so, ama tas yen Li'azaru de Yesu pallat kaami wu pak.

10 Ten nak gwisi kan yek kidi ji man Paris pal tantu tlot ga Li'azaru pak,

11 ten de man Yehuda wonti ngassi ten Yesu, yek sa kopti ten bi ga Li'azaru.

Yesu te ka ban Wurshe-lima

12 De lu tlo wugo yek wonti mbalan jwe sa sa Biki Dakitisi wu kumi de Yesu ni ten tantu lat Wurshelima.

13 Yek sa kotl daa dabino yek sa yil to malti ka yek sa wulit dem asa nama tliti yal nya ten wulti de,

<<Hosana!†>>

<<Man albarka kade malgwe tul ka shin ga Bagaa wu!>>‡

<<Man albarka kade Guu ga man Yisraila!>>

14 De Yesu mbi yen zhaki gon wu yek ta to tenti, nak gwe sa lishi de,

15 <<Ba banti cik so, ki Sihiyona,

bo yen Guu gwa ten tulti, ten yen zhaki.>>§

16 Ten ndat zhile wo yek ba mil lishti jwas yis gaa ga mas wul jimi so. Se kaal da mbit nalti ga Yesu kan, yek sa lak yisi de mas wul jimi ni ga lishi tenti, a yekgu wuli pi nak kangwe de sa lishi wu.

17 Yek wonti mbalan jwe sani sukti ka sa'i gwe ta taki bi Li'azaru tas pallat kaami, a tas yil tot daka gazukdi kawu, ngusi dlamti mbalan ilgwe Yesu pali wu.

18 Wonti mbalan li mal Yesu tas wulit dem ten de sa kum wul ngipti ang bi gwisi de ta pali wu.

19 Yek man Parisi wul yilkeni jwasan de, <<Bo yeni ni ma cin ban so ko njet. A

* 12:5 12:5 Bi GirikDinari de zambal de mekan † 12:13 12:13 Bi Arameya <<Kisti>> gwe lak dam de gaba tashi ‡ 12:13 12:13 Yen Zab 118:25,26 § 12:15 12:15Yen Zak 9:9

yekgu mas mbalan ji dii atl bal ma kopti gwas!>>

Man Girik jon ngo Yesu

20 To, man Girik jon ni ka majwe sa sa ngusti atl Nya ka mbalan jwe sa la biki wu,

21 sa li tet mal Pilip, malgwe yil tet Betseda ka atl ga Galili wu, yek sa ngemti de, <<Man nalti, ma nama lamti gaba suk Yesu.>>

22 Yek Pilip lak hwi Andarawus, yek si de lobi li yek sa lak hwi Yesu.

23 Yek Yesu ballisi de, <<Sa'i gwe sa nalli Yen ga Mbalan wu pi wi.

24 Gem amik ka hwikii ge, de kume gwe alkama nda ka shu yek mash ka sogo, asa de gwesi de nam. Ama de kume gwesi mash ka wugo, a wut mil wonti.

25 Mas malgwe lam mbadl gwas go sa hwulti da. Ama mas malgwe nge mbadl gwas ten dii atl gan go, zati kan ta nama zati ka kangwe ba a paki ka sowu.

26 Mas malgwe a pali wuli go ngetli kan tas kobanni. A mas lu gwe ani go man palti wul gi ani kali suk ami pak. Aba gi a nalli mas malgwe ta nima palti wul wu.

Yesu dlam bi mashkan gwas

27 <<Ningo mbadl gi nama hwotti gini. Yek ba dlam ye? Ta wule <Aba kami sa'i gami ka nwa?> Wowo, ai, sa'i gamisi kade ilgwe laki yek a tul ten dii atl wu.

28 A, Aba nalli shin gwa!>>

Yek yal gon wul sut nya de, <<Ai, a nalli wi, a ba ya nalli da.>>

29 De mbalan jwe sani kali kum yali wugo, yek sa wuli de, <<Nyaze bo gaa wi.>> Jon jwasan wo yek sa wule, <<Yen shinti ga Nya ka hwit gaba!>>

30 Yek Yesu wulsi de, <<Yal gami wo ten bi gwakan kan tuli, ama ba de ten bi gi kan tul so.

31 Ninge kan sa kisi gaba dii atl gan, a ninge kan sa mbol man guu ga dii atl gan daka gobdian guu ka.

32 Ama sa'i gwe sa tilan tot daka atl ka go, ba dlak mas mbalan tet malanni.>>

33 Yesu dlam nak gwisi kan tas mbok ang ten wunda ga mashkan gwe ta pali wu.

34 Yek mbalami wulti de, <<Ma kumi ka mbat gaba ganan de Almasihu a mash so. To dani kan ka wuli de, <Ngetli kan tas tilil Yen ga Mbalan gwi? Wok de Yen ga Mbalami wo?>>

35 Yek Yesu wulsi de, <<Cilti ni sukkii ga nak njet sa'i. Lanni tun a cilti yi sukkii ten de damshal a lak man ngetl gwakan. Man lat ka damshal wo ta yis lu gwe ta nama lat wu so.

36 Balan gem na cilti tun a cilti yi sukkii, ten de tak daman de mil ji cilti.>> Yesu pakisi dlamti gaba wugo yek ta zigaa yek ta hwunisi ka.

Man Yehuda ci cina na nget balti gem na Yesu

37 Ko de Yesu ngusi palti wul ngipti ang bi wonti ten

gwel gwasan wu, ama mas na nak gwisi yek basa bal gem nati so.

³⁸ Gwisi pi kan ta njikan gaba ga Ishaya man dlamti gaba ga Nya de,

<<Bagaa wok bal gem na gaba ganen wo

a wok de malgwe sa mbokit ang ten iko ga

Bagaa go?>>*

³⁹ Yek laki yek basa man balti gem so, nak kangwe Ishaya po dlam ka luisi gon de,

⁴⁰ <<Ta pallaši de dwa

yek ta kangal mbadl jwasan ka,

ten de bas yen lu na gwel gwasan so,

a bas yis gaami ka mbadl gwasan so,

hal asa pal tet malanni ta ndoksi da so.>>†

⁴¹ Ishaya dlam nak gwisi kan ten de ta yen nalti ga Yesu yek ta gaba tenti.

⁴² Ama mas na nak gwisi wo wonti mbalan ngassi tenti, hal suk wonti mbalan tet ka bacina jwasan sa ngassi tenti. Ama ten de sa banti man Parisi yek basa dlam de sa ngas tenti so, ten de bas mbolsi daka lu motgaa gwakan ka so.

⁴³ Nak de sa lami de tas mbi tasti mal mbalan man kangwe sa lami de tas mbi tasti mal Nya wu.

Gaba ga Yesu a ndokali gaba mbalan

⁴⁴ Yek Yesu tlil yal nya yek wuli de, <<Mas malgwe bal

gem na ami go ami na ngwe kan mali bal gem da tokte so, ama ta bal gem na malgwe shinan sut wu.

⁴⁵ Mas malgwe nama yenti gi go, mali nima yenti ga malgwe shinan sut wu.

⁴⁶ Nak cilti kan a tuli ten dii atli ten de ba mas malgwe ngasti tenan wu dam ka damshal so.

⁴⁷ <<A mas malgwe kum gaba gini, ama yek bata kobi sogo amik de malgwe a kisit gaba wu so. A tul ten de ta pali nol dii atl so, ama a tul ten de ta kis dii atli.

⁴⁸ Mas malgwe ngeni yek ta nge kanti gaba gi go, malgwe a nolti wu ni da, gaba gwe a dlam wu ka nolti ten cin pakti ga dii atli.

⁴⁹ Ten de ilgwe a nama mbokti ang dani go gi ka so, ama Aba gi de ta shinan wu ka dlam ilgwe ba dlam wu, suk kangwe ba dlam gabe wu.

⁵⁰ A a yisi de mbalan a mbi mbadl man lashi pakti tumal gaba ga Aba gini. Ten nak gwisi kan mas ilgwe a dlam go ndakce kan ni suk kangwe Aba hwi de ta hwikii wu.>>

13

Yesu pol asan ga mil lishti jwasi

¹ Asa ni nak gwisi tun aba sa'i Biki Dakcitesi bo pi so. Yesu wo ta yisi de sa'i zakti dii atl gwas tas pal to mal Aba ka pali wi. Nak de ta lam mbalan jwas de sa ni ten dii

* 12:38 12:38 Yen Ish 53:1 † 12:40 12:40 Yen Ish 6:10 * 13:1 13:1 Sogota lamsi hal yek la pakti

atl wu, yek ta mbokisi ang ten kangwe ta lamsi wu.*

² Ka sa'i gwe Yesu suk mil lishti jwas nima ngukti ilga nguki ga ka gas wu, a shedan te ka mbadl ga Yehuda Iskariyoti yen ga Siman wi de tas bal bi ga Yesu.

³ A Yesu yisi de Aba lak mas wul ka ang gwasi, ta yisi de sut mal Nya kan ta yil sudi a malti kan ta pal to ka.

⁴ Yek Yesu tlinya yek ta ndus lukał gwas ga tu kaali ka, yek ta kan tawul yek ta hap te dlo ka.

⁵ Kaal da nak gwisi yek ta shot ze ka gali, yek ta njeli polti asan mil lishti jwasi, ata nama taasti ka na tawul gwe ta hap te dlo ka wu.

⁶ Yek Yesu li mal Siman Biturus. Yek Biturus wulti de, <<Bagaa, kik ka poli asan ma?>>

⁷ Yek Yesu ballit de, <<Nak ningo ka yis ilgwe a nama palti wu so, ama ka kaali wo kaa yis gaami.>>

⁸ Yek Biturus wulti de, <<Wowo, ami wo ka poli asan so.>>

Yek Yesu ballit de, <<To, de kume a polik ka sogo ki wo ilgon a mo sukki so.>>

⁹ Yek Biturus wulti de, <<Bagaa de nuk wu, asan gi kan ka poli ka tokte so ama poli suk ang suk gaa gi pak!>>

¹⁰ Yek Yesu ballit de, <<Malgwe wutit ze wugo asan gwas kan ata poli ka, dli gwas mbun wi. A yek ge

kii wo sabta nikii da, ama ba de mas jwakan ka so.>>

¹¹ Ten de Yesu yis malgwe a bal bi gwas wu, yek laki yek ta dlam de ba de mas jwakan kan sabta nikii da sowu.

¹² De ta polisi asan wugo, yek ta kin lukał gwas lwisi, yek ta pal ka lu damti gwasi yek dam atli. Yek ta ngemsi de, <<Kaa yis gaa ga ilgwe a palikii gwa?>>

¹³ <<A kaa mbe de Man <Lishti> suk <Bagaa.> A gem kan, ten de nak gwisi kan ni.

¹⁴ Tun nak de ami de Bagaa suk Man lishti gwakan ama yek a polikii asan wu, kii mago mbun de tak poli asan yilkeni jwakan.

¹⁵ A zikii lal wi, ten de kii mago tak pali nak kangwe a palikii wu.

¹⁶ Gem amik ka hwikii ge, zhel nal man baboo gwas so, a ba yen shinti nal man man shinti gwas so.

¹⁷ Ninge de kaa yis wul jimi wu, kaa dam de man albarka de kume kaa pali wu.

¹⁸ <<Ba de ten mas jwakan kan a nama gaba so. Ten de a yis majwe a botli wu. Gwisi wo ten de ta njikan ilgwe sa lishi ka gaba ga Nya kan, de, <Malgwe nama ngukti wul gi wu tli gaa.>†

¹⁹ <<A nikii ma hwiti gami kan tun ninge aba bo pi so, ten de kume de sa'i pi wugo akaa bal gem de Amik de ti.

²⁰ Gem amik ka hwikii ge, mas malgwe kan malgwe a shinti wu go ami kan ta kamanni, a malgwe kaman

† 13:18 13:18 YenZab 41:9

go, malgwe shinan wu kan mali kanti.>>

Yesu dlam de sa bal bi gwas

²¹ De Yesu dlam gaba gami wugo yek ili hwotti ka mbadl i'e. Yek ta dlam ten dii de, <<Gem amik ka hwikii ge, gon gwakan a bal bi gini.>>

²² Yek mil lishtisi ngusi yenti ga yilkeni jwasan ka shu gwel, ten de sa yis yen lishti gwe ta nama gaba tenti so.

²³ A gon ka mil lishtisi, yen lishti gwe Yesu lamti i'e ni na zhila njaa malti.

²⁴ Yek Siman Biturus hwit gaba ga pali na ang de, <<Ngemti, wok ta nama gaba tenti wo.>>

²⁵ Yek yen lishti gwisi dam te ka yek ta ngasti ten ngetl ga Yesu, yek ta ngemti de, <<Bagaa, wok de ti wo?>>

²⁶ Yek Yesu ballit de, <<Ba njop nak burodi ka gali, a malgwe a balti go tik de mali.>> De Yesu kan nak burodisi yek njop ka gali wugo yek ta bal Yehuda Iskariyoti yen ga Siman.

²⁷ Yehuda nama kanti burodisi, yek Shedān te kaṭi.

Yek Yesu wulti de, <<Il-gwisi de ka pali wu, se tak pali bale-bale.>>

²⁸ Ama yek ba malgon yis ilgwe laki yek Yesu dlamit gaba gwisi ka majwe sa nama ngukti wuli wu so.

²⁹ Nak de Yehudasi ka de man ngipti wulpi gwasan wu, yek jon ka mil lishtisi

dam gwa gwe Yesu nit ma hwiti de tas wul ilgwe sa lami de ga biki wu kan, sogo de tas bal ilgon man lashi wul.

³⁰ Ta nama kanti nak burodisi yek ta yili. Ka sa'i gwisi wo a gas ka bali.

Pyal mbat gaba

³¹ De Yehuda zigaa wugo yek Yesu dlam de, <<Ninge kan sa nalli Yen ga Mbalan, yek sa nalli Nya tumalti pak.

³² De kume Nya mbi nalti tumalti wugo,[‡] to, apaa Nya gaa gwas bal Yeni nalti a Yeni mbi nalti bale-bale.

³³ <<Mil jini, damti gi sukkii wo ga nak njet sa'i ka bali. Nak gwe a hwi man Yehuda de, lu gwe ba li go kaa man lat sowu, nak gwisi kan a nikii ma dlamti ninge de, kaa ngo lu gwe ani wu.

³⁴ <<Pyal mbat gaba kan a nikii ma balti de laman yilkeni jwakan. Nak kangwe a lamkii wu, nak gwisi kan kii mago laman yilkeni jwakan.

³⁵ Tu ten nak gwisi kan mas mbalan a yisi de, kii wo mil lishti ji kan, de kume kaa lam yilkeni jwakan wu.>>

Biturus a nge yisti ga Yesu

³⁶ Yek Siman Biturus ngemti de, <<Bagaa a ako kan ka li ko?>>

Yek Yesu ballit de, <<Lu gwe ba li go ka man kop gi nak ninge so, ama ka kaali wo ka kobanni.>>

³⁷ Yek Biturus ngemti de, <<Bagaa, Yek laki de ba man

[‡] 13:32 13:32 ka lishti jon ji cina wonti wo sa lishi De kume Nya mbi nalti tumalti goso

kopti gwa ninge so ye? Ai, ba balan mbadl gini ten bi gwa.>>

³⁸ Yek Yesu ballit de, <<Ase ka balan mbadl gwa ten bi gi nwa? Gem amik ka hwik ge, ka nge yisti gini asami de mekan aba gunda kol bo lak yal so!

14

Yesu kaḍe tantu laṭ mal Aba

¹ <<Ba ilgon hwotkii so. Balan gem na Nya a kaa bal gem na ami pak.

² Ka lubii ga Aba gi wo lu damti ni da wonti de nak gwise kani sogo, da ba hwikii nu so. Ba to kali a tok lakamikii lu.

³ Kume de a to yek a lakamikii lu wugo, ba pali a yemkii to malan ka, ten de tak daman ka lu gwe ani wu.

⁴ Ai, lu gwe ba li go ka yisan tantu lati.>>

⁵ Yek Tomas wul Yesu de, <<Bagaa, ai ma yisan lu gwe ka li wu so, dani kan ma yis tantu laṭ kali gwi.>>

⁶ Yek Yesu ballit de, <<Amik de tantui, amik de gemi a mik de mbadli pak. Ba malgwe a man laṭ mal Aba wu se ta kobi tu malanni.

⁷ De da gem kaa yisan go, da kaa yis* Abe pak. A nak ningo kaa yisti wi, a kaa yenti wi pak.>>

⁸ Yek Pilip wulti de, <<Bagaa, mbokini ang ten Abe, kume ka pali nugo ma mbi ilgwe ma lami wu yi.>>

⁹ Yek Yesu ballit de, <<Nak kangwe a dam sukkii ga tlaṭ sa'i nugo ama hal ninge yek baka bo yisan sa Pilip? Mas malgwe yenan wugo mali yen Abe wi. Dani kan ka wule, <Mbokini ang ten Abe gwi.>>

¹⁰ Ka balan gem de ani ka Abe, a Abe ni ka ami so nwa? Ai, gaḅa gwe a nikii ma dlamti go na iko ga gaa gi ka so. Ama Abe de tani ka ami wu ka nama palṭi wul jwasi.

¹¹ Balan gem na ami de a dlam de ani ka Abe a Abe ni ka ami wu, sogo balan gem ten bi ga wul ngipti bi ang jwe a pali wu.

¹² Gem amik ka hwikii ge, mas malgwe nama ngasti gwas tenan go ta pal wul jwe a nama palṭi wu. Hal ta pal kidi wul jwe kidi man jimi wu, ten de ba to mal Aba.

¹³ Mas ilgwe kaa ngemi ka shin gi go ba pali, ten de ta Abe mbi nalti tumal Yeni.

¹⁴ Ko yek kaa ngemi ka shin gi go ba palikii.

Yesu pal alkawol tulti ga Shishi ga Nya

¹⁵ <<Kume kaa laman go kaa kop mbat gaḅa gini.

¹⁶ A ba ngem Aba, ata balkii Man Zaṭ Ang ti ne go ta dam sukkii ba pakti.

¹⁷ Tik de Shishi ga gem, gwe ba dii atl a man kanti gwas so ten de dii atli bo taba yenti gwas so a bata yisti so. Ama kii wo kaa yisti wi, ten de ta nama damti sukkii, a ta dam ka mbadl gwakan.

* 14:7 14:7 Ka lishti jon ji cina wo de kume gem kaa yisan go, da kaa yisi

18 Ba zakkii nak majwe man zat jwasan mash kawu so, ba tul malkii.

19 Nak njet sa'i ka bali a ba dii atl a po yenan so, ama kii wo kaa yenanni. Ten de mbadl ni da, kii mago kaa dam na mbadl pak.

20 Ten cin gwisi kan kaa yisi de ani ka Aba gini, a kii wo kaa ni ka ami, a ami mago ani ka kii.

21 Mas malgwe yis mbat gaba jini ata nama kopti go tik de malgwe laman wu. A malgwe laman go Aba gi a lamti, a ami mago ba lamti a mbokit ang ten gaa gini.>>

22 Yek Yehuda (ba de Yehuda Iskariyoti so) wulti de, <<Bagaa, yek laki de mi kan ka mbokini ang ten gaa gwa, ama ba de dii atl kan ka mbokisi ang ten gaa gwa so ye?>>

23 Yek Yesu ballit de, <<Mas malgwe laman go, ta kop wul jwe a mbok ang dani wu. A Aba gi a lamti, ma tul malti a ma dam sukti.

24 Malgwe laman so go bata kop wul jwe a mbok ang dani wu so. Gaba jin de kaa nama kumti go, gaba ga gaa gi ka so, ama gaba ga Abe de ta shinan sut wu kan.

25 <<A dlamikii mas gaba jimi a yi sukkii.

26 Ama Man Zat Ang gwe tik de Shishi ga Nya, de Aba a shinti sut ka shin gi wu, tik ka mbokikii ang ten mas wul ata daamikii mas wul jwe a dlamikii wu.

27 A nima zakti gwakan ka tami damti, tami damti gi kan a nikii ma balti. Ba nak kangwe a dii atl bali wu kan a nikii ma balti so. Bak hwotan gaa gwakan so ba banti cikii so.

28 <<Kaa kuman ten dlamti de, <Ba zigaa ka a ba ya pal sut malkii da.> De kume kaa laman go, kaa pal hwol tuki ten de ba to mal Aba, ten de Abe mananni.

29 A, ningo a dlamikii wi tun a ba bo pi so, ten de sa'i gwe pi wugo akaa bal gem.

30 Ba po dlamikii wonti gaba so, ten de man guu ga dii atl gan nima tulti, ama iko nit da tenan so.

31 Ami wo a nama palti ilgwe Aba hwi de ta pali wu ndakce, ten de ta dii atl yisi de a lam Abe.

<<To, tlannya ma zakan lu gan.

15

Yesu kade tlindi inabi ga gem

1 <<Amik de tlindi inabi ga gem, a Aba gi wo tik de man kolti zhimi.

2 Mas yen angtlindi gwe ni ten ami de bata wut mil sowu ata wotl ka, ama mas yen ami gwe a wut mil go ata mba! lakanti ka* ten de ta mba! wut mil i'e da.

3 Ko ta nak ninge mago sabta nikii da ten bi ga gaba gwe a dlamikii wu.

4 Sa ten dli gini, ami mago ten dli gwakan. Nak kangwe a ba yen angtlindi inabi a

* 15:2 15:2 Bi man Girik ga lakanti yek de taasti pak

man wutti mil so seko kume de tani ten dli ga tlindi inabisi wu, nu kan kii mago kaa mani so seko kume de kan ten dli gi wu.

⁵ <<Amik de tlindi inabi, a kik de mil ami. Malgwe sa ten dli gini, yek a sa ten dli gwas go, mali ka wut wonti mil, ten de kume de ba suk ami ka so go kaa man palti ilgon so.

⁶ Mas malgwe sa ten ami sogo, mali ni nak yen angtlindi gwe sa wotl ka yek nko kawu. A mbalan moo wunda ji mil angtlindi jwisi asa wut ka wutu asa kweli ka.

⁷ Kume de kaa sa ten dli gini yek gaba gi sa ka kii go, kaa ngem mas ilgwe kaa lami wu asa palikii.

⁸ Palan hwa damti wundali gwe a mbok ang de kii wo mil lishti ji kade kii wu, ten de yek de ilgwe a tulli nalti Aba gi wu.

⁹ <<Nak kangwe Aba laman wu, nak gwisi kan a nima lamti gwakan. To, se tak daman ka lamti gwe a nikii ma palti wu.

¹⁰ Ami wo a kop mbat gaba ga Aba gini a dam ka lamti gwasi. Nak gwisi kan kaa dam ka lamti gini de kaa kop mbat gaba gi wu.

¹¹ A dlamikii gwisi kan ten de ta palti hwol tuk gi dam ka kii, a palti hwol tuk gwakan njikan da.

¹² Mbat gaba gi kade, tak laman yilkeni jwakan nak kangwe a lamkii wu.

¹³ Lamti gon man lamti gan so, de ta mbalan ba mbadl gwas ten bi ga yelan gwasi.

¹⁴ Kii wo yelan ji kan de kume kaa pal ilgwe a wulkii de tak pali wu.

¹⁵ Ba po mbekii de zhel so, ten de zhel yis ilgwe a ba boo gwas pali wu so. Ama a nama mbet gwakan de yelan jini ten de a dlamikii mas ilgwe a kumi mal Aba gi wu wi.

¹⁶ Kiik botlan so ama amik botlkii, yek a lakkii tak palan hwa damti nak tlindi man wutti mil jwe ba a paki sowu. Apaa Abe balkii mas ilgwe kaa ngemi ka[†] shin gi wu.

¹⁷ Mbat gaba gwe a zikii wu kade, tak laman yilkeni jwakan.

Dii atl a nge mil lishti ji Yesu

¹⁸ <<Kume de dii atl nge kii go, yisi de da go ta nge pa yek ta nda nget gwakan.

¹⁹ Da kume kii wo ga dii atl kani go, da dii atli a lam ilgon gwasi, ama ten de kii wo ga dii atl ka so, a botlkii tet ka dii atli, yek laki yek dii atli nima nget gwakan.

²⁰ Daaman ilgwe a dlamikii wu de, <Ba zhel a man bagaa gwas so.>[‡] Kume sa ci dlel-ngapcan go, kii mago sa cikii dlel-ngapcan pak. Da kume sa kop gaba gi go, da sa kop gaba gwakan pak.

²¹ Sa palikii mas wul jimi kan ten bi ga shin gini, ten de sa yis malgwe shinan sut wu so.

[†] 15:16 15:16 ka Sogona [‡] 15:20 15:20 Yen Yoh 13:16

22 Da ba tuli yek a dlamisi gaba sogo, da byas wul a nisi gaa so. Ama ningo hujja nisi da ten bi byas wul gwasan so.

23 Mas malgwe nge go, mali nge Aba gi pak.

24 A pal wul wonti ka dlo gwasan, wul jwe ba malgon bo ta ba palti so wu. De da a wule a palan wul jwisi so go, da byas wul a nisi gaa so. Ama ningo sa yen wul ngipti ang bi jwe a pali wu, ama mas nak gwisi yek sa ngeni yek sa nge Aba gi pak.

25 Gwisi pi kan ten de ta njikan gaba gwe ni lishi ka mbat gaba gwasan wu de, <Sa ngeni ten koo lu.>§

26 <<Ba shinikii lu sut na Man Zat Ami, ta yil sut mal Abe ata susut malkii. Tik de Shishi ga gem gwe a yil sut mal Abe wu, tik ka dlam gaba tenanni.

27 A kii mago sheda kan ten de tun tet ten ndat zhile kan kaa ni suk ami.

16

1 <<A dlamikii mas wul jimi kan ten de bak palan na kaal ten bi balti gem gwakan so.

2 Sa mbolkii daka lu motgaa jwasan ka. Gem sa'i yi tedi gwe de mas malgwe tlokii wu a dam gwa we Nya kan ta nit ma palti wul wu.

3 Sa pali nak gwisi kan ten de sa yis Aba so a basayisan so pak.

4 A dlamikii wul jimi kan ten de kume sa'i pat jwasan

pi wugo a kaa daami de a dlamikii wi.

Palti wul ga Shishi ga Nya
5 <<Ningo a ba to mal malgwe shinan sut wu. Ama mas na nak gwisi yek ba gon gwakan ngeman de, <A ako kan ka li ko so?>

6 Mbadl jwakan njikan na duu tuki ten de a dlamikii wul jimi.

7 Ama gem amik ka hwikii ge, zatgaa gi a manikii mani, ten de Man Zat Ang gwisi a tul so de kume a zigaa sowu. Ama kume a zigaa wugo ba shinikii lu sut na ti.

8 Sa'i gwe Man Zat Ami tul wugo ta mboki ang dii atl de daamti gwasan ten bi byas wul, suk palti wul ndakce, suk kisti gaba wo ndakce kan ni so.

9 Daamti gwasan ten byas wul ni ndakce so ten de sa nge balti gem tenanni,

10 Daamti gwasan ten palti wul ndakce ni ndakce so ten de ba to mal Aba gini aba kaa ci cina na yenti gi so.

11 Daamti gwasan ten kisti gaba ni ndakce so ten de sa kisi gaba man guu ga dii atl gan wi.

12 <<Naa wul wonti jwe ba dlamikii wu ni da ama nak ninge go kaa bo yis gaa gwasan so.

13 Ama sa'i gwe de Shishi ga gem tul wugo, ta mbokikii ang ten mas gem. Ten de gaba ga gaa gwas kan ta dlam so, ama ilgwe ta kumi wu kan ta dlam ata hwikii wul jwe a pi wu.

14 Ta balan nalti ten de ilgwe a hwit wu kan ta dlamikii.

15 Mas wul jwe ni Aba da go gi kan. Yek laki yek a dlam de Shishi a kan wul jwe a hwit wu a ta dlamikii.

Pal'ti duu tuk a dam de pal'ti hwol tuki

16 <<Kaal da nak sa'i gon wo kaa po yenan so, ama kaal da nak sa'isi gon wo kaa po yenan da.>>

17 Yek jon ka mil lishtisi hwi yilkeni jwasan de, <<Yek de ilgwe ta nama mbokti ang dani wu, de ta wule, <Kaal da nak sa'i gon wo kaa po yenan so, ama kaal da nak sa'isi gon wo kaa po yenan da wu ye?> A yek de ilgwe ta nama mbokti ang dani wu, de ta wule, <Ten de ba to mal Aba wu ye?>>

18 Yek sa ngusi kumti gazi de, <<Yek de ilgwe ta nama mbokti ang dani wu, de ta dlam de <Kaal da nak sa'i gon wu ye?> To, mi wo ma yis gaa ga ilgwe ta nama dlamti wu so.>>

19 Yesu lak yisi de mil lishti jwas nama lamti tas ngemti ten gaba gwisi wugo, yek ta wulsi de, <<Kaa nama ngemti ji yilkeni jwakan ten ilgwe a mbok ang dani wu de a dlam de, <Kaal da nak sa'i gon wo kaa po yenan so, ama kaal da nak sa'isi gon wo kaa po yenan da wu nwa?>

20 Gem amik ka hwikii ge, kaa kuli a kaa pal duu tuki, ama dii atl a pal hwol tuki. Kaa pal duu tuki, ama duu

tuk gwakan a pal de hwol tuki.

21 Kume de kili mbalan ba zi yen go a cit i'e ten de sa'i zat yen gwas pi wi. Ama de ta pak zat yen wugo a cicit gwe ta tla wu masanit ka, ten de ta njikan na hwol tuk ten de zi yen ten dii atli.

22 Nak gwisi kan nikii pak, ningo kani ka duu tuki ama ba ya yenkii da, apaa kaa pal hwol tuki. A ba malgon a kamikii hwol tuk gwakan ka so.

23 Ten cin gwisi wo kaa ngemi ilgon so. Gem amik ka hwikii ge, Aba a balkii mas ilgwe kaa ngemi ka shin gi wu.

24 Hal ninge kaa bo ngem ilgon ka shin gi so. Ngemini kaa mbi, ten de ta pal'ti hwol tuk gwakan njikan da.

A ci ban ten dii atl wi

25 <<Kode a dlamikii gaba na cingalti gaba ten de ta yillikii gaami da wu. Ama sa'i gwe de ba dlamikii gaba ten bi ga Aba ten dii wu ni tedi, aba ba po dlamikii gaba na cingalti gaba so.

26 Ten cin gwisi wo kaa ngem wul ka shin gini. Kaa ngem Aba na gaa gwakan, amik ka ngemti ka lal gwakan so.

27 Ten de Abe na gaa gwas nama lamti gwakan, nak de kaa lamanni yek kaa bal gem de a yil sut mal Nya wu.

28 A yil sut mal Aba yek a tul ten dii atli, a ningo ba zak dii atli ta pal to mal Abe ka.>>

29 Yek mil lishtisi wuli de, <<Yauwa! Ningo ka ba gaba

ten dii ca ka po yi ma gaḃa na cingalti gaḃa so.

³⁰ Ningo ma yisi wi de ka yis mas wul. Ka man ballat gaḃa ten kumti gaz wul tun aba mbalan bo ngemki so. Gami laki yek ma bal gem de sut mal Nya kan ka yili.>>

³¹ Yek Yesu ballisi de, <<Ashe ningo kaa bal gem wu nwa?>>

³² <<To, ama sa'i aya pi, hal nin mago yek gu pi wi gwe de mas jwakan a ap danka lubii jwakan ka akaa zakan na ngwe wu. Ama mas na nak gwisi wo ami na ngwe kan ani so ten de Aba ni suk ami.

³³ <<A dlamikii wul jimi kan ten de tak mbi tamti damti ka ami. Ten dii atl gan go kaa nama tlat bomti, ama daman na dlot mbadli ten de a ci ban ten dii atli wi.>>

17

Yesu ngemi Nya gaa gwasi

¹ De Yesu dlam gaḃa jimi wugo, yek ta til gaa gwas nya, yek ta gaḃa suk Nya yek ta dlam de.

<<Aba sa'i pi wi. Bal Yen gwa nalti, kangwe Yeni a balki nalti wu.

² Ten de ka bal Yeni iko ten mas mbalan ten tas bal mbadl man lashi pakti majwe ka balti si wu.

³ Mbadl man lashi pakti kade ta mbalan yiski, ki de Nya de Nam gwe ki na ngwe kan asa ngusik atl wu asa yis Yesu Almasihu gwe ka shinti sut wu.

⁴ A balki nalti ten dii atli ten de a pak palti mas wul jwe ka zi wu.

⁵ Ningo Aba, nallan na nalti gwe ni da a malki tun basa po pal dii atli sowu.

Yesu ngemi Nya mil lishti jwasi

⁶ <<A mboki mbalan jwe ka* balansi ten dii atl wu ang tenki wi. Tun tek go si wo jwakan, yek ka balansi a yekgu sa kop gaḃa gwa wi.

⁷ Yek ningo sa yisi de mas ilgwe de ka balan go tet malki kan ni.

⁸ Ten de gaḃa gwe ka hwi go a dlamisi yek sa kan wi, yek sa yisi de gem tet malki kan a yil sudi, yek sa bal gem de kik shinan sudi.

⁹ A nama ngemti gwa ten bi gwasan. Ba de ten bi ga man dii atl kan a nama ngemti gwa so, ama ten bi ga mbalan jwe ka balansi wu, ten de si wo mbalan jwa kan.

¹⁰ Ai mas ilgwe ni da go gwakan, a mas ilgwe nik da go gi kan. Asa nama yenti nalti gini tumal wul jwisi.

¹¹ A nama lat malki ba po ci cina na damti ten dii atl gan so. Ama si wo sa yi ten dii atli da paa. A Aba Man Cilti, katisi ang gaa na ndalti ga shin gwa gwe yek de shin gwe ka balanni ten de si mago tas dam de nam nak kangwe ani sukki wu.

¹² Sa'i gwe a yi suksi go, a katisi ang gaa na ndalti ga shin gwa, gwe yek de shin

* 17:6 17:6 Na bi ga man Yehudashin gwanak gwe ni ka lu ndati 26

gwe ka balan wu. A a katisi ang gaa ko gon gwasan gil ka so, seko malgwe sa botliti de tas liti kawu nak gwisi pi nak kangwe gaba ga Nya dlam wu.>>

13 <<Ningo a ba to malki, ama a nama ngemti wul jimi kan a yi ten dii atli, ten bi ga man kopti ji je tas mbi wudal ga hwol tuk gi i'e ka mbadl gwasan.

14 A dlamisi gaba gwa yek dii atl ngesi ten de si wo mbalan ji dii atl ka so nak kangwe ami mago ba ga dii atli ka sowu.

15 Ba de we a nama ngemti gwa ten de tak yemsi da ten dii atl ka ka so, ama a nama ngemti gwa kan ten de tak te ka dlo gwasan suk Man Nganci wu.

16 Si wo ga dii atl ka so nak kangwe ami mago ga dii atli ka sowu.

17 Pallasi de majwe sa bantik wu tumal gem gaba gwa ka de gemi.

18 A shinsi ten dii atli nak kangwe ka shinan sut wu.

19 A bantik ka damti gini ten bi gwasan, ten de tas dam de majwe bantik wu ga gem.

Yesu ngemi Nya mas sa bal gem wu

20 <<A ba si na ngusan kan a nisi ma ngemti so. Ama a nima ngemti gwa ten bi ga mas majwe sa ya bal gem tumal gaba gwasan wu,

21 Aba a nama ngemti gwa ten de tas dam de nam mas jwasan. Nak kangwe ka ni ka ami, a ammago ani ka ki

wu. A nama ngemti gwa de tak laki tas dam ka mi ten de ta mbalan ji dii atl bal gem de kik shinanni.

22 Ami wo a bal mbalan jimi nalti gwe ka balan wu, ten de tas dam de nam nak kangwe ma ni de nam wu.

23 Ba dam kasi a ki wo ka ni ka ami ten de tas dam de nam i'e da, kangwe mbalan a yisi de kik shinan sut wu asa yisi de ka lamsi nak kangwe ka laman wu.>>

24 <<Aba a nama lamti de ta mbalan jin de ka balan wu dam suk ami ka lu gwe ani wu. A nama lamti tas yen nalti gwa, nalti gwe ka balanni ten de ka lamanni tun a basa bo pal dii atl sowu.

25 <<Aba Man Paliti Wul Ndakce, mbalan ji dii atl yiski so, ama ami wo a yiski a mbalan je ne go sa yisi de kik de malgwe shinan sut wu.

26 A mbokisi ang ten kangwe ka ni wu, a ba ngusisi mbokti ang tenki, ten de ta lamti gwe ka laman wu dam ka kasi, a ami wo kasi.>>

18

Sa dop Yesu

1 De Yesu pak ngemti Nyami wugo, yek ta kobi gaz zandal Kidiron yek ta li ten ka ga tekgu suk mil lishti jwasi. A ten kati gwisi wo a zhin inabi gon ni da, yek Yesu suk mil lishti jwas te gibi.

2 A Yehuda, malgwe bal bi ga Yesu wu yis luisi, ten de

Yesu ku na laṭ kaḷi suk mil lishti jwas wi.

³ Yek Yehuda tullu motgaa ga man hapti dlo suk man batti lubii ga Nya jwe kidi ji man Paris suk man Parisi shinsi ka zhimi. A motgaa ji mbalami ni na pitilla suk wutu ga baṣi ten mamo suk wul dlanti danka ang jwasan ka.

⁴ Nak de Yesu yis mas ilgwe a pi nati wugo, yek ta yil todi yek ta ngemsi de, <<Wok ka nama ngot gwas wo?>>

⁵ Yek sa ballit de, <<Yesu ga Nazarat.>>

Yek ta wulsi de, <<Amik de Ti.>> (A Yehuda man balti bi gwas wu ni a nya suksi kaḷi.)

⁶ De Yesu dlam de, <<Amik de ti,>> wugo, yek mbalami pal na kaali hal yek sa lok te atl ka.

⁷ Yek Yesu po ngemsi da, <<Wok ka nama ngot gwas wo?>>

Yek sa wulti de, <<Yesu ga Nazarat.>>

⁸ Yek Yesu ballisi de, <<A hwikii de amik de ti. Kume de ami kan ka nama ngot gi go, to zakan mbalan jimi tas zigaa.>>

⁹ Ilgami de pi go ndakce kan ni na ilgwe Yesu dlam wu, ten de tek de ta nama gemti Nya go ta wuli de, <<Ka mbalan jwe ka balan go ko denam gil ka so.>>*

¹⁰ Nak de bal puka ni Siman Biturus da wu yek ta yilli todi, yek ta wotl zhel ga bacina ga man Paris, hal yek ta kotlit kang ga tu ang shinti

ka. (Shin ga zhel gwisi kaḷe Malkus.)

¹¹ Yek Yesu wul Biturus de, <<Palli puka gwa ka kaptami. Ba tla wul ga buka gwe Aba balan de ta tla wu sa?>>

Sa tala Yesu mal Bal Paris

¹² Yek motgaa ga man hapti dlomi suk bacina gwasan suk man batti lubii ga Nya dop Yesu yek sa balit ang ka.

¹³ Yek sa nde na talat gwas mal Anana, malgwe tik de nkwe ga Kayapa wu. A Kayapa kaḷe bacina ga man Paris ten gini gwisi.

¹⁴ Kayapa kaḷe malgwe bal shawori man Yehuda de, a mbun mani de kume mbalan denam a mash ten bi ga naa mbalan wu.

Biturus nge yisti ga Yesu

¹⁵ Yek Siman Biturus suk gon ka mil lishtisi kop kaal ga Yesu. Nak bacina ga man parisi yis yen lishti gwisi wu, yek ta te gibboo ga diiboo ga bacinesi suk Yesu.

¹⁶ Ama yek Biturus dlat a debal ten bi dlabii. Yek yen lishti gwisi de bacina ga man Parisi yisti wu, pal tedi yek ta gaba suk yen kili man batti bi dlabimi yek paa ta tel Biturus gibboomi.

¹⁷ Yek yen kili man batti dlaboomi de tani ten bi dlaboomi wu ngem Biturus de, <<Any! Ki mago gon kan ka mil lishti ga mallu so nwa?>> Yek Biturus ballit de, <<Wowo ani kasi so.>>

¹⁸ A lu ndadi ka wi, ten nak gwisi kan yek man paliti

* 18:9 18:9 Yen Yoh 6:39

wul suk man batti lubiimi hot wutu, yek sa dlat nya ten kumti. Biturus mago ta dlat nya suksi ata nima kumti wuti.

Bacina ga man Paris ngem Yesu

¹⁹ Yek bacina ga man Paris ngusi ngemti ga Yesu ten bi ga mil lishti jwasi suk mbokti ang ten wul gwasu.

²⁰ Yek Yesu ballit de, <<Ai ten dii kan a dlam gaba, a cina ga ko wokko kan a mboki ang mbalan ten wul danka lu motgaa ga man Yehuda suk lubii ga Nya ka. A dlam ilgon ga hwundali so.

²¹ Yek laki de ka nama ngemti gi ye? Ai, se tak ngem majwe sa kuman wu, ten bi wul jwe a dlamisi wu ten de sa yis ilgwe a dlam wu.>>

²² De Yesu dlam nu wugo, yek gon ka man batti lubii ga Nya gwe tani nya njaa wu be kalkang Yesu. Yek ta wulti de, <<Nu kan ka balli bacina ga man Paris a?>>

²³ Yek Yesu ballit de, <<De kume a dlam ilgwe ni ndakce sogo, to se tak mboki ang dani. Ama kume ilgwe a dlam go gem ka wu, to, yek laki yek ka be kalkang ye?>>

²⁴ Yek Anana laki yek sa tala Yesu na ang gwas ga bali ka mal Kayapa bacina ga man Paris.

Biturus po kabal nget yisti ga Yesu

²⁵ Nak de Siman Biturus yi nya ten kumti wutu kali wu, yek majon po ngemti da, yek

sa wule <<Any! Ki mago ka mil lishti jwas kan kani sa?>>

Yek ta nge yisti, yek ta wuli de, <<Ani kasi so.>>

²⁶ A gon ka zhel ji bacina ga man Parisi ni da. Zhel gwisi wo yas ga malgwe Biturus kotlit kang kawu kan, yek ta wul Biturus de, <<Ale, ki kan a yenki sukta ka zhin wu na?>>

²⁷ Yek Biturus po nge yis da. Njet nugo yek gunda kol lak yal.

Sa tala Yesu a cina da Bilatus ka

²⁸ Ka bultlwe, yek sa yilli Yesu da ka lubii ga Kayapa ka, yek sa talat dlaboo ga gobna ga man Roma. Ama yek man Yehuda nge tet ka dlaboo ga guumi, ten de sa lak dukan dli jwasan a cina ga Nya ka da, hal a laki a basa po nguk ilga nguki ga Biki Dakcisi so.

²⁹ Ten nak gwisi kan yek Bilatus yil tot debal tas mbisi, yek ta ngemsi de, <<Bohwe ten bi ga yek kaa tala malgami tet dlaboo gi ye?>>

³⁰ Yek sa ballit de, <<De da ta pal byas ilgon sogo, ai, da ma talati tet malki so.>>

³¹ Yek Bilatus wulsi de, <<Kamanti kii na gaa gwakan tak paliti kisti gaba na mbat gaba gwakan la.>>

Yek man Yehuda ballit de, <<Ai, sa balanni iko tan ndokali malgon kisti gaba ga tlot mbalan so.>>

³² De ilgami pi wugo yek ni ndakce suk ilgwe Yesu dlam wu, gaba gwe mbok ang ten

wundaḷ ga maṣḥkaṇ gwe ta paḷi wu.

³³ Yek Bilatus pal te lubii ga guu ka, yek pa ta mbe Yesu yek ta ngemti de, <<Kik de guu ga maṇ Yehuda a?>>

³⁴ Yek Yesu ngemti de, <<Kumti gazi gami de ka paḷi go, ga daamti ga mbadl gwa ka nwa ko majon ka dlamik gaḃa tenanni?>>

³⁵ Yek Bilatus ballit de, <<Ai, ami wo maṇ Yehuda kaḃe ami so, mbalaṇ jwa suk kidi ji maṇ Paṛis ka taḷak tet malaṇni. Yek ka paḷi ye?>>

³⁶ Yek Yesu wuli de, <<Guu gi wo ga dii atl gaṇ ka so. De da guu gi wo ga dii atl gaṇ kani go, da majwe asa paḷi wul wu a dlansi ten de ba maṇ Yehuda doḃaṇ so. Ama guu gi wo tet ka lu gon kaṇ ni.>>

³⁷ Yek Bilatus wule, <<Ase ki wo guu ka a?>>

Yek Yesu ballit de, <<Ki na gaa gwa kaṇ ka dlam de ami wo guu kaṇ. Gwisi kaḃe ilgwe laki yek sa zaṇ wu, a yek de ilgwe laki yek a tul ten dii atli wu, ten de ta baḷ sheda ten gem. A mas maḷgwe de ti wo ga gem ka go ata kati kaṅg yal gini.>>

³⁸ Yek Bilatus ngemti de, <<Yek de gem ye?>>

Sa ndokali kisti gaḃa Yesu ga nolti ga maṣḥkaṇ

De ta dlam nu wugo yek ta yil to maḷ maṇ Yehuda ka, yek ta wulsi de, <<Ami wo a mbit na byas ilgon gaa so.

³⁹ Ama kwikii dani wi de sa'i Biki Dakitisi ka bal go a bulikii maḷ ga le ka de nam.

To ka nama lamti ta zakikii <guu ga maṇ Yehuda nwa?>>

⁴⁰ Yek sa tlil yal nya yek sa ballit de, <<Wowo, maḷ gwisi kaṇ ka zakini ti so, seko taḃ zakini Barabas!>> A Barabas wo mukaḷ maṇ baṭti tantu kaḃe ti.

19

¹ Yek Bilatus laki yek sa bo Yesu.

² Yek maṇ hapti dlo pi tagiya guu gon na ili yek sa kini Yesu ten gaa. Yek paa sa lakit zil lukaḷ gon, wundaḷi ji guu.

³ Yek sa ngusi laṭ malti asa nit ma bot kalkaṅg asa nama wulti de, <<Na nalti gwa, guu ga maṇ Yehuda!>>

⁴ Yek Bilatus po yil tot da, yek ta wul maṇ Yehuda de, <<Yekgu ca aba yilli kii Yesu todi ten de a nama lamti taḃ yisi de a mbit na byas ilgon gaa so.>>

⁵ Yek paa Yesu yil todi na tagiya guu ga ili ten gaa suk zil lukaḷ. Yek Bilatus wulsi de, <<To, maḷi ka wu.>>

⁶ De kidi ji maṇ Paṛis suk bacina ji mbalami yenti wugo, yek sa tlil yal nya asa nama wulti de, <<Bakaṇti ka! Bakaṇti ka.>>

Yek Bilatus ballisi de, <<Kamaṇti taḃ bakaṇti ka ten gudaḷ yencin. Ama ami wo a mbit na paḷti byas ilgon so.>>

⁷ Yek maṇ Yehuda ngusi dlamti de, <<Ai, mbaṭ gaḃa nini da, a tu ten mbaṭ gaḃe wo ngetli kaṇ taṣ tlot ka, ten de ta palli gaa gwas de yen ga Nya.>>

8 De Bilatus kum gaba gwisi wugo, yek banti mbal cit gwasi.

9 Yek ta po pal te ka dlaboo guu gwas ka da. Yek ta gem Yesu de, <<Ka yilan da ko? >> Ama yek ba Yesu ballit de ilgon so.

10 Ten nak gwisi kan yek Bilatus wulti de, <<ka nima nget gaba a? Ka yisi de iko zakti gwa sogo ga bakti gwa ka ten guda yencin ni da sa? >>

11 Yek Yesu ballit de, <<Iko gwe nik da tenan go iko gwe Nya balki wu kan. Malgwe lakan ka ang gwa wu manki na pal ti byas wul.>>

12 Ten gaba gwisi kan yek Bilatus lam zakti ga Yesu, ama yek man Yehuda tlil yal jwasan to nya ka asa nama wulti de, <<Kume ka zak malgan go, to ki wo yelan ga Kaisar ka so. Ai, mas malgwe palli gaa gwas de guu go yelan dlanti ga Kaisar kan.>>

13 De Bilatus dlam gaba gwisi wugo, yek ta yilli Yesu todi. Yek Bilatusi dam ten gopdlan kisti gaba gwe ni lu gwe asa mbe de Ye ga Mbashi wu (Na bi Arameya wo yek de Gabata).

14 Ten cin gwisi yek de cin pal ti shiri Biki Dakciti ka dlo cin.

Yek Bilatus wul man Yehuda de, <<Guu gwakan ka wu.>>

15 Ama yek sa tlil yal nya asa nama wulti de, <<Tloti ka! Tloti ka! Bakanti ka! Bakanti ka!>>

Yek Bilatus ngemsi de, <<Kaa nama lamti ta bak guu gwakan ka nwa?>>

Yek kidi ji man Paris ballit de, <<Mi wo guu gon nini da so seko Kaisar.>>

16 Yek pa Bilatus kan Yesu yek ta bal man Yehuda ten de tas bakti ka ten guda yencin.

Sa bak Yesu ka ten guda yencin

Ten nak gwisi kan yek man hapti dlomi zigaa na Yesu.

17 Yek Yesu zak bami ata ni na guda yencin gwe sa bakti ka a dani yal yek sa talat ka lu gwe asa mbe de Mbuka Is Gaa wu (na bi Arameya wo asa mbe de Golgota).

18 Kali kan sa bak Yesu ka suk mbalan de lop jon. Sa bak mali gon ka ten ang yali gwasi, a mali gon wo ten ang shinti gwasi.

19 Yek Bilatus pal lishti gon gwe sa nal ten guda yencimi wu, ilgwe sa lishi go yek de, YESU GA NAZARAT, GUU GA MAN YEHUDA.

20 Yek man Yehuda wonti dlam lishti gwisi, ten de lu gwe sa bak Yesu ten guda yencin go, njaa ka bal ban kan ni. Lishtisi wo sa pali na bi Arameya, suk bi Roma suk bi Girik.

21 Yek kidi ji man Paris ga man Yehuda wul Bilatus de, <<Bas lishi de <Guu ga man Yehuda> so, ama tas lishi de malgan wuli de tik de guu ga man Yehuda.>>

22 Yek Bilatus balli de, <<Il-gwe a lishi wugo, a lishi wi.>>

23 De man hapti dlo bak Ymesu ka ten guda yencin

wugo, yek sa yem lukaḷ jwasi yek sa hwuli boo de wupsi, yek ko wokko kaṣi yem boo gwasi. Yek sa kan tlaḷ lukaḷ gwasi, wundaḷi gwe de baṣa tlaḷ so ama paṭi kan aṣa pi na ang tun sut nya hal a zhile wu.

²⁴ Yek sa wul yilkeni jwaṣan de, <<Baṇ keshan lukaḷ gan ka so, taṇ paḷan guriya taṇ yenan maḷgwe a kan wu.>>

Gwisi pi nu kan yek daḷ naḱgwe gaḅa ga Nya wu dlaḷ wu, gwe wule,

<<Yek sa hul wul ji kini gi ka dlo gwaṣan

Yek sa paḷ guriya ten lukaḷ gi gini,>>*

Gaḷi kaḁe ilgwe de maṇ hapti dlomi paḷi wu.

²⁵ To, majwe dlaḷ njaa maḷ gudaḷ yencin ga Yesu wu kaḁe kaḁa ana gwasi suk yilka ga ane suk Maryam kili ga Kilobas suk Maryam maṇ Magadala.

²⁶ De Yesu yen ana gwas suk yen lishti ga lami gwas a nya njaa kaḷi wugo, yek ta wul ana gwas de, <<Ana, yen gwa kaḁu!>>

²⁷ Yek paa ta wul yen lishtisi de, <<Ana gwa kaḁu.>> Kan ten sa'i gwisi kan yek yen lishtisi taḷa ana ga Yesu lubii gwasi, yek ane daḷ ka lubii gwasi.

Maṣkan ga Yesu

²⁸ Yesu yisi de ka sa'i gwisi wo ta pak paḷti mas wuli wi, ten de ta njikaṇ ilgwe sa lishi ka gaḅa ga Nya wu, yek

ta wuli de, <<A naḃa kumti kalkaze.>>

²⁹ To, a tatze gon ni kaḷi, gwe de sa njikaḷi na ze inabi maṇ mbayit wu. Yek sa njop wushgal ka ze inabisi, yek sa lak wushgali ten sanda ga tḷindi izob, yek sa taki Yesu to bi ka.

³⁰ De Yesu laḷ maḃayi ze inabisi wugo, yek ta wuli de, <<Paki wi.>> Yek paa ta ngusaḷ gaa gwas atli yek ta zak mbaḁl gwasi.

Sa pak na gashi

³¹ Yek maṇ Yehuda ngem Bilatus ten de taṣ ndaḱisi de taṣ cak-cali aṣan mbalaṇ jwe sa baḱsi ten gudaḷ yencimi wu ka, aṣa shit dli jwaṣan sut atli. Sa ngemti ten nu ten de cin gwisi wo cin paḷti shiri kan, aba sa lami de ta dli ji mbalaḷi yi kaḷi ten cin gwe a kop kaali wu so, cin gwe cin shukti ka wu. A cin shukti gwe a tulisi wo zok cin shukti kan.

³² Yek maṇ hapti dlomi li maḷ mbalaṇ jwe sa baḱsi ka ten gudaḷ yencin suk Yesu wu yek sa celi aṣan maḷi ga cina ka pak lop, yek pa sa lak cal ga maḷi gon wu ka nu pak.

³³ Ama de sa li maḷ Yesu wugo yek baṣa celit aṣan jwas ka so ten de ta maṣ wi.

³⁴ Ka laḷ ga naḱ gwisi wo yek gon ka maṇ hapti dlomi baḱ Yesu na gashi te malkan ka, tumal is biṇgetli yek hwulan suk ze shot suḁi.

³⁵ Ti de ta yen ilgwe pi wu ka dlaḷ gaḅa gaḷi, a mas ilgwe ta dlaḷ go gem kan. Ti

* 19:24 19:24 Yen Zab 22:18

na gaa gwas mago ta yisi de gem kan ta nama dlamti, ata nama dlamti gaba ten de kii mago tak balan gem.

³⁶ Wul jimi pi yek dam ndakce na ilgwe gaba ga Nya dlam wu, gaba gwe wule, <<Ko sa cal de nam ka is dli jwas so,>>†

³⁷ A gaba ga Nya ga lishi ka lu gon po wuli de, <<Sa yen malgwe sa bakti wu.>>‡

Lepti ga Yesu

³⁸ Ka kaali wo yek Yusupu man Arimatiya, malgwe ti wo yen lishti ga Yesu kan, ama ga hwundali ten banti ji man Yehuda wu sak ngem hwu ga Yesu mal Bilatus. Yek Bilatus ndakiti yek ta sak kan hwu gwasi.

³⁹ Yek Nikodimus malgwe ta tul mal Yesu ka gas wu li suk Yusupu. Nikodimusi ngip wul man tami wusan te ang ka, jwe yek de kaa mur suk alos ga kutltli ka, dibahti gwasan a pal kilo de kutl de mekan.

⁴⁰ Yek mbalan de lop jimi kan hwu ga Yesu yek sa kukus ka ka hwol luka suk wul man tami wusami nak kangwe a man Yehuda lep mbalan wu.

⁴¹ Ka lu gwe sa bak Yesu ka ten guda yencin go a zhin gon ni kali, a ka zhimu wo pyal gazukdi gon ni gibi, gwe de sa bo taba zat ga malgon a gibi sowu.

⁴² Nak de cin gwisi wo cin palti shiri ga man Yehuda kawu, a nak de gazukdisi ni

njaa kali, yek majwisi zi hwu ga Yesu ka lu gwisi.

20

Palti kaami ga Yesu tot ka mashkan

¹ Ka bultlwe ten cin ga na de nam ga multi de nitgi, ka saisi wo aba lu bo pak tlot so, yek Maryam man Magadala li gazukdi ga Yesu yek ta mbi go sa jek ye gwe de ni ten bi gazukdisi wu ka wi.

² Yek ta yem na apti te mal kaa Siman Biturus suk yen lishti gwe Yesu lamti wu ka, yek ta wulsi de, <<Ai, sa kaman hwu ga Bagaa daka gazukdi ka wi, a bama yis lu gwe sa lak zi wu so!>>

³ Yek Biturus suk yen lishti gwisi yili yek sa dop tantu lat ka lu gazukdisi.

⁴ Yek mas jwasan pak de lobi yem na apti, yek yen lishtisi gwisi te Biturus yek ta tet ten mbukti lu ten gazukdisi.

⁵ De ta ngusi yek ta kus lu te ka gazukdisi ka wugo, yek ta yen hwol luka ga zi ka, ama yek bata te ka gazukdisi so.

⁶ Yek paa Siman Biturus tul ka kaal gwasi, yek ta te ka gazukdisi, yek ta yen hwol lukali ga zi ka.

⁷ Yek ta yen lukali gwe sa kushimi gaa Yesu ka na nali ga zi ka ka luisi gon kak-kak suk hwol lukalisi.

⁸ Yek pa yen lishti gwe ta te Biturusi ten mbukti lu ten gazukdisi wu te gibi pak. Ta

yeni wugo yek ta bal gem pak.

⁹ (Ama hal ka sa'i gwisi mago a basa bo yis gaa ga ilgwe sa lishi ka gaba ga Nya wu, ten de ngetli kan ta Yesu pal kaami tot ka mashkan wu so.)

¹⁰ Yek mil lishtisi pal lubii jwasan.

Yesu yili Maryam man Magadala

¹¹ Ama Maryam wo yek ta dlal ten bi dlabii gazukdisi tet tu debal ten kulu. Ta nama kulu nu go yek ta ngusi yek ta kus lu te ka gazukdisi ka,

¹² Yek ta yen mil shinti ji Nya jon de lop na hwol luka, na zhila ka lu gwe sa zi hwu ga Yesu wu. Yen shinti gon dam tu lu gwe sa zi gaa gwas wu a gon wo tu lu gwe sa zi asan gwa wu.

¹³ Yek mil shinti ji Nyami ngemti de, <<Kili mbalan, yek ka kulit ye?>>

Yek ta wulsi de, <<Ai nakkan sa kan hwu ga Bagaa gi ka, a ba a yis lu gwe sa zat wu so.>>

¹⁴ De ta dlam nu wugo yek ta ballati yek ta yen Yesu a nya ka li. ama yek bata yisi de tik de gwisi so.

¹⁵ Yek Yesu wulti de, <<Kili mbalan, Yek ka kulit ye? Wok ka nama ngot gwas wo?>>

Maryam daman gwa we tik de man zhimi, yek laki yek ta wulti de, <<Man nalti, kume kik kanti ka go, hwi lu gwe ka zat wu ta sak kanti.>>

¹⁶ Yek Yesu wulti de, <<Maryam.>>

Yek ta ballat tet tu mal Yesu yek ta hwit na bi Arameya de, <<Rabboni,>> (gwe yek de Man Lishti wu).

¹⁷ Yek Yesu wulti de, <<Bak giban so, ten de a bo to mal Aba so. Ama li mal yilkeni jini tak hwisi de, <A ba pal to mal Aba gini ka suk Aba gwakan, mal Nya gini suk Nya gwakan pak.>>

¹⁸ Yek Maryam man Magadala li yek ta hwi mil lishtisi de, <<Hal a yen Bagaa!>> Yek ta dlamisi ilgwe Yesu hwit du pak.

Yesu yili mil lishti jwasi

¹⁹ Ka sukti ten cin na de nam ga multi de nitgi, a mil lishti ji Yesu ni ka lu de nam. Sa kupla bi dlabii ka ten banti ga bacina ji man Yehuda. Yek Yesu tuli yek ta dlal ka dlo gwasan, yek ta wulsi de, <<Ta tami damti dam sukkii!>>

²⁰ De ta dlam nu wugo yek ta mbokisi ang ten ang jwasi suk lu is bingetl gwasi. Yek mil lishtisi pal hwol tuk i'e na yenti ga Bagaa.

²¹ Yek Yesu po wulsi de, <<Ta tami damti dam sukkii, nak kangwe Aba shinan sut wu, ami mago a nama shinti gwakan.>>

²² De ta dlam nu wugo, yek ta hotisi paskan gwasi yek ta wulsi de, <<Kaman Shishi ga Nya.

²³ Mas malgwe kaa taasit byas wul ka go, sa taasit byas wuli ka wi, a mas malgwe kaa taasit ka sogo, to, sa bo taasit ka so.>>

*Yesu yili Tomas***21**

²⁴ Aba Tomas de nam ka mil lishti de kutl cet lobi jwisi, gwe de asa mbet de ngusan wu ni suksi so ka sa'i gwe Yesu tulisi wu.

²⁵ Yek naa mil lishtisi hwit de, <<Hal ma yen Bagaa!>>

Ama yek Tomas wulsi de, <<Kume a yen lal shu kusa ka ang gwası yek a lak yen-ang gi a gibi, yek a lak ang gi ka lu gwe sa bakti ka is bingetl wu sogo, ba bal gem so.>>

²⁶ Kaal da multi de nitgi a mil lishtisi ni ka lu de nam a lubiimi, a Tomas ni suksi. A bi dlabii ga lubiimi ni ga kuple ka, yek Yesu yilisi yek ta dlal ka dlo gwasan yek ta wulsi de, <<Ta tami damti dam sukkii.>>

²⁷ Yek ta wul Tomas de, <<Lak yen-ang gwa ade, bo yen ang jini, tak ang gwa tedi tak lak ka is bingetl gini. Zak tatlti mbadl de lop tenanni tak bal gem.>>

²⁸ Yek Tomas wulsi de, <<Bagaa gini suk Nya gini!>>

²⁹ Yek Yesu wulsi de, <<Ai ten de ka yenan kan yek laki yek ka bal gem. Man albarka ka de majwe sa bal gem ama basa yenan so wu.>>

Gaa ga littapisı

³⁰ Yesu pal lal wul ngipti ang bi wonti ten gwel ga mil lishtisi, jwe de basa lishi ka lishti gan sowu.

³¹ Ama sa lish jimi ten de tak balan gem de Yesu ka de Almasihu, Yen ga Nya. A tumal balti gemi wo a kaa mbi mbadl ka shin gwasi.

Yesu yili mil lishti jwas de nitgi

¹ Kaal da nak gwisi yek Yesu po yilli gaa gwas mal mil lishti jwasi ten bi bal ze ga Tibariya.* Kangwe pi wukgu,

² Siman Biturus suk Tomas malgwe asa mbet de ngusan wu, suk Nataniyel man Kana ga Galili, suk mil ji Zabadi, suk mil lishti jon de lop asa ni ka lu de nam mas jwasan.

³ Yek Siman Biturus wulsi de, <<Ba sa dopti kwesi,>> yek sa wule, <<Mi mago ma li sukki.>> Yek sa sak te ka jirgi ze, yek sa zigaa. Ama ka gas gwisi wo yek basa dop ilgon so.

⁴ A lu yima tlot nugo yek Yesu kawu ta dlal nya ten bi bal zesi, ama yek ba mil lishtisi yisi de tik so.

⁵ Yek Yesu wulsi de, <<Mil samali ama kwes nikii da?>> Yek sa ballit de, <<Wowo.>>

⁶ Yek ta wulsi de, <<Lakan wul dopti kwes gwakan tu ten ang shinti ga jirgi zesi kaa mbi jon.>> Yek sa laki nak kangwe Yesu hwisi. Yek sa dop kwesi hal yek basa man dlakti wul dopti kwesi dani tot ka jirgi so.

⁷ Yek yen lishti ga lami ga Yesu wu wul Biturus de, <<Bagaa ka ca!>> De Biturus kumi de, Bagaa ka wu, yek ta kan tlal lukał gwasi yek ta bal te dlo ka, ten de tet go koo dlisi kan ta ni. Yek paa ta yil nya yek ta nda ten gaa zesi.

* 21:1 21:1 Gwisi ka de bal ze ga Galili

⁸ Yek naa mil lishtisi li tet ten bicikdi ka jirgi zesi, asa nama dlakti wul dopti kwesi ga njikami na kwesi. Ten de njaa ten bicikdi ga bal zisi kan sa ni. Dlentat gwasan suk bicikdi si wo ani de lakti asan de zambal de mekan.

⁹ De sa mbuki ten bicikdi wugo, yek sa yen gazan wutu na kwes a dani, suk burodi kali.

¹⁰ Yek Yesu hwisi de, <<Tala kwesi jon tedi, tet ka jwe kaa dobi wu.>>

¹¹ Yek Siman Biturus te ka jirgi zesi yek ta dlak wul dopti kwesi te ten bicikdi. A wul dopti kwesi ni ga njikami na kidi kwesi, wontat gwasan wo de 153, ama mas na wontat gwasan nu yek ba wul dopti kwesi kesh ka so.

¹² Yek Yesu wulsi de, <<Lan tedi tak ngukan ilga nguki ga na gasi.>> Yek ba malgon ka mil lishtisi mbi ndali gahwulan ngemti de, <<Wok de ki wo so?>> Ten de sa yisi de Bagaa kan.

¹³ Yek Yesu tuli yek ta kan baredisi yek ta balse, yek ta kan kwesi yek ta balse pak.

¹⁴ Gami kade asami na de mekan de Yesu yilli gaa gwas mal mil lishti jwasi ka kaal ga palti kaami gwas tet ka mashkan wu.

Yesu suk Biturus

¹⁵ De sa pak ngukti ilga nguki ga na gasisi wugo, yek Yesu ngem Siman Biturus de, <<Siman yen ga Yohana, Ka laman man majin ma?>>

Yek ta ballit de, <<Yi Bagaa, ai ka yisan kangwe a lamki wu.>>

Yek Yesu hwit de, <<Bal ilga nguki mbala jini.>>

¹⁶ Yek Yesu po ngemti da asami na de lop de, <<Siman yen ga Yohana, ka laman ma?>>

Yek ta ballit de, <<Yi, Bagaa, ai ka yisi de a lamki.>>

Yek Yesu hwit de, <<Pi kyo ga mbala jini.>>

¹⁷ Yesu ngemti asami na de mekan de, <<Siman yen ga Yohana, ka laman ma?>>

Yek mbadl lili Biturus ten de Yesu ngemti asami de mekan de, <<Ka laman ma?>> Yek ta dlam de, <<Bagaa, ka yis mas wul. Ka yisi de a lamki.>>

Yek Yesu wulti de, <<Bal ilga nguki mbala jini.

¹⁸ Gem amik ka hwik ge, sa'i gwe ka yi de yen samali go a ka kini wul gaa gwa, a ka li ka lu gwe ka lami wu, ama kume ka koli wugo ka tak ang gwa a malgon kinik wul, a ta talak ka lu gwe ka lam lat sowu.>>

¹⁹ Yesu dlam nu kan tas mbok ang ten wunda ga mashkan gwe Biturus a pali wu, ten de tas bal nalti Nya. Ka kaal ga gaba gwisi wo yek Yesu hwi Biturus de, <<Kobanni!>>

Yesu suk yen lishti ga lami gwasi

²⁰ Biturus ballati yek ta yeni go yen lishti gwe Yesu lamti wu nama kopti gwasan. Gwisi wo tik de yen lishti gwe ta ngasti ten ngetl

ga Yesu ka sa'i ngukti ilga nguki ga Biki Daamti Dakciti wu. A tik ngem Yesu de, <<Bagaa, Wok ka bal bi gwa wo?>>

²¹ De Biturus yenti wugo, yek ta gem Yesu de, <<Bagaa malgan pa?>>

²² Yek Yesu ballit de, <<Kume lamti gi ka de tas dami hal a pal sut go yek de ze gwa ye? Ki dai kobanni.>>

²³ Ten nak gwisi kan yek gaba ngusi matlti ka dlo ji man kopti ga Yesu de yen lishti gwisi wo ta mash so. Ama Yesu wo ta dlam de ta mash so so. Ta dlam de, <<Kume a lami de tas dami hal a pal sut go yek de ze gwa ye?>>

²⁴ Yen lishti gwisi ka de malgwe bal sheda ten wul jimi wu yek ta lishi. A ma yisi de sheda gwas wo gem kan.

²⁵ Wuli jon jwe Yesu pali wu wonti ni da pak, de da mas wuli kan sa lishi wu, a ba yeni go ko ta dii atl na gaa gwas mago ta man kanti littapi gwe sa lishi wu dani so.

Palti wul Ndat zhila gaba

Luka ka lish gaba ge, ta lishi de kopti kaal ga gaba man tamti gwe ta lishi cina da gamisi wu. Ban gwe ta lish gabe gibi malgon yisi so. Ta lishi Tiyopolos man nalti, malgwe ta lishit tami gaba ten Yesu wu. Mbalan ba yeni go kaal da gin de 63 kaal da mashkan ga Yesu kan ta lish gabe, a naa mbalan wo sa ba yeni go gin de 70 kaal da mashkan ga Yesu kan ta pal lishtisi.

Luka lak zhila lishti gaba ten palti ga Yesu to nya ka, nak kangwe lishti tami gaba gwas ten Yesu paki na dlamti gaba dani wu. Yek dlam gaba ten kangwe man kopti ji botli suk naa man kopti bat njikanti ga dlallat gaba gwe Yesu palisi wu a Wurshelima. Multi de cutl Kaal da palti ga Yesu to Nya ka. Ten cin motgaa daamti dakciti gwe asa mbe de Pentekos wu, yek Shishi ga Nya susut tensi yek ta balse ndalti manti palti wul. Kaal da pat nak gwisi yek man kopti ngusi mbaltidli bale-bale kan tet Wurshelima yek mbuki Samariya hal yek ngash dii atli (lu pulti 1:8).

Ka kati gwe sa nda lak zhila lishtisi da go, sa bal ndalti gaba ten Biturus suk motgaa man kopti ji Wurshe-
lima. A kan ten lu pulti 9 ta

tale tu cina wo, sa lish gaba ten matlti dlamti tami gaba ten Yesu ga Bulus yen shinti ga botli ka atl ga Roma suk lat gwas ka lu kisti gaba mal bal guu ga atl ga Roma.

Palti Wul ga Man Kopti ji Botli wo dlamti gaba ten lakti zhila damti ga motgaa man kopti suk wul jwe ngusi pati de a lak motgaami ten wontat du kan. Lishtisi gaba ten cutgaa suk ten kangwe sa cisi dlelngapcan wu. Yek dlam gaba ten kangwe gaba ngusi lakti ang suk ten ndalti palti wul ga Shishi ga Nya ka damti ga motgaa man kopti yek gaba ten damti ga mantisi gaa-gaa pak.

Shishi gwe Nya wule ta shinti sut du

¹ Man nalti Tiyopolos, ka lishti gwe a lishiki ga cina go a hwik mas wul jwe Yesu pali wu, suk gaba jwe ta mboki mbalan ang dani wu,

² hal se gas gwe Nya kanti to nya kawu. De ba Nya bo kanti to nya ka sogo, yek Yesu lak Shishi ga Nya tas hwi gaba mil shinti jwasi jwe ta botlsi wu.

³ Ta ngusi tulti malsi kaal da mashkan gwasi, ata nisi ma mbokti ang ten gaa gwasi tas yisi de ta tli daka mashkan ka wi. Multi gwas de kutl de wupsi ata ni suksi, ata nisi ma gaba ten Nya de guu wu.

⁴ Gas gon, a Yesu nama ngukti* wul suksi yek ta

* 1:4 1:4 Yesu nama ngukti Ka lishti jon wo sa lishi de Yesu yi suksi

wulsi de, <<Daman a Wurshelima tak batan ilgwe Nya dlalli gaba de ta balkii wu gwe ta dlamikii na bi gwas wu.

⁵ Yohana wo na[†] ze kan ta pali mbalan baptisma, ama njet de Nya palikii baptisma na Shishi gwasu.>>

Nya kan Yesu to Nya ka

⁶ Sa mogaa wugo yek mil shinti ji botli ngemti de, <<Bagaa, ninge kan ka laki a man Yisiraila mbi guu ga gaa gwasan da?>>

⁷ Yek Yesu wulsi de, <<Yisti gas gwe wul a pi go gwakan ka so, Nya bal kakshe na ngus ka yis cin jwe a wul pi wu.>>

⁸ Ama Nya a balkii ndalti nak de ta shin Shishi gwas sut tenkii wu, apaa kaa dam de man dlamti gaba gi mbalan ten wul jwe ka yeni tenan wu a Wurshelima suk ka atl ga Yehudiya suk ga Samariya mas, hal a ka ngash dii atli mas.

⁹ Ta dlam nu wugo yek Nya kanti to nya ka, yek kaluntu yitlat ka yek basu po yenti dani so.

¹⁰ A sa yima wutti gwel to Nya ka nugo, yek gal mbalan de lop jon man hwol luka sak dlat malsi.

¹¹ Yek mbalami wul si de, <<Man Galili, yek laki de ka nama yenti lu to nya ka nan ye? Yesu gan de ta zakki yek ta to nya go, ta ya pal sudi nak gwe ta zigaa wu.>>

Sa botl Matiyes ka lal ga Yehuda

¹² Yek sa pal tet Wurshe-
lima, tet da ten tlada gwe
asa mbe de Tlada Tlindi Ze-
tun wu, gwe dlentat gwas tet
Wurshelima wo pal tatlti dlo
mil de nam[‡] wu.

¹³ Sa mbuki ka ban Wurshelima wu, yek sa te ka tlalbii gon ka lu gwe asa kul dam wu. Majwe ni da kali go sik de, Biturus suk Yohana suk Yakubu suk Andarawus, Pilip suk Toma suk Bartilomi, suk Matiyu suk Yakubu yen ga Halpa suk Siman malgwe asa mbet de man lamti mbalan ga atl gwas wu, suk Yehuda yen ga Yakubu.

¹⁴ Sa mogaa mas jwasan yek sa ngusi ngemti Nya na mbadl de nam, suk modli jon suk Maryam ana ga Yesu suk yilkeni ji Yesu.

¹⁵ Yilkeni man kopti jwe ni kali ka multi jwisi go, wontat jwasan la zambal de nam na kutl de lop. Yek Biturus tlinya ka dlo gwasan

¹⁶ yek ta wuli de, <<Yilkeni jini, gaba ga Nya gwe Shishi ga Nya dlam tumal Dauda guu gwe ta dlam ten Yehuda malgwe tulli man dopti ga Yesu wu ka dam wi de gem.

¹⁷ Ti Yehude wo gon ganan kan ata nima palti wul Nya sukmi.>>

¹⁸ Yehudasi wul lu na wulpi gwe ta mbi ten palti byas wul gwas wu. Ka lusi kan ta lak nda na gaa, yek

[†] 1:5 1:5 SogoKa [‡] 1:12 1:12 Yek de 0.75 mil de nam (nak mita de 1,100)

tuk gwas mbutl ka, yek bot gwas yil debal.

¹⁹ Mas man Wurshelima kumi nak gwisi, yek sa mbe lusi na bi gwasan de, <<Akel-dama,>> yek de <<Lu hwulan.>>

²⁰ Yek Biturus wuli de, <<Ni ga lishi ka Zabura de, << <Han ta lu damti gwas dam de koo boo

Ba malgon te gibi so,>§ a, <Hwe ta malgon dam ka gobdlan bacina gwasi.>

²¹ <<Yek laki de ngetli kan tan botlan mbalan de nam ka majwe ni sukmi, ka mas palti wul gwe Bagaa Yesu pali ka dlo ganan wu.

²² Malgwe ma botlanti go ngetli kan tas ni de malgwe ni sukmi ndati tet ten gaba ga Yohana ten bi baptisma, hal se gasi gwe Nya kan Yesu to nya kawu. Malgwisi ka hwi gaba mbalan ten kangwe ma yen Yesu tli daka mashkan ka wu sukmi.>>

²³ Yek sa bal shin ga mbalan de lop, ka Yusupu gwe asa mbet de Barsabas wu, ti kan asa po mbet de Justus pak, suk Matiyes.

²⁴ Yek sa ngem Nya de, <<Bagaa, ki de ka yis mbadl ga mbalan mas wu, mboki ni ang ten malgwe ka botli wu ka majin,

²⁵ malgwe a dam de yen shinti ga botli gwa kalal ga Yehuda malgwe zak ni yek ta li ka lu gwe ndalti mani wu.>>

²⁶ Yek sa pal botlti yek nda ten Matiyes, yek ta mbaldli ten mil shinti ji botli de kutl cet nam ju.

2

Shishi ga Nya tuli man kopti

¹ Gas motgaa hwol tuki gwe asa mbe de Pentekos wu tuli, a mas yilkeni man kopti ni ka lu de nam.

² Sa ni nugo yek sa kum ilgon nama wulti sut Nya nak bal yetal. Yek ili sak njikan bii gwe sa ni gibi wu ka.

³ Sa yen wuljon jwe te balbal wutu wu, yek wuli ngusi lokti dan ten gaa jwasan ka.

⁴ Yek Shishi ga Nya njikan mas mbadl jwasan, yek sa njel gaba na bi* jwe de ba jwasan ka sowu nak kangwe Shishi ga Nyami balsi manti palti wu.

⁵ Ten gasisi wo a man Yehuda wonti jwe asa kop mbat gaba ga Musa i'e ten dii atl wu ni a ban Wurshelima.

⁶ Sa kum kangwe yetali wul wugo yek ili hwotsi i'e, yek sa mogaa nak de mas jwasan kumsi ten gaba na bi jwasan wu.

⁷ Ili cisi banti wugo yek sa bo ang ten ngetli yek sa wuli de, <<Ale majin jo man Galili kan na?

⁸ Yek laki yek kokko nama kumti gwasan ten gaba na bi gwas ye?

⁹ A yek gu mi wo man Partiya, suk man Midi, suk man Elama, suk man damti a Mesopotamiya, suk a Yehudiya, suk a Kapadokiya, suk man Pontus, suk a Asiya kan.

¹⁰ Ajon ka mi wo man Piri-jiya, suk man Pampiliya, suk man Masar suk mbalan tet ka kat atl ga Libiya gwe ni njaa mal Sayirin wu, mas suk mandaki jwe sa yil tet ka atl ga Roma wu.

¹¹ Ka mi wo man Yehuda suk majwe te ka kopti Nya ga man Yehuda wu. Man Keriti suk man Arab ama yek gu mas jinan ma nama kumti gwasan ten gaba na bi jinan, sa nama dlamti kidfi wul jwe Nya pali wu!>>

¹² Yek banti cisi i'e mas jwasan, yek sa ngusi ngemti yilkeni jwasan de, <<Yek nu kam ye?>>

¹³ Yek naami wulisi wuljon de, <<Ze inabi[†] kan sa tla yek ba tlosi.>>

Biturus hwi gaba mbalan

¹⁴ Yek Biturus tlinya suk yilkeni jwas mil shinti ji botli de kutl cet nami, yek ta tlii yal Nya yek ta wule, <<Yilkeni jini Man Yehudiya suk mas man danti ka ban Wurshelima, bo katini nini kang.

¹⁵ Majin jo ze inabi kan sa tla nak gwe ka nama daamti wu so, Bale na gasi ka yi!

¹⁶ Ilgwe Joyel man dlamti gaba ga Nya dlam wu kade ge.

¹⁷ <<Gwe Nya wuli de, <Ka pakti multi wo, ba bal Shishi gi mas mbalan i'e. Mas mil jwakan a dlam gaba gini, Nya a buli gwel mil maani jwakan asa yen iljwe a pi wu, kolsi jwakan a tlunki.

¹⁸ A ba bal Shishi gi zheli jini modli suk maani, a sa dlam gaba gini.

¹⁹ Ba pal wul cit banti to Nya ka suk wul jwe ba mbalan zi de a pi sowu sut ten dii atli, hwulan suk wutu suk bal kuno.

²⁰ A palli cin de damshal, a palli lip nak hwulan, apaa bal cin man nalti gwe Bagaa Nya a kisi mbalan gaba dani wu tuli.

²¹ A mas majwe asa mbe shin ga Bagaa wu mbi kisti.>‡

²² <<Man Israila, bo kuman gaba ge. Yesu ga Nazarat malgwe Nya mbokikii ang tenti de tik shinti sut du, yek ta palikii wul cit banti tumalti, nak gwe ka yeni na gwel gwakan wu.

²³ Ti kan ka lamti ga Nya suk yisti ga ilgwe a pi a cina wu, kan ta baliti a ang gwakan, yek kaa tloti kii suk byas mbalan[§] tumal bakti ten gudal yencin.

²⁴ Yek Nya yillat daka ciciti ga mashkan ka yek ta pallat kaami nak de mashkan gipti dani sowu.

²⁵ Tenti kan Dauda guu gaba de ta wuli de,

[†] 2:13 2:13 SogoNjweti ze inabi [‡] 2:21 2:21 YenJoy 2:28-32. [§] 2:23 2:23 SogoMajwe basayis mbat gaba ga Nya sowu(Majwe ba man Yehuda ka sowu)

<< <A yen Bagaa Nya a cina
da ka mas cin,
Nak de ta ni suk ami go,
ilgon a ci banti so.

26 Nan de a nama gaba go
mbadl gini ni ka tamti,
Na hwol tuk kan a nama
gaba,
A zi mbadl gini ten ilgwe
Nya dlalli gaba de ta
pali wu.

27 Nak de ka zakanni a dam
ka gazukdi sowu.
A baka zak man cilti gwa
ata moki so.

28 Ka mboki ang ten kangwe
a mbi mbadl wu,
yek ka lakan ten palti
hwol tuki nak de ka ni
suk ami wu.>*

29 <<Yilkeni jini, han ta
bo hwiki. Dauda aba
ganan mashi yek sa leпти,
gazukdi gwas ka yi wu hal
ase.>†

30 Tisi wo man dlamti
gaba ga Nya kan, yek Nya
dlallit gaba man ndalti de ta
lak gon ka mil jwasi, de guu
ten gobdlan guu gwasi nak
gwe ta lakti wu.

31 Nak de Dauda yen il-
gwe a pi wu, yek ta dlam
gaba ten tlit daka mashkan
ka ga Almasihu de Nya a za-
kti ka lu mashkan so, a bata
zak dli gwasi ta moki so.

32 Mas jinan ma yen Nya
palli Yesu kaami, a ma nima
dlamti de Nya pallat kaami
wi.

33 Ningo ta bal ka nalti
gwas mal Nya, yek Nyami

balti Shishi gwasi gwe ta
dlalli gaba de ta bali wu. Il-
gwe ka nama yenti ningo a
ka nama kumti go, tet mal
Shishi ga Nyami kan yili gwe
Yesu wut ten ni wu.

34 Nya kan Dauda to to
nya ka so ama yek ta wule,
<< <Yek Bagaa Nya wul
Bagaa gi de,
Dam ka ndalti gini ten
ang shinti gini,

35 se a palli man nget gwa a
atl daaki.> ‡

36 <<Han ta mas man Yisir-
aila yisi de Yesu gwe kaa
bakti ka ten gudal yencin go,
ti kan Nya pallat de Bagaa
ga mbalan mas a tik de Al-
masihu.>>

37 Sa kumi nu wugo yek
ili tan mbadl gwasan i'e, yek
basa yis ilgwe sa pali wu
so. Yek sa wul Biturus suk
naa mil shinti ji botlisi de,
<<Yilkeni jinan, yek ma pali
ye?>>

38 Yek Biturus wulsi de,
<<Cin atl gaa a palikii bap-
tisma na shin ga Almasihu
Yesu, apaa Nya taasikii byas
wul jwakan ka a ta balki
Shishi gwasi.

39 Gaba gan de Nya dlalli go
gwakan kan suk mil jwakan
suk majwe ni dlenti wu, suk
mas majwe Bagaa Nya ganan
a mbesi tet malti wu.>>

40 Na gaba jwasi suk gabe
jon kan ta dalisi kang. Yek ta
ngemsi de, tas yil daka lilti ga
mbalan ji se ka.

* 2:28 2:28 Sogo Almasihu <<Kiristi,>> na bi Giris wo de <<Almasihu,>> na bi
Yehuda wo mas shin jwasi wo yek de <<malgwe sa botli wu.>> Nuk ni ka ndati de
36 † 2:29 2:29 hal ase Nama mbokti ang ten de, hal ka multi jwe sa lish Palti
Wul ga Mil Shinti ji Botli wu ‡ 2:35 2:35 Yen Zab 110:1.

41 Majwe kan gabe ka mbadl jwasan go yek sa palisi baptisma. Ten gasisi wo mbalan jwe mbaldli ten wontat ga man koptisi wu la zangu de mekan.

Kangwe damti ga man kopti ni wu

42 Yek sa ngusi katti kan ka gaba jwe a mil shinti ji botli hwisi wu, asa nima cut-gaa, asa nama ngukti wul suk yilkeni jwasan, asa ngusi ngemti ga Nya.

43 Yek mbalan mas bal Nya nalti, nak de Nyami pal wul cit banti tumal mil shinti ji botlisi wu.

44 Yek mas majwe pal de man kopti go dam ka lu de nam, asa nama mot wul jwasan ka lu de nam asa ngusi palti wul na nali mas jwasan.

45 Yek sa ngusi wulti wul jwasan ka, asa nama balti wulpi kokko kangwe ta Lami wu

46 Yek sa ngusi motgaa ka gib boo lubii ga Nya ten mas cin, asa nama ngukti wul na tami mbadli danka boo ji yilkeni jwasan ka,

47 asa nama tasti ga Nya, a hwol hwulan nisi da mal mbalan mas. Yek Bagaa ngusisi mbalti majwe bal gem yek sa mbi kisti wu ten mas cin.

3

Ndokti ga kulki man ngemti wul

1 Gas gon a Biturus suk Yohana nama lat lubii ga Nya ka cin sukti.

2 Yek majon kaju ten bi dlabii gwe asa mbe de Mbuni Dlabii wu sa kan kulki gon, gwe ta bo taba lat na asan gwas sowu. Asa kul tala kulkisi ten mas cin kali tas ngem wul mal majwe asa te gib boo lubii ga Nyami wu.

3 Yek ta yen Biturus suk Yohana ten tet gib boo lubii ga Nyami wugo, yek ta ngemisi wul.

4 Yek Biturus suk Yohana wutit gwel. Yek Biturus wulti de, <<Bo yenni!>>

5 Yek ta katisi kang i'e ta batti tas mbi ilgon malsi ne.

6 Yek Biturus wulti de, <<Wulpi ni da so ama ilgwe ba palik go, yek de na ndalti shin ga Almasihu Yesu ga Nazarat wu, tlinya tak li na asan.>>

7 Yek Biturus ngip ang shinti gwasi, yek ta tlilti nya, yek gib asan gwasi suk gwel asan gwas ndali.

8 Yek ta yil nya, yek ta njel lati, yek ta te gib boo lubii ga Nyami suksi ata nama yilti nya ata nama tasti ga Nya.

9 Mas mbalami yenti ten tasti ga Nya wu,

10 yek sa yisti de man damti ka Mbuni Dlabii ata ngem wul wu kan. Yek sa bo ang ten ngetli yek banti ngusi cit gwasan i'e na kangwe ta ndokti wu.

Biturus hwi gaba mbalan a gib boo lubii ga Nya

11 Yek kulki gwe sa ndokti wu ngip Biturus suk Yohana, yek mas mbalan li tet malsi baa-baa ka lu gwe asa mbe de Baranda ga Sulemanu wu

asa nama yenti wul cit banti ten ilgwe pi wu.

¹² Biturus yeni nu wugo yek ta wul mbalami de, <<Man Israila yek laki yek ilgān ni kii ma cit banti nu ye? A yek laki yek ka ni nima wulti gwel nu ye? Ka ba yeni go na ndalti ganān kan ma ndok malgan ma?

¹³ Nya gwe Ibrahīm suk Ishiyaku suk Yakubu ngusit atl wu, tik de Nya ga aba jinan tik nalli Yesu zhel gwasi. Yesusi kan ka nge yisti gwasi yek ka baltiti Bilatus gobna ko de Bilatus lami de tas zakti wu.

¹⁴ Ko de ti wo man cilti kan a man zok mbadl kan wu, yek ka nge yisti gwasi, yek ka wule tas zakikii man tlot mbalan wu.

¹⁵ Yek ka dlo malgwe ata bal mbalan mbadl gwe ba a paki sowu. Yek Nya pallat kaami, mik yen kangwe pi wu na gwel ganān.

¹⁶ Na nalti ga shin ga Yesu gwe ma ngas tenti wu kan malgan de ka yisti wu mbi ndalti suk ndokti, yek gwel gwakan yenikii ndokti gwasi.

¹⁷ <<Yilkeni jini, a yisi de nakkan ka yisi de tik de Almasihu so, yek laki yek ka pali nu kangwe bacina jwakan pali wu.

¹⁸ Ama nak gwisi kan Nya njikan ilgwe ta dlam tumal man dlamti gaba gwasi, de Almasihu* gwas atla bomti.

¹⁹ Cin atl gaa ta Nya taasikii byas wul jwakan ka ata ndalli mbadl jwakan,

²⁰ kangwe de ta ya shin Almasihu gwe ta botlikii ti wu sut du, a Almasihusi ka de Yesu.

²¹ Ngetli kan ta Yesu to to nya ka, se Nya palli mas wul pyali nak gwe ta dlalli gaba gwasi tumal man dlamti gaba jwe ta botlsi ju.

²² Nak gwe Musa man dlamti gaba ga Nya dlam wu de, <Nya tlikii man dlamti gaba gwas gon ka dlo gwakan nak ami, ngetli kan tak katan kang ten mas ilgwe ta hwikii wu.

²³ Mas malgwe kum gaba gwas sogo, Nya a mbolti daka mbalan jwas ka.>†

²⁴ <<Mas man dlamti gaba ga Nya jwe dlam ilgwe a pi wu tun tet ten Samaila, sa dlam gaba ten multi jimisi.

²⁵ Ilgwe man dlamti gaba ga Nya ju dlam wu suk gaba gwe Nya dlalli aba jwakan jo jwakan kan. Nak gwe Nya wul Ibrahīm de, <Tumal mil jwakan ba bal nalti mbalan ji dii atli mas.>‡

²⁶ Kii kan Nya tlil zhel gwasi yek ta shinti malkii tas balkii nalti kangwe ta yillakii daka yokit gwakan kawu.>>

4

Sa tala Biturus suk Yohana dlaboo Sanhidirim

¹ Biturus suk Yohana nima hwit gaba mbalan nugo yek man Paris suk bacina ga man

* **3:18 3:18** Sogo *Kiristi*. Nuk ni ka ndati de 20 † **3:23 3:23** YenK. M. 18:15,18,19.

‡ **3:25 3:25** YenL. Z. 22:1; L. Z. 26:4.

batti lubiimi suk man Saduki li tet malsi.

² Mbadl lilisi nak de mil shinti ji botlisi nima dlamti de a mbalan tli daka mashkan ka tumal Yesu wu.

³ Yek sa dop Biturus suk Yohana yek sa lesi ka nak de sukti ka bal wu se lu tlo.

⁴ Ten cin gwisi wo mbalan wonti kum gaba gwasan yek wonti kasi bal gem. Yek wontat ji maani man kopti mbaldli yek sa la zambal kutl de namtan (5,000).*

⁵ Lu tlo wugo yek guu suk bacina jwasan suk man yisti mbat gaba ga Musa mogaa a Wurshelima.

⁶ Ka majwe mogaa go Hanana bal man Paris suk Kayapas suk Yohana, suk Alekzanda suk mas man boo ga bal man Parismi ni kasi.

⁷ Yek sa tala kaa Biturus suk Yohana tet malsi, yek sa ngemsi de, <<Wok balkii manti palti ilgan wo? Na shin ga wok a ka pali wo?>>

⁸ Yek Biturus na Shishi ga Nya ka mbadl gwasi, wulsi de, <<Guu suk bacina jinan,

⁹ ngemti kan ka nama ngemti ganan ten kangwe kulki wu ndoki gwa? De da nii kan pi yek ta ndok gwi gwa?

¹⁰ Han tak yisini kii de ka ni a de wu, suk mas jwakan man Yisiraila de na ndalti shin ga Almasihu Yesu ga Nazarat kan malgan de ka yenti wu ndoki. Yesu gwe ka

bakti ka ten guda yencin yek Nya pallat kaami wu.

¹¹ Ni ga lishi ka gaba de Yesu go nak,

<< <Ye gwe kii man kinti bii kaa nge,
yek lak dan de zok ye kinti bii wu kan ta ni.>†>

¹² Yesusi na ngus ka man kisti ga mbalan, na shin gwas na ngusi kan mbalan a man mbit kisti. Nak de ba Nya bal shin ga zobsi malgon ten dii atli, gwe mbalan a mbi kisti tumali wu so.>>

¹³ Sa yen kangwe Biturus suk Yohana gaba na ndalti gahwulan wu asa yisi de sa pal lishti so, a ba man wul ang kade si so, yek ili cisi banti. Yek sa yisi de sa dan suk Yesu.

¹⁴ Nak de sa yen malgwe ndokisi dala nya a malsi wu, yek bata po man wulti de ilgon so.

¹⁵ Yek sa wul Biturus suk Yohana de tas yil da dlaboo Sanhidirimi ka, yek sa gaba ka dlo gwasan.

¹⁶ Yek sa wule, <<Yek ma pali majin ye nak de sa pal wul cit banti nak gan, a bama manan hwundalti so, nak de mas man Wurshelima yisi wu?>>

¹⁷ Yek sa po wuli dade, <<Han tan wulansi de tas zaki hwit gaba mbalan ten bi shin ga malgwisi ba bi gwas ngusi matlti danka mbalan ka so da.>>

* 4:4 4:4 Modli suk mil mbalan jwe mbaldli ten man koptisi jo sa dlamsi so.

† 4:11 4:11 Sogo Ye dlanga bii ‡ 4:11 4:11 YenZab 118:22.

18 Yek sa mbesi yek sa wulsi de bas po hwi gaba malgon ten bi ga Yesu so, a bas po dlam ilgon na shin gwas so ko njet.

19 Yek Biturus suk Yohana wulsi de, <<Gaba ga Nya kan ma kobi ya ko gwakan? Bo daamankii.

20 Mi wo ma man danti mbetlak ten ilgwe ma yeni yek ma kumi wu so.>>

21 Man danti dlaboo Sanhidirimi kumi nu wugo yek sa laki Biturus suk Yohana banti ka dli. Yek sa zaksi tas zigaa nak de sa mbi ilgwe sa nolsi dani sowu, a mbalan nama ta tasti ga Nya ten ilgwe pi wu.

22 Malgwe mbi ndoktisi wo ta man gin de kutl de wupsi na zat wi.

Man kopti ngem Nya de tas ndallasi gahwulan

23 Man danti dlaboo Sanhidirin zak Biturus suk Yohana wu yek sa pal mal yilkeni jwasan man kopti, yek sa hwisi mas ilgwe kidi man Paris suk bacina jwasan dlamisi wu.

24 Sa kumi nu wugo yek sa tlil yal nya mas jwasan, yek sa ngem Nya de, <<Bagaa Nya, kik pal dii atli suk dlo nya suk bal ze na mas ilgwe ni gipsi wu.

25 Tumul Shishi gwakan ka gaba suk zhel gwa Dauda abaganan yek ka wule, << <Yek laki de mbadl lili majwe ba man Yehuda ka sowu ye?

Yek laki yek mbalan nama belti bi ten wul jwe ni ten koo lu ye?

26 Yek guu ga mbalan ji dii atli suk bacina jwasan bel bi

tas nge Bagaa Nya suk Almasihu gwe ta botlti wu. §>*

27 Nu kan kaa Hiridus guu suk Buntus Bilatus gobna suk majwe ba man Yehuda ka sowu, suk man† Yehuda mas mogaa ka ban ge tas ngem Yesu zhel gwa man cilti gwe ka botlti de Almasihu wu.

28 Yek sa pal ilgwe ka dlalli de a pi tek wu.

29 Bagaa, kum kangwe sa nini ma lakti banti ka dli wu, ma nama ngemti gwa tak balni ndali mbadli kangwe de banti dlamti gaba gwa a cini sowu.

30 Tak ang gwa tak ndok man cwo a ka pal wul cit banti na ndalti ga shin Yesu zhel gwa man cilti.>>

31 Sa pak ngemi Nya wugo yek bii gwe sa nama ngemti Nyami gibi wu nwu i'e, yek ta njikan mbadl gwasan na Shishi gwasi yek sa ngusi dlamti gaba gwas na ndali mbadli.

Man kopti ga Yesu pal wul ka lu de nam

32 Yek man kopti dam na mbadl de nam suk daamti de nam mas jwasan. Ko gon wule ilgan go gi so, nak de mas wul jwasan wo ka lu de nam kan ni wu.

³³ Yek mil shinti ngusi dlamti gaba mbalan ten tlit daka mashkan ka ga Yesu, kangwe Shishi ga Nya balse ndalti palti wu. Yek Nya balse hwa wul gwasi mas jwasan.

³⁴ Ko gon gwasan dami a ba ilgon nidda so so, nak de mas majwe lubii sogo lu nisi da go asa wul ka asa tala wulpi te di,

³⁵ mal mil shinti ji botli, asa hwuli man koptisi kangwe kokko lami wu.

³⁶ Nu kan Yusupu gwe a mil shinti ji botli mbet de Barnabas pali. Shin Barnabas wo yek de man ndallat mbadli. Ti wo man boo ga Lawi kan tet ten zandal Kuburus.

³⁷ Yek ta wul lu gon gwas ka, yek ta tala wulpi tet mal mil shinti ji botli.

5

*Ilgwe Hananiya suk Sapi-
ratu pali wu*

¹ Yek malgon gwe asa mbet de Hananiya suk kili gwasi Sapi ratu wu wul lu gon gwasan ka.

² Yek ta bel bi suk kilisi yek sa hwudal naa wulpi ka. Yek ta tala naami tet mal mil shinti ji botli.

³ Yek Biturus wulti de, <<Hananiya, yek laki yek guu mazhe njikan mbadl gwa nu hal yek ka sheli lal Shishi ga Nya ye, de ka hwudal naa wulpi lwisi kawu?

⁴ Ale lwisi wo gwakan na de ba ka bo wul ka sowu? A wulpi lwisi mago gwa. Yek

mbik de ka pali nu ye? Nya kan ka shelti, mbalan ka so.>>

⁵ Yek Hananiya kumi nu wugo yek ta nda atli, kali-kali yek ta mashi. Mas mbalan kumi nu wugo yek banti cisi ka.

⁶ Yek mil samali tlinya yek sa kan hwu gwasi yek sa lak leпти.

⁷ Lam danti wugo yek kilisi tul kali a bata yis ilgwe pi wu so.

⁸ Yek Biturus ngemti de, <<Dlamini, kangwe ki suk kos gwa wul lu gwakan ka wuk gwa?>>

Yek ta wuli de, <<Yii, nu kan ma wul ka.>>

⁹ Yek Biturus wulti de, <<Yek laki yek ka bel bi suk kos gwa tak cingalan Shishi ga Nya ye? Yekgu, asan ji majwe lep kos gwa wu ka wullu ten bi dlabii wu, a ki mago nu kan sa kanki asa sak lepki pak.>>

¹⁰ Yek ta nda atl kali-kali a cina da Biturus ka, yek ta mashi. Yek mil samali te sudfi yek sa mbi hwuuni gwasi, yek sa kanti yek sa lak leпти a malkan da kos gwasi.

¹¹ Yek mas motgaa ga man kopti ji Wurshelima banti ka, suk mas majwe kum ilgwe pi wu.

*Mil shinti ji botli ndok
mbalan wonti*

¹² Yek mil shinti ji botli pal wul cit banti wonti ka dlo ga mbalan. Yek mas man kopti ngusi motgaa ka lu gwe asa mbe de Baranda ga Sulemanu wu.

¹³ Ko de mbalan bālsi nalti i'e wu, ama ba malgon ka naa mbalan mbi ndali gahwulan cutgaa suksi so.

¹⁴ Mas na nu go, yek wontat ga majwe ngassi ten Yesu wu ngusi mbalti dli na modli na maani wu.

¹⁵ Nuk laki yek mbalan ngusi yillat da man cwo to debal dan ten lumulti ka ka bami, kangwe de ko ta shishi ga Biturus mago ta tan jon jwasan.

¹⁶ Hal tet ka ban jwe ni njaa mal Wurshelima wu mago, mbalan tulli man cwo jwasan suk majwe mazhe* ni kasi wu. Yek sa ndoki mas jwasan.

Tlat bomti ga mil shinti ji botli

¹⁷ Yek bali ga man Paris suk yilkeni jwas daka i'e, majwe sa ni ka mbalan jwe asa mbesi de man Saduki wu.

¹⁸ Yek sa dop mil shinti ji botlisi yek sa yitlasi ka, ka bii gwe asa yitla majwe pal byas wul wu.

¹⁹ Ama yek yen shinti ga Nya bul dlabii bii yitlatasi ka yek ta yillasi, yek ta wulsi de,

²⁰ <<Lan lubii ga Nya tak te gib boo, akaa dala nya a dii boomi tak hwi gaba mbalan mas ten pyal tantu damti gee.>>

²¹ Lu tlo wugo yek sa te gib boo lubii ga Nyami nak gwe yen shinti hwisi wu, yek sa njeli hwit gaba mbalan.

Bal man Parismi tuli suk ma jwas wu yek ta mbe mas

kolsi ji dlaboo Sanhidirin, yek ta shinlu de tas yilli mil shinti ji botlisi tedi.

²² Yek man hapti dlo li kali wu yek basa mbisi a gibi so. Yek sa lak hwi kidi jwasan de,

²³ <<Ma mbi lu yitlatasi ga yitle ka ndali, a man batti dlabiimi ni kali, ama yek ma bul wugo yek bama mbi malgon a gibi so.>>

²⁴ Kidi man Parismi suk bacina ga man hapti dlomi kumi nu wugo, yek ili gulsasi nak de basa yis ilgwe a pi wu sowu.

²⁵ Yek malgon gwe kum mil shintisi ten gaba wu, tul ka motgaa Sanhidirimi yek ta hwisi de, <<Majwe kaa yitlasi go, sa ni te ka lubii ga Nya sa nima ta hwit gaba mbalan.>>

²⁶ Yek bacina ga man hapti dlomi li kali suk majwasi yek sa yemsi tedi. Sa lak mil shintisi ten lat ngetli so, nak de banti nama cit gwasan de gon a mbalan laksi na ye wu.

²⁷ Sa tullasi dlaboo motgaa Sanhidirin wu, yek bal man Parismi ngemsi de,

²⁸ <<Ma wulankii de bak po hwi gaba mbalan ten shin ga mallu so sa? Ama yek gaba gwakan ngash ban Wurshe-lima wi mas. A lamti gwakan wo tak wuli de mik tloti.>>

²⁹ Yek Biturus ka lal ga naa mil shinti ji botlisi wulsi de, <<Ngetli kan nini tan kop gaba ga Nya man gaba ga mbalan!>>

³⁰ Nya gwe aba jinan ngusit atl wu, tik palli Yesu

* 5:16 5:16 Na Giris wo Byas mazhe

kaami malgwe kaa tloti de ka bakti ten gudał yencin wu.

³¹ Yek Nya bal̄ti nalti yek ta pallat̄ de guu suk man kisti. Yek ta zat̄ ten ang shinti gwasi, taș bul tantu gwe man Yisiraila a ci atl gaa wu, ata taasisi byas wul jwasan ka.

³² Mik yen ilgwe pi wu na gwel ganan. Shishi ga Nya gwe a Nya bal̄ majwe kumit bi wu mago ta dlam gaḡa dani.

³³ Sa kumi nu wugo yek mbadl lilisi i'e wule sa tlosi ka.

³⁴ Yek ba Paresi gon asa mbet de Gamaliyel man yisti mbaḡ gaḡa ga Musa, tik de malgwe a mas mbalan bal̄ti nalti i'e wu. Yek ta tlinya a nya ka dlaboo Sanhidirimi. Yek ta wule ta mil shinti ji botlisi bo nak yil debal.

³⁵ Yek ta hwi kosisi de, <<Kii man Yisiraila, pan dem'dem ten ilgwe kaa nama lamti tak pali majin wu.

³⁶ Ka multi jon tek go malgon asa mbet de Tudas ya yili yek ta ngusi mbokti ang ten gaa gwasi, de ti wo ilgon kan. Yek mbalan zambal de wupsi (400) kop gaḡa gwasi. Yek majon tlot ka, yek majwe kop gaḡa gwas wu cat dan̄ka.

³⁷ Kaal dati, yek man Galili gon asa mbet de Yehuda ten gini gwe sa dlam wontat ga mbalan wu. Ta po shel mbalami jon pak, ama ti mago yek sa tloti. Yek majwe kopti wu cat dan̄ka pak.

³⁸ A nama ngemti gwakan ten gaḡa gee tak zakan majin

taș zigaa, kume ilgwe sa nama dlamti go palti ga mbalan kawu, a li tu gon so.

³⁹ Ama kume ga Nya kawu, ka man dlallat̄ gwasan ka so, se ko tak daman de man nget ilgwe Nya pali wu.>>

Yek gaḡa ga Gamaliyel tan mbadl gwasan,

⁴⁰ yek sa mbe mil shinti ji botlisi sud̄i yek sa bos̄i. Yek paa sa wulsi de baș po gaḡa ten bi ga Yesu so. Yek sa zak̄si.

⁴¹ Yek mil shinti ji botlisi yil dan̄ka lu motgaa Sanhidirimi ka na hwol tuki, nak de sa mbuki taș tla bomti ten bi ga Yesu wu.

⁴² Mas cin yek sa ngusi dlamti tam̄i gaḡa mbalan asa nisi ma mbokti ang de Yesu kaḡe Almasihu ka lubii ga Nyami suk lubii lubii.†

6

Man kopti botl mbalan de nitgi ka kasi

¹ Ka multi jwe wontat ga man kopti nama mbalti dli wu, yek man Yehuda man gaḡa na bi Giris njel nalanti ten man Yehuda man gaḡa na bi Arameya, de modli jwe maani jwasan mașh wugo bașa mbi ilga nguki gwe asa bal̄i mas cin wu ndakce suk naa modlisi so.

² Yek mil shinti ji botli de kutl cet lop ju mbe motgaa ga mas man kopti, yek sa wulsi de, <<Mbun de tan zakan bi dlamti gaḡa ga Nya ama palan ten bi huulti ilga nguki ya?

† 5:42 5:42 SogoKiristi

3 Yilkeni jinan, botlan mbalan de nitgi ka kii majwe kaa yissi de man botlkan, a Shishi ga Nya ni ka mbadl gwasan wu, tas zini gwel ten bi huulti ilga ngukisi.

4 Mi wo ma zan mbadl ganen ten ngemti Nya suk dlamti gaba ten Yesu.>>

5 Yek gabe tami man kop-tisi da mas jwasan. Yek sa botl Istipanus malgwe ngasti ten Yesu i'e, a Shishi ga Nya ni gipti pak wu. Yek sa botl Pilibus suk Burokoras suk Nikano suk Timan suk Parminas suk Nikolas man Antakiya malgwe te ka kopti Nya ga man Yehuda wu pak.

6 Yek sa tala majwisi mal mil shinti ji botli, yek mil shintisi wutisi ang gaa, yek sa ngemisi Nya.

7 Yek wonti mbalan kum gaba ga Nya danka. Yek man kopti wonti a Wurshelima i'e, yek man Paris wonti njel ngassi ten Yesu.

Bacina ji man Yehuda dop Istipanus

8 Nya bal Istipanus hwa wul gwas, suk ndalti palti wul, yek ta man palti kidi wul cit banti ka mbalan.

9 Yek majon jwe sa yil tet ka bii motgaa gon gwe asa mbe de Majwe Mbi Gaa Gwasan Wu.* Sa yil tet ka ban Sayirin suk Alekzandiriya suk atl ga Silisiya suk Asiya. Yek sa ngusi dlakti gaba suk Istipanus.

10 Ama yek basa mani na Shishi ga Nya gwe ni ka mbadl gwas wu so suk botlkan gaba gwas so.

11 Yek sa cok majon mukli tas wuli de, <<Ma kum Istipanus ten dlamti gaba mbulti ga Nya, suk ten Musa man dlamti gaba gwasi.>>

12 Yek sa tlil mbadl ga mbalan suk bacina jwasan suk man yisti mbat gaba ga Musa. Yek sa lak dop Istipanus, yek sa talat dlaboo Sanhidirin.

13 Yek sa tulli man shelti lali, yek sa shelit lal gaa de, <<A malgan sa ten dlamti byas gaba ten lubii ga Nya man cilti gee suk ten mbat gaba ga Musa.

14 Ma kumti ten dlamti de we Yesu man Nazarat wu a jek bii gee ka, ata laki a bama po daman nak gwe Musa mboki ang aba jinan wu so.>>

15 Yek mas majwe ni ka dlaboomi wu wuti gwel Istipanus, yek sa yeni go cinagwel gwas wo nak ga yen shinti ga Nya kan ni.

7

Gaba gwe Istipanus hwi man dlaboo Sanhidirin wu

1 Yek bali ga man danti ka lubii ga Nya ngem Istipanus de, <<Iljin de sa dlam tenki go gem ma?>>

2 Yek Istipanus wulsi de, <<Yilkeni jini suk aba jini, bo katini nini kang. Nya man nalti mboki ang koli ganen

* 6:9 6:9 *Majwe Mbi Gaa Gwasan Wu* Nama mbokti ang de, Man Yehuda jwe mbi gaa jwasan daka damti de zhel kayvu

Ibrahim ten kangwe ta ni wu a ta yi Mesopotamiya a bata bo dam a Haran so.

³ Nyami wulti de, <Zak atl gwa suk majwa tak li kat atl gwe ba mbokik ang dani wu.>^{*}

⁴ <<Yek ta zak kat atl ga man Kaldiya yek ta lak dam a ban Haran. Koli gwas mash wugo yek Nya talat tet ka lu gan de kaa nama damti wu.

⁵ Nyami bal lu Ibrahim a de so ko njet. Ama ta dlalli gaba sukti de ta balti lu ge suk man gas jwasi, ko de a ba yen bo nidda sowu.

⁶ Yek Nya wulti de, <Mil jwa a pal damti mandaki ka atl gwe ba gwasan ka sowu, asa pallaši de zhel asa tla bomti se sa pal gin zamba de wupsi.

⁷ Ama ba nol man atl gwe pallaši de zhel wu. Kaal da nugo, mil jwa a yil tet daka atl gwisi ka asa balan nalti ka lu gee.>[†]

⁸ Yek Nya dlalli gaba suk Ibrahim ten bi palti salti ta mbok ang de ti wo mbalan gwas kan. Yek Ibrahim zi Ishiyaku wu, yek ta salti ten cin na wusupsi kaal da zat gwasi. Kaal da nu, yek Ishiyaku zi Yakubu, yek Yakubu wut aba jinan de kutl cet lop jwe ma yisansi ju.

⁹ <<Yek dakalti lak aba jinan jwisi ten wulti Yusupu yilka gwasan ka, sa wulti kade zhel ka atl ga Masar. Ama a Nya ni sukti

¹⁰ yek ta yillat daka mas bomti gwe ta tla wu ka. Yek Nya balti botlkan yisti wul suk hwol hwulan mal Pir'auna guu ga man Masar. Yek ta pallat de guu a Masar suk bacina kaal dati.

¹¹ <<Yek bal kuzan gon nda ten mas atl ga Masar suk atl ga Kan'ana. Yek mbalan wonti te ka bomti i'e nak de ilga nguki nidda sowu.

¹² Yek Yakubu kumi de ilga nguki ni Masar wugo, yek ta shin aba jinan, yek de ndat lat gwasan Masar.

¹³ Lat gwasan na lop wo, yek Yusupu hwi yilkeni jwas de ti kan. Yek Pir'auna yis man boo gwasi.

¹⁴ Kaal da nu, yek Yusupu laki tas mbe aba gwas Yakubu tedi suk man lubii gwasi mas, si de kutl nitgi na namtan.

¹⁵ Yek Yakubu li Masar, kali kan ta mashi suk aba jinan.

¹⁶ Yek sa palli hwuu gwasan tot Shekem, yek sa lepsi ka gazukdi gwe Ibrahim wul mal mil ji Hamor wu.

¹⁷ <<Bal njaa de ta Nya njikan gaba gwe ta dlalli suk Ibrahim wugo, yek mbalan jinan wonti a Masar i'e.

¹⁸ Yek malgon gwe bata yis Yusupu sowu dan de Pir'auna guu ga Masar.

¹⁹ Guu gwisi ka lak aba jinan ten tlat bomti, tik cisi dlel ngapcan yek zisi ngetli tas wut mil lali jwasan ka tas mash da.

^{*} 7:3 7:3 Yen L. Z. 12:1. [†] 7:7 7:7 Yen L. Z. 15:13,14. [‡] 7:20 7:20 Sogo Zok
yen a cina da Nya ka

20 <<Ka multi jwisi kan sa zi Musa, yen‡ man mbunti i'e. Yek sa ketalti da aba gwas ka lip de mekan.

21 Man zat jwas yillat debal wu, yek yen ga madli ga Pir'auna kanti yek ta ketalti de yen gwasi.

22 Musa pal lishti ga man Masar suk botlkan yisti wul gwasan. Yek laki yek ta mbi ndalti palti wul suk yek ta man gaba i'e.

23 <<Ta bal ka gin de kutl de wupsi go yek ta kumi ka mbadl gwas de, tas lak yen yilkeni jwasi man Yisiraila.

24 Ta li malsi yek ta yen kangwe ba Masar gon nama bot ga ba Israila gon wu, yek ta lak betti ti hal yek ta tloti.

25 Muse dam gwa we yilkeni jwas man Yisiraila a yisi de Nya shinti tas yillasi daka damti de zhel ka, ama yek basa yisi so.

26 Kaal da multi de nam, yek ta mbi man Yisiraila jon de lop ten dlanti gwasan. Yek ta tesi dlo de tas lakan dlo gwasan, yek ta wulsi de, <Kii wo yilkeni kan, yek laki de kaa nama dlanti gwakan ye? >

27 <<Yek malgwe kumi cwo yilka gwas wu wul Musa de, <Wok lakki de bagaa suk man kisti gaba ganan wo?

28 Ka nama lamti tak tloni nak gwe ka tlo ba Masar ah-wul gwa?>§

29 Musa kumi nu wugo yek ta ap te atl ga Midiya ka, yek ta pal danti mandaki. Kali kan ta wut mil maani de lop.

30 <<Kaal da gin de kutl de wupsi, yek Nya tul mal Musa nak wule yen shinti gon gwasi ka balbal wutu ten ludan ka me, njaa mal tlandal Sinai.

31 Musa yeni nu wugo yek banti citi yek ta am te mali ka tas yeni i'e da. Ta am tek wugo yek Nya gaba sukti de,

32 <Amik de Nya ga aba jwakan, Nya ga Ibrahim suk ga Ishiyaku suk ga Yakubu.>* Ta kumi nu wugo yek banti citi i'e yek ta njel dadalti, yek bata po man yenti ludami so.

33 <<Yek Nya wulti de, <Tus kaptalan gwa ka, lu gwe ka dlal dani go lu gi kan.

34 A yen kangwe mbalan ji nama tlat bomti a Masar wu, a kum kulu gwasan ga kumti dli wi, yek a susut wi ta kissi. Ninggo tedi ta shinki te Masari ka.>†

35 <<Musa gami de sa ngeti de sa dlam de, <i lakki de bagaa suk man kisti gaba ganan wo wu?> Ti kan Nya shinti tas dan de bagaa suk man kisti gwasan daka damti de zhel ka, tumal yen shinti gwas gwe tul malti ka balbal wutu ten ludan ka me wu.

36 Muse ka yillasi daka atl ga Masar ka. Yek ta pal kidi wul cit banti ka dlo gwasan a kali, suk dlalka bal ze gwe

§ 7:28 7:28 Yen Yil 2:14. * 7:32 7:32 Yen Yil. 3:6 † 7:34 7:34 Yen Yil 3:5,7,8,10.

‡ 7:36 7:36 Zil bal ze Nu kan asa mbe bal ze gwisi. Kali kan Nya wul Musa de tas bo sada gwas ten ze, yek ta bo wugo yek bal zesi tatl de lop, yek man Yisiraila yil ka dlomi.

asa mbe de Zil bal ze wu,[‡] suk wul cit bantisi jwe ta pali ka gin de kutl de wupsi jwe man Yisiraila pali ka me wu.

37 <<Tik wul man Yisiraila de, <Nya a shin man dlamti gaba gwas gon nak gwe ta shinan wu, ka dlo gwakan tet ka mbalan jwakan.>§

38 Tik mwe gaa aba jinan man Yisiraila ka lu de nam ka me, suk yen shinti ga Nya gwe gaba sukti ten tlandal Sinai wu. Yek Nya hwit gaba ten kangwe mbalan a mbi mbadl wu, de tas hwinii.

39 <<Ama yek aba jinan nge kopti gaba gwasi. Yek sa ngeti. Yek sa lam palti te atl ga Masar ka mani.

40 Yek sa hwi Haruna yilka gwas de, <Palini gunki gwe ma ngusit atli ata ndenii cina wu. Musa de ta yillani tet ka atl ga Masar go ma po yis ilgwe mbit wu so!>*

41 Kali kan sa pal gunki gon nak yen tla. Yek sa takit wul, yek sa pal hwol tuk na ilgwe sa pali na ang gwasan wu.

42 Yek Nya yil daka tantu jwasan ka, yek ta zaksi tas ngusi atl cin suk kyatlal da. Nak gwe ni ga lishi ka lishti ga man dlamti gaba ga Nya wu.

<< <Kii man boo ga Israila, ami kan ka balan nalti ka gin de kutl de wupsi ka me gwa?

43 Kaa bal nalti lu waal ga gunki gwakan gwe akaa mbet de Molek,

suk kyatlal ga gunki gwakan gwe akaa mbet de Rampan wu.

Gunki jimi kade wul jwe kaa palsi de tak ngusisi atl wu.

Yek laki ningo ba laki asa talakii[†] cina da atl ga Babila ka.>

44 <<Tenti ni aba jinan da gwe sa ngusi lat na nali ka me wu. Tenti gwisi kan Nya hwi Musa de tas pali, yek ta pali kangwe Nyami hwit du.

45 Tenti gwisi kan sa lak mbi ka gini jwe Joshuwa ndesi cina, de ta mbolisi man atl ga Kan'ana kawu. Tenti gwisi ni da hal yek la gini gwe Dauda dan de guu ga Israila wu.

46 Dauda ka mbi hwol hwulan mal Nya, yek ta ngemti de tas kini lubii Nya ga Yakubu,[‡] lubii gwe man Yisiraila a ngusit atl gibi wu.

47-48 <<Ko de ba Nya Bal Kakshe a dan ka lubii gwe a mbalan kin sowu, yek Sulemanu yen ga Daude kin bal lubiimi. Nak gwe man dlamti gaba ga Nya gon dlam wu de,

49 << <Bagaa Nya dlam de, Dlo nya kade gobdlan guu gini, a dii atl kade lu zat asan gini.

Wudal ga bii gwi kan kaa kini gwi?

A ko kan lu shukti gini ko?

50 Amik pal mas wul jwisi na ang gi sa?>§

§ 7:37 7:37 Yen K. M. 18:15.

* 7:40 7:40 Yen Yil 32:1.

† 7:43 7:43 Yen Amo

5:25. ‡ 7:46 7:46 Ka lishti jon tek woLubii ga Yakubu

§ 7:50 7:50 Yen Ish

66:1,2.

51 <<Kii mbalan man lashi kumti bi, kii de ka nge balti Nya mbadl jwakan wu. Dlip bakaa kan gaba ga Shishi ga Nya so nak aba jwakan pali wu.

52 Man dlamti gaba ga Nya gon gwe ba aba jwakan cit dlel ngapcan sowu nidda so. Majwe dlam bi tulti ga man zok mbadl wu mago sa tlosi ka. A ningo kaa bal bi gwasi yek kaa tlot wi.

53 Kii de mil shinti ji Nya balkii mbat gaba ga gwasi* yek bakaa man kopti sowu.>>

Sa lak Istipanus na ye

54 Man dlaboomi kumi nu wugo, yek mbadl lilisi i'e hal yek sa as shin.

55 Shishi ga Nya njikan mbadl ga Istipanus wugo yek ta lak gaa to dlo nya ka, yek ta yen nalti ga Nya, a Yesu ni ga dlalli njaa malti ten ang shinti gwasi.

56 Yek Istipanus wule, <<A yen dlo nya ga buli, yek a yen Yen ga Mbalan, ta dlat njaa mal Nya ten ang shinti gwasi.>>

57 Yek sa cek kang jwasan ka na ang, yek sa lak yal, yek sa tli tet tenti ka mas jwasan.

58 Yek sa dlakti te kaal ban ka, yek sa njei lakti gwas na ye. Yek majwe tulli gaba tenti wu wut luka jwasan mal yen samali gon gwe asa mbet de Shawulu wu.

59 Sa nama lakti ga Istipanus nugo yek ta ngem Yesu de, <<Bagaa Yesu, kan mbadl gini.>>

60 Yek ta nda na gahwulan, yek ta wuli na ndalti de, <<Bagaa, taasi majin byas ilgan de sa pali wu ka.>> Yek multi gwas paki.

8

1 A Shawulu ni kali ata nima pit kaal man tlot ga Istipanus.

Man kopti tla bomti, yek sa cat danka

Ten cin gwisi kan sa ci dlel ngapcan motgaa ga man kopti i'e a Wurshelima. Yek man koptisi cat danka atl ji Yehudiya suk Samariya ka. Mil shinti ji botli ka sa kali na ngusan.

2 Yek majwe asa ngusi atl Nya i'e wu lep Istipanus. Yek sa mul mashkan gwasi na duu tuk i'e.

3 Yek Shawulu ngusi dlot gwas ten cit dlel ngapcan motgaa ga man kopti. Ta ngusi kopti lubii lubii ata dopsi na maani na modli ata nama yitlat gwasan ka ka bii gwe asa yitla majwe pal byas wullu.

Pilibus dlam gaba man tamti a Samariya

4 Yek majwe sa catsi danka wu ngusi matlti asa nama dlamti tami gaba ten Yesu.

5 Pilibus su ka bal ban gon ga Samariya, yek ta dlamti gaba mbalan ten Almasihu kali.

6 Yek mas man bami kat kang ka gaba gwe Pilibus dlamti wu nak de sa yen wul cit banti gwe ta pali wu.

⁷ Nak de na dadalti suk desti lee kan a duu mazhe ngusi yilti daka wonti majwe sa te gipsi wu ka. Yek majwe dli jwasan tla kawu suk kulki ndoki wonti.

⁸ Yek mbalan ji bami pal hwol tuk i'e.

Pilibus mo suk Siman man waali

⁹ Malgon ni da asa mbet de Siman, ta lam multi ten palti waali ka ban a banti ci man atl ga Samariya ten ilgwe ta pali wu. Ta ba yen gaa gwas go de ti wo bal mbalan kan.

¹⁰ Ti kan a man Samariye mas na kakshe na nak'eni katit kang, asa kul wule, <<Malgan go tik de man ndalti palti wul ga nya gwe asa mbet de man palti wul cit banti wu.>>

¹¹ Ti kan asa kop gaba gwasi nak de sa kuu na yenti wul cit banti ka waal gwe ata pali wu.

¹² Ama mbalami kum tami gaba gwe Pilibus dlamisi ten Nya de guu suk ten bi shin ga Almasihu Yesu wu, yek sa bal gem na gaba ga Pilibus. Yek ta palisi baptisma na modli na maani.

¹³ Yek Siman ngasti ten Yesusi pak, yek sa palit baptisma, yek ta ngusi kopti ga Pilibus mas lu gwe ta li wu, yek Siman ngip bi ka ang na yenti kidi wul cit banti malti.

¹⁴ Mil shinti ji botli kumi wi de man Samariya bal de man kopti wu, yek sa shin Biturus suk Yohana malsi.

¹⁵ Biturus suk Yohana mbuki malsi wugo, yek sa

ngemisi Nya de ta Shishi ga Nya susut tensi.

¹⁶ Sa pali nak gwisi nak de Shishi ga Nyami bo susut tensi so, de ya palisi baptisma na* shin ga Yesu Bagaa wu.

¹⁷ Yek Biturus suk Yohana wutisi ang gaa wu, yek Shishi ga Nya susut tensi.

¹⁸ Siman yeni de ang kan a mil shinti zi mbalan ten gaa a Shishi ga Nya susut tensi wu, yek ta takisi wulpi,

¹⁹ yek ta wulsi de, <<Mbokini nini ang kangwe ba zi-ang mbalan ten gaa asa mbi Shishi ga Nya wu.>>

²⁰ Yek Biturus wulti de, <<Han tak paki ka wutu ki suk wulpi gwa, nak de ka daman gwa we ka man wulti zok wul ga Nya na wulpi wu.

²¹ Ze gwa ni ka ilgan de ma nama palti wu so, nak de mbadl gwa ni hwabi mal Nya sowu.

²² Ci atl gaa mal Nya ten byas mbadl gwe nik da wu, tak ngem Nya tas taasik byas wul gwe nikka mbadl wu ka.

²³ A nikma dlamti nak gwisi nak de aba yeni go yokit ni gipki i'e, a palti byas wul dop mbadl gwa wu.>>

²⁴ Yek Siman wulti de, <<Ngemini nini Nya ne, ba ilgon ka wul jin de kaa dlam wu mbi so.>>

²⁵ Biturus suk Yohana hwi gaba ten damti gwasan suk Yesu wu, yek sa dlamisi tami gaba ga Nya kali, yek sa pal tet Wurshelima. De sa bal go yek sa ngusi dlamti tami gabe danaka nak mil ban ji

Samariya wonti jwe ni ten tantu wu.

Pilibus mo suk ba Itiyopiya gon

²⁶ Yek yen shinti ga Nya gon wul Pilibus de, <<Li tu kudu, aka kop tantu labi, gwe yil sut Wurshelima yek su Gaza wu.>>

²⁷ Yek ta nda tantu kaali. Ta nama lat nugo yek ta mo suk ba Itiyopiya[†] gon gwe bata man pat suk modli sowu, kaksha mbalan kade ti. Tik de man zat wul ga guu ga madli ga Itiyopiya gwe asa mbet de Kandisi wu. Ta li tas ngusi Nya atl a Wurshelima,

²⁸ ata bal ten tantu palti. Ata ni ka kapsi galla gwasi ta nama dlamti ka lishti ga Ishaya man dlamti gaba ga Nya to nya ka.

²⁹ Yek Shishi ga Nya wul Pilibus de, <<Li te mal kapsi galle ka, tak ngusi kopti gwas njaa-njaa.>>

³⁰ Yek Pilibus li te mali ka na apti, yek ta kum mali ten dlamti ka lishti ga Ishaya. Yek ta ngemti de, <<Lishti gan de ka nama dlamti go ka yis gaami ya?>>

³¹ Yek mali wulti de, <<Da nii kan ba yis gaami gwi, de ba malgon ka mboki ang dani sowu?>> Yek ta ngem Pilibus de tas te ka kapsi galle malti.

³² Ilgwe mali nama dlamti ka gaba ga Nyami go, yek de lu gwe wule,

<<Sa dlakti nak mbala gwe sa talat ka lu mboshti wu.

Nak gwe a ba yen mbala a kul so de sa ba wutlit madlan kawu, nu kan ti mago yek bata wule ilgon so.

³³ Nak de basa pallat de ilgon sowu, yek sa nget palti hwa kisti gaba wu.

Wok ka man yisti ji mil jwas wo?

Nak de sa kan mbadl gwas da ten dii atl kawu.>>‡

³⁴ Yek mali ngem Pilibus de, <<Bo hwini, man dlamti gaba ga Nya gwe lish lu gan go ten gaa gwas kan ta nama gaba a, ko ten zobsi malgon?>>

³⁵ Yek Pilibus ndet gaba ten lishti gwisi, yek ta hwit tami gaba ten Yesu.

³⁶ Sa nama lat nugo, yek sa lak mbi ze gon. Yek mali wul Pilibus de, <<Ze kawu, yek ka laki a baka pali baptisma so ye?>>§

³⁸ Yek ta laki yek kapsi galle dlali. Na ti na Pilibus yek sa su ka zesi yek Pilibus palit baptisma.

³⁹ Sa yil tot daka zesi kawu go, yek Shishi ga Nya kan Pilibus ka. Yek ba ta po yenti so, ama yek ta ngusi hwol tuki ata nama zatgaa.

⁴⁰ Yek Pilibus lak mbi gaa gwas ka ban Azotus, yek ta ngusi matlti ka mas ban jwe ni kali wu ata nama

[†] 8:27 8:27 Atl ga Itiyopiya wo yek lu gwe ni tu nya da bal ze Nilu ni wu. [‡] 8:33

8:33 Yen Ish 53:7,8. § 8:36 8:36 Ka lishti jon wo sa mba ndati de 37 Yek Pilibus wulti de, <<Kume ka ngaski ten Yesu na mbadl de nam go ba paliki.>> Yek mali wule, <<A ngassan ten Yesu Almasihu tik de Yen ga Nya.>>

dlamti gaba man tamti ten
Yesu se nak ta mbuki ka ban
Kaisariya.

9

Cit atl gaa ga Shawulu

¹ A Shawulu yima cit dlel-
ngapcan man kopti ji Bagaa
Yesu, ata nama wulti de ta
tlosi ka. Yek ta li mal bal man
Paris,

² yek ta ngemti de tas
lishit gaba gwe ta lak bali
ka bii motgaa jwe ni ka
ban Demaskus wu. Ta pali
nak gwisi kangwe de ta mbi
majwe sa nama kopti Tantu
ga Yesu wugo ata dopsi, ata
balsi ka, ata talasi tet Wur-
shelima na modli na maani
wu.

³ Ta nama lati yek ta bal
njaa a Demaskus nugo, yek
bau! Cilti gon sut nya cilli lu
gwe ta ni wu ka.

⁴ Yek ta nda atli, yek ta kum
yal gaba gon gwe wulti de,
<<Shawulu! Yek laki yek ka
nima cit dlel ngapcan ye?>>

⁵ Yek Shawulu wule,
<<Bagaa, wok de ki wo?>>

Yek yal gabe wule, <<Amik
de Yesu, malgwe ka nitma
cit dlel ngapcan wu, nak de
ka nima cit dlel ngapcan man
kopti ji wu.

⁶ Tlinya tak li ka bami, sa
hwik ilgwe nik ngetli de tak
pali wu.>>

⁷ Yek majwe nama lat sukti
wu dlal ka yek basa man
wulti de ilgon na banti, nak
de sa kum yal gabe ama yek
basa yen malgon sowu.

⁸ Yek Shawulu tlinya. Ta
bul gwel go, ta po man yenti

lu so. Yek sa ngibit ang, yek
sa talat ka bami.

⁹ Yek ta mul de mekan ata
ni dwami, a bata nguk ilgon
so a bata tla ilgon so.

¹⁰ A man kopti gon ni
da a Demaskus shin gwas
kade Hananiya. Bagaa Yesu
bulit gwel yek ta takit bi de,
<<Hananiya!>>

Yek ta ndaki de, <<Bagaa,
amik gu.>>

¹¹ Yek Bagaami wulti de,
<<Li ten tantu gwe asa mbe
de Taki wu aka li lubii da
Yehuda ka, aka kum gas ga
malgon tet Tarsus asa mbet
de Shawulu, ka yenti ten
ngemti Nya.

¹² A Shawulu mago Nya
buli gwel wi, yek ta yen
malgon gwe asa mbet de
Hananiya wu, ta zit ang ten
gaa ta gwel gwas buli.>>

¹³ Yek Hananiya wule,
<<Bagaa, a kum wul wonti
ten mallu, kangwe ata
pali ngalci mbalan jwa a
Wurshelima wu.

¹⁴ A yekgu ta tul dee na
ndalti tet mal kidi man Paris
wi de tas dop mas majwe asa
ngusik atl wu.>>

¹⁵ Yek Bagaami wul
Hananiya de, <<Lak mbiti, a
botlti wi tas hwi gaba majwe
ba man Yehuda ka sowu
tenanni na guu jwasan suk
man Yisiraila pak.

¹⁶ Ba mbokit ang ten
kangwe de ngetli kan tas tla
bomti i'e tenan wu.>>

¹⁷ Yek Hananiya li, yek ta
te ka lubiimi. Yek ta wut ang
ten gaa ga Shawulu, yek ta
wulti de, <<Yilka gini, Bagaa

Yesu gwe tul malki, aka nama lat teddu ka shinanni ta gwel gwa bul da tak man yenti lu, a Shishi ga Nya njikan mbadl gwa.>>

¹⁸ Kali-kali yek ilgon nak kola yil tet ka gwel ga Shawulu, yek gwel gwas buli. Yek ta tlinya, yek sa palit baptisma.

¹⁹ Ta nguk wul wugo, yek ndalti gwas pali.

Shawulu dلامي gaba mbalan ten bi ga Yesu

Yek ta lam multi mal man kopti jwe ni Demaskus wu.

²⁰ Njet nugo yek ta nde dlamti gaba mbalan danka lu motgaa ji man Yehuda de, Yesu wo Yen ga Nya kan.

²¹ Yek banti ci mas majwe kumti wu, yek sa ngusi wulti de, <<Ale malgan kade man lakti ga majwe ngassi ten malgwisi ka bomti a Wurshe-
lima wu na? Ta tul dee tas dopsi ata talasi ga bali mal kidi man Paris!>>

²² Yek Shawulu ndal ten dlamti gaba ga Nya. Yek ta gulsi man Yehuda jwe ni Demaskus wu yek basa po wulti de ilgon so. Nak de ta nisi ma dlamti de, gem Yesu kade Almasihu wu.

²³ Kaal da multi wonti, yek man Yehuda bel bi tas tlo Shawulu,

²⁴ ama yek ta kum ilgwe sa bel bi de sa palit du ka. De sa nama batti dlabii bami, na ka cin na ka gasi tas mbiti tas tlot wu.

²⁵ Yek mil lishti jwas kanti ka ka gada ka gasi, yek sa

shitti a kaal bami tuka shu bii.

²⁶ Tet kali go yek ta ap te Wurshelima ka. Yek ta ngwe de ta mogaa suk man kopti, ama yek banti gwas cisi nak de basa kan de gem kan ta pal de man kopti wu so.

²⁷ Yek Barnabas kanti yek ta talat mal mil shinti ji botli. Yek ta hwisi kangwe Shawulu yen Bagaa Yesu ten tantu wu, suk kangwe ta gaba sukti wu, suk kangwe ta hwi gaba mbalan ten bi ga Yesu ka ban Demaskus na ndali gahwulan wu.

²⁸ Yek Shawulu dan suksi a Wurshelima. Yek ta ngusi matlti danka, ata nama gaba ten bi ga Bagaa Yesu na ndali gahwulan.

²⁹ Yek ta ngusi dlakti gaba suk man Yehuda man gaba na bi Giris wu, yek sa ngwe de tas tloti.

³⁰ Yilkeni man kopti kumi nu wu, yek sa talat ka ban Kaisariya. Yek sa lakti tantu yek ta li Tarsus.

³¹ Yek motgaa ga man kopti ji Yehudiya suk ji Galili suk ji Samariya wu mas mbi tami damti. Yek sa ndal ten kopti ga Yesu nak de Shishi ga Nya ndalli mbadl gwasan wu. Yek sa ngusi wontati asa nama danti asa nima baliti nalti Bagaa Yesu. Biturus li ban Lida suk Jopa.

³² Biturus nama matlti ka atl ji man Yehuda nugo yek ta la yenti ga mbalan ji Nya jwe sa nama damti ka ban Lida wu.

³³ Kali kaṇ ta mbi maḷgwe asa mbet de Iniyas, maḷgwe kaṭ tli gon gwas tla kawu. Ta paḷ gin de wusupsi ata ni atli, bata man laṭ so.

³⁴ Yek Biturus wulti de, <<Iniyas, Yesu Almasihu ndokki wi, tlinya tak tlil lumulti gwa.>> Ninge-ninge yek ta tlinya.

³⁵ Yek mas majwe ni ka baṇ Lida suk naa baṇ jwe ni atl ga Sharon wu yenti, yek sa paḷ de maṇ kopti ga Yesu.

³⁶ Ka baṇ Jopa njaa mal baṇ Lida wo, maṇ kopti gon ni da shin gwas kaḍe Tabita (gwe na Giris wo yek de Dokas* wu). Ata kul paḷ wul na ang gwasi ata baḷ majwe ba ilgon nisi da sowu.

³⁷ Ka multi jwisi wo, yek ta paḷ cwo, yek ta maṣhi. Yek sa pol hwuuni gwas ka, yek sa zi to ka tlal bii ka.

³⁸ Yek maṇ kopti kumi de Biturus ni Lida. Naḵ de dlo ga Jopa suk Lida dlenti sowu, yek sa shin mbalaṇ de lop taṣ wulti de taṣ li tet malsi bale-bale.

³⁹ Yek Biturus li suksi. Ta mbuk lu malsi wu, yek sa tolti ka tlal biimi. Yek modli jwe maani jwasan maṣh wu mas dlal mal Biturus, asa nama kulu asa nitma mbokti ang ten lukaḷ suk naa wul jwe Dokas palisi de ta yi suksi wu.

⁴⁰ Yek Biturus yillasi debal mas jwasan, yek ta ngus na gahwulan, yek ta ngem Nya. Yek ta ballat tumal hwuunisi, yek ta wule, <<Tabita,

tlinya.>> Yek Tabita bul gwel. Ta yen Biturus wu, yek ta tlinya, yek ta dam na zhila.

⁴¹ Yek Biturus ngibit ang, yek ta tiliti nya. Yek Biturus mbe mbalaṇ ji Nya tedi suk modli jwe maani jwasan maṣhi wu, yek ta mbokisi ang tenti, ta tli daka maṣkaṇ ka wi.

⁴² Yek ili matl ka baṇ Jopa mas, yek mbalaṇ wonti ngassi ten Bagaa Yesu.

⁴³ Yek Biturus lam multi a Jopa da maḷgon gwe asa mbet de Siman, maṇ mokti kuul gon.

10

Korneliwus shini lu Biturus

¹ Maḷgon ni da ka baṇ Kaisariya shin gwas wo Korneliwus. Ti wo gon ka kidi maṇ hapti dlo jwe asa mbesi de Maṇ Italiya wu.

² Ti suk maṇ boo gwasi mas sa banti Nya i'e. Ata baḷ wul majwe ba ilgon nisi da sowu na mbadl de nam, ata ngem Nya mas cin.

³ Gas gon ka cin sukti yek Nya bulit gwel, yek ta yen yen shinti ga Nya gwe tul malti wu, yek ta wulti de, <<Korneliwus!>>

⁴ Yek ta yenti na gwel banti, yek ta wulti de, <<Bagaa, yek ke?>> Yek yen shinti ga Nyami ballit de, <<Nya kum ngemti gwe ka nama ngemti gwas wu wi, ata yen balti wul gwe ka nima balti majwe ba wul nisi da sowu wi.

* 9:36 9:36 Na Tabitabi Yehuda sukDokasbi Giris so, yek de Nang.

⁵ Ningo shinlu te Jopa ka tas mbek Siman malgwe asa mbet de Biturus wu.

⁶ Ta ni da Siman man mokti kul lu ka, malgwe lubii gwas ni ten bi bal ze wu.>>

⁷ Yen shinti ga Nyami zigaa wu, yek Korneliwus mbe de lop ka zhel jwasi suk de nam ka man hapti dlo jwe asa palit wul wu, jwe asa ngusi Nya atl wu.

⁸ Yek ta hwisi mas ilgwe pi wu, yek ta shinsi te Jopa ka.

Nya buli gwel Biturus

⁹ Lu dlo wi de cin sukti bal go, a majwe Korneliwus shinsi bal njaa tas mbuki ka bami wu, yek Biturus to ten gaa bii tas ngem Nya.

¹⁰ Kuzan lak njel tlo Biturus, a ba ilga nguki gwe sa nama zati wu bo no so. Yek Nya bulit gwel,

¹¹ yek ta yen dlo nya buli. Yek ilgon nak bal luka yil sudi.

¹² Yek ta yen wul me suk ji lubii wonti a gibi, wul man asan de wupsi, suk wuci suk balkan, suk yadli.

¹³ Yek yal gaba gon wulti de, <<Biturus, tlinya tak mboshi a ka nguki.>>

¹⁴ Yek Biturus ndakit de, <<Bagaa a pi nu so, a bo taba ngukti tlu gwe ba ni hwa bi de ta man Yehuda nguk wu so.>>

¹⁵ Yek yal gabe po wulti dade, <<Bak mbe ilgwe Nya palli hwa bi wu, de byasi so.>>

¹⁶ Nak gwisi pi asami de mekan yek paa bal luka li pal to nya ka.

¹⁷ A Biturus nama daamti gwas ten ilgwe pi wu nugo, yek majwe Korneliwus shinsi wuk ju, sa mbi boo ga Siman wi. A sa bal ten bi dlaboo.

¹⁸ Yek sa kum gazi de, ko Siman gwe asa mbet de Biturus wu nan de?

¹⁹ Biturus yima daamti gwas ten ili nugo, yek Shishi ga Nya wulti de, <<Siman, mbalan de mekan* jon nama ngot gwa.

²⁰ Tlinya tak su malsi, baa-baa, a kali suksi amik shinsi tedi.>>

²¹ Biturus susut mal mbalami yek ta wulsi de, <<Ami kan ka nama ngot gini. Yek tulla kii ye?>>

²² Yek mbalami wulti de, <<Bal man hapti dlo ga Roma gon gwe asa mbet de Korneliwus wu ka shinni. Zok mbalan man banti Nya kade ti, malgwe a man Yehuda mas balti nalti wu. Yen shinti ga Nya dlamit de tas shinik lu tak li datka tas kum ilgwe ka dlam wu.>>

²³ Yek Biturus telsi gibboo yek ta ngwesi lumulti.

Biturus da Korneliwus ka

Lu tlo wu, yek Biturus suk yilkeni man kopti jon a Jopa li suksi.

²⁴ Lu tlo wugo yek sa mbuk lu Kaisariya. A Korneliwus balma batti gwasan hal ta mbe yilkeni suk yelan jwas tet wi.

* 10:19 10:19 Ka lishti gon tek woLopA jon lishti jo wo sa lish wonta jwasan so.

²⁵ Biturus te ka lubiimi wu, yek Korneliwus ngusit atli yek ta bal̄ti nalti.

²⁶ Yek Biturus ngipti yek ta wulti de, <<Tlinya ka, am mago mbalan kan nak ki.>>

²⁷ Biturus yima gaba sukti nugo, yek ta te gib boomi, yek ta mbi mbalan wonti.

²⁸ Yek ta wulsi de, <<Kii na gaa gwakan kaa yisi de mbat gaba gan̄an kan de ta man Yehuda, pi suk mal̄gwe ba man Yehuda ka sowu sogo taş li daasi ka so. Ama Nya mboki ang de ba wule a Nya nge majon a ta lam majon so.

²⁹ Yek laki de sa shinlu de ta li tet wugo yek a tuli baa nge so. Han ta bo ngemki, yek laki yek ka mbe ye?>>

³⁰ Korneliwus ndakit de, <<Ndat cin de wupsi ka bal̄ ge, ka cin sukti a nama ngemti Nya a daaka. A ni nugo yek mal̄gon dlat̄ a cina daaka lukał gwas wo man cilti i'e.

³¹ Yek ta wulan de, <Korneliwus Nya kum ngemti gwe ka nama ngemti gwas wu wi, ata yen wul jwe aka bal̄ majwe ba ilgon nisi da sowu wi.

³² Shin lu te Jopa ka ta mbek Siman gwe asa mbet de Biturus wu, ta ni de mandaki da Siman man mokti kul lu ka gwe lubii gwas ni njaa ten bi bal ze wu.>

³³ Yek laki yek a shinik lu bale-bale, yekgu mbun wi nak de ka tul wu. Ningo mik ballu mas jin̄an a cina da Nya ka, tan kum ilgwe ta hwik de tak dlam̄i nii wu.>>

³⁴ Yek Biturus ndesi gaba de, <<Ningo a yisi wi de gem kan Nya wo ta lam mal̄gon man gon so.

³⁵ Ata kan mbalan mas lu gwe sa yil tet kali wu kume sa bantiti asa pal̄ gem ka danti gwasan wu.

³⁶ Yek de tam̄i gaba man tullat tam̄i dam̄ti, gwe Nya hwi man Yisiraila tumal Bagaa Yesu ga mas mbalan wu.

³⁷ Ka yisan ilgwe pi ka mas atl ga man Yehuda wu gwe nde tet Galili kaal da gaba ga Yohana ten baptisma wu.

³⁸ Nya botl̄ Yesu ga Nazarat wu, yek ta njikanti na Shishi gwasi, yek ta bal̄ti ndalti. Yek ta ngusi mat̄lti danka ata nima palti hwa wul mbalan. Ta yilli majwe sa ni a ang da guu mazhe kaju nak de Nyami ni sukti wu.

³⁹ <<Mi wo mik yen ilgwe Yesu pali wu mas, ka atl ga Yehudiya suk ka ban ga Wurshelima na gwel gan̄an. Bacina ji man Yehuda bakti ten gudał yencin yek sa tloti.

⁴⁰ Yek Nya pallał kaami ten multi gwas na mekan, yek ta laki yek mbalan yenti.

⁴¹ Mas mbalan ka yen Yesu kaal da tlit daka mashkan ka gwas so, ama mi de Nya botl̄ni tan yeni ama dlam̄ wu, mi de ma nguk wul yek ma tla sukti wu.

⁴² Yek Yesu hwini de tan dlam̄i mbalan ama dalisi kang de, ti kan Nya lakti de mal̄gwe a kisi gaba majwe mash wu suk majwe yi kaami wu.

43 Maṇ dlamti gaḇa ji Nya mas gaḇa tenti de mas maḷgwe ngaṣti ten Yesu go Nya a taasit byas wul gwas ka.>>

44 Tun a Biturus yima gaḇa, yek Shishi ga Nya susut ten majwe nama kumti gwas wu.

45 Ili ci banti maṇ Yehuda maṇ kopti jwe tul suk Biturus wu. De sa yeni wi de majwe ba maṇ Yehuda ka so mago sa mbi Shishi ga Nya wu.

46 Nak de sa kumsi ten tasi ga Nya, asa nama gaḇa na bi† jwe ba gwasan ka sowu.

Yek Biturus wuli de,

47 <<Maḷgon a man ngeti de ta paḷi baptisma majin na ze nwa? Si mago sa mbi Shishi ga Nya wi nak gwe ma mbi wu.>>

48 Yek Biturus laki de taṣ palisi baptisma ka shin ga Yesu Almasihu. Yek sa ngemti de taṣ nak lamisi multi.

11

Biturus hwi maṇ kopti a Wurshelima mas ilgwe pi wu

1 Mil shinti ji botlisi suk naa yilkeni maṇ kopti ka atl ga Yehudiya kumi de majwe ba maṇ Yehuda ka so mago sa kan gaḇa ga Nya ka mbadl jwasan wu.

2 Biturus li Wurshelima wu yek maṇ Yehuda maṇ kopti matlti.

3 Yek sa wulti de, <<Ka li lubii da majwe ba maṇ Yehuda ka sowu yek ka nguk wul suksi.>>

4 Yek Biturus hwisi mas ilgwe pi wu, yek ta yillisi gaa mi de,

5 <<A yi ka ban Jopa, a nima ngemti Nya yek Nyami buli gwel, yek a yen ilgon nak bal lukaḷ ga buli, gwe yil sut nya yek mbuki sut ka lu gwe a ni wu.

6 A sul gwel ka bal lukaḷi go, wul me suk ga lubii maṇ asan de wupsi kawu, suk kaa wuci suk kaa balkan suk kaa yadli a gibi.

7 Yek a kum yal gaḇa gon gwe wulan de, <Tlinya tak mboshi a ka nguki.>

8 <<Yek a ballit de, <A pi nu so Bagaa a bo taba ngukti tlu jwe ba mbun de ta maṇ Yehuda nguk nak jin wu so.>

9 <<Yek yali po gaḇa daḁe, <Baḱ mbe ilgwe Nya palli hwabi wu de byasi so.>

10 Nak gwisi pi asami de mekan yek paa sa kan bal lukaḷi to nya ka.

11 <<A yi kali nugo yek majwe sa shinsi tet Kaisariya wuk bal ju ten bi dlaboo ga lubii gwe ani gibi wu.

12 Yek Shishi ga Nya wulan de ta kopsi baa-baa, yek yilkeni de mukka jin kobanni yek ma te ka lubii ga mali.

13 Yek ta hwini kangwe de yen shinti ga Nya tul malti, yek ta wulti de <Shin lu su Jopa ka ta mbek maḷgwe asa mbet de Biturus wu todi.

14 Ta hwik kangwe ka mbi kisti wu suk mas maṇ lubii jwa.>

15 <<A ndesi gaḅa wi nugo yek Shishi ga Nya susut tensi naḱ gwe ta susut tenanni wu.

16 Yek a daam ilgwe Yesu Bagaa dlam wu de, <Yohana paḷi mbalan baptisma na* ze, ama kii wo Nya a palikii baptisma na Shishi gwasi.>

17 Naḱ de sa ngassi ten Almasihu Yesu Bagaa wugo, yek Nya baḷsi ilgwe ta balannii de ma ngasanni ten wu. Wok de ami ta nge ilgwe Nya lami wu wo?>>

18 Sa kumi nu wugo, yek baṣa po wule ilgon so, ama yek sa taṣ Nya de, <<Majwe ba man Yehuda ka so mago Nya paḷisi tantu cit atl gaa taṣ mbi kisti pak.>>

Palṭi wul ji motgaa ga man kopti a Antakiya ka atl ga Siriya

19 Yek man kopti cat ḁanka naḱ de mbalan ngesi i'e wu haḷ yek sa dlo Istipanus. Yek man koptisi jon li dlenti hal a Pinikiya suk Kuburus suk baṅ Antakiya. Yek man Yehuda kaṅ sa ngusisi dlamti gaḅa ga Nya na ngusan.

20 Ko de jon jwasan tet Kuburus suk tet Sayirin li Antakiya yek sa dlamti tam gaḅa majwe ba man Yehuda ka sowu. Sa hwisi gaḅa man tamti ten bi ga Yesu Bagaa.

21 Ndalti ga Nya ni ka man koptisi, yek laki yek mbalan wonti ngassi ten Yesu yek mbalami pal de man kopti.

22 Man kopti jwe asa mo-gaa a Wurshelima kumi nu

wugo, yek sa shin Barnabas te Antakiya ka.

23 Ta mbuki Antakiya wugo, yek ta yen hwa ilgwe Nya paḷisi wu, yek ta ndallisi daala taṣ kop Yesu Bagaa na gem suk na mbadl de nam.

24 Barnabas wo hwa mbalan kaṅ gwe ngasti ten Yesu wu. A ndalti ga Shishi ga Nya ni gipti i'e pak. Mbalan wonti ngassi ten Yesu, yek sa pal de man kopti sabona wul jwe Barnabas paḷi wu.

25 Yek Barnabas sa ngot ga Shawulu a Tarsus.

26 Barnabas mbiti wu yek sa li Antakiya sukti. Kaa Barnabas suk Shawulu dam a Antakiya gin de nam asa nima hwit mbalan wonti gaḅa ga Nya. A Antakiya kaṅ sa nda mbet ga man kopti de Kirista.

27 Ka multi jwisi kaṅ man dlamti gaḅa ga Nya jon sut Wurshelima su Antakiya.

28 Yek gon kasi malgwe asa mbet de Agabus wu gaḅa, yek ta wule, <<Bal kuzan a tul ten mas dii atli.>> Naḱ gwisi pi ka gin gwe Kaludiwus ni de guu wu.

29 Yek man kopti jwe ni Antakiya wu, zi ka mbadl gwasan de sa zi-ang man kopti jwe ni Yehudiya wu, kokko na kangwe ta man balti wu.

30 Yek sa paḷi nu wugo, yek sa shinlu na zaṅ ang gwasan tumal Barnabas suk Shawulu yek sa baḷ bacina ji man kopti a Yehudiya.

12

Yilti ga Biturus da ka lu leti ka

¹ Ka multi jwisi kan yek Hiridus guu njel nget ga man kopti yek ta ngusi dopti jwasan.

² yek ta laki yek sa dlo Yakubu yilka ga Yohana na bal puka.

³ Ta yeni de nak gwisi tami man Yehuda da wu, yek ta dop Biturus pak. Nak gwisi pi go asa nama motgaa ga burodi gwe ba yis ni gibi sowu.

⁴ Hiridus dop Biturusi wugo yek ta lakti ka lu leti. Yek Hiridus zi man hapti dlo de kutl cet mukka tas batti, ten de ta palit kisti gaba ka dlo mbalan kaal da motgaami.

⁵ A Biturus ni ga le ka nugo, yek man kopti ngusit ngemti Nya i'e.

⁶ Ka gas gwe lu a dlo a Hiridus tala Biturus tas kisit gaba wu, a Biturusi ni yemba ga bali na zaa galla de lop ka dlo ga man hapti dlo de lop. A man hapti dlomi jon nama batti bi dlabiimi mi.

⁷ Ni nugo yek yen shinti ga Nya tul mal Biturus, yek punke cil ka. Yek ta tan Biturus yek ta pada. Yek ta wulti de, <<Tlinya, bale-bale!>> Yek zaa galle batl-batl ka yek lokit da ten yal ang ka.

⁸ Yek yen shinti wulti de, <<Kin luka! suk kapalan gwa.>> Yek Biturus kini. Yek yen shinti po wulti da de,

<<Lak bal luka! gwa tak kobanni.>>

⁹ Yek Biturus kopti yek sa yil daka lu letisi ka, a ba Biturusi yisi de ilgwe nama pat go gem ka so. Ta daman gwa we Nya ka bulit gwel yek ta yen ilgwe pi wu.

¹⁰ Sa dakci man batti lwisi ga na nam suk ga na lop wugo, yek sa li tet mal dlabii gwe sa le na galla wu. Yek dlabiimi bul na ga gwasi, yek sa yili. Sa bal ka dlo bami go yek yen shinti ga Nyami zigaa.

¹¹ Gaa ceti Biturus wi de ta yisi de ilgwe pi go gem kawu, yek ta wule, <<Ni go a yisi wi de Bagaa Nya, kik shin yen shinti gwa sudi tas yillan daka byas ilgwe Hiridus pali wu ka. Suk mas yokit gwe man Yehuda lami de tas pali wu.>>

¹² Biturus yisi nu wugo yek ta li lubii da Maryam ka ana ga Yohana gwe gon shin gwas kade Markus wu, kali kan mbalan mogaa wonti yek sa ngusi ngemti ga Nya.

¹³ Yek Biturus bo bi dlabiimi. Yek zhel yen kili gon asa mbet de Roda yil tedi tas yen malgwe nama bot bi dlabimi wu.

¹⁴ Yek ta kumi de yal ga Biturus kawu, yek bata bul dlabimi so na hwol tuki. Yek ta pal te gibboomi ka na apti, yek ta hwisi de, <<Biturus ni ten bi dlaboo!>>

¹⁵ Yek sa wulti de, <<Ama ka ni i'e ma?>> Yek ta wulsi de gem kan ta nisi ma dlamti. Yek sa wulti de, <<Yen shinti

ga Nya gwe ni sukti wu kan.>>

¹⁶ Yek Biturus ngusi bot bi dlaboomi, sa lak bul go, yek sa yenti yek banti cisi.

¹⁷ Yek Biturusi palisi na ang de tas bo dam mbetlak, yek ta hwisi kangwe Nya yillat daka lu letisi kawu. Yek ta wulsi de, <<Hwi Yakubu suk naa yilkeni jinan ilgwe pi wu.>> Yek ta tlinya yek ta li zobsi lwisi gon.

¹⁸ Yek lu dlo wu yek ili gulsi man hapti dlo jwe nama batti lwisi wu i'e, ten de yek mbi Biturus ye?

¹⁹ Hiridus ngo Biturus wi de bata mbit sowu, yek ta ngem man batti lwisi ten ilgwe pi wu, yek ta laki de tas tlosi ka.

Mashkan ga Hiridus

Kaal da nugo, yek Hiridus zak Yehudiya yek ta li Kaisariya yek ta nak lam multi kali.

²⁰ Ka multi jwisi kan man Taya suk man Sidon lili mbadl Hiridus. Yek sa mo bi mas jwasan yek sa li tet malti, a Bilastus zok zhel ga Hiridus nisi kaali. Yek Bilastus ndakisi yek sali mal Hiridus. Yek sa ngemi de tas pal damti tamti sukti nak de ilga nguki gwasan wo tet ka atl ga guumi kan a yil tet wu.

²¹ Cin gwe sa botli wu tul wu, yek Hiridus dan ten gobdlan guu ata ni ka luka guu gwasi, yek ta hwi gaba mbalan.

²² Sa kum gaba gwas wu, yek sa tilil yal gwasan nya yek sa wule, <<Yal gaba gan go ga mbalan ka so, ga Nya kan.>>

²³ Kali-kali yek yen shinti ga Nya boti, yek ta nda atli nak de ta bal nalti Nya sowu. Yek zhibal nguk tli gwas ka hal yek ta lak mashi.

²⁴ Yek man kopti ngusi dlamti gaba ga Nya mbatl danka a mbalan nima ngasti ten Yesu.

²⁵ De kaa Barnabas suk Shawulu pak ilgwe sa zisi palti a Wurshelima wu, yek sa pal te* Antakiya ka. Yek sa kan Yohana gwe gon shin gwas wo Markus wu ang.

13

Man kopti botl Barnabas suk Shawulu yek sa shinsi

¹ Ka man kopti jwe ni Antakiya jo, man dlamti gaba ga Nya suk man lishti ni gipsi. Kaa Barnabas suk Siman gwe gon shin gwas ke Duni wu, suk Lukiya mbalan ga Sayirin, suk Manayen daka ga Hiridus guu, suk Shawulu wu.

² Sa nima ngusti atl Nya na palti kalkaze nugo, yek Shishi ga Nya wulsi de, <<Yilli ninini Barnabas suk Shawulu, nak de a botlsi de tas pali wul wu.>>

³ Sa pak ngemti Nya suk palti kalkazesi wu, yek sa katisi ang gaa, yek sa laksi tantu.

Shawulu suk Barnabas ten zandal Kuburus

* 12:25 12:25 Ka lishti jon woTet Wurshelima

⁴ Barnabas suk Shawulu majwe Shishi ga Nya shinsi wu su Salukiya, tet kali go yek sa te ka jirgi ze yek sa li ten Kuburus.

⁵ Sa te ka ban Salamis wu yek sa dlam gaba ga Nya ka bii motgaa. A Yohana ni suksi ata nisi ma zat ang.

⁶ Yek Barnabas suk Shawulu matl danka zandali ka hal yek sa mbuki ban Paposa, yek sa mo suk man Yehudiya man waal gon, malgwe shel lal de ti wo man dlamti gaba ga Nya keti wu. Shin gwas ke Bar-Yeshuwa,

⁷ tik ni suk Sarjiyus Bulusu gobna wu. Gobna wo mbalan man yisti wul kan i'e, yek ta laki yek mbet Barnabas suk Shawulu nak de ta lam kumti gaba ga Nya wu.

⁸ Yek man waal gon gwe shin gwas ni na bi ga Giris kade Alimas wu ngwe de ba gobne ngasti ten Yesu, nak gwe kaa Barnabas suk Shawulu mbok ang dani wu so.

⁹ Yek Shawulu malgwe asa po mbet de Bulus wu, ata ni ga njikmi na Shishi ga Nya wuti gwel Alimas

¹⁰ yek ta wulti de, <<Ki wo yen ga guu mazhe kan man nget mas ilgwe ni hwa bi wu! Mbadl gwa ni ga njikmi na shelti lali suk mas yokiti. A gasi kan ka zak ballat gaba gem ten Bagaa Nya ka gwi?

¹¹ Ni go Nya a nolki na ndalti gwasi. Ka pal de dwa, a ka lam multi ba ka man yenti cilti cin so.>>

Kali-kali yek bondi suk damshal yitlat ka, yek ta ngusi didipti lu ata nama ngot malgwe a ngibit ang wu.

¹² Gobne yen ilgwe pi wu, yek ta ngasti ten Yesu nak de banti citi na kangwe ta kum gaba ga Nya wu.

Bulus suk Barnabas a Antakiya ka atl ga Bisidiya

¹³ Yek Bulus suk yelan lat jwas te ka jirgi ze yek sa li Paposa tet Perga ka atl ga Pampiliya. Kaali kan Yohana zaksi yek ta pal te Wurshe-
lima ka.

¹⁴ Tet ban Perga kan sa li ban Antakiya ka atl ga Bisidiya. Gas shukti ga man Yehuda bal go, yek sa li ka lu motgaa ga man Yehuda, yek sa dam na zhila.

¹⁵ Kaal da dlamti gaba ka mbat gaba ga Musa suk man dlamti gaba ji Nya, yek bacina ga lu motgaami shin gon gwasan mal kaa Barnabas suk Bulus de, <<Yilkeni jinan kume gaba gwe a ndalli madl mbalan wu nikii bi go, dlamini ne.>>

¹⁶ Yek Bulus tlanya yek ta palisi ang de tas katit kang, yek ta wule, <<Man Israila suk majwe ba man Yisiraila ka sowu, bo katini nini kang!

¹⁷ Nya ga man Yisiraila botl aba jinan yek ta laki yek mbalan jinan wonti asa yi ka atl ga Masar. Yek ta yillasi tot da Masar ka na ndalti gwasi

¹⁸ ko de sa nget kumti bi. Ama yek Nya dlo mbadl na si* yek sa pal wul jwe sa lami,

* 13:18 13:18 Ka lishti jon wo Ama yek ta pi nashi

ka gin de kutl de wupsi jwe sa dam ka lap wu.

¹⁹ Yek ta tlo man Kan'ana ka. Bi gwasan de nitgi. Yek ta bal atl gwasan man Yisiraila de gwasan.

²⁰ Nak gwisi pi ka gin zabal de wupsi na de kutl namtan.

<<Kaal da nu, yek Nya ngusisi balti man kisti gaba de bacina. Hal yek tale multi ji Samaila man dlamti gaba ga Nya.

²¹ Yek mbalami ngemi de ta Nya balse guu, yek ta balse Shawulu yen ga Kish man boo ga Bilyaminu tik pal guu ga gin de kutl de wupsi.

²² Nya shit Shawuli wu, yek ta palli Dauda de guu gwasan. Yek Nya gaba ten Dauda de, <A mbi Dauda yen ga Yesse wi malgwe zan ten mbadl gwasi a ta ni ten mbadl wu, ta pali ilgwe a lami wu.>

²³ <<Tumal mil boo ga malgami kan Nya tulli man Yisiraila Yesu man kisti nak gwe ta dlalli gaba wu.

²⁴ A ba Yesu bo tul sowu, Yohana dلامي man Yisiraila gaba ten bi cit atl gaa suk palti baptisma.

²⁵ De Yohana pak palti ilgwe Nya zitdu wugo, yek ta wuli de, <Kaa daman gwa we wok de ami wo? Amik de Almasihu so ca. Wowo, ta yi sudi kaal da ami, ti kan zaa kaptalan gwas mago a mbuki ta patl ka so.>

²⁶ <<Yilkeni jini, mil ji Ibrahim suk kii man banti Nya

de ba man Yehuda ka sowu, mi kan tulli ni gaba ten bi kisti.

²⁷ Yek ba man Wurshelima suk guu jwasan yis Yesu so yek sa lilti ka. Yek sa njikan gaba ga man dlamti gaba ga Nya gwe asa dlamisi mas gas shukti gwasan wu.

²⁸ Ko de basa mbi ilgwe a laki asa bal bi tlot ga Yesu sowu, yek sa ngem Bilatus de tas tloti.

²⁹ Sa njikan mas ilgwe man dlamti gabe lishi tenti wu, yek sa yillat sut da ten guda yencimi ka, yek sa lepti ka gazukdi.

³⁰ Ama yek Nya pallat kaami.

³¹ Yek majwe li Wurshe-
lima sukti tet Galili wu, ngusi yenti gwasi ga multi wonti. Sik nima hwiti mbalan ilgwe sa yeni na gwel gwasan de pi na ti wu.

³² <<Mik nikii ma dlamti tami gaba gwe Nya dlalli suk aba jinan go

³³ ta njikmi nii wi, mi mil jwasan de ta palli Yesu kaami wu. Nak gwe ni ga lishi ka Zabura na lop wu de,
<< <Ki wo yen gi kan,

Ase go a dan de aba† gwa wi.>‡

³⁴ Nya palli Yesu kaami tot ka gazukdi bas po mash so da. Gem kan Nya njikan gaba gwe ta dlam wu, de ta pallat kaami wu, gwe wule.

<< <Ba zikii ang na gem nak gwe a dlallit gaba Dauda§ de ba pali wu.>>>

35 Ni ga lishi ka Zabura gon dade,

<< <Ka zak man cilti gwa tas moki ka so.>

36 <<Dauda pak palti wul ka multi jwas wugo, yek ta mashi. Yek sa leпти mal aba jwasi, yek dli gwas moki ka.

37 Ama Yesu de Nya pallat kaami go ta moki so.

38 <<Yilkeni jini, a lami tak yisi de tumal Yesu wu kan Nya a taas byas wul ji mbalan ka.

39 Mas majwe ngassi ten ti go sa mbi kisti, ama ba mbat gaba ga Musa a man kisti mbalan so.

40 Pan dem'dem ba ilgwe man dlamti gaba Nya dlam wu pi tenkii so,

41 << <kumini kii, de a kaa jeti na shin ga Nya wu.

Ta banti cikii akaa mashi nak de ba pal ilgon ka multi jwakan,

ilgwe bakaa bal gem de amik pali sowu

Ko ta malgon hwikii de a pali wu.>* >>

42 Bulus suk Barnabas ba yil daka bii ngemti Nyami ka go, yek mbalami ngemsi de tas ya mbalisi dlamti gaba ten wul jwasi da, gas shukti gwasan man tulti.

43 Mbalan zigaa wu, yek man Yehuda suk majwe te ka kopti Nya ga man Yehuda na ndali mbadl wu kop Bulus suk Barnabas. Yek kaa Bulus suk Barnabasi ndallisi

gahwulan de tas ci cina na zat mbadl gwasan ten Yesu.

44 Gas shukti po ballat tet wugo, yek mas man bami mogaa tas kum gaba ga Nya.

45 Yek man Yehuda yeni de mbalan wonti mogaa wu, yek sa dakal i'e, yek sa ngusi nget ilgwe Bulus nama dlamti wu. Yek sa ngusi byalti gwas.

46 Yek Bulus suk Barnabas gaba bana banti so yek sa wule, <<Mbun de takii man Yehuda kaa kum gaba ga Nya cina. Ama nak de kaa nge wu, kaa mbok ang wi de kaa mbuki tak mbi mbadl gwe ba a paki sowu so. Mi wo mali mal majwe ba man Yehuda ka sowu.

47 Go yek de ilgwe Nya zini wu,

<< <A lakkii[†] wi de cilti ga majwe ba man Yehuda ka sowu.

Tak[‡] tullan kisti ka dii atli mas.>§ >>

48 Majwe ba man Yehuda ka sowu kumi nu wugo, yek sa pal hwol tuki i'e, yek sa dlam de gaba ga Nya zok gaba kan. Yek majwe Nya botlsi de sa mbi mbadl gwe ba a paki sowu kasi ngassi ten Yesu.

49 Yek gaba ga Nya ngusi lakti ang danka bami ka mas.

50 Ama yek man Yehuda cok modli jon jwe banti Nya majwe de a mbalan nallasi wu, suk kidi maani ji bami. Yek sa tlil nget ga Bulus

* 13:41 13:41 Yen Hab 1:5. † 13:47 13:47 Na bi Giris wo mbalan de nam kan.

‡ 13:47 13:47 Na bi Giris wo mbalan de nam kan. § 13:47 13:47 Yen Ish 49:6.

suk Barnabas, yek sa mbolsi daka ban gwasan ka.

⁵¹ Yek sa bat kushka ga bami da ten asan gwasan ka, ta dan de ilgwe a daami man bami wu, yek sa li Ikoniya.

⁵² Yek man kopti jwe ni kali wu njikan na hwol tuki suk Shishi ga Nya.

14

Bulus suk Barnabas ka ban Ikoniya

¹ Yek Bulus suk Barnabas li ka lu motgaa ka ban Ikoniya nak gwe asa kul pali wu. Yek sa dلامي gaba ga Nya mbalan, yek man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu ngassi ten Yesu.

² Ama yek man Yehude jwe nge ngassi ten Yesu wu cok majwe ba man Yehuda ka sowu, yek sa lil dlo gwasan suk man koptisi ka.

³ Mas na nu yek Bulus suk Barnabas lam multi kali asa nama dلامي gaba ga Nya, a Nya mbok ang de ilgwe sa dلام go gem kan, nak de ta laki yek sa pal wul cit banti wu.

⁴ Yek man bami tatl de lop, jon pi kaal man Yehude, a jon wo yek sa pi kaal mil shinti.

⁵ Yek majwe ba man Yehuda ka soju, suk man Yehude mas na bacina jwasan ngwe tas bosi asa laksi na ye.

⁶ Yek mil shinti kumi ka, yek sa ab te ka ban ji Likoniya ka. Jwe a mbe de

Listera suk Dabe wu, suk lujwe ni njaa kali ju.

⁷ Yek sa ngusi dلامي tami gaba ten Yesu kali.

Bulus dلام gaba ga Nya a Listera suk Dabe

⁸ Kulki gon ni da na zhila gwe de ta man lat na asan sowu ka ban Listera.

⁹ Ta katti kan gaba gwe Bulus nama dلامي wu. Yek Bulus wutit gwel, ta yeni de mali bal gem de ta ndokti wu,

¹⁰ yek Bulus tlil yal nya yek ta wulti de, <<Tlinya tak dلام na asan gwa!>> Yek ta yil nya yek ta njel lat na asan.

¹¹ Mbalan jwe mogaa wu yen ilgwe Bulus pali wu, yek sa tlil yal gwasan mas jwasan yek sa wuli na bi gwasan de, <<Nya pal nak mbalan yek ta susut malanni wi.>>

¹² Yek sa zi shin Barnabas de Zewus, Bulus wo yek sa mbet de Hames nak de tik de man gaba wu.*

¹³ Yek guu waal ga Zewus gwe bii waal gwas ni te kaal ban kawu tala tla suk buzha te ten bal dlabii bami ka. Na ti na man bami lami de tas bal gal ka shin ga Bulus suk Barnabas.

¹⁴ Bulus suk Barnabas mil shintisi kumi nu wugo, yek sa pal duu tuki, yek sa kesh luka jwasan ka, yek sa li te ka lu gwe mbalami mogaa wu ka bale bale asa nama wulti de,

¹⁵ <<Yek laki de kaa nama palti nu ye? Mi mago mbalan kan nak kii sole. Gaba

* **14:12 14:12** ka kopti ga man Roma wo Zewus kan asa mbet de bal nya, a Hames kade wokili gwasi.

man tamti kan ma tulli kii tak zakan iljwe kaa nisi ma ngusti atl de ba mbadl nisi da sowu. Tak palan tet mal Nya gwe mash sowu, a tik pal dlo nya, suk dii atli, suk bal ze suk mas wul jwe ni gibi wu.

¹⁶ Ka gin jwe nda na kaal lu go Nya zak mbalan tas pal ilgwe sa lami wu.

¹⁷ Mas na nu, ta bo taba zakti ga mbalan bana ilgwe a laki asa daamti sowu so. Tik nikii de man balti ze sut nya suk mbuni watlan, ata kul balkii ilga nguki kangwe a kum kii wu, ata laki akaa dan na hwol tuki.>>

¹⁸ Mas na gaba jimi de sa hwisi wu, yek sa ngo kanti gwasan gaa. Ten de si wo sa bal gal ka shin gwasan.

¹⁹ Ama yek man Yehuda jwe yil tet Antakiya suk Ikoniya ju mani na mbalami. Yek sa lak mbalami ten lakti ga Bulus na ye, yek sa dlakti te kaal ban ka sa dam gwa gwe ta mash wi.

²⁰ Yek man kopti lak gandalti wu yek ta tlinya, yek ta pal te ka ban ka. Lu dlo wugo yek ta zigaa te Dabe ka suk Barnabas.

Bulus suk Barnabas pal te Antakiya ka ka atl ga Siriya

²¹ Bulus suk Barnabas dlam tami gaba ka bami gwisi yek mbalan wonti ngassi ten Yesu, yek sa pal te ka ban Listera ka suk Ikoniya, suk Antakiya,

²² yek sa ngusi ndallat mbadl man kopti, yek sa

ndallisi daala de tas dlat ten ngasti ten Yesu. Yek sa wulsi de, <<Ngetli kan tan tla bomti i'e, apaa ma te ka Nya de guu.>>

²³ Yek Bulus suk Barnabas botlisi majwe a damisi de bacina[†] ka lu motgaa ngemti Nya jwasan wu. Yek sa pal kalkaze, yek sa ngemisi Nya gwe sa zi mbadl tenti de, ta zisi ang wu.

²⁴ Sa kobi ka atl ga Bisidiya wu, yek sa mbuki Pampiliya.

²⁵ Sa dlam gaba ga Nya a Perga wu, yek sa su Ataliya.

²⁶ Tet Ataliya go yek sa te ka jirgi ze, yek sa pal Antakiya. Kalu gwe ngemisi Nya ten wul ga Nya gwe sa pak palti wu.

²⁷ Sa mbuk lu wu, yek sa mo man kopti, yek sa hwisi mas ilgwe Nya pali tumalsi wu. Suk kangwe Nya buli gwel majwe ba man Yehuda ka soju yek sa ngassi ten Yesu wu.

²⁸ Yek sa mul wonti suk man kopti kali.

15

Motgaa kusti gaba kidi ji man kopti a Wurshelima

¹ Yek man Yehuda man kopti jon tet Yehudiya tul Antakiya, yek sa ngusi hwiti man kopti de, <<Kume sa salkii nak gwe mbat gaba ga Musa dlam wu sogo ka mbi kisti so.>>

² Bulus suk Barnabas dlak gaba suk majwisi i'e. Yek man kopti botlsi suk man

[†] 14:23 14:23 Sogo Barnabas mbok ang ten jon kasi de bacina jwasan Sogo Barnabas laki yek sa mbotl jon kasi de bacina jwasan

kopti jon taş to Wurshelima taş mbi bacina suk mil shinti ji botli jwe ni ka li wu taş gaşa suksi ten gaşa gwisi.

³ Yek man koptisi laksi tantu sut Wurshelima yek sa kobi tu Pinikiya suk Samariya. Yek sa hwi man kopti jwe ni ka lu jwisi kangwe majwe ba man Yehuda ka soju ngassi ten Yesu wu. Kumti nak gwisi lak man koptisi ten palti hwol tuk i'e.

⁴ Sa bal Wurshelima go, yek mil shinti ji botli suk man kopti suk bacina jwasan palisi dem na palti. Yek Bulus suk Barnabas hwisi ilgwe Nya zisi ang yek sa pali ka majwe ba man Yehuda kawu.

⁵ Yek man kopti jon jwe man Paresi kaşe si wu tlinya yek sa wule, <<Ngetli kan ta sa man kopti jwe ba man Yehuda ka soju, asa kop mbat gaşa ga Musa.>>

⁶ Yek mil shinti ji botli suk bacina ji man jwasan mogaa taş kus gaşa gwisi.

⁷ Sa kusi i'e wu, yek Biturus tlinya yek ta wulsi de, <<Yilkeni jini, kaa yisi de ka multi jon duk go Nya botlanni ta majwe ba man Yehuda ka soju kum gaşa man tamti taş ngasti ten Yesu tumalanni.

⁸ Nak de Nya wo man yisti mbadl ga mbalan kawu, yek ta mbok ang de ta kansi wi de ta balsa Shishi gwasi nak gwe ta balanni wu.

⁹ Yek ta pol mbadl jwasan ka tumal ngasti gwe sa pali wu, nak gwisi mbok ang de Nya hul dlo ganan suksi so.

¹⁰ Ke nuk go yek laki de kaa nama lamti tak zi palti ilgwe manan ngetl ganan, mi suk aba jinan wu man kopti jin ye?

¹¹ Nak gwe ma balan gem de tumal alheri ga Bagaa Yesu kan ma mbi kisti wu, nu kan si mago sa ngassi ten Yesu.>>

¹² Yek mas mbalami dam mbetlak asa nama daamti gwasan de Biturus gaşa wu. Yek sa ngusi katti kang Barnabas suk Bulus de sa dlamti wul cit banti jwe Nya pali ka majwe ba man Yehuda ka so tumalsi wu.

¹³ Barnabas suk Bulus pakisi dlamti gaşa wugo yek Yakubu wule, <<Yilkeni jini, katini nini kang.

¹⁴ Siman* hwini kangwe Nya tul mal majwe ba man Yehuda ka sowu yek ta palli jon de mbalan jwasi.

¹⁵ Nu kan gaşa ga man dlamti gaşa Nya dلامي, gwe ni ga lishi de,

¹⁶ <<Kaal da gwisi wo ba pal sudi,

a palli boo guu ga Dauda gwe nda kawu de guu da,

ba kin lu guumi da,

a palli gus boo guumi liisi.

¹⁷ Ta naa mbalan ngo Nya da,

* **15:14 15:14** Na bi Giris wo de Saminu, a hwa mbeti ke Siman; gwe yek de Biturus wu † **15:17 15:17** Yen Amo 9:11,12.

mas suk majwe ba man
Yehuda ka so de asa
mbe shin gi wu,
ami Nya, amik dlam nu>†

18 Nu kan a dlalli gaba ka
tlal multi jon teka.‡

19 <<Gaba gi wo yek de, ban
lakan majwe ba man Yehuda
ka sowu jwe pal tet mal Nya
wu ka bomti so.

20 Da nugo, tan lishisi de
bas nguk ilgwe sa taki gunki
wu so. A bas pi palan so, a
bas nguk hwu wul suk hwu-
lan so.

21 A dlam nu nak de
ten mbat gaba ga Musa
kan a man Yehuda ngusi
dlamti gaba danka lu motgaa
jwasan ka, mas gas shukti
gwasan ka gin jon ka.>>

*Ilgwe kidi ji man kopti
balli man kopti jwe ba man
Yehuda ka soju*

22 Yek mil shinti ji botli, suk
bacina ji man kopti suk naa
man koptisi mas botl majon
tet gipsi. Yek sa shinsi te
Antakiya ka suk Bulus suk
Barnabas. Majwe sa botlsi go
sik de, ka Silas suk Yehuda
gwe asa mbet de Barsabas
wu. Silas suk Barsabas wo
bacina ji man koptisi ka de si.

23 Yek sa balse lishti gwe
wule:

Mi, mil shinti ji botli, suk
bacina ji man kopti, yilkeni
jwakan.

Kii man kopti de ba man
Yehuda ka so jwe ni a An-
takiya suk Siriya suk Sil-
isiya wu.

Ma nama gabet gwakan
da.

24 Ma kumi de jon jinan li
malkii bana yisti ganen so,
yek sa gulsi mbadl gwakan
na ilgwe sa hwikii wu.

25 Yek ma mo bi ganen de
tan botl yelan jinan jon, ama
moosi suk Bulus suk Barn-
abas tan shinsi mal malkii

26 majwe bal gaa gwasan
ten palti wul ga Almasihu
Yesu Bagaa wu.

27 Nuk laki yek ma nama
shinti ga Silas suk Yehuda,
tas hwikii ilgwe ma ballikii
wu na bi gwasan.

28 Tami Shishi ga Nya da
de ban zikii bal ilgon gaa so,
de ba jin ka sowu.

29 Bak ngukan ilgwe
asa bali ka lu waal wu so,
bak ngukan hwulan so, bak
ngukan tlu ga hwuu wul so.
Bak pan palan so. Mbun de
tak zakan mas wul jwisi.

Se gasi gon jwakan.

30 Yek sa shin majwisi yek
sa li Antakiya, yek sa mo mas
man kopti yek sa balse lishti
gwisi.

31 Sa yen lishtisi wugo yek
sa pal hwol tuki, nak de gaba
gwe ni gibi wu ndallisi gah-
wulan ten ngasti ten Yesu
gwasan wu.

32 Yehuda suk Silas hwi
man koptisi gaba ndallat
gahwulan suk balti ndalti
i'e, nak de si wo man dlamti
gaba ga Nya ka de si wu.

33 Sa nak lam multi kali
wu, yek man koptisi pallisi bi
na gaba tami mbadli, yek sa

‡ 15:18 15:18 Ka lishti jon wo de Wul 18 Jwe Bagaa Nya ka yisi palti wul gwas gin
wonti tek kan § 15:33 15:33 Ka lishtisi jon wo de Si 34 Ama Silas wo yek sa sa
a kali

pal gazaṇ mal majwe shinsi
wu.³⁵

³⁵ Yek Bulus suk Barnabas
sa a Antakiya, yek sa mboki
ang mbalaṇ wonti ten gaḃa
ga Nya kali.

*Hwulti ga kaḃ Bulus suk
Barnabas*

³⁶ Lam multi wu, yek Bu-
lus hwi Barnabas de, <<Ma
pal teka taṇ kus baṇ jwe ma
dlaṁ gaḃa ga Nya kali ju,
taṇ bo yen kangwe sa bal na
ngaṣti ten Yesu wu.>>

³⁷ Yek Barnabas lami de taṣ
kan Yohana gwe asa mbet de
Markus wu taṣ li suksi.

³⁸ Yek ba tami Bulus da
so nak de Markusi zaksi de
sa li Pampiliya baṭa ci cina
na dlaṁti gaḃa ga Nya suksi
sowu.

³⁹ Yek sa njel dlaṁti gaḃa ka
dlo gwasan yek sa hwuli. Yek
Barnabas kan Markus yek te
ka jirgi ze yek sa li te Kubu-
rus ka.

⁴⁰ Bulus wo yek ta botl Silas
yek sa zigaa, de maṇ kopti
ngemisi Nya de taṣ zisi ang
wu.

⁴¹ Yek ta li baṇ Siriya suk
Silisiya yek ta ndallisi gah-
wulaṇ.

16

*Timoti mo asan suk Bulus
suk Silas*

¹ Yek Bulus tul a Dabe, tet
kali go yek ta li Listera, ka lu
gwe maṇ kopti gon gwe asa
mbet de Timoti ni na danti
wu. Ana gwas ga Timoti wo
nga Yehuda maṇ kopti wu, a
aba gwas wo maṇ Giris.

² A maṇ kopti jwe ni
Ikoniya suk Listera dlaṁ
hwa gaḃa tenti.

³ Bulus lami de taṣ mo asan
suksi ten laṭ gwasan, yek ta
saṁti nak de maṇ Yehuda jwe
ni kali wu mas yisi de aba
gwas wo maṇ Giris kawu.

⁴ Yek sa ngusi maṁtli danka
baṇ jwe ni kali ju ka, asa nisi
ma hwit ilgwe bacina ji maṇ
kopti suk mil shinti ji botli a
Wurshelima dlaṁti de ta maṇ
kopti kobi wu.

⁵ Yek maṇ koptisi mbi
ndaṁti ten ngaṣti ten Nya
gwasan, asa nama wontaṭ tli
mas cin.

*Nya Buli Gwel Bulus ten
Ilgwe a Pi na Maḃgon a Make-
doniya wu*

⁶ Yek Bulus suk yelan laṭ
jwas li danka baṇ jwe ni ka
atl ga Pirijiya suk Galatiya ju.
Ama yek baṭa dlaṁ gaḃa ga
Nya a Asiya so nak de Shishi
ga Nya zaksi de taṣ dlaṁ kali
sowu.

⁷ Yek sa li tet ten mbaṭ ga
atl ga Misiya wu, yek sa ngwe
de taṣ te Betiniya ama yek ba
Shishi ga Nya zaksi so.

⁸ Yek sa kobi a njaa mal atl
ga Misiya, de sa su Turawas
wu.

⁹ Gas bal go, yek Nya buli
gwel Bulus, yek ta yen maṇ
Makedoniya gon, maṁli dlaṁ
nya ata nama ngemti gwasi
de, <<To tot Makedoniya tak
zisi ang ne.>>

¹⁰ Nya buli gwel Bulus wu
yek ma yisi de ta mbe ni taṇ
dlaṁ tami gaḃa ten Yesu kali,
yek ma to Makedoniye bale-
bale.

Cit atl gaa ga Lidiya a Pilibi

¹¹ Tet Turawas go yek ma te ka jirgi ze, yek ma li Samotiras. Lu dlo wugo yek ma li Niyopolis.

¹² Tet kali go, yek ma li Pilibi bal ban ga Makedoniya ka atl ga Roma. Yek ma lam multi kali.

¹³ Gas shukti ga man Yehuda bal wu, yek ma yil te kaal dlabii bami ka yek ma su tu dlalka, lu gwe ma zi de ma mbi lu ngemti Nya wu. Kali kan ma dami yek ma hwi gaba modli jwe mogaa kali wu.

¹⁴ Gon ka modlisi de kaatini kang go shin gwas kade Lidiya, man wulti tutul ka kade ti tet ka ban Tayatira, ata ngusi Nya atli. ta kum gaba gwe Bulus nama dlamti wu yek Nya tan mbadl gwas yek ta ngasti ten Yesu.

¹⁵ Yek sa pali baptisma Lidiya suk man lubii jwas jwe ngassi ten Yesu wu. Yek Lidiya wul ni de tan li lubii datka. Ta dlam de, <<Kaa yisi de a ngassan ten Bagaa Yesu wu, ningo lak daman a daaka.>> Yek ta mani na mi.

Let ga kaa Bulus suk Silas

¹⁶ Gas gon ama nama lat ka lu ngemti Nya, yek ma moo suk zhel yen kili gon man mazhe gwe a mazhe lakti ata man dlamti ilgwe a pi wu. Ata mwe bal wulpi bagaa gwas ten palti nak gwisi.

¹⁷ Yek yen kilisi ngusi kopti ga Bulus suk naa yilkeni jinan ata nama dlamti to

nya kade, <<Majin jo zhel ji Nya Bal Kakshe kan, sa tuli dlamti gaba ten kangwe kaa mbi kisti wu.>>

¹⁸ Ta ngusi palti nu multi wonti. Yek mbadl ga Bulus lak lil wu, yek ta ballati, yek wul mazhe de, <<Ka shin ga Almasihu Yesu, a nama wulti gwa de tak yil daka ti ka!>> Yek mazhesi zakti kali-kali.

¹⁹ Bagaa ji yen kilisi yeni de sa po mbi wulpi sowu, yek sa dop Bulus suk Silas yek sa talasi ka lu motgaa mal man kisti gaba.

²⁰ Yek sa tullasi dlaboo kisti gaba yek sa wuli de, <<Majin jo sa nima gulsat ga man ban gee i'e. A man Yehuda kan,

²¹ sa nama wulti de tan palan wul jwe mbun de tan mi man Roma pali sowu.>>

²² Yek mas mbalan tlinya ka ten Bulus suk Silas, yek sa nget bot gwasan. Yek man dlaboo kisti gabe dlalli gaba de, ta tusisi luka ka a bosu na tlemndi.

²³ Sa bosu i'e wu, yek sa lesi ka ka lu leti. Yek sa wul man batti lwisi de tas zi gwel tensi i'e.

²⁴ Yek sa hwit nu wu, yek ta telsi su ka punka leti gwe ni te ka bii letisi kawu, yek ta balisi asan ka ka dlo ji guda yencin de lop.

²⁵ Ka dlo gas ballu de Bulus suk Silas nama ngemti Nya asa nama wulti koo tasti ga Nya, a majwe de lesi pak ju nama kumti gwasan wu.

²⁶ Sa yi nugo, yek atl wuni na ndalti, hal yek zhila bii gwe sa lesi gibi wu wuni.

Nama pat nu yek mas bi dlabii lu letisi bul ka, yek zaa galla jwe sa balisi ang daju batl ka.

²⁷ Man batti lwisi padał wi de ta yen dlabiimi ga buli kawu, yek ta yilli bal puka gwası tas tlo gaa gwas ka. Ta dam gwa we majwe lesi kaju ab wi.

²⁸ Yek Bulus wulti to nya kađe, <<Bak kumi cwo gaa gwa so, ma ni da mas jinan! >>

²⁹ Yek man batti lwisi kum gas ga cilti wutu, yek ta te ka biimi ka na apti, yek ta lak nda a cina da Bulus suk Silas ka a tli gwas nama dadalti.

³⁰ Yek ta yillasi tet debal, yek ta ngemsi de, <<Bacina jini, yek ba pali ta mbi kisti ye?>>

³¹ Yek sa ballit de, <<Ngaski ten Bagaa Yesu apaa ka mbi kisti, ki suk mas man lubii jwa.>>

³² Yek sa hwit tami gaba ten Yesu, suk mas man lubii gwasi.

³³ Ka gas gwisi kan ta kan Bulus suk Silas yek ta polisi usu jwasan ka. Yek Bulus suk Silas palisi baptisma kali-kali, na ti na man lubii gwasi mas.

³⁴ Ta ngusi palti hwol tuki nak de ta ngasti ten Nya wi suk mas man lubii gwas wu. Yek ta tala kaa Bulus suk Silas lubii datka, yek ta balısi ilga nguki.

³⁵ Lu tlo wugo yek man kisti gabe shin man hapti dlo mal man batti lu letisi de, <<Zak ma ju tas zigaa.>>

³⁶ Yek man batti lwisi wul Bulus de, <<Man kisti gaba bal bi de ta zak ki suk Silas wi. Ningo zangaa na tami mbadli.>>

³⁷ Yek Bulus wul man hapti dlomi de, <<Mi wo man atl ga man Roma kan, ama yek sa boni ka dlo mbalan a basa kisini gaba paa so. Yek ningo sa ba lam zakti ganan mukli a? a pi nu so, tas sak patlını na gaa gwasan.>>

³⁸ Yek man hapti dlomi tok hwi man kisti gabe, sa kumi wi de Bulus suk Silas wo man Roma kawu yek banti cisi.

³⁹ Yek sa li tet ka lu letisi, yek sa balısi bii, yek sa yillasi daka bii letisi ka. Yek sa ngemsi de tas zak bami.

⁴⁰ Bulus suk Silas yil daka lu letisi kawu, yek sa li lubii da Lidiya ka. Kali kan sa mbi man kopti, yek sa ndallisi daala, yek paa sa zigaa.

17

Bulus suk Silas a Tasa-lonika

¹ Sa kobi tu Ampibolis suk Apoloniya wu, yek sa li Tasa-lonika ka lu gwe lu motgaa ni kali wu.

² Yek Bulus ngusi tet ka bii ngemti Nyami ata nisi ma gaba tet ka gaba ga Nya, mas gas shukti gwasan de mekan nak gwe ata kul pali ka mas lu jwe ta li ju.

³ Ta mbokisi ang de Al-masihu* wo ngetli kan tas tla bomti ata mashi, apaa ta tli daka mashkan ka tot daka majwe mash wu ka. Yek ta

wulsi de, <<Yesu gan de a nikii ma gaba tenti go tik de Almasihu.>>

⁴ Yek man Yehuda jon ngassi ten Yesu yek sa mogaa suk Bulus suk Silas. Majwe ba man Yehuda ka sowu jwe banti Nya wu ngassi ten Yesu yek sa mogaa suksi pak, suk kidi modli ji bami wonti.

⁵ Yek man Yehuda jon daka, yek sa mbe mil yetal tet ka lu motgaa wulti wuli yek sa tlil dlanti ka bami. Yek sa li lubii da Jason ten ngot ga Bulus suk Silas tas tolsi ka dlo mbalan.[‡]

⁶ Yek basa mbi Bulus suk Silas sowu, yek sa dop Jason suk man kopti jon, yek sa talasi cina da kidi ji bami ka, yek sa wul kidi ji bami de, <<Majin de sa nama gulsat ga mbalan ten dii atl mas go sik ballu a de,

⁷ a Jason ka kansi de mandaki a lubii datka. Mas jwasan sa nama dakcit mbat ga gaba Kaisar asa nama wulti de guu gon ni da asa mbet de Yesu.>>

⁸ Kidi ji bami suk mbalan jwasan kumi nu wugo, yek ili gulsasi mas.

⁹ Yek sak lak Jason suk naa man koptisi tas batl wulpi zakti gwasan, yek paa sa zaksi.

Bulus suk Silas li Beriya

¹⁰ Gas gil wu, yek man kopti lak Bulus suk Silas tantu lat Beriya. Sa mbuki li wu yek sa li ka lu motgaa.

¹¹ Man Beriya wo sa lami de tas kati kan gaba ga Nya

man man Tasalonika. Nak de sa kan gabe gwe Bulus hwisi wu na hwol tuki, yek sa ngusi bodlahti tas yisi de ko ilgwe ta hwisi go gem kawu.

¹² Yek man Yehuda wonti suk kidi maani suk modli jwe ba man Yehuda ka sowu wonti ngassi ten Yesu.

¹³ Yek man Yehuda jwe ni Tasalonika wu kumi de Bulus nama hwit mbalan gaba ten Yesu a Beriya wu, yek sa kali yek sa sak gulsu man bami yek sa coksi.

¹⁴ Yek man kopti lak Bulus te ten bicikdi ka bale-bale. Ama Silas suk Timoti wo yek sa sa a Beriya.

¹⁵ Majwe lak Bulus tantu wu tullat a Atina wu ba pal gazan go yek Bulus shinsi de tas wul Silas suk Timoti de tas kopti tedi bale-bale.

Bulus a Atina

¹⁶ Bulus nama batti gwasan a Atina nu wu yek ta yen gunki wonti, jwe a man bami ngusisi atl wu, yek mbadl lilit i'e.

¹⁷ Yek Bulus suk man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu, jwe banti Nya wu ngusi bodlahti gaba ga Nya ka lu motgaa ga man Yehude. Yek Bulusi hwi gaba mas majwe motgaa ka lu wulti wul kawu ten Yesu.

¹⁸ Yek motgaa ga man lishti jon, jwe asa mbesi de man Abikuriya suk Sitokiya ju ngusi dlakti gaba suk Bulus. Yek jon jwasan kum gazi de, <<Yek man shilan gan a dlam kam ye?>> Yek jon po

wule, <<Gon ata nama gaba ten gunki jwe bama yisansi sowu.>> Ilgwe laki yek sa dlam nugo yek de, sa kum Bulus ten gaba ten Yesu suk tlit daka mashkan ka kaal da mashkan.

¹⁹ Yek sa tala Bulus dla-boo damti gwe asa mbe de, <<Arepagus wu.>> Yek sa wulti de, <<Bo hwini pyal ilgan de ka nima mbokti ang mbalan dani wu.

²⁰ Ka ni nima mokti ang ten pyal wul, ma nama lamti tan yis gaami.>>

²¹ (Mas man Atina suk mandaki jwe ni a dee go, ten katti kang suk gaba ten pyal wul kan asa sa.)

²² Yek Bulus tlinya ka dlo ga man damti Arepagusi yek ta wul kidi ji bami de, <<Man Atina, a yeni go ka mas pat jwakan kii wo man ngot Nya kan.

²³ De a matl ka ban go yek a ngusi yenti wul jwe akaa ngusisi atl wu, yek a yen bagadi gwe kaa lishi dani de, <Gan go bagadi ga ilgwe a mbalan ngusit atl de bama yisanti sowu.> Nya gwe akaa ngusit atli ama bakaa yisti sowu, hanta mbokikii ang tenti.

²⁴ <<Nya gwe pal dii atl suk mas wul jwe ni dani wu, tik de Bagaa ga dii atli suk boo nya, ti wo bata dan ka bii gwe a mbalan kin wu so.

²⁵ A ba mbalan a mani palti Nya ilgwe ta lami wu so, nak de ti gaa gwas wo tik pal mbalan suk wul man mbadl mas wu.

²⁶ Tumul mbalan de nam kan ta pal mas mbalan jwe ni ten dii atl wu, ten de ta dii atli dan de gwasan. A tik lak kangwe danti gwasan suk lu gwe sa dam wu a ni wu.

²⁷ Ta pali nu ta mas mbalan ngo lu gwas i'e asa lamti ka mbadl jwasan tas mbit da, ko de Nya dlenti suk mas jinan sowu.

²⁸ <nak de tumalti kan mas damti suk palti wul jinan ni.> Nak gwe man manti bi jwakan dlam wu de, <Mi wo mil jwas kan.>

²⁹ <<Nak de mi wo mil ji Nya kawu, ban zan de Nya wo nak zinariya sogo azurpa sogo nak ye gwe mbalan pali ka so, ban daman de ti wo ilgwe mbalan pali na ang gwasan wu ka so.

³⁰ ka multi tek jo, wunda! ji kadlan jwisi hwot Nya so. Ama ningo yek ta nama wulti mbalan mas de tas ci atl gaa, mas lu jwe sa ni wu.

³¹ A hwikii nu, nak de Nya zi cin gwe ta kisi gaba mas mbalan na gem tumal malgwe ta botlti wu. Nya mboki ang mbalan ten nak gwisi de ta palli malgwe ta botltisi kaami wu.>>

³² Sa kum bi tlit daka mashkan ka ga mbalan wugo yek jon des njwaa, ama jon wo yek sa wule, <<Ma ya lam kumti gwa ten bi ilgami da.>>

³³ Ten nu kan yek Bulus yil daka motgaami ka.

³⁴ Yek maani jon kali cu-gaa suk Bulus yek sa ngassi ten Yesu. Majwe cugaa sukti jo sik de, kaa Dey-

onissus man damti motgaa Arepaguus, suk kili gon gwe asa mbet de Damaris, suk naa mbalami jon da jwe ngassi ten Yesu pak ju.

18

Bulus dlam gaba ga Nya a Korinti

¹ Kaal da nugo yek Bulus zak Atina yek li Korinti.

² Kali kan ta mo suk man Yehuda gon de asa mbet Akila man Pontus. Malgwe ya yil tet Italiya suk kili gwasu gwe asa mbet de Pirisila wu, nak de Kaludiwus guu ga Roma laki ta mas man Yehuda zak atl ga Roma wu. Yek Bulus la yenti gwasan,

³ nak de Bulus mago man mokti kul kan naksi wu, yek ta dam suksi yek ta ngusi mokti kul suksi.

⁴ Yek Bulus ngusi gaba suk man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu kangwe sa yis gaami wu, tas dlaksi tet mal Yesu Almasihu da.

⁵ Silas suk Timoti tul tet Makedoniya wu, yek Bulus dlal gal ten dlamti gaba man tamti. Ta hwi man Yehudasi de Yesu kade Almasihu.

⁶ Yek man Yehuda nge kumti gwasu yek sa dlam byas gaba tenti, yek Bulus batisi kushka ga luka gwasi yek ta wule, <<Ta hwulan gwakan dlal ten gaa jwakan, ze gi po yi gibi so. Ningo ba li mal majwe ba man Yehuda ka sowu.>>

⁷ Yek Bulus zak lu motgaami yek ta li lubii da Titus Justus ka. Malgwe ba man

Yehuda ka sowu, gwe de ata ngusi atl Nya wu.

⁸ Yek Kiribus bacina ga lu motgaami suk mas man lubii jwas ngassi ten Yesu Bagaa. Man Korinti wonti jwe kum Bulus wu mago sa bal gem yek sa palisi baptisma.

⁹ Gas gon ka gasi, yek Yesu Bagaa buli gwel Bulus, yek ta wulti de, <<Ba banti cik so, ngusi dlamti gaba man tamti, bak dam mbetlak so.

¹⁰ A ni sukki, malgon a man tulti ata kumit cwo so, mbalan wonti ka ban gan a dam de mbalan jini.>>

¹¹ Yek Bulus dam kali ga gin de nam na tatlti dlo, ata nisi ma mbokti ang ten gaba man tamti ten Yesu.

¹² A Galiyo ni de gobna ga Akaya, yek man Yehuda bel bi yek sa tulli Bulus ka lu kisti gaba.

¹³ Yek sa gaba tenti de, <<Malgan nima shelti mbalan de tas ngusi atl Nya kangwe ba mbat gaba wule ta pali sowu.>>

¹⁴ Bulus ba nda gaba wu, yek Galiyo wul man Yehuda de, <<Kaa nama nalanti ten ilgwe ba yek sowu, sogo byas wul wu, ani zoki ta kati kii kang.

¹⁵ Ama nak de kumti gaz wul kan ten bi wul gwakan suk mbat gaba gwakan go, lakaman ili na gaa gwakan. Ba pal kisti gaba ten wunda ga gaba wu so.>>

¹⁶ Yek ta yillasi daka lu kisti gabe ka.

¹⁷ Yek sa pal ten Sostenus bacina ga lu motgaami, yek

sa boti ten bii dlaboo lu kisti gabe ka. Ama yek ba hwot Galiyo so.

Lat Siriya suk ka Priska suk Akila suk Apolos

¹⁸ Bulus lam danti a Korinti wu, yek ta zak man kopti jwe ni kali wu, yek ta li Siriya suk Pirisila suk Akila ka jirgi ze. Ta wutl gaa ka* a Senkiriya, nak gwe ta dlalli gaba de ta pali wu yek paa ta nda zatgaa.

¹⁹ Sa mbuki a Apisa wu, yek Bulus zak Pirisila suk Akila kali. Ti gaa gwas wo yek ta li ka lu motgaa ga man Yehuda yek sa bodlal gaba suk man Yehude.

²⁰ Sa ngemti de tas ya dam suksi da, yek Bulus nge.

²¹ Bulusi ba zigaa go yek ta dlallisi gaba yek ta wule, <<Ba ya pali, kume Nya lami wu.>> Yek ta te ka jirgi ze yek ta zak ban Apisa.

²² Ta mbuk lu Kaisariya wu, yek ta sak gabe man kopti ji kali, yek paa ta li Antakiya.

²³ Bulus lam multi ka ban ga Antakiya wu, yek ta ngusi matlti danka lu ji Galatiya suk Pirijiya ka. A ta nima ndallat gahwulan man kopti mas.

²⁴ Yek man Yehuda gon asa mbet de Apolos, man Alekzandiriya tul a Apisa. Man yisti wul kade ti, ata yis gaba ga Nya i'e.

²⁵ Man kopti jon hwi Apolos ten kangwe mbalan a

kop Bagaa wu,[†] yek ta dloti ten mbokti ang mbalan ten kangwe sa kop Yesu wu ko de baptisma ga Yohana kan ta yisi tokte wu.

²⁶ Yek Apolos njel gaba ka lu motgaa, kaa Akila suk Pirisila kumti wu. Yek sa mbet tet lubii daasi ka, yek sa yilit gaami i'e kangwe kopti Nya ni wu.

²⁷ Apolos ba li Akaya go yek man kopti ndallit daala, yek sa palit lishti gwe ta bal man kopti jwe ni Akaya wu tas kan mandaki gwas da. Ta mbuk lu wu, yek ta zi-ang majwe ngassi ten Yesu i'e tumal alheri ga Nya wu.

²⁸ Nak de ta man ngetl ga man Yehuda jwe dlak gaba sukti ka dlo mbalan wu, yek ta mbokisi ang ka gaba ga Nya de Yesu kade Almasihu.

19

Bulus dlam Gaba ga Nya a Apisa

¹ De Apolos yi Korinti go, yek Bulus kop tantu gwe kobi Korintisi yek ta mbuki Apisa. Yek ta lak mbi man kopti jon kali

² yek ta ngemsi de, <<Kaa mbi Shishi ga Nya ma, de ka* ngaskii ten Yesu wu?>>

Yek sa wulti de, <<Hwowo, ma yisi de Shishi ga Nya ni da so so pamma.>>

³ Yek Bulus po ngemsi dade, <<Yek wundal ga baptisma gwik sa palikii gwi?>>

* 18:18 18:18 *Ta wutl gaa ka* Palti nu wo de alama njikanti gaba gwe mbalan dlalli wu kan † 18:25 18:25 *Sogo Nambadl de nam tumal Shishi ga Nya* * 19:2 19:2 *Sogo Kaal da*

Yek sa ballit de, <<Wundal baptisma ga Yohana wu.>>

⁴ Yek Bulus wule, <<Baptisma ga Yohana go, ga cit atl gaa kan. Ta hwi mbalan de tas ngassi ten Yesu malgwe a tul kaal daat du.>>

⁵ Sa kumi nu wugo yek sa palisi baptisma, na[†] shin ga Yesu Bagaa.

⁶ Bulus wutisi ang gaa wu, yek Shishi ga Nya susut tensi, yek sa gaba na zobsi bi,[‡] yek sa dlam gaba jwe Nya hwisi de tas dlam wu.

⁷ Wontat jwasan mbalan de cutl cet lop.

⁸ Bulus pal lip de mekan ata nama lat ka lu motgaa ga man Yehuda ata ngusisi dlamti gaba ga Nya na mbadl de nam. Ta ngusi dlakti gwasan ten bi ga Nya de guu.

⁹ Yek jon jwasan kangal ka, yek sa nge ngasti ten Yesu, yek sa ngusi dlamti byas gaba ten bi kopti Tantu ga Yesu te ka mbalan ka. Yek Bulus zaksi, yek ta yem man kopti yek sa ngusi gaba mas cin ka bal bii motgaa ga Tiranus.

¹⁰ Nak gwisi ngusi pati hal gin de lop yek mas man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu, jwe nama damti ka atl ga Asiya wu kum gaba ga Bagaa Yesu.

¹¹ Nya pal kidi wul cit banti tumal Bulus,

¹² kangwe wul taasti lwani gwas suk lukal gwas ma wu, asa tale man cwo suk man mazhe. Asa ndoki a mazhesi yil dakasi ka.

¹³ Yek man Yehuda jon jwe asa matl danka asa yilli mazhe daka mbalan kawu, lami de tas ndok majwe mazhesi ni kasi wu na shin ga Bagaa Yesu. Asa wul mazhesi de, <<Na shin ga Yesu gwe a Bulus gaba tenti wu, a nikma wulti de tak yilka.>>

¹⁴ Mil de nitgi ji bal man Paris gon asa mbet de Siba wu ngusi palti nak gwisi.

¹⁵ Gasi gon wo yek mazhesi ballisi de, <<Yesu co a yisanti, a Bulus mago a yisti, yek ki wo wok de ki wo?>>

¹⁶ Yek malgwe mazhesi ni kati wu ndesi yek ta man ngetl gwasan. Ta palisi byas boti yek lukal gwasan kesh ka, se nak sa yil tot daka lubiimi ka na apti koo dlisi na hwulan dan ten dli gwasan ka.

¹⁷ Man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu jwe nima damti Apisa wu kumi nu wu, yek banti cisi i'e, yek shin ga Yesu Bagaa mbi nalti i'e.

¹⁸ Yek majwe ngassi ten Yesu wu wonti ngusi dlamti byas wul jwe sa pali wu ka dlo mbalan.

¹⁹ Yek man palti waal wonti, tuli kul lishti jwe asa pal waal da ju yek sa kweli ka ka dlo mbalan. Wulpi gwe asa wul kul lishtisi da go, a pal 50,000 ga zinariya.

²⁰ Na nu kan gaba ga Bagaa Yesu mbatl danka mbalan ka yek ndal i'e.

[†] 19:5 19:5 SogoKa [‡] 19:6 19:6 SogoBi jwe ba jwasan ka sowu

21 Kaal da nak gwisi, yek Bulus zi ka mbadl gwas de ta li Wurshelima, ata kobi tu Makedoniya suk Akaya. Yek ta wule, <<Ngelti kan ta li Roma pak.>>

22 Yek ta lak Timoti suk Irastus majwe asa zit ang wu tas li Makedoniya, ti gaa gwas wo yek taya lam damti a Asiya da.

Dlanti ka ban Apisa

23 Ka multi jwisi kan bi kopti Tantu ga Yesu gulsal mbalan i'e.

24 Man desti azurpa gon gwe asa mbet de Demitiriyas, malgwe ata des azurpa ata palli de lu zat nak'en gunki gwe asa mbe de Aritimis wu. A man desti wul mbi wulpi i'e ten palti wundał ji wul jwisi.

25 Yek Demitiriyas mbe man desti azurpe ka lu de nam suk majwe asa pal wundał ga wul jwisi ju. Yek ta wulsi de, <<Yelan jini, kaa yisi de ma nanma mbit wulpi nal ten desti azurpa gee.

26 Kik ka kumi wu akaa nama yenti kangwe malgan de asa mbet Bulus wu nama shelti ga mbalan wonti tas gillasi a de a Apisa suk mas atl ga Asiya wu. Ta nama dلامي de gunki jwe mbalan pali go Nya ka so.

27 Ilgwe ma nama palti wu kan mbalan a nge tokte so. Ama lu gwe a zi gunki man nalti Aritimis wu suk gunkisi gaa gwasi, ti de a mbalan ngusit atli ka atl ga Asiya suk

mas dii atl wu mago ta po yi ten bi ilgon so.>>

28 Sa kumi nu wugo yek mbadl lilisi, yek sa njel gaba to nya kađe, <<Gunki Aritimis ga man Apisa go man nalti kan!>>

29 Njet nugo yek mas bami hwot ka, yek mbalami dop Gayus suk Aristakus yelan lat ji Bulus tet Makedoniya, yek sa talasi ka lu motgaa gwasan.

30 Bulus lami de tas li mal mbalami, ama yek ba man kopti zakti so.

31 Yek bacina jon ka bami jwe de yelan ji Bulusi ju mago sa shinit lu de, bas te ka lu motgaami so.

32 Yek motgaami gulsi ka, jon nama gaba ten ilgan a jon nama gaba ten zobsi ilgon. A ba mbalami wonti gipsi yis ilgwe tullasi kali wu so pamma.

33 Yek man Yehuda jwe ni ka mbalami wu jek Alekzanda tet cina, yek sa wulti de tas dlam ilgwe nama pat du. Yek ta palisi na ang de tas bo dam mbetlak yek tas yilli gaa gwas kađa.

34 Yek mbalami yeni de man Yehuda kađe ti wugo, yek sa tlil yal nya ndakce yek sa ngusi wulti de, <<Gunki Aritimis ga man Apisa go man nalti kan!>> Yek sa pita dlamti nak gwisisi.

35 Yek bali gon ga bami laki yek sa dam mbetlak, yek ta wulsi de, <<Man Apisa, mas mbalan ten dii atl yisi de ban Apisa kađe man ngipti ga lu

gwe asa ngusi atl gunki Ar-
itimis man nalti gwe de nda
sut nya wu.

³⁶ Nak de ga hwudali kan
ni sowu, daman mbetlak,
bak palan ilgon ka lilti mbadi
so.

³⁷ Ka tulli majin a de,
muka kan sa pi tet ka lu
danti ga gunkisi so a basa
dlam byas ilgon ten gunki
ganan so.

³⁸ Kume gaba ni Demi-
tiriyas suk majwas da ten
malgon go man kisti gaba
ni da, sik ka lak majwe pal
ilgwe ba yek sowu tas batlti.

³⁹ A kume ilgon yi kaal go,
suli ka lu motgaa ga ban.

⁴⁰ Ningo ma palan ilgwe ba
mbun sowu wi nak de ma
ttilan dlanti ase wu. Aba
ilgwe laki yek ma ttilan dlan-
tisi wu ni da so.>>

⁴¹ Ta dlam nu wugo, yek
ta wul mas mbalami de tas
zigaa.

20

*Bulus li Makedoniya suk
Giris*

¹ Dlantisi paki wugo yek
Bulus mbe man koptisi yek
ta ndallisi gahwulan, yek ta
pallisi bi, yek ta li Make-
doniya.

² Ta ngusi matlti ka lu jwisi
ata nisi ma ndallat gahwulan
man kopti, yek ta lak mbuk
atl ga man Giris,

³ kali kan ta pal lip de
mekan, yek ta lami de tas te
ka jirgi tas li Siriya ama yek
ta kume de man Yehuda jon
nama ngoti tas tloti, yek ta
kobi tu Makedoniya.

⁴ Yek Sobata yen ga Parus
man Beriya, suk Aristakus
suk Sakundus man Tasa-
lonika, suk Gayus tet Darbe,
suk Timoti, suk Tikikus suk
Turopimus man ban Asiya
kopti.

⁵ Majwisi ndenii cina yek
sa sak batni a Turawas.

⁶ Yek ma te ka jirgi ze tet
Pilibi kaal da motgaa ngukti
burodi gwe ba yis ni dani
sowu. Yek ma lak mbisi
a Turawas kaal da multi de
namtan ten tantu. Yek ma
pal multi de mukka kali.

*Iyutikus Pal Kaami kaal
da mashkan gwasi*

⁷ Gas shukti ga ka sukti,
ma mogaa de tan nguk wul
ndakce wu, yek Bulus ngusi
hwit gaba mbalan, se nak lu
dlo. Nak de ta nama lamti
zatgaa de lu dlo wu.

⁸ Pitilla ni ka sobal tlal bii
gwe ma mogaa gibi wu.

⁹ Yek yen maani gon gwe
asa mbet de Iyutikus wu dan
ka shu windo. Yek yebal njel
dopti ga gwasi hal yek kanti.
Bulus nama gaba nugo yek ta
dlunti ka yebali. Yek ta nda
sut atli sut ka sobal tlal biimi
ga na mekan yek sa kanti go
ta mash wi.

¹⁰ Yek Bulus yil sudi, yek
ta ngus mal yeni, Yek ta
wut ang sut tenti. Yek ta
wul mbalami de, <<Ba ili
gulsalkii so, ta yi kaami!>>

¹¹ Yek ta pal to ka sobal dlal
biimi ka yek sa nguk wul yek
sa tla jibi. Ta ngusisi dlamti
gaba se nak lu dlo wu, yek
paa ta zigaa.

12 Yek mbalami kan Iyutikusi na gasi, yek sa talat lubii ata bal kaami, yek mbadl tamisi i'e.

Bulus palli bi bacina ji man kopti a Apisa

13 Yek ma te ka jirgi ze, yek ma li Asos tan mbi Bulus kali nak gwe ma dlam sukti nak de ten asan kan ta li wu.

14 Ma mo sukti a Asos wu, yek ma kanti ka jirgi ze yek ma li Metilin.

15 Lu dlo wu yek ma dakci zandal ga ban Kiyos. lu po dlo da wugo, yek ma mbuk lu ten zandal Samos, yek lwisi gon po dlo da wu yek ma te ban Melitus.

16 Bulus lami de tas kobi tu Apisa so, bas dam ka kat atl ga Asiya so da nak de ta lami de tas te Wurshelima ten cin motgaa dalciti kume nak gwisi pi wu.

17 Tet Melitusi go, yek Bulus shini lu bacina ji man kopti jwe ni Apisa wu de tas tuli.

18 Sa tul wu, yek ta wulsi de, <<Kaa yis kangwe a dam wu, de a yi sukkii wu, tet ten cin gwe a tul ka kat atl ga Asiya wu.

19 A pal wul de zhel ga Nya na lwu ka gwel gini, a ba a palli gaa gi de ilgon so, ko de man Yehuda lami de tas telan ka bomti wu.

20 Kaa yisi de a hwudalikii ilgon so, mas wul jwe mbun de tak yisi go a hwikii. A hwikii gaba ka lu motgaa

jwakan yek a po kobi dan boo jwakan yek a hwikii.

21 A hwi man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu de ngetli kan tas balasi tet mal Nya tas cit atl gaa malti, a tas ngassi ten Yesu na Bagaa ganan Yesu.

22 <<Ningo Shishi ga Nya zi de ta li Wurshelima, aba yis ilgwe a pi na ami tek wu so.

23 Ilgwe a yisi go yek de, mas ban gwe a li wu, a Shishi ga Nya hwi de, mbalan a laki a te ka bomti, asa lakan ka lu gwe a sa le majwe pal ilgwe ba yek sowu.

24 Mas na nu, mbadl gi ni ten bi ilgon a malan so, kume a man pakti palti ilgwe Bagaa Yesu zi wu, gwe yek de dlamti tami gaba alheri ga Nya wu.

25 <<A yisi de kii de a dlamikii gaba ten kanti Nya de guu ka mbadl go, kaa po yenan so.

26 Yek laki yek a nikii ma dlamti de, kume gon gwakan mashi yek bata mbi Nya boo sowu, bak wuli de a hwikii so so.

27 Nak de a dlal gal, yek a hwikii mas ilgwe Nya lami wu.

28 Pan dem'dem na danti gwakan, akaa zi gwel ten majwe Nya kissi* tumal hwulan ga yen gwas wu.† Yek Shishi ga Nya zakii de bacina wu, tak pan kyo gwasan nak gwe a man kyo pali wu.

* 20:28 20:28 Ka lishti jon wo de Mbalan ji Bagaa † 20:28 20:28 Zopsi dlamti wo yek deMan lishti

²⁹ A yisi de kume a zigaa wugo byas wul mee a tulli ka dlo gwakan, a basa zak majwe Nya kissi wu so.

³⁰ Tet ka kii mago jon a yili asa shel mbalan tas man kopti gwasan da.

³¹ Dlanan na ndalti, akaa damkii ten kangwe a tla bomti de a hwi gaba, na ka cin na ka gasi ka ga gin de mekan wu.

³² <<Ningo a nama zat gwakan a ang da Nya ka, suk tami gaba alheri gwasi. Kangwe tami gaba gwas a laki tak yisan Nya i'e, kangwe Nyami a balkii hwa wul gwe ta bal mas man kopti gwas wu.

³³ A bo taba lamti de ta kaami zinariya sogo azurpa sogo luka malgon ka so.

³⁴ Kii gaa gwakan kaa yisi de a ngwe wul gaa gini suk majwe a na suksi wu.

³⁵ Mas ilgwe a pali wu, a mbokikii ang ten kangwe kaa zi-ang majwe ba ilgon nisi da sowu. Daamankii ten ilgwe Yesu dlam wu de, <Mbalan bal nalti majwe asa bal wul wu, man majwe a mbalan balsa wul wu.> >>

³⁶ Bulus pakisi hwit gaba wu, yek ta ngus atli yek ta ngem Nya suksi.

³⁷ Ta ba zigaa go yek sa ngusi gwas ngipti te dlo ka asa nama kulu,

³⁸ nak de ta wulsi de sa po yenti sowu, yek ili hwotsi i'e. Yek sa lakti tantu ka lu gwe ta te ka jirgi ze wu.

Bulus Li Wurshelima

¹ Ma palli bi bacina ji man kopti a Apisa wu, yek ma te ka jirgi ze yek ma li ban gon gwe asa mbe de Kos wu. Lu dlo wugo yek ma li Rodusa. Tet duk go yek ma li Patara.

² Kali kan ma te ka jirgi ze gwe a li Pinikiya wu, yek ma te gibi yek ma zigaa.

³ Yek ma balma yenti ban Kuburus tek go, yek ma yil te malkan bami ka ten tu kat ang shinti yek ma li Siriya. Yek ma mbuk lu a Taya ka lu gwe jirgi zesi shit wul wu.

⁴ Yek ma mbi man kopti kali, yek ma mul de nitgi a Taye. Yek Shishi ga Nya mboki ang man koptisi yek sa hwi Bulus de bas li Wurshelima so.

⁵ Ama yek zatgaa ganan tul wu, yek ma ngusi lati. Yek mas man kopti na modli jwasan na mil jwasan lakni tantu. Ma bal ten bi bal zesi go yek ma ngus atli mas jinan yek ma ngem Nya.

⁶ Yek ma palli bi yilkeni wu, yek ma te ka jirgi zesi. Majwe lakni tantu go yek sa pal gazan.

⁷ Tet Taya go yek ma mbuk lu Tolemayis, yek ma gabe yilkeni man kopti jwe ni kali wu. Yek ma mul kali.

⁸ Lu dlo wu yek ma zak lwisi, yek ma mbuk lu a Kaisariya. Yek ma dam a lubii da Pilibus ka, malgwe de ata dlam gaba ga Nya mbalan wu. A Pilibusi ni de

gon ka mbalan de nitgi jwe sa botlsi wu* pak.

⁹ Mil modli de wupsi jon ni Pilibus da jwe basa bo yis mani sowu, jwe de asa dlam ilgwe Shishi ga Nya hwisi wu.

¹⁰ Ma lam multi kali wugo, yek man dlamti gaba ga Nya gon kawu gwe asa mbet Agabus tet Yehudiya.

¹¹ Yek ta kan wul hapti mis ga Bulus, yek ta bal asan suk ang gwas na nali. Yek ta wule, <<Shishi ga Nya wule, <Nan kan man Yehuda a Wurshelima a bal man wul hapti mis gee asa baltiti majwe ba man Yehuda ka sowu.>>>

¹² Ma kumi nu wugo yek mas jinan yek ma hwi Bulus de bas li Wurshelima so.

¹³ Yek Bulus wuli de, <<Yek laki yek kaa nama kulu akaa nama lamti ta cel ka mbadli ye? Balti hwota so, ko ta tlot mago tas tloni a Wurshelima ten bi ga Yesu Almasihu kawu.>>

¹⁴ Yek ma yeni de ma man dlallat gwas ka sowu, yek ma zakti yek ma wuli de, <<Ta Nya pal ilgwe ta lami na ti wu.>>

¹⁵ Nak gwisi pi wu, yek ma yem wul jinan yek ma li Wurshelima.

¹⁶ Yek man kopti jon tet Kaisariya lakni tantu se nak sa talani tet lubii da Manason ka, ka lu gwe ma dan wu. Manason wo man ban Kuburus kan a ta ni ka majwe ngassi ten Yesu cina wu.

*Bulus mbuk lu Wurshe-
lima*

¹⁷ Ma mbuk lu Wurshelima wu, yek yilkeni man kopti wuli ni dem na tami mbadli.

¹⁸ Lu dlo wugo, yek Bulus suk mi mas sa yenti ga Yakubu a bacina ji man kopti mas ni kali pak.

¹⁹ Yek Bulus gabe si, yek ta hwisi ilgwe Nya zit ang yek ta pali majwe ba man Yehuda ka sowu.

²⁰ Sa kumi nu wugo yek sa tas Nya. Yek sa wul Bulus de, <<Ama ka yis kangwe ili ni a dee a Wurshelima gwa? man Yehuda wonti ngassi ten Yesu, a mas jwasan lam kopti mbat gaba ga Musa wu i'e.

²¹ Sa kumi de ka hwi man Yehuda jwe ni ka atl ga majwe ba man Yehuda ka sowu de bas kop mbat gwe Nya bal Musa wu so. Ka hwisi de bas sal mil so, a bas po pal wul nak gwe a man Yehuda pali wu so.

²² Yek ma pali ye nii wu, nak de sa kumi de ka balda wu?

²³ Ilgwe ma lami de tak pali go yek de, mbalan de wupsi jon ni da jwe sa mo gaba suk Nya wu.

²⁴ Kopsi tak takan wul gwe asa taki Nya de ta tas pol mbalan daka byas wul kawu. A ka batl mas wulpi ga wul jwe sa taki Nyami de tas wudlisi gaa kawu. Na nu kan mas mbalan a yisi de ilgwe sa dlam ten ki go gem ka so,

* **21:8 21:8** Mbalan de nitgiMajwe man kopti botlsi de tas hwuli ilga nguki mbalan a Wurshelima wu.

a man kopti mbat gaba ga Musa ka yi de ki.

²⁵ Majwe ba man Yehuda ka sowu go, ma hwisi wi de bas nguk ilgwe sa taki gunki wu so, a bas nguk hwuu wul so, a bas nguk tlu ga dabba gwe sa celit yal ka yek ta mash wu so, a bas pi palan so.>>

²⁶ Yek Bulus li suksi, yek sa taki wul Nya tas polti daka byas wul ka. Yek paa ta li ka lubii ga Nyami yek ta hwisi gas gwe takti wuli a paki wu.

Sa dop Bulus

²⁷ Multi de nitgisi bal njaa ta njikan go yek man Yehuda jon tet kat atl ga Asiya yen Bulus ka lubii ga Nya. Yek sa cok mas mbalan yek sa dop Bulus.

²⁸ Yek sa dlam de, <<Man Israila, malgwe hwi man Yehuda danka de bas kop mbat gaba ga Musa so, a bas po kan lu gee de man cilti so wuggu. A yek gee ta tulli majwe ba man Yehuda ka sowu a de, tas lil lubii ga Nyami ka.>>

²⁹ Nak de sa ya yen Tur-opimus man Apisa suk Bulus ka ban wu, yek sa dam gwa we Bulus tullat ka lubii ga Nyami.

³⁰ Yek mbadl ga man bami tili mas jwasan, yek sa dop Bulus yek sa yillat daka lubii ga Nyami ka. Ka yillat gwas ka yek sa le dlabiimi ka.

³¹ Sa ba lam tlot gwas wugo, yek bacina ga man hapti dlo ga man Roma kumi de Wurshelima hwot kawu.

³² Yek ninge ninge yek ta su suk man hapti dlo jon. Yek mbalami yen bali ga man hapti dlomi suk mbalan jwas wu, yek sa zak bot ga Bulus.

³³ Yek bali ga man hapti dlomi laki yek sa dopti yek sa balti na zaa galla de lop. Yek ta kum gazi de wok de Bulus wo? A yek ta pali ye?

³⁴ Yek mas mbalami dlam wul jwe Bulus pali wu, jon nama dlamti gan a jon nama dlamti gan. Yek ba bacina ga man hapti dlomi yis gaa ga wul jwe sa nama dlamti wu so, nak de mbalami gulsidli kawu.

³⁵ Sa nama lat suk Bulus nugo yek gulsatdli mbaldli i'e, se nak man hapti dlomi kanti to nya ka.

³⁶ Yek mbalami jwe kopsi wu ngusi wulti de, <<Tloti ka.>>

Bulus dlam gaba mbalami

³⁷ Sa bal njaa tas tel Bulus ka lu damti ga man hapti dlo wu, yek Bulus wulsi de, <<Han ta bo hwikii ilgon ne? >> Yek sa wulti de, <<Ka man bi Giris a?

³⁸ Kik de bacina ga man lashi kumti bi tet Masar, gwe laki hal yek mbalan 4,000 ngusi tlot mbalan ka me wu sa?>>

³⁹ Yek Bulus ballisi de, <<A mi wo man Yehuda kan tet Tarsus ka atl ga Silisiya. A mi wo man ban gwe mbalan yisi wu kan. Bo zakan ninini ta hwi gaba majin.>>

⁴⁰ Bacina ga man hapti dlomi zak Bulus tas gaba wu,

yek ta tlinya yek ta palisi
na ang, yek sa dam mbetlak.
Sa dam mbetlak wu, yek Bu-
lus hwisi gaḅa na bi ga man
Yehuda.†

22

¹ Yek Bulus wulsi de,
<<Yilkeni jini suk aba jini,
ḅo kati ninini kaṅ ta ḅo pol
gaa gi ka.>>

² Sa kumi de na bi ga man
Yehuda kan ta nisi ma gaḅa
wu, yek sa dam mbetlak.

Yek Bulus wulsi de,

³ <<A mi wo man Yehuda
kan tet Tarsus ka atl ga Sil-
isiya, ama ka ban gan kan a
nali. Gamaliyel man lishti ka
mboki ang ten mbaṭ gaḅa ga
Musa gwe a man zaṭ jinan
kobi wu. A lam kopti mbaṭ
gaḅa ga Musa i'e nak gwe ka
nama lamti ase wu.

⁴ A nge man kopti Tantu
ga Yesu i'e, yek a ngusi dopti
gwasan na modli na maani,
yek a ngusi telti gwasan ka lu
leti, hal yek naami maṣhi.

⁵ Nak gwe bal man Paris
suk majwas mas yisi wu.
Nak de a lak kan lishti tet
malsi yek a tale man kopti
jwe ni Demaskus wu, De
ba yemsi tet Wurshelima ta
nolsi.

⁶ <<Ten gasisi ka dlo cin a
nama laṭ Demaskus nugo yek
bau! Ndaḷi cilti gon sut nya
cilli lu gwe a ni wu ka.

⁷ Yek a nda te atl ka, yek a
kum yal gaḅa gon ten wulti
gi de, <Shawulu! Yek laki yek
ka nima cit dlelngapcan ye?>
>>

⁸ Yek a wule, <<Bagaa, wok
de ki wo?>>

Yek yali balli de, <<Amik de
Yesu man Nazarat malgwe
ka nima cit dlelngapcan
wu.>>

⁹ Yek majwe nama laṭ suk
ami wu yen cilti, ama baṣa
kum ilgwe yali dlam wu so.

¹⁰ Yek a wule, <<Bagaa, yek
ba pali ye?>>

Yek ta wule, <<Tlinya tak li
Demaskus, kali kan sa hwik
mas ilgwe a botlki de tak pali
wu.>>

¹¹ Yek majwe ni suk ami
wu ngibi ang, yek sa tala De-
maskus nak de cilti laki yek
ba po man yenti lu sowu.

¹² <<Yek malgon asa mbet
Hananiya tuli taṣ yenanni.
Man kopti mbaṭ gaḅa ga
Musa i'e kaḁe ti, a man
Yehuda ga bami mas yisi de
ti wo hwa mbalan kan.

¹³ Yek ta lak dlaḷ a malanni,
yek ta wulan de, <Yilka gini,
ḅul gwel tak yen lu.> Yek
ninge-ninge yek gwel gi ḅuli
yek a man yenti gwasi.

¹⁴ <<Yek ta wulan de, <Nya
ga aba jinan botlki, tak yis
ilgwe ta lami wu a tak yen
man zok mbadl gwasi, tak
gaḅa sukṭi bi suk bi.

¹⁵ Ka dلامي mbalan mas
ilgwe ka yeni yek ka kumi
tenti wu.

¹⁶ Ningo yek ka yima baṭti
ye? Tlinya taṣ palik baptisma
taṣ polik byas wul jwa ka,
aka mbe shin gwasi.>

¹⁷ <<A pal tet Wurshelima
de a balma ngemti Nya ka

† 21:40 21:40 Gon a naNa bi Arameya Mat 22:2.

lubii ga Nya wu, yek Nya buli gwel,

¹⁸ yek a yen Bagaa. Yek ta wulan de, <Zak ban Wurshe-lima ninge ninge, man bami a katik kang so, de ka ba dlam gaba tenan wu.>

¹⁹ <<Yek a wulti de, <Bagaa, majimi yisi de a nama matlti danka lu motgaa ji man Yehuda ka a dop yilkeni jwasan a telsi ka lu gwe asa le majwe pal ilgwe ba yek sowu.>

²⁰ De sa dlo Istipanus malgwe hwi gaba gwa mbalan go, aa ni kali ani majwe tlot wu kaali. Hal amik de man batti luka ga majwe tlot wu.>

²¹ <<Yek ta wulan de, <Zigaa, ba shinki dlenti te mal majwe ba man Yehuda ka sowu.> >>

Bulus de man atl ga Roma

²² Mbalami kumi de Bulus dlam nu wu, yek sa tlil yal nya yek sa wule, <<Kamanti te ka tak tloti, mbun de tak zakan ti so.>>

²³ Sa nama gaba asa nama catti atl to nya ka asa nama wutti luka ka nugo,*

²⁴ yek bacina ga man hapti dlomi laki yek sa tala Bulus ka lu damti ga man hapti dlo. Yek ta dlam de tas bo ti yek sa ngemti tas yis ilgwe laki de mbalan nama gaba tenti nu?

²⁵ Sa bal Bulus wi de tas bot wugo yek ta wul man hapti dlomi de, <<Mbat gaba wuli de ta bo man Roma gwe basaa bo palit kisti gaba so gwa?>>

²⁶ Yek bacina ga man hapti dlomi kumi nu wu, yek ta li mal bali gwasan, yek ta wulti de, <<Yek ka nama lamti palti ye?>> malgan co yen atl ga Roma kaca.

²⁷ Yek bali ga man hapti dlomi li mal Bulus yek ta wulti de, <<Hwini, ki wo yen atl ga Roma ka?>> Yek Bulus wulti de, <<Yii ami wo yen Roma kan.>>

²⁸ Yek bacina ga man hapti dlomi wule, <<Ama go yen Roma kade ami, ama se nak a dlo bal wulpi yek a nda damti de yen Rome.>> Yek Bulus wulti de, <<Ami wo ka atl ga Roma ka sa zanni.>>

²⁹ Yek ba majwe lami de tas ngem Bulus ten ilgwe ta pali wu po man wulti de ilgon so. Yek banti njel cit ga bacina ga man hapti dlomi nak de Bulus wo yen atl ga Roma kan a yekgu ta balti wu.

Sa tala Bulus dlaboo Sanhidirin

³⁰ Bacina ga man hapti dlomi lami de tas yis ilgwe laki yek man Yehuda nama damti byas gaba ten Bulus wu. Yek ta laki de lu tlo wugo ta mbe motgaa ga kidi man Paris ka lubii ga Nya suk kidi ji bami tet madl. Yek taulli Bulus malsi.

23

¹ Yek Bulus yen man damti Sanhidirin te gwel ka yek ta wulsi de, <<Yilkeni jini, a yisi de a pal damti hwabi a cina da Nya ka a mbadl gi dlam a

* **22:23 22:23** Wutti luka ka yek de *Lal gwe mbok ang ten liti mbadli suk duu tuk wu*

pal byas ilgon a cina da Nya ka so.>>

² Bulus dlam nu wugo yek Hananiya bal man Paris wul majwe ni njaa mal Bulus wu de tas bo bi gwasi.

³ Yek Bulus wulti de, <<Nya a boki ki man shelti lali. Ka dam de tak kis gaba tenanni ka mbat gaba ga Musa ama baka man kopti mba ti so nak de ka wule tas bo wu.>>

⁴ Yek majwe dlal njaa mal Bulus wu wulti de, <<Bal man Paris kan ka nama byalti gwas a?>>

⁵ Yek Bulus wulsi de, <<Yilkeni jini, a yisi de tik de bal man Paris so. Gaba ga Nya wule, <Bak dlam byas gaba ten bacina gwa so.>* >>

⁶ Bulus yisi de jon jwasan wo man Saduki kan a jon wo man Paresi wu. Yek ta wuli to nya de, <<Yilkeni jini, ami wo ba Paresi kan, aba gi mago ba Paresi. Kaa nama palti kisti gaba tenanni nak de a zi mbadl de majwe mash wu a tli daka mashkan ka wu.>>

⁷ Bulus dlam nu wugo yek dlanti tli ka dlo ga man Paresi suk man Saduki, yek motgaami tatl de lop.

⁸ Man Saduki wo sa wule majwe mash wu a tli daka mashkan ka so, a ba ilgon ni dade mil shinti ji Nya suk mazhe so ama man Paresi zi mbadl de mas jwisi ni da.

⁹ Yek dlantisi mba tli. Yek man yisti mbat gaba ga Musa jwe de man Paresi ju dlal gaa suk kul yek sa wu wule,

<<Ma yen byas ilgwe malgan pali wu so, gon a yen shinti ga Nya sogo mazhe ka gaba sukti?>>

¹⁰ Yek dlantisi po mba dli da, yek bacina ga man hapti dlomi yeni go gon asa caccal Bulus ka. Yek ta laki yek sa kanti ka na ndalti yek sa talat ka lu damti gwasan.

¹¹ Gas bal go yek Bagaa lak tlal njaa mal Bulus yek ta wulti de, <<Dlal na ndalti, nak gwe ka dlam gaba tenanni a Wurshelima go nuk ka dlam a Roma pak.>>

Sa bel bi tas dlo Bulus

¹² Lu dlo wugo yek man Yehuda mogaa yek sa bel bi yek sa dlalli gaba de sa nguk wul so a basa tla ilgon so se sa dlo Bulus.

¹³ Majwe bel bisi yek sa dlalli gabe go sa man kutl de wupsi.

¹⁴ Yek sa li mal bal man Paris yek sa wulti de, <<Ma dlalli gaba de ma nguk wul so se ma dlo Bulus.

¹⁵ Ta ki suk kidi ji ban laki de ta bacina ga man hapti dlo talat tet malkii, ten de kaa lam kumti mas ilgwe tulli gaba tenti wu, moo ma tlot ka a bata bo mbuk lu a de so.>>

¹⁶ Yek yen kawu ga Bulus kum ilgwe sa nama lamti tas pali Bulus wu, yek ta li ka lu damti ji man hapti dlomi yek ta hwi Bulus.

¹⁷ Yek Bulus mbe gon ka man hapti dlomi yek ta wulti de, <<Tala yen gan mal

* 23:5 23:5 Yen Yil 22:28.

bacina gwakan ta lamit hwit ilgon.>>

¹⁸ Yek ta tala yeni mal bacina ga man hapti dlomi.

¹⁹ Yek bacina ga man hapti dlomi ngibi ang yeni yek ta wulti de, <<Yek ka lami hwiti ye?>>

²⁰ Yek yeni wulti de, <<Man Yehuda bel bi de sa ngemki tak talesi Bulus mal kidi ji ban ten de sa kum gas ilgwe tulli gaba tenti wu i'e.

²¹ Bak balse Bulus so, mbalan jwe sa man kutl de wupsi wu nama batti gwas. Sa dlalli gaba de sa nguk wul so a basa tla so se tloti. Ninga sa nama batti ilgwe ka pali wu.>>

²² Yek bacina ga man hapti dlomi lak yeni tantu yek ta wulti de, <<Bak hwi malgon ilgwe ka hwi wu so.>>

Sa Tala Bulus mal pelis gobna

²³ Yek bacina ga man hapti dlomi mbe de lop ka man hapti dlomi yek ta wulsi de, <<Bodl man hapti dlo 2,000 suk man hapti dlo jwe a to ten kapsi 70 suk man gashi 200† tas li Kaisariya ka gasi.

²⁴ A ka ngo kapsi gwe Bulus a to dani wu aka talat mal gobna Pelis ba ilgon mbit so.>>

²⁵ Yek ta lish gaba de,

²⁶ Ami Kaludiwus Lisiyas ka lishit gaba ge man nalti Pelis gobna.

A nama gabet gwa.

²⁷ Yek man Yehuda dop malgan sa nama lamti tlot gwas, yek a li suk man hapti dlo yek ma kisti tet ka ang gwasan nak de a kumi de ti wo man atl ga Roma kawu.

²⁸ Yek a ngwe ta yis ilgwe laki yek sa naa nget gwas wu, yek a talat te mal kidi ga man Yehuda.

²⁹ Yek a kumi go ilgwe sa nama dlamti tenti go ten mbat gwasan kan, ama ta pal ilgwe a laki a tlot wu sogo telti ka lu gwe asa le majwe pal ilgwe ba yek sowu so.

³⁰ A kumi de sa bel tenti wu, yek laki yek a wule tas talat malki ninge. Yek a hwi majwe dopti wu tas lak dlamik ilgwe ta palisi wu.

³¹ Yek man hapti dlomi kan Bulus tet Wurshelema ka gasi nak gwe sa zisi palti wu, yek sa talat Antipatiris.

³² Yek lu dlo wugo, yek sa zak man kapsi ju sukti yek sa pal tet ka lu danti ga man hapti dlomi.

³³ Man hapti dlo jwe ni ten kapsi wu mbuki Kaisariya wu, yek sa bal lishiti gwe bacina gwasan lishi gobne wu, yek sa baltiti Bulus.

³⁴ Yek gobne yen lishtisi wu yek ta kum gazi de ten kat atl gwik Bulus yil tet gwi? Ta kumi wi de tet Silisiya kan ta yil tet wu,

³⁵ yek ta wule, <<Ba gaba ten ilgwe sa talak tet malan wu de majwe tulli gaba ten ki

† 23:23 23:23 Gaba bi Giris gwe sa lishi a du nama dlamti go yek lashi tabbatati

wu balda wu.>> Yek ta laki de
tas zi Bulus da Hiridus ka asa
batti.

24

*Man Yehuda tala gaba ga
Bulus mal Pelis Gobna*

¹ Kaal da multi de nam-
tan yek Hananiya bal man
Paris su Kaisariya suk kidi
mbalan jon suk man yisti
mbat gaba ga man Roma gon
gwe asa mbet de Tartulus,
yek sa dلامي gobne ilgwe Bu-
lus palisi wu.

² Sa mbe Bulus tet wu yek
Tartulus wule, <<Ma pal tla
multi wi a ma nama kumti
tanti gwa guu, botlkan yisti
wul gwa tullu lakti wul
wonti ka mbalan jinan.

³ Ma yen cit cina ko a tu ko,
yek laki yek ma nama hwol
tuk na ilgwe ka pali wu man
nalti Pelis.

⁴ A lami de ta dlakki na tla
gaba so, ama a nama ngemti
gwa tak bo katini kang njet
ne.

⁵ <<Malgan go man tullat
dlanti ka mbalan kan, ma
dopti ten tiliti dlanti ka man
Yehuda ten dii atl mas. A
tik de bacina ga majwe asa
mbesi de man Nazara wu,
⁶ hal ta ngwe tas lil lubii ga
Nya ka, na ilgwe ba mbun de
ta pali gibi sowu, yek laki yek
ma dopti.

⁸ Kume* ka bodlalti go ki
na gaa gwa ka yisi de ilgwe
ma nama dlanti tenti go gem
kan.>>

⁹ Yek man Yehudasi moo bi
yek sa dلامي de mas ilgwe ta
dلامي ten Bulus go gem kan.

¹⁰ Yek gobne bal lu Bulus
de tas gaba wu yek Bulus
wuli de, <<A yisi de ka dam
de man kisti gaba wonti wi,
yek laki yek ba dلامي ilgwe a
yisi ten gaa gi wu.>>

¹¹ Kume ka kusi go ka yisi
de, multi de cutl cet lop ka
yi, de ala ngusti atl Nya a
Wurshelima wu.

¹² Majwe tala tet malki wu
yenan ten dlakti gaba suk
malgon so, a basa yenan ten
tullat dlanti ka lubii ga Nya
sogo ka bii motgaa ga man
Yehuda, sogo ka lu gon ka
ban gan so.

¹³ A basa man mbokti ang
de byas wul jwe sa wule a
pali go gem ka so.

¹⁴ Ko de gem kan a nima
ngusti atl Nya ga aba jinan,
tumal kopti Tantu ga Yesu
gwe si wo asa mbe de kopti
lal wu. A kan mas wul jwe
mbat gaba ga Musa suk man
dlanti gaba ji Nya lishi de
gem.

¹⁵ A zi mbadl ten Nya gwe
majin zi mbadl tenti wu. Nak
gwe sa yisi wu, ama go a yisi
de majwe mash wu Nya a
pallisi kaami, na malgwe pal
hwa wul wu na malgwe pal
byasi wu.

¹⁶ Yek laki a ngusi tlot gini,
ta daamti gi ni hwabi mal
Nya suk mbalan.

¹⁷ <<A dam tu gon ka gin

* **24:8 24:8** Ka lishti jo wo de Yek ka lami de tak paliti kisti gaba tak cingalanti ten
mbat gaba gan. 7 Ama yek Lisiyas bacina ga man hapti dlomi na ndalti yek ta
dlakti da ang jinan ka 8 Yek ta wul majwe nama tullat gaba ten ti wu de tas tul mal
ki.

wonti a ba pal Wurshelima wu, yek a pal tet na wulpi gwe ba ba majwe ba wul nisi da sowu, suk wul jwe ba taki Nya wu.

¹⁸ Sa mbi ka lubii ga Nyami go, a pak palti kangwe a man Yehuda pali asa lakan dlo gwasan suk Nya wu wi. Aba majon ni suk ami so, a ba tlil dlanti so.

¹⁹ Man Yehuda jon ni kali, majwe sa yil tet ka atl ga Asiya wu. Kume gaba nisi da tenan wu tas lak dlam

²⁰ Sogo ta majin dlam byas ilgwe sa mbi tenan wu de sa tala te man Sanhidirin kawu.

²¹ Seko de a dlam gaba na ndali yal, <ten bi tlit daka mashkan ka ga majwe mash wugo, yek laki yek sa tala tet malki ase tak kisi ninini gaba.> >>

²² Yek Pelis wo ta yis wul wonti ten bi kopti Tantu ga Yesu. Yek ta dlak gabe ka se gasi gon, yek ta dlam de, <<Kume Lisiyas bacina ga man hapti dlo tul wu, ba gaba ten gaba gee.>>

²³ Yek ta wul man hapti dlo gwe nama batti gwas wu de, tas gib Bulus a bas cit dlel ngapcan so a bas mbol yelan jwas da malti ka so.

²⁴ Kaal da multi jon yek Pelis suk kili gwasi Dursila gwe de ti wo man Yehuda kawu tuli. Yek Pelis shinlu tas mbet Bulus tedi. Yek sa kati kan Bulus i'e de ta hwisi gaba ten bi ngasti Yesu wu.

²⁵ Bulus hwisi gaba ten danti na zok mbadli suk nget ten gaa, suk kisti gaba gwe

Nya a pali mbalan ten mas ilgwe sa pali wu, yek banti njel cit ga Pelis, yek ta wule, <<Zigaa nu, kume a mbi tantu, wu ba shinit lu.>>

²⁶ Pelis zi mbadl de, gwa a Bulus balti wulpi cit icin, yek ta ngusi mbet gwas ata ngusi gaba sukti.

²⁷ Kaal da gin de lop yek Poshos Pestus dam de guu ka lal Pelis. nak de Pelis lam mbit hwol hwulan mal man Yehuda wu yek ta zak Bulus ga leka.

25

Kisti gaba ga Bulus mal Pestus

¹ Pestus li ka kat atl ga Kaisariya tas nda palti wul de gobna. Kaal da multi de mekan na damti de gobna wu yek ta to Wurshelima.

² Kali kan kidi man Paris suk kidi ji man Yehuda mogaa tas hwit ilgwe Bulus pali wu.

³ Yek sa ngemti de tas laki ta palli Bulus tet Wurshelima ne, nak de sa bel bi wi de sa tlot ka ten tantu wu.

⁴ Yek Pestus wulsi de, <<Bulus ni ga le ka a Kaisariya a ama go bali te Kaisariye ka ninge.

⁵ Ta bacina jwakan kobanni tas lak dlam byas wul jwe ta pali wu.>>

⁶ Pestus mul de kutl sogo de wusupsi suksi wu yek ta pal te Kaisariya ka. Yek lu tlo wugo yek ta dan ka gobdlan guu, yek ta laki yek sa yilli Bulus tedi.

⁷ Sa tullu Bulus wu, yek man Yehuda jon tet Wurshelima gadalti yek sa ngusi dlamti kidi gaba tenti wu, jwe basa man mbokti ang dani de nuk ni sowu.

⁸ Yek Bulus wule, <<A pal ilgwe ni byasi ka mbat gaba ga man Yehuda wu so, a baa tullu dlanti ka lubii ga Nya so, a baa dlam byas ilgon ten Kaisar bal guu so.>>

⁹ Nak de Pestus lami de tas mbi hwol hwulan mal man Yehuda wu, yek ta wulti de, <<Ka lami de tak li Wurshelima tak tok pal kisti gaba ten gaba jimi de sa dlam ten ki gwa?>>

¹⁰ Yek Bulus wule, <<Nak ningo ka lu kisti gaba ga Kaisar kan sa nima kisti gaba, kali kan sa nama cingalti gini. Ki gaa gwa mago ka yisi de a pali ilgon man Yehuda so.

¹¹ Kume a pal byas wul gwe a mbuk dlot gi go, ba nge mashkan so. A kume gaba jin de man Yehuda dlam tenan go gem ka sowu, malgon a man bansi bi tenan de tas dlo so. A nama ngemti gwa de tak tala gaba gan mal Kaisar ne.>>

¹² Pestus gaba suk yelan dlamti jwas wu, yek ta wulti de, <<Nak de ka ngemi de ta tala gabe mal Kaisar wu, malti kan sa sa talaki.>>

Pestus ngem Agiripa guu ten Bulus

¹³ Lam multi wu, yek Agiripa guu suk yilka gwasi Bani li Kaisariya tas gabe Pestus na damti de gobna.

¹⁴ Nak de sa mul Kaisariya wonti wu, yek Pestus dlam bi ga gaba Bulus suk guumi. Yek ta wulti de, <<Malgon ni a de malgwe Pelis zakti ga le kawu.

¹⁵ De a to Wurshelima wu, yek kidi man Paris suk kidi ji man Yehuda dlam de ta pal byas wul wonti, yek sa ngeman de ta lilti ka.

¹⁶ <<Yek a wulsi de, mi man atl ga Roma wo bama bal bi ga mbalan ba palti cingalti gaba so, se ma zak mali yek ta dlam gaba gwe a man yillat gwas wu a cina da majwe tullu gaba tenti wu ka.

¹⁷ Yek majwe tullu gaba tenti wu mbuk lu wu, yek a laki yek sa yilli mali tot ka lu kisti gaba bale-bale, yek ma njel kisti gaba tenti na tlot da lu wu.

¹⁸ Ama yek ba majwe tullu gabe wu dlam ilgwe a zi de sa dlam wu so.

¹⁹ Ilgwe te ka dlo gwasan sukti go yek de, gaba ten kopti Nya gwasan suk ten bi ga malgon de asa mbet de Yesu wu, gwe ta mashi ama yek Bulus wule ningo ta tli daka mashkan ka wu.

²⁰ Yek gaa gili ka, yek ba a yis ilgwe ba pali ten gabe wu so, yek laki yek a ngem mali de ko ta laman tot Wurshelima ta palit kisti gaba ten wul jimi de sa dlam tenti wu.

²¹ Yek ta ngeman de ta tala gabe mal bal guu ne, yek a laki de tas let ka, se gas gwe ba talat mal Kaisari wu.>>

²² Yek Agiripa guu wul Pestus de, <<Ami mago a lam

kumti ga mali pak.>>

Yek Pestus wulti de, <<Ayo go ka kumanti.>>

Sa yilli Bulus mal Agiripa guu

²³ Lu dlo wu, yek Agiripa guu suk Bani tul ka bal lu kisti gaba. Yek mbalan ngusi tasti gwasan asa nisi ma palti wul jwe a balsi nalti wonti wu. Yek sa te ka lu kisti gabe suk kidi man hapti dlo suk kidi ji bami. Yek Pestus laki yek sa kan Bulus tedi.

²⁴ Yek Pestus wul guumi suk mas majwe ni kali wu de, <<Ka yenan malgan ma? Man Yehuda a Wurshelima suk ji de tulli gaba tenti, asa nama dlamti de ta tlot ka.

²⁵ Ama ami wo a yen byas ilgwe ta pali gwe mbuki de ta tlot wu so. Yek laki, yek sa talat mal bal guu, nak de ta ngeman de ta tol gabe malti wu.

²⁶ Ama ami wo a yis ilgwe ba lishi bal guu ganan tenti wu so. Yek laki yek a talat tet malkii, tun nak ba ki guu so, tan bo yeni ni, ta yis ilgwe ba lishi bal guu wu da.

²⁷ Yenti gi wo mbun de ta tala mbalan mal bal guu ba yisti byas ilgwe mali pali wu so so.>>

26

¹ Yek Agiripa guu wul Bulus de, <<Ma balki lu wi, hwini ilgwe ka yisi wu.>>

Yek Bulus tlinya yek ta balsi nalti na ang yek paa ta nda gaba yillat gaa gwasu yek wule,

² <<Mal nalti guu, a pal hwol tuki nak de ki kan ba hwik gaba gan ase wu, ta gaba ten mas ilgwe mbalan ji dlam tenan wu.

³ A dlam nak gwisi nak de ki wo malgwe yis palti wul ga man Yehuda i'e kawu. A nama ngemti gwa tak dlo mbadli tak kati kang ne.

⁴ <<Mas man Yehuda yis kangwe pal damti ka atl gini suk a Wurshelima wu, tun tet ten nak eni gini.

⁵ Kume sa dlam gem go, sa yisi de ten bi kopti Nya ganan wo, ami wo tek go ba Paresi kan, majwe asa zi gwel ten kopti mbat gaba ganan i'e wu.

⁶ Zat mbadl ten gaba Nya dlalli aba jinan wu ka laki yek sa nima palti kisti gaba ase.

⁷ Gaba gwisi kade ilgwe ta dlalli man boo ga Israila de kutl cet lop wu. Yek kan sa nama batti ta njikan de sa nitma ngusti atli na ka cin na ka gas wu. Na nalti gwa guu, zat mbadl gwisi ka laki yek man Yehuda nima tala tet dlaboo.

⁸ Yek laki de bakaa kan de, Nya a man pallat kaami majwe mash wu so ye?

⁹ <<Ami mago damti gi tek go a lam dlot gini ta pal ilgwe a laki a mbalan nge Yesu ga Nazarat wu.

¹⁰ Nu kan aa kul pali a Wurshelima, a kum gazi mal kidi man Paris de ta man dop man kopti gwas da. Yek a dop wonti kasi yek a lesi ka. A kume sa ba tlosi wu, a kop kaal ji man tlot gwasan.

¹¹ A kul kopsi ka lu motgaa ga man Yehuda a dopsi, a nolsi. A kul dloni ta laksi tas nget Yesu. Nak de a mbadl gi lil i'e nasi wu a ngusi kopsi gwasan danka daki ban ka ta cisi dlel ngapcan da.

¹² <<Man nalti guu, gas gon a nama lat Demaskus na lishti gwe kidi man Paris balan wu gwe balan ndalti dopti ga man kopti wu.

¹³ Na nalti gwa guu, ka dlo cin a ni ten tantu nugo yek a yen bal cilti gon sut nya gwe cil man cin wu. Yek bau! Cilti cillan ka suk majwe a nama lat suksi wu.

¹⁴ Yek ma lok te atl ka kali mas jinan, yek a kum yal gaba gon na bi ga man Yehuda* ten wulti de, <Shawulu! Yek laki yek ka nima cit dlel ngapcan ye? Ka kumi cwo gaa gwa, de ka nama lamti tak dlanki suk ami?>

¹⁵ <<Yek a kum gazi de, <Bagaa, wok de ki wo?>

<<Yek ta balli de, <Amik de Yesu, malgwe ka nitma cit dlel ngapcan wu.

¹⁶ Tlinya, a tul malki ta botlki de zhel gini suk malgwe a mboki ang mbalan ten ilgwe ka yeni suk ilgwe ba ya mbokik ang dani tenan wu.

¹⁷ Ba kiski daka ang ga mbalan jwa man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu ka. Ba shinki malsi,

¹⁸ tak bulisi gwel aka yillasi daka damshal ka, aka ballasi tumal cilti. Ba shinki tak

yillasi daka ndalti ga guu mazhe ka, asa kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu. A paa Nya taas byas wul jwasan ka, asa mbi lu damti ka mbalan jini jwe a polsi ka tumal ngasti gwasan tenan wu.>

¹⁹ <<Man nalti guu, nak gwisi laki yek ba a nge kopti gaba gwe a kumi sut nya wu so.

²⁰ Majwe a ndasi dlamti gaba go sik de man Demaskus, yek paa man Wurshelema suk man Yehudiya, suk majwe ba man Yehuda ka sowu pak. A hwisi gaba ga Nya de tas ci atl gaa, asa ballasi tet mal Nya asa pal wul jwe a mbok ang ten cit atl gaa gwasan wu.

²¹ Yek laki yek man Yehuda doban ka lubii ga Nya, yek sa ngwe de tas tloni.

²² Ama yek Nya zi-ang, tet ten cin gwisi hal ase. Yek laki yek a nima dlamti gaba mbalan mas, na kidi na nak mili. Gaba gwe a nama dlamti go yek de gaba gwe man dlamti gaba ji Nya suk Musa dlam de a pi wu,

²³ de Almasihu† a tla bomti, a tik de malgwe a lak zhila tilit daka mashkan ka ga mbalan wu. A tik ka dlam man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu gaba man cilti ga Nya.>>

²⁴ A Bulus yima gaba tas pol gaa gwas nugo, yek Pestus tilit yal yek ta wulti de, <<Bulus ki wo man booli kan,

yisti wul gwa ba lakik gaa me.>>

²⁵ Yek Bulus ballit de, <<Man nalti Pestus ami wo man booli ka so, gem kan a nima dlamti ka ceti gaa.

²⁶ Guumi yis mas wul jwisi, yek laki yek ba gaba sukti ba banti a cin so, nak de a yisi de ilgon nit ga hwudali sowu. A ba mas wul jimi pi ga hwudali so.

²⁷ Man nalti guu, ka kan de gaba gwe man dlamti gaba ji Nya dlam go gem ka? A yisi de ka kan nak gwisi.>>

²⁸ A Bulus yima gaba nugo yek Agiripa wulti de, <<Ka dam gwa we ka man pallat gi de Kirista bale-bale nak gan ma?>>

²⁹ Yek Bulus ballit de, <<Gon a dem'dem sogo bale-bale kani, a nama ngemti ga Nya ba de ki, ki na ngwe so ama suk mas jwakan de ka nama kumti gini ase wu. Tak palan nak gwe a ni wu, ama ba de nak gwe ani ga balti wu so.>>

³⁰ Yek guumi tlinya suk gobne suk Bani suk mas majwe dam suksi wu.

³¹ Yek sa yil daka bal bii kisti gabe ka, yek sa ngusi gaba suk yilkeni jwasan yek sa wule, <<Malgan go ta pal ilgwe mbuki asa tloti, sogo ilgwe ta lakti ka lu let wu so.>>

³² Yek Agiripa wul Pestus de, <<Malgan a ngemi de ta tala kisti gaba gwas a cina da Kaisar ka sogo ma zakti tas zigaa.>>

Bulus te ka jirgi ze de ta li ban Roma

¹ Gaba dlat wi de tan li Italiya wu, yek sa lak Bulus suk maji le ka jon a ang da bal man hapti dlo gon gwe a sa mbet de Yuliyos wu. Yuliyosi wo gon ka man hapti dlo jwe asa pali wul Kaisar bal guu wu kan.

² Yek ma te ka jirgi ze gwe ya yil tet Adaramitiwus ka kat atl ga Asiya gwe a ngusi dlati dan ten ban jwe ni ten tantu wu ka. Yek Aristakus man Makedoniya gon tet ka ban Tasalonika li sukmi. Yek ma nda zatgaa.

³ Lu dlo wugo yek ma te ban Sidon yek ma dlat kali. Yek Yuliyos pali zok wul Bulus, ta zakti yek ta li mal yelan jwasi, tas balti wul jwe ta lami wu.

⁴ Tet Sidon go yek ma pal ka jirgi zesi, yek ma zigaa yek ma lak zandal ga Kuburus na kaali nak de yetal ngusi zhibalti ganan tet tucina wu.

⁵ Ma lak dlunti ze ji Silisiya suk Pampiliya na kaal wu, yek ma te ban Mira ka atl ga Likiya yek ma dlat kali.

⁶ A Mira kan bal man hapti dlomi mbi jirgi ze gwe yil tet Alekzandiriya yek nama lat Italiya wu, yek ta wutni gibi.

⁷ Ma ngusi lati dem'dem yek ma lam multi ten tantu a ma nama tlat bomti, yek ma lak mbuki njaa a ban Kinidus. Yek ba yetal zaki de ta jirgi man lat tu ka lu gwe ma lami sowu, yek ma li tu ten zandal gwe asa mbe de

Keriti wu yek ma kobi njaa a ban Salamoni ta man lakti ga zandal na kaali.

⁸ Ma ngusi lat na tlat bomti ten tantu gwe kobi njaa ten bicikdi ga zandal wu. Yek ma lak te lu gwe asa mbe de Zok Lu Hwunti gwe ni njaa mal ban Lasiya wu.

⁹ Ma pal tlal damti ten gaa zesi yek zatgami cini banti, nak de lulpi ka bali a multi jwe a pal kalkaze taasti byas wul ka ka ballu.* Yek Bulus matlsi yek ta wule,

¹⁰ <<Yilkeni jini, kumini, zatgaa ganen a tulli tlat bomti, a lil wul ka wonti ka jirgi suk jirgi gaa gwasi, hal gon a man tlot mbalan.>>

¹¹ Ama yek bal man hapti dlomi nge kumti gaba ga Bulus, yek ta kum gaba ga man jirgi suk man dlakti jirgisi.

¹² Nak de lu dlalti jirgi ze ga bami mbun de ta mbalan ci watlan kaali sowu, yek majwe asa pal wul ka jirgi wu wonti lami de tan zigaa, kume de ma mbuki a ban Poniki wu apaa ma ci watlan kali. Lu dlalti jirgi ga Poniki ka atl ga Keriti wo hwabi kan nak de lwisi ni ka dlo ga yetal gwe a tli tet tu kudu suk yemma na gwe a tli tet tu arewa suk yemma wu pak.

Tulti ga duu yetal

¹³ Yetal gwe ba ndal sowu nda wulti tet tu kudu wu, yek mbalami dam gon asa mbi ilgwe sa lami wu wi. Yek sa patl yilli wul galla jwe a laki

a jirgi man dlalti wu daka atl ka, yek sa ngusi lat njaa tu ten bicikdi ga zandal Keriti.

¹⁴ Njet nugo, yek duu yetal man ndalti gon gwe asa mbet de, <<Yetal tet dlo ga arewa suk yemma wu.>> yil sut tet ten zandal ga Keritisi yek susut ten jirgi yek jek jirgi te ka dlunti zesi ka.

¹⁵ Duu yetali laki yek basa po man talat da jirgi tu lu gwe sa lami wu so, nuk laki yek sa zak yetali yek ta ngusi jekti gwasan.

¹⁶ Ma ba lak yen zandal gwe asa mbe de Kawuda wu na kaal go, yek tolti ga yen jirgi ze tot jirgi zesi bomini gaa i'e.

¹⁷ Sa tol yen jirgisi tot ka jirgi wu, yek kaa man dlaktisi bal jirgi ka na zaa ta ngibi da. Banti dlalti jirgi ten bal gudal yelsi ga Siritisi ba cisi wu, yek sa wut wul man dibalti jwe a lak jirgi ten lat dem'dem su ka zesi ka, yek ma ngusi zatgaa nu.

¹⁸ Yek yetali ngusi mbalti dli kangwe de lu dlo wugo yek sa njel wuti wul jwe ni ka jirgi wu ka ka zesi.

¹⁹ Ten cin na mekan wo, yek man dlakti jirgi wut wul jekti jirgi jon ka ka zesi na gaa gwasan.

²⁰ Ma mul wi wonti de ma po yima yenti cin sogo kyalal sowu, a duu yetali nama wulti wu. Yek ma yilli mbadl ka, ten de mapo mbi kisti so.

²¹ Kaal da lat ga tlal multi

* **27:9 27:9 kalkaze taasti byas wul ka**, Asa pal biki gwisi ten lip na topsi sogo ten lakti zhila ga lip na kutl, ka multi jwisi wo a byas yetal tli ten bal ze.

kuzami, yek Bulus tlinya a cina gwasan yek ta wuli de, <<Yilkeni jini, kaa kuman gaba gi go ma zakan zandal Keriti so, a ba wunda ga lilti wul suk lashi gan a mbinii so.

²² Ama ningo a nima ngemti gwakan de, tak dlanan na ndalti, nak de malgon a mash so, jirgi zesi ka caccalka na ngusi.

²³ Ahwul ka gas go yen shinti ga Nya gini, Nya gwe a ngusit atl wu su sudi yek ta dlal a malanni.

²⁴ Yek ta wule, <Bulus ba banti cik so. Ka dlal a cina da Kaisar bal guu ka asa kisik gaba, a Nya palik hwa wul wi yek ta balki mas majwe ka ni suksi wu a bata zaki ta malgon mash kasi so.>

²⁵ Yilkeni jini ningo dlanan na ndalti, a ngassan ten Nya de a pi nak gwe ta hwi wu.

²⁶ Ko de ma lan na asan ten zandali jon wu.>>

Ndat ga jirgi ze

²⁷ Ka gas na kutl cet wupsi a duu yetali yima talat ganan te ten bal ze gwe asa mbe de Ze Aderiya† wu ka dlo gasi. Yek man dlakti jirgi kumi go sa ba lam tanti atli.

²⁸ Yek sa cingal zesi na zaa cingalti, yek sa mbi go dluntat gwas wo asami de 120‡ ka bali. Po lam damti njet wu yek sa po cingali da, yek sa mbi go kutl de topsi ka bali.

²⁹ Banti dutlti ye jwe ni njaa ten bicikdi ba cisi wu, yek sa wut wul man dibalti jon de

wupsi su ka zesi ka, yek sa ngem nya jwasan de ta lu cil ne.

³⁰ Man dlakti jirgisi jon ba lam apti daka jirgi ka go yek sa shit yen jirgi ze sut ten bal zesi. Yek sa ngusi palti wule nakkan sa wut wul galla wu de asa dlalli jirgi na nali wu tucina.

³¹ Yek Bulus hwi man hapti dlomi suk bali gwasan de, <<Ta majin dlal ka jirgi zesi sogo mas jwakan kaa mashi.>>

³² Yek man hapti dlomi ndokal zaa gwe ngib yen jirgi zesi wu ka yek zaabi ndaka.

³³ Lu bal njaa ta dlo wu yek Bulus ngemsi tas nguk wul ne, yek ta wule, <<Ka multi de kutl cet wupsi jwe nda na kaal go mbadl gwakan hwot ka yek bakaa nguk ilgon so.

³⁴ Ningo a nama ngemti jwakan tak ngukan wul tak daman na mbadl da. Ko ta madlan gaa de nam mago a nde gon gwakan ka so.>>

³⁵ Bulus dlam nu wu yek ta yem burodi jon yek ta pal hwol tuk na Nya a cina da mas jwasan ka. Yek ta celi yek ta njel ngukti.

³⁶ Yek sa mbi ndalti gaa hwulan mas jwasan, yek sa nguk wul.

³⁷ Wontat ganan ka jirgi go, mbalan de 276 kan.

³⁸ Mas jinan nguk wul de kumni wu yek sa wut gwe wul gwe ni ka jirgi wu ka ka zesi ba jirgi po dibal so da.

³⁹ Cin yil wugo yek basa yis

† 27:27 27:27 Ka multi tek go shimi nama mbokti ang de bal shu ze ga Italiya.

‡ 27:28 27:28 A la mita de 37

atl gwe ma ballu so, ama yek sa yen bicikdi man yelsi gon teka, yek sa wule tas jek jirgi te ten dii atl ka de sa mani wu.

⁴⁰ Yek sa kotl zaa ji wul man dibalti gwe a lak jirgi ten lat dem'dem wu ka yek wuli lok su ka zesi ka, yek sa patl zaa gwe asa bal wul ballat gaa jirgisi nali wu ka, yek sa tlil bal zani gwe ni tu cina ga jirgi wu ka pak. Yek sa zak yetali yek ta jek jirgi te cina tu te ten bicikdi ka.

⁴¹ Ama yek jirgi bo bal yelsi gon ka lu gwe lat ga zesi ballat du, yek tu cina ka jirgi ngatl gibi. Yek tucina ga jirgi lil ka yek ba jirgi po man zatgaa so, yek bal kapsi ze laki yek tukaal ga jirgi caccal ka.

⁴² Yek man hapti dlomi bel bi de tas dlo maji lesi ka, kangwe de sa man apti ka so kume sa man ze yek sa mbuki ten bicikdi wu.

⁴³ Ama yek bacina ga man hapti dlomi lam kisti ga Bulus yek bata zak man hapti dlomisi tas pal ilgwe sa bel bi dani wu so. Yek ta dlam de majwe man ze go tas nda ten zesi cina tas mbuki ten atli.

⁴⁴ A naami wo tas kopsi ten wul jirgi zesi suk puktalan yencin jwe a man su gas gaa ze sowu. Na nu kan mas jinan li ten bicikdi yek ma mbuki ten dii atli a ba ilgon mbi gon malgon so.

¹ Ma bal ten bicikdi go, yek ma lak yisi de shin ga zandal gwe mani dani wu kade Malita.

² Man lwisi palini hwa wul, yek sa hotini wutu nak de lu ndadi kawu a nama ndat du, yek sa wulini dem na tulti.

³ Yek Bulus mo yencin yek ta wut ka wutu, yek bubul gon yil tet ka yencimi de ta kum wuti wu yek ta watl Bulus ten ang.

⁴ Man lwisi yen wucisi ten ang ga Bulus wu, yek sa ngusi hwiti yilkeni jwasan de, <<Malgan go man tlot mbalan kan, ta ap tet daka bal zesi ka ama yek ba nya asa mbet de Alhaki wu zakti de tas ya dam so.>>

⁵ Ama yek Bulus tlak wucisi te ka wuti ka, yek ba ilgon mbit so.

⁶ Mbalami dam gwa we ta kidi ka, sogo ta mashka ninge-ninge, ama yek sa bati i'e yek basan yen byas ilgon mbit sowu yek sa wule ti wo nya kan.

⁷ A lubii jon ga Pubiliyus bacina ga zandali njaa kali gwe ma ni wu, Pubiliyusi wuli ni dem a boo datka, yek ma mul de mekan kali ata ni nima palti wul na tami mbadli.

⁸ Aba ga Pubiliyus ni atl na cwo zazabi ata nama tet ze ishi. Yek Bulus sa yenti gwasi, ta ngemit Nya wugo yek ta wut ang tenti yek ta ndoki.

⁹ Nak gwisi pi wu, yek naa mbalan ji lwisi jwe cwo nama cit gwasan wu tuli yek

sa mbi ndokti.

¹⁰ Sa balni nalti ten wul wonti. Ma ba zigaa go yek sa mweni mas wul jwe ma lami wu.

Mbukti lu ga Bulus ka ban Roma

¹¹ Kaal da lip de mekan yek ma pal ten bal ze, yek ma te ka jirgi gwe ci watlan ten bicikdi ga zandali wu. Jirgisi ga ban Alekzandiriya, gwe sa tlat gaami nak ngusan gunki gwe asa mbe de Kasto suk Poluk wu.

¹² Yek ma njel zatgaa yek lak te ka ban Sirakus yek ma dam kali multi de mekan.

¹³ Tet Sirakus go yek ma zigaa yek ma lak te ban Rigiym. Lu dlo wugo yek yetal tet tu kudu wuli, yek lu po dlo wugo yek ma mbuk lu a Puteyoli.

¹⁴ A Puteyoli kan ma mbi man kopti jon jwe mbeni tet malsi tan mulisi de nitgi wu. Yek ma lak li ban Roma.

¹⁵ Man kopti jwe ni kali wu kumi wi de mani tet wu, yek sa sak mbini ka lu wulti wul gwe ni a Apiyus suk lubii damti ga mandaki gwe mbet de Lu Damti de Mekan wu. Yek Bulus ngem Nya a cina da majwisi ka yek ta mbi ndali gahwulan.

¹⁶ Ma mbuk lu ban Roma wu, yek sa zak Bulus tas pal damti ga gaa gwasi, a man hapti dlo gon nima zat gwel tenti.

Bulus dlam gaba ga Nya a ban Roma

¹⁷ Kaal da multi de mekan yek Bulus mbe bacina ji man

Yehuda ji ban Roma. Sa mogaa wu, yek ta wulsi de, <<Yilkeni jini, a pali byas ilgon mbalan jinan sogo palti wul ji aba jinan jwe mash wu so, ama yek mbalan jinan dohanni a Wurshelima. Yek sa lakan a ang da man Roma ka.

¹⁸ Man Rome bodlalanni yek sa lam de tas zakni nak de basa mbi byas ilgon tenanni gwe a laki asa dlo wu sowu.

¹⁹ Ama yek bacina jimi nge, yek sa wule ba man Roma zakan so, yek a ngemi tas tala gabe a cina ga Kaisar bal guu. Ba de we byas ilgon ka ni mbadl ten mbalan ji so.

²⁰ Yek laki yek a lam yenti gwakan ta gaba sukkii. Bi zat mbadl ga man Yisiraila ka laki yek sa balan ka na zaa galla ge.>>

²¹ Yek sa ballit de, <<Ma mbi lishti gon tet Yehudiya tenki so, a ba malgon po yil tet kali yek ta hwini byas ilgon tenki so.

²² Ama ma nama lamti tan kum ilgwe ka yeni wu, nak de ma yisi de mbalan ko ako nama dlamti byas gaba ten wundal ji maju wu.>>

²³ Yek sa dlalli gaba de sa mo suk Bulus gas gon, yek mbalan wonti tul malti ka lu gwe ta ni wu ten cin gwe sa zi wu. Tun tet na gasi hal sukti a Bulus nisi ma mbokti ang ten bi ga Nya de guu yek ta dlot ten dlamti gaba ten Yesu ka mbat gaba ga Musa suk lishti ji man dlamti gaba ga Nya.

24 Jon jwasan kan gaba ndali gahwulan, a ba malgon
gwe Bulus dlam wu, yek jon ngwe tas dlallat ka so.
jwasan nge.

25 Sa ngusi dlakti gaba ka
dlo gwasan yek sa lak zigaa,
kaal da pakti gaba ga Bulus
de, <<Shishi ga Nya dلامي
gem aba jinan de ta hwisi
tumul Ishaya man dlamti ga
Nya wu de,

26 <Li mal majin aka wulsi de,
<<Ka sa ten kumti gaba a
baka yis gaami so,
ka sa ten yenti wul a
baka yis wuli so.>>

27 Nak de mbatl ji majin
kangal kawu,
a ba kang gwasan kum
gaba sowu,
asa le gwel gwasan kawu.

Sa lak man yenti wul na gwel
gwasan
sogo sa lak kum gaba na
kang gwasan
asa yis gaami ka mbadl
gwasan

asa ballasi tedi
apaa a ndoksi da wu.>*

28 <<A nama lamti tak yisi
de Nya bal kisti majwe ba
man Yehuda ka sowu wi, a sa
kat kang!>>†

30 Bulus dam kali gin de
lop ka lubii gwe ta batl wulpi
damti gibi wu, ata nima wulti
dem majwe asa tuli yenti
gwas wu.

31 Yek Bulus ngusi dlamti
gaba ten bi ga Nya de guu
ata nima mbokti ang mbalan
ten Almasihu Yesu Bagaa na

* 28:27 28:27 Yen Ish 6:9,10. † 28:28 28:28 Ka lishti jon wo de *Katan kang*. 29Ta
dlam nu wugo yek man Yehuda zak lwisi asa nama dlakti gaba ka dlo gwasan.

Man Roma

Gabeti

¹ Lishti gan go tet mal ami Bulus zhel ga Yesu Almasihu de sa mbe de ta dam de yen shinti ga Yesu, yek sa zan ka ten de ta lak icin ten gaba man tamti ga Nya wu kan.

² Gami kade gaba man tamti gwe Nya pi alkawol gwas tun tek ka tumal man dlamti gaba jwas wu, nak kangwe sa lishi ka gaba gwas man cilti wu.

³ Gaba man tamti gwisi wo ten bi ga Yen gwas kan, malgwe ka damti gwas de mbalan wo man gas ga Dauda ka de ti wu,

⁴ ama ten bi zat gwas ka de sa zat ka ka Shishi suk iko go gem ti wo Yen ga Nya kan, tumal tlit gwas tot daka mashkan ka. Gem Yesu Almasihu wo Bagaa ganan kan.

⁵ Tumal Yesu Almasihu suk ten de ta shin gwas mbi nalti da kan a mbi alheri suk mbeti ten ta damti de yen shinti ga Yesu, ten de ta mbe majwe de ba man Yehuda ka sowu tet ka mas ban tas bal gem asa kumit bi.

⁶ A kii mago kaa ni gibi, kii de Nya mbekii yek kaa dam de mbalan ji Yesu Almasihu wu.

⁷ Mas jwakan de kaa ni ka ban Roma wu, kii mbalan jwe Nya lamsi yek ta mbekii ten de tak daman de mbalan jwas wu,

Han ta alheri suk multi mbadl sut mal Nya Buka ganan, suk Bagaa Yesu Almasihu dam de gwakan.

Pat godiya Nya

⁸ Ten ndat zhile wo api godiya Nya gini tumal Yesu Almasihu ten bi ga mas jwakan, ten de sa nama dlamti gaba ten bi ngasti ten Nya gwakan ko ako ten dii atli.

⁹ Nya gwe a nitma palti wul na mas mbadl gini tumal lakti icin ten gaba man tamti ga Yen gwas wu ka de sheda gini ten de a nama daamti gwakan,

¹⁰ dlip ka sa'i gwe a ba gem Nya wu. A nama gemti ga Nya de, de kume tamit da go, kota nak gwik-gwi ta mbi lat malkii ne.

¹¹ A nama lamti yenti gwakan ten de ta balkii ilgon ga Shishi ga Nya ilgwe a ndallikii gahwulan wu.

¹² lamti gi wo yek de, tan ndalli gahwulan yilkeni na ami sukkii, ten de ta ndallikii gahwulan na ngasti ten Nya gini kii mago akaa ndalli gahwulan na ngasti ten Nya gwakan pak.

¹³ Yilkeni jini a nama lamti tak yisi de a pi shiri lat malkii asami wonti, ama hal ninge yek basa bo zakan de ta tul so. Ilgwe a lakan ten tulti go yek de ta lak icin ten gaba man tamti ka dlo gwakan a mbalan bal gem nak kangwe a pali ka majwe ba man Yehuda ka sowu.

¹⁴ Dibalti ga wonti mbalan ni gaa, dibalti ga man ban

suk man ga me, ga majwe man lishti wu suk majwe sa mani sowu.

¹⁵ Yek laki yek a lak ka mbadl gi de kii mago ta dlamikii gaba man tamti kii de ka ni ka ban Roma wu.

Iko ga gaba man tamti

¹⁶ Gaba man tamti gan go de wul nsha kan ni a mallan so, ten de yek de iko ga Nya gwe a tala mas malgwe bal gem wu ten mbit kisti, nde na man Yehuda yek paa majwe ba man Yehuda ka sowu.

¹⁷ Ten de tumal gaba man tamti gami ka mbok ang ten palti wul ndakce gwe yil sut mal Nya wu, a mbalan mbi palti wul ndakce gwisi tumal balti gem tet ten ndat zhile hal a la pakti. Nak kangwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu de, <<Man palti wul ndakce wo tumal ngasti ten Nya kan ta dami.>>*

Palti byas wul ga mbalan

¹⁸ Ten de sa nama mbokti ang ten kangwe Nya sut nya a nol mbalan ka lilti mbadl gwas ten bi lashi banti ga Nya suk byas palti wul ga majwe de asa kup gem ka tumal yokit gwasan wu.

¹⁹ Ten de ilgwe a mbalan man yisti ten Nya go ten dii kan ni a malsi, nak de Nya mbokisi ang dani wu.

²⁰ Palti wul ga Nya suk iko gwas man lashi pakti wo wul jwe asa man yenti na gwel wu ka so. Ama tun tet ten palti ga dii atl kan Nya mboki

ang mbalan dani ten dii yek sa yis gaa gwasan tumal wul jwe Nyami palsi wu, kangwe de mbalan a mbi ilga dlamii sowu.

²¹ Ten de ko de sa yis Nya wu, ama mas na nu a basa balti nalti ten nalti gwas de Nya so, a basa pit godiya so. Ka lal ga palti nak gwisi wo yek daamti wul gwasan dam de daamti wul ga ten koo lu, yek mbadl gwasan gwe de ba a daamti sowu njikan ka na damshal.

²² Ko de sa dlam de man botlkan yisti wul ka de si wu, ama si wo kadlan kan.

²³ Yek sa balli nalti ga Nya gwe bata mash sowu suk ga gunki man tet da mbalan suk ga gunki man tet ji yadli, suk dabbobi suk dingi ji wul man lat na ze tuki.

²⁴ Ten nak gwisi kan yek Nya laksi ka yek sa pita lamti palti byas wul jwe ni ka mbadl jwasan wu yek sa ngusi palti wul nsha suk yilkeni jwasan na dli jwasan.

²⁵ Sa palli gem ga Nya de lal wi. Sa nima ngusti alt wul jwe Nya palsi wu hal asa palisi wul ka lal ga Man Palti Wuli gaa gwasi, ti de ta mbuki ta mbalan tasti dlip wu. Amin.

²⁶ Ten nak gwisi kan yek Nya laksi ka yek sa pita lamti palti byas wul nsha. Yek modli jwasan zak multi suk maani yek sa njel multi suk yilkeni jwasan modli kangwe ba mbun de ta pali wu sowu.

* 1:17 1:17 YenM. I. 2:4

²⁷ Nu ka pak de byas lamti ga yilkeni jwasan man ngetl gwasan wugo, yek maani zak multi suk modli nak kangwe Nya pali de ta ni wu. A ba maani suk ba maani ngusi palti wul nsha ka dlo jwasan, na nukan sa dlaki gaa gwasan nolti gwe ni ndakce suk byas palti wul gwasan.

²⁸ Nak de sa nge damti na yisti ga Nya wu, yek ta laksi ka ten daamti wul ga ten koo lu ten de tas ngusi pati ilgwe ba mbun de tas pali sowu.

²⁹ Sa njikan na mas wunda ga wul gwe ba yek sowu, suk ngalci, suk kotgwel, suk nget hwullan ga yilkeni. Sa ni ga njikami na dakalti suk tlot mbalan suk dlanti suk shelti mbalan suk duu tuki. Si wo man wulti yilkeni kan,

³⁰ man lilti shin mbalan ka, man dlanti suk Nya, man byalti mbalan, man tlilti gaa nya, majwe asa tas gaa gwasan wu, man belti bi ten ngalci, majwe basa kumi bi man zat gwasan sowu.

³¹ Si wo mbalan ji ten koo lu kan, majwe basa njikan alkawol sowu, man lashi lamti suk man lashi yenti gonti.

³² Sa yis mbat ga Nya de mas majwe asa pal wunda ga pati jin jo sandal mashkan, ama bade we palti kan asa pal wul jimi tokte so, hal asa pi kaal majwe sa nama palti nu wu pak.

Kisti gaba ga Nya wo hwabi kan

¹ Ten nak gwisi kan ki de ka kisi gaba yilka gwa go, gaba nik bi so kota wok de ki wo. Nak de sa'i gwe ka nima kisti gaba malgon wu, ka nima kisti gaba gaa gwa, ten de byas wul gwe ka nama yenti ga malgon ten palti wu yekkan ki mago ka nama palti.

² Ma yisi de kisti gaba ga Nya ten majwe asa pal wunda ji wul jin jo ndakce kan.

³ Ki mbalan! Yekgu ki na gaa gwa ka nama palti byas wul jimi de ka nama yenti ga malgon na nali wu! Ka daman gwe we ka dakci nolti ga Nya wu nwa?

⁴ Ko nakkan ka nama mbulti nalti ga alheri ga Nya suk dlot mbadli suk lashi lilti mbadl bale-bale gwe ata palik wu kan? Ko nakkan ka yisi de alheri gwe Nya nik ma palti go ten de tak ci atlgaa ka sa?

⁵ Ama lashi kumti bi suk kangalti ga mbadl gwe ka nama palti wu, yek ka nima mwet gaa gwa nolti gwe nama batti gwa ten cin lilti mbadl ga Nya, ka sa'i gwisi kan sa mbok ang ten nolti ga Nya de ni ndakce wu.

⁶ Nya a palli ko wokko ami ndakce na palti wul gwasi.

⁷ Ama mas na nu, majwe sa nama ngot nalti suk damti de kidi suk mbadl gwe ba a paki sowu wu nida. Sik de majwe sa dlosi ten palti wul ga alheri ka dlot mbadli a si

kan Nya a batlsi na mbadl man lashi pakti wu.

⁸ Ama ka man lamti gaa, suk majwe asa nge gem asa pal ngalci wu sa pallisi ami na lilti mbadli suk duu tuki.

⁹ Bomti suk citi ka dli ka nama batti ga mas man ngalci, ndati ten man Yehuda yek paa majwe de ba man Yehuda ka sowu.

¹⁰ Ama mas man palti hwa wul wo ta mbi nalti suk damti de bali suk tami mbadli, ndati ten man Yehuda yek pa majwe ba man Yehuda ka sowu.

¹¹ Ten de Nya wo man lamti ga mbalan jon ata nge mbalami jon ka so.

¹² Mas majwe sa pal byas wul a basa yis mbat gaba ga Musa sowu, sa lilti ka ko de sa yis mbat gabe sowu, ama majwe sa yis mbat gaba yek sa pal byas wul go sa lilti ka nak kangwe mbat gabe dlam wu.

¹³ Ten de ba de we katti kang wul jwe mbat gabe dlam wu tokte ka de man lakti a mbalan dam de man palti wul ndakce mal Nya so, ama kumti bi wul jwe mbat gabe dlam wu ka de ilgwe laki asa mbe mbalan de man palti wul ndakce wu.

¹⁴ Majwe de ba man Yehuda ka sowu go mbat gaba ga Musa nisi da so. Ama ka sa'i gon wo asa pal ilgwe mbat gabe dlam wu tu ten palti ilgwe mbadl gwasan bali wu. Ashe, man lashi mbat gabe mago mbati nisi da pak.

¹⁵ Palti wul jwasan mbok

ang de wul jwe mbat gabe dlam de ta pali wu ni galishi ka mbadl jwasan. Ten de daamti ga mbadl gwasan mbokisi ang ten nak gwisi, nak de a daamti gwasan mbokisi ang de sa byas wul ka sa'i gon, a ka sa'isi gon wo ba a mbokisi ang de sa byas wul sowu.

¹⁶ Ten nak gwisi kan, nak kangwe tami gaba gan de a nama lakti icin dani dlam wu, nu kan a pi ten cin gwe Nya a pal kisti gaba ten mas wul jwe ni ga hwudali ka daamti ga mbadl ga mbalan tumal Yesu Almasihu wu.

Man Yehuda suk Mbat Gaba ga Musa

¹⁷ To, ki de aka mbe gaa gwa de man Yehuda wu pa? Ka nama ngasti gwa ten Mbat Gaba ga Musa aka nama bot ngetl gwa ten de ki wo kani nja mal Nya,

¹⁸ ka nama wulti de ka yis ilgwe Nya lami wu, aka yisti gaa ga ilgwe Mbat Gaba ga Musa dlam ten bi kangwe ka botl ilgwe ni ndakce wu.

¹⁹ Ki gaa gwa wo ka bal gem de ki wo malgwe ata nde dwa cina wu kan, a ki wo cilti kan mal majwe sani ka damshal wu,

²⁰ malgwe nima mbokti kadlan ang ten wul wu, suk man lishti ga majwe daamti gwasan wo nak ga mil mbalan kan ni wu. Ten de gem ka yisi de ka mbat gaba ga Musa kan ka mbi mas yisti suk gem.

²¹ To, ki de ka nima mbokti ang ten wul naa mbalan wu,

mboki ang gaa gwa dani la!
Ki de aka mboki ang mbalan
de bas pi mukal sowu, ki gaa
gwa wo ka pi mukal sa a?

22 Ki man wulti de ba
mbalan pi palan sowu, ki gaa
gwa wo ka pan palan sa a?
Ki de ka palli gunki de wul cit
dade go, ka mukal wul tet ka
bii gunki sa a?

23 Ki man bot ngetl na mbat
gaba ga Musa, ka namma lilti
shin ga Nya ka tumal celti
mbati sa a?

24 Ai, sa lishi ka gaba ga
Nya de, <<Majwe ba man
Yehuda ka sowu sa nama
dlamti gaba mbul shin ga
Nya ka dlo gwasan ten bi
gwakan kii man Yehuda.>>*

25 De kume ka nama kopti
mbat gaba ga Musa go, salti
gwe sa palik wu palik am-
pani wi. Ama kume ka nama
kopti mbat gaba ga Musa
sogo salti gwa wo ten ko lu,
kan nak wule sa salanki so.

26 De kume majwe basa
bo salsi sowu nama palti il-
gwe mbat gaba ga Musa dlam
wugo, aba Nya a kansi nak
majwe sa salsi wu so nwa?

27 Majwe sa palisi salti ga
dli so ama asa kop ilgwe
mbat gaba ga Musa dlam de
ta pali wu a kisik gaba, ki de
mbat gaba ga Musa nik da ga
lishi asa salki wi, ama aka cel
mbat gabe ka wu.

28 Ten de mbalan a man
yisti ga man Yehuda ga gem
tumal ilgwe ata yeni a debal
wu so, a nu kan salti ga gem

wo ba mbalan a yeni na gwel
so.

29 Ka lal ka nak gwisi man
Yehuda ga gem wo tik de
man Yehuda ka mbadli, a
salti ga gem wo yek de salti
ga mbadli, ilgwe Shishi ga
Nya kade man palti wu ba
de we tumal mbat gaba gwe
sa lishi wu so. Wundal
ga malgwisi wo Nya kade
man tasti gwasi bade yen ga
mbalan so.

3

1 To, yek ndat gwa de man
Yahuda a mbalik ye? Yek de
riba ga salti gwa ye?

2 Yii, a mbalik wul tu ten
mas tantu ci! Ta nda dlamti
wo, Nya bal man Yehuda
ngipti gaba gwasi.

3 Ama de kume man
Yahude jon ngassi ten gabe
sowu pa, lashi ngasti ten
gaba gwasami a laki a Nya
dam de man lashi palti gem
ma?

4 Ko njaa! Nuk'ni so! Nya
wo man gem kan, kota ni de
mas mbalan wo man shelti
lal kan. Nak kangwe ni ga
lishi ka gaba ga Nya wu de,
<<Gaba gwa wo gem kan ko
a gasi

a kota a cina ga guu
mago man gem kade
ki.>>*

5 To, de kume lashi palti
wul ndakce ganan dam de
tantu mbokti ang ten palti
wul ndakce ga Nya go, yek
ma dlamen ye? Ma dlamen
de Nya wo man lashi palti
wul ndakce kan ten de ta

* 2:24 2:24 YenIsh 52:5; Ezk 36:22

* 3:4 3:4 YenZab 51:4

nolanni nwa? A nama gaḡa gaḡa ka dāmti gi de mbalaḡ.

6 Wowo! Ko njaa! Kume de nu kaḡ ni go, daḡi kaḡ Nya a paḡi kisti gaḡa dii atl gwi?

7 Kume de laḡi gem gi laki yek gem ga Nya yiḡ ten dii i'e, yek po laki yek sa mbal nallaḡ ga Nya go, to, yek laki de sa nolaḡ ten de maḡ paḡti byas wul kaḡe ami ye?

8 De kume nu kawu yek laki de baḡa paḡta ngalci ten de ta daḡ de hwa wul so ye? Majon maḡ dāmti gaḡa lilti shin gaḡaḡa ka nama wulti de we nukaḡ ma naḡma dāmti. Sa nol majwiḡi naḡ kangwe mbun de ta nolsi wu.

Maḡ paḡti wul ndakce ni da so

9 To, ningo yek de pakti ga gaḡa gaḡa ye? Ten de mi maḡ Yehuda wo ma manan naa mbalaḡ ma? Wowo! Ko njet! Ma mbokaḡ ang dani tet wi de na maḡ Yehuda na majwe ba maḡ Yehuda ka sowu mas sa paḡ byas wul a mas jwaḡaḡ sa ni a atl da iko ga byas wul.

10 Naḡ kangwe ni ga lishi ka gaḡa ga Nya wu de,

<<Maḡ paḡti wul ndakce ni da so ko ta de naḡ mago ni da so.

11 Maḡ yiḡ gaa ga wul ni da so, aba maḡon nima ngot ga Nya so.

12 Mas jwaḡaḡ sa balli tukaal Nya wi, sa liḡ ka wi mas jwaḡaḡ,

ko maḡ paḡti wul ndakce ni kaḡi so, de naḡ mago ni da so.>>†

13 <<Shukalyal gwaḡaḡ wo naḡ gazukdi gwe ni ga buḡi wu kaḡ ni, Laḡa jwaḡaḡ paḡ de wul shelti mbalaḡ wi.>>‡

<<Gaḡa jwaḡaḡ wo naḡ dapi cilakmbal kaḡ ni.>>§

14 <<Bi jwaḡaḡ wo ga njikmi kaḡ ni na gaḡa paḡti bi gaa mbalaḡ suk byas gaḡa.>>*

15 <<A aḡaḡ gwaḡaḡ la shotti hwulan ga mbalaḡ baa-baa,

16 a tlot mbalaḡ suk duu tuk kop kaal gwaḡaḡ mas lu gwe sa li wu.

17 A baḡa yiḡ tantu ga lu gwe taḡi mbadl ni wu so.>>†

18 <<A ba banti ga Nya nisi gwel so.>>‡

19 Mi dai ma yiḡi wi de mas ilgwe mbaḡ gaḡa ga Musa dlam go, majwe saḡi gaḡa mbaḡi wu kaḡ mbaḡi dlamisi. Gwisi pi nu kaḡ ten de ba maḡon mbi ilga ga dlam so, a taḡ mbok ang de mas dii atl ni gaz ga nolti ga Nya.

20 Naḡ de ba maḡwe a daḡ de maḡ laḡi paḡti byas wul mal Nya tumal kopti ilgwe mbaḡ gaḡe dlam wu. Ilgwe a mbaḡ gaḡe paḡi go yek de a mboki ang mbalaḡ ten byas wul gwasi.

Paḡti wul ndakce tumal ngaḡti ten Nya

† 3:12 3:12 YenZab 14:1-3; 53:1-3, ‡ 3:13 3:13 YenZab 5:9 § 3:13 3:13 YenZab 140:3; * 3:14 3:14 YenZab 10:7 † 3:17 3:17 YenIsh 59:7; ‡ 3:18 3:18 YenZab 36:1

²¹ Ama ningo sa mbok ang ten zobsi tantu damti de man pal̄ti wul ndakce mal Nya wi. A ba tumal kopti mbat gāba gā Musa kan a mbalan dam de man pal̄ti wul ndakce gami so, ko de mbat gāba gā Musa suk lishti ji man dlamti gāba gā Nya bal sheda tenti wu.

²² Damti de man pal̄ti wul ndakce gami de sut mal Nya kan ni go, tumal ngasti ten Yesu Almasihu kan a mbalan mbi, Nya bal pal̄ti wul ndakce gami mas majwe sa ngassi tenti wu. Nya lam majon yek ta nge majon so,

²³ ten de ko wokko pal̄ byas wul yek ba mal̄gon mbuk mbit nalti gā Nya so.

²⁴ Ama tumal alheri gwe Nya pali mas mbalan ten koo lu wu, yek ko wokko mbi damti de man lashi byas wul a cina da Nya ka tumal batlti gwe Almasihu Yesu batl wul tenanni wu.

²⁵ Ten de Nya tak Yesu tas dam de sadaka gwe kan dibalti gā byas wul jinan ka wu, ten de sa taasi mbalan batlti nolti gā byas wul gwasan ka, tumal hwulan sadaka gwe shot wu de kume sa ngasti ten Nya wu. Nya pali nak gwisi kan ten de tas mbok ang ten pal̄ti wul ndakce gwasi, nak de ta dlo bi na mbalan yek ta kan gwel da ten byas wul jwe sa pali tet wu ka wu.

²⁶ Tu ten nu kan Nya mbok ang ten pal̄ti wul ndakce gwasi ka sa'i gan, ten de ti gaa gwas wo byas wul nit da

so, ata lak mas man ngasti ten Yesu ten damti de man lashi byas wul a cina gā Nya.

²⁷ To, na yek ma bo ngetl ye? Ai wul bot ngetl wo nini da so! Tu ten yek sa kamini ilgwe ma bo ngetl da wu ka ye? Tumal kopti mbat gāba gā Musa kan sa kamini ka nwa? Wowo, seko tumal ngasti ten Nya.

²⁸ Ten de ma yeni de tumal ngasti ten Nya kan a mbalan dam de man lashi byas wul a cina gā Nya, ba de tumal kopti mbat gāba gā Musa so.

²⁹ Ko Nya wo Nya gā man Yehuda kan si na ngusan? Ashe, ti wo Nya gā majwe ba man Yehuda ka sowu ka pak sa? Yii, ti wo Nya gā majwe ba man Yehuda ka sowu ka pak,

³⁰ nak de Nya wo de nam kawu. A ta laki a man salti dam de man lashi byas wul malti tumal ngasti ten Nya, a nak gwisi kan man lashi salti a mbi damti de man lashi byas wul tumal ngasti ten Nya pak.

³¹ Bohwe, ma pallan mbat gāba gā Musa de wul gā ten koo lu wi ten bi gā ngasti ten Nya nwa? Ko njet! Ka lal gā nu wo kopti kaal gā mba ti kan ma nama kopti.

4

Ngasti ten Nya gā Ibarahim

¹ To, yek ma dlamān ten Ibarahim, aba gā aba gā man za't jinan ye? Yek de ilgwe ta yis gaami ten bi ngasti ten Nya wu ye?

² De kume Ibarahim mbi damti de man lashi byas wul a cina da Nya ka tumal pal̄ti wul gwas kago, ashe ilgwe ta bo ngetl na nali wu niti da, ama ba de we a cina ga Nya so.

³ Ni ga lishi ka gaba ga Nya de, <<Ten de Ibarahim ngasti ten Nya yek Nyami dlamit pal̄ti nak gwisi de pal̄ti wul ndakce.>>*

⁴ Malgwe nima pal̄ti wul ten de tas mbi balti go, ilgwe sa balti go ten koo lu kan ni so, batlti ga ilgwe ta pali wu kan.

⁵ To, malgwe bata ngasti ten pal̄ti wul gwas so, ama yek ta ngasti ten Nya ti de ata palli man lashi pat̄ ji Nya de man lashi byas wul a cina gwas wu, asa kan ngasti ten Nya ga mali de pal̄ti wul ndakce gwasi.

⁶ Gwisi kade ilgwe Dauda nama mbokti ang dani wu de ta gaba ten bi albarka gwe sa laki malgwe Nya mbet de man pal̄ti wul ndakce wu, bade tu ten pal̄ti wul gwe mali pali wu so, de ta wule,

⁷ <<Man albarka kade majwe sa polisi daskan jwasan kawu,

majwe sa taasisi byas wul jwasan kawu.

⁸ Man albarka kade malgwe Bagaa dlamit byas wul jwas gaa sowu.>>†

⁹ Bohwe, albarka gami wo majwe sa salsi wu kan sa lakisi si na ngusan ma ko suk majwe basa salsi sowu pak? Ai ilgwe ama dlanan

tet ka lishti gaba ga Nya wu de wule, Ibarahim kan sa dlamit ngasti ten Nya gwas de pal̄ti wul ndakce.

¹⁰ To, ka sa'i gwi kan asa mbet de man pal̄ti wul ndakce gwi? Ka sa'i gwe sa salti wu gwa, ko tun a basa bo salti so? Ai, tun a basa bo salti so kan.

¹¹ Ama de ta kan lal ga salti wugo, yek damit de lal sheda ga pal̄ti wul ndakce gwe ta mbi tumal ngasti ten Nya gwasi tun a basa bo salti sowu. Ten gwisi kan yek Ibarahim pal de aba ga majwe sa ngassi ten Nya ten de tas dlamisi de man pal̄ti wul ndakce ko de basa salsi sowu.

¹² Nu kan Ibarahim dam de aba ga majwe sa salsi wu, ko de ba de salti kan sa salsi tokte sowu, ama hal sa nama kopti wunda ga lal ngasti ten Nya gwe ni Ibarahim da tun a basa bo salti sowu.

Alkawol ga Nya suk ngasti ten Nya ga mbalan

¹³ Alkawol wu de sa pi Ibarahim suk gaz jwas wu de ta ci gado ga dii atl wugo, ai tumal mbat gaba ga Musa kan sa pit alkwoli so, ama ta kan alkwoli tumal pal̄ti wul ndakce gwe a mbalan mbi tumal ngasti ten Nya wu.

¹⁴ Ten de kume de man kopti mbat ga Musa kade majwe sa ci gado ga dii atl go, ai ngasti ten Nya ga mbalan a daman ten koo lu, a alkawol ga Nya dam de wul ga ten koo lu.

* 4:3 4:3 YenL. Z. † 4:8 4:8 YenZab 32:1,2

15 Ten de mbaṭ gaḇe wo lilti mbadl ga Nya kaṇ a tullu, ama ka mas lu gwe mbaṭ gaḇa ni ḁa sowu, byas wul ni ḁa so pak.

16 Ten naḁ gwisi kaṇ alka-woli tul ten bi ngasti ten Nya, tumal alheri ga Nya, ten de ta mas mil ji Ibraḁim mbi alkawoli. Ama sa dlallali alkawoli gaṇ majwe sa gaz ga mbaṭ gaḇa ga Musa wu si na ngusaṇ so, ama suk mas maṇ ngassi ten Nya naḁ kangwe Ibraḁim paḁi wu. Ten naḁ gwisi kaṇ Ibraḁimi kaḁe aba gaṇaṇ mas jinaṇ.

17 Naḁ kangwe ni ga lishi wu de, <<A pallak wi de aba ga bi wonti.>> Gwisi wo yek de sa dlalli alkawol gaṁi de gem wi. Ibraḁim wo Aba gaṇaṇ kaṇ a cina ga Nya gwe ta ngasti ten ti wu, Nya gwe ata baḁ mbadl majwe sa mash wu. Tik de maṇ iko mbet ji wul jwe sa ni ḁa sowu de taṣ tuli a wuli tuli.

18 Ko de zaṭ mbadl ga Ibraḁim ḁaṁ naḁ wule ten koo lu ka wu, mas na nu yek baṭa cel ka mbadl so yek ta cina na zaṭ mbadli ata nama ngasti ten Nya taṣ pal de, <<Aba ga bi wonti.>> Gaṁi pi nu kaṇ naḁ kangwe sa pit alkawol wu de, <<naḁ gwisi kaṇ maṇ gaz jwa a wonti.>>

19 Ka sa'i gwisi wo a Ibraḁim pal gin de zambal de naṁ na zaṭi, ama yek ba ngasti ten Nya gwas ndaḁi ka so, ko de ta nama yenti kangwe ndalti ga dli gwas paki ka wi na koliti suk kangwe Saratu dakci sa'i zaṭ

yen wu.

20 Ta cel ka mbadl na alka-wol ga Nya yek ta mbok ang ten laṣhi ngasti ten Nya so, ama yek ta mbaḁ ndalti ngasti ten Nya gwas dani ata nima baḁti nalti Nya.

21 A ta ḁaṁ na yisti i'e de iko njikaṇti alkawoli ni Nya ḁa.

22 Yek laki yek sa dḁami Ibraḁim ngasti ten Nya gwas de paḁti wul ndakce.

23 Gaḇa gaṇ de wule <<Yek sa dḁaṁ ngasti ten Nya gwas de paḁti wul ndakce wu,>> ai, ba de ten bi gwas ti na ngus kaṇ sa lishi so.

24 Ama sa pal lishti gaṁi ten bi gaṇaṇ, mi de mi mago Nya a dḁaṁni de maṇ paḁti wul ndakce wu, mi de ma baḁaṇ gem na maḁgwe tliḁ Yesu Bagaa gaṇaṇ ḁaka mashkaṇ kawu.

25 Ten bi byas wul gaṇaṇ kaṇ sa baḁ bi ga Yesu de taṣ mashi, yek sa pallaṭ kaami ten de taṇ ḁamaṇ de maṇ laṣhi byas wul a cina ga Nya.

5

Taṁti ga ḁaṁti de maṇ laṣhi byas wu a cina ga Nya

1 Ten Naḁ gwisi kaṇ naḁ de ma mbi ḁaṁti de maṇ laṣhi byas wul gaa mal Nya tumal ngasti ten Nya wu, taṁi ḁaṁti ni ka dlo gaṇaṇ suk Nya tumal Bagaa gaṇaṇ Yesu Almasihu.

2 Tumalti kaṇ ma mbi tet ka alheri gaṇ de ma naṇma ḁaṁti gibi tumal ngasti ten Nya wu. A ma naṁma paḁti hwol tuki ten de ma

zan mbadl de ma daman de majwe sa cugaa gaa ka nalti ga Nya wu.

³ A ba gwisi ka tokte so ama hal ma nanma palti hwol tuk ka tlat bomti ganan, ten de ma yisi de a tlat bomti lakkan ni ten dlot bi,

⁴ a dlot bi laki a man daman de man palti hwa wul, a palti hwa wul laki a ma daman na zat mbadli.

⁵ A ba zat mbadl gwisi ani ten koo lu so ko njet, ten de Nya tatok lamti gwas danka mbadl jinan ka tumal Shishi ga Nya gwe ta balanni wu.

⁶ Ten de ndakce ka sa'i gwe bama mbuki zat ang gaa ganan sowu, yek Almasihu mash ten bi ganan, mi majwe ba Nya lam palti wul ganan sowu.

⁷ Wul man bomti i'e kan ta malgon mash ten bi ga man palti wul ndakce, ko de gon a malgon pal ndali gahwulan ata mashi ten bi ga hwa mbalan wu.

⁸ Ama Nya mbokini ang ten nalti ga lamti gwasi, nak de tun a ma yi de man byas wul kan yek Almasihu mashi ten bi ganan wu.

⁹ To, tun nak de ma mbi damti de man lashi byas wul a cina ga Nya tumal hwulan ga Almasihu wu, bashe nak ninge ma, ai sa kisanni daka liliti mbadl ga Nya ka tumal Almasihusi.

¹⁰ To, nak de tun ka sa'i gwe ma yi de yelan tlanti ji Nya wu kan sa lakan dlo ganan sukti tumal mashkan ga Yen gwas wugo, bashe ta ninge

de sa pallanni de yelan jwas wu gwa, sa kisanni ca tumal damti ga Yeni.

¹¹ Ta man nak gwisi, hal ma nanma palti hwol tuk ten bi ga ilgwe Nya pali tumal Bagaa ganan Yesu Almasihu, malgwe tumalti kan sa lakan dlo ganan suk Nya wu.

Adamu suk Almasihu

¹² To, nak kangwe byas wul tul ten dii atl tumal mbalan de nam, yek byas wuli tulli mashkan, na nak gwisi kan mashkan nda ten mas mbalan ten de ko wokko pal byas wul wi.

¹³ Ka sa'i gwe ba sa bo bal mbat gaba ga Musa sowu, a byas wul ni da ten dii atli. Ama a basa dlam byas wul ka lugwe de mbat gaba nida sowu so.

¹⁴ Ama mas na nu yek mashkan pal iko ten mas mbalan, kan tet ten Adamu hal yek la Musa, hal yek mashkan pal iko ten majwe palti byas wul jwasan wo ba ga celti mbat ka ka sowu nak kangwe ga Adamu pi wu. Adamu kade cingalti ga malgwe a tul gwe tik de balti wul ga Nya wu.

¹⁵ Ama balti wul ga Nya de ta bali tumal malgwe ta ya tul go ni kak-kak i'e suk byas wul gwe Adamu pali wu. A yekgu byas wul gwe mbalan de nam pali wu tulli wonti mbalan mashkan. Ama alheri ga Nya nal mani, hal yek balti wul gwas de ta bali tumal alheri ga mbalan de nam gwisi wu laki yek mbalan wonti mbi bal albarka.

16 Gem bal̄ti wul ga Nya ni kak-kak suk byas wul ga mbalan̄ de nam̄ wu. Nak de nolti gwe kop kaal ga byas wul gwisi go yek tulli mashkan̄, ama bal̄ti wul ga Nya go yek laki yek ba byas wul nini gaa a cina gwas so, ko de ma palan̄ byas wul wonti wu.

17 Tumul byas wul ga mbalan̄ de nam̄ mal̄gwe tik de Adamu wu kan̄ mashkan̄ mbi iko ten ko wokko, ama iko ga byas wuli wo ni ten bi ilgon so de kume sa cingali na iko gwe mbalan̄ de nam̄ gwisi, mal̄gwe tik de Yesu Almasihu wu tulli mas majwe sa kan alheri ga Nya suk bal̄ti wul gwas ga dam̄ti de man̄ pal̄ti wul ndakce a cina gwas wu. Tumalti kan̄ ma palan̄ iko ka dam̄ti gan̄an.

18 Ten nak gwisi kan̄ nak kangwe dakcit mbat̄ ga mbalan̄ de nam̄ tulli nolti ga mashkan̄ ten ko wokko wu, nu kan̄ pal̄ti wul ndakce ga mbalan̄ de nam̄ tulli albarka ko wokko, gwe yek de dam̄ti de man̄ lashi byas wul a cina ga Nya suk man̄ pyal mbadl wu.

19 Nak kangwe de mbalan̄ wonti dam̄ de man̄ byas wul tumal lashi kumti bi ga mbalan̄ de nam̄ wu, nu kan̄ mbalan̄ wonti a dam̄ de man̄ pal̄ti wul ndakce tumal kumti bi ga mbalan̄ de nam̄ pak.

20 Ilgwe laki yek sa bal̄ mbat̄ gaba ga Musa go yek de ta yilli byas wul ten dii. Ama sa'i gwe de byas wul

mbaldli wugo yek alheri ga Nya mbaldli mani,

21 ten de nak kangwe de byas wul pal̄ iko tenti tumal mashkan̄ wu, nu kan̄ alheri ga Nya nima iko tenti ninge tumal pal̄ti wul ndakce, ten de tas talani ka mbadl man̄ lashi pakti tumal Yesu Almasihu Bagaa gan̄an.

6

Mashkan̄ ga zakti pal̄ti byas wul suk mbit mbadl tumal Almasihu

1 To, yek ma dlanan̄ ye? Ma cin cina na pal̄ti byas wul ten de ta alheri ga mbaldli nwa?

2 Wowo! Ko nja! Mi de ma mashan̄ wi, mashkan̄ ga zakti pal̄ti byas wul wugo dan̄i kan̄ ma cin cina na dam̄ti a gibi gwi?

3 Ko nak kan̄ kaa yisi so de mas jin̄an̄ de sa pal̄ini Baptisma tet ka Almasihu Yesu go, tet ka mashkan̄ gwas kan̄ sa pal̄ini so nwa?

4 Gwisi ka mbok ang de sa lebanni ka sukti tumal Baptisma gan̄an ka sa'i gwe sa lepti wu. Ten nak gwisi kan̄ ma balan̄ de nam̄ sukti ka mashkan̄ gwasi, ten de nak kangwe sa tlil Almasihu daka mashkan̄ ka tumal iko man̄ nalti ga Aba wu, nu kan̄ mi mago ma palan̄ pyal dam̄ti pak.

5 Nak de ma nan̄ de nam̄ sukti ka wundaḷ ga mashkan̄ gwe ta mash wu, gem nu kan̄ ma daman̄ de nam̄ sukti ka tliit gwas daka mashkan̄ ka.

⁶ Ma yisi de sa bak byas palti wul jinan ka ten gudal yencin sukti wi, ten de tas kamini iko ga byas wul gwe ni ka dli ganan wu ka. Sa pali nu kan ten de ban po saka damti de zhel ji byas wul so.

⁷ Nak de kume mbalan mash wugo, ta mbi gaa gwas tet daka iko ga byas wul kawi.

⁸ Kume de ma mashan suk Almasihu wu, ma ngassan ten Nya de ma palan damti sukti pak.

⁹ Ten de ma yisi de sa tlil Almasihu daka mashkan kawi, a bata po saka mashkan so, gwisi wo nama mbokti ang de iko gon poyi mashkan da tenti so.

¹⁰ Mashkan gwe ta pali go, asami de nam tak kan ta mashi ba mbalti ten de tas cel iko ga byas wul ka, ata pal damti suk Nya kan.

¹¹ Nu kan kii mago pallan gaa jwakan nak hwuni majwe de ba iko ni byas wul da tensi so wu, ama kaa ni kaami mal Nya tumal Almasihu Yesu.

¹² Ten nak gwisi kan bak zakini a palti byas wul pal iko ka dli jwakan man mashkan wu hal a lakkii ten kopti byas lamti wul gwas so.

¹³ Bak taki kat dli jwakan byas wul tas dam de wul palti ngalci so. Seko tak taki gaa gwakan Nya nak gwe ndal majwe sa yillasi daka ang ga mashkan ka yek sa balse mbadl wu, taki Nya kat dli jwakan ten de tas dam de wul palti wul ndakce.

¹⁴ Ten de byas wul a pal iko tenkii so, nak de kaa ni gaz ga mbat gaba ga Musa sowu, ama a gaz ga alheri ga Nya kan kaa ni wu.

Zhel ji palti wul ndakce

¹⁵ To, nikgwi? Tan palan byas wul nak de ma nan gaz ga mbat gaba so ten de ma nan gaz ga alheri ga Nya ma? Wowo! Ko njaa ma pali nu so!

¹⁶ Ko kaa yisi de kume kaa tak gaa gwakan ten de tak kumi bi malgon wugo, kaa bal de zhel ka ang malgwe kaa nit ma kumti bi wu sa? Kaa man damti de zhel ga byas wul gwe a tulli mashkan wu sogo zhel ga kumti bi Nya gwe a tala mbalan ka palti wul ndakce wu.

¹⁷ Ama godiya wo ga Nya kan, ten de ko de tekgo zhel ga byas wul kade kii wu, ama ningo kaa nima kumti bi wundal ga mbokti ang gwe sa lakkii gaz gwas wu na mas mbadl gwakan.

¹⁸ Sa batl wul tenkii yek sa kiskii yek sa yillakii daka ang ga byas wul ka wi, yek kaa bal de zhel ga palti wul ndakce.

¹⁹ A nikii ma gaba ten wul ji ase na ayo, ten bi ga lashi njikanti gwakan ga mbalan. Nak kangwe de tekgo kaa ku na takti kat dli jwakan ten palti wul cit dade, suk ngalci ilgwe nima mbaltidli i'e wu, nu kan ningo se tak taki Nya kat dli jwakan ten palti wul ndakce, ten de tak daman de

majwe sa zasi ka a ba daskan nisi da mal Nya sowu.

²⁰ Ka sa'i gwe kaa yi de zhel ga byas wul wugo, ba ze gwakan na palti wul ndakce.

²¹ Yek de hwa ilgwe kaa mbi tet ka wul jin de ningo damikii de wul nsha wu ye? Ai, batlti ga wul jimi wo mashkan kan!

²² Ama ningo ka mbi gaa gwakan tet daka damti de zhel ga byas wul ka wi, yek kaa bal de zhel ji Nya. Hwa ilgwe kaa nama mbiti ten gami go yek de damti ka cilti gwe yek de ilgwe nama lakti gwakan ten mbit mbadl man lashi pakti wu.

²³ Nak de batlti ga byas wul wo yek de mashkan, ama ilgwe a Nya bali go yek de mbadl man lashi pakti tumal Almasihu Yesu Bagaa ganan wu.

7

Damti hapti te damti ganan suk Almasihu

¹ To, yilkeni jini, nak de mas jwakan kaa yis mbat gaba ga Musa wu, kaa yis gaa ga ilgwe ba dlam wu. Mbat gaba gan go ka sa'i gwe de mbalan yi kaami wu tokte kan a pal iko tenti.

² Cingali gaba a dani wo yek de kili gwe sa palit hapti wu, kilisi ni ka ang ga kos gwasi de hal kume de kosi yi kaami wu. Ama kume de kos gwas mash wugo mbat gaba ga haptisi poyit gaa so.

³ Ten nak gwasi kan kume de ta hap zobsi malgon ka sa'i gwe kosi yi kaami go sa

mbet de man pat palan. Ama kume de kosi mash wugo mbat gaba hapti poyit gaa so. Kume de ta saka hapti zobsi malgon go, ti wo man pat palan ka so.

⁴ Ili wo nukun ni yilkeni jini, ilgwe a nikii ma dlamti wu nama mbokti ang ten ilgwe nama pat nakii wu. Mashkan ga Yesu Almasihu ten gudal yencin laki yek kaa bal de hwuni mal mbat gaba ga Musa. Ningo kii wo mbalan jwas kan, ti Yesu de Nya tlilti daka mashkan kawu, ten de tak palan damti gwe mbun a cina ga Nya wu.

⁵ Ten de ka sa'i gwe ma daman ka ang ga iko ga palti wul ga dli go, Mbat gabe ngusi cokti ga byas lamti wul ganan. Byas lamti wul ganami nego yek ngusi palti wul ka dli jinan, a mas palti wul jinami tullini mashkan.

⁶ Ama ningo ma mbi gaa tet daka iko ga mbat gaba ga Musa ka wi nak de ma mashe ilgwe balanni wu kawu. Ten nak gwasi kan ningo ma nima palti wul Nya ka pyal damti tumal Shishi gwasi. Gus palti wul ji tek de a ma pali mbat gaba wu nda na kaal wi.

Mbat gaba ga Musa suk iko ga byas wul

⁷ To, yek ma dlamen ye? Mbat gabe gaa gwas wo byas wul ka nwa? Wowo, ko njet! Ten de kume tumal mbat gabe kani sogo da ni kan ba yis ilgwe ni de byas wul wu gwi? De da mbat gabe a wuli

de, <<Bak koo gwel ten wul ga malgon sowu,>> go ai da ba yisan ilgwe asa mbe de kot gwel wu so.

⁸ Ama ten bi ga mbat gaba gwisi yek byas wul mbi bidlabii cokti ga mas wunda ga kot gwel ka ami. Ten de kume de ba tu ten mbat gaba ka sogo byas wul wo hwuni kan.

⁹ Tek de a bo yis mbat gaba ga Musa sogo ani na mbadli, ama de a yis mbat gabe wugo yek byas wul tlinya na mbadli ka ami yek paa a mashi.

¹⁰ Yek paa a yis gaami de, mbat gaba gwisi de sa lami de ta tulli mbadli go yek tulli mashkan.

¹¹ Yek byas wuli mbi tantu yek paa shelanni yek tlo ka tumal mbat gabe.

¹² Ten nak gwisi kan mbat gabe gaa gwas wo man cilti kan, a wul jwe sa mbok ang dani a gifi wu mago man cilti kan, a wul jwe ni gifi go wul jwe sa ni ndakce wu kan a hwabi ka pak.

¹³ Bohwe mbalan a manan wulti de hwa mbat gaba gwisi ka tulli mashkan nwa? Wowo! Ko njaa! Ama ten de byas wul ka tulli mashkan tumal hwa mbat gaba gwisi ten de ta mbok ang ten kangwe byas wul ten dii. Gwisi wo yek sa mbok ang ten lilti ga byas wul ten dii tumal mbat gabe.

Dlanti gwe ni ka mbalan ten bi byas wul gwas wu

¹⁴ Ma yisi de mbat gaba ga Musa wo wul ga Shishi ga

Nya kan, ami nego man pat ga dli kan, a zhel kan ka ang ga byas wul.

¹⁵ A yis gaa ga ilgwe a nama palti wu so. Ten de ilgwe de a nama lamti palti wu kan a nama pali so, a ilgwe de a nama nget palti wu kan a nama palti.

¹⁶ Nak de ilgwe a nama ngeti wu kan a nama palti go, gwisi nama mbokti ang de a kan wi de mbat gabe wo hwa wul kan.

¹⁷ A gwisi nama mbokti ang de ami gaa gi kade man byas wuli so, ama byas wul gwe ni ka ami wu kade man palti ka ami wu.

¹⁸ A yisi de damti gi ga mbalan wo hwal ilgon ni ka ami so, ten de a nama lamti palti hwa wul ama yek palti nak gwisi kaman gaa.

¹⁹ A pal hwa wul jwe de a nama lamti palti wu so, ama yek a nama ta palti byas wul jwe de ba a lam palti sowu.

²⁰ To, kume a nama palti ilgwe ba a lam palti sowu, gwisi nama mbokti ang de amik nama palti ili so, ama byas wul gwe nama damti ka ami wu ka nama palti.

²¹ Ten nak gwisi kan, yek a yis gaami de, ashe ilgwisi wo pat gi kan ten de kume aba lam palti hwa wul wugo, a mbi gaa gi ten palti byas wul.

²² Ten de su ka mbadli gi ka wo a lam kopti mbat gaba ga Nya,

²³ ama ka kat dli ji wo yek a nama yenti zopsi mbat gon gwe nima tlanti suk mbat

gaba gwe mbadl gi kan wu. Gwisi wo yek ballan ka ka ang ga mbat ga byas wul gwe nima damti ka kat dli ji wu.

²⁴ Man duu tuk nak ami! Ami wo wul cit gonti kan! Wok ka kisan daka ang ga dli man talat mbalan ka mashkan gan ka wo?

²⁵ Ama godiya wo ga Nya ten de ta kissanni tumal Yesu Almasihu Bagaa ganan!

Ten nak gwisi kan, ami gaa gi wo mbat gaba ga Nya kan a nit de zhel ka ceti gaa gini, ama ka pat gi ga dli ga mbalan wo mbat ga palti byas wul kan a nit de zhel.

8

Damti tumal Shishi ga Nya

¹ Ten nak gwisi kan ningo nolti ga mashkan po yi majwe sani de ga Yesu Almasihu wu gaa so.

² Ten de mbat ga Shishi man balti mbadl wu kissan daka mbat ga byas wul suk mashkan ka tumal Almasihu Yesu.

³ Ten de ilgwe ba mbat gabe man palti so ten bi lashi njikanti gwe a pat ga dli ga mbalan tulli go, yek de ilgwe Nya pali wu. Nya shin Yen de nam gwe nit da wu sudi ka wunda ga dli ganan man byas wul ge, ten de tas dam de sadaka ten bi ga byas wul asa tlo iko ga byas wul daka dli ga mbalan ka da.

⁴ Nya pali nu kan ten de ta mas palti wul ndakce jwe mbat gabe dlam de ta mbalan pali wu paldli malanni. Nya

pali ni nak gwisi kan, mi de ma nanma damti ka Shishi gwas de a ba wunda ga damti ga pat da dli kan ma namma palti sowu.

⁵ Majwe asa pal damti ga dli go asa sul gwel ten wul ji dli, ama majwe asa pal damti ga Shishi ga Nya go asa sul gwel ten wul jwe Shishi ga Nya lami wu.

⁶ Sulti gwel ten wul ji dli wo a tulli mashkan, ama sulti gwel ten wul ji Shishi ga Nya wo a tulli mbadl suk tami mbadli.

⁷ Mas malgwe sul gwel ten palti wul ga dli go, mali bal de yelan dlanti ga Nya. Ten de aba mali a taki mbat ga Nya gaa gwas so, a bata man palti wul jwe mbati dlam wu so pak.

⁸ Man damti ga pat ga dli wo ba kangwe sa man palti ilgwe a Nya lami wu.

⁹ Kii wo damti pat ga dli kan kaa nama damti so, seko damti ga Shishi ga Nya de kume Shishi nama damti ka mbadl jwakan wu. Mas malgwe de Shishi ga Almasihu nit da sogo, mali wo ga Almasihu ka so.

¹⁰ Kume de Almasihu nima damti ka mbadl gwakan wu, ko de dli gwakan ni ten bi mashkan ka ten bi ga byas wul go, Shishi ga Nya nama ketalti gwakan ten bi ga Nya nak de Nya pallakii de man palti wul ndakce wu.

¹¹ A kume Shishi ga Nya de ta tlil Yesu daka mashkan kawu nima damti ka mbadl gwakan go, to, ti de ta

tlil Almasihu ḏaka mashkan kawu a baḷ mbadl dli gwakan maṇ mashkan wu, tumal Shishi gwas ḏe nima ḏamti ka mbadl jwakan wu.

12 Ten naḵ gwisi kan, yilkeni jini, ngetli kan ba ḏamti ganan ni baḏe ga paṭ ga dli ga mbalan ka so.

13 Ten ḏe kume ḏamti ga dli kan kaa nama ḏamti go kaa mashi. Ama kume ḏe tumal iko ga Shishi ga Nya kan kaa tlo paṭ ga byas wul ka go, kaa ḏami.

14 Ten ḏe majwe a Shishi ga Nya kobi naṣi go, mil ji Nya kaḏe si.

15 Ten ḏe Shishi gwe sa baḵkii go ga ḏamti ḏe zhel kaṣo, kangwe ḏe banti a cikii sowu. Wowo, Shishi gwisi wo ga ḏamti ḏe mil ji Nya kan, a tumal Shishi gwisi kan ama mbe Nya ama mbeti ḏe, <<Abba, Aba!>>

16 Shishi ga Nya gaa gwasi suk shishi ganan nama dlallati ḏe gem mi wo mil ji Nya kan.

17 Ashe, tun naḵ ḏe mi wo mil ji Nya ka wu, ma balan ḏe maṇ cit gado gwasi. Gwisi wo yek ḏe maṇ cit gado ga albarka ga Nya, suk yelan cit gado suk Almasihu, ḏe kume ma tla bomti suk Almasihu wu ngetli kan taṣ nallanni sukti.

Nalti gwe ma mbi a cina wu

18 Ai, a yisi ḏe gem kan, ba kangwe a cingal bomti gwe ma nanma tlata ka multi ji se wu, suk wundaḷ ga nalti gwe

sa mbokini ang dani a cina wu.

19 Mas wul jwe Nya pali wu nama batti asa nama zat mbadl i'e ten batti ga sa'i gwe Nya a mbok ang ten mil jwas ten dii wu.

20 Ten ḏe wul jwe Nya pali wu mas mbuk ḏamti ḏe ilgwe Nya lami wu so, a baḏe lamti ji wuli gaa gwasan kaṣo, ama ten ḏe nukun Nya lami ḏe ta pi. Nya pali naḵ gwisi kan na zat mbadli,

21 ten ḏe ta yilli wul jwe ta palsi wu ḏaka ḏamti ḏe zhel ga mokit wu ka, ten ḏe sa mbi mbit gaa ga nalti gwe sa baḷ mil ji Nya wu.

22 Ma yisi ḏe hal ninge mas wul jwe sa palsi wu yima palṭi nishi naḵ kangwe a kili maṇ cit tuk ga zat yen pali wu.

23 A baḏe wul jwe sa palsi wu na ngusan ka nama nishisi tokte so ama hal sukmi. Mi ḏe ma mbi Shishi ga Nya wu, gwe yek ḏe ilgwe ḏe sa ndeni baḷti wu, ma nanma nishi ka mbadl jinan, ma nanma batti na zat mbadl i'e, ten ḏe ta Nya pallanni ḏe mil jwas i'e wu, ata batl dli jinan jin pak.

24 Ten ḏe tumal zat mbadl gan kan sa kisanni. Ama kume ḏe ma yenan ilgwe ma nanma zat mbadl a dani wugo, ai gwisi wo poyi ḏe zat mbadl so. Wok ka zi mbadl gwas ten ilgwe ḏe ta mbi wu wo?

25 Ama kume ḏe ma nanma zat mbadl ganan ten ilgwe ba ma bo mbi sowu, ai, ama kul baṭi na dlot mbadli.

26 Nu kaṇ a Shishi ga Nya zini ang ka laṣhi manti wul gaṇaṇ. Ma yisaṇ kangwe mbun de taṇ ngemaṇ Nya wu so, ama Shishi ga Nya na gaa gwas ka nama ngemti ga Nya ka laṭ gaṇaṇ na baṭ nishi jwe ba bi ga mbalaṇ a man dlamti sowu.

27 Nya de ata bodlaṭ mbadl ga mbalaṇ go, ta yis mas ilgwe Shishi gwas lami wu, ten de a Shishi ga Nya ngemi wul mbalaṇ ji Nya, kangwe de Nyami lami wu ka laṭ ga mbalaṇ ji Nya.

28 Ma yisi de ka mas wul wo Nya nima paṭti hwa wul majwe sa lamti wu, gwisi wo sik de majwe sa mbesi naḱ kangwe ta lami wu.

29 Ten de majwe Nya yissi tun tek wu kaṇ, si kaṇ Nya laki wi de taṣ te Yen gwasi, ten de ta Yeni daṇ de yen cina ka dlo ji yilkeni jwasi.

30 Majwe Nya laksi jo si kaṇ ta mbesi. Majwe ta mbesi go si kaṇ ta pallaṣi de maṇ laṣhi byas wul a cina gwasi. Majwe sa pallaṣi de maṇ laṣhi byas wul a cina gwas wu nego si kaṇ ta baṭsi nalti.

Lamti ga Nya ka Almasihu wo gem kaṇ

31 To, yek ma dlamāṇ ten ilgaṇ ye? Naḱ de Nya nini kaal go wok mbuk daṇti de yelaṇ tṭanti gaṇaṇ wo?

32 Naḱ de Nya wo yek baṭa nge ten Yen gwas so, ama yek ta takti ten bi gaṇaṇ mas wu. Ti Nya gaa gwasi naḱ de ta baṭanni Yen gwas go a baṭa

baṭanni naa wul na mbadl de naṇ so nwa?

33 Wok ka tulli gaṇa ten majwe de Nya botlisi wu wo? Ai Nya na gaa gwas kaḁe maṭgwe pallaṣi yek sa daṇ de maṇ laṣhi byas wul a cina gwas wu.

34 Wok mbuki taṣ ndokalisi kisti maṣkaṇ wo? Almasihu Yesu maṭgwe de ta maṣ wu, ta man naḱ gwisi, yek ta tṭi tot daḱa maṣkaṇ ka, ata ni ten ang shinti ga Nya, a ta nama ngemti ga Nya ka laṭ gaṇaṇ.

35 Wok ka man hwulti dlo gaṇaṇ suk lamti gwe Almasihu nima lamti gaṇaṇ wu wo? Citi ka dli ka nwa, sogo tṭat bomti, sogo cit dleṭngapcan, sogo kuzāṇ, sogo laṣhi wul ang, sogo daṇti na baṇti, sogo maṣhaṇ kaṇ?

36 Naḱ kangwe sa lishi ka gaṇa ga Nya wu de,

<<Ten bi gwa kaṇ ma ni ten bi maṣkaṇ dṭip sa pallaṇi naḱ mbala gwe sa boshti wu.>>

37 Ai! Ka mas wul jin jo ma maṇaṇ ngeṭl ga taṣ mbeni de maṇ cit baṇ tokte wi, gwisi wo tumal ti de ta lamanni wu kaṇ.

38 Ten de gem a yisi de, ko ta maṣkaṇ sogo mbadli, sogo mil shinti ji nya sogo mazhe, sogo wul jwe maṇaṇ gibi ninge wu sogo wul jwe yi tet wu, sogo iko kak-kak,

39 sogo tṭalti, sogo dṭuntaṭi, sogo zobsi ilgon ka mas wul jwe sa paṭsi wu. Mas jwaṣaṇ sa mbuki taṣ te ka dlo gaṇaṇ suk lamti gwe Nya paṭini

tumal Almasihu Yesu Bagaa ganaan wu so.

9

Nya botl man Yisra'ila

¹ A nama dlamti gem ka Almasihu, lal kan a nama shelti so. Ka daamti ga mbadl gi wo a yisi de gem kan tumal balti sheda ga Shishi ga Nya de,

² a nama palti duu tuk i'e, a ili nama hwotti ga mbadl gi ko a gasi.

³ Na nak gwisi wo sa palini bi gaa go a mani, asa hwulan suk Almasihu, ten de ta yilkeni jini suk man bi ji mbi kisti da!

⁴ Majwisi wo sik de man Yisra'ila. Si kan Nya pallasi de mil jwasi, yek ta mbokisi ang ten nalti gwasi, yek ta dlalli gaba gwas suksi, yek ta balse Mbat Gaba ga Musa, yek ta mbokisi ang ten kangwe sa ngusit atli, ngusti atl ga gem ka lubii ga Nya wu, yek ta balse naa alkawoli.

⁵ Sik de mil ji man zat ji man zat ju de mbalan yissi i'e wu. A Almasihu ka damti gwas de mbalan wo, ti wo tet ka man bi gwasan kan. Hanta Nya man iko ten mas wul ba pakti mbi tasti. Amin.

⁶ Bade we nakkan gaba ga Nya njikan so ka so. Ten de ba mas majwe de asali gwasan kade man Yisra'la wu kade mbalan ji Yisra'la so.

⁷ A ba mas majwe sani de gaz ga Ibrahim wu kade mil ji Ibrahim ji gem so. Ka lal ga nu wo yek Nya hwi

Ibrahim de, <<Ishaku kade malgwe de tumal ti kan sa ci cina na mbet ga man gaz jwa wu.>>*

⁸ Gwisi wo nama mbokti ang de mil jwe sa wutsi nak kangwe a mbalan wut mil ju kade mil ji Nya so, mil jwe sa mbisi tumal njikanti alkawol wu kade mil ji Ibrahim ji gem.

⁹ Ten de ilgwe Nya dlam wukgu de ta pi alkawol Ibrahim wu, <<Kume de sa'isi pi wugo ba pali, a paa Saratu zi yen.>>†

¹⁰ A ba gwisi tokte ka so, kaa yeni da ten mil ji Rabeka jwe de aba gwasan wo de nam kan, a tik de aba ganaan Ishaku wu.

¹¹ Ama tun a basa bo wut gusami so, tun a basa bo pal hwa ilgon sogo byasi so, ten de ta ilgwe Nya lami ten bi ga botlti wul pi da,

¹² ba de tumal ilgwe mbalan pali wu ka so ama tumal malgwe mbe Rebeka wu de ta wulti de, <<Kakshesi a dam de zhel ga nak'enisi.>>

¹³ Nak kangwe sa lishi ka gaba ga Nya wu de <<A lam Yakubu yek a nge Isuwa.>>

¹⁴ To, yek ma dlamen ye? De Nya pali ndakce so nwa? Wowo! Ko nja!

¹⁵ Ten de Nya wul Musa de, <<Malgwe ba kwet ang gaa go ba kwet ang gaa,

A malgwe ba yen gonti gwas go, ba yen gonti gwasi.>>

¹⁶ Gwisi nama mbokti ang de lamti ga mbalan ka so aba

* 9:7 9:7 YenL. Z. 21:12 † 9:9 9:9 YenL. Z. 18:10,14

dlot gwas ka so, ama ten bi kwot ang gaa ga Nya kan.

¹⁷ Ten de gaḃa ga Nya gwe sa lishi wu wul Pir'auna de, <<A tlilki tak dam de guu ten de ta mbok ang ten iko gi tumalki, a sa lak icin ten shin gini ko ako ten dii atli.>>

¹⁸ Na nak gwisi kan a Nya kwe ang gaa malgwe ta lamit kwot ang gaa wu, a ta kangali mbadl malgwe ta lamit kangalti mbadl ka wu.

Lilti mbadl ga Nya suk kwot ang gaa gwasi

¹⁹ Gon gwakan a man wulti gi de, <<Kume nukān ni go, yek laki yek Nya yima lilti mbadl na mi ye? Wok ka man nget ga ilgwe Nya lami wu wo?>>

²⁰ Ama wok de ki wo, ki mbalan? De hal ka dḃak gaḃa suk Nya wu, <<Ilgwe sa kin wu a mani wulti malgwe kinti wu de, <Yek laki yek ka paḃan nak gan ye> nwa?>>†

²¹ Ai, man kinti cikḃa gulki wo iko ga taḃ pal ilgwe ta lami na gulki wu niti ḃa. A ta man kanti gudal gulki de nam ata kin cikḃa jon ten bi palṭi wul man nalti a jon wo ga palṭi wul jwe ba nalti nisi ḃa sowu.

²² Palṭi wul ga Nya wo nu kanṇi, Nya lam mbokti ang ten lilti mbadl gwasi, ten de ta mbalan yen iko gwas ten dii. Ama yek ta dlo mbadl i'e, yek ta dlo bi na majwe ta zaṣi kaḃe taḃ nolsi wu.

²³ Nuk pak Nya lami de taḃ mbok ang ten nalti ga nalti gwas majwe ta kwesi ang gaa wu, majwe ta zaṣi ka tun tet ten ndat zhile ten de taḃ mbi nalti gwas wu.

²⁴ Ai, mik de mbalan jwisi majwe de Nya mbeni baḃe tet ka man Yehuda ka tokte so, ama hal suk majwe de ba man Yehuda ka sowu pak.

²⁵ Nak kangwe sa dḃam ka lishti ga Hosiya wu de, <<Si majwe de ba mbalan ji ka sowu, ba mbesi de <mbalan jini.>

A mbalan jwe de a lamsi sowu ba mbesi de <maji lami jini,> >>§

²⁶ Yek sa po lishi de, <<Dap ka lu gwe sa mbesi de, <Kii wo mbalan ji ka sowu,>

sa mbesi de <mil ji Nya man mbadli.> >>*

²⁷ Nukan kan ten bi ga man Yisra'ila Ishaya man dḃamti gaḃa ga Nya tlil yal Nya yek ta dḃam de,

<<Ko de wonti ga mil Yisra'la, ni nak wontat ga yelsi ten bi bal ze wu, ama majwe sa njet tet kaṣi wu kaḃe majwe sa mbi kisti wu.

²⁸ Ten de Bagaa a pal nolti gwas ten mas dii atli baḃe-baḃe.>>†

²⁹ Nak kangwe Ishaya dḃam ka gaḃa ga Nya tek wu de,

<<De da kume Bagaa man nalti a zakini man gaz sowu,

‡ 9:20 9:20 YenIsh 45:9; 45:9 § 9:25 9:25 YenHos 2:23 * 9:26 9:26 YenHos 1:10 † 9:28 9:28 YenIsh 10:22,23 ‡ 9:29 9:29 Ish 1:9

da ma dam nak Sodom,
da sa pallani nak
Gomora.>>‡

*Lashi balti gem ga man
Yisra'ila*

³⁰ To, ningo yek ma ya
dlanan ye? Yekgu majwe de
ba man yehuda ka so, majwe
de ba sa ngo mbit damti
de man palti wul ndakce
mal Nya sowu, ama yek sa
mbi damti de man palti wul
ndakce a cina ga Nya. Palti
wul ndakce gwe sa mbi go
wudali gwe a mbalan mbi
tumul ngasti ten Nya wu kan,

³¹ Ama man Yisra'la de sa
ngo mbit dam de man palti
wul ndakce a cina da Nya
ka, tumal Mbat gaba Musa go
yek basa mi so.

³² To, yek laki yek ba sa
mbi so ye? Ten de tu-
mal ngasti ten Nya kan sa
ngwe so, ama tumal palti wul
gwasan kan sa ngwe. Yek sa
kot asan ten <<ye man lakti
kotti asan.>>

³³ Nak kangwe ni lishi ka
gaba ga Nya wu de,
<<Yekgu, azi ye a Sihiyona,
ye man lakti ga mbalan
ten kotti asan
Ye gwe a lak mbalan ten
ndat wu,

Ama mas malgwe ngasti
tenti go nsha a cit
so.>>§

10

¹ To, yilkeni, ilgwe a lami
mani go yek de ta man
Yisra'ila mbi kisti. Ilgwe

a ngemi mal Nya ten bi
gwasan wukgu.

² Ba man balti sheda de
dakalti ga ngusti atl Nya nisi
da, ama dakalti gwasami wo
bade ka yisti kan asa pali so.

³ Tun nak de basa yis tantu
ga damti de man palti ndakce
gwe yil sut mal Nya sowu,
yek sa lak tantu damti de
man palti wul ndakce ga gaa
gwasan gwe ni kak-kak suk
ga Nya wu, yek gwisi laki yek
sa nge kopti tantu palti wul
ndakce ga Nya.

⁴ Ama Almasihu kade
njikanti ga mbat gaba ga
Musa, ten de ta mas malgwe
bal gem nati wu mbi damti
de man palti wul ndakce a
cina ga Nya.

*Kisti wo ga mas mbalan
kan*

⁵ Musa pal lishti ten
wundal ga damti de man
palti wul ndakce gwe a
mbi dli tumal kopti Mbat
Gaba wu, de ta wule, <<Mas
malgwe kop ilgwe Mbat Gabe
dlam go ta pal damti gwas
tumul Mbat Gabe.>>*

⁶ Ama ilgwe gaba ga Nya
dlam ten man palti wul
ndakce tumal ngasti ten Nya
wukgu, gwe wuli de, <<Bak
dlam ka mbadl gwa de, <Wok
ka to nya?>† >> (Ten de tas
shit Almasihu sut wo)

⁷ <<sogo, aka dlam de,
<Wok ka su ka lu damti ga
majwe mash wu?>‡ >> (Ten
de tas tlil Almasihu tot daka
majwe sa mash wu so).

§ 9:33 9:33 YenIsh 8:14; 28:16 * 10:5 10:5 Yen Lib 18:5 † 10:6 10:6 YenK. M.
30:13 ‡ 10:7 10:7 YenK. M. 30:13

⁸ Ilgwe gaḅa ga Nya dlam go yek de, <<Gaḅa ga Nya ni nja malki, gaḅe ni ka bi gwa suk ka mbadl gwa.>>§ Gaḅa gwisi kaḁe gaḅa baṭti gem gwe ma nama lakti icin dani wu.

⁹ Kume de ka dlam na bi gwa de, Yesu kaḁe Bagaa, yek ka baḷ gem ka mbadl gwa de Nya tiliti tot ḁaka mashkan kawu ka mbi kisti.

¹⁰ Ten de na mbadl kan a mbalan baḷ gem asa ḁamti de man laṣhi byas wul a cina ga Nya, a na bi kan a mbalan baḷ sheda asa mbi kisti.

¹¹ Nak kangwe gaḅa ga Nya ga lishi dlam wu de, <<Mas maḷgwe baḷ gem naṭi go, nsha a cit so.>>*

¹² Ten de ilgon ni ḁa kak-kak ka dlo ga man Yehuda suk majwe de ba man Yehuda ka sowu so. Bagaa de nam gwisi kaḁe Bagaa ga ko wokko, tik de man lakti wonti albarka mas majwe asa mbe shin gwas wu,

¹³ nak kangwe gaḅa ga Nya ga lishi dlam wu de, <<Mas maḷgwe mbe shin ga Bagaa wu ta mbi kisti.>>†

¹⁴ Ama ḁani kan sa mbe maḷgwe de baṣa ngassi tenti sowu gwi? A ḁani kan sa ngassi ten maḷgwe de baṣa bo taḅa kumti gaḅa tenti sowu gwi? A ḁani kan sa kum gaḅa tenti gwi de ba maḷgwe a lakisi icin tenti wu nida sowu?

¹⁵ A ḁani kan man lakti icin ten a lak icin tenti gwi

de baṣa shinsi sowu? Nak kangwe ni ga lishi wu de, <<Nango ten yek mbalan a cingal mbunti ga majwe asa tullu gaḅa man tamti wu ye!>>‡

¹⁶ Ama mas man Yisra'la ka kan gaḅa man tamti so. Nak kangwe Ishaya dlam wu de, <<Bagaa, wok ngasti ten gaḅa gwe ta kumi tet bi ganan go?>>

¹⁷ Ten nak gwisi kan a ngasti ten Nya tul tumal kumti gaḅa man tamtisi, a mbalan kum gaḅa man tamti gan tumal lakti icin ten gaḅa ga Almasihu.

¹⁸ Ama yek a nama kumti gazi de, Bohwe, gem nakkan sa kum gaḅe sa? Ai, sa kumi wi. Ten de gaḅa ga Nya ga lishi wule,

<<Yal ḁamti gaḅa gwasan ngash mas dii atl wi, gaḅa jwasan mbuklu ten mbaṭ ga dii atli wi.>>§

¹⁹ A nama kumti gazi ḁa de. Bohwe nakkan man Yisra'raila yis gaami so nwa? Ai, ten ndat zhile wo Musa wuli de Nya dlam de,

<<Ba lakkii ten ḁakalti na mbalan ji alt gwe baṣa ni ten bi ilgon sowu, tumal mbalan jwe baṣa botl sowu kan ba laki, a cina gwel jwakan docin ka.>>*

²⁰ Yek Ishaya paḷ ndalli gah-wulan hal yek ta dlamu Nya de,

§ 10:8 10:8 Yen K. M. 30:14 * 10:11 10:11 YenIsh 28:16 † 10:13 10:13 YenJoy 2:32 ‡ 10:15 10:15 YenIsh 53:1 § 10:18 10:18 YenZab 19:4 * 10:19 10:19 YenK. M. 32:21

<<Majwe de baša ngo sowu,
sik mbini.

A yilli gaa gini, mal
majwe baša kum gaz
ga lu gwe ani wu
sowu.>>†

21 Ama ten man Yisra'ila wo,
yek Nya dlam de,

<<A nda cin ten takti ang gi
mbalan jwe baša kum
bi sowu,
suk majwe baša kum
gaba sowu.>>‡

11

*Nya nge man Yisra'ila mas
jwasan so*

1 Hwanta bo ngemkii, ko
nakkan Nya nge mbalan
jwas man Yisra'ila na? Ko
nja! Ami gaa gi wo man
Yisra'ila kade ami, tet ka man
gaz ga Ibrahim, tet ka boo
ga Bilyaminu.

2 Nya nge mbalan jwas jwe
ta botlsi tet ten ndat zhile wu
so. Kaa yis ilgwe gaba ga Nya
ga lishi dlam ten Iliya wu,
gwe yek de kangwe Iliya tala
kulu mal Nya ten bi ga man
Yisra'ila wu de,

3 <<Bagaa, sa tlotl-tlo man
dlamti gaba jwa kawi, yek sa
jek-jek bagadi jwa ka. Ami
na ngwe ka bali, asa nama
lamti tlot gi ka pak.>>*

4 Ama yek de ilgwe Nya
ballit wu ye? Ta ballit de, <<A
zi gaa gi mbalan de zangu de
nitgi ka, majwe de baša ngus
atli yek sa pali gunki ga ba'al
wul sowu.>>†

5 Nukan gami ni hal nak
ninge ma wu. Nak naa
mbalan jwe Nya botlsi tumal
alheri gwas wu yi da pak.

6 Botlti gami de Nya pali
go tumal alheri gwas kan,
bade tumal palti wul jwe de
mbalami pali wu ka so. Ten
de kume nu ka sowu alherisi
bo dam de alheri so.

7 To, ningo nik gwi? Ai,
man Yisra'ila mbi ilgwe de sa
nama ngoti wu so. Seko nak
njeti jon de sa botlsi kasi wu
ka mbi, ama naami wo yek sa
kangal mbadl jwasan ka.

8 Nak kangwe ni ga lishi
wu de,

<<Nya laki yek sa pal de man
lashi yisti gaa ga wul
bale,

yek ta balsa gwel jwe ba
a yen lu sowu,
suk kang jwe ba sa kum
kang da sowu.

Gwisi wo nukan ni hal yek la
cin ga se.>>‡

9 A Dauda dlam de,

<<Hwanta biki gwasan
damisi de tarko, ilgwe
a laksi ten kumti cwo
wu,

Hwanta biki laksi ten
kotti asan a dlakisi
nolti.

10 Hwanta gwel jwasan
dukan ka kangwe de
baša po man yenti lu
sowu,
a dibalti ga bomti mansi
ba pakti.>>§

*Kisti ga majwe de ba man
Yehuda ka sowu*

† 10:20 10:20 YenIsh 65:1 ‡ 10:21 10:21 YenIsh 65:2 * 11:3 11:3 Yen1Guu
19:10,14 † 11:4 11:4 Yen1Guu 19:18 ‡ 11:8 11:8 YenK. M. 29:4; Ish § 11:10
11:10 YenZab 69:22,23

11 Hal ninge a yima kumti gazi da. De man Yisra'ila kot asan yek sa_nda go sa po man tlannya so nwa? Nuk'so! Ko nja! Ten bi ga byas wul gwasan kan yek kisti mbuki mal majwe de ba man Yehuda ka sowu, ten de ta lak man Yehuda ten dakalti nasi.

12 De hal kume byas wul gwe sa pali wu ka tulli albarka dii atl wu, a de kume lashi ndalti gwasan ka tulli albarka majwe de ba man Yehuda ka sowu go, to, ni kan nalti ga albarke ani gwi de kume wonta ga man Yisra'la njikan wu?

13 Ningo sukkii de ba man Yehuda ka sowu kan a nama gaba. Tun nak de ami wo yen shinti ga Yesu kan, mal majwe de ba man Yehuda ka sowu, ba nak bo ngetl na palti wul gi ge.

14 Tumul palti nak gwisi kan a nama zat mbadl de ta man lakti ji mbalan jini man Yisra'la ten dakalti, hal a laki asa kis jon jwasan.

15 Kume de hal nget gwe sa ngesi wu ka dam de wul bulti tantu lakanti dlo ga dii atl suk Nya wu go, yek de ilgwe a pi gwe de kume sa ba kansu wu? A she gwisi wo a dam de tantu mbit mbadl tot daka mashkan kan ka sa?

16 Kume de sa botl kati de nam ga baredi ga gwe wul gwe no cina wu tumal takti Nya go, sa botl mas baredisi de man cilti wi. A kume de sa botli Nya tlaiki tlindi go, sa botl mas mil ang ji tlindi yek dam de man cilti wi.

17 Nak gwisi kan kume de sa taki Nya tlaiki ga tlindi wugo ai mas suk mil ang tlindi mago de gwas ka bali. Ten nak gwisi kan sa wotl naa mil ang ji hwa tlindi zaitun ka wi, yek sa wotl mil ang ji tlindi ga zaitun ga me tedi, yek sa bal mil ang ji tlindi ga memi ten hwa tlindisi. Kii majwe de ba man Yehuda ka sowu, nak mil ang ji tlindi zaitun ga me kan kani, kii kan sa balkii ten tlindi gwe sik de man Yehuda majwe tumalsi kan akaa ngusi mbit albarka ga Nya wu.

18 Ten nak gwisi kan bak bo ngetl ten de kaa man mil ang ji hwa tlindi de sa wotl kawu so. A kume de kaa nama bot ngetl go, se tak daami de tlindi kan sa bal ten mil ami so, ama mil ami kan sa bal ten tlindi.

19 Ama ka man dlamti de <<Ai, sa wotlan mil ami ka kan, ten de tas man balti gi ten tlindi da.>>

20 Yii, nukan ni! Ama ai lashi ngasti ten Nya kade ilgwe laki yek sa wotlsi da ten tlindi kawu, ki ne go ngasti ten Nya gwa ka laki aka ci cina na damti ga bali ka ten tlindisi. Ten nak gwisi kan bak bo ngetl so, ka lal ga nu wo ta banti ciki.

21 Ten de kume hal Nya zak mil ami jwisi de sik de mil ang ji hwa tlindi wu sowu, ki mago ta zakki so pak.

22 A duk go ma manan yenti hwa wul suk ngapti ga Nya. Ta mbok ang ten ngapti gwas ten majwe sa nda wu,

ama yek ta mbok ang ten pal̄ti hwa wul gwas tenki, de ka ci cina na dam̄ti ka pal̄ti hwa wul gwas wu. A kume ka cina na dam̄ti nu sowu, ki mago ta wotl̄ki dā ten tlindi ka pak.

23 De kume de hal man Yisra'ila ci cina na dam̄ti ka lashi ngasti gwasan ten Nya sowu, ta saka pallat gwasan ten tlindi ten de Nya aya man pallat jwasan ten tlindi dā.

24 Kii de ba man Yehuda ka sowu, nak tlindi zaitun ga me kan kani gwe de sa wotl̄ tet wugo, yek sa bal ten hwa tlindi zaitun wu. Ko de ba mbalan a pali nu so, nak de tlindi jwisi tla kak-kak wu. To, tun nak de man Yehuda wo sik ni nak mil ang ga hwa zaitun wu, a dami Nya de ilgwe ba bom sowu mani tas pallaši ten hwa tlindi lisi.

A Nya kwe ang gaa ko wokko

25 Yilkeni jini, a lami de tak daman ka lashi yisti gaa ga wul jin de ni ga hwundali kawu so, ten de bak kaman gaa gwakan de man botlkan yisti wul kade kii so. Mbadl kangali man Yisra'ila jon ka, hal se wontat ga majwe de ba man Yehuda ka so jwe de sa mbi tulti mal Nya wu njikan.

26 Na nukan sa kis mas man Yisra'ila. Nak kangwe ni ga lishi wu de,

<<Man kisti a yil tet Sihiyona.

Ta kan mas lashi kopti ga
Nya daka man gaz ga
Yakubu ka.

27 Gami kade dlallat gaba gi suksi,
ka sa'i gwe de ba kamisi
byas wul jwasan
kawu.>>*

28 Ten de nget gaba man tam̄ti de man Yehuda nge wu ka laki yek sa dam̄ de yelan dlanti ji Nya. A kii nego, kiik mbi riba ga pal̄ti nak gwisi. Ama ten bi botl̄ti gwe sa palisi go, si wo mbalan jwe Nya nama lam̄ti gwasan wu kan. A gwisi wo ten bi albarka ga man zat ga man zat jwasan kan.

29 Ten de bal̄ti wul ga Nya suk mbet gwas wo wul jwe Nya a dlak kawu ka so.

30 Tek go kii de ba man Yehuda ka so go man lashi kumti bi Nya kan, ama ningo Nya kwekii ang gaa wi tumal lashi kumti bi ga man Yehuda.

31 Nukan ningo† man Yehuda mago sa dam̄ de man lashi kumti bi Nya wi. Gwisi wo ten de tas mbi kwot ang gaa tumal kwot ang gaa gwe de Nya kwekii wu kan.

32 Ten de Nya palli mas mbalan nak majwe sani ga le kawu ka lashi kumti bi jwasan. Ta pali nukan ten de tas kwe ang gaa mas jwasan da.

Tasti Nya

33 Bo daaman̄kii ten wontati suk dluntat ga botlkan yisti wul ga Nya, tluntat ga yisti wul gwas wo mbat nitda so!

* 11:27 11:27 YenIsh 59:20,21; Ish 27:9; Irm 31:33,34 † 11:31 11:31 ka lishti jon cina ningoni gibi so

Kisti gaba jwas wo man
ngetl ga bodlalti wul
ga mbalan!

Tantu palti wul jwas wo
mbalan a yis gaami
dani so.

34 <<Wok taba yisti daamti ga
mbadl ga Bagaa wo?

Sogo wok taba damti
de yelan dlamti gaba
gwas wo?>>‡

35 <<Wok tabe balti ilgon Nya
wo?

gwe damit de ngetli kan
tas pallit wu?>>§

36 Ten de tik pal mas wul, a
mas wul jin jo tumalti
kan sa pi suk ten bi
gwas.

Hwanta nalti dam de ga
Nya ba pakti! Amin.

12

Takti sadaka man mbadli

1 Ten nak gwisi kan a nama
ngemti gwakan yilkeni jini
ten bi ga wontat da kwot ang
ga Nya, takan gaa jwakan de
sadaka gwe asa taki Nya wu,
wul man mbadli, gwe sa zi ka
wu. Gwisi wo yek de wunda
ga sadaka gwe a Nya kan wu,
a yek de tantu gwe kaa pali
Nya wul ga gem wu.

2 Bak panta kopti kangwe
a dii atl ge pal wul wu
so, ama zakini ta Nya balli
ata palli daamti ga mbadl
jwakan pyali. Palti nu a laki
a kaa yis gem ga ilgwe de Nya
lami wu, gwe yek de ilgwe ni
hwabi, suk ilgwe Nya a kami
suk ilgwe ni njikmi wu pak.

3 Tumal alheri gan de sa
pali wu kan a nima dalti
kang mas jwakan ten de ba
malgon kan gaa gwas na
nalti ta man kangwe mbun
de tas pali wu so. Ka lal ga
palti nu wo ta ko wokko pi
dem-dem na kangwe ata palli
gaa gwas wu, gwisi wo yek
de tas ngusi yenti gaa gwas
ndakce suk wunda ga ngasti
ten Nya gwe Nya balti wu.

4 Kat dli nini da wonti ten
dli de nam a mas kat dli jwisi
wo ko gwik-gwi na ilgwe de
ata pali wu kak-kak suk ga
yilka.

5 Nukan ni, ko de wonti
mbalan kade mi wu, ma
daman de dli de nam wi ka
Almasihu, a ko wokko ganan
wo, kat dli ga yilka gwas kan.

6 Nak de wunda ji balti
wul jwe sa blalanni wu ni
kak-kak ndakce ten nalti ga
alheri gwe Nya palini wu se
tan palan wul na nali. Kume
de sa balanni manti dlamti
gaba ga Nya go ama daman
ndakce suk ngasti ten Nya
ganan.

7 A malgwe balti wul gwas
wo ga palti wul mbalan
kawu se tas palisi wul. A
kume ga mbokti ang ten wul
kawu, tas mbokan ang ten
wul.

8 A kume de ga ndallat
gahwulan mbalan kawu,
tas ngusi ndallat gahwulan
mbalan. A kume de ga zat
ang mbalan kawu, tas pali
nu na mbadl de nam. A
kume de ga damti de bacina
kawu tas dlot ten damti nak

gwisi. A kume de ga yenti gonti kawu, se taş pali nu na hwol tuki.

Kangwe mbalan a yis man kopti ga gem wu

⁹ Mbun de ta lamti gwakan ni de ga gem. Nge mas ilgwe ni de ngalci wu, ama giban ilgwe ni de hwabi wu na ndalti i'e.

¹⁰ Hwotandli na yilkeni jwakan ka lamti, wunda ga lamti gwe a man kopti pali wu. To, ta ko wokko ba yilka gwas nalti bale-bale man kangwe ata ba gaa gwas wu.

¹¹ Bak daman de majwe basa dlo si ten wul sowu so, ama kaman ka mbadl jwakan i'e de kaa dlokii ten palti wul ga Nya.

¹² Palan hwol tuk ka zat mbadl gwakan, akaa dlo mbadl ka tlat bomti, akaa pal gem ka ngemti Nya gwakan.

¹³ A kaa ngusi hwulti ilgwe nikii da wu suk mbalan ji Nya man lashi wul. A kaa ngusi kanti ga mandaki ka lubii jwakan na ang de lop.

¹⁴ Laki majwe de asa cikii dle ngapcan wu albarka. Lakisi albarka bak palisi bi gaa so.

¹⁵ Palan hwol tuk suk majwe sa nama palti hwol tuk wu, palan duu tuk suk majwe nama palti duu tuk wu.

¹⁶ Palan tami damti suk yilkeni jwakan. Bak bo ngetl na gaa jwakan so, ama pallan gaa jwakan de yelan ji majwe de basa kansi ten bi ilgon sowu. Bak kaman gaa

jwakan nak wule kaa botlan man naa mbalan so.

¹⁷ Kume malgon palikii ngalci wu bak palliti ami so. Daman na kang gaa tak palan wul jwe de mas mbalan a yeni asa dlam de ndakce kan kaa pali wu.

¹⁸ Dlokamankii i'e, de man pat ka go palan tami damti suk mas mbalan.

¹⁹ Bak daman de majwe asa palli ang byas wul wu so, yilkeni jini zakini ta Nya palisi ami ka lilti mbadl gwasi. Ten de ni ga lishi ka gaba ga Nya de, <<Pallat ang wul wo gi kan, amik ka palli ami,>>* in ji Bagaa.

²⁰ Gaba ga Nya ga lishi dlam da de,
<<Kume kuzan nama tlot ga yelan dlanti gwa go, balti ilga nguki,
a kume de kalkaze nama tlot gwas go balti ze ga tle.

Palti nak gwisi a laki a nsha citi.>>†

²¹ Bak zakini ta ngalci ci ban tenkii so, ama ka lal ga nu wo cin ban ten ngalci tumal palti hwa wul.

13

Kumti bi bacina

¹ Ngetli kan ta ko wokko kumi bi bacina ji gobnati, ten de iko damti de bacina gon nida so, seko gwe yil sut mal Nya wu. A mas lugwe de bacina nida go Nya ka laksii.

² Ten nak gwisi kan mas malgwe nge kumti bacina ga gobnati go, ilgwe Nya lak wu

* 12:19 12:19 YenK. M. 32:35 † 12:20 12:20 YenC. G. 25:21,22

kan ta nitma nget kumti bi. A man pal̄ti nak gwisi wo gaa jwasan kan sa nisi ma dlakti nolti.

³ Ten de bacina ji mbalan ni de wul cit banti mal man pal̄ti wul ndakce so, ama si wo wul cit banti kan mal majwe asa pal̄ ilgwe ba yek sowu. Ka nama lamti de tak hwulki na banti ga malgwe ni de bacina wu nwa? To, se tak pal̄ ilgwe de ni ndakce wu, ti nego ta tashi,

⁴ ten de bacina wo man pal̄ti wul ga Nya kan ten de tas pal̄ik hwa wul. Ama de kume ki wo man ngalci ka wu, se tak bantiti, ten de ten koo lu kan bacine ngip bal puka ndokalti ga ba ka ang gwas so. Ti wo man pal̄ti wul ga Nya kan, a tumalti kan a Nya mbok ang ten lilti mbadl gwasi a ta nol man ngalci.

⁵ Ten nak gwisi kan ngetli kan tak kumi bi bacina ji gobnati. Ba de ten de tak abi lilti mbadl ga Nya tokte ka so, ama ten de ta daamti wul ga mbadl gwakan mbok ang de kaa pal̄ byas wu so.

⁶ A gamisi ka de ilgwe laki a kaa batl wulpi boo wu, ten de bacina ji gobnati wo man pal̄ti wul ji Nya kan, majwe de asa bal mas sa'i gwasan ten bi pal̄ti wul ga bacine wu.

⁷ Batlan ko wokko dul gwe de sa nama kopti gwakan wu. De kume wulpi boo gwe nikii gaa wu ka mbun de tak batlan go se tak batlanni, a kume de wulpi boo ga wul ji

wuli ka kawu se tak batlanni. Banti malgwe mbuki de ta bantit wu, akaa bal nalti malgwe mbuki de tak balanti nalti wu.

Lamti yilkeni

⁸ Bak ngibi dul malgon ka so, seko dul gwe de damikii ngetli de tak ngibi wu, gwe yek de dul ga lamti ji yilkeni jwakan wu, ten de malgwe nama lamti ga malgon go ta njikan ilgwe Mbat Gaba ga Musa dlam wu wi.

⁹ Mbat gaba jwe yek de, <<Bak pi suk zobsi kili gon ka damti gwa ga man hapti so, bak tlo mbalan so, bak pi mukal so, bak ko gwel so,>>* suk mas naa mbat gaba jwe sani da wu, mas jwasan mbi njikantidli ka gaba gwe de dlam de, <<Lam yelan damti gwa nak kangwe ka lam gaa gwa wu.>>†

¹⁰ De kume ka lam mbalan go ka tabet pal̄ti ngalci so. Ten nak gwisi kan lamti ka de njikanti ga Mbat Gaba ga Musa.

¹¹ To, pali nu ten de kaa yis gaa ga wunda ga sa'i gan de manan gibi wu wi. Sa'i gwe de kaa padal tet yemba wu pali wi, ten de sa'i gwe sa kissanni wu bal nja nak ninge man sa'i gwe ma cin atl gaa wu.

¹² Gas bal nja ta paki ka, a sa'i njet ka bali ta lu tlo. Ten nak gwisi kan se tan wutan pal̄ti wul ji damshal ka, tan kinan wul dlanti jinan ji cilti.

* 13:9 13:9 YenYil 20:13-15,17; K. M. 5:17-19; K. M. 5:21 † 13:9 13:9 YenLib 19:18

¹³ Hwantan palan damti ga hwa wul kangwe ni ndakce suk mbalan jwe de sa nama damti ga cilti wu, baɗe na pal̄ti biki tlati-tlati, suk tlat-dli, suk pat palan suk lamti kumti tamti ga lashi nsha, suk dlanti, suk dakalti so.

¹⁴ Ama ka lal ga pal̄ti nu wo se tak kaman pal̄ti wul ga Bagaa Yesu Almasihu ta damikii nak luka, bak kaman pal̄ti wul ga dli ga mbalan gwe de a lakkii ten pal̄ti ilgwe ta lami wu so.

14

Bak zi byas wul gaa yilka gwa so

¹ Kaman mal̄gwe de ngasti ten Nya gwas ndal sowu, bak calan gaba sukti ten wul jwe de daamti ji mbalan ni kak-kak a dani wu so.

² Ngasti ten Nya ga mal̄gon kamit de tas nguk mas ilgwe tamit da wu, ama mal̄gwe de ngasti ten Nya gwas ndal so go wul lambu suk yandi ji tlindi tokte kan ata nguki.

³ Mal̄gwe de ata nguk mas wundaɗ ilga nguki go, bas mbul mal̄gwe de ti wo bata nguk wuli jon sowu so. A nukan mal̄gwe de bata nguk wundaɗ ga wul ji nguki jon sowu bas zi byas wul gaa man ngukti mas wundaɗ ji wul ga nguki so ten de Nya kanti wi.

⁴ Wok de ki wo de hal ka zi byas wul gaa zhel ga mal̄gon wu? De kume zheli pal̄ hwa wul sogo byasi go, ai, ze ga baboo gwas kan. Gem sa ndallit gahwulan de tas

dlalnya, ten de Bagaa a man lakti gwasi ata ci ban.

⁵ Mal̄gon wo ata yen cin gon de zoki man naa cin. A mal mali gon wo mas cin wo de nam kan ni. Ta ko wokko mbi gem ga mbunti ga ilgwe ta kan wu ka mbadl gwasi.

⁶ Mas mal̄gwe ata yen cin gon de zoki go, ta nama pal̄ti nukan ten de ta Bagaa mbi nalti da. Mas mal̄gwe de ata nguk mas wundaɗ ga ilga nguki go ta nama pali nukan ten de ta Bagaa mbi nalti, ten de ata pi godiya Nya ten ilga ngukisi. A mas mal̄gwe de bata nguk wundaɗ ji wul ji nguki jon sowu mago ata pali nukan ten de ta Bagaa mbi nalti ten de ti mago ata pi godiya Nya.

⁷ A ka mi wo baɗe ten bi ga mbit wul ga gaa gwas kan mal̄gon nama damti so. A ba ten bi mbit wul ga gaa gwas kan ata mash so.

⁸ De kume ma nima damti wu, ten bi ga Bagaa kan ma nama damti, a de kume mashkan kan ma mashan ma wu, ten bi ga Bagaa kan ma mashanni. Ten nak gwisi kan ko damti kan ma nama damti sogo mashkan kan ma mashi, mi wo ga Bagaa kan.

⁹ Ten de Almasihu mashi yek ta tlinya na mbadli ten de tas dam de Bagaa ga majwe sa mash wu suk majwe sa yi kami wu.

¹⁰ Ki pa, yek laki yek ka nama yenti ga yilka na byas wul gaa ye? A ki nego yek laki yek ka nama mbulti ga yilka gwa ye? Mas jinan

ma dlallan a cina ga gobdlaan
kisti gaba ga Nya.

¹¹ Ten de sa lishi ka gaba ga
Nya ga lishi de,

<<Gem nak de amik de
Nya Bagaa man balti
mbadl wu, a dlam de,
<gahwulan mas a ngus atl a
cina gini,

a laka mas a bal sheda de
amik de Nya.> >>*

¹² To, ko wokko ganan a dlam
wul ten bi ga damti gwasi a
cina da Nya ka.

*Bak dami yilka gwa de wul
kotti asan so*

¹³ Ten nak gwisi kan se tan
zaki kisti gaba yilkeni jinan.
Ka lal ga nu wo, tak ko wokko
zi ka mbadl gwas ten de ta
dami yilka gwas de wul kotti
asan so.

¹⁴ A yisi, a kan de gem kan
ka Bagaa Yesu wo ilgon gwe
de asali gwas wo de wul cit
dade kawu nida so. Ama de
kume malgon kan ilgon de
wul cit dade wu, to, a malti
kan ili ni de wul cit dade.

¹⁵ De kume a ilga nguki
gwa lak yilka gwa ten hwot-
tidli go, damti ga lamti kan
ka nama palti so. Bak zaki
ta ilgwe aka nguk wu dam de
tantu lilti ga yilka gwa gwe
Almasihu mash ten bi gwas
wu so.

¹⁶ Bak zak ilgwe ni hwabi
a malki wu ta dam de ilgwe
mbalan a dlam byas gaba
dani wu so.

¹⁷ Ten de Nya de guu ga
wo gaba ten bi ga nguki suk
tlati ka so, ama gaba ten bi
ga palti wul ndakce, suk tami

damti, suk hwol tuk tumal
Shishi ga Nya kan.

¹⁸ A mas malgwe de ata
ngusi atl Almasihu tu ten
tantu gami go, ti wo man
palti ilgwe Nya lami wu kan,
a man mbit kantidli kan mal
mbalan.

¹⁹ Ten nak gwisi kan se tan
dlokamanni ten de tan palan
ilgwe a tulli tami damti suk
ndallat gahwulan ga yilkeni
jinan wu.

²⁰ Bak lilan palti wul ga
Nya ka ten bi ilga nguki
so. Gem mas ilga nguki wo
hwabi kan, ama byas wul
kan de kume a ilgwe asa
nguk wu dami malgon de
wul kotti asan wu.

²¹ A mbun mani de bak
nguk tlu so, sogo bak tla ze
inabi so, sogo bak pal mas
wundal ga wul so, de kume
a laki a yilka nda wu.

²² Hanta daamti ga mbadl
gwa ten bi ga wul jin sa
ka dlo gwa suk Nya. Man
albarka kade malgwe mbadl
gwas lakti de byas wul ka
sowu, ten bi ga ilgwe de ti na
gaa gwas ka kan de ndakce
kan ni wu.

²³ Ama malgwe mbadl
nitma tatlti ten ilgwe ta
nama ngukti go, ta nima
dlakti gaa gwas nolti ga Nya
de kume ta nguk wu, ten de
ka il gwisi de ta nama palti
go ta ngasti ten Nya so. A
mas ilgwe mbalan pali de ba
tumal ngasti ten Nya ka sogo
byas wul kan.

15

Paḷi ilgwe mbadl a tami yilkeni jwakan wu

¹ Mi de ma ndalan ka ngasti ten Nya ganān wu, a mbun de taṇ dlo mbadl na laṣhi ndalti ga majwe de ba ngasti ten Nya gwasan ndal sowu, ten de taṇ zisi ang ka laṣhi ndalti gwasan, baṇ paḷan wul ten de taṇ kumi tamti gaa ganān so.

² Hwanta ko wokko ganān paḷ ilgwe a tami yilka gwas mbadl wu ten de ta yilke mbi wul, ata mbi zat ang ka ngasti ten Nya gwas.

³ Ten de kota Almasihu gaa gwas ka damti gwas wo ta paḷ wul ten de taṣ kumi tamti gaa gwas ka damti gwas so. Naḱ kangwe ni ga lishi wu de, <<Byalti jwe de sa nama byalti gwa wu nda tenanni.>>*

⁴ Ten de mas wul jwe sa lishi tun teka ka Gaḃa ga Nya ga Lishi go, sa lishi kan ten de taṣ mbokini ang ten wul, kangwe de ma daman na zat mbadl tumal dlot bi suk ndali gahwulan gwe a Gaḃa ga Nya ga Lishi ballanni wu.

⁵ Hwanta Nya man baḷti dlot bi suk ndali gahwulan lakkii ten dlot mbadl na yilkeni jwakan ka sa'i gwe kaa nama kopti lal ga Almasihu Yesu wu.

⁶ Na nukan mas jwakan kaa dam na bi de nam suk daamti wul de nam, akaa nama nallat da shin ga Nya ti

de tik de Aba ga Bagaa ganān Yesu Almasihu wu.

⁷ Ngiban yilkeni jwakan na ang de lop naḱ kangwe de Yesu Almasihu kankii na ang de lop wu, ten de taḱ lakini a mbalan baḷ nalti Nya da.

⁸ A mik ka hwikii ge, de ilgwe laki yek Almasihu dam de man paḷti wul ga man Yehuda go yek de ten de ta mbok ang ten gem ga gaḃa ga Nya, asa mbok ang ten gem ga alkawol gwe sa pi man zat ji man zat jwasan wu,

⁹ suk ten de ta majwe ba man Yehuda ka sowu baḷ nalti Nya ten bi ga kwot ang gaa gwas. Naḱ kangwe ni ga lishi wu de,

<<Ten gamisi kan, Bagaa ba taṣki ka mbalan jwe ba man Yehuda ka sowu, ba wul koo taṣti ga shin gwa.>>†

¹⁰ Gaḃa ga Nya po dlam da de,

<<Kii de ba man Yehuda ka sowu, paḷan hwol tuk suk mbalan ji Nya.>>‡

¹¹ Yek ta po dlam da de,

<<Mas jwakan taṣan Bagaa, kii de ba man Yehuda ka sowu, mas mbalan ji dii atli taṣanti.>>§

¹² Yek Ishaya po dlam de,

<<Malgon a yiltet ka man boo ga Yese, ta tlinya ata dam de guu ten majwe ba man Yehuda ka sowu,

* 15:3 15:3 YenZab 69:9 † 15:9 15:9 Yen2Sam 22:50; Zab 18:49 ‡ 15:10 15:10 YenK. M. 32:43 § 15:11 15:11 YenZab 117:1 * 15:12 15:12 YenIsh 52:15

Tenti kan majwe ba man
Yehuda ka sowu a zi
mbadli.>>*

¹³ Hanta Nya man lakti zat
mbadl balkii hwol tuk ga
njikmi suk tami damti ka sa'i
gwe kaa ngasti tenti wu, ten
de ta zat mbadl gwakan nal
i'e da tumal iko ga Shishi ga
Nya.

*Pal'ti wul ga Bulus mal
majwe ba man Yehuda ka
sowu*

¹⁴ Yilkeni jini, ami gaa gini
a yisi de gem kii gaa gwakan
wo man pal'ti hwa wul i'e ka
de kii, a kaa yis wul i'e hal
kaa mbuki de tak mboki ang
yilkeni jwakan ten wul.

¹⁵ A ka lishti gan de a
lishikii go a yil ten dii i'e yek
a gaba ten wul jon ten de ta
daamikii wuli da. A pali nak
gwisi kan tumal alheri gwe
Nya pali wu,

¹⁶ gwe de ta laki yek a
dam de man pal'ti wul ga
Almasihu mal majwe ba man
Yehuda ka sowu. A nama
pal'ti wul de man pal'ti wul
ka lubii ga Nya tumal lakti
icin ten gaba man tamti ga
Nya ten de ta majwe ba
man Yehuda ka sowu dam de
sada ka ga taki Nya man mbit
kantidli, majwe de sa zasi ka
tumal Shishi ga Nya wu.

¹⁷ Ten nak gwisi kan ba
man bot ngetl ka Almasihu
Yesu ten bi ga pal'ti wul gan
de a nima pal'ti Nya wu.

¹⁸ Ba pal ndali gahwulan
a dlam gaba ten ilgon so,
seko ten ilgwe Almasihu pali

tumalan wu. Ilgwisi wo yek
de kangwe sa dlak majwe ba
man Yehuda ka sowu ten de
tas kumi bi Nya tumal gaba
suk pal'ti wul gini.

¹⁹ Yek a pal wul ga zat laali
suk pal'ti wul ngipti bi ang tu-
mal iko ga Shishi ga Nya. A tli
tet Wurshelima yek a gandal
lu hal yek a la Ilirikum, a
ngusi lakti icin ten gaba man
tamti ga Almasihu hal yek a
pak mas pal'ti wul gini.

²⁰ Ko a gasi lamti gi wo yek
de ta dlam gaba ten gaba man
tamti ka mas lu gwe basa bo
yis Almasihu sowu, ten de ba
dam de a nama kinti bii ten
zhila bii gwe zobsi malgon ka
lak wu so.

²¹ Ama ka lal ga nak gwisi
wo yek dam nak kangwe ni
ga lishi wu de,

<<Majwe de basa bo tabesi
dlamti gaba ten bi
gwas sowu sa yeni,
majwe basa bo taba
kumti gaba tenti sowu
sa yis gaami.>>†

²² Gami kade ilgwe laki yek
basa zakanni ten de ta tul
amalkii so asami wonti wu.

*Shiri lat ban Roma ga Bu-
lus*

²³ Nak ningo a pak pal'ti
wul gi ka kat atl jin wi. Tun
nak de tun ka wonti gin jon a
nama lamti tulti malkii de ta
yenkkii wu,

²⁴ a shirye wi de ta sa yenti
gwakan ninge. A nama zat
mbadl de ka sa'i gwe ba shige
ta li ka atl ga Sipe go a
kobi tumalkii a sak yenkkii. A
nama zat mbadl de kume de

a kum tamti ga damti sukkii ga nak sa'i gon wu, ba ci cina na zatgaa ta li teka na zat ang gwakan.

²⁵ Ningo ba li Wushelima ten de ta tale zat ang mbalan ji Nya jwe sani ka li wu.

²⁶ Man kopti jwe sa ni Makidoya suk jwe sa ni Akaya wu kum tamti baliti wul ten bi zat ang majwe sa ni ka lashi wul ka mbalan ji Nya jwe sa ni Wurshelima wu.

²⁷ Sa kum tamti ga paliti nak gwisi, ko de gwisi wo ngetli kan nisi gaa wu. Nak de majwe ba man Yehuda ka sowu mbi rabo gwasan ka albarka ga Shishi tet mal man Yehuda wu, yek damisi wi nak wule dul kan tas pal wul na albarka gwasan ga dii atl ten de tas batli wul man Yehuda na nali.

²⁸ De kume a pak paliti wul gan yek a balisi wul zat ang gwe sa bali ten bi gwasan wu, ba dop tantu lat Sipen a dlat te malkii ka a sak yenkii de aba zigaa wu.

²⁹ A yisi de gem kan de a ba tul malkii wu, ba tul na albarka ga Almasihu ga njikmi.

³⁰ Yilkeni jini ten bi ga Bagaa gan Yesu Almasihu suk ten bi ga lamti gwe a Shishi ga Nya bali wu, a nama ngemti gwakan de tak zini nini ang ka dopti ngetl gwe a ni dlo wu, gaba suk Nya ten bi gini.

³¹ Ngeman Nya ten de ta mbi yilti daka ang ga majwe de ba man kopti ka so de sa

ni ka kat atl Yehudiya wu, suk ten bi wul zat ang jwe ba bali a Wurshelima wu, ta wuli dam de ilgwe a kandli mal mbalan ji Nya jwe sa ni kali wu.

³² Gaba suk Nya pak ten de kume ilgwe ta lami wu kawu, ba mbuklu malkii ka hwol tuki, ta mbi ta shuk sukkii da.

³³ Ta Nya man baliti tami damti dam sukkii mas jwakan. Amin.

16

Gabeti

¹ A nikii ma dlamti gaba gan ten de ta mbokikii ang ten yilka gan Pibi malgwe a bal sheda de ti wo man paliti hwa wul ka wu. Tisi wo bacina man paliti wul ga motgaa ga man kopti kan a Kankiriya.

² Kaman ti ka shin ga Bagaa kangwe mbun de tak kaman mbalan ji Nya wu. A kaa zit ang na mas ilgwe ta lami tet ang gwakan wu, ten de ti gaa gwas wo ta zi ang wonti mbalan wi, hal suk ami pak.

³ Gabe Bariskila suk Akila da, yelan paliti wul gini ka Almashu Yesu.

⁴ Si wo sa bal mbadl gwasan hal njet ka bali asa mashi ten bi gini. A ba ami na ngwe kade malgwe nisi ma pat godiya wu so, ama hal suk mas motgaa ga man kopti jwe de ba man Yehuda ka sowu.

⁵ Gabe motgaa ga man kopti jwe asa mogaa ka lubii gwasan wu.

Gabe Apanitus yelan gi ga gem da, malgwe tik de malga cina gwe nda damti de man kopti ga Almasihu ka mas atl ga Asiya wu.

6 Gabe Maryam da, malgwe ta pal wul i'e ten bi gwakan wu.

7 Gabe Adaronikus suk Yuniya da, majwe de si wo man Yehuda kan nak ami wu, majwe de sa lesi ka ka lu leti suk ami pak wu. Sisi wo majwe de mbalan yissi i'e ka shinti ji Yesu wu kan, asa ni cina ten ngasti ten Almasihu.

8 Gabe Ampiliyatus da, yelan gi ga gem ka cutgaa ka Bagaa.

9 Gabe Urbanus da, yelan palti wul ganan ka Almasihu, suk yelan gini ga nja Sitakis.

10 Gabe Apalis da, malgwe de man palti gem i'e kan ka Almasihu wu.

Gabe man lubii ji Aristopulus da.

11 Gabe Hirudiyen da, malgwe ti mago yilka gi man Yehuda kade ti wu.

Gabe mbalan ji Bagaa da, majwe sa ni ka lubii ga Narkisus wu.

12 Gabe Tirayipina suk Tirayipusa da, modli man palti wul i'e ka Bagaa.

Gabe Parsis da, yelan ga lami gini ga madli man palti wul i'e ka Bagaa.

13 Gabe Rupus da, malgwe de ti wo sa yisti i'e ka

palti wul ga Bagaa wu. A kaa gabe ana gwas da, malgwe ta kamanni nak wule yen gwas ka pak wu.

14 Gabe Asinkiritus, suk Piligona, suk Hermes, suk Paturobas suk Har-mas, suk mas yilkeni jwe sa ni suksi wu da.

15 Gabe Pilologus, suk Yuliya, suk Niriyus, suk yilka gwasi ga madli, suk Olimp-as, suk mas mbalan ji Nya jwe sa ni kali suksi wu da.

16 Gabe yilkeni jwakan na njupti bi ten gaskan wundali ga cilti.

Mas motgaa ji man kopti ga Almasihu nama gabet gwakan da.

17 Yilkeni jini a nama ngemti gwakan de tak daman na kang gaa ten bi ga majwe de asa cat gaa jwakan ka wu, majwe asa lakkii ten kotti asan, asa nama dlanti suk gaba gwe sa mbokikii ang dani wu. Ta dlo gwakan dlenti suk wundał ji maju.

18 Ten de wundał ji majwisi wo Almasihu Bagaa ganan kan sa nitma palti wul so, tuk gwasan tokte kan. Tumul tami bi suk tasti ga lal jwasan kan asa shel majwe asa katasi kang wu. A majwe asa katasi kang go, man daamti wul nak mil mbalan kan.

19 Ko wokko kum kangwe ka nima kumti bi wu wi, gwisi ka laki yek a nama hwol tuki ten bi gwakan. Ama a nama lamti de tak daman de man botlkan yisti

wul ten ilgwe ni de hwa wul wu, a kaa dam de majwe ba byas wul nisi gaa sowu ten bi ga wul ngalci.

²⁰ Nya man balti tami damti a taka Shedan ka ka asan gwasi, ata balkii iko tenti njet de.

Hwanta alheri ga Bagaa ganan Yesu dam sukkii.

²¹ Timoti, yelan palti wul gi nima gabet gwakan da, nu kan Lushiyus suk Yason suk Sosipata nama gabet gwakan da, majwe si wo man Yehuda ka wu.

²² Ami Tartiyus, malgwe lish lishti gan wu a nama gabet gwakan da ka Bagaa.

²³ Gayus nama gabet gwakan da, malgwe kan mandaki gi ka lubii gwasi, a ka lubiimi kan a mas motgaa ga man kopti mogaa wu.

Eratus man gipti wul ga ban suk yilka ganan Kwartus nama gabet gwakan da.

²⁴ Hanta alheri ga Bagaa ganan Yesus Almasihu dam sukkii mas jwakan. *

Ngemti Nya ga pakti

²⁵ Hwanta nalti dam de ga Nya ti de iko ga tas dlallakii ten ngasti ten Nya nak kangwe gaba man tamti ge de a nama lakti icin dani ten Yesu Almasihu dlam wu. Gaba man tamtisi wo ilgwe sa hwundali ka tun ka multi ji tek wu kan,

²⁶ ama ningo sa yilli ten dii wi tumal lishti ji man dlamti gaba ga Nya. A tumal ilgwe Nya dlam de man lashi pakti

wu kan sa mboki ang mas mbalan ji dii atli dani, ten de tas ngassi ten Nya asa kumit bi da.

²⁷ Hwanta nalti dam de ga Nya ti de tik de man botlkan yisti wul na ngusi tumal Yesu Almasihu ba pakti wu. Amin.

* 16:24 16:24 Ka lishti jon cina wo lu ndati ge nida so

**Lishti gwe Bulus
lishi maṇ kopti ji
Apisa wu na naṁ.
Yek de lishti gwe
ama mbe de
Maṇ Korinti
Ndat zhila gaḅa**

Bulus yen shinti gaḅ botli ka lish gaḅa ge. Gini de 55 kaal da maṣkan ga Yesu, ata yi ka ban Apisa ka atl ga nak'en Asiya. De Bulusi yima matlti dlamti gaḅa maṇ tamti ten Yesu wu, ten asami na lop yek ta lak zhila motgaa kopti a Korinti. ban Korinti wo alti ban kan ka atl ga Giris. Alti kan dlo ga wulti wul suk wulti ka ni, a yek de dlo lu ngot Nya boo suk palti wul ga mbalan. Gon a Bulus lishi gaḅa motgaa maṇ kopti ji ban Korinti asami de wupsi, ama lishti jwe ta pali na naṁ suk na lobi jwo gil ka wi. Lishti jwe ama mbe de na naṁ suk na lop go, jwe ta pali na lobi suk mekami kan.

Kaal da zakti Korinti ga Bulus yek bi mbokti ang ten hwa gaḅa ga Nya suk gaḅa ten wul ga dli ga mbalan ngusi hwotti ga motgaa maṇ kopti, yek sa shini lu Bulus na gaḅa ga lishi tas kum gaz ga wul jwisi. Ama dlip Bulus ba ballisi gaḅa go ba a ni ten palti de kumti ga zisi gwe ta ma gaḅa dani wuggu so. Dlakti gaḅa ngusi tet ka dlo gwasan ten bi palti wul ga maṇ Yehuda suk ga maṇ

Giris. Madl a modli yitla gaa ka ka mbalan, asa dam a tu kaali ka lu motgaa. Yek maṇ Yehuda maṇ kopti ngusi zat gwel modli Giris maṇ kopti de tas pali nak jwasan wu.

¹ Ami Bulus de Nya mbeni ta dan de yen shinti ga botli ga Yesu Almasihu nak kangwe ta pali wu. Amik lish gaḅa ge suk yilka maṇ kopti gwe asa mbet de Sastanis wu.

² Kii motgaa maṇ kopti jwe ni ka ban Korinti wu, suk jwe Nya botlsi yek ta polsi ka yek sa dan de maṇ hwa mbadl wu, suk mas majwe asa ngem Nya ka shin ga Yesu mas lu gwe sa ni wu, nak de tik de Bagaa ganan suksi wu.

³ Han ta yenti gonti na tami mbadl sut mal Nya Buka ganan suk mal Yesu Bagaa dan ka mbadl gwakan.

Bulus pal hwol tuki

⁴ A pal hwol tuk na Nya dlip nak de kaa mbi alheri tumal Almasihu Yesu wu.

⁵ Tumalti kan kaa mbi mas hwa wul, ten mas tantu ka mas gaḅa gwakan, suk mas yisti wul gwakan,

⁶ nak de gaḅa gwe ma hwikii ten Yesu go mbalan yeni ten pat gwakan wu.

⁷ Yek laki de kaa mbi mas balti wul ji Shishi ga Nya de kaa nama zat gwel ten palti sut ga Yesu Almasihu Bagaa wu.

⁸ Ta ndallikii gahwulan se gas gwe ta pal sut du. Tak daman de maṇ lashi palti

byas wul ten gas palti ga Almasihu Yesu.

⁹ Nya de ta mbekii ten de tak cugaa suk Yen gwasi Yesu Almasihu go, man njikanti gaba gwas kan.

Lashi mot bi ka dlo ga man kopti

¹⁰ A nama ngemti gwakan yilkeni jini ka shin ga Yesu Almasihu ta bi gwakan ni de nam. Bak daman kak-kak so, mo gaa gwakan tak daman na mbadl denam suk daamti denam.

¹¹ Yilkeni jini, majon ka boo ga Kuluwi hwi de kaa nama dlakti gaba ka dlo gwakan.

¹² Ilgwe a nikii ma hwiti go yek de, gon gwakan wule, <<Bulus kan ta nama kopti gwasi,>> a gon wule, <<Ami wo Apolos,>> a gon wule, <<Ami wo Kepas,>>* a gon wo, <<Ami wo Almasihu.>>

¹³ Yesu wo de nami kan ta ni? Bulus kan sa bakti ka ten guda yencin ka lal gwakan ma? Ka† shin ga Bulus kan sa palikii baptisma nwa?

¹⁴ A pal hwol tuk na Nya nak de a pali baptisma malgon so, ban na Kiribus suk Gayus sowu.

¹⁵ Yek laki malgon a man wulti de sa palit baptisma ka shin gi so.

¹⁶ A po pali baptisma man boo ga Sitipanus pak. Ban na maju sogo, ka daamti gi wo a po pali baptisma malgon so.

¹⁷ Yesu shinan de ta pal baptisma so. Ta shinan de ta dlami gaba man tamti mbalan, ba de ta gaba na manti ga mbalan so, ta mbalan yis ndalti bakti ga Yesu ka ten guda yencin.

Yesu kade botlkan ga Nya suk ndalti gwasi

¹⁸ Bakti gwe sa bak Yesu ka ten guda yencin wu mal majwe gil go, de kadlan kan ni. Ama mal ni de ma mbi kisti go, bi bakti ga Yesu ten guda yencin wo ndalti ga Nya kan

¹⁹ Nak gwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu de, <<Ba lil botlkan ga majwe dam gwa we sa botl wu ka.

Ba cat byas botlkan ga man botlkan ka.>>‡

²⁰ Man botlkan nan ko? Man yisti mbat gaba ga Musa ka jwi? Majwe daman gwa we sa yis mas wul wuk gwi? Nya bo mbok ang ten byas botlkan ga mbalan ten dii atl de kadlan sa?

²¹ Ten de Nya tumal botlkan yisti wul gwasi, yek ta laki yek ba mbalan ji dii atl man yisti gwas tumal botlkan yisti wul gwasan so. Ka lal ga nak gwisi wo yek Nya lami de tas kis majwe ngassi tenti wu tumal lakti icin ten gaba man tamti gwe mbalan kan de kadlan wu.

²² Man Yehuda wo sa nama lamti yenti wul cit banti, a man Giris wo sa nama ngot botlkan yisti wul.

* 1:12 1:12 Kepas kade Biturus † 1:13 1:13 Sogo kalu ndat gaba 15 ‡ 1:19 1:19 Yen Ish 29:14.

23 Ama mi wo bi ga Yesu gwe sa bakti ka ten gudaḷ yencin wu kaṇ ma nama dlamti. Gaḃa gwe a lak maṇ Yehuda ten kotti asan, a mal majwe ba maṇ Yehuda ka sogo de kaḍḷan kaṇ ni wu.

24 Ama mal majwe Nya mbesi go, ko ta maṇ Yehuda ko ta majwe ba maṇ Yehuda ka sowu Yesu kaḍe ndalti ga Nya suk yisti wul gwasi.

25 Mas ilgwe Nya pali yek mbalan yeni wule kaḍḷan kawu man botlkan yisti wul ga mbalan, a ilgwe Nya pali yek mbalan yeni wule lashi manti kawu, man manti wul ga mbalan.

26 Bo daamankii ten kangwe kaa ni de Nya mbekii wu yilkeni jini, nam nam ka kii kaḍe maṇ botlkan nak gwe a mbalan yen botlkan wu. Nam nam ka kii ka dan de kidi mbalan wi, a nam nam ka kii kaḍe mil ji kidi mbalan.

27 Nya botl ilgwe mbalan kan de kaḍḷan wu tas laki ta nsha ci maṇ botlkan ten dii atli. Nya botl wul jwe mbalan mbuli wu ta nsha ci majwe ndal wu.

28 Wul ji dii atl jwe mbalan yeni de hwabi ka so jwe sa mbuli wu de a ba ni ten bi ilgon malsi sowu, yek kaṇ Nya botli tas cat wul jwe mbalan yeni de hwabi wu ka.

29 Nya pali nu ba malgon bo ngetl de ti wo ta mbuk ilgon a cina datka so.

30 Nya ka laki yek ma palan

de maṇ kopti ga Yesu, a tik laki yek Almasihu damini de botlkan yisti wul. Tumalti kaṇ Nya pallanni de mbalan jwasi yek ta yillani ka yek ta kisni daka danti de zhel ga palṭi byas wul ka tumal Yesu.

31 Nu kaṇ ni ka lishti gaḃa ga Nya de, <<Mas malgwe bo ngetl de ta mbuk palṭi ilgon go, tas bo ngetl na Nya.>>§

2

Gaḃa ten Almasihu gwe sa bakti ten gudaḷ yencin wu

1 Yilkeni jini, de a tul malki de ta hwikii ilgwe ni ga hwudali* de Nya dlam go, a tul na manti bi suk botlkan ga mbalan suk yisti wul ga gaa gi so.

2 A zi ka mbadl gi de danti gi sukkii wo, ba gaḃe kii ten ilgon so se ten bi ga Yesu Almasihu gwe sa bakti ka ten gudaḷ yencin wu.

3 De a nda tulti malkii go, dli ndali so, banti cinni yek dli gi ngusi dadalti.

4 Gaḃa gi wo na manti bi suk botlkan ga mbalan ka so ama na ndalti ga Shishi ga Nya kaṇ.

5 Bak ngasankii ten botlkan ga mbalan so, ama ngasankii ten ndalti ga Nya.

Botlkan yisti wul gwe a Nya bali wu

6 Mas na nak gwisi ma nama lakti icin ten gaḃa botlkan yisti wul mal majwe ndal ten ngasti ten ya

§ 1:31 1:31 Yen Irm 9:24. * 2:1 2:1 Lishti jwon wo ni sa lishi de, Dlam hwikii gaḃa Nya de ni ga hwudali wu

gwasan wu. Gaṇ go wundaḷ ga botlkan yisti wul ga mbalan ji se de sa ni ten dii atl wu ka so. A ba wundaḷ botlkan yisti wul ga guu ji niige gwe a paki wuk so,

⁷ ama ma nama gaba ten botlkan ga Nya gwe ni ga hwudali wu. Nya pal wundaḷ botlkan gwisi tan mbi nalti da. Nyami pali nu a bata bo pal dii atl so.

⁸ Guu ji dii atl mas yis gaa ga botlkan ga Nya gwisi so, sa yisi go sa bak Bagaa ganan man nalti ka ten gudal yencin so.

⁹ Ama ni ga lishi ka gaba ga Nya de,
<<Ilgwe Nya zi majwe lamti wugo

malgon bo yeni so zam,
a ba malgon bo kumi so,
a ba malgon bo daamti de a pi nu so.>>[†]

¹⁰ Ama yek Nya mbokinii ang ten wul jwisi wi tumal Shishi gwas man cilti.

Shishi ga Nyami wo ata bodlal mas wul, mas na wul ji Nya jwe ni dlunti gwe a bomi mbalan tas yisi wu.

¹¹ Wok ka yis daamti ga malgon wo de ba mbadl ga mali ka sowu? Nu kan yisti mbadl ga Nya mago se Shishi ga Nya.

¹² Mi wo shishi ga dii atl kan ma kan so, ama Shishi gwe yil sut mal Nya wu kan ma kaami, tan yisan ilgwe Nya balanni ten koo lu wu.

¹³ Ilgwe ma nikii ma hwiti go, ma nama dlamti na

botlkan ga mbalan so, ma nama dlamti nak gwe Shishi ga Nya mbokinii ang dani wu. Ma nima dlamti majwe Shishi ga Nya nama kopti na si[‡] wu gem gwe ni ka Shishi ga Nyami wu.

¹⁴ Malgwe ba Shishi ga Nya nama kopti nati sogo ta kan ilgwe yil tet mal Shishi ga Nya wu so, nak de malti wo kadlan kawu, a bata yis gaami so nak de tumal Shishi ga Nyami kan a mbalan yis gaami wu.

¹⁵ Malgwe Shishi ga Nya nama kopti na ti go, ata cingal mas wul, ama ti wo ba malgon a cingal ti so.

¹⁶ <<Wok yis daamti ga Bagaa wo,

de hal ta mbokit ang ten ilgon wu?>>[§]

Ama daamti ganan wo ga Almasihu wu kan.

3

Yelan jini zhel ji Nya

¹ Yilkeni jini, ba gabekii nak majwe Shishi ga Nya nama kopti na si wu so, ama nak naa mbalan ji dii atli, nak mil lali ka kopti ga Yesu.

² A balkii ze nii ba de ndali shin so, nak de kaa bo mbuk ngukti sowu. Nak niige mago ka bo mbuki so.

³ Nak naa mbalan ji dii atl kan kaa yima damti, nak de kaa yima dakalti, akaa yima dlakti gaba ka dlo gwakan wu. Nak niige mago palti wul gwakan wo ga dli ka yi.

[†] 2:9 2:9 Yen Ish 64:4. [‡] 2:13 2:13 Sogo de, Mbokti ang ten gaba gem ga Shishi ga Nya nama kopti [§] 2:16 2:16 Yen Ish 40:13.

Kaa yima paḷti wul naḵ maṇ dii atli.

⁴ Kume gon wule, <<Ami wo ga Bulus kaṇ,>> A gon wule, <<Ami wo ga Apolos,>> go ndakce kaṇ kaa yi suk na maṇ dii atli sa?

⁵ Ta ngemkii, wok de Apolos wo? A wok de Bulus wo? Zhel ji Nya kaṇ jwe kaa ngaskii ten Yesu tumalsi, ko gwik-gwi ta paḷ wul kangwe Nya baḷti taṣ paḷi wu.

⁶ Amik baḵ wudaḷi, yek Apolos baḷ ze, ama Nya ka laki yek nali.

⁷ Na nu kaṇ, na maḷgwe baḵ wudaḷi wu, na maḷgwe baḷ ze wu, ko gon ni ten bi ilgon so se Nya na ngusi ti de ta laki yek nal wu.

⁸ Na maḷgwe baḵ wudaḷi wu, na maḷgwe baḷ ze wu, mas jwasan wo wul denam ka ni ka mbadl gwasan. A ko gwik-gwi Nya a batlti ndakce na kangwe ta paḷ wul wu.

⁹ Mi wo yelan ten paḷti wul ga Nya kaṇ. A kii wo zhin ga Nya kaṇ, a bii gwe Nya kin wu kaṇ.

¹⁰ Naḵ gwe Nya balan manti wu, a lak zhila kinti biimi naḵ maṇ manti kinti bii i'e, a maḷgon nama mbaḷti kinti dani. Ama mas maḷgwe a kin biimi go taṣ pi dem-dem na kangwe ta kin biimi wu.

¹¹ Maḷgon a po man lakti zobsi zhila biimi gon ban na gwe a lak wu so, gwe Yesu Almasihu kaḍe zhile wu.

¹² Kume maḷgon kin ten zhila bii gwisi na zinariya sogo na hwol muni, sogo

mbuni sunkan sogo na yencin sogo na koo me, sogo na mammo.

¹³ Ilgwe ta paḷi wu a yil debaḷ, naḵ de gas gwe a yil ten cilti wu ni tet wu. Nya a cingal paḷti wul ga mas mbalan na wutu a wuti ka cingal paḷti wul ga maḷi.

¹⁴ Kume kinti gwe ta kin ten zhila biimi wu kwel ka sowu, maḷgwe kin wu a mbi batlti gwas.

¹⁵ Ama kume kinti biimi kwel kawu, maḷi a sa ang kooni, ti gaa gwas wo ta mbi kisti ama naḵ maḷgwe kobi tu ka wutu wu.

¹⁶ Kaa yisi de kii wo bii ga Nya kaṣa? A Shishi ga Nya nama danti ka kii sa?

¹⁷ Mas maḷgwe lil bii ga Nya kago, Nya a lilti ka, naḵ de bii ga Nya wo daskan ni gibi sowu, a kik de bii gwisi.

¹⁸ Baḵ shelan gaa gwakan so, mas maḷgwe dam gwa we ta botl naḵ ninge wu, taṣ palli gaa gwas de kaḍlan taṣ dan de maṇ botlkan da.

¹⁹ Ilgwe mbalan ji dii atli yeni de botlkan go, mal Nya wo de kaḍlan kaṇ ni. Naḵ gwe ni ga lishi ka gaḃa ga Nya wu, <<Nya dop maṇ botlkan ka botlkan gwasan.>>*

²⁰ Ni ga lishi ka gaḃa ga Nya de, <<Bagaa yisi de daamti ga maṇ botlkan wo ni ten bi ilgon so.>>†

²¹ Yek laki ba maḷgon bo ngetl ten ilgwe maḷgon a paḷi wu so, mas wul wo gwakan kaṇ.

* 3:19 3:19 Yen Ayu 5:13. † 3:20 3:20 Yen Zab 94:11.

²² Ko ta Bulus, ko ta Apolos, ko ta Kepas,[‡] ko ta dii atli, ko ta mbadli, ko ta mashkan, ko ta ilgwe nama pat nin wu, ko ta ilgwe a pi a cina wu, mas gwakan kan.

²³ A kii wo ga Almasihu kan, a Almasihu wo ga Nya.

4

Mil shinti ji botli ji Almasihu

¹ Kamanni de zhel ji Almasihu majwe Nya bāsi gem gwas gwe ni ga hwudali wu.

² Ngetli kan ta majwe sa bāsi zat ilgon wu pal gem.

³ Ami wo hwotan so kume kii, sogo majon kis gaba tenan wu. Ami mago a cingal gaa gi so.

⁴ Ami wo a yis byas wul gwe a pali wu so, ama ba de we nakkan a pal byas wul so so, Nya ka cingalanni.

⁵ Ten nak gwisi kan bak cingalan malgon a ba cin cingalti bo tul so so. Batan cin gwe Bagaa a tul wu, ta yilli ilgwe ni ga hwudali ka ka damshal wu, suk ilgwe ni ka mbadl ga mbalan wu mas. Ten cin gwisi kan mbalan a mbi tasti mal Nya.

⁶ Yilkeni jini, a cingalikii gaba ten Apolos suk ami ta hwikii gaba jwisi, tak yisan gaa ga gaba gwe wule, <<Bak dakcan ilgwe ni ga lishi wu so.>> Yek laki ba malgon kan de man lishti gwas man ga malgon so.

⁷ Wok hwik de ka man malgon wo? Yek nik dade ba

Nya ka balki so ye. A Kume Nya ka balki wu, yek laki yek ka nama bot ngetli wule balti kan sa balki so ye?

⁸ To kaa mbi mas ilgwe kaa lami wu wi. Kaa bal de man wul ang, akaa bal nak guu, a mi wo bama ni ten bi ilgon so. Guu ga gem kani de kii wu, ma daman wi de guumi sukkii.

⁹ Yenti gi wo mi mil shinti ji botli ji Almasihu mik ni kaali ten mas wul, nak majwe sa kis gaba de tas tlosi ka ka dlo ga mbalan wu. Ma pal de majwe mbalan ji dii atli, suk mil shinti ji Nya suk mas majwe mbalan zinii gwel wu.

¹⁰ Mi wo ma pal de kadlan ka Almasihu ki wo yek ka pal de man botlkan ka Almasihu. Mi wo ma ndal so ama ki wo ka ndali. Ka mbi nalti wi, ama mi wo malgon nallani so.

¹¹ Nak nin mago kuzan suk kalkaze nama tlot ganan, a ba hwa tutul gwe ma lak wu nini da so, mbalan nama bot ganan, lubiii mago nini da so.

¹² Ama ngo wul na gaa ganan. Mbalan palini bi wu, ama ngemisi hwa wul ga Nya. A kume sa cini dlel ngapcan wu, ama dlo mbadli.

¹³ Sa byalni wu, ama hwisi hwa gaba, mas na nu mas mbalan ten dii atl nama mbulti ganan, sa pallani nak bi zukdi ten dii atli. Ilgwe sa nama paliti wuggu.

¹⁴ A lishikii gaba ge ba de ta

[‡] 3:22 3:22 Ti kan asa mbet Biturus

nsha cikii so, ama ta matlkii naₖ gwe a aba matl mil jwas jwe ta lamsi wu.

¹⁵ Ko ta mañ lishti jwakan ka Almasihu wonti yek sa la zabal de kutl, aba nikii da wonti so. Amik dan de aba gwakan ka Yesu Almasihu wi, naₖ de a tullikii ga₆a mañ tamti wu.

¹⁶ naₖ de nuk ni wu, a nama ngemti gwakan tak pa₆an ilgwe ka yenan ten pa₆ti wu.

¹⁷ Yek laki de yek a shin Timoti malkii, yen gi kan gwe a lamti wu. Ti wo mañ pa₆ gem kan ten kopti ga Bagaa. Ta daamikii ilgwe a nama pa₆ti ka kopti ga Yesu Almasihu wu, naₖ kangwe de a mboki ang mas motgaa ga mañ kopti ko ako.

¹⁸ Jon jwakan ba yeni go ba po tul malkii so, yek laki yek sa nama nalti gaa.

¹⁹ Ba tul malkii njet de kume Nya lami wu. Apaa a bodla₆ ilgwe mañ nalti gaa ju nama dlamti wu suk ndalti gwe sa dlam ga₆a jwisi na nali wu.

²⁰ naₖ de Nya de guu wo ten manti ga₆a kan ni sowu, ama ka ndalti ga Nya kan ni.

²¹ Botlan gon ta tul malkii na tlemndi ya? ko ta tul na ga₆a mañ mulla₆ mbadli ka lamti?

5

Mbolan mañ pa₆ pa₆an

¹ Sa hwi de jon jwakan nama pa₆ suk madli jwe ba gwasan ka sowu, gwe hal

malgon pi suk kili ga aba gwasi, majwe ba₆a yis Nya so mago sa pa₆i so.

² Ama yek kaa nama bot ngetl de kaa mbuki wi! Yek ba mbadl lili kii yek kaa yilli mañ pa₆ti wudali gwisi daka dlo gwakan ka sa?

³ Ko de a ni sukkii ka dli sowu, ama mbadl gi ni sukkii. Ka shin ga Bagaa Yesu hal a nol malgwe pa₆i naₖ gwisi wu wi, naₖ wule a nan kali.

⁴ Kume ka mogaa ka shin ga Yesu Bagaa wu, a mbadl gi ni sukkii, a ndalti ga Yesu Bagaa ni da

⁵ Taki mallu Shedañ, ta pa₆ti byas wul ka dli* ga mali mashi, apaa shishi ga mali mbi kisti ten cin ga Bagaa.

⁶ Bot ngetl gwakan wo ten koo lu kan. Ka yisi de yist wo njet kan asa la₆ski ka guda₆ barede a ngashi mas sa?

⁷ Yillañ gus yis ka tak pa₆an de pyal guda₆ barede gwe ba yis ni gibi sowu, naₖ gwe kaa kul ni wu. Naₖ de sa mbosh yen bagalla motgaa dakciti wi, tik de Almasihu.

⁸ Naₖ de nu kawu, ma pa₆an motgaa dakcitisi bana gus yis so, yis ga ngalci suk yokiti. Ama pa₆an motgaami na barede gwe ba yis ni gibi sowu, gwe sa pa₆i na hwa mbadli suk na gem wu.

⁹ A lishikii ten ga cina de, ba₆ cugaa suk mañ pa₆ pa₆an so,

¹⁰ a nima dlamti ga₆a gan, ba de suk mañ pa₆ pa₆an, suk

* 5:5 5:5 Sogoga dli ga mali, sogo kangwe dlisi

man lamti mot wul nal, suk muka_l suk man waal ji dii at_l gan ka so. Kume na si kawu, se ko tak zakan dii at_li.

¹¹ Ama a nikii ma lishti de bak cugaa suk malgwe ata mbe gaa gwas de man kopti, ama ata pi palan, ata lam mot wul wonti, ata pal waali, ata sheli lal mbalan gaa, ata tla duki, sogo ata te mbalan gazi, ata dlam byas gaba ten mbalan, ngukti wul mago bak ngukan suk wunda_l ga mallu so.

¹² Yek de ze gi na kisti gaba majwe basa bo ni de man kopti so wu ye? Ase majwe sani ka motgaa kopti ju kan kaa kisi gaba so nwa?

¹³ Nya ka kisi gaba majwe basa bo ni de man kopti sowu. <<Mbolan byas malgwe ni ka kii wu ka.>>[†]

6

Bak tala yilkeni man kopti dlaboo so

¹ Kume ilgon te ka dlo ga malgon suk yilka gwas man kopti go bata tale mal mbalan ji Nya sa? A mal majwe ba man kopti ka sowu kan tale a?

² Kaa yisi de mbalan ji Nya ka kisi gaba man dii at_l sa? Nak de kik ka kisi gaba man dii at_l go, ba ka man kisti gaba ten nak mil wul jwisi sa?

³ Kaa yisi de mik ka kisi gaba mil shinti ji Nya sa? Nak de mik ka kisi gaba mil

shinti ji Nya wu, yek ka laki a wul ji dii at_li kamanni gaa ye?

⁴ Nak de nu kawu kume wunda_l gaba jwisi te dlo gwakan wu, botlan majwe a dan de man kisti gaba wu ko basa ni ten bi ilgon so.*

⁵ A hwikii nu kan ta nsha cikii da, bohwe malgon man botlkan ka kii gwe a man kisti gaba ka dlo ga yilkeni man kopti kume de ilgon te ka dlo gwasan wu nikii da sa?

⁶ Ama yek a man kopti tala yilka gwas man kopti ka lu kisti gaba mal majwe ba man kopti ka sowu.

⁷ Nak de akaa tala yilkeni mal majwe ba man kopti ka so tas kisi gaba go, yek de ndat gwakan. Yek laki baka dlo mbadl na ilgwe sa palik wu so ye? Dlant_i suk yilkeni mago wul nsha kan. Ka dlo mbadl na byas ilgwe yilka gwa palik wu, a manikii. Yek laki de baka zaki ta yilkeni palikii byas wul so ye? Yek laki de baka zaki tas tekii gazi so ye?

⁸ Ama yek kii na gaa gwakan mago kaa pali byas wul yilkeni a kaa te man kopti gazi.

⁹ Ka yisi de Nya de guu wo ga man ngalci ka so sa? Ba malgon shelki so, na man pat palan, na man waali, na majwe asa mul suk yilkeni ten tantu gwe ba mbun sowu. Na maani man

[†] 5:13 5:13 Yen K. M. 17:7; K. M. 19:1; K. M. 21:21; K. M. 22:21; K. M. 24:7. * 6:4

6:4 Sogo ka botl man kisti gaba ka mbalan jwe mani ka motgaa man kopti sa

ngot modli, na maani mañ pať suk maani sogo modli mañ pať suk modli,

¹⁰ na mukal, na mañ lamti wul ga mbalan, na mañ tlak đuki, na mañ hwit byas gaba mbalan, na majwe asa te gazi mbalan wu, mas jwasan sa mbi Nya de guu so

¹¹ Nu kan jon jwakan ni tek wu, ama yek sa polkii ka, yek sa pallakii de mañ cilti, yek sa po pallakii de mañ lashi byas wul ka shin ga Yesu Almasihu tumal Shishi ga Nya.

Gaba ten mañ pať palan

¹² <<Sa zakanni tan palan mas wul, ama ba mas wul ka ni hwabi malan so. Ba man palťi mas wul, ama ba dan de zhel ga ilgon so.>>

¹³ Ama majon a wule, <<Sa pal shin de ga tuki, a tuk wo sa pali de ga shin,>> Ama Nya a lilsa ka mas. Sa pal dli go ba de ta mbalan pi palan na nali ka so, sa pal dlisi kan ten de ga Bagaa, ten nak gwisi kan dli gwa wo ga Bagaa kan.

¹⁴ Nak gwe ndalti ga Nya tlil Bagaa kaal da mashkan gwasi yek ta pal kaami wu, nu kan Bagaami a tlilanni ka ndalti gwas pak.

¹⁵ Kaa yisi de dli ga mas mañ kopti wo kat dli ga Almasihu ka sa? Mbun de tan kaman dli ga Almasihu a mwe suk kili mañ kopti maani ya? Ko njaa!

¹⁶ Kaa yisi de mas malgwe moo dli gwas suk kili mañ kopti maani go, dli gwas bal

denam sukti sa? Nak gwe gaba ga Nya dlam wu de, <<Mbalan de lobi, sa pal de dli denam.>>[†]

¹⁷ Ama mas malgwe mo gaa suk Bagaa go, ta pal denam sukti wi ka shishi gwasi.

¹⁸ Abi pať palan, mas byas wul jwe mbalan pali go, tan dli gwas so, ama malgwe pi palan go, ta te dli gwas gazi.

¹⁹ Kaa yisi de dli gwakan wo boo ga Shishi ga Nya gwe ni ka kii wu ka sa? Gwe Nya balkii wu. Kaa po yi de ga gaa gwakan so.

²⁰ Nya wulkii wi. Nak de nuk ni wu, nallan Nya na dli gwakan.

7

Kumti gazi ten hapti

¹ Ten bi wul jwe ka lishi wu, mbun de ta mbalan pal hapti so.*

² Ama nak de pať palan nal ka dlo gwakan wu, ta mas maani suk modli pal hapti.

³ Ta kos pali ilgwe ni ngetli de tas pali kili gwas wu, a kili mago tas pal ilgwe ni ngetli de tas pali kos gwas wu.

⁴ Dli ga kilisi wo gwas ka so, ga kosi kan, a dli kosi wo gwas ka so, ga kilisi ka pak.

⁵ Bak nge ten dli jwakan yilkeni so, se ko na lamti gwakan ga nak njet danti tak ngeman Nya da, apaa ka palli mot gwakan, ba guu mazhe cingalkii so da, nak de bakaa

[†] 6:16 6:16 Yen L. Z. 2:24.

* 7:1 7:1 Sogo <<Mbun de ba mbalan bo pi suk modli so.>>

man dlot mbadl na laṣhi mot gwakan sowu.

⁶ Amik ni kii ma hwit gaḃa ge, Nya ka wule ta hwikii so.

⁷ Lamti gi kani wu, a mbalan mas ni nak ami. Ama ko wokko na manti gwe Nya balṭi wu. Ta bal manti palṭi ilgan malgon, zobsi malgon wo yek ta balṭi manti palṭi ili gon.

⁸ Yenti gi wo mbun de ta majwe bo pal hapti sowu suk modli jwe maani jwasan mash wu dam ba hapti so, taṣ dan nak ami.

⁹ Sa pal hapti go a mani si, da gwe ta lamti modli sogo lamti maani man ngetl gwasan wu.

¹⁰ Majwe pal hapti wu, han ta hwikii mbaṭ ge, amik dlam so, Bagaa ka dlam de, <<Ba kili huul suk kos gwas so.>>

¹¹ Ama kume kili a hul suk kos gwas wu, baṣ po hap malgon so, seko taṣ pal mal kos gwasi. Koosi mago baṣ hul suk kili gwas so.

¹² Gaḃa gwe ba hwi naa mbalan go yek de, ko de amik dlam, Bagaa ka dlam sowu, yek de kume kili ni man kopti da, a kili si wo ba man kopti ka so, ata lam danti suk kos gwas wu, baṣ hul sukṭi so.

¹³ A kume kilisi kaḃe man koptisi a koosi wo ba man kopti ka sowu, ata lam danti suk kilisi wu, ba kilisi hul sukṭi so.

¹⁴ A dlam nu nak de kosi de ba man kopti ka sogo sa polti kawī tumal danti suk kili gwasi. Nu kan, kili gwe ba man kopti ka sowu, sa polti kawī tumal danti gwas suk

kos gwas de man kopti wu. Nuk kani sogo mil jwasan ani ga poli so, ama yek gu ningo sa polsi kawī.

¹⁵ Ama kume malgwe ba man kopti ka so ka lam zakti ga man koptisi wu, taṣ hwuli. Kume pi nu wu, man koptisi pal byas wul so, nak de Nya mbeni tan daman na tami mbadl suk mas mbalan wu.

¹⁶ Ki kili man kopti wu ka yisi ya, a de kik ka pal tantu kisti ga kos gwa wu? Ki kos wu ka yisi ya, a de kik ka pal tantu kisti ga kili gwa wu?

Wundal danti gwe Nya lami wu

¹⁷ Han ta ko wokko pal wundal danti gwe Nya balṭi de taṣ daman wu suk kangwe Nya mbet de taṣ pali wu. Mbaṭ gwe a bal mas man kopti wuggu.

¹⁸ Malgwe sa salṭi paa yek Nya mbet go, baṣ ngwe de taṣ dam ba salṭi so. A malgwe Nya mbeti a baṣa bo salṭi sogo, baṣ ngwe de taṣ salṭi so.

¹⁹ Na salṭi na laṣhi salṭi, ko gon ni ten bi ilgon so. Ilgwe mani go yek de kopti mbaṭ ga Nya.

²⁰ Han ta mas jwakan dam nak gwe kaa ni de Nya mbekii wu.

²¹ Zhel kaḃe kii de Nya mbekii gwa? ba hwotkii so, a kume ka batl gaa gwakan wu, bak nge so.

²² Nu kan kume Nya mbe mbalan ata ni de zhel go, mal Bagaa wo sa batlṭi wi. A malgwe Nya mbeti a bata ni de zhel sogo ta dan de zhel ga Almasihu wi.

23 Almasihu wulkii na bal batlti wi, Na nu kan bak daman de zhel ga mbalan so.

24 Yilkeni jini, kangwe de paa Nya mbekii wu, daman suk Nya nu.

25 Ten mil modli jwe basa bo pal hapti sowu, Bagaa hwi ilgon tensi so ama ba dlam ilgwe a yeni de mbun wu nak de kaa yisi de ami wo man palti gem kan tumal yenti gonti ga Bagaa wu.

26 A yeni go mbun de tak daman nak gwe ka ni wu nak de mbalan bal ka bomti wu. wul jwisi nama pat nu wu.

27 A kume ka pal hapti wu, bak batlan ka so. Kume ka bo pal hapti sowu, ngo hapti so.

28 Kume ka pal hapti wu, ka pal byas wul so. Kume yen kili pal hapti wu, ta pal byas wul so. Ama majwe pal hapti go sa tla bomti nal na ngipti lubiii, yek laki yek a lami de ta yillakii daka bomti gwisi ka.

29 Yilkeni, ilgwe a nama dlamti go yek de, multi gwe sa zi go bal njaa. Kan ase majwe pal hapti wu, tas dan nak wule sa bo palan hapti so.

30 Majwe nama duu tuk wu tas dan nak wule sa nanma duu tuk so, majwe nama hwol tuk wu tas dan wule sa nanma hwol tuk so, majwe wul wul wu tas dan wule wuli wo gwasan ka so

31 Majwe nama palti wul na wul ga dii atl go bas zi mbadl dani so, nak de a paki wu.

32 A lami de tak gulsalan gaa gwakan so. Malgwe bo pal hapti sogo, wul ga Bagaa ka hwotti i'e.

33 Ama malgwe pal hapti wugo, daamti gwas wo ten wul ga dii atl kan ni, kangwe ta muli mbadl kili gwas wu.

34 Mbadl gwas wo ga caali kan ni. Nu kan, kili gwe ba kos nidda sowu, suk yen kili gwe bata bo pal hapti sowu, a wul ga Bagaa hwotti i'e tas dan zoki ka Shishi. Kili gwe pal hapti go a wul ga dii atl hwotti tas pali kos gwas ilgwe ta lami wu.

35 A nikii ma dlamti nu ta mbunikii. Ba de we ta pallakii dokko ka so, ama tak ngusi atl Nya ba ilgon gulsalkii so.

36 Kume malgon ndal yen kili de ta hapti, ama yek ta yeni go ta palit ilgwe de ba yek sowu a ta ba koli ka, ama mas nu ta lami de tas hapti wu. Tas hapti, ta pal byas wul so.

37 Ama malgwe zi ka mbadl de ta hap yen kilisi so, a ba malgon mbuki tas zit ngetl sowu, ti mago ta pal hwa wul de ta hap yen kilisi sowu.

38 Malgwe hap yen kilisi gwe ta ndalti wu pal hwa wul, ama malgwe hapti sowu pal hwa wul mani.†

39 Kili a hul suk kos gwas so kume ba kosi bo mash sowu. Ama kosi mash wu, ta man hapti ga mas malgwe ta lami wu, ama ngetl kan ta malgwe

† 7:38 7:38 Sogo 36Malgwe dam gwa we ta nama kulati na yen gwas gwe ba koli wu, sowu

ta hapti wu ni de maṇ kopti ga Bagaa Yesu.

⁴⁰ Ka yenti gi wo, ta pal hapti sogo ta kum tamti mani, ka yenti gi wo Shishi ga Nya.

8

Ilga nguki gwe sa taki gunki wu

¹ Ningo ten bi ilga nguki gwe sa taki gunki wu, mas jinan ma yisan wul wi, ko de yistisi wo a lak mbalan ten nalti gaa, ama lamti yilkeni wo a laki a mbalan zi-ang mas mbalan.

² Maḡwe kan de ta yis ilgon go, ta bo yisi nak gwe mbun de tas yisi wu so.

³ Ama maḡwe lam Nya go, Nya yisti.

⁴ Ten bi ilga nguki gwe sa taki gunki go, ma yisi de gunki wo ta ni ten bi ilgon ten dii atl ge so. Maḡwe mbuki ta mbalan ngusit atl go de nam kan.

⁵ Ko de wul jwe a mbalan ngusisi atl wu ni da ten dii atli, sogo to dlo nya ka, nak de wul jwe a mbalan ngusisi atli suk baboo ni da wonti wu,

⁶ mas na nu, mi wo ma yisi de maḡwe mbuki de ta mbalan ngusit atl go denam kan, tik de Buka. Tik pal mas wul, ti kan ma nama danti gwasi. Bagaa mago denam kan, tik de Yesu Almasihu maḡwe tumalti kan mas wul pi wu. Mi mago ti kan ma nitma danti.

⁷ Ama mas mbalan ka yis gem gwisi so. Naa mbalan

wo sa ku na gunki ka lu waal wi. Hal ninge mago kume sa nguk wul jwisi wu, asa daman gwa we gwe sa taki gunki wu kan. Nak de mbadl gwasan kamisi nu sowu, sa ba yeni go sa pal ilgwe ba yek sowu.

⁸ Ilga nguki a talani njaa mal Nya so; kume ma ngukan sowu, mbali ni ilgon so, a kume ma nguk wu, mbali ni ilgon dani so.

⁹ Pan dem-dem na palti ilgwe sa zakkii de tak pali wu, bak lakan majwe ngasti gwasan ten Yesu bo ndal sowu ten ndat so.

¹⁰ Kume majwe ngasti gwasan ten Yesu bo ndal sowu yen ki ten ngukti ilga nguki gwe sa taki gunki ka lu waal wu, ki de ka yisi man si wu, a laki asa ngusi ngukti ilga nguki gwe sa taki gunkisi ka lu waal wu sa?

¹¹ Na nu kan yilka gwe ngasti gwas ten Yesu bo ndal sowu, gwe Yesu mash a gaa gwas go, yisti gwa a laki ata zak ngasti gwas ten Yesu sa?

¹² Kume ka pali byas wul yilka gwa nu hal yek bata man yisti dlo ga byas wul suk hwabi sowu, Yesu kan ka palit byas wul.

¹³ Yek laki kume ilgwe a nama ngukti wu a laki a yilka gi pal byas wul wu, ba po nguk tlu so ba lak laki a yilka gi nda.

9

Ilgwe mbun de ta yen shinti ga botli ga Yesu mbi wu

¹ A bo mbi gaa gi sa? A mi wo yen shinti ga botli ga Yesu kaşa? A yenan Yesu sa? Tumalan kan kaa dan de man kopti sa?

² Kume mal naa mbalan wo yen shinti ga botli ga Yesu kaşe ami sogo, ama kii wo kaa yisi de ami wo yen shinti botli ga Yesu kan, nak de danti gwakan de man kopti, mbok ang de ami wo yen shinti ga Yesu kawu.

³ Ilgwe ba hwi majwe nama kumti gazi de ko ami wo yenti shinti ga botli ga Yesu kaşe ami wuggu.

⁴ Ngetli kan tas balni ilga nguki suk ga tle sa?

⁵ Ma manan hapti kili man kopti nak gwe naa mil shinti ji botli ga Yesu suk yilkeni ji Yesu suk Kepas pali wu sa*?

⁶ Ko ami suk Barnabas na ngwenan kan nini ngetli tan ngo ilga nguki na gaa ganan?

⁷ Mañ hapti dlo gwik ka kan dibalti ilga nguki ga gaa gwas gwi? Wok ka bak zhin inabi a ba ta nguk yandi so wo? Wok ka pi kyo tunga tla a bata tla zeni gwasan so wo?

⁸ Ilgan de a dlam go, kaa ba yeni go daamti gi ga mbalan ka? Mbat gwe Nya bal Musa mago nu kan dlam sa?

⁹ Nu kan sa lishi ka mbat gwe Nya bal Musa wu, <<Bak kusi bi tla ka so kume ta nama bot alkama wu.>>† Kaa daman gwa we ten tla kan Nya nama gaba a?

¹⁰ Tenni kan sa lish gaba gwisi sa? Gem tenni kan

sa lishi. Na man gut zhin na man cokti alkama mas jwasan sa zi mbadl kan ten ilgwe sa mbi wu.

¹¹ Nak gwe ma bak gaba ga Nya ka mbadl gwakan nak kangwe asa bak gwe wunda ka zhin wu, byas wul ka kume ma mbi ilgon malki wu?

¹² Kume majon man palti nu wu, ma mbuki tan pali man gwasan wu. Mas na nugo, yek bama pal ilgwe ma mbuki de tan pali wu so.

Yek ma dlo mbadl na mas wul da gwe tan tulli ilgwe a dlalli gaba ga Nya wu ka.

¹³ Kaa yisi de majwe pal wul ka bii ngemti Nya go ilgwe a mbalan tulli kali wu kaşe ilga nguki gwasan sa? A majwe de asa taki wul Nya ka lu taktisi go a gibi kan asa mbi ilga nguki gwasan sa?

¹⁴ Nu kan Nya dlam de, <<Majwe dlam gaba man tamti go, tas mbi ilga nguki gwasan tumal dlamti gaba man tamti.>>

¹⁵ A bo taba wulti de tak palini nini wul jwisi so, nin mago ba de we nakkan a nikii ma lishti tak palini nini so. Mashkan manini da gwe tas le bi ka a ba ba man bot ngetl ten iljin de a dlam wu sowu.

¹⁶ Dlamti gaba man tamti a laki a bo ngetl de a mbuki so, nak de ngetli kan nini ta pali wu. Ba dan de wul cit gonti kume a dlam gaba man tamti sowu.

* 9:5 9:5 Ti kan asa po mbet, Biturus

† 9:9 9:9 Yen K. M. 25:4.

17 Kume lamti gi kani de a nama dlamti gaḃa maṇ tamti wu, ngetli kaṇ taṣ batlaṇni. Ama naḃ de ba lamti gi ka sowu, yek bal de ilga paḃi gini.

18 Yek na yek sa batlaṇ ye? Ilgwe sa batlaṇ na naḃi go yek de, kume a dlam gaḃa maṇ tamti wu, ta paḃi ten koo lu, ba wule taṣ baḃaṇ mas ilgwe ni ngetli de taṣ baḃaṇ wu so de a nama dlamti gaḃa maṇ tamti wu.

19 Ko de ami wo zhel ga maḃgon ka sowu, ama yek a paḃi gaa gi de zhel ga mas mbalaṇ ta dlaḃ mbalaṇ wonti tet mal Yesu na mas manti gini.

20 A pal mal maṇ Yehuda wu, a paḃi gaa gi naḃsi ta man taḃat gwasan tet mal Yesu. A kume a pal mal maṇ kopti mbaṭ gaḃa ga Musa wu, a paḃi gaa gi naḃ maṇ kopti mbaṭ ga Muse, (Ko de mbaṭi ni gaa sowu). A paḃi nu, ta man dlaḃti ga majwe nama kopti mbaṭi wu.

21 Kume a ni suk majwe maṇ Yehuda ka sowu, a paḃi gaa gi naḃ maḃgwe mbaṭ nit gaa sowu (Ba de we a kop mbaṭ ka so so, mbaṭ ga Almasihu kaṇ a nama kopti). Ta man dlaḃti ga majwe mbaṭ nisi gaa wu.

22 Kume a bal suk majwe ngaṣti gwasan ten Yesu bo ndaḃ sowu. A paḃi gaa gi naḃsi ta dlaḃsi tet da. A paḃi gaa gi de wul wonti mal mbalaṇ ta man dlaḃti gwasan tet da.

23 A paḃ mas wul jwisi ta

maḃlal gaḃa maṇ tamti, ta mbi hwa wul gini gwe ni ka dlamti gaḃa maṇ tamti wu.

24 Kaa yisi de majwe asa paḃ jetit tet yilkeni go, mbalaṇ de nam kaḃe maṇ tet gwasan mas asa batlti sa? Abanni taḃ mbi batlti.

25 Majwe asa jeti go, asa nol gaa gwasan i'e taṣ mbi batlti gwe a paki wu. Ama mi wo batlti gwe ma nama ngoti go gwe ba a paki sowu kaṇ.

26 Yek laki de apti gwe a nama paḃti go ten koo lu ka so, a dḃanti gi wo naḃ maṇ bot yetal ka so.

27 A nol dli gini yek a paḃi dḃisi de zhel gini. Ba Nya laḃaṇ ka so kume a pak dlamti gaḃa maṇ tamti wu.

10

Matlti ten ngusti atl gunki

1 Yilkeni jini, a lami de taḃ yisi de aba jinaṇ tet go mas jwasan sa ni gaṣ nyaze, yek sa kobi ka dlo bal dḃaḃka maṇ tḃaḃ me.

2 Yek sa paḃisi baptisma ka bondi suk ka bal zesi ka danti gwasan de maṇ kopti ga Musa.

3 Mas jwasan sa nguk ilga nguki ga Shishi wundaḃi denam.

4 Mas jwasan sa tḃa wul ga tḃe ga Shishi wundaḃi denam. Sa tḃa tet ka paa ga Shishi gwe ngusi kopti gwasan wu. Paa gwiṣi wo yek de Almasihu.

5 Ama mas na nu, yek ba Nya paḃ hwol tuk na wonti kaṣi so. Yek hwa gwasan cat daṇka me ka.

6 Wul jwisi pi taṇ yeni ni*
baṇ zaṇ mbadl ten byas wul
naḵ gwe sa paḷi wu so.

7 Baḵ ngusi atl gunki naḵ
gwe jon jwasan paḷi wu so.
Naḵ gwe ni ga lishi wu de,
<<Yek mbalami daṁ na zhila
yek sa nguk wul, yek sa tla,
yek sa tlinya yek sa dlali, naḵ
maṇ waali.>>†

8 Baṇ paṇ paḷan naḵ gwe
sa paḷi wu so, gwe laki yek
zangu de kutl de lop na
mekan kaṣi maṣh ten cin de
naṁ.

9 Baṇ cingalaṇ Nya naḵ
gwe jon jwasan paḷi wu so.
Yek laki yek wuci assi yek sa
mashi.

10 Baḵ nalamanni naḵ gwe
jon jwasan paḷi wu so hal yek
Yen Shinti ga Nya maṇ tloti
tlosi kawu.

11 Mas wul jwisi pi taṇ yeni
ni. Yek sa lishi taṣ daḷini kaṅ
da mi de ma naṇ ka pakti
multi wu.

12 Yek laki kume ka daman
gwa we ka dlal ndali wu, pi
dem-dem.

13 Kangwe sa cingalkii wu
mas, yisi de sa cingal majon
nu wi pak. Naḵ de Nya
wo maṇ paḷti gem kaṇ, ta
zak cingalti gwe a man ngetl
gwakan wu a mbikii so.
Kume sa cingalkii wu, ta
palikii tantu gwe ka yil wu
akaṇ man dlalti.

*Ngukti ka gal ga Almasihu
suk ga gunki*

14 Yelan jini kii de a lamkii
wu, abi ngusti atl gunki.

15 Gaḃa gaṇ go maṇ
botlkan kaṇ a nisi ma hwiti,
bo daamanḵii ten ilgwe a
dlaṁ wu.

16 Mbuka hwa wul ga Nya
gwe a ma paḷan hwol tuk
na nali go yek laki yek ma
paḷan de naṁ ka hwulan ga
Yesu sa? Burodi gwe a ma
cali go, yek de maṇ lakti a
ma paḷan de naṁ ka dli ga
Almasihu sa?

17 Naḵ de bareḍi de naṁ
kawu, mi de maṇan wonti
go denaṁ kaṇ maṇanni, naḵ
de bareḍi denaṁ kaṇ ma
ngukan wu.

18 Bo yenan maṇ Yisiraila
la, majwe asa nguk ilgwe asa
mboshi Nya go, denaṁ kaṇ
saṇi ka ngukti ilgwe sa taki
Nyami wu sa?

19 Yek a lamikii dlamti a
de ye? De ilgwe asa mboshi
gunki go hwa wul laa? Ko de
gunki wo hwa wul kaṇ?

20 Ko njet, ilgwe a maṇ
waali mbosh wu kaṇ a nama
gaḃa dani. Maṇ waal wo
mazhe kaṇ asa mboshisi wul,
Nya kaṇ asa mboshit so. A
lami de ta ilgon mokii suk
mazhe so.

21 Kaa tla ka mbuka ga
Bagaa aka po tla ka mbuka
ga mazhe so. Ka nguk ten
tebur ga Almasihu aka po
nguk ten tebur ga mazhe so.

22 Ma namma lamti ta
dakaḷti ga Bagaa tli ya. Ma
ndaḷan manti ya?

*Paḷan mas wul ta mbalaṇ
baḷ nalti Nya*

* 10:6 10:6 Sogo wundaḷ jini ka lu ndati de 11 pak † 10:7 10:7 Yil 32:6.

23 Mbalan nama wulti de, <<Sa zakanni tan palan mas wul,>> ama ba mas wul ka mbunikii so. A sa nama wulti de, <<Sa zakanni tan palan mas wul.>> ama ba mas wul kaɗe man taimakat ga mbalan so.‡

24 Ba ilga gaa gwa na ngwe hwotki so, ama ta wul ji naa mbalan hwotki pak.

25 Ngukan mas tlu gwe asa wul ka ka lu motgaa wu, bak kuman gaz ga lu gwe yil tet wu so. Ba mbadl gwakan gushi ka ten lu gwe yil tet wu so

26 Nak gwe gaba ga Nya dlam wu, <<Dii atli na mas ilgwe ni gibi wu, ga Bagaa kan.>>§

27 Kume majwe ba man kopti ka sowu mbekii de tak ngukan wul a daasi kawu, ngukan mas ilgwe sa balkii wu bak kuman gazi so ba hwot mbadl gwakan so da.

28 Ama kume malgon wulkii de tlu gan go gunki kan sa mboshit wu, bak ngukan so, a gaa ga mali, a ki mago mbadl a tamik so*

29 Ba de kangwe ka daamkii dani wu so, ama kangwe mali a daamti wu. Gon a malgon wule, <<Yek ka laki a ilgwe mbadl gi lami wu dan de wul gaba mal malgon ye?>>

30 Kume a nguk wul a nima palti hwol tuk na Nya go, yek ka laki a malgon yenan na duu gwel ten ilgwe a nguki a

nama palti hwol tuk na Nya gwe?

31 Mas ilgwe kaa pali wu, ko ngukti ko tlati, palini mas ta Nya mbi nalti.

32 Bak lakan malgon tas pal byas wul so, ko ta man Yehuda, ko ta majwe ba man Yehuda ka sowu, ko ta motgaa ga man kopti ga Yesu.

33 Pali nak gwe a nama palti wu, a nama dlot gini ta pal ilgwe mas mbalan a kum tamti na mas ilgwe a nama palti wu. A pal wul a gaa gi na nge so, ama a gaa ga ta mbalan wonti mbi kisti da.

11

1 Palan ilgwe a pali wu nak gwe a pal ilgwe Almasihu pali wu.

Gaba ten yitlat gaa ga modli

2 A taskii nak de bakaa masanan ka mas ilgwe kaa nama palti sowu, kaa ngip ilgwe a mbokikii ang dani wu* nak gwe kaa kumi wu.

3 A lami de tak yisi de Almasihu kaɗe bacina ga mas maani, a maani kaɗe bacina ga modli. A Nya kaɗe bacina ga Almasihu.

4 Mas maani gwe ngem Nya, sogo ta dlam gaba ga Nya na gaa ga yitle ka go, ta mbul bacina gwasi.

5 Mas kili gwe ngem Nya, sogo ta dlam gaba Nya a bata yitla gaa gwas ka sogo, ta mbul bacina gwasi. Ndakce suk tas wutl gaami ka kan.

‡ 10:23 10:23 Yen 1Kor 6:2.

§ 10:26 10:26 Zab 6:1.

* 10:28 10:28 Ka lishti jwon wo de, Daamti kaɗe <<dii atl wo ga Nya kan na mas wul jwe ni gibi wu.>>

* 11:2 11:2 Sogo Kangwe asa pal wul wu

⁶ Kume kili mbalaṇ a yitla gaa gwas ka sowu, taṣ wutl ka. A kume wutlti ka sogo pashti ka cit nsha wu, taṣ yitle ka.

⁷ Ba maani wo mbun de taṣ yitla gaa gwas ka so, naḵ de maani wo ta mbok ang ten kangwe Nya ni suk nalti gwas wu. Ama modli wo ta mbok ang ten nalti ga maani.[†]

⁸ Maani wo tet ten kili mbalaṇ kaṇ ta yil so, ama modli wo tet ka ba maani kaṇ ta yili.

⁹ Sa pal maani a gaa ga modli so, ama sa pal modli a gaa ga maani.

¹⁰ Yek laki yek ni ngetli ta kili mbalaṇ yitla gaa gwas ka, taṣ mbok ang de ta ni atl da ba maani, naḵ de Mil Shinti ji Nya nama yenti wu.

¹¹ Mas na nu, ka kopti ga Bagaa wo, modli ni kak-kak suk maani so, a ba maani ni kak-kak suk modli so.

¹² Naḵ gwe de modli wo tet ten maani kaṇ ta yil wu, nu kaṇ, maani mago modli ka zaṭi. Ama mas wul wo sut mal Nya kaṇ yili.

¹³ Bo yeni na gaa gwakaṇ, mbun de ta kili mbalaṇ ngem Nya a gaa gwas ni ga buli ka lu motgaa ga maṇ kopti ya?

¹⁴ Ai palṭi ga ba maani mbokaṇ ang de wul nsha kaṇ taṣ zak maḍlaṇ gaa gwasi ta

tlali.

¹⁵ Ama kume maḍlaṇ gaa ga kili mbalaṇ tlal go nalti kaṇ a malti, naḵ de Nya palit maḍlami ta yitlet gaa kawu.

¹⁶ Kume maḷgon lam dlakti gaḃa ten gaḃa gwisi go, mi wo ma yis ilgon so ban na gwisi sowu, a motgaa ga maṇ kopti mago nu.

Dalti kaṇ ten nguḵti wul ga Bagaa Yesu

¹⁷ Ten iljin de ba hwikii go, ba taṣkii so, naḵ de motgaa gwakaṇ wo hwa motgaa ka sowu.

¹⁸ Ten ndat zhile wo a kumi de kume kaa mogaa wu, a ba bi gwakaṇ a ni de naṃ so, yek a ba kan naa gaḃa jon de gem.

¹⁹ Nuk ni, bi gwakaṇ a ni de naṃ so, ta mbalaṇ yis majwe nama kopti Nya na gem wu da.

²⁰ Kaa mogaa wugo, nguḵti wul ga Bagaa kaṇ akaa nguk so.

²¹ Kaa mogaa wi de kaa ba nguk wul go ko wokko ata nguk gwasi. Kuzan nama tlot ga mali gon a mali gon wo ta nguk wi hal ba tloti.

²² Lubii nikii da gwe kaa ngukii akaa tla a gibi sa? Ko motgaa ga maṇ kopti kaṇ kaa mbuli? Ko majwe ba ilgon nisi da sowu kaṇ kaa lami de ta nsha cisi? Yek kaa lami de ta hwikii ye, ni wu?

[†] 11:7 11:7 11:4-7 Sogo 4 Mas ba maani gwe ta ngem Nya sogo dlam ilgwe aya pi wu na tlal maḍlaṇ gaa go ta mbul gaa gwasi. 5A mas kili gwe ta ngem Nya sogo dlam ilgwe aya pi wu a baṭa yitla gaa gwas ka so go ta mbul gaa gwasi. Ta kak-kak suk modli jwe asa yil daka tantu jwasan kawu so. 6 Kume kili mbalaṇ yitla gaa gwas sogo, taṣ ni de kili gwe sa yisti na wutlti gaa wu, ama naḵ de de wul nsha kaṇ ta kili mbalaṇ wutl gaa kawu, taṣ zaki ta maḍlaṇ gaami te da. 7Ba maani mbun de taṣ zak tlal maḍlaṇ gaa so

Ta taškii ten ilgwe kaa nama paṭi gwa? Ko njaa, ba taškii so.

Ndat ngukti wul ga Bagaa

²³ Ilgwe a nikii ma hwiti go yek de, ten gas gwe sa baṭ bi ga Bagaa Yesu wu yek ta kan bareḍi.

²⁴ Ta paṭ hwoḷ tuk na Nya wugo, yek ta caali, yek ta wule, <<Gaṇ go dli gi kaṇ, gwe Nya baṭi ga kisti gwakaṇ wu. ngusi paṭi nu, taḱ daaman ninini da.>>

²⁵ Yek ta po paṭi nu da kaal da ngukti wul ga ka gasisi, yek ta kan mbuke, yek ta wule, <<Mbuka gaṇ go yek de ga pyal dlallaṭ gaba ga hwulan gini. Dlip kaa tla wugo akaa ngusi daamti gini.>>‡

²⁶ Dlip kume kaa nguk bareḍisi yek kaa tla ka mbuke wu, kaa nama gaba ten bi maškaṇ ga Bagaa se gas gwe ta paṭi sut wu.

²⁷ Yek laki, mas maḷgwe nguk bareḍisi yek ta tla ka mbuka ga Bagaa ba kangwe mbun de taṣ paṭi wu sogo, ta paṭi byas wul dli ga Bagaa suk hwulan gwas wi.

²⁸ Ta mbalaṇ daamti paa apaa ta nguk bareḍisi ata tla ka mbuke.

²⁹ Mas maḷgwe nguk bareḍisi yek ta tla ka mbuke a baṭa yis daṃti ga dli Bagaa, ngukti suk tlatisi de ta paṭi go ta nima tullat nolti gaa gwasi.

³⁰ Yek laki yek ba mbalaṇ wonti ka kii ndaḷ so, a jon wo

cwo nama cit gwasan, a jon wo yek sa maṣhi.

³¹ Ama kume ma nolaṇ gaa gaṇaṇ paa go, Nya a nolaṇni so.

³² A kume Bagaa ka nolaṇni wu, ta nolaṇni baṣ nolaṇni suk naa mbalaṇ ji dii atl so.

³³ Yek laki yek a nikii ma hwiti de, kume kaa mogaa wi de taḱ ngukaṇ ilga nguki ga Bagaa go, baṭaṇ yilkeni.

³⁴ Maḷgwe kuzan nama tlot gwas go, taṣ nguk wul gwas a lubii, ba motgaa gwakaṇ laki a Nya nolalii so.

Naa wul jwe yi kaal go, a tul wugo ba hwikii ilgwe kaa paṭi wu.

12

Manti paṭi wul gwe a Shishi Ga Nya maṇ Cilti baṭi wu

¹ Yilkeni jini, a lami de taḱ daṃaṇ na lashi yisti ten baṭi baṭi jwe a Shishi ga Nya baṭi wu so.

² Kaa yisi de, de baḱaa bo ni de maṇ kopti sogo, sa ngusi gillaṭ gwakaṇ yek kaa kop gunki de baṣa nwusi sowu.

³ Ten naḱ gwisi kaṇ a lami de taḱ yisi de, ba maḷgwe a maṇ wulti de sa paṭi bi gaa Yesu tumal Shishi ga Nya wu. Aba maḷgon a maṇ wulti de <<Yesu wo Bagaa,>> kan se maḷgwe Shishi ga Nya kobi naṭi wu.

⁴ Wul jwe a Shishi ga Nya baṭi wu wonti ama Shishi ga Nya wo de naṃ kaṇ.

‡ 11:25 11:25 Yen Yil 24:6-8; Irm 31:31-34.

5 Tantu gwe a mbalaṇ paḷi wul Nya wu wonti, ama Nya de naṁ kaṇ asa paḷit wuli.

6 Paḷti wul ni da wonti, ama Bagaa kaḍe maṇ lakti a mbalaṇ man paḷti.

7 Nya baḷ manti paḷti wul mas mbalaṇ taṣ mbok ang de Shishi ga Nyami ni kaṭi, ta ko wokko mbi hwa wul a gibi.

8 Maḷi gon wo ta baḷti manti gaḃa kangwe ta gaḃa na botlkaṇ yisti wul tumal Shishi ga Nya wu. Maḷi gon wo yek ta mbi manti gaḃa gwe yisti ni gibi nal wu tumal Shishi ga Nya.

9 Gon wo yek ta baḷti ndaḷti ngaṣti ten Nya baṇa banti so tumal Shishi ga Nyami. A gon wo yek ta baḷti manti ndokti mbalaṇ tumal Shishi ga Nyami.

10 Maḷi gon wo yek ta baḷti manti paḷti ilgwe a ci banti mbalaṇ wu, gon wo yek ta baḷti manti dlaṁti ilgwe Nya hwit de taṣ dlaṁ wu. Maḷi gon wo yek ta baḷti yisti kangwe ta hul dlo ga Shishi ga Nya suk gwe ba shishi ga Nya ka sowu. Gon wo yek ta baḷti manti gaḃa na bi wonti,* gon wo yek ta baḷti manti ballaṭ gaḃa gwe sa dlaṁti na zobsi bi wu.†

11 Mas jwisi wo Shishi ga Nyami kaḍe maṇ baḷti na ngusi. Ata baḷ ko wokko kangwe ta lami wu.

12 Naḱ gwe dli ga mbalaṇ wo denaṁ kawu. Ko de kaṭ dlisi wonti wu ama dlisi wo denaṁ kaṇ ni. Nu kaṇ dli ga Almasihu ni pak.

13 Mas jinaṇ sa paḷini baptisma tumal‡ Shishi ga Nya denaṁ ka dli denaṁ, na maṇ Yehuda, na majwe ba maṇ Yehuda ka sowu, na zhel, na majwe ba zhel ka sowu, yek mas jinaṇ ma tla ka Shishi de naṁ.

14 Dli ga mbalaṇ wo kaṭi wonti ka mo, kaṭi denaṁ ka so.

15 Kume asaṇ wule, <<Ami wo ang ka so, kaṭ dlisi kaḍe ami so.>> A laki a ba asaṇ ani de kaṭ dlisi sa?

16 A Kume kaṅ wule, <<Naḱ de ami wo gwel ka sowu, kaṭ dlisi kaḍe ami so.>> A laki a ba kaṅ ani de kaṭ dlisi sa?

17 Kume mas dli wo gwel kani go, da nii kaṇ maḷi a kum gaḃa gwi? A kume mas dlisi wo kaṅ ka go, da nii kaṇ maḷi a kum wusaṇ gwi?

18 Ama yek Nya zi kaṭ dlisi ko gwik-gwi ka lu gwe ta lami wu.

19 Kume kaṭi denaṁ ka go, dlisi naṇ ko?

20 Naḱ kangwe ni wu, kaṭ dlisi wo wonti kaṇ ama dlisi wo denaṁ kaṇ ni.

21 Gwel a wul ang de, <<Yek ba paḷi naḱi ye so!>> A ba asaṇ a wul gaa de, <<Yek ba paḷi naḱi ye so!>>

22 Nuk ni so, kaṭ dli gwe ma yeni de ni ten bi ilgon sowu, ni hwaḃi i'e mal dlisi.

Dli denaṁ na kaṭi wonti

* 12:10 12:10 Sogobi jwe ba gwas ka sowu, nuk ni ka ndati de 28 pak † 12:10

12:10 Sogobi jwe ba gwas ka sowu, nuk ni ka ndati de 28 pak ‡ 12:13 12:13 Sogona, sogo ka

23 Kaṭ dli gwe ma yeni de nal sowu, yek kaṇ ama ngalami ni. A kaṭ dli gwe mbun de taṇ yilli deḃaḃ sogo, yek kaṇ a ma hwudali ka.

24 Ama kaṭ dli gwe taṇ yeni go ba de se ma paḃisi ilgon so. Nya paḃi naḃ gwisi yek ta paḃi kaṭ dli si jwe taṇ yeni sowu, de maṇ nalti,

25 ba laṣhi motgaa ni ka dli si so da, se ko ta kaṭ dli si zi-ang yilkeni.

26 Kume kaṭ dli deṇaṁ kum cwo wu, a mas dli si kum ciciṭi. A kume sa taṣ deṇaṁ wu, a mas dli si paḃ hwol tuki.

27 Kii wo dli ga Almasihu kaṇ, a ko wokko kaṭ dli si gon gwas kaṇ.

28 Ka lu motgaa ga maṇ kopti wo, yek Nya botl mil shinti jwasi. Na lop wo yek ta botl jon de maṇ dlamti gaḃa ga Nya. Na mekan wo yek ta botl jon de maṇ mbokti ang ten gaḃa ga Nya. Jon wo taṣ paḃ wul cit banti. Jon wo taṣ ndok mbalaṇ. Jon wo taṣ zi-ang mbalaṇ. Jon wo taṣ dan de bacina. Jon wo taṣ man gaḃa na zobsi bi kak-kak.

29 Mas jwasan kaḃe mil shinti ji botli ya? Ko mas kaḃe mil shinti dlamti gaḃa ga Nya? Mas kaḃe maṇ mbokti ang ten gaḃa ga Nya ma? Mas kaḃe maṇ paḃti wul cit banti ya?

30 Mas jwasan kaḃe man ndokti mbalaṇ ma? mas jwasan ka maṇ gaḃa na zobsi bi ya?§ Mas jwasan ka man

balat zobsi bi gabe ya?

31 Laman baḃti wul jwe nal mani wu.*

Ba tuli a mbokikii ang ten tantu gwe mani wu mas.

13

Lamti kaḃe bali

1 Kume a man gaḃa na bi ga mbalaṇ mas* suk na bi ga mil shinti ji Nya, ama yek ba a lam mbalaṇ sogo, naḃ maṇ bot kwelalan sogo bot galla maṇ tot nya kaṇ ani.

2 Kume a man dlamti ilgwe Nya hwi de ta dlam wu, a kume a yis mas ilgwe ni ga hwudali suk wul mas wu, a kume ngasti gi ten Nya a man dambalti tladaḃ ama yek baa lam mbalaṇ sogo, ani ten bi ilgon so.

3 Kume a baḃ mas ilgwe ni da wu majwe ba ilgon nisi da sowu, yek a baḃ dli gini taṣ kweli ka,† ama baa lam mbalaṇ sowu, ba mbi ilgon so.

4 Lamti wo dlot mbadl kaṇ, lamti paḃ hwa wul. Lamti paḃ duu tuk na mbit wul ga malgon so, a ba a lak mbalaṇ ata bo getl de ta mbuki wi so. Lamti lak nalti gaa sogo lamti gaa so.

5 Lamti lak tlilti gaa so a bata lak lamti gaa so. Bata lil mbadl bale so. Lamti wo ata dlo mbadl hal pakti danti

6 Lamti kum tamti ten yokit so ama ata kum tamti kume gem pi wu.

§ 12:30 12:30 Sogobi jwe ba gwakan ka sowu nwa * 12:31 12:31 Sogo Ama tak laman baḃti nal mani i'e * 13:1 13:1 Sogo manti gaḃa na wonti bi † 13:3 13:3 Ka lishti jon tek wo ta dli gi mbutl ka

⁷ Lamti dlo mbadl ka mas danti. Lamti ngas ten Nya ka mas wul. Lamti zi mbadl ten Nya ka mas wul. Aba zat mbadl gwas a paki so, ata yisi de ndalti gwas wo ten Nya kan ni, ata dlo mbadl na mas ilgwe pi wu.

⁸ Lamti a paki so. Ama dlamti gaba ga Nya tumal mil shinti jwas a paki. Gaba na zobsi bi a paki. Yisti wul mago a paki.

⁹ Yisti wul ga mbalan wo njikan so, gaba ga Nya de a mbalan dlam go njikan so.

¹⁰ Ama ilgwe njikan wu tul wu, gwe njikan sowu a gilka.

¹¹ De a yi de yen mbalan go, gaba gi wo ga yen mbalan kan, a daamti gi wo ga yen mbalan kan, paliti wul gi mago ga yen mbalan kan. Ama yek a nal wugo, yek a lak pat mil mbalan ka.

¹² Ningo yenti lu ganan wo shish-shiti kan nak man yenti lu ka boka, ama ten gasisi kan ma yen gwel suk gwel. Ilgwe a yisi ningo njikan so, ama ten gasi wo ba yis wul mas kangwe Nya yisan wu.

¹³ Ningo wul de mekan ni da jwe sa wu. Sik de, ngasti ten Nya, suk zat mbadli suk Lamti. Ama gwe nal mani mas go yek de lamti.

14

Gaba na zobsi bi suk dlamti gaba ga Nya

¹ Koban tantu lamti akaa ngo ilgwe a Shishi ga Nya bali wu i'e, tun nak ba dlamti gaba ga Nya so.

² Malgwe gaba na zobsi bi* go, mbalan kan ta nisi ma gaba so, Nya kan. nak de malgon yis ilgwe ta nama dlamti wu sowu. Wul jwe ni ga hwudali wu kan ta nama dlamti nak gwe Shishi ga Nya kobi na ti wu†

³ Ama malgwe dlam gaba ga Nya go, mbalan kan ta nisi ma gaba tas zisi ang ata mullisi mbadli ata ndallisi daala.

⁴ Malgwe gaba na zobsi bi go gaa gwas kan ta nama kinti. Ama malgwe dlam gaba ga Nya go ta nama kinti ga mas man kopti jwe mogaa wu.

⁵ A lami de ta mas jwakan gaba na zobsi bi,‡ ama a lami de tak dlam gaba ga Nya mani. Malgwe dlam gaba ga Nya wu, ta man man gaba na zobsi bi. seko kume man gaba na zobsi bisi a balli wu, ta kin motgaa ga man kopti.

⁶ Yilkeni jini, kume a tul malkii yek a hwikii gaba na zobsi bi go, yek ka mbi tenan ye? Ama kume a hwikii ilgwe Nya buli gwel yek a yeni wu, sogo yisti wul sogo dlamti gaba ga Nya, yek a mbokikii ang ten gaba ga Nya go a mani kii.

⁷ Ko ta ilgwe ba mbadl nisi da sowu nak mbazhel suk molo, kume yal gwasan yil

* 14:2 14:2 Sogobi jwe ba gwakan ka sowu, nuk ni ka ndati de 4, 13, 14, 19, 26 suk 27 † 14:2 14:2 Sogo Tumal Shishi ga Nya ‡ 14:5 14:5 Sogobi jwe ba gwakan ka sowu, nuk ni ka ndati de 6, 18, 14, 22, 23 suk 39

i'e sogo da_nii kan mbalan a kumi gwi.

⁸ A kume basa_hot shetal kangwe asa_hot wu sogo, da_nii kan mbalan a yili dlanṭi gwi?

⁹ Nu kan kume kaa_hwi gaḃa mbalan na_bi gwe basa_yisi sogo, sa yisaṇ ilgwe kaa_dlaṃ wu da_nii? Gaḃa gwe ka_dlaṃ wu a kop yetal.

¹⁰ Bi gaḃa ni da_wonti ten dii atli, a ko gwik-gwi na_gaa gwaasi.

¹¹ Kume a man bi ga_mbalan sogo de mandaki kan ani mal mali a mali mago de mandaki kan ta nini.

¹² Nak de ka lam manti palṭi wul gwe a Shishi ga_Nya bali i'e wu, ngo gwe a kin man kopti wu.

¹³ Yek laki ningo mas man_gaḃa na_zobsi bi wo, taṣ ngem Nya taṣ balṭi manti ballaṭ gaḃe.

¹⁴ Kume a gaḃa suk Nya na_zobsi bi wu, Shishi ga_Nya kaḃe man gaḃa suk Nya, a yis ilgwe a dlaṃ wu so.

¹⁵ Yek ba pali ye ni wu? Ba_gaḃa suk Nya ka_shishi gini. Ba wul koo taṣ ga_Nya ka_daamti gini. Ba wul koo ka_daamti gini.

¹⁶ Kume ka_gode Nya na_shishi gwa na_ngwe go, da_nii kan malgwe bata_yis ilgwe ka_nama dlamti sowu a wule amin, nak de ta_yis ilgwe ka_nama dlamti sowu gwi?

¹⁷ Ka_nama pit godiya Nya i'e, ama mal go ka_mbalṭi na_ilgon so.

¹⁸ A pal_hwol tuk na_Nya nak de a man gaḃa na_zobsi bi man kii mas wu.

¹⁹ Ama ka_lu motgaa ga_man kopti wo, ta dlamti gaḃa de namtan gwe mbalan a yis gaami wu manii gaḃa na_zobsi bi zangu de kutl.

²⁰ Yilkeni jini man kopti, daamanṭii nak mil mbalan so. Ten yokit wo, akaa_dam nak mil lali, ama ta_daamti gwakan ni nak kidi mbalan.

²¹ Nak gwe ni ga_lishi ka_gaḃa ga_Nya wu de,

<<Ba gaḃe mbalan jin na_pyal bi suk mandaki bi.

Ko na_nu, sa kati kan gaḃa gi so,>>§

Bagaa ka_dlaṃ nu.

²² Gaḃa na_zobsi bi wo ga_man kopti ka_so ama ta_majwe ba_man kopti ka_sowu yen i asa_kaami. Ama dlamti gaḃa ga_Nya wo a gaa ga_man kopti kan asa_pali, a gaa ga_majwe ba_man kopti ka_sowu ka_so.

²³ Kume man kopti mogaa mas wu yek ko wokko nama_gaḃa na_zobsi bi, yek majwe basa_yis ilgwe kaa_nama palṭi sowu,* sogo majwe ba_man kopti ka_sowu tul kali go, sa wule booli ka_kankii sa?

²⁴ Ama kume kaa_nama dlamti gaḃa ga_Nya mas jwakan kan yek malgwe ba_man kopti ka_sowu sogo malgwe bata_yis ilgwe nama_pat wu sowu te tet go ai gaḃe a tanaṇ mbadl gwasi ata_ci atl gaa.

25 Naḵ de ilgwe ni ga hwudalī ka mbadl gwas wu yil debal wu, ta ngus a cina ḍa Nya ka ata wule gem Nya ni ka kii.

Kangwe mbun de ta mbalan ngusi Nya atl wu

26 Nikma pali gwi yilkeni jini? Kume ka mogaa wu, ta gon nama wulti koo tas ga Nya, a gon nima mbokti ang wul mbalan, a gon nama dlamti ilgwe Nya bulit gwel yek ta yeni wu, a gon nama gaba na zobsi bi, a gon nama ballat zobsi bisi. Mas ilgwe kaa pali go, palini kangwe ka ndalli daala yilkeni man kopti wu.

27 Kume malgon a gaba na zobsi bi wu, mbun de ta mbalan de lop sogo de mekan gaba na zobsi bi. Gan paki wu, a gan po gaba ne, a malgon nama ballat ilgwe sa dlam wu.

28 Kume man ballati ni ḍa sogo, ta man gaba na zobsi bi dan mbetlak ka motgaa ga man kopti, tas dلامي gaa gwasan suk Nya.

29 Ta mbalan de lop sogo de mekan dlam gaba ga Nya, a naami bodlal ilgwe sa dlam wu.

30 Kume malgon nama dlamti gaba ga Nya, yek Nya hwi ilgon mali gon gwe ni na zhila wu, ta malgwe nama gaba wu zak gaba.

31 Na nu kan mas jwakan nam nam ka dlam gaba ga Nya ta mas mbalan mbi yisti a ndallasi gahwulan.

32 Shishi dlamti gaba ga Nya ni ang ḍa mil shinti dlamti gaba ga Nya.

33 Nya ganan wo ga gulsat lu ka so, ama man mullat mbadl kan,

Naḵ gwe asa pali ka lu motgaa ga man kopti wu.

34 Modli wo tas dan mbetlak ka motgaa ga man kopti, sa balsi bi gaba so. Tas kop ilgwe ni wu naḵ gwe mbat gaba ga Musa dlam wu.

35 Kume sa lam kumti gas ilgon go, tas ngem maani jwasan a lubii, wul nsha kan ta modli gaba ka lu motgaa ga man kopti.

36 Yenti gwakan go gaba Nya wo tet ka kii kan yilla? Ko kii na ngwekan kan sa ndekii hwit gaba ga Nya?

37 Kume malgon kan de ti wo man dlamti gaba ga Nya kade ti wu, sogo Shishi ga Nya baliti manti tas yisi de ilgwe a nama lishti go Bagaa ka hwini.

38 Mas malgwe kan de ilgwe a nama dlamti go ni ten bi ilgon sowu, ti mago bak kamanti de ilgon so.†

39 Yilkeni jini, dlokamankii tak dlanan gaba ga Nya i'e, ama bak hana gaba na zobsi bi so.

40 Mas ilgwe kaa pali wu, palini kangwe mbun de tak pali wu.

15

Palti ga Almasihu kaami

1 Yilkeni jini, hanta daamikii gaba man tamti

† 14:38 14:38 Lishti jon wo malgwe yis gaami sogo bas yis gaami so la

gwe a hwikii wu, gwe de kaa kan ka mbadl gwakan yek kaa ngibi wu.

² Gaḃa maṇ tamti de a hwikii go yek laki yek kaa mbi kisti de kume gaḃa gwe a hwikii wu dlaḷ ka mbadl gwakan wu. a kume gaḃe dlaḷ sowu zaṭ mbadl gwakan ten Almasihu wo ten koo lu kan ni.

³ Ilgwe Nya balan go yek kan a balkii gwe mbun man mas wul wu, de Almasihu mashi nak gwe ni ga lishi ka gaḃa ga Nya wu.

⁴ Yek sa leṭti, yek Nya pallaṭ kaami nak gwe gaḃa ga Nyami dlam wu.

⁵ Yek ta tuli Biturus,* yek ta po tuli mil shinti ji botlisi de kutl cet lop ju.

⁶ Yek ta tuli maṇ kopti jwas jwe wonti man zambaḷ de namtan ju, jwe jon jwasan yi kaami wu, ko de jon wo sa mash wu.

⁷ Yek ta po tuli Yakubu pak. Kaal da nugo yek ta tuli mas mil shinti jwas ji botli.

⁸ Yek ta ba kul bisi go yek ta tulini ami de baa ni ten bi ilgon sowu.

⁹ Amik de nak'eni ga mil shinti ji Almasihu mas, mbun de taṣ mbe de yen shinti ga Almasihu so pamma nak gwe tet go a ci dletnapcan motgaa ga maṇ kopti i'e wu.

¹⁰ Ama nak de Nya yen gonti gi wu, yek ta pallaṇ nak gan de ani wu. A yenti gonti gwas wo ba ni ten koo lu so. Ilgwe a pali wu man ji naa

mil shinti ji botli mas. Ko de manti gi ka so ama yenti gonti ga Nya ka laki yek a mani wu.

¹¹ Na gaḃa gwe a dlam ten Almasihu wu, na gwe sa dlam wu mas de nam kan, a dani kan kaa zi mbadli.

Majwe mash wu a pal kaami

¹² Nak de ma nama lakti icin ten bi palti kaami ga Yesu go, yek laki yek jon jwakan nama wulti de majwe mash wu a pal kaami so ye?

¹³ Kume majwe mash wu a pal kaami sowu, Yesu mago ta pal kaami so.

¹⁴ A kume Yesu pal kaami sowu, gaḃa ga Nya gwe ma hwikii go ni ten bi ilgon so, a zaṭ mbadl gwakan mago nu.

¹⁵ Ama cina da nak gwisi, a nak wule, ma nama kopti kaal ga lal ten Nya, nak de ma wule ta tlil Yesu tet daka mashkan kawu. Kume Almasihu tli tet daka mashkan ka sowu, majwe mash go gem kan sa tli tet daka mashkan so.

¹⁶ A kume majwe mash wu a tli tet daka mashkan ka sowu, Yesu mago ta tli so.

¹⁷ Kume sa tlil Yesu tet ka mashkan sowu, ngasti gwakan ten Yesu wo ten koo lu kan ni. A hal ninge ka yi ka palti byas wul gwakan.

¹⁸ Ten nak gwisi kan maṇ kopti jwe sa mash wu gil kawi miti-miti.

¹⁹ Kume zaṭ mbadl ganan ten Yesu wo tokte ten danti

* 15:5 15:5 Na bi Giris wo Kepas

gaṇ kawu, ma daṁaṇ de wul cit gonti maṇ mas naa mbalaṇ.

²⁰ Ama gem kaṇ, sa tliṇ Yesu ḍaka maṣkaṇ ka, Gwisi ka mbok ang de sa tliṇ majwe maṣkaṇ wu ḍaka maṣkaṇ ka.

²¹ Naḱ de maṣkaṇ tul tumal mbalaṇ wu, nu kaṇ mbalaṇ a tli ḍaka maṣkaṇ ka tumal mbalaṇ.

²² Naḱ gwe mas mbalaṇ maṣ tumal ilgwe Adamu paṇi wu, nu kaṇ mas mbalaṇ a tli ḍaka maṣkaṇ ka tumal ilgwe Almasihu paṇi wu.

²³ Ama tliṇ ḍaka maṣkaṁi wo jon a tli apaa jon po tli. Almasihu ka tli cina, apaa majwe ni de jwas ju tli gas gwe ta pal sut ḍu.

²⁴ Ka sa'isi kaṇ paktisi a tuli, sa'i gwisi kaṇ ta palli guumi a ang ḍa Nya Buka ka. De ta taas mas Yetal jwe de sik de guu ju ka wu, suk kidi bacina suk maṇ iko.

²⁵ Ngetli kaṇ ta Almasihu ḍaṇ de guu, se Nya palli mas maṇ nget gwas a atl ḍa asan gwas ka.†

²⁶ Maṇ nget gwas gwe ta tlot ka ka kaali go tik de maṣkaṇ.

²⁷ Naḱ gwe gaḅa ga Nya dlam wu de, <<Nya zi mas wul a atl ḍatka.>> Sa dlam nugo <<mas>> ba de we Nya na gaa gwas de ta baṇti ndaṇti ten mas wul go ta ni atl ḍatka so.‡

²⁸ Ka sa'i gwe Nya palli mas wul ten ang ga Yen gwas wu, Yeni wo ta ḍaṇ ten ang Nya,

maḷgwe palli mas wul ten ang gwas wu ta Nyami ḍaṇ de mas wul.

²⁹ Kume majwe maṣ wu a tli ḍaka maṣkaṇ ka sowu, majwe sa paṇisi baptisma ka lal ga majwe maṣ wu hwa? A kume majwe maṣ wu sa po tli ḍaka maṣkaṇ ka sowu, yek laki yek sa paṇi baptisma mbalaṇ ka lal gwasan ye?

³⁰ Ama mi wo yek laki yek ma nama telti gaa gaṇaṇ ka bomti mas cin ye?

³¹ Ani ten bi maṣkaṇ mas cin. Gem kaṇ yiḷkeni jini, naḱ gwe a nama bot ngetl naḱii ka Almasihu Yesu Bagaa wu.

³² Kume a dlananni suk wul me ka baṇ Apisa na zaṇ mbadl ga mbalaṇ go, yek ba mbi duk ye? Kume majwe maṣ wu a tli ḍaka maṣkaṇ ka sogo,

<<Ma ngukaṇ wul a ma tḷani naḱ de ayo go ma maṣaṇ wu.>>§

³³ Ba maḷgon shelḱii so, ḍanti suk byas mbalaṇ a laki a mbalaṇ lil ka.

³⁴ Daamaṇḱii hwaḅi taḱ zakaṇ paṇti byas wul, naḱ de jon jwakaṇ wo sa yis Nya sowu, a dlam nu ta nsha cikii.

Dli gwe ma tli ḍaka maṣkaṇ ka na nali wu

³⁵ Gon a mbalaṇ kum gaṇi de, ni kaṇ majwe maṣ wu a tli ḍaka maṣkaṇ gwi? Wundaḷ dli gwik sa tli na nali gwi?

† 15:25 15:25 Yeni Zab 110:1.

‡ 15:27 15:27 Yen Zab 8:6.

§ 15:32 15:32 Yen Ish 22:13.

36 Kadlan! Mas ilgwe mbalan bak go se mashi a paa nda teti.

37 Kume ka bak alkama sogo zobsi ilgon go, ilgwe ka bak wu ka te so, kume ka bak gwe alkama sogo zobsi ilgon wu, a te de zobsi ilgon.

38 Ama a Nya bal dli mas ilgwe ma bakan nak gwe ta lami wu. Mas wunda wo a Nya balti dli gwasi.

39 Nu kan dli wo gaa de nam kan ni mas so, dli ga mbalan ni da, a dabba ni da, a ga yadl ni da, a ga kwes ni da.

40 Ka wul jwe Nya pali go, ga dlo nya ni da, a ga ten dii atli ni da. Ama nalti ga gwe ni dlo nya wu ni kak-kak, a nalti ga gwe ni ten dii atl wu ni kak-kak.

41 Nalti ga cin ni da, a ga lip ni da, a ga kyatlal ni da. Kyatlal mago kak-kak kan sani.

42 Nu kan tlit daka mashkan ga majwe mash wu ani. Sa lep dli ganan man mokit gan ka, ama a lak tli, a ilgwe sa tlili go a po mash so.

43 Asa lep dlisi ka lashi nalti ama asa tlili na nalti. Asa bak dlisi ka lashi nalti, asa tlili ka nalti.

44 Sa lepi de dli ga mbalan, ama asa tlili de dli ga Shishi.

Dli ga mbalan ni da, a dli gwe a Shishi ga Nya bali wu ni da. Nak de dli ga mbalan ni da wu, nu kan dli ga Shishi mago ni da

45 Nak gwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu, <<Adamu mbalan ga cina wo man rai

kan, ama Adamu ga kaali go Shishi man balti rai kan.>>*

46 Ga Shishi ka tul cina so, mbalan kan. Kaal da mbalami yek Shishi tuli.

47 Mbalan ga cina wo na atl kan sa palti, a ga kushka kan. Ama mbalan ga na lop wo sut Nya kan ta yili.

48 Nak gwe mal ga atli ni wu, nu kan majwe ni de ga atl wu ni. Nak gwe mal ga nya wu ni wu, nu kan majwe ni de ga nya wu ni.

49 Nak gwe ma te malgwe sa palti na kushka wu, nu kan† ma te malgwe yil sut Nya wu.

50 Han ta bo hwikii yilkeni jini, a pi ta dli ganan man hwulan suk tlu gan mbi Nya boo so, nu kan dli man moki mago a mbi dli gwe ba a moki sowu so

51 Bo katan kang ta bo hwikii ilgon gwe ni ga hwudali wu, mas jinan kan ma masha so, ama mas jinan sa balli dli ganan.

52 Nak cit gwel kan sa balli dli ganan, na kumti hotti no ga kaali nak de sa hot nomi wu. Apaa sa tlil majwe mash wu na dli gwe ba a moki sowu. Apaa sa balli dli ganan.

53 Ngetli kan tas balli dli ganan gwe a moki wu ta dan de gwe a moki sowu. Apaa dli gwe a moki wu dan de gwe a mash sowu.

54 Kume sa palli dli gwe a moki wu de gwe a po moki sowu, a man mashkan pal de

* 15:45 15:45 Yen L. Z. 2:7. † 15:49 15:49 Ka lishti jon tek go han tan

gwe ba a mash sowu, apaa
ilgwe ni ga lishi ka gaba ga
Nya wu njikan gwe wule,
<<Sa sanga mashkan kawu,
sa ci ban tenti wi.>>†

55 <<Ki mashkan ka cin ban
ko,

ilgwe aka tlo mbalan na
nali wuk gwi?>>§

56 Byas wul wo yek de byas
ikan man tlot ga balan. Mbat
wo yek de ndalti ga byas wul.
go yek de palti byas wul.

57 Ama ma pal hwol tuk na
Nya nak de ta laki yek ma
cin ban tumal Bagaa Yesu
Almasihu wu.

58 Yilkeni jini ga lami, dlalan
na ndalti ba ilgon hwotkii so.
Balan gaa gwakan ten palti
wul ga Nya i'e mas cin nak
de kaa yisi de ilgwe ka nama
palti ka Bagaa Yesu go ten
koo lu kan ni sowu.

16

Zat ang yilkeni man kopti

1 Ningo ten ilgwe kaa lishi
ten bi zat ang gwe kaa zi-ang
man kopti wu, palan ilgwe a
hwi man kopti ga Galatiya de
tas pali wu.*

2 Cin ga cina ka multi de
nitgi mas ta kokko zi ilgon
ka ka ilgwe ata mbi wu, bak
bati de se a tul paa a kaa nda
mooti so.

3 Kume a tul wu, ba shin
majwe kaa kansu de man gem
wu de tas sul ilgwe kaa mwe
wu na takarda tas tale Wur-
shelima.

4 Kume mbun de ta li wu,
apaa a li suksi.

Ilgwe Bulus ngemi wu

5 A kobi tu ka atl ga Make-
doniya wu, ba tul malkii, nak
de ba kobi tu ka atl ga Make-
doniya wu.

6 Gon a dam malkii hal a
la pakti ga watlan, ten de tak
zini nini ang mas lu gwe ba li
wu.

7 A lami de ta tuli a yenkii
a zigaa so. A nama zat mbadl
de ba lam multi sukkii de
Bagaa Yesu lami wu.

8 Ama ningo ba dan a Apisa
se gas Pentekos.

9 Nak de Nya buli bal tantu
ga palti hwa wul a de ama
man nget ilgwe ba pali wu
wonti.

10 Kume Timoti tul malkii
wu, kamanti ang lop lop nak
de ti mago Bagaa Yesu kan
ta nitma palti wul nak gwe a
nama palti wu.†

11 Ba gon gwakan mbulti
so, lakanti tantu tas pal tet
malanni na tami mbadli, a
nama batti palti gwasi suk
naa yilkeni jwakan.

12 A ngem yilka ganen Apo-
los i'e tas li ban Korinti
malkii suk naa yilkeni jon,
ama nak ningo ta bo lam lat
so, kume ta mbi ang lat wugo
ta li.

13 Daman na kang gaa,
dlalan na ndalti ten ngasti
gwakan ten Nya. Daman na
ndali mbadli, dlalan ndali.

14 Palan mas wul ka lamti.

15 Yilkeni jini, kaa yisi de
man boo ga Sitipanus kade
majwe dan de man kopti ga
Yesu cina ka ban Akaya wu,

† 15:54 15:54 Yen Ish 25:8. § 15:55 15:55 Yen Hos 13:14.

Rom 15:25,26. † 16:10 16:10 Yen 1Kor 4:17.

* 16:1 16:1 Yen

yek sa bal gaa gwasan tas
pali wul man kopti.

¹⁶ A nama ngemti gwakan
tak koban gaba ga maju mas
na majwe tla bomti ten palti
wul suksi wu.

¹⁷ A kum tamti tulti ga kaa
Sitipanus suk Potunatus suk
Akaikus, yek a yeni wule kik
tuli.

¹⁸ Nak de sa lakan ten
hwol tuk wu mas sukkii,
wundaḷ ga majwe mbun de
ta mbalan nallaṣi.

Pallat bi ga Bulus

¹⁹ Maṇ kopti jwe ni ka
atl ga Asiya wu mas nama
gabēt gwakan da. Kaa Akila
suk Pirisila[‡] suk maṇ kopti
jwe asa mogaa a daasi kawu
nama gabēt gwakan da i'e ka
Bagaa Yesu.

²⁰ Mas yilkeni jinan nama
gabēt gwakan. Gabe yilkeni
na gabēt mbokti ang ten
lamti ka zok mbadli nak gwe
mbun de ta maṇ kopti pali
wu.

²¹ Ami Bulus amik lish
gabēt ge na ang gini.

²² Malgwe lam Bagaa sogo
ta Bagaa palit bi gaa. Tuli,
Bagaa![§]

²³ Haṇ ta alheri ga Bagaa
Yesu dan sukkii.

²⁴ A lamkii mas jwakan ka
Almasihu Yesu. Amin.*

[‡] 16:19 16:19 Mbeti na bi Giris wo yek dePirisikasogo dePirisila § 16:22 16:22
Ilgwe sa dlam na bi Arameya go yek de Maranataa gaa gwas kaḍe Tedi Bagaa.

* 16:24 16:24 Ka lishti jon woAminni gibi so.

2 Maṇ Korinti

Gabeti

¹ Ami Bulus yen shinti ga Almasihu tumal lamti ga Nya suk Timoti yilka gaṇaṇ mik lish gaḃa ge,

Ma nikii ma lishti kii mot-gaa ga maṇ kopti gwe ni ka baṇ Korinti wu, suk mas mbalaṇ ji Nya jwe ni ma daṃti ka atl ga Akaya wu.

² Ta alheri suk multi mbadli gwe a Nya Buka gaṇaṇ suk Bagaa gaṇaṇ Almasihu Yesu baḃi wu daṃ sukkii.

Nya wo maṇ taasti mbadl ka kaṇ

³ Haṇ ta nalti daṃ de ga Nya Buka ga Bagaa gaṇaṇ Almasihu Yesu, tik de Buka maṇ yenti gonti suk taasti mbadl ga mbalaṇ ka ka mas wullu.

⁴ Tik nini de maṇ taasti mbadli ka mas tlat bomti gaṇaṇ, teṇ de taṇ taasaṇ mbadl ji mas majwe sa nama tlat bomti wu ka, tumal taasti mbadl gwe ma mbi mal Nya wu.

⁵ Naḃ kangwe ma nama tlat wundaḃ ga bomti gwe Yesu tla wu, naḃ gwisi kaṇ ma mbi bal taasti mbadli ga Nya tumal Almasihu.

⁶ Ko de ma tla bomti wu, ai ten de ta daṃikii de il-gwe a taasikii mbadl suk il-gwe a laki akaa mbi kisti da wu kaṇ. A kume sa taasini mbadl ka go ten de taḃ mbi taasti mbadl ka pak, kangwe

kaa man dlot mbadl ka bomti gwe ma nama tlati wu.

⁷ Aba ma cel ka mbadl nakii so naḃ de ma yisi de naḃ kangwe kaa nama tlat bomti naḃ gaṇaṇ wu, nu kaṇ kaa mbi taasti mbadl gwe a Nya palini wu.

⁸ Yilkeni jini, a nama lamti taḃ yisi de ma nama tlat bomti ten kaṭ atl ga Asiya. Ma tla bomti i'e yek bomti ngwe ta maṇ ngetl gaṇaṇ hal yek ma zi ka mbadl gaṇaṇ de ma po pi so.

⁹ Gem, ma kumi ka mbadl gaṇaṇ wule mashkaṇ ka baḃi, naḃ majwe sa baḃ bi wi de sa tlosi kawu. Ama naḃ gwisi pi kangwe ma po ngassaṇni ten manti wul ga gaa gaṇaṇ sowu, ama taṇ ngaṇaṇni ten Nya, ti de maṇ pallat ji majwe mash wu kaami wu.

¹⁰ Nya yillani tot daḃa byas bomti maṇ laki mashkaṇ gwisi ka, ama yisi de taya kisanni. Tenti kaṇ ma zaṇ mbadl gaṇaṇ taṇ ngusi kisti gaṇaṇ.

¹¹ Ngusini ngemti Nya ne. Mbalan wonti a pal hwol tuk na Nya ten bi gaṇaṇ suk hwa wul jwe ma mbi ten ndakti ga ngemti Nya gwe mbalaṇ wonti pali wu.

Bulus daṃbaḃ cin lat gwas baṇ Koronti

¹² Bot ngetl gaṇaṇ wo yek de mbadl gaṇaṇ baḃni de ma pal daṃti cilti na gem na mbadl de naṇ ten dii atli naḃ gwe Nya lami wu. Ma pali naḃ gwisi tumal alheri ga Nya ba de we tumal botlkaṇ yisti wul ga dii atl so.

13 Ma lishikii ilgwe kaa man dlamti akaa yis gaami mas wu.

14 Nak de ningo kaa nak yis gaami wu, a nama zat mbadl de kaa lak yis gaami mas, kangwe de gas gwe Bagaa Yesu a pal go kaa bo ngetl nami nak kangwe ma bo ngetl nakii.

15 Nak de ndali gahwulan ni ni da ten gaba gami wu, yek laki yek a lami de ta sak yenkii tak mbi hwa wul asami na de lop ga tulti gi da.

16 A nama lamti ta kobi tu malkii de a ba li Makedoniya wu, a po kobi tu malkii da de a ba pal tet wu. A kaa zi-ang, de a ba pal atl gi Yehudiya wu.

17 Kaa daman gwa we a zi mbadl gi ka lu de nam ten bi tulti gi sa? Ko kaa ba yeni go nak mbalan ji dii atl kan a pal bi tulti gini, yek a wule, <<Yii, ba tuli.>> Sogo <<Wowo ba tul so?>>

18 Ama nak de Nya wo man njikan gaba gwas kawu. Mi ma wu gaba gwe ma nikii ma hwiti go, ba de <<Yii,>> a lak dam de <<Wowo,>> ka so.

19 Nak de Yen ga Nya Almasihu Yesu gwe de, na ami suk Silas suk Timoti de ma hwikii gaba tenti go man wulti de <<Yii,>> Sogo <<Wowo,>> ka sowu. Ti wo dlip <<Yii,>> kan.

20 Nak de tumal Almasihu Yesu kan Nya njikan mas wul jwe ta dlalli gaba dani wu, tumalti kan ama wule, <<Amin,>> tan tas shin ga Nya.

21 A Nya ka laki yek nami nakii yek ma man dlalti na ndalti ten kopti ga Almasihu, nak de tik botlanni,

22 yek ta lakini ilgwe a mbok ang de mi wo mbalan jwas kan wu. Yek ta lak Shishi gwas ka mbadl ganan gwe nama mbokti ang de ilgwe a pi a cina go gem kan wu.

23 Nya ka yis ilgwe laki yek ba po pal te ban Korinti ka sowu, a ilgwe laki go yek de ba lak mbalikii dibalti gaa kan.

24 Ba de we ma zikii palti wul ngetli ten de kaa bal de majwe ngassi ten Nya wu so, ma nama palti wul gaa de nam sukkii tak palan hwol tuk da nak de kaa dlal na ndalti ten ngasti gwakan ten Nya wu.

2

1 Yek laki yek a zi ka mbadl gi de, ba po tul malkii a lakkii ten palti duu tuk so.

2 Kume a lakkii ten palti duu tuk go, wok ka lakan ten palti hwol tuk wo? kii de a lakkii ten palti duu tukisi wu ka sa?

3 Ilgwe laki yek a lish gaba gwe a lishi ga cina wugo yek de kume a tul wu, ba kii de mbun de tak lakanni nini ten palti hwol tuk wu lakan ten palti duu tuk so. Nak de a yisi ma ya palan hwol tuki mi sukkii mas wu.

4 De a lishikii go a nima tlat bomti, a nama duu tuk i'e, na lwu ka gwel gini. A ba de ta lakkii tak palan duu tuk ka

so ama tak yisan kangwe a lamkii i'e wu.

Taasi majwe palikii byas wullu ka

⁵ Kume malgon pal wul duu tuk wu, ami kan ta pali so ama ai mas jinan kan ta palini. A nama dlamti nu ba de ta cikii dlel ngapcan ka so.

⁶ Nolti gwe ta tla ka ang ga mbalan wonti ka kii wu kumit wi.

⁷ Ningo taasan byas ilgwe ta palikii wu da mbadl jwakan ka, akaa taasit mbadl ka. Bak zakanti ta duu tuk man ngetl gwas so.

⁸ Kume nuk'wu, a nama ngemti gwakan tak mbokiti ang de kaa lamti i'e.

⁹ Ilgwe po laki yek a lishikii gabe go yek de ta yeni ko kaa koban ilgwe a hwikii wu dlip.

¹⁰ Mas malgwe kaa taasit byas wul ka go, a taasit ka wi pak. A mas byas wul gwe a taasi ka go de hal ilgwe a taasi ka ni da wu, ten bi gwakan kan tumal Almasihu,

¹¹ kangwe shedan a man gillat gwakan ka sowu, nak de ma yisan botlkan gwas wu.

Lilti mbadl ga Bulus a ban Turawas

¹² De a li ban Turawas ta dlam gaba man tamti ten Almasihu kali wu, yek Bagaa buli tantu dlamti gaba.

¹³ Ko de ili hwotan i'e nak de a mbi yilka gi Titus kali sowu. Yek laki yek a pallisi bi yek a li ban Makedoniya.

¹⁴ Ama a nama paliti hwol tuk na Nya, ti de ata kobi

namu ama cin ban ka mas wul tumal Almasihu wu. Tik nima kopti namu tan tala tami gaba ten Almasihu ko a ako nak turare man tami wusan gwe a ngashlu wu.

¹⁵ Damti ganan wo nak turare man tami wusan gwe Almasihu taki Nya kan ni. Gwe a tami wusami matl danka majwe sa ba kissi ju suk majwe sa ni ten tantu ga lilti ka ju.

¹⁶ Majwe sa ni ten tantu ga lilti ka ju, sa ba kum tami wusami go nak wusan gwe a tuli mbashkan wu kan. A mal majwe sa ba kisi go tami wusan gami wo wusan ga mbadl kan gwe a bal mbadl mbalan wu. A ba malgon a man kanti dibalti ga paliti wul nak gwisi so.

¹⁷ Mi wo nak majwe asa dlam gaba ga Nya ten de tas mbi ilgon wu kan manan so. Ama nak de Nya ka shinan wu, yek laki yek ma namma dlamti gaba gwasi na gem a cina datka ka damti ganan de man paliti wul ga Almasihu.

3

Man paliti wul ji pyal dlallat gaba

¹ Ma ba nda tasti gaa ganan ma? Kaa nama lamti de tas lish gaba gwe a mbok ang tenni malkii sogo gwe a mbok ang tenkii malanni wu nwa?

² Kii gaa gwakan kik de lishti gaba ganan, gwe sa lishi ten mbadl ganan wu, ta ko wokko dلامي tas yisi da wu.

³ Kaa mbok ang de kii wo lishti gaḃa ga Almasihu kaṇ, gwe sa lishi tu ten paṭti wul gwe ma paṭti wu. Ama ba de na wul lishti kaṇ sa lishi so, sa lishi na Shishi ga Nya gwe ni mbadl wu ba de we ten ye gwe asa paṭti lishti dani wu so.

⁴ Ma dlam naḃ gwisi naḃ de ndalli gahwulaṇ nini da a cina ga Nya tumal Almasihu wu.

⁵ Ilgwe ma paṭti go na manti paṭti wul ga gaa ganaṇ ka so, ama Nya ka baṇi manti paṭti wul naḃ gwisi.

⁶ Tik laki yek ma dam de maṇ paṭti wul ji pyal dlallat gaḃa, ba de tumal mbaṭ gaḃa gwe sa lishi wu so, ama tumal Shishi ga Nya. Naḃ de a mbaṭ gaḃa gwe sa lishi tullu maḃkaṇ ama a Shishi baṇ mbadl wu.

⁷ Naḃ de mbaṭ gaḃa ga Musa gwe sa lishi ten ye tullu cilti ga nalti ga Nya, hal yek ba maṇ Yisiraila po man yenti cina gwel ga Musa so, ko de a cilti gwisi gil ka wu. Naḃ de cilti ga cina gwel ga Musa wo maṇ pakti ka kawu,

⁸ cilti ga nalti ga Shishi ga Nya de a paṭti wullu a nal man gwisi sa?

⁹ Kume ilgwe a lak maḃkaṇ go maṇ nalti kawu, ilgwe a tullu damti de maṇ paṭti wul ndakce a cina ga Nya wu nallaṇ mani!

¹⁰ Kume ma kusaṇ gus dlallat gaḃa suk pyal dlallat gaḃe go ma yisi de gusisi gwe de tek go maṇ nalti kawu, ningo nalti poyit so naḃ de

sa cingalti ten pyali gwe nal mani wu.

¹¹ Naḃ de ilgwe a cilti gwas paki wu tul na nalti wu, ni kaṇ nalti ga cilti ga ilgwe ba a paki sowu a ni gwi?

¹² Naḃ de wundaṭ ga zat mbadl gaṇ nini da wu, yek laki yek gahwulaṇ ndalini.

¹³ Mi wo naḃ Musa kaṇ ma naṇ so, de ata yitla cina gwel gwas ka na lukaṭ, kangwe ba maṇ Yisiraila a man yenti cilti ga nalti maṇ pakti ka sowu.

¹⁴ Ama yek mbadl gwasan kaṅgaṭ ka. A hal ase a ilgon yitla gwel mbadl ka baṣa yis gem gwe ni ka gus mbaṭ gaḃa wu so de sa dlam wu. Gwisi nama mbokti ang de hal ase sa bo kamisi ilgwisi ka so, naḃ de tumal Almasihu na ngus kaṇ asa man kanti ili kawu.

¹⁵ A ilgwisi laki baṣa yis gaa ga mbaṭ gaḃa ga Musa so, hal ase kume sa ba dlamisi wu.

¹⁶ Ama kume mbalaṇ ballat tet mal Bagaa wu asa yillit ka.

¹⁷ Bagaa kaḃe Shishi gwisi, a lu gwe a Shishi ni go ba mbalaṇ a dam de zhel so.

¹⁸ A mi de sa yitleni gwel ka sowu, ma namma mbokti ang ten cilti ga nalti gwas naḃ boka. Asa nama ballat ganaṇ taṇ palaṇ naḃti. A ballat gami de sa ni nima paṭti wu nama mbaltidli na cilti nalti tumal Bagaa ti de Shishi wu.

4

Wul ang ka cikda atli

¹ Naḵ de tumal yenti gonti ga Nya kan sa balanni palṭi ilgan wu, ma celan ka mbadl so.

² Ma po ngusi hwunti ka ama palan byas wul so, naḵ de wundaḷ ga wul jwisi wo wul nsha kawu. Baa ze ganān na shelti lali sogo shelti mbalan na gaḃa ga Nya. Ama ma nima dlamti gem ta ko wokko kumi, ta mbalan mas yis palṭi gem ganān a cina ga Nya ka mbadl gwasi.

³ Kume gaḃa maṇ tamti gwe ma dlam wu ni malgon ga hwudali go, ai majwe ni ten tantu gilti ju kan.

⁴ Sa baḷ gem na gaḃa maṇ tamti so, naḵ de Shedān de a maṇ dii atl ge ngusit atl wu yitlesi gwel mbadl kawu. Ta laki yek baṣa maṇ yenti cilti gwe ni ka tami gaḃa maṇ cilti ga Almasihu wu so. Ti de tik de maṇ tet da Nya taṣ cillaṣi da wu.

⁵ A ten Almasihu Yesu kan ma dlam gaḃa ba de ten gaa ganān so. A mi wo zhel jwakan kan tumal Yesu.

⁶ Naḵ de Nya dlam de, <<Haṇ ta cilti cilli damshal ka.>> Tik lak cilti gwas ten cilti ka mbadl jinan. Ta cilti cilli mbalan taṣ yis nalti ga Nya tu ten cina gwel ga Almasihu.

⁷ Ningo mi wo naḵ cikda atl gwe wul ang ni gibi wu kan ma nanni, taṇ mbokan ang de Nya kaḃe maṇ manti wul mas ba de we mi so.

⁸ Ma nama tlat bomti ko tet tu ko. Mas na nu bama nakan na pali wuli so. Ka sa'i

jon wo ama celan ka mbadli, mas na nu bama zakan zat mbadl so.

⁹ A mbalan cini dlel ngapcan, ama Nya wo baṭa zakanni so. Ka sa'i jon wo asa desanni atli ama bama maṣan ka so.

¹⁰ Ama nan ten bi mashkan mas cin naḵ ga Yesu wu, ten de ta mbok ang ten kangwe Yesu dam wu ka damti ganān wu.

¹¹ Ma namma damti ten bi mashkan ka mas damti ganān ten dii atli ten bi ga Yesu. Kangwe mbalan a yen damti gwas ka dli ganān maṇ mashkan wu da.

¹² Yek laki yek ma nan ten bi mashkan tak mbi mbadli.

¹³ Ni ga lishi ka gaḃa ga Nya de, <<A nama dlamti gaḃa, naḵ de a ngasan tenki wu.>> Naḵ de Shishi ngasti de nam ka nini da wu, yek laki yek ma namma dlamti gaḃa naḵ de ma balan gem wu.

¹⁴ Naḵ de ma yisi de malgwe palli Bagaa Yesu kaami a tli lanni sukkii, ata tullanni a cina datka sukkii wu.

¹⁵ Mas wul jimi pi go ten de tak mbi wul da kan, ten de ta mbalan wonti yen mbaltidli ga alheri ga Nya asa mbal palṭi hwol tuk nati wu kan a shin gwas po mbi nalti da.

Damti ga malgwe ngasti ten Nya wu

¹⁶ Nu ka laki yek bama celan ka mbadl so. Ko de dli ganān nama liti kawu, shishi ganān nama palti pyali ko a gasi.

¹⁷ Nak de nak bomti gañ de ma namma tlati wu, a tlal so ama yek ka tullini bal nalti gwe ba a cingaldi so a ba a paki sowu.

¹⁸ Nu ka laki yek ma zi mbadl ten wul jwe ma bo yeni sowu, ba de ten wul jwe ma nama yenti wu so. Nak de wul jwe ma namma yenti a paki ka njet de, ama wul jwe bama manan yenti sowu a paki so.

5

Batti pyal dli

¹ Ma yisi de kume sa jek bii mee gañ de ma namma damti gibi kawu, bii gwe yek de dli gañ de nini da ten dii atl wu, Nya na gaa gwas ka palini lubii to nya ka. Lubii gwe ba mbalan ka kin so a ni da ko a gasi wu.

² Ningo ma namma citi ka dli i'e ten lamti de tan mbi dli gwe sa lakini to nya kawu gwe sa yitlani ka na nali wu,

³ a kume sa yitlani ka na nali wu, sa mbini koo dlisi so.

⁴ Nak de ma yi ma damti ka dli gañ gwe ni nak bii mee go ma namma citi ka dli yek hwotanni na ngapti gwasi. Ba de we nakkan ma nama lamti ta hwulni na dli ga dii atl gañ ka so, ama ma lami de ta yitlani na dlisi ga to nyami kawu, ten de ta ilgwe de ba a mash sowu yitla ilgwe a mash wu ka mas.

⁵ Nya na gaa gwas lak wundał ga ballat gami de ma ballanni wu, Ta balanni Shishi gwasi tan yisan gem ten bi wul jwe a pi a cina wu.

⁶ Nu ka laki yek ma manan dlalti na ndali gahwulan yek ma yisi de kume ma yi na dli ga dii atl gañ go, ma yi dlenti suk boo ganan gwe ni to mal Bagaa ka wu.

⁷ Damti ga ngasti ten Nya kan ma namma paliti, ba de we damti ga ilgwe ama yeni na gwellu so.

⁸ Ndali gahwulan nini da ma lami de tan hwulan na dli gañ mani tan tok daman to nya ka mal Bagaa.

⁹ Ama ilgwe mbun mani go yek Nya kum tamti ganan i'e, na tan yima damti ten dii atli na tan balan to nya ka.

¹⁰ Nak de ngetli kan tan dlalan a jinan ga gobdlan kisti gaba ga Almasihu mas jinan, tas kisini gaba wu. Asa bal ko wokko ilgwe dalti ten wul jwe ta pali ata yima damti ka dli wu, na hwabi na byasi.

Lakanti dlo ga mbalan suk Nya

¹¹ Nak de ma banti Bagaa wu, yek laki yek ma nama dlot ganan tan lakan mbalan tas li tet malti. Nya yisanni mas jinan a nama daamti de ka yis gwisi ka mbadl gwakan.

¹² A ba de we ma nama lamti tan tas gaa ganan a malkii ka so, ama ma nama lamti tan hwikii hwa ilgwe a lakkii ten bot ngetl nami wu. A kaa mani ballati majwe nama bot ngetl na ilgwe nisi da wu ka lal ga pat gwasan wu.

¹³ Mi wo ba man boli kan nak gwe mbalan nama

dlamti wu so. A kume ma nama palti wul nak man boli ma wu, ma nama palti nak gwisi de tan bal nalti Nya da kan. A hal de na ceti gaa ganan kan mani go, to ma pali nu ten de tak mbi wul da kan.

¹⁴ Lamti ga Almasihu ka doḅanni nak de ma yisi de mbalan de nam mash ka lal ga mbalan mas wu. Nak gwisi ka laki de ningo mas mbalan mash sukti.

¹⁵ Ta mashi ka lal ga mbalan mas, ten de ba majwe yi kaami ju po pal damti ga gaa gwasan a cina so. Ama tas dam de mbalan ji malgwe mashi ten bi gwasan, yek sa pallat kaami ten bi gwasan wu.

¹⁶ Ningo bama po yen malgon nak kangwe a dii atl ge pali so. Ko de tek go ma yenan Almasihu nak kangwe a man dli atl yenti wu, ama ningo ma po yenanti nu so.

¹⁷ Yek laki de kume mbalan ni de ga* Almasihu go ta pal de pyal mbalan wi. Gus wul gwas po yi so mas, ko yek ke gwas bal pyali.

¹⁸ Mas wul jwisi wo Nya ka pali, ti de ta lakan dlo ganan sukti tumal Almasihu wu, a tik balanni palti wul ga lakanti dlo ga mbalan sukti.

¹⁹ Gaba gwe ma dlam go, yek de Nya nama lakanti dlo gwas suk mas mbalan tumal Almasihu. Ni go ta po yima dlamti byas wul jwe sa pali wu tensi so, yek ta

balanni palti wul ga lakanti dlo jwasan sukti.

²⁰ Nuk go, mi wo mik de gwel ga Almasihu ka mbalan. A nak wule Nya ka nama gaba na gaa gwas tumalanni. Na shin ga Almasihu ma nama ngemti gwakan de, tak lakaman dlo gwakan suk Nya.

²¹ Almasihu de ta po taba palti byas wul sowu ama yek Nya pallat de sadaka ga byas wul, ten de tan daman de man palti wul ndakce mal Nya tumal Almasihu.

6

¹ Nak de mi wo man palti wul suk Nya kawu, ma nama ngemti gwakan kii de kaa mbi alheri gwas wu, de bak pallan alherisi de wul ga ten koo lu so.

² Bo kuman ilgwe Nya dlam wu de,
<<Ka sa'i alheri gi wo, yek a katikii kang,
ka sa'i kisti, yek zi-ang.>>

Katan kang, nak ninge kade sa'i alheri ga Nya, A ase kade cin kisti.

Tlat bomti ga Bulus

³ Ma dami malgon de wul kotti asan so, ten de ba malgon dopni na byas ilgon so ka pal wul ganan.

⁴ Ka mas wul jwe ma pali go ma mbok ang de mi wo majwe asa pali Nya wul na gem wu kan. Ma dlo mbadl ka tlat bomti suk ka citi ka dli suk ka duu bomti damti ga dii atli.

* 5:17 5:17 de ga Sogo ka

⁵ Sa boni yek sa leni ka, sa kumini cwo ka dlanti. Sa lakni ten palṭi wul se nak man ngetl ganan hal yek bama nde yembaḷ dani so, yek kuzan tloni a ba ilga nguki ni ni da so.

⁶ Ama tumal zok mbadli, suk yisti wul gwe nini da wu, suk mati suk palṭi hwa wul mbalan yek ma mbok ang de mi wo man palṭi wul ji Nya kan tumal Shishi gwasi suk lamti ga gem.

⁷ Na gaba ga gem gwe ma dlam wu, suk ndalti ga Nya. Ma nama palṭi wul ndakce nak wule wul dlanti kan danka ang jinan ka.

⁸ A mbalan balanni nalti, asa pallan de majwe sa ni ten bi ilgon sowu, asa tasanni asa dlam gaba lilti shin ka tenanni. A mbalan pallani de man shelti lali mas na nu, mi wo ma nama ta dlamti gem.

⁹ Nak wule nakkan sa yisanni so, ama sa yisanni i'e. Nak wule majwe sa ni ten bi mashkan wu kan, ama man kaami. Sa ta bot ganan ama sa tloni so.

¹⁰ Ama yek ka tlat bomti ganan yek pal hwol tuki. Nak wule ilgon ka nini da so, ama wul wo mas ganan kan.

¹¹ Kii man Korinti, ma hwudalikii ilgon so, ama ma mbokikii ang de ma lamkii i'e.

¹² Mik nge lamti gwakan so so ca, kik nge lamti ganan.

¹³ A nikii ma hwit gaba gan nak gwe a aba hwi gaba mil jwas wu. Kii mago mbokini ang ten lamti gwakan nak

gwe ma lamkii wu.

Kii wo lubii ga Nya kan

¹⁴ Bak daman de nam suk majwe ba man kopti ka sowu so. Da nii kan man palṭi wul ndakce wu a man damti suk man palṭi byas wul gwi? Sogo yek mo cilti suk damshal ye?

¹⁵ Almasihu a ni de yelan suk Shedan nwa? Sogo yek mo man kopti suk malgwe ba man kopti ka sowu ye?

¹⁶ Yek mo lubii ga Nya su bii waal ye? Mi co lubii ga Nya gwe ni kaami wu kan. Nak gwe Nya dlam wu, de ta wule, <<Ba dam suksi, a li suksi, ba dam de Nya gwasan asa dam de mbalan jini.>>

¹⁷ <<Ke nuk'wu yilan tet dakasi ka,

hwulankii suksi,

Bagaa ka dlam nak gwisi.>>

<<Bak tanan wul man daskan so, apaa a wulikii dem na tulti.>>

¹⁸ <<Ba damikii de aba, akaa dam de mil jini ji mani suk ji modli,

Bagaa Bal Kakshe ka dlam nak gwisi.>>

7

¹ Yelan ji lami jini, nak de sa dlallini gaba nak gan go, ma yillan gaa ganan daka mas daskan gwe a man dukanti dli ganan sogo shishi jinan wu ka. Ta damti ganan ni ka cilti i'e ka banti ga Nya.

Bulus pal hwol tuki ten bi kopti ga man Korinti

² Mbokinii ang de kaa lamni. Ai bama pali gon gwakan byas wul so, bama lil gon gwakan ka so, a bama te gon gwakan gazi so.

³ A dlam nak gwisi ta zikii duu gaa so ama nak gwe a hwikii wu, ilgon a te ka dlo ganan sukkii a zak lamti gwakan so, na tan yi kaami na tan mashi.

⁴ Ndali gahwulan ni da tenkii i'e, a nama bot ngetl nakii. Mbadl gi cel nakii so, mas na bomti ma nama tlati wu a nama na palti hwol tuk i'e.

⁵ Ma mbi shukti so de ma li Makedoniya wu, ko tu ko kan ma ballanni ko asa palni. Sa ni nima ngotbi a debal a banti ka cini a gip boo wu.

⁶ Ama yek Nya de ata ndlalli gahwulan majwe yilli mbadl kawu, dlallini gahwulan tumal tulti ga Titus.

⁷ Ba de tulti gwas na ngus ka laki so, ama suk kangwe ka ndallit gahwulan wu. Ta hwini kangwe kaa nama kuzan yenti gi wu, suk kangwe kaa pal duu tuk na ilgwe pi wu suk kangwe kaa dlal gal yek ka pi kaal wu. Nak gwisi ka laki yek a nama hwol tuk nakii i'e.

⁸ Kume lishti takarda gan lilikii mbadl ma wu, ami wo lili mbadl so. Tek go mbadl gi lili ten de lishtisi lilikii mbadli ama lilti mbadl gwakami wo ga nak njet damti kan.

⁹ Ama nak ningo a nima palti hwol tuki. Ko de lilti mbadl gwe a lilikii wu tami

da sowu, ama ai lilti mbadl gwakan lakankii ten cit atl gaa wi. Lilti mbadl gwakami wo lamti ga Nya kan, nuk laki yek bama palikii byas ilgon so.

¹⁰ Lilti mbadl gwe a Nya zaki a mbini go a lakanni ten cit atl gaa, a ma mbi kisti. Aba a lak mbalan ten wulti de ba yisi go ba pali so so, ama lilti mbadl gwe a dii atl gan laki go a tulli mashkan.

¹¹ Bo yenan ilgwe lilti mbadl gwe a Nya zaki a mbi mbalan wu tullikii wu. Yekgu, lakkii ten kuzan palti hwa wul, yek lakkii ten mbokti ang ten byas wul gwe ka pali wu wi. Yek lakkii ten lilti mbadli, yek banti cikii. Yek lakkii ten zat mbadli yek ka dlokii. Yek laki yek kaa lakan damti gwakan, kangwe kaa man palti wundal ga nolti gwe ndali de tak pali wu. Ten gaba gan go gem kan kaa mbok ang de kaa pal byas ilgon so.

¹² Ka lishti gwe a lishikii tek go, malgwe pal byas wullu, sogo malgwe sa palit byas wul hwotan so. Ama ka lishtisi wo a hwikii de Nya yis kangwe a kaa kumini bi wu.

¹³ Nu ka laki yek gahwulan ndalini nakii.

Kaal da ndali gahwulami de nini da go, yek ma pal hwol tuk i'e de ma yen kangwe Titus nama palti hwol tuk wu. Nak de kaa ndallit gahwulan mas jwakan wu.

¹⁴ Ko de a hwit de a nama

bot ngetl nakii mago, ai bakaa lakanni nini ka nsha so. Ama nak gwe de mas wul jwe ma dlam go gem kawu, nu kan mas gaba bot ngetl jwe ma dlam Titus tenkii wu mago gem kan.

¹⁵ A lamti gwe Titus nima lamti gwakan wu ngusi mbaltidli i'e de ta daamti ten kumti bi gwakan mas jwakan suk kangwe kaa balti nalti de kanti de mandaki gwakan.

¹⁶ A nama palti hwol tuki, nak de ningo ndalli gahwulan ni da tenkii i'e wu.

8

Balti wul na lamti ga mbadli

¹ Ningo yilkeni jinan, ma lami tak yisan ilgwe alheri ga Nya laki yek mot ga man kopti jwe ni atl ga Make-doniya ju pali wu.

² Nak de sa ci ka dli i'e tumal bomti sa mbi gaa gwasan gibi wu. Ama yek sa pal hwol tuki i'e hal yek palti hwol tukisi laksi ten balti wul wonti mbalan, ko de si wo ilgon nisi da so wu.

³ A yisi sa lami tas bali kangwe sa man balti wu, ama hal yek bali kangwe man ngetl gwasan wu. Sa bali na lamti gwasan ba de ngetli kan sa zisi so.

⁴ Sa ngemni de tan bali lu ne, de si mago sa bal wul tas zi-ang mbalan ji Nya jwe sa ni a ka atl ga Yehudiya wu.

⁵ Yek sa bal wuli man kangwe ma dam gwe we sa man balti wu! Yek sa nde na

balti gaa gwasan Nya Bagaa, kaal da palti nak gwisi wo yek sa bali gaa gwasan nak gwe Nya lami wu.

⁶ Yek laki yek ma ngem Titus de tas ci cina na mot wul jwe kaa nama balti na mbadl de nam wu, nak de tik lak zhila mot wuli wu.

⁷ Kik de maji cina ten wul mas. Kaa ni cina ten ngasti ten Almasihu suk ten manti gaba, suk ten yisti gem suk ka lamti de ta pali wul Nya suk ka lamti gwe kaa ni nima palini wu. Yek laki yek ma nama lamti tak cin cina na wundal ga balti wul na mbadl de nam gami.

⁸ Ngetli kan a nikii ma zati tak bali so, ama a nikii ma mbokti ang ten kangwe majon dlosi wu. A nak gwisi ka mbok ang ten wundal ga lamti gwe nikii da wu.

⁹ Kaa yis alheri ga Bagaa ganan Yesu Almasihu, ko de wul nidfa wu, ama yek ta palli gaa gwas de man lashi wul ten bi gwakan. Kangwe kaa dam de man wul mal Nya tumal lashi wul gwas wu.

¹⁰ Ningo ilgwe ba hwikii go yek de, a mbun mani de kume kaa pak palti ilgwe kaa lak zhila palti ayokge wu nak de kaa bal wul a ba malgon ka zikii balti so kiik lak gaa gwakan ten palti nak gwisi mani.

¹¹ Ni go pakan palti ili na wundal ga mbadl gwe ka lak zhila palti da wu, pali kangwe kaa man palti.

¹² Kume mbadl balti wul nikii da go, Nya a kum tamti

ga balti wul gwakan, de bali ten ndalti gwakan wu. Nya lami de tak balan wul kangwe man ngetl gwakan wu so.

¹³ Ba de we lamti gi ka de ta bal majon wul gwe dibal so wu a kii wo balkii wul man dibalti ka so. Ama mbun de ta hwul palti ilgan ndakce ni go zisi ang nak tantu zat ang nikii da wu. A kii mago gasi gwe ilgon nikii da so yek nisi da wu asa zi-ang na nu kan wok yek ke a dam ndakce.

¹⁴ Ama nak de ningo wul nikii da nal wu, kaa mani balti majwe ba nisi da sowu tak zisi ang ne. Kii mago gasi gwe wuli nikii da so, yek nisi da wu asa po balkii ne. Na nu kan kaa palti wul gwakan ani ndakce.

¹⁵ Nak gwisi kan ni ga lishi ka gaba Nya de, <<Malgwe mo wul wonti go, wul wontit hwo so, a malgwe mo wul njet go nit njet hwo so.>>

Titus suk yelan jwasi

¹⁶ Ma pal hwol tuk na Nya kangwe ta laki yek Titus lamikii zat ang nak kangwe a lami de ta pali wu.

¹⁷ Ba de we ndakti kan Titus ndaki de ta li malkii kangwe ma ngemti de tas li wu kawei so, ama ti mago nit ka mbadl de ta li malki.

¹⁸ A yekgu ma shin ga yilka ganan wu sukti malkii. Malgwe pal shin mal motgaa ga man kopti ten dlamti gaba man tamti ga Yesu wu.

¹⁹ Ban na nak gwisi wo, motgaa ga man kopti botlti de tas ngusi lat sukmi ten bi

palti wul alheri gan de ma nama palti ta shin Bagaa mbi nalti wu. Palti nak gwisi a mbok ang de ma lamikii zat ang.

²⁰ Ai bama lami de ta malgon zini byas ilgon gaa, ten kangwe ma nama palti wul na wul jin de motgaa man kopti me na mbadl de nam wu so.

²¹ Lamti ganan wo yek de tan pal ilgwe ni ndakce wu na a cina ga Nya suk a cina ga mbalan.

²² Ama nima shinti ga yilka ganan suksi, malgwe mayisti de ti wo man zat ang mbalan ka de ti wu. A nak de ndali gahwulan nit da tenkii wu yek laki yek ta nama lamti tas mbalikii zat ang i'e da.

²³ Titus wo yelan palti wul gi kan ma nama palti ilgan ten bi gwakan. Naa yilkeni jinan jwe ni sukti go, mot ga man kopti kaa shinsi, a ilgwe asa pali wu bal shin ga Almasihu nalti.

²⁴ Nuk go mbokisi ang ten lamti gwe kaa lamsi wu, ta mot ga man kopti de sa shinsi ju kum ilgwe kaa pali wu, nak gwisi a mbokisi ang de mot ngetl gwe ma bo ngetl nakii go gem kan.

9

Balti wul ji mbalan Nya

¹ Ni ngetli de ta lishikii gaba ten bi zat ang mbalan ji Nya so.

² Nak de a yis kangwe a kaa lami zat ang mbalan wu, a yekgu a bo ngetl nakii mal man ban Makedoniya. A

dlamisi de, <<Kii maṇ Akaya wo kaa lami de tak balan wul tun ayokge.>> Haṇ ta hwikii lamti balṭi wul gwe kaa paḷi wu, ka lak wonti kaṣi ten ngot wul jwe sa balṭi wul.

³ Yekgu aba po shin yilkeni jinan malkii, kangwe bot getl ganan nakii ten bi balṭi wul a ni gaḃa ga bi sowu. Ama tak daman na kang gaa nak kangwe a dlam de kaa paḷi wu.

⁴ Kume a tul suk maṇ kopti jon tet Makedoniya go, ba tuli a mbikii wuzali so. Kume ma mbikii nu go nsha a cinni i'e nak de a bo ngetl nakii wu, a ba ami na ngwe kan nsha a cin so ama mas sukkii.

⁵ Nak gwisi ka laki yek a ngem yilkeni jinan jimi de, taṣ li malkii cina da ni, taṣ sak mo wul jwe kaa dlalli gaḃa de kaa baḷi wu. Kangwe wuli ani ga mee ka lu de nam de a tul wu, paḷti nak gwisi a mbok ang de na tamī mbadl ka baḷi ba de ngetli kan zikii so.

⁶ Damankii de <<Maṇ zhin gwe bak wul njet go ta mbi wul njet, a maḷgwe bak nal go, ta mbi nal.>>

⁷ Ta ko wokko baḷi kangwe mbadl gwas lami wu, ba de ta maḷgon baḷi na lilti mbadli sogo ngetli so. <<Nya lam maḷgwe ata bal wul na tamī mbadl wu.>>

⁸ Nya a manikii balṭi hwa wul i'e man kangwe kaa lami wu, tak mbi ilgwe kaa tamikii da wu ko a gasi, kangwe kaa paḷi hwa wul mbalan wu.

⁹ Nak gwe gaḃa ga Nya dlam wu de,

<<A ta bal wul majwe ba wul nisi da sowu bata nge dani so

Ti wo bata zak paḷti ndakce so.>>*

¹⁰ Nya kaḃe maṇ balṭi man bakti zhin wundaḷ gwe ata bak wu, a tik nit de man balṭi ilga nguki. Nya a balkii wundaḷ gwe kaa bak wu, ata laki a ilgwe kaa bak wu nali. Nak gwisi ka laki a balṭi wul gwakan gwe a kaa paḷi na tamī mbadl wu mbalikii hwa wul ga alheri.

¹¹ Nya a balkii hwa wul ka mas paḷti wul gwakan ko a gasi, kangwe kaa dam de mbalan man balṭi wul na tamī mbadl ko gasi wu. Nak gwisi ka laki a mbalan paḷ hwol tuk na Nya ten balṭi wul gwakan gwe kaa shinlu na nali tumalni wu.

¹² Paḷi wul alheri gan de kaa nama paḷi go, zaṭ ang mbalan ji Nya kan tokte so, ama hal a lak mbalan ten paḷti hwol tuk na Nya.

¹³ Tumal ilgami de kaa paḷi wu kan kaa mboki ang man kopti ten gaa gwakan. A ningo sa taṣ Nya ten kangwe kaa kop gaḃa man tamti ga Almasihu wu, suk kangwe kaa bal wul gwakan tak zi-ang naa mbalan baka nge dani sowu.

¹⁴ Ningo sa ngemti Nya, asa nama daamti mbadl gwakan i'e, ten alheri gwe man ngetl ga daamti ga mbalan de Nya palikii wu.

* 9:9 9:9 Yen Zab 112:9

15 Taṇ paḷaṇ hwoḷ tuk na Nya ten bi baḷti wul gaṇ de ta baḷaṇni wu, gwe haḷ mbaḷaṇ a maṇ gaḃa dani sowu.

10

Ngeti ten gaa ga Bulus ten bi paḷti wul gwasi

¹ Ami Bulus a nama ngemti gwakaṇ ami de asa mbe de <<maṇ sauki gaa,>> de ani malkii wu, ama <<maṇ ngapti mbaḷaṇ,>> a de ani sukkii sowu. Ten bi pallaṭ gaa de wule ilgon ka so suk laṣhi gaḃa ga Almasihu.

² A nama ngemti gwakaṇ baḷ lakanni nini ta ngabikii so, de a tul malkii wu. Naḷ de gon a ngabi majwe sa nama wulti de ma nama daamti naḷ maṇ dii atl wu.

³ Ko de ma daṃti ten dii atli wu, ama baṃa paḷaṇ dḷanti naḷ kangwe a maṇ dii atl paḷi wu so.

⁴ Naḷ de wul dḷanti jinaṇ wo wudaḷi ji dii atl gaṇ ka so, ama wudaḷi jwe ndaḷti ga Nya ni dani ju kaṇ, na nali kaṇ ama jek ndalli lu ji daamti ga mbaḃḷ ga mbaḷaṇ ka.

⁵ Ma nama manti ngetl ga dḷakti gaḃa, ma nama jekti mas ilgwe a laki a ba mbaḷaṇ a yis Nya sowu, a ma nama lakti ga daamti ga ko wok ko ten daṃti de zhel a ta kumi bi Almasihu.

⁶ Ma mbuki taṇ matl mas majwe baṣa kop ilgwe Almasihu dḷaṃ sowu, de haḷ kaa nama kopti mas ilgwe ta dḷaṃ wu.

⁷ Ili naṇ ga wudaḷi so ca, maḷgwe wuli de ti wo mbaḷaṇ

ga Almasihu kaḃe ti wu, taṣ daamti i'e da. Taṣ daamti de mi mago mbaḷaṇ ji Almasihu kaṇ.

⁸ Ko de gon a nima bot ngetli na ndaḷti gwe Bagaa baḷni de ta nallaḷkii wu, gwe baḃe we ta ḷilkii ka sowu, ai a paḷaṇ ilgwe a laki a nsha cin wu so.

⁹ Baḷ daṃaṇ go we a nama lamti de ta lakikii banti ka dḷi na ḷishti takarda jin so.

¹⁰ Naḷ de naami jwakaṇ nama wuli de <<ḷishti takarda jwas wo, maṇ dibaḷti kaṇ, ata ngabi mbaḷaṇ a gibi. Ama kume ta baḷ sukmi go ba gaḃa gwas a ndaḷ so, a ba ta dḷaṃ ilgwe ni ten bi ilgon wu so.>>

¹¹ Ta wundaḷ ji majwisi yisi de, ilgwe a ma dḷaṃikii de ma ni sukki wu ni kak-kak suk ilgwe ma dḷaṃikii ka ḷishti ju so.

¹² Wok de mi wo, yek ka laki a ma cugaa ten dḷi gaṇaṇ ye? Sogo a ma cugaa gaṇaṇ suk majwe de sa ba yen gaa gwasan go wule sa manan naa mbaḷaṇ wu ye? Wudaḷ ji maju wo asa cingaḷ gaa gwasan na gaa gwasan asa ngusi bodḷaḷti gaa jwasan ten de sa nda kak-kak suk yilkeni gwasan. Paḷti naḷ gwisi wo kadḷaṇ kaṇ.

¹³ Mi wo ma bo ngetl gaṇaṇ ta maṇ kangwe mbun de taṇ paḷi wu so, ama ma dḷaḷ ten mbaṭ gwe Nya zini wu, kii mago paḷi nu.

¹⁴ Naḷ de kii mago kaṭi gon ka zhin gwe Nya baḷaṇ wu, ai baṃa dakcaṇ mbaṭ gwe sa zini wu so de ma taḷekii

dlamti gaḃa maṇ tamti ten Almasihu wu.

¹⁵ A baṃa bo ngetl na gaa gaṇaṇ maṇ kangwe mbun de taṇ paḃi wu so, naḃ de baṃa bo ngetl na ilgwe majon ka paḃi wu sowu. Ama ma nama zaṭ madl de ta ngaṣti ten Almasihu gwakaṇ a ngusi mbaltidli, apaa paḃti wul gaṇaṇ ka kii a nal i'e,

¹⁶ hal a ma dlam gaḃa maṇ tamti ka lu jwe ni cina da lu gwakaṇ wu. A baṃa bo ngetl na ilgwe maḃgon paḃi ka lu gwe sa paḃti wu so.

¹⁷ Ama naḃ gwe sa lishi ga Nya wu de, <<Mas maḃgwe lam bot ngetl na ilgon go, taṣ bo ngetl na Bagaa.>>

¹⁸ Ai ba maḃgwe ata taṣ gaa gwas wu kaṇ asaḃ kanti ten bi ilgon so, seko maḃgwe Nya taṣti wu.

11

Bulus suk mil shinti ji botli ji lali

¹ A nima ngemti gwakaṇ de taḃ dlo mbadl na ami ko ta nama kaḃlaṇ. Se taḃ dlo mbadli.

² A nama dakaḃti tenkii wundaḃ dakaḃti gwe a Nya paḃi wu. A ndalikii kos wi a kosi kaḃe Almasihu ten de ta taḃakii bii malti, akaa yi de mil modli jwe sa dop gaa jwasan yek baṣa bo yis mani so wu.

³ Ama baṇti nama cit gini ten de ba de naḃ gwe wuci wu gilli Hauwa na botlkaṇ gwasi yek ta lakti ten paḃti byas wul wu. Kii mago taṣ gillakii a daamti gwakaṇ lak

gil ka, a baḃaa po baḃ gaa gwakaṇ mas Almasihu na mbadl de naṃ so.

⁴ Ama akaa kan gaḃa ga majwe asaḃ tulikii ju bale-bale, kaa kan ilgwe sa hwikii ten bi ga Yesu ko de ni kak-kak suk ilgwe ma hwikii wu. Kaa kan wundaḃ ga shishi gwe sa dlamikii wu, ko de wundaḃ ga shishi gwisi wo Shishi ga Nya gwe kaa kan wu ka sowu. Yek kaa baḃ gem na wundaḃ ga taṃi gaḃa gwe sa tullikii wu ko de ni kak-kak suk gwe maḃ tulli wu.

⁵ A ba yeni go majwe akaa mbesi de, <<Kidi mil shinti ji botli wu,>> manan na ilgon so.

⁶ Gon a ba ba maṇ dlamti gaḃa naḃ gwe sa mani wu so, ama a yis wul. Na naḃ gwisi kaṇ ma mbokikii ang dani ka mas wul jwe ma paḃi wu.

⁷ Byas wul kaṇ a palikii ya? De a dlamikii gaḃa maṇ tamti yek baḃaa batl ilgon so wu, de a palli gaa gi naḃ'eni tak mbi nalti da wu.

⁸ Naḃ wule a kan wul mal naa motgaa ji maṇ kopti ta palikii wul na nali da.

⁹ De a yi sukkii go kume a ba paḃ laṣhi wullu, a damikii de dibaḃti so. naḃ de yilkeni jinan jwe ni Makedoniya wu baḃan mas wul jwe a lami wu. A zikii dibaḃti gon gaa ka multi jwisi so, a nu kaṇ ba ngusi paḃti.

¹⁰ Gem ga Almasihu de ni ka ami wu ka laki yek ka mas atl ga Akaya wo maḃgon mbuki taṣ hane bot ngetl so. Maḃgon mbuki taṣ wulaṇ de,

¹¹ yek laki yek a dlam nu ye? Ten de, nget kan a ngekii ya? Nya yisi de a lamkii.

¹² Ama ba ngusi nget kanti wulpi gwakan, kangwe kidi mil shinti ji botli jimi a man bot ngetl de ma nama pal̄ti wul nak gwasan wu so.

¹³ Wudal ga majimi wo mil shinti ji botli ji gem ka so, ama si wo man pal̄ti wul ga shelti lal kan. Asa pal̄i gaa gwasan nak wule si wo mil shinti ji Almasihu kaḍe si.

¹⁴ Yii, wul cit banti ka. A wule Shedan mago ata gilli asan gwas ka, nak wule yen shinti ga cilti kaḍe ti na.

¹⁵ Nan de wul cit banti ya de kume zhel jwas gilli asan gwasan ka, yek sa palli gaa jwasan nak wule zhel man pal̄ti wul ndakce kaḍe si gwa? Ten pakti wo Nya a bāsi batlti gwasan kangwe ndal ilgwe si pal̄i wu.

Bomti jwe Bulus tla ten pal̄ti wul gwas wu

¹⁶ Han ta po dlamikii da, Bak daman gwa we ami wo kadlan ka so. Ama kume nak gwisi kan kaa kaman wu, to, bo katini nini kang nak gwe asa kati kan kadlan wu. Kangwe ami mago ba nak mbi ilgwe ba man bot ngetl na nali wu.

¹⁷ Wudal ga gaba bot ngetl gan de a nama dlamti ten gaa gi go, Bagaa ka wulan de ta pal̄i so. A nama bot ngetl nak gwisi nak kadlan.

¹⁸ Ama nak de majon nama bot ngetl na gaa gwasan, kangwe a man dii atl pal̄i wu.

Ami mago han ta pal̄i nak gwisi.

¹⁹ Ama nak de kii wo man botlkan ka wu, yek kaa dlo mbadl na kadlan.

²⁰ Kume mbalan lakkaa ten pal̄ti wul nak wule zhel gwasan wu akaa dlo mbadl na nu, sogo kume sa kamikii wul ka na ndalti wu, sogo kume sa tekii gazi hal yek sa dam de bagaa gwakan yek sa bekii kalkang wu.

²¹ Ami wo ni de wul nsha kan nini nak de mi wo ma man pal̄ti nak gwisi sowu!

Ama kume ndali gahwulan ni malgon da yek ta ba bo nget na ilgon wu, ami mago a pal̄i nak gwisi. Ade go ani ma gaba nak kadlan.

²² A si wo maji Ibrahim ka? Ami mago nu kan. Si wo man Yisiraila ka? Ami mago nu kan. Si wo mil ji Ibrahim ka? Ami mago nu kan.

²³ Si wo mbalan jwe asa pal̄i Almasihu wul wu ka? A mansi na ndat nak gwisi. Ani ma gaba nak wule gaa ka gili ka! Ai a dlokanankii nini ten pal̄ti wul ga Almasihu mansi. Mbalan le ka asami wonti yek a tla boti asami wonti yek a teka hasari jwe a man tlot gi wu wonti.

²⁴ Asami de namtan a man Roma nama bot gi de 39 (kutl de mekan na de topsi).

²⁵ Man Roma bo na tlemndi asami de mekan, yek a tla lakti na ye asami de nam, asami de mekan a jirgi ze nama tatlti ka ani gibi, a mul ten gaa bal ze yek a nda cin dani yek sa yillan da gibi ka.

12

26 Ten laṭ ḁanka jwe a paḽi wu, a te ka duu bomti ji kiḁi ze, a te ka bomti a ang ḁa mukaḽ tlot tantu ka, a te ka bomti a ang ga yilkeni jini man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka so wu. A te ka bomti ka kiḁi baṇ, yek a te ka bomti ka me, a te ka bomti ten gaa baḽ ze. Yek a po te ka bomti a ang ḁa majwe asa shel laḁ si wo man kopti kaḁe si wu.

27 A paḽ wul yek a ci ka dli i'e, a ngusi multi kaami, a kuzan suk kaḁkaze nama tlot gini. A asami wonti a ba ilga nguki ni ḁa so. Yetaḽ tloni asami wonti, a ba lukaḽ gwe ba lak wu ni ḁa so.

28 Kaal ḁa wul jimi wo, a zi mbadl gi ten paḽti wul mot-gaa ga man kopti ko gasi.

29 Kume maḽi gon ndaḽ sowu, a kumi wule amik ndaḽ so. A kume sa laki yek maḽgon paḽ byas wul wu, a nda mbadl i'e.

30 Ama kume ba bo ngetl na ilgon go, ba bo ngetl na wul jwe a mbok ang ten laḁhi ndaḽti gi wu.

31 Nya ḁe Aba ga Bagaa ga Yesu Almasihu wu yisi ḁe laḽ kan a sheli so. Nalti wo gwas kan gin ten gin.

32 De a yi ka baṇ Demaskus wu, gobna gwe ni atl ḁa Aritas guu wu laki yek sa ngusi baṽti dlabii bami kangwe sa man dopti gi wu.

33 Ama yek sa yillaṇ ḁaka bami ka, yek sa shitaṇ sut atli ka gaḁa tu ka shu windo ga bal sambaḽ ga bami. Yek a abi ti.

Wul jwe Yesu buli Bulus gwel yek ta yeni wu

1 Ko ḁe ba bot ngetl a mbali mbalan ilgon dani sowu, ama ngetli kan ta bo ngetli. Ningo ba njel gaḁa ten wul jwe Bagaa mboki ang dani wu, wule tlunkaṽ ka! Wule gwel gi kan ta buli yek a yen wul jwe ni ji hwudaḽi wu.

2 A yis maḽgon gwe sa kanti to nya na mekan kawu tumal ndaḽti ga Almasihu gin ḁe kutl cet wupsi jwe nda kaal lu. Ta nan na dli ga mbalan ma ko ta nan na nali so nwa go yek o a yisi so, Nya ka yisi na ngusi.

3 A yisi maḽgwisi wo sa kanti to nya na mekan ka kam. Ta nan na dli ga mbalan ma, ko na dli ga mbalan kan ta ni so nwa? Go Nya na ngus ka yisi.

4 Yek sa hwit gaḁa ten wul jwe ni to nya kawu, yek ta kum gaḁa ten wul jon jwe a man dlamti sowu, wundaḽ wul jwe yen ga mbalan a man dlamti sowu.

5 Ba bo ngetl na maḽgwisi, ama ba bo ngetl na gaa gi so. Kume ba ngetl na gaa gi ma go, seko ta bo ngetl na laḁhi ndaḽti gi ni.

6 Kume a wuli ḁe ta bot ngetl na gaa gi ma wu, ba ni ḁe kadlaṇ so, naḁ ḁe il-gwe ba dlam go gem kawu. Ama ba bo ngetl na ilgon so, naḁ ḁe ba a lami ḁe ta maḽgon kaman man kangwe ta yenan wu suk man ilgwe ta kumi a malaṇ wu so.

⁷ Ten de ba lak bo ngetl na kidi wul ji hwudali jwe sa buli gwel yek a yeni wu. yek sa zi cwo gon gwe dami nak iil ka dli gi wu. Yek illi dan nak wule Shedani ka shin yen shinti gwasi tas nolanni, kangwe ba po bo ngetl na gaa gi sowu.

⁸ A ngem Bagaa de tas kaami ilgami ka asami de mekan.

⁹ Am yek ta wulan de, <<Alheri gi kumki wi, tumal lashi ndalti gwakan a mbalan yen bal ndalti gini.>> Nuk laki ami wo na hwol tuk kan ba bo ngetl na lashi ndalti ga dli gini, kangwe ndalti ga Almasihu Yesu a dlat tenan wu.

¹⁰ Yek laki yek a lam lashi ndalti ga dli gini suk byalti gwe a tla wu, suk citi ka dli gwe a ci wu suk cit-dlel ngapcan gwe asa ci wu, suk bomti gwe a tla wu. Nak de kume de dli gi ndal sowu yek de sa'i gwe a dli ndali wu.

Motgaa man kopti ji ban Korinti lak Bulus ten hwot-tidli

¹¹ A palli gaa gi de kadlan, ama kik lakan ten palti nu. Kii co mbunan de tak tasanni nini nak de, <<Kidi mil shinti ji botli jimi,>> manan na ilgon so, ko de ani ten bi ilgon sowu.

¹² Wul jwe a mbok ang de mbalan wo yen shinti ga botli ka go yek palti wul cit banti suk wul jwe a mbok ang dani wu, suk palti wul jwe ba mbalan bo ku na yenti so wu. A pal wul malkii na dlot mbadli, wul cit banti

jimi ka mbok ang de ami wo yen shinti ga botli ga gem kan.

¹³ Ilgon nan da gwe a naa motgaa ga man kopti pali gwe bakaa pali dani so gwa? Ko lakti de a laki a bakaa zi-ang na wulpi gwakan sowu kan na! To dlo mbadli na ami tak taasini nini byas palti gami ka.

¹⁴ Ningo a mo gada gi paki wi, ba suk yenkii asami na mekan. Ba zikii dibalti gon gaa so, nak de kii kan a lamkii ba de we wulpi gwakan sowu. Ai ba mbunan de ta man zat zi mil jwasan dibalti gaa so, ama ta man zat kan dibalti ga mil jwasan.

¹⁵ Ba kum tamti ga tlot mas ilgwe ni da wu hal suk gaa gi tenkii pak. Kume a lamkii i'e nugo, kii wo njet kaa laman da?

¹⁶ Kaa ndaki de nak gwisi kan, a damikii de dibalti gaa so. Ama gon a jon jwakan wule a tlekkii botlikan ka yek a shelkii.

¹⁷ Ko a tekii gazi tumal majwe a shinsi malkii wu?

¹⁸ A ngem Titus de tas li malkii yek a lak yilka man kopti gon tas li sukti. Titus tekii gazi so, ko ta tekii gazi? Na ami na tisi wo lamti ganan wo wul de nam ka sa? A ba tantu de nam kan ma nama kopti sa?

¹⁹ Tek go kaa ba yeni go nak wule yillat gaa ganan kan ma nama lamti tan yilli gaa ganan da ang gwakan ka? Nya ka yenni wu, ilgwe ma nama dlamti go gem kan

na shin ga Almasihu. Yelan ji lami jini, mas ilgwe ma pali go ten de tan ndallikii gahwulan kan.

²⁰ Nak de banti nama cit gini ten de gon a tuli, a ba ba mbikii ten damti kangwe a lami de tak daman wu so, a kii mago a kaa mo suk ami nak kangwe bakaa lami de ta ni nu sowu. Banti nama cit gi de, gon a mbi wulti yali-yali, suk dakalti suk kaa mbadli suk lamti gaa, suk lilti shin ga yilkeni jwakan ka, suk wulti yilkeni jwakan suk bal gaa suk tlilti dlanti ka dlo gwakan.

²¹ Banti nama cit gini, de gon a kume a tul malkii wugo a Nya laki a pal de nak'eni a cina gwakan. Banti nama cit gi de ba mbadl lil na mbalan wonti ka kii jwe sa pita balti byas wul tek wu, ama basa ci atl gaa tas zak palti byas wuli so wu. Jon jwakan bo zak palti wul man daskan so, kaa yima lamti pat palan suk lamti kumti tamti wudali ga majwe ba nsha nisi gwel sowu.

13

Pakti dalti kang ga Bulus

¹ Tulti gan de ba tul malkii wu kade asami na mekan. A nak gwe gaba ga Nya dlam wu de, <<Ten gaba ga mbalan de lop sogo de mekan kan asa dlalli mas gaba wu.>>

² A dalikii kang aa yi malkii asami na lop, A nin de a ni da so ma wu aba po dlam gaba dani da. A ba pallan wuco

ba zakan majwe pal byas wul tek wu sogo naa mbalan so,

³ nak de kaa nama lamti tak yisi de ko Almasihu ka nama gaba tumalan wu. Kaa yisi nak gwisi nak de ti wo man lashi ndalti kan ka dlo gwakan sowu, ama ta mbok ang ten ndalti gwas ka kii.

⁴ Ko de sa tlot ten guda yencin ka lashi ndalti gwas wu ama ta pal kaami tumal ndalti ga Nya. Ko de mi wo man lashi ndalti kan ka ti wu ama mas na nu, mbadl nini da tumalti na ndalti ga Nya ten bi palti wul gwe ma nama palti ka kii wu.

⁵ Cingalan gaa gwakan tak yisi da, ko kaa namma kopti ga Yesu Almasihu na gem. Ngusi cingalan gaa gwakan Kaa yisi de Almasihu ni ka mbadl jwakan sa? Kume kaa yisi sogo to kaa nda wi ten cingaltisi wi.

⁶ A zi mbadl gi de, kaa yisi de ma bo nda ka cingaltisi so.

⁷ Ningo ma nama ngemti ga Nya de bak palan byas ilgon so. Ba de we ma nama lamti tan pallan gaa ganan nak wule mik cin ban wi so, ama ma nama lamti tak palan ilgwe ni ndakce wu, ko de mbalan aba yeni go nak wule nak kan kamanni gaa wu.

⁸ Mi wo ma pal ilgwe a nge gem wu so, ama ma kop kaal ga gem.

⁹ A ma pal hwol tuki kume ma ndal so wu, ama kii wo ndalti nikii da. Ma nama ngemti ga Nya tas laki tak njikamanni.

¹⁰ Yek laki yek a lishikii wul jimi aba ni sukkii so, ten de kume a tullu wugo ba dami ngetli de ta pal wul na ndalti gwe Bagaa balan wu ta ngabikii so. Nak de ndalti ga Bagaa wo ndalti kinti kan ba de ga jekti ka ka so.

Gaba pallat bi

¹¹ Ningo ilgwe ba gaba ka kaali dani go yek de, yilkeni jini, se gasi gon gwakan! Dlokamankii tak njikamanni. Kuman ilgwe a nama ngemti gwakan de tak pali wu, ndalli gahwulan yilkeni jwakan, ta daamti gwakan ni de nam akaa dam na tamti suk yilkeni jwakan. Palti nak gwisi ka laki a Nya de a ta lam mbalan ata balse tamti damti wu a dam sukkii.

¹² Gabe yilkeni jwakan, njukan bi ten gaskan gwasan ka lamti na hwa mbadli.

¹³ Mbalan ji Nya nima gabet gwakan da mas jwasan.

¹⁴ Han ta alheri ga Bagaa Yesu Almasihu, suk lamti ga Nya, suk damti tamti ga Shishi dam sukkii mas jwakan.

Maṇ Galatiya

Gābeti

¹ Lishtisi wo tet malaṇ kaṇ ni, Ami Bulus yen shinti ga botli ga Yesu Almasihu, gwe ba mbalaṇ ka botlaṇ sowu. Ama Yesu Almasihu suk Nya Buka gwe palli Yesui kaami wu ka botlaṇni.

² Mas yilkeni jinaṇ maṇ kopti de saṇi suk ami wu,

Ka nima gābet ga mot gaa ga maṇ kopti jwe saṇi Galatiya wu.

³ Haṇ ta alheri suk multi mbadl sut mal Nya Buka gāṇaṇ, suk Bagaa Yesu Almasihu dam de gwakaṇ,

⁴ Almasihu Yesu ka baḷ gaa gaa gwas ten bi byas wul gāṇaṇ ten de taṣ kisaṇni daka byas danti ga dii atl gaṇ ka. Ta paḷi naḵ gwisi kaṇ Nya Aba lami de ta pi wu.

⁵ Haṇ ta nalti dam de gwasi gin ten gin. Amin.

Gāba maṇ taṃti gon ni da so seko gaṇ

⁶ Ilgwe kaa nama paḷti go nima cit banti i'e. Nja-nja a duk go yek kaa ba zak Nya de ta mbekii de taḵ damaṇ ka alheri ga Almasihu wu, yek hal kaa ba lam kanti pyal gāba gon, gwe ni kak-kak suk taṃti gābe wu.

⁷ Ai ba zobsi taṃti gāba gon po yi da ka kaal ga taṃti gāba gaṃi so. Gem majon ni da, majwe sa nama lamti taṣ gillikii gaa ka, taṣ man zhimbaḷti gwakaṇ ten bi gem

gwe ni ka taṃti gāba ga Almasihu wu da.

⁸ Ama amik ka hwikii ge, kume gon gāṇaṇ, sogo yen shinti ga Nya ka tuli yek ta dlamikii zobsi gāba gon, gwe ni kak-kak suk taṃti gāba gaṇ de ma dlamikii wugo ta Nya paḷi mali bi gaa.

⁹ Naḵ gwe ma dlamikii tet wu, a po kabikii dlamti wi da de, kume maḷgon dlamikii zobsi gāba gon gwe ni kak-kak suk taṃti gāba gwe kaa kan wugo, ta Nya paḷi bi gaa mali.

¹⁰ Gāba gaṇ de a dlam go, ten de ta mbalaṇ kan ilgwe a dlam wu ka? wowo, a dlam naḵ gwisi kaṇ ten de ta Nya kan ilgwe a nama paḷi wu. Kaa damaṇ gwa we mbalaṇ kan ba nama lamti de ta paḷisi ilgwe sa lami wu nwa? Wowo, ai mbalaṇ kan ba lami de ta paḷisi ilgwe sa lami wugo ba naṇ de zhel ga Yesu so.

Nya mbe Bulus taṣ dam de yen shinti ga botli

¹¹ Yilkeni jini, mani suk modli a nama lamti taḵ yisi de, gāba maṇ taṃti gaṇ de a nikii ma dlamti go tet mal mbalaṇ kaṇ yil so.

¹² Tet mal mbalaṇ kaṇ a mbi so, a ba maḷgon ka mboki ang dani so. Ama tumal bulti gwel gwe Yesu paḷi wu kaṇ a mbi.

¹³ Kaa kum kangwe ani, de a yi ma kopti Nya naḵ gwe a maṇ Yehuda paḷi wu. Ka sa'isi wo, a dlaḷ gal ten lakti ga motgaa ga maṇ kopti ka bomti i'e, ten de ta tlosi ka da.

¹⁴ Kaa yisi de a ndal ka kopti Nya nak gwe a maṇ Yehuda pali man daka jini. A dakaḷ mansi ten bi palṭi wul nak gwe aba jinan ku na palṭi wu.

¹⁵ Ama Nya botlanni a yi ka tuk ga ana gini yek ta mbeni tumal alheri gwasi nak kangwe ta lami wu,

¹⁶ ten de tas mbok ang ten Yen gwas Yesu tumalanni, a ta dلامي gaḃa maṇ tamti majwe ba maṇ Yehuda ka sowu. Ama de ta pali nak gwisi go, yek ba gaḃa suk malgon a dani so,

¹⁷ a ba a li Wurshelima mal majwe sik de mil shinti ji botli yek pa ami wu so. Ama yek a tlinya yek a li ka atl ga maṇ Arabiya, yek paa a pal tet ka ban Demaskus.

¹⁸ Kaal da gin de mekan, yek a to Wurshelima ta yen Kepas, malgwe asa mbet Siman Biturus wu, yek a mul de kutl cet namtan malti.

¹⁹ A yen naa mil shinti ji botlisi so, Yakubu yilka ga Bagaa kan a yenti.

²⁰ Ilgan de a nikii ma lishti go gem kan, lal ka so dlo gi suk Nya.

²¹ Kaal da nak gwisi wo yek a li ka atl ga Siriya suk Silisiya.

²² Ama motgaa ji maṇ kopti jwe sa ni ten kaṭ atl ga Yehudiya jo sa bo yenanni gwel suk gwel so.

²³ Ama sa kum gaḃa de, <<Malgwe ata lakanni ka bomti tek wu yek gu ta ba dلامي gaḃa mbalan ten bi ngasti gwe ta ngwe de tas

taasi kawu!>>

²⁴ Yek sa bal Nya nalti ten bi gini.

2

Bulus mbi kantidli mal naa mil shinti ji botli

¹ Kaal da gin de kutl cet wupsi, yek a pal to ban Wurshelima ka suk Barnabas suk Titus.

² A to kali ten de Nya buli gwel yek ta mboki ang de ta to. De a mbuki kali wu yek a moo suk bacina ji motgaa ji maṇ kopti, yek a mbesi te malkami ka yek a hwisi kangwe a dلامي majwe ba maṇ Yehuda ka sowu gaḃa maṇ tamti. A pali nak gwisi kan ten de ba ilgwe a pali wu suk ilgwe a nima palṭi wu dam ten koo lu so.

³ Ama ko ta Titus de ma nama lat sukti wu mago malgon zit ngetli de tas salti so, ko de ti wo maṇ Yehuda ka sowu.

⁴ Bi salti gan go tet mal mbalan jwe asa shel lal de si wo yilkeni jinan kade si wu kan yili, majwe sa te tet malanni mukli wu. A ilgwe laki yek sa te tet go yek de tas lil damti mbit gaa gwe ma mbi ka kopti ga Almasihu Yesu wu ka. Lamti gwasan wo tas pallani de zhel,

⁵ ama bama balsi lu so ko njaa, ten de ta gem ga gaḃa maṇ tamti dam sukkii.

⁶ Ama majimi de a mbalan kansa de, si wo kidi mbalan kawu mbaḷ ilgon ten ilgwe a nama mbokti ang dani wu so. Ka yenti gi wo, ko ta nik

sa ni gwi mas de naṁ kaṇ. Ai ba Nya laman maḷgon man gon so.

⁷ Ama sa yen dlamti gaḇa maṇ tamti gwe Nya balan de ta paḷi maṇ laṣhi saḷti, majwe ba maṇ Yehuda ka sowu, nak gwe ta baḷ Biturus de taṣ paḷi maṇ Yehuda wu.

⁸ Ai Nya de ta shin Biturus mal maṇ Yehuda taṣ dam de yen shinti ga botli malsi wu, tik shinan mal majwe ba maṇ Yehuda ka sowu ta dam de yen shinti ga botli malsi.

⁹ Yenti alheri gwe Nya paḷi wu ka laki yek Yakubu, suk Kepas, suk Yohana kamaṇ na ang de lop, sa kamaṇ suk Barnabas na mbadl de naṁ nak de sik de bacina ji mot-gaa ji maṇ kopti ga Yesu wu. Yek ma dlalli gaḇa suksi, de mi wo ma li mal majwe ba maṇ Yehuda ka sowu, a si wo sa li mal maṇ Yehuda.

¹⁰ Yek damini de ba majwe ba ilgon nisi da sowu lakini mik kang so, a gwisi kaḇe ilgwe a nama lamti paḷti i'e wu.

Bulus maṭl Biturus

¹¹ De Biturus tul Antakiya wu, yek a matlti gwel suk gwel nak de mas mbalan yisi de ilgwe ta paḷi go ba mbun sowu.

¹² Tek go a Biturus nguk wul suk majwe ba maṇ Yehuda ka sowu. Ama yek de Yakubu shin majon te Antakiya ka wu, yek ta yilli gaa gwas ka yek ta dam a malkami. Ten de ta nima banti majwe sa nima lamti de ta saḷ majwe ba maṇ Yehuda kaḇe si sowu.

¹³ Yek naa maṇ Yehuda maṇ kopti jwe sa ni suk mi wu kopti ka paḷti riya gwasi, hal Barnabas mago sa kanti gibi.

¹⁴ Ama yek a yeni de ilgwe sa paḷi go sa paḷ gem nak kangwe ni ka gaḇa maṇ tamti wu sowu, yek a wul Biturus te ka mbalan kaḇe, <<Ki wo maṇ Yehuda kaḇe ki, ama yek ka nama paḷti wul nak maḷgwe ba maṇ Yehuda ka sowu. Da ni kaṇ ka zi majwe ba maṇ Yehuda ka so paḷti wul ga maṇ Yehuda gwi?>>

¹⁵ <<Gem kaṇ mi wo de maṇ Yehuda kaṇ sa zanni, mi wo ba maṇ paḷti byas wul ka so, ami wo ba nak majwe de ba maṇ Yehuda kaḇe si sowu kaṇ manan so.

¹⁶ Mas na nak gwisi, ma yisi de Nya a taasi maḷgon byas wul gwas ka ten de mali kop mbaṭ gaḇa ga Musa so, ama sa taasi mbalan byas wul gwas ka tumal ngasti ten Yesu Almasihu. Ten nak gwisi kaṇ, mi maṇ Yehuda mago tu ten ngasti ten Yesu Almasihu kaṇ ma mbi taasti byas wul ganan ka tumal kopti mbaṭ gaḇa ga Musa ka so, ten de tumal kopti mbaṭti wo maḷgon a mbi taasti byas wul gwas ka so.

¹⁷ <<Kume mi maṇ Yehuda mago se ma ngasanni ten Almasihu a paa Nya taasi ni byas wul ganan ka go, mi mago maṇ byas kaṇ. To, nak gwisi nama mbokti ang de Yesu nima pit kaal paḷti byas wul la? Ko njaa, nak gwisi ka so!

¹⁸ Ama kume de hal a po kin ilgwe a jek kawu go, a dan de maṇ pal̄ti ilgwe mbaṭ gaḃa dlam de ba pal̄i sowu wi.

¹⁹ Naḃ de ami wo hwuuni kaṇ ani tu ten kopti mbaṭ gaḃa ga Musa, naḃ de mbaṭi tlo ka ten de ta dam na mbadl mal Nya wu.

²⁰ Sa baḃaṇ ka ten gudal yencin suk Almasihu. Ni go amik nama damti so Almasihu ka nima damti ka ami. Damti gi ka dli gaṇ wo, a nama damti ngasti kaṇ ten Yen ga Nya, ti de ta lamanni yek ta baḃ mbadl gwas ten bi gi wu.

²¹ Ami a palli alheri ga Nya ten koo lu so, de kume mbalaṇ a mbi damti ndakce mal Nya tumal kopti mbaṭ gaḃa ga Musa go, gwisi nama mbokti ang de maṣkaṇ ga Almasihu wo ten koo lu kaṇ ni.>>

3

Ngasti ten Nya suk mbaṭ gaḃa ga Musa.

¹ Kii maṇ Galatiya kadlaṇ, wok tla gaa gwakaṇ nu wo? Ale, ten dii kaṇ a dlamikii bi bakti ga Yesu ka ten gudal yencin na!

² Ta bo ngemkii, tumal kopti mbaṭ gaḃa ga musa kaṇ ka mbi Shishi ga Nya ma, ko tumal baḃti gem na gaḃa gwe kaa kumi wu?

³ Kii wo kadlaṇ ka le? Kaa nde ka Shishi yek kaa ba paki ka dli ya?

⁴ Ase mas bomti jwe ka tla go ten koo lu kaṇ kaa tla

a, naḃ gwisi wo maṇ paṭ ka nwa?

⁵ Nya baḃkii Shishi gwasi yek ta pal̄ wul cit banti wonti ka dlo gwakaṇ ten de kaa nama kopti mbaṭ gaḃa ga Musa nwa? Ko ten de kaa baḃ gem na tami gaḃa gwe kaa kumi ten Almasihu wu?

⁶ Bo daamaṇkii ten damti ga Ibrahim la na! Ni ga lishi de, <<Ta ngasti ten Nya, yek Nyami dlamti ka maṇ pal̄ti wul ndakce.>>

⁷ Kume naḃ gwisi kawu, se tak yisi de majwe ngassi ten Yesu go sik de mil ji Ibrahim.

⁸ Tek go gaḃa ga Nya mbok ang de, majwe ba maṇ Yehuda ka sowu a dam de majwe byas wul nisi gaa sowu tu ten ngasti ten Yesu, naḃ de tun tek go sa hwi Ibrahim tami gaḃe de, <<Mas mbalaṇ a mbi albarka tumalki wu.>>

⁹ Ten naḃ gwisi kaṇ mas majwe ngassi ten Yesu wu a mbi albarka suk Ibrahimi maṇ ngasti.

¹⁰ Naḃ de sa pal̄i bigaa mas majwe ngassi ten mbaṭ gaḃa ga Musa de taṣ mbi kantidli mal Nya wu. Sa lishi naḃ gwisi de, <<Maṇ bi gaa kaḃe maḃgwe bata kop mas wul jwe sa lishi ka mbaṭ ga gaḃa Musa sowu.>>

¹¹ Gaḃa wo ni ga hwudali so, de maḃgon a dam de maṇ laṣhi byas wul gaa mal Nya tumal kopti mbaṭi so, naḃ de sa lishi de, <<Maṇ pal̄ti wul ndakce a pal̄ damti gwasi tumal ngasti ten Nya.>>

¹² Mbaṭi wo tu ten ngasti kaṇ tul so, naḃ de sa lishi

de, <<Malgwe kop mas wul jwe mbaṭi dlam wugo ta dam tumal mbaṭi wu.>>

¹³ Almasihu yillani tet daka bigaa gwe mbaṭ gaba palini wu ka, ten de sa pallat de wul bigaa ten bi ganan, nak gwe ni ga lishi de, <<Maṇ bigaa kade mas malgwe sa bakti ka ten gudal yencin wu.>>

¹⁴ Almasihu Yesu kisanni ten de ta albarka gwe sa laki Ibrahim wu dam de ga majwe ba maṇ Yehuda ka sowu pak, gwisi ka laki yek ma mbi Shishi ga Nya de sa pal alkawol gwas tumal ngasti ganan.

Nat kak-kak ga mbaṭ gaba suk alkawoli

¹⁵ Yilkeni jini, hanta bo cingalikii ten ilgan de kaa yisi wu, nak kangwe de hal mbalan de lop dlalli gaba ka dlo gwasan yek sa lak ang dani wugo, ba malgon a man batlti ka so a ba malgon a man mbalti ilgon dani sowu nak gwisi kan ni ten gaba gan.

¹⁶ Nak gwisi kan ni pak, Nya dlalli gaba ka dlo gwas suk Ibrahim suk yen gwasi. Lishti gaba ga Nya wule, <<suk mil,>> so, kangwe de ma damanni de mili wo sa wonti wu sowu. Ama gaba wo sa lishi de, <<suk yen gwa,>>* gwe yek de mbalan de nam, a tik de Almasihu wu.

¹⁷ Ilgwe a nama dlamti go yek de, Nya dlalli gaba ka dlo gwas suk Ibrahim. Ten nak gwisi kan mbaṭ gaba gwe sa

tuli gin 430 ka kaali wu a palli dlallat gabe ten koo lu so.

¹⁸ De kume mbalan a mbi albarka ga Nya tumal kopti mbaṭi go, ai ta mbi tumal alkawol ga dlallat gabe so. Ama Nya ka alheri gwasi, yek ta laki Ibrahim albarka ten bi alkawoli.

¹⁹ Kume nak gwisi kawu, yek de laki yek sa bal mbaṭ gaba ga Musa ye? Ilgwe laki yek sa mbaṭ mbaṭi dani go yek de tas yillini byas wul jinan ten dii kan. Sa tulli mbaṭi ta mbalan pal wul da kan se sa'i gwe Yen ga Ibrahimi tul wu, nak de ten bi gwas kan sa pal alkawoli wu. Mil shinti ji Nya ka tulli mbaṭi tumal malgwe ata dlal ka dlo ga mbalan suk Nya wu.

²⁰ Asa ngo maṇ dlalti ka dlo kume gaba ni ka dlo ga mbalan de lop wu, ama Nya wo ti wo de nam kan.

Ilgwe laki yek sa tulli mbaṭ gaba wu

²¹ Bohwe gaba gami nima dlamti de we mbaṭ gabe wo ba a mo suk alkawol ga Nya sa? Hwowo ko njaa! De kume sa tullan mbaṭ gaba maṇ balti mbaṭl go, ai mbalan a mbi damti palti wul ndakce mal Nya tumal kopti ga mbaṭ gwisi.

²² Ama sa lishi ka gaba ga Nya de mas dii atl wo zhel ga palti byas wul kan, Nya pali nak gwisi kan ten de tas bal majwe ngassi ten Almasihu Yesu ilgwe ta pal alkawol de

* 3:16 3:16 Yen L. Z. 12:7; L. Z. 24:7

ta bali tumal ngāsti ten Almasihu Yesu wu.

²³ De ngāsti bo tul sowu, mbaṭi leni ka nak majwe sa lesi kawu, ma manan yilti ka so se ngāsti tuli.

²⁴ Nak gwisi nama mbokti ang de sa lakanni ka ang ga mbaṭi ten de ta talani mal Almasihu, ama ngāsti ka laki yek ba byas wul ni ni gaa mal Nya so.

²⁵ Nak ninge de ngāsti tullu, ma po yi gaz ga mbaṭi gaba ga Musa so.

²⁶ Ten nak gwisi kan, mas jwakan wo mil ji Nya kan tu ten ngāsti ten Almasihu Yesu,

²⁷ nak de mas jwakan wo sa palikii baptisma ka Almasihu wu, gwisi mbok ang de kaa kan paṭ ga Almasihu de paṭ gwakan wi.

²⁸ Ten nak gwisi kan, kaa po yi kak-kak so, man Yehuda, sogo majwe ba man Yehuda ka sowu, zhel sogo majwe ba zhel ka sowu, mani sogo modli. Ten de mas jwakan de nam kan kaa ni mal Almasihu.

²⁹ Kume kii wo mbalan ji Almasihu ka wu, to kii wo mil ji Ibrahīm kan, a kik de majwe a ci gado ga Nya nak gwe ta pal alkawol wu.

4

¹ Ilgwe a nama dlamti go yek de, kume hal man cit gado yi de yen mbalan go ta bo man zhel na ilgon so, ko de mas wul ji man zat gwas aya dam de gwas wu.

² Ka sa'i gwe de ta yi nak'eni go, yeni yi ka ang ga man ketalti jwasi suk majwe sa nit ma zat gwel ten wul, hal se cin gwe aba gwas zi wu tuli.

³ Nak gwisi kan mananni ka sa'i gwe tantu ga Yesu Almasihu bo tul so wu, ka sa'i gwisi wo ma daman nak mil mbalan, ma daman de zhel ji man iko jwe sik de guu ji dii atl ge wu.

⁴ Ama de sa'isi njikan wugo, yek Nya shin yen gwas sudi gwe kili mbalan na ngus ka zat wu, ama ta zat ka sa'i gwe sa yima kopti mbaṭi wu,

⁵ tas batl wul ten majwe sa ni gaz mbaṭi wu, ata pallasi de mil ji Nya.

⁶ Nak de kaa bal de ma balan de mil jwas go, yek ta shin Shishi ga Yen gwas sut ka mbadl ganan, gwe a mbe Nya de, <<Abba,* Aba>> wu.

⁷ Ten nak gwisi kan, ningo ki wo zhel ka po yi so, ki wo yen gwas kan. A nak de ki wo yen gwas kawu, Nya pallak de man cit gado gwas wi pak.

Bi ga man Galatiya hwot Bulus

⁸ Tek wu de bakaa bo yis Nya sowu, akaa ngusi atl wul jwe a mbalan ngusisi atli, jwe de basa ni ten bi ilgon sowu.

⁹ Ama nin de kaa yis Nya wu, sogo nin de Nya yiskii wu, dani kan kaa kop iko jwe sik de guu ji dii atl gee de basa ndal sowu gwi? Yek laki yek kaa nama lamti tak bo palan de zhel jwasan da ye?

* 4:6 4:6 Aba Na bi Arameya

¹⁰ Kaa pal de maṇ kopti cin jon, suk lip jon suk gini jon.

¹¹ Ilgwe kaa nama palti wu ci banti, ba citi ka dli gi tenkii ni ten koo lu so!

¹² A nama ngemti gwakan yilkeni jini, de tak daman nak ami ten de ami mago ani nak kii A bakaa pali byas ilgon so.

¹³ Kaa yisi de cwo gwe cin wu ka laki, yek a mbi tantu ta ndekii tullat tami gaba.

¹⁴ Ko de cwo gi wusi tullikii bomti i'e wu, ama mas na nak gwisi yek bakaa mbulanni sogo yek kaa nge palti tenan so. Ama yek kaa kaman na ang de lop nak wule yen shinti ga Nya kaḍe ami, nak gwe kaa kan Almasihu Yesu gaa gwas wu.

¹⁵ Kaa pal hwol tuk i'e ka sa'i gwisi! Ama yek ningo hwol tuk gwe kaa pali na ami wu bal ko? Ten de gem, ka sa'i gwisi wo, de maṇ paṭ kani go, kaa yilli gwel jwakan akaa balanni.

¹⁶ Ama yek ningo, a damikii wi de yelan dlanti ten de a dlamikii gem ma?

¹⁷ Maṇ mbokti ang ten gaba shelti lal jimi, nama lamti tlat gaa jwakan, ama ilgwe nisi ka mbadl go hwa wul ka so. Ilgwe sa nama lamti go yek de tas hul dlo gwakan sukmi, apaa mas mbadl gwakan pal tensi.

¹⁸ Ai mbunan de ta mbalan pal ilgwe sa pali wu, de hal kume ilgwe nit ka mbadl go hwabi ka wu. Ama tas dloti ko agasi, ba de we se gasi gwe ani sukkii wu so.

¹⁹ Mil ji lami jini, gan kaḍe bomti na lop gwe a tla tenkii wu nak wule kili gwe ni ten gahwulan na cicit zat yen wu. A ba ngusi tlat bomti gami, hal se a yen Yesu ka damti gwakan.

²⁰ Ayya, wule ba nan sukkii ninge ta balli yal gini, bi gwakan nima hwotti gi i'e.

Gaba ten Hajara suk Saratu

²¹ Hwini nini, kii de ka na lamti kopti mbat gaba ga Musa wu, kaa yisan ilgwe mbatl dlam wu sa?

²² Nak de ni ga lishi de, mil maani de lop ni Ibrahim da, yeni gon wo tumal kili zhel, a gon wo tumal kili gwe ba zhel ka sowu.

²³ Yeni gwe sa zat tumal kili zhel go sa zati nak kangwe asa wut mil wu. Ama yeni gwe sa zat tumal kili gwe ba zhel ka sowu go ti wo sa zat tu ten bi alkawol gwe Nya pali Ibrahim wu.

²⁴ Wul jimi wo sa cingal gaba dani, ten de modli jimi wo sa nama mbokti ang ten dlallat gaba de lop. Hajara kaḍe ana ga zhel tani nak dlallat gabe gwe sa pali ten tlandal Sinai wu.

²⁵ Ningo Hajara kan sa cingalti de tlandal Sinai ka atl ga Arabiya. Tik ni nak ban Wurshelima nak ningan, nak de na ti na mil jwasi mas sa nama damti zhel wu.

²⁶ Ama Wurshelima gwe ni nya go ti wo zhel ka so, a tik de ana ganan.

27 Ten naḵ gwisi kaṇ sa lishi de,

<<Paḷ hwol tuki, ki ndokla, kii de baḵa wut mil sowu, lak icin, kul ten paḷti hwol tuki, ki de ka yis cit tuk zaṭ yen sowu.

Ten de mil ji kili gwe kos gwas catti ka go sa wonti sa wonti man mil ji kili gwe kos gwas yi sukti wu.>>

28 Ningo yilkeni jini, kii wo kaa bal de mil ji Nya tumal alkawoli naḵ kangwe Ishiyaku ni wu.

29 Ka sa'i gwisi wo yek yen gwe sa zaṭ naḵ kangwe asa wut mil wu ci dlelṅapcan yen gwe sa zaṭ tumal iko ga Shishi ga Nya wu. Nu kaṇ ni pak hal nin.

30 Ama ni ga lishi ka gaḇa ga de, <<Mbol zhel kili wu suk yen gwasi, ten de yen ga zhel kilisi a mbi gado suk yen ga kili gwe ba zhel ka sowu so.>>

31 Naḵ gwisi ka laki yilkeni jini, mi wo mil ji kili zhel ka so, ama mil ji kili gwe ba zhel ka sowu.

5

Mbit gaa tumal Almasihu

1 Almasihu laki yek ma mbi gaa gaṇan ten de ba maḷgon po ngapanni so. Ten naḵ gwisi kaṇ, se taḵ dlaḷan na ndaḷti, baḵ baḷan gaa gwakan akaa po paḷ wul de zhel so.

2 Bo kumanni nini i'e! Ami Bulus, amik ka hwikii gaḇa

ge, de kume sa saḵkii ten de taḵ mbi kantidli mal Nya ka go, Almasihu nikii zikii ang na ilgon so.

3 Amik ba po hwikii wu da da, de hal kaa nama lamti taḵ mbi kantidli mal Nya tumal saḷti go, to, nikii ngetli taḵ kobaṇ mas mbaṭ gaḇa ga Musa.

4 Kii de kaa nama lamti taḵ damaan de maṇ laṣhi byas wul gaa mal Nya tumal kopti mbaṭ gaḇa ga Musa go, kaa yil daka kopti ga Almasihu ka wi. A kaa nge alheri ga Nya wi pak.

5 Ama tumal Shishi ga Nya suk tumal ngasti tenti kaṇ ma nama baṭti, suk zaṭ mbadl gaṇan ten mbit paḷti wul ndakce ga Nya.

6 Ten de kume ma naṇ de mbalaṇ ji Almasihu Yesu go, na taṣ salaṇni, na baṣ salaṇni so mas ni ten bi ilgon so. Ilgwe hwotanni go yek de ngasti ten Yesu gwe asa yisi tumal lamti yilkeni wu.

7 Tek go kaa nama yemti hwa lalsi. To, wok tlekkii cina yek ta lakkii ten zakti kopti gaḇa gem wo?

8 Wundaḷ ga shelti gami de sa shelkkii go, sut mal Nya de ta mbekii wu kaṇ yil so.

9 Naḵ kangwe asa wule, <<Njet yis kaḍe maṇ lakti ga bal apti paḷti burodi ten toti.>>

10 Mas na naḵ gwisi gahwulan ndali nakii. Danti gaṇan sukkii ka paḷti wul ga Bagaa ka laki yek gahwulan ndali nakii, ten de kaa kan gaḇa ga maḷgon man gi so.

Ama Nya a nol maḷgwisi de ta nama zhimbaḷti gwakan wu, ko ta tik de wokko.

¹¹ Yilkeni jini, a wulaṅkii de, bi saḷti kaṅ a yima gaḃa dani go, da yek ka laki asa yima cit dleṅgapcan ye? Ai, gaḃa bi maṣkaṅ ga Almasihu ten gudaḷ yencin a daṃi maḷgon de wul kotti asan so.

¹² Ama lamti gi wo, ta ma jimi de sa nima zhimbaḷti gwakan wu pita dlamti gaḃe hal se sa yilli ndis jwasan ka mas jwasan.

¹³ Yilkeni jini, kii wo sa mbekii ten de tak palan damti mbit gaa. Ama pan dem-dem ba mbit gaa gwakami lakkii palti byas wul so, ama ka lal ga palti nak gwisi wo ta gami lakkii ten palti wul yilkeni jwakan ka lamti.

¹⁴ Ai mas mbat gaḃa ga Musa wo sa mwe ka ka gaḃa de nam de, <<Lam maḷgwe ni njaa sukki wu nak gwe ka lam gaa gwa wu.>>

¹⁵ Ama kume dam nak wul me, akaa ngusi dlanti suk yilkeni jwakan, akaa ngusi asti yilkeni jwakan, akaa nama ngukti tlu ga yilkeni jwakan go, pan dem-dem na pat jwakan sogo kaa pak yilkeni jwakan mas.

Damti tumal Shishi ga Nya

¹⁶ Ilgwe a nikii ma hwiti go yek de, tak zakan Shishi ga Nya tas kobi nakii. Kume kaa pali nak gwisi go kaa kop ilgwe dli lami wu so.

¹⁷ Ten de ilgwe a dli lami go ba ami wo suk ilgwe a Shishi ga Nya lami wu so. A nak gwisi ka pak ilgwe a Shishi ga Nya lami go ba a mo suk ilgwe a dli lami wu so, wul de lop jimi wo asa ngusi dlanti suk yilkeni. Yek laki a bakaa man palti ilgwe kaa lam palti wu so.

¹⁸ Ama kume Shishi ga Nya nama kopti nakii go, to, kaa po yi gaz ga mbat ga gaḃa ga Musa so.

¹⁹ Byas pat ga dli wo, ga hwundaḷi kaṅ ni so. Yek de pat suk kili gwe ba gwa ka sowu, suk palti byas wul, suk palti wul nsha.

²⁰ Suk ngusti atl gunki, suk ngukti mbalan, suk nget hwulan ga yilkeni, suk dlanti, suk dakaḷti. Suk lilti mbadli, suk lamti gaa, suk hwulti suk yilka, suk laṣhi kopti ji maji cina.

²¹ suk duu tuk na mbit wul ga yilka, suk tlatdli, suk mot-gaa tlat wul suk naa wundaḷ ji wul jwisi. A nikii ma dalti kang nak gwe a palikii tet wu, de mas man palti wundaḷ ji wul jin jo sa mbi Nya boo so.

²² Ama wul jwe a Shishi ga Nya tullu go sik de, lamti, suk hwol tuki, suk tami mbadli, suk dlot mbadli, suk kirki, suk palti hwa wul, suk palti gem,

²³ suk mullat gaa atli, suk dopti gaa. Ai, ba mbat gaḃa gon wuli de ba pal wundaḷ ji wul jimi so so.

²⁴ A mas mbalan ji Almasihu wo, sa bak palti wul ji dli ka wi suk wonti byas

lamti wul gwas ka wi ten gudaḷ yencin.

²⁵ Nak de ma nama damti tumal Shishi ga Nya wu, ma zakan Shishi ga Nya taṣ kobi na mi ka damti ganan.

²⁶ Baṇ daman de maṇ nalti gaa, suk maṇ ngot dlanti suk maṇ duu tuk na yilkeni jinan so.

6

Zi ang yilkeni jwakan

¹ Yilkeni jini, kume sa dop maḷgon ten palti byas wul wu, kii de Shishi ga Nya nima kopti na kii go, pallan mali tet ten tantu na tami yal, ba de na yal mati so. Ama paṇ dem-dem na gaa gwakan, de ba nak gwisi ka sowu kaa nda ka palti byas wul gwe ta pali wu.

² Kaman dibalti ga yilkeni jwakan, na nak gwisi kan kaa njikan mbat gaba ga Almasihu.

³ Kume gon gwakan dam gwa we ilgon kaḍe ti ama ba ilgon kaḍe ti sogo, mali nama shelti gaa gwas.

⁴ Ama ta ko wokko cingal ilgwe ta nama palti wu taṣ yeni. Kume palti wul gwas de mbun wu, apaa ta pal hwol tuk na nali, ama baṣ cingal gaa gwas ten maḷgon so,

⁵ ta ko wokko kan dibalti ga gaa gwas.

⁶ Haṇ ta majwe sa nisi ma mbokti ang ten gaba ga Almasihu wu pali alheri maṇ lishti gwe nisi ma mbokti ang ten gabe wu.

⁷ Bak shelan gaa gwakan so. kaa mani tlet botlkan Nya

ka so. Mas ilgwe mbalan bak go yek kan ta wotli.

⁸ Ten de maḷgwe bak zhin tumal lamti ga dli gwas go, a lakti ten wotli maṣkan. A kume ta bak ilgwe Shishi ga Nya lami wugo, ta mbi mbadl gwe ba a paki sowu.

⁹ Ten nak gwisi, baṇ nakan na palti hwa wul so, nak de hal de sa'i wotli tul wugo ma wotlan wul i'e, kume de ma celan ka mbatl sowu.

¹⁰ Ten nak gwisi kan, mas sa'i gwe ma mbi ang palti alheri wugo tan pali ko wokko, tun nak ba yilkeni jinan ka Almasihu so.

Pakti gaba ga Bulus

¹¹ Bo yenan kalit ji bakake lishti jee de a palikii lishti da na ang gi wu.

¹² To, majwe sa nikii ma ngapti ten de ta salkii wu nama lamti taṣ mbok ang ten gaa gwasan de si wo man kirki kan. Ilgwe laksi ten palti nak gwisi go yek de, sa nima banti wundaḷ ga bomti gwe sa tla ten bi maṣkan ga Yesu ten gudaḷ yencin wu.

¹³ Ai, ko ta majwe sa nama wulti gwakan de ta salkii wu mago sa nima kopti mbat gaba ga Musa mas so, ama yek sa nama lamti ta salkii, ten de taṣ man wulti de sik salkii da.

¹⁴ Ama ami wo ko njet ba bo ngetl na ilgon so, seko na gudaḷ yencin gwe sa bak Bagaa Yesu Almasihu wu. Ten de maṣkan gwas ten gudaḷ yencimi ka laki yek a maṣhi lamti wul ji dii atl ka,

yek wul ji dii atli dām de
hwuuni a malān pak.

¹⁵ Na sal̄ti, na lāshi sal̄ti
mas ni ten bi ilgon so, ama
ilgwe ni de ilgon go yek de
ta mbalan pal de mal̄gwe sa
pal̄ti pyali wu.

¹⁶ Haṇ ta tam̄i mbadli, suk
yenti gonti dām de ga majwe
sa nama kopti pyal mbaṭ
gaḅa gaṇ wu, suk maṇ Yisir-
aila ji gem ji Nya.

¹⁷ A cina wo ba mal̄gon po
hwotaṇ na ilgon so, nak de
dudul ji ka dli gi mbok ang de
ami wo zhel ga Yesu ka wu.

¹⁸ Haṇ ta alheri ga Bagaa
ganaṇ Yesu Almasihu dām
sukkii yilkeni jini. Amin.

Gaba gwe Bulus lishi mañ kopti ji Apisa wu. Yek de lishti gwe ama mbe de Mañ Apisa Gabartati

Bulus yen shinti ga botli lish gaba ge, ka multi jwe ta ni ga yitle ka a Roma wu. Gon a gin de 60 kaal da mashkan ga Yesu kan ta pal lishti gan. A Bulus lam multi i'e a Apisa de nima matlti dlamti gaba man tamti asami na mekan kan wu,

Gabeti

¹ Ami Bulus, yen shinti ga botli ga Almasihu Yesu nak kangwe Nya lami wu.

A nima lishti gaba gan mbalan ji Nya jwe sa ni ka ban Apisa*, majwe asa pal gem ten kopti ga Yesu Almasihu wu.

² Han ta alheri suk multi mbadl sut mal Nya Buka gan, suk Bagaa Yesu Almasihu dam de gwakan.

Albarka ji Shishi ga Nya tumal Almasihu

³ Gem, albarka wo ga Nya Aba ga Bagaa gan Yesu Almasihu kan! Ti de ata balanni albarka sut nya tumal Almasihu, ata laki ama mbi mas albarka tumal Shishi gwas pak wu.

⁴ Nak de ta botlanni tumal damti gan ka Almasihu tun basa bo pal dii atl so, ten de tan daman de mbalan man cilti, man lashi byas wul a cina daat ka.

⁵ Ka lamti gwas kan ta pali, yek ta laki de tan daman de mil jwasi tumal Yesu, ten de nak gwisi kan ta lami, a nak gwisi ka tamit da.

⁶ Ta pali nu tan tasan alheri gwas man nalti, gwe ta balanni ten koo lu tumal Yen gwas gwe ta lamti i'e wu.

⁷ Tumal Almasihu kan sa batl wul gwe nini gaa wu tumal hwulan gwasi, gwe yek de taasti ga byas wul gan de sa taasi kawu. Sa pali nak gwisi tumal nalti ga alheri ga Nya,

⁸ gwe ta balanni de ba pakti nidda so wu, suk mas botlkan yisti wul suk yisti gaa ga wul gwe ta balanni wu.

⁹ Yek Nya mbokini ang ten wul jwas jwe ni ga hwudali ka nak kangwe de ta lami wu, wul jwe de ta laki ta njikan tumal Almasihu wu.

¹⁰ Kume cin gwe ta zi wu tullu go, ta mo wul mas ka Almasihu, na wul jwe ni to nya kawu suk jwe ni ten dii atl wu mas.

¹¹ Nya botlanni ka Almasihu tan daman de mbalan jwasi, ta laki de ta pi nak gwisi nak de yek de ilgwe ta lam palti wu, ai tik de man palti wul kangwe tamit da wu.

¹² Nya botlanni mi de mik nda zhila zat mbadl ten Al-

* **1:1 1:1** Ka lishti jon ji cina wo sa lishi de *Ka ban Apisa* So.

masihu wu, ten de tañ palan damti tasti ga nalti gwas.

¹³ A kaa dam de mbalan ji Nya wi tumal Almasihu ka sa'i gwe kaa kum gaba gem, gwe yek de tami gaba gwe tullikii kisti wu. Ka sa'i gwe kaa ngaskii ten Almasihu wu, Nya lak shaida gwas tenkii de ta dalikii gaba de ta balkii Shishi gwas wu.

¹⁴ Shishi ga Nyami ka nini de man mbokti ang ten de gem kan, Nya a balanni il-gwe ta dlalli gaba gwas dani wu, ilgwe a dam de ganan ka sa'i gwe Nya kis mbalan jwas wu, ata pal mas wul jwisi ten de ta mbalan tas nalti gwas da kan.

Bulus ngemi Nya man ban Apisa

¹⁵ Yek laki, de a kum bi ngasti gwakan ten Bagaa Yesu suk kangwe de kaa nama lamti ji mas mbalan ji Nya wu,

¹⁶ a ba ba zak palti hwol tuk na Nya ten bi gwakan so, a ngusi palti nak gwisi dlip de aba ngemkii Nya wu.

¹⁷ A nama ngemti ga Nya ga Bagaa ganan Almasihu Yesu, Buka man nalti tas balkii Shishi gwasi gwe a lak yisti wullu, a mbok ang ten wul jwe ni ga hwundali kawu ten tak yisanti i'e da.

¹⁸ A ngem Nya de, ta gwel ga mbadl gwakan buli, kangwe ka yis gaami akaa yis wundal ga zat mbadl gwe ta mbekii de tak pali wu, tak yisan wul gwe ni ka nalti

ga dlallat gaba gwe ta pali mbalan jwas wu.

¹⁹ Ani nima ngemti Nya, mi de ma ngassanni tenti, ten de tañ yisan ndalti ga iko gwas de ba a cingaldli sowu, gwe yek nama palti wul ka mi wu. Ndalti ga iko gwisi kade bal iko

²⁰ yek tlil Yesu tot daka mashkan ka, yek zat ka mbuni lu damti ten ang shinti ga Nya to nya ka.

²¹ Lu gami de Almasihu nima damti go ni nya da mas guu, suk bacina, suk ndalti, suk bagaa, suk mas shin. Ba de ka gin jee tokte so, ama suk gin jwe aya tullu.

²² A Nya zi mas wul a atl dati, yek ta lakti de bacina ga wul mas ga motgaa ga kopti.

²³ Ka motgaa ga man kopti wo Almasihu wo njikami kan, nak kangwe ti na gaa gwas njikan wul mas wu.

2

Nya balanni mbadl gwe ba a paki so wu ka almasihu

¹ Tek go nak ga mashi kan kaa ni nak de kii wo man lashi kumti bi suk man palti byas wul kawu.

² Ka sa'i gwe kaa yima kopti byas tantu ji dii atl ge wu, de akaa kop byas guu gwe tik de bacina ga to nya ka wu.* Tik de byas mazhe gwe nama coki ga mbalan ten de bas kumi bi Nya sowu.

³ Tek go mas jinan nu kan ama damanni, ma nanma kopti kapti ga dli ganan, ma

* 2:2 2:2 byas guu gwe tik bacina ga to nya kawu *Shedan*

nañma kopti ilgwe dli gāṇaṇ suk mbadl gāṇaṇ zini wu. Mi mago tek go lilti mbadl ga Nya a susut tenaṇni naḵ gwasan wu, naḵ de paḷti wul gāṇaṇ wo ga dli kawu.

⁴ Ama Nya wo mañ yenti gonti kaṇ i'e, lamti gwe ata lamanni go mañ nalti kaṇ.

⁵ Tun ka sa'i gwe ma yi ga maṣhi ka ka paḷti byas wullu yek ta paḷlani kaami suk Almasihu. Tumul alheri kaṇ kaa mbi kisti.

⁶ Nya paḷlani kaami suk Almasihu yek ma mbi lu danti to nya ka tumal Almasihusi.

⁷ Nya paḷi nu taṣ mbok ang ten alheri gwas mañ nalti gwe de ba a cingal dli sowu ka gini jwe aya tullu. Ta mbokini ang ten alheri gwasi tumal Almasihu Yesu.

⁸ Alheri ga Nya ka laki yek kaa mbi kisti, ba de we manti paḷti wul ga gaa gwakan ka so, baḷti wul ga Nya kaṇ.

⁹ Paḷti wul gwakan ka laki so, ba maḷgon bo ngetl so.

¹⁰ Mi wo ilgwe Nya paḷi wu kaṇ, ta paḷanni ka Almasihu Yesu ten de taṇ paḷan hwa wul jwe ta paḷi tun tek de taṇ paḷi wu.

Mi wo de naṃ kaṇ ka Almasihu

¹¹ Ten naḵ gwisi kaṇ bo damankii, ten kangwe kaa ni tek wu kii de mañ Yehuda ka so wu, a majwe asa mbe gaa gwasan de si wo sa saḷsi wu, mbekii de <<mañ laṣhi salti.>> (Salti gwasami wo wundaḷi ga dli kaṇ, gwe asa paḷi na ang ga mbalan wu).

¹² Daamankii de ka sa'i gwisi wo, kaa ni suk Almasihu so, baṣa dlamkii ka mañ Yisiraila so, kii wo mandaḷi kaṇ ka dlallat gaḃa alkawol gwe Nya paḷi wu, a ba zaṭ mbadl ni kii da ga mbit ilgon mal Nya so, a bakaa ni suk Nya ten dii atl gee so.

¹³ Ama ningo ka Almasihu, kii de tek go ka ni dlenti suk Nya wu, sa taḷakii tet njaa malti wi tumal hwulan ga Almasihusi.

¹⁴ Tik tullini tami mbadli, tik palli mañ Yehuda suk majwe ba mañ Yehuda ka sowu de naṃ. A tik jek sabal gwe hwul dlo gāṇaṇ wu ka, gwe yek de nget hwulan gwe ni ka dlo gāṇaṇ wu.

¹⁵ Almasihu kan mbaṭ gaḃa ga Musa, suk daḷti kang jwasi, suk shele jwas ka ka dli gwasi. Ta paḷi naḵ gwisi ten de taṣ paḷ pyal mbalan jwe sa yil tet ka mbalan de lop jwisi wu. Paḷti naḵ gwisi ka tullu tami damti ka dlo gwasan.

¹⁶ Ta laḷan dlo ga mbalan de lobi suk Nya ten de taṣ dam de dli de naṃ. Ta paḷ gwisi tumal maṣkan gwas ten gudaḷ yencin, ta tullu pakti ga nget hwulan gwe ni ka dlo gwasan tek wu.

¹⁷ Ta tullikii gaḃa tami mbadli kii de ba mañ Yehuda ka sowu, kii de kaṇi dlenti suk Nya wu, yek ta paḷi mañ Yehuda de sa ni njaa suk Nya wu pak.

¹⁸ Tu ten tantu de naṃ ka Almasihu kaṇ pak lobi jinaṇ mbi laṭ mal Nya, tumal

Shishi ga gwasi.

¹⁹ De nuk go, kii wo mandaki ka po yi so, kii mago mil boo ka bali suk mbalan ji Nya. Kii wo mil lubii ji Nya kan.

²⁰ Sa kinkii ten zhila bii gwe de mil shinti ji botli suk man dlamti gaba ji Nya kin wu, a Almasihu kade zok ye ka kinti biimi.

²¹ Kati kan mas kinti biimi mo, tik de man lakti a biimi tli, hal a pal de punka man cilti ga Nya.

²² Kii mago kati kan sa nama kinti gwakan suk naa mbalan, ten de tak daman de lubii gwe Nya dam gibii wu, tumal Shishi gwas man Cilti.

3

Ilgwe Nya zi majwe ba man Yehuda ka sowu

¹ Ten nak gwisi, ami Bulus de sa le ka ten bi ga Almasihu Yesu wu, ten zat ang gwakan kii majwe ba man Yehuda ka sowu.

² A yisi de Kaa kum gaba alheri ga Nya gwe sa balan wu, ten zat ang gwakan.

³ Yek de ilgwe ni ga hwudali de Nya buli gwel yek ta mboki ang dani wu, nak gwe a nak lish gaba tet dani wu.

⁴ Kume kaa kobi ka lishtisi go, kaa yis gaa ga ilgwe a yisi ten wul ga hwudali ga Almasihu wu.

⁵ Ilgwe de tek go mbalan yisi so, ama ningo Nya mboki ang mil shinti ji botli suk man dlamti gaba ga Nya dani wi tumal Shishi gwasi.

⁶ Ilgwe sa hwundali ka go yek de, tumal gaba man tamti majwe ba man Yehuda ka sowu a mbi wul gado suk man Yehuda, asa dan nak dli denam, asa mbi ilgon ka alkawol gwe Nya pali tumal Almasihu Yesu wu.

⁷ A pal de zhel ga gaba man tamti gan tumal alheri ga Nya gwe sa balan wu tumal ndalti gwasi.

⁸ Ko de amik de nak'eni ka mas mbalan ji Nya go, ama yek Nya balan alheri ga talat tamti gaba ten wul ga Yesu gwe ba a bodlaldli sowu, ta tale majwe ba man Yehuda ka sowu.

⁹ A po dلامي mas mbalan kangwe a Nya pal ilgwe ni ga hwundali kawu, yek de ilgwe ni ga hwundali tun te ka mal Nya, gwe tik pal mas wul wu.

¹⁰ Lamti gwas wo yek de tas mboki ang man mulki, suk man iko jwe sa ni dlo nya ju, ten botlkan yisti wul gwasi tumal motgaa ga man kopti.

¹¹ Nak gwe Nya laki de ta pi tun tet ten ndat zhile wu, yek ta pali tumal Almasihu Yesu Bagaa gan.

¹² Katisi kan tumal ngasti tenti kan ma mbi ndali gahwulan lat mal Nya bana banti so.

¹³ Ten nak gwisi kan a nama ngemti gwakan de bak celan ka mbadli, ten bomti gwe a nama tlati ten bi gwakan wu so, bomti gami de a nama tlati go ten de tak mbi nalti da kan.

Bulus ngemi Nya man ban Apisa

4

14 Ten nak gwisi kan yek a ngus atl a cina da Buke ka,

15 ti de tik bal shin mas dingi jwe ni to nya ka, suk jwe ni ten dii atl wu.

16 A ngem ti de ka bal nalti gwasi tas ndallikii gahwulan tak ndalan ka mbadl gwakan tumal Shishi gwasi.

17 Ta Almasihu dam ka mbadl gwakan da, tumal ngasti gwe kaa ngaskii tenti wu. A nikii ma ngemti Nya nak de ningo kaa kidi wi, yek kaa ndal i'e ka lamti gwe nikii da wu.

18 Ten de tak yisan gaami suk mbalan ji Nya, tak yisan nalti ga lamti ga Almasihu, na altat gwasi, na dlentati gwasi, na tlalti gwasi, na dluntat ga lamti gwe Almasihu palini wu.

19 A nikii ma ngemti dade tak yisan lamti ga Almasihu wu, gwe man ngetl ga yisti wul ga mbalan wu, tak njikaman na mas njikanti ga Nya.

20 Ningo, han ta nalti dam de ga Nya, ti de ata pal wul jwe ma dlamam paki dani sowu, ta palini man kangwe de ma ngemanti wu, suk man kangwe ama daamanni dani wu, nak gwe ndalti gwas nama palti wul kami wu.

21 Han ta nalti dam de ga Nya ka motgaa ga man kopti suk ka Almasihu Yesu, gin ten gin ba pakti! Amin.

Damti na bi de nam ka Almasihu

1 Ten nak gwisi, ami de ani ga lee ka ten bi kopti ga Bagaa wu, a nama ngemti gwakan, tak palan wunda! damti gwe ni ndakce suk nalti ga mbet gwe sa palikii wu.

2 Shitan gaa atli, ta damti gwakan ni dem-dem, daman de man dlot mbadli, akaa ci cina na dlot mbadl na yilkeni jwakan ka lamti.

3 Dlokamankii tak ngiban motgaa gwakan gwe Shishi ga Nya balanni tumal tami mbadl gwe meeni gaa ka lu de nam wu.

4 Dlisi wo de nam kan, a Shishi de nam, nak gwe Nya mbekii tumal zat mbadl de nam wu.

5 Bagaa ganam wo de nam kan, ngasti ten Yesu de nam, a palti baptisma mago de nam.

6 Nya ganam de nam, tik de Buka ganam mas jinam, tik ni nya da ko wokko, a tik nima palti wul ka mi mas jinam, ata ni ka ko wokko.

7 Yek ningo sa bal ko wokko ganam hwa wul wi, nak kangwe a Yesu bali wu.

8 Nak gwe de gaba ga Nya dlam wu,

<<De ta to nya go,

ta nde majwe ta dopsi ju cina,

yek ta bal zok wul mbalan jwasi.>>*

9 (Yek de ilgwe dlamti de, <<ta to nya,>> nama mbokti ang

* 4:8 4:8 Yen Zab 68:18

dani gwe, de ba nakkan ta yil
sut atl sowu?

¹⁰ Tisi de ta yil sut ten dii atl
go tik po to to nya man mas
dlo nya ka, ten de tas njikan
nya suk atli.)

¹¹ Almasihu na gaa gwas ka
laki yek naami ni de mil
shinti ji botli, naami wo man
dlamti gaba ga Nya, naami
wo tas dam de man shele ga
gaba man tamti, naami wo
tas dam de pasto, a naami wo
tas dam de man lishti.

¹² Ta pali nak gwisi tas lakan
mbalan ji Nya tas pal wul
gwasi, ten de ta dli ga Al-
masihu mbi nalti da.

¹³ Hal se ma daman de
nam mas jinan ka ngasti
ten Almasihu ganan, ama
daman de nam ka yisti
ga yen ga Nya, hal ama
daman de kidi mbalan, ama
njikamanni nak kangwe
Almasihu ni wu mas.

¹⁴ Nak gwisi a laki a bama
po daman nak millali so,
majwe a yetal zhilu mbokti
ang ten wul ga dii atl ge ngusi
madlalti daamti ga mbadl
gwasan nak kapsi ze wu, a
mbalan man botlkan ngusi
shelti gwasan asa tesi gazi.

¹⁵ Ka lal ga nugo, ma dلامي
gem yilkeni jinan ka lamti,
ama cin cina na nalti ka wul
mas, hal ama daman nakti
Almasihu, ti de tik de gaa ga
dlisi.

¹⁶ Tumalti kan kat dlisi
ngip yilkeni jwasan tumal
tlalki jwe ngibi wu, kume ko
kati gwik-gwi pal ilgwe zitdu
wu, a lak dlisi ten nalti a
ndali ka lamti.

Pyal mbadl ka Almasihu

¹⁷ A nikii ma dlamti gaba
gan yek a kabikii dlamti da
na shin ga Bagaa de bak po
daman nak majwe ba man
Yehuda ka sowu so, majwe
de daamti gwasan wo ten
wul ji ten koo lu kawu.

¹⁸ Mbadl jwasan njikan na
damshal, a ba mbadl gwe a
Nya bali wu nisi da so ten
lashi yisti suk lashi kumti bi
gwasan.

¹⁹ Ko njet nsha po yisi gwel
so, sa bal gaa gwasan palti
byas wul, asa yitla ngetl ten
wul asa ngusi palti mas wul
citdade.

²⁰ Ama kii wo nu kan Al-
masihu mbokikii ang dani de
tak pali so.

²¹ Ka sa i gwe de ka kum
gaba tenti wu, ka damti
gwakan de man kop gwas
wo, sa mbokikii ang ten gem
gwe ni ka Yesu wu.

²² Sa mboki kii ang wi,
ten palti wul nak gwe akaa
kul pali tek wu, tusan gus
mbalan wu ka, gwe lil wu,
ten wul shelti lal jwe ta nama
lamti wu,

²³ Ten de tak pallan de
pyali ka daamti ga mbadl
gwakan.

²⁴ Palan pyal damti wudali
gwe ni nak ga Nya wu ka
gem, suk palti wul jwe ni
ndakce na damti ka cilti wu.

²⁵ Kume nuk'wu zakan
shelti lali, ta ko wokko dلامي
gem yelan damti gwasi, nak
de mas jinan wo kat dli ji dli
de nam kan wu.

26 <<Kume mbadl lilik wugo bak pal byas wul so.>>† Bak zaki a cin nda bii a ka yima lilti mbadl so.

27 A bak balan shedan lu so, ka lilti mbadl gwakan.

28 Malgwe kul pi mukal go bas po pi mukal so, ama tas ngo wul tas pal hwa wul na ang gwasi. Kangwe ta mbi ilgon hal ata zi-ang majwe ba ilgon nisi da sowu.

29 Bak zaki ni ta byas gaba yil tet ka bi jwakan so, ama dlanan gaba gwe a zi-ang a ndalli gahwulan yilkeni jwakan wu nak kangwe sa lami wu. Palti nak gwisi a laki a gaba gwakan zi-ang man kumti jwakan.

30 A bak lili mbadl Shishi ga Nya so, nak de nati kan Nya paliki lalas tas mbok ang de kii wo majwas kan ten cin kisti wu.

31 Zakan mas yokiti, suk byas mbadli, suk lilti mbadli, suk ngot bi, suk mas ngalci.

32 Pali yilkeni jwakan hwa wul, akaa yen gonti ga yilkeni jwakan, taasan byas wul jwe yilkeni jwakan palikii wu ka, nak gwe Nya taasikii gwakan kawu tumal Almasihu.

5

Damti ka cilti

1 Ten nak gwisi, ka damti gwakan de mil ji lami ji Nya, palan wul nak gwe a Nya pali wu.

2 Akaa pal damti gwakan ka lamti nak gwe de Almasihu lamanni hal yek ta bal gaa gwas ka lal ganan, de

sadaka man tami wusan ga Nya wu.

3 Bak zakini ta mbi man pat palan ka dlo gwakan suk man palti wunda wul citdade gon, sogo man yitlat ngetl ten wul so. Wunda il jimi te pat ji mbalan ji Nya so.

4 Bak dlanan gaba lashi nsha so, bak dlanan byas gaba so, bak dlanan gaba kadlan so, ten de nak gwisi mbun so. Ama ka lal ga palti nak gwisi wo ngusi palti hwol tuk na Nya.

5 Tak yisi de gem man pat palan sogo man palti wunda wul citdade gon, sogo man yitlat ngetl ten wul (ilgwe ni ndakce suk kopti gunki wu) a mbi tet ka boo ga Almasihu suk Nya so.

6 Ba malgon shelkii na gaba shelti lal so, ten de wunda ga wul jwisi kade man lakti a lilti mbadl ga Nya nda ten majwe basa kum bi sowu.

7 Ten nak gwisi kan bak cugaa suksi so.

8 Tek go mi wo damshal kan, ama ningo mi wo cilti kan ka kopti ga Bagaa, ten nak gwisi, palan wul nak mil ji cilti.

9 (Nak de cilti kade man tullat ga mas hwa palti wul, suk palti wul ndakce, suk gaba ga gem)

10 se tak ngo ilgwe Nya lami wu.

11 Ba ilgon mokii suk palti byas wul ji ka damshal so, ama ngusisi bulti gal da gaa ka.

12 Ni de wul nsha ta dlam wunda ji wul jwe a man lashi kumti bi jwisi pali ka damshal wu.

13 Ama mas ilgwe sa tulli ka cilti go, mbalan a man yenti gwasi.

14 Cilti kade man lakti a mbalan man yenti wul mas. Yek laki yek sa dlam de,

<<Man ndet yemba pada ka,

tlinya daka mashkan ka, a Almasihu cil tenki.>>

15 Pan dem-dem na kangwe akaa pal damti gwakan wu, bak palan damti nak kadlan so, ama palan damti nak man botlkan.

16 Pal wul na mas ilgwe Nya balki wu, kangwe mbun de tak pali wu, ten de multi jin de ma balan giba go byasi kan.

17 Ten nak gwisi, bak daman de kadlan so, ama yisan lamti ga Nya.

18 Bak tladli na ze inabi, gwe de a lil mbalan kawu so, ka lal ga palti nak gwisi wo njikaman na Shishi ga Nya.

19 Hwi yilkeni jwakan gaba na koo zabura, suk koo tasti ga Nya, suk koo jwe Shishi ga Nya lakkii ten wulti wu. Ngusi wulti Bagaa koo na desti gan-gan ka mbadl gwakan.

20 Ngusi palti hwol tuk na Nya Buka ten wul mas ko agasi, ka shin ga Almasihu Yesu Bagaa ganan.

21 A kaa ngusi balti gaa yilkeni jwakan ten banti ga Almasihu.

Damti hapti

22 Modli, balan gaa gwakan kos jwakan ten banti ga Nya.

23 Ten de kos kade bacina ga kili gwasi nak gwe Almasihu kade bacina ga motgaa man kopti wu. Motgaa ga man kopti kade dli ga Almasihu, a Almasihusi kade man kisti gwasi.

24 Nak gwe a man kopti kop Almasihu wu, nu kan kii modli ma wu, balan gaa gwakan kos jwakan ten wul mas.

25 Kii kos wo laman modli jwakan, nak gwe Almasihu lam man kopti yek ta bal gaa gwas ka lal gwas wu.

26 Ta pali nak gwisi ten de tas palla de man cilti, tas taasti ka, tumal polti gwe ta polti ka na ze, gwe yek de gaba gwas wu.

27 Yesu pali nak gwisi tas taki gaa gwas motgaa ga man kopti na mas mbunti gwasi, ba de na lal ilgon so, ba de na daskan so, sogo zobsi ilgon so, ama tas dam na cilti ba de na byas wul so.

28 Nak gwisi kan ta mani lam modli jwasan, nak dli gwasan wu. Ai malgwe lam kili gwas go gaa gwas kan ta lami.

29 Ko de malgon bo taba nget ga dli gwas sowu, ama ata bal ilga nguki dlisi ata ketalti i'e nak gwe a Almasihu pali motgaa ga man kopti wu

30 mas jinan wo kat dli ga Almasihu kan.

31 <<Yek laki a mani zak aba suk ana gwasi ata ngatli kili gwas dli, asa dam de dli

de nam.>>

³² Gaba gaṅ go bal wul gwe ni ga hwudali kawu kaṅ, ama ami wo ten Almasihu suk motgaa ga maṅ kopti kaṅ a nama gaba.

³³ Ama ta mas kos lam kili gwasi naḱ gwe ata lam gaa gwas wu, a mas kili wo taṣ baḷ kos gwas nalti.

6

Damti ga mil suk maṅ zaṭ jwasan

¹ Kii mil mbalaṅ, kumaṅ bi ga maṅ zaṭ jwakaṅ ka Bagaa, paḷti nu ni hwabi.

² Mbat gaba ga Musa ga cina suk alkawoli gwas dlam de, <<Baḷ nalti aba suk ana gwa,

³ ten de taḱ mbi hwa wul akaa paḷ tlaḷ multi ten dii atl da.>>*

⁴ A kii maṅ zaṭi, baḱ ngwe bi mil jwakaṅ hal a mbadl lilisi so, ama ketalaṅsi akaa nisi ma mbokisi ang ten gaba Nya suk daḷti kaṅ jwasi.

Zhel suk bagaa jwasan

⁵ Kii zhel kumi bi bagaa gwakaṅ ji dii atli, akaa baḷsi nalti i'e akaa bantisi na mbadl de nam naḱ wule Almasihu kaṅ kaa nitma paḷti.

⁶ Baḱ palisi wul ga dalaṅ gwel so, naḱ ga majwe asa paḷi wul mbalaṅ ten de ta mbadl tamisi da wu, ama paḷi naḱ kaṅgwe de zhel ji Almasihu a paḷi wu, akaa nama paḷti ilgwe Nya lami wu ka mbadl gwakaṅ.

⁷ A kaa nama paḷti wul gwakaṅ na mbadl de nam, naḱ wule Bagaa kaṅ kaa nitma paḷti ba de we mbalaṅ ka so.

⁸ Kaa yisi de mas hwa ilgwe mbalaṅ paḷi go ta mbi balti mal Bagaa, na zhel na malgwe ba zhel ka sowu.

⁹ Kii bagaa mago paḷi zhel jwakaṅ naḱ gwisi, baḱ lakisi banti ka dli so, naḱ de kaa yisi de Bagaa de nam kani kii da mas jwakaṅ to nya ka, a bata lam mali gon man gon so.

Wul dlanti ji Nya

¹⁰ Pakti ga gabe wo yek de, taḱ ndallaṅ gaa gwakaṅ ka Bagaa suk ka ndaḷti iko gwasi.

¹¹ Yemaṅ mas wul dlanti ji Nya, taḱ manan dalaḷti ka mas botlkaṅ ji shedaṅ da.

¹² Dlanti ganaṅ wo suk mbalaṅ ka so, ama suk guu maṅ iko suk bacina ji dii atl maṅ damshal gaṅ, suk mazhe maṅ ngalci jwe sa ni to nya kawu kaṅ.

¹³ Ten naḱ gwisi, yemaṅ mas wul dlanti ji Nya, ten de taḱ manan dalaḷti ka byas cin gwisi da, kume kaa pak paḷti wul mas wugo, akaa ya man dalaḷti da.

¹⁴ Ten naḱ gwisi, balan mis gwakaṅ ka na gem, yitla ngetl gwakaṅ ka na paḷti ilgwe ni ndakce.

¹⁵ Laki asan gwakaṅ laṭ dlamti tami gaba ga tami mbadli.

¹⁶ Kaal da wul jwisi, kaman ngasti ten Nya gwe yek de

* 6:3 6:3 Yen K. M. 5:16

garkuwa gwakan wu, gwe na nali kan kaa man bot ji pas man wutu ji man ngalci wu ka na nali wu.

¹⁷ Kinan kulugaa ga galla gwe yek de kisti wu suk bal puka ga Shishi gwe yek de gaba ga Nya wu.

¹⁸ Panta gaba suk Nya ka iko ga Shishi gwasi ka sa'i mas, suk mas wunda ga gaba gwe kaa pali suk Nya, suk ngemti wullu, daman na kang gaa, akaa gaba suk Nya ten mas mbalan jwasi ko agasi.

¹⁹ Ngemini nini Nya pak, tas balan ilgwe ba dlam mbalan dlip de a ba gaba wu. Ten de ta hwi mbalan tami gaba gan de ni ga hwudali ka wu, ba de na banti so.

²⁰ Ami wo gwel ga Nya kan ama sa balan ka wi, gaba suk Nya ten bi gini ten de mas sa'i gwe ba dlam tami gaba go ta dlam ba banti, kangwe mbun de ta dlam wu.

Pakti gaba

²¹ Tikikus yilka ganan de ma lamti man palti gem ka wul Bagaa wu, a hwikii mas ilgwe nama pat a de wu, ten de tak yisan ilgwe ani gibi wu suk ilgwe a nama palti wu.

²² Nu ka laki yek a shinti malkii, ten de tak yisan kangwe mani a de wu, a tas ndallikii gahwulan da.

²³ Yilkeni jini, han ta tami mbadl sut mal Nya Buka, suk Bagaa ganan Yesu Almasihu dam ka kii, suk lamti, suk ngasti ten Nya.

²⁴ Han ta alheri dam de ga mas man lamti ga Bagaa ganan Yesu Almasihu suk lamti gwe ba a paki sowu. Amin!

Lishti gaba ga Yakubu Gabatartati

Yakubu kakshe ka gaggabi ji Yesu ka lish gaba ge, ti wo de nam ka kidi Kirista ji cina, a bacina ka de ti ka motgaa man kopti ji Wurshe-lima wu. Ka gin de 62 sogo 63 bacina ji man Yehuda jwe bal man damti ka bii ngemti Ananus bin Ananus laki yek sa ngeti yek sa lakti na ye hal ta mash wu. A ta lish wasike gin de 45-48 Kaal da mashkan ga Yesu pak, lishti gami ka de lishti gwe dade man naa lishti ji pyal dlallat gaba ga Nya wu.

¹ Ami Yakubu zhel ga Nya suk ga Bagaa Almasihu Yesu, amik lish gaba gee. A lishi man boo ga Israila de kutl cet lop ju jwe sa cat danka wu, a nama gabet gwakan da.

Palan hwol tuki kume sa cingal ngasti ten Nya gwakan wu

² Yilkeni jini, kume bomti mbikii wonti wu, kaman de wul bal hwol tuki,

³ nak de ka yisi de kume sa cingal ngasti gwakan ten Nya wu dlot mbadl gwakan a mbaldli.

⁴ Kume tlot mbadl gwakan njikan wu, ka ndal ten ngasti ten Nya gwakan a bakaa po lami de tas mbalikii ilgon dani so.

⁵ Malgwe lam mbit botlkan yisti wul go tas ngem Nya,

nak de ti wo ata bal mas mbalan i'e wu ta bal mali.

⁶ Kume ta ba ngemti wu, tas zi mbadl de ta balti. Bas daamti de ta man palti so so. Malgwe zi mbadl ka lu de nam sogo, nak kapsi ze gwe a yetal ngusi ballati wu kan ta ni.

⁷ Wudal ji maju wo, sa mbi ilgon mal Nya Guu so,

⁸ nak de mbadl gwasan cal de lop wu, a bata man dlalti ten wul de nam sowu.

Man wul ang suk man lashi wul

⁹ Man kopti jwe ni ten bi ilgon sowu tas pal hwol tuki nak de Nya pallaši de kidi mbalan wu.

¹⁰ A majwe wul nisi da wu tas pal hwol tuk de Nya pallaši sut atli, nak de na si na wul gwasan sa paki nak kangwe a buzha paki wu.

¹¹ A wutu cin laki a me kooni, a buzha loki a koo ka, mas mbunti gwasan wo a gilka. Nu kan man wul ang a paki ten mot wul gwasan.*

Tlat bomti cingalti

¹² Malgwe dlo mbadl ka bomti cingalti go ta mbi hwa wul ga Nya, nak de Nya a batlti na mbadl gwe ba a paki so, gwe ta dlalli gaba gwas dani de ta bal majwe lamti wu.

¹³ Kume sa cingalkii ten palti byas wul go, bak wuli de Nya ka cingalkii so, malgon a man cingalti ga Nya so, a ba Nya cingal malgon tas pal byas wul so.

* 1:11 1:11 Yen Ish 40:6-7

14 Cingalti ga mbalan wo tet ten byas lamti ga mbadl gwas kan a yilli, a daliti hal a lak man ngetl gwas.

15 Kume mbadl ga mbalan lam byas wul wu, yek ka laki a mali pal byas wul, a palti byas wul kade man tullat mashkan.

16 Yilkeni ji lami jini, ba malgon shelkii so.

17 Mas hwa wul wo sut mal Nya kan ni, ti de ta pal cin suk kyatlal suk lip wu. Ti de bata ballat nak shishi sowu.

18 Ta botlanni yek ta balanni pyal mbadli tumal gaba gwas man gem, tan daman de mbalan jwas ji cina man zok mbadli.

Katti kan suk palti ilgwe gaba ga Nya dlam wu

19 Yilkeni ji lami jini, bo kumini, kati kan wul baa-baa ama bak gaba bale-bale so, a ba mbadl lilikii bale-bale so,

20 nak de a lilti mbadl ga mbalan laki a ba mbalan a dam na zok mbadl mal Nya sowu.

21 Nu kawu, zakan palti byas wul suk yokiti, akaa zak nalti gaa, tak ngiban gaba gwe sa bak ka mbadl gwakan wu, nak de yek laki yek kaa mbi kisti wu.

22 Shelan gaa gwakan so, kuman gaba ga Nya akaa pal ilgwe dlam wu.

23 Mas malgwe kum gaba ga Nya yek bata pal ilgwe gabe dlam sowu, mali te malgwe yenti ka boka,

24 yek ninge-ninge kangwe ta ni wu masnit ka wu.

25 Ama malgwe kati kan mbat gaba ga Nya gwe a kis mbalan daka danti de zhel ga guu mazhe ka yek ta ngusi palti ilgwe mbat gaba dlam wu, a ba mbat gaba masnit ka sogo ta mbi hwa wul ga Nya ka mas ilgwe ta pali wu.

26 Malgwe daman gwa we ta nama kopti ga Nya ama yek bata man ngipti bi gwas sogo, ta nama shelti gaa gwasi, a kopti Nya gwas wo ten koo lu kan ni.

27 Kopti gwe ni hwa bi mal Nya go yek de ta mbalan ngip mil jwe man zat mashisi kawu suk modli jwe maani jwasan mash kawu jwe sa nama tlat bomti wu. Majwe basa zaki ta lamti ga wul ji dii atl te ka mbadl gwas sowu.

2

Ba man kopti lam majon asa nge jon so

1 Yilkeni jini, nak de kaa ngaskii ten Almasihu Yesu Bagaa ganan man nalti wu, bak laman majon man jon so.

2 Kum de man wul ang gon tul ka motgaa gwakan na lukal suk muni man wulpi ten mil ang gwasi yek malgwe ba ilgon nidda sowu tuli na gus lukal gwasi.

3 Kume ka bal nalti man wul wu yek ka wulti de, <<Hwa gobdlan kawu dan dani.>> Ama yek malgwe ba ilgon nidda sowu yek ka wulti de, <<Dlal teka,>> sogo <<Dan ka atl a cina daaka.>>

4 Kaa pali nugo, kaa lam malgon man gon sa? Kaa

bo mbok ang de malgon man gon ka dlo gwakan sa? A kaa bo pal byas wul sa?

⁵ Yilkeni ji lami jini, bo katan kan, Nya botl majwe ba ilgon nisi da ten dii atl sowu tas dan de man wul nak de sa ngassi tenti, yek sa kanti de guu ka mbadl gwasan nak gwe ta dlalli gaba gwas majwe lamti wu.

⁶ Ama yek ka mbul majwe ba ilgon nisi da sowu. Man wuli ka ni kii ma cit dleIngapcan a sik nama talat gwakan dlaboo mal man kisti gaba wu sa?

⁷ Aba sik de man mbulti shin man nalti gwe asa mbekii dani wu sa?

⁸ Kume kaa kop mbat gaba ga Almasihu gwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu de, <<Laam yelan danti gwa nak gwe ka lam gaa gwa wu,>> ka pali nugo, kaa pal hwa wul.*

⁹ Ama kume kaa lam majon man jon go kaa pal byas wul, akaa dakci mbat gaba gwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu wi.

¹⁰ Nak de malgwe kop mas mbat gaba ama yek ta dakci de nam go ndakce kan ta ni suk malgwe kobi so mas wu.

¹¹ Nya gwe wule, <<Bak pi palan so,>> tik wule, <<Bak dlo mbalan so,>> Kume ka pi palan† so ama yek ka dlo mbalan‡ go ka dakci mbat gaba wi.

¹² Mas ilgwe kaa pali, suk ilgwe kaa dlam wu, yisi de

gas gon wo a kisikii gaba ten mbat gaba gwe kiskii daka danti de zhel ga guu mazhe kawu.

¹³ Nya a nge yenti gonti ga malgwe nge yen gonti ga mbalan wu. Yenti gonti ga Nya wo, man ngetl ga kisti gaba gwasi.

Malgwe ngasti ten Nya go ta pal hwa wul

¹⁴ Yilkeni jini, kume mbalan wule ta ngasti ten Nya ama yek ba pat gwas mbok ang nu sowu, ngasti gwas wu a kisti so.

¹⁵ A kume luka ni yilka ga mani sogo yilka ga modli gon gwakan da so a ba ilga nguki nidda so,

¹⁶ yek gon gwakan wulti de, <<Li ge na tami mbadli, lak hwa wul aka nguk wul i'e,>> ama yek bata balti ilgwe ta lami wu sogo, yek ta pali duk ye?

¹⁷ Ngasti ten Nya mago nu kan ni, kume ka ngaski ten Nya ama yek baka pal ilgwe mbalan a yeni asa yisi de ka ngaski tenti sowu, ngasti ten Nya gwa wo ten koo lu kan ni.

¹⁸ Malgon a wule, <<Ki wo ka ngaski ten Nya, a ami wo a pal hwa wul.>> Mboki ang ten ngasti ten Nya gwa de a baka pal hwa wul sowu, ami ne go ba mbokik ang ten a ngasti ten Nya gini tumal hwa wul gini.

¹⁹ Ka kan ka mbadl gwa de Nya wo de nam kan, nak

* 2:8 2:8 Yen Lib 19:18.

† 2:11 2:11 Yen Yil 20:14; K. M. 5:18.

‡ 2:11 2:11

Yen Yil 20:13; K. M. 5:17.

gwisi mbuni, mazhe mago nuk sa kaami hal na dlati dli.

²⁰ Ki kadlan, ka lami de ta mbokik ang de ngasti ten Nya bana palti hwa wul so wo ten koo lu^s kan ni nwa?

²¹ Daami de Nya yen koli ganan Ibrahim de man zok mbadli tumal ilgwe ta pali wu de ta taki Nyami Ishaku yen gwas wu.

²² Ka yeni de hwa wul gwe ta pali wu mo suk ngasti gwas ten Nya, yek ngasti gwas njikan tumal palti hwa wul gwasi.

²³ Yek ilgwe gaba ga Nya dlam wu dam de gem, gwe wule, <<Ibrahim ngasti ten Nya, yek Nyami yenti de man zok mbadli.>>* Yek laki yek mbalan yen Ibrahim de yelan ga Nya.

²⁴ Ka yeni go palti hwa wul ga mbalan sogo ngasti kade man lakti ata dan de man zok mbadl mal Nya ma? Ngasti ten Nya tokte ka so.

²⁵ Kili man kopti maani gon asa mbet de Rahab mago nu kan Nya yenti de man zok mbadli tumal ilgwe ta pali wu de ta kan mandaki ga mil shinti ji Israila ju hal yek ta zasi ten zobsi tantu wu.

²⁶ Nak gwe de dli gwe mbadl ni gibi sogo hwuuni kawu, nu kan ngasti ten Nya gwe ba palti hwa wul ni dani sogo hwuuni kan.

3

Ta man kopti mani na bi jwasan

¹ Yilkeni jini, ban kaman de mas jinan se ma daman de majwe a mboki ang mbalan ten gaba ga Nya wu so. Majwe asa mboki ang ten gaba ga Nya mbalan jo, Nya a bodlalsi i'e de ta ba kisisi gaba wu man naa mbalan.

² Mas jinan a ma palan ilgwe ba yek sowu wonti. A mas malgwe dlip ata mani na bi gwas go, hwa mbalan kan, ata man ngipti dli gwas pak.

³ A sa laki zaa kapsi bi tas kum bi da, na nali kan asa talat ka lu gwe sa lami wu.

⁴ Bo yenan jirgi ze pak, kaksha wul kan, bal yetal kade man jekti. Ama na nak en sada kan a man dlakti jirgi tale ka lu gwe ta lami wu.

⁵ Nu kan laka de a mbalan gaba na nali mago nak eni kan ni ama a dlam kidi gaba. Bo yenan kangwe a nak en wutu man kwelti bal ludan kawu.

⁶ Laka mago nak wutu kan ni, na nali kan a mbalan dlam byas wul, man lilti ga mas mbadl gwas ka. Laka a man lakti ga mbalan ka wutu. Buu wuti kade man cokti gwasi.

⁷ A mbalan man lakti a wul me mas, suk yadli, suk wuci suk balkan, suk wul ze, asa kumit bi. Asa pal ten ang gwasi.

⁸ Ama malgon a mani na laka ga mbalan so. Laka wo ba a shuk na palti byas wul so, ga njikmi kan ni na byas

ikan gwe a man tlot mbalan wu.

⁹ Na laka kan a ma tasan Bagaa suk Buka ganan, a na nali kan a ma byalan mbalan, jwe de Nya pansi nakti gaa gwas wu.

¹⁰ Na bi gwe a ma tasan Nya wu kan a ma byalan mbalan. Yilkeni jini, mbun de tani nu so.

¹¹ Da nii kan hwa ze suk kudali a yil tot ka shu de nam gwi?

¹² Yilkeni jini, yandi zaitun a guli ten tlindi tulan, sogo a yandi tulan guli ten tlindi inabi so? A man pat nu so. Aba shu gwe a yilli kudal ze wu, a bal hwa ze so.

Hwa botlkan yisti wul

¹³ Man hwa botlkan yisti wul ni ka kii, yek ta yis ilgwe Nya lami gwa? Han tas mbok ang ten yisti wul gwasi ten kangwe ata pi wu tumal paliti wul bana nalti gaa so, gwe de a yil tet ka botlkan yisti wul wu.

¹⁴ Ama kume bal dakalti suk lamti gaa ni ka mbadl jwakan wu, bak bo ngetl de kaa yis ilgon akaa nge kumti gem so.

¹⁵ Wudal ga botlkan gwisi wo sut mal Nya kan ni so, ga man dii atl kan, gwe de a guu mazhe bali wu kan, ga Shishi ga Nya man cilti ka so.

¹⁶ Lu gwe dakalti suk lamti gaa a ni da go, ka mbi gulsatdli suk mas paliti byas wul.

¹⁷ Ama botlkan yisti wul gwe a yil sut mal Nya go, man cilti kan. A laki a mbalan

dan na tami mbadl pak, man mbulti mbalan ka so, aba a lak mbalan ten pallat gaa gwas de ta man naa mbalan so, a yen gonti i'e, a laki a mbalan pali hwa wul naa mbalan. A ba a laki a mbalan lam majon man jon so.

¹⁸ Majwe dan na tami mbadl suk yilkeni jwasan go, sa laki a naa mbalan dan na zok mbadli, nak de sa zakisi hwa lal wu.

4

Balan gaa jwakan Nya

¹ Yek de man lakti dlakti gaba suk dlanti ka dlo gwakan ye? Lamti mbadl gwakan gwe nima dlanti ka mbadl jwakan wu kasa?

² Akaa lami de tak mbi wul, kume kaa mbi sowu yek laki akaa tlo mbalan. Akaa dakal de malgon mbi ilgon wu, akaa ngusi dlanti jwakan ama bakaa mbi ilgwe kaa lami wu so nak de kaa ngem Nya sowu.

³ Akaa ngem wul mal Nya a bata balkii so, nak de akaa ngemti na byas mbadl wu. A de tak kuman tamti mbadl jwakan da ka laki yek kaa ngemti wu.

⁴ Kii man zakti ga Nya, kaa yisi de kume mbalan lam wul ga dii atl go de nam kan ta ni suk malgwe nge wul ga Nya wu sa? Mas malgwe botl wul ga dii atl go mali palli gaa gwas de man nget Nya wi.

⁵ Kaa daman gwa we ten koo lu kan gaba ga Nya mbok ang de, Nya wo man dakalti

kan ten bi ga shishi gwe ta zi ka mbadl jinan gwa?

⁶ Ama Nya balanni zok wul i'e. Yek laki yek gabe wule,

<<Nya balli tukaal man nalti gaa,

a malgwe ngusal gaa gwas atl go a Nya palit alheri.>>*

⁷ Balan gaa jwakan Nya, akaa balli tukaal Guu mazhe, ta abikii.

⁸ Daman njaa mal Nya, ta dam njaa malkii pak. Ki man paliti byas wul pol ang gwa ka. Ki de mbadl gwa wo lop-lop kan ni wu, pol mbadl gwa ka.

⁹ Kulanni akaa pal duu tuki ten byas wul jwe kaa pali wu. Han ta gitlti gwakan pal de kulu, a hwol tuk gwakan pal de duu tuki.

¹⁰ Ngusalan gaa jwakan atli, Bagaa a tlilkii.

¹¹ Yilkeni jini, bak dlanan byas gaba ten yilkeni jwasan so. Mas malgwe dlam byas gaba sogo mali zi byas wul yilka gwas gaa go, de nam kan ni suk ta mali dlam byas gaba ten mbat gaba ga Nya. A kume ka zi byas wul mbat gaba ga Nya go, ka nama kopti mbat gabe so, ama ka nama pallat gaa gwa de man kisti gaba.

¹² Man zat mbat gaba suk kisti gaba wo de nam kan. Tik de malgwe mbuk kisti suk lilti ga mbalan kawu. Ama wok de ki de hal ka dlam byas gaba ten yilka gwa wo?

Ndalan ka ndalti ga Nya ba de ka ndalti gaa gwakan so

¹³ Katan kan kii de akaa wuli de, <<Ase sogo ayo go ma li ka ban ge suk ga tek gu, ama pal gin de nam kali, ama wul wul ka, ama mbi wulpi>> wu.

¹⁴ Kaa yisan ilgwe a pi ayo gwa? Ten bi yek mbadl jwakan ni pamma ye? Mbadl jwakan wo nak sasal kan ni gwe a tuli a zigaa wu.

¹⁵ Ka lal ga dlamti nugo wuli de, <<Kume Nya Bagaa lami go, ma pal ilge suk ge.>>

¹⁶ Ama akaa ngusi bot ngetl na manti ga gaa gwakan. Paliti nak gwisi wo byas wul kan.

¹⁷ Mas malgwe yis ilgwe ni mbuni de ta pali wu yek bata pali sogo, ta pal byas wul wi.

5

Gaba ten man wul ang jwe asa mbul naa mbalan wu

¹ Bo katan kan, kii man wul ang, kulanni akaa des lee nak de Nya a nolkii wu.

² Wul ang gwakan moki kawu, wuljon ci luka jwakan kawu.

³ Wulpi gwakan lil kawu. Lilti ga wulpi ka ka mbok ang ten paliti byas wul jwakan, tlu dli jwakan a kwel ka nak de kaa nama mot wulpi ka pakti multi wu.

⁴ Bo katan kan, nak de ka nge batlti ga majwe wotlikii wul zhin wu. Kulu jwasan mbuki mal Nya Bal Kakshe wi.

* 4:6 4:6 Yen C. G. 3:34

⁵ Kaa dan ka tamti ten dii atli, kaa nguki yek kaa tla ilgwe kaa lami wu. Gaa jwakan kan kaa ketali nak dabba gwe sa mboshti wu.

⁶ Ka lil majwe basa pal byas wul sowu yek kaa tlosi, ko de sa dlansi sukkii sowu.

Dlot mbadl ka bomti

⁷ Yilkeni jini, dlo mbadl ten batti palti sut ga Yesu Bagaa ganan. Bo yenan kangwe a man kolti zhin bat not ga ilgwe ta bak wu, tet ka ze lulpi hal ala ga gisi.

⁸ Kii mago batan palti ga Yesu Bagaa akaa dlal na ndalti nak de ta bal njaa sut wu.

⁹ Bak nalaman na yilkeni so, sogo a kisikii gaba dani, nak de man kisti gaba bal ten bi dlabii wu.

¹⁰ Bo yenan kangwe man dlamti gaba ga Nya tla bomti ten dlamti gaba ga Bagaa yek sa dlo mbadl da wu.

¹¹ Ma yisi de majwe dlo mbadl ka tlat bomti go, man mbit hwa wul ka de si. Bo daamankii ten kangwe Ayuba dlo mbadl wu suk kangwe Guu Nya yillat daka bomti kawu. Nya wo man yenti gonti suk lamti mbalan i'e kan.

¹² Yilkeni jini, bali ga mas ilgwe a hwikii go yek de, mo gaba na Nya so, ko ta na dlo nya, ko ta na dii atli ko ta na zobsi ilgon. Han ta gaba gwakan dlal ten <<yii,>> sogo <<hwowo,>> nuk sogo Nya a nolkii.

¹³ Mas malgwe nama tlat bomti a gipkii go tas ngem Nya. A malgwe nama hwol tuk go, tas wul koo tasti ga Nya.

¹⁴ Malgwe cwo nama cit gwas go, tas mbe bacina ji motgaa ga man kopti tas ngemit Nya asa pit mili ka shin ga Bagaa.

¹⁵ Ngemti gwe sa pali na ngasti ten Nya go, a laki a man cwo ndoki, nak de Nya a ndok man cwobi wu. Kume ta pal byas wul wu, Guu Nya a tasit ka.

¹⁶ Kume kaa pal byas wul wu, hwi yilkeni jwakan akaa ngem Nya ta ndokkii, nak de ngemti Nya ga man zok mbadl wo ndali a pal wul wonti wu.

¹⁷ Bo daamankii ten Iliya, mbalan ka de ti nakmi, ta ngem Nya i'e de ba ze nda so, yek ba zesi nda ten dii atl so se pal gin de mekan na lip de mukka.

¹⁸ Yek ta po ngem Nyami da da, yek ze nda sut nya, yek wul te tot ka atli.

¹⁹ Yilkeni jini, kume gon gwakan pal na kaal ten kopti gem yek malgon pallat tet ten tantu wu,

²⁰ yisi de malgwe laki yek man palti byas wul ci atl gaa go, ta kisti daka mashkan kawi, nak de Nya a taasi mali wonti byas wul gwas kawu.

Ngemti na ngasti ten Nya

1 Yohana Gabartati

Shin ga ana ga Yohana yen shinti ga botli ka kaḁe Salomi, tik de yilka ga Maryam ana ga Yesu (yen Mat 27:56; Mar 16:1; Yoh 19:25). Yohana suk yilkeni jwasi, kaa Yakubu suk Biturus kaḁe mil shinti jwe ni njaa mal Yesu wu. Kaal ḁa lishti takarda de mekan jimi wo, Yohana lish gaḁa man tamti gwe asa mbe na shin gwas wu, a tik de malgwe lish Ruya ga Yohana wu pak. Ko de sa dlam shin ga malgwe lish wasike ka lishtisi wu, ama yal gaḁa ka lishti jwisi suk ka gaḁa man tamti tumal Yohana te yal gaḁa ga mbalan de nam. A kolsi ji motgaa ga man kopti dlam de yen shinti ga botli Yohana ka lishsi. Ta lish lishti takarda de mekan ju ka pakti multi gwasi, ka gin de 85 ta la de 95 Kaal ḁa mashkan ga Yesu. Gon a ban Apisus ten kat atl ga nak'en Asiya, lu gwe ta mashi ata ni kaksha bacina ga man kopti wu, kaḁe lu gwe ta lish wasike kali wu.

Yohana ndalli gahwulan mbalan tas pal zumunta suk Yesu suk yilkeni jwasan na lishti takarda gan. Ta dalisi kan ten bi gaḁa shelti jwe a palli gaḁa ten Yesu, Yen ga Yona de lal wu

Gaḁa gwe a bal mbadl gwe ba a paki sowu

¹ Ma ni kii ma dlamti gaḁa ten malgwe ta ni ḁa tet ten lakti zhila gaḁa dii atl wu, tik de malgwe ma kum yal gwasi, yek ma yenti na gwel ganan wu. Yek ma wutit gwel i'e yek ma tanti na ang ganan, tik de gaḁa ga mbadl gwe ba a paki sowu.

² Gaḁa ga mbadl gwisi tul ten dii atli, yek ma yenti, yek ma hwi mbalan gaḁa ten damti gwasi yek ma dlamikii gaḁa ten mbadl gwe ba a paki so gamisi. Tek go ta ni to mal Nya Aba ka, yek ta tul mal ni.

³ Ma hwikii de mi wo ma yenti yek ma kumti wi, kangwe de kaa cugaa sukmi wu. A cutgaa ganan mi wo suk Abe kan suk yen gwasi Almasihu Yesu.

⁴ Ma ni kii ma lishti nak gami ta hwol tuk ganan* njikan ḁa.

Lat ka cilti ga Nya

⁵ Gaḁa gwe ma kumi tet bi datka yek ma hwikii wi wuggu, Nya wo cilti kan, a malti wo damshal ni ḁa so ko njet.

⁶ Kume ma wuli de ma nama cutgaa sukti ama ama yima lat ka damshal go, ma shelan lali a ba ma nanma damti ka gem so.

⁷ Ama kume ma nanma lat ka cilti nak gwe ta ni ka cilti go, ma cugaa suk yilkeni jinan, a hwulan ga Yen gwasi Yesu polini daskan ga palti byas wul ka mas.†

* 1:4 1:4 Ka lishtisi jon wo sa lishi de gwakan † 1:7 1:7 Sogo ko wokko

⁸ Kume ma wuli de mi wo man palti byas wul ka sowu, ma shelan gaa ganan a ba gem nan gipni so.

⁹ Kume ma dلامي Nya byas wul jinan wu, ti wo man njikanti gaba gwe ta dلامي wu kan a man palti gem kan, ta taas byas wul jinan ka, ata polini daskan ga lashi palti gem ganan ka mas.

¹⁰ Kume ma wuli de mi wo ma palan byas wul sogo, ma pallan Nya wi de man shelti lali, a ba gaba gwas mbi lu damti ka mbadl ganan so.

2

¹ Mil ji lami jini, a lishikii gaba gee kangwe de kaa pal byas wul sowu. Ama kume malgon pal byas wul wu, man gaba na Nya Aba ka lal ganan nini da, mali kade Almasihu Yesu man palti wul ndakce.

² Mashkan gwas kade sadaka gwe sa pali ta Nya taas daskan byas wul jinan ka, a ba mi na ngwenan ka so ama suk byas wul ji mas mbalan ji dii atli.

³ Na nu kan ma mbokan ang de ma yisanti, de ma koban ilgwe ta hwini de tan pali wu.

⁴ Malgwe dلامي de, <<Ami wo a yis Nya,>> ama bata kop ilgwe ta hwini ni wu sogo, mali shel lali a ba gem nit ka mbadl so.

⁵ Ama malgwe kop gaba ga Nya go gem, lamti Nya njikan ka mbadl gwas wi. Na nu kan ma yisi de mi wo mbalan jwas kan.

⁶ Mas malgwe dلامي de ti wo mbalan ga Nya ka go, ngetli kan tas pal wunda damti gwe Yesu pali wu.

⁷ Yelan ji lami jini, pyal ilgon kan a nikii ma lishti gaba dani so ama gus wul kan, ilgwe de tet ten ndat zhila gaba ganan kan a hwikii wu. A yek de gus ilgwe kaa kum gaba dani wu.

⁸ Ama hal ase ilgami yi de pyal wul gwe a yi kii ma lishti gaba wu. Gem kan mbalan yeni ka damti ga Almasihu yek sa po yeni ka damti gwakan wi da, nak de damshal nama pakti ka, a cilti ga gem nda cilat lu wu.

⁹ Malgwe wuli de ta nima damti ka cilti ata yima nget hwulan ga man kopti yilka gwas go, ta yima damti ka damshal.

¹⁰ A malgwe lam yilka gwas go ta nima damti ka cilti, a ba ilgwe a lakti ten kotti asan ka damti gwas wu nidda so.

¹¹ A malgwe nge hwulan ga yilka gwas go, ka damshal kan ta nima palti wul suk damti gwasi. A bata yis lu gwe ta nima lat du so nak de damshali yitlet gwel kawu.

¹² Mil ji lami jini, a nikii ma lishti gaba, nak de Nya taasikii daskan ga byas wul jwakan ka tumal Yesu wu.

¹³ Kolsi, a nikii ma lishti gaba, nak de kaa yisti wu, ti de tet ten lakti zhila ga dii atl kan ta ni wu.

Mil samali, a nikii ma lishti gaba,
nak de kaa man ngetl ga guu mazhe wu.

Mil jini, a nikii ma lishti gaba,
nak de kaa yis Nya Aba wu.

¹⁴ Kolsi, a nikii ma lishti gaba,
nak de kaa yisti wu, ti de tet ten lakti zhila ga dii atl kan ta ni wu.

Mil samali, a nikii ma lishti gaba,
nak de kii wo man ndalti kan,
a gaba ga Nya nima damti ka mbadl gwakan wu,
a kaa man ngetl ga guu mazhe wu.

Bak laman byas damti ga dii atl gee so

¹⁵ Bak laman byas damti ga dii atl gee, sogo wul jwe ni gifi wu so. Malgwe lam byas damti ga dii atl gee go, lamti Nya Aba ni ka mbadl gwas so.

¹⁶ Kangwe a mbalan lam wul jwe ni ten dii atl wuggu, kaptat da dli ga mbalan gwe a lak mbalan ten palti byas wul wu, lamti pat palan, suk yenti ga gaa wule ka manan naa mbalan. Wudal ji wul jwisi wo wul ji Nya ka so, wundal ji wul jimi wo ji byas damti ga dii atl kan.

¹⁷ Byas damti ga dii atl gee na kaptat da dli ga mbalan a paki, ama malgwe ata pal ilgwe Nya lami go damti gwas a paki so.

Dalti kang ten man nget hwulan ga Yesu

¹⁸ Mil ji lami jini, pakti ga dii atl bal njaa. A nak gwe kaa kumi wu man nget hwulan ga Almasihu ni tedi, nak ninge mago man nget hwulan ga Almasihu balda wonti. Nuk laki yek ma yisi de pakti ga dii atl gee ka bali.

¹⁹ Tet ka mi kan man nget hwulan ga Almasihusi ni, ama si wo yilkeni jinan ji gem ka so. Yilkeni jinan kani de si go sa dam sukmi. Ama yek zatgaa de sa zigaa wu mbok ang de si wo yilkeni jinan ka so.

²⁰ Ama kii wo Man Cilti ka botlkii yek kaa yis gem mas jwakan.

²¹ Lashi yisti gem jwakan ka laki yek a lishikii gaba so ama yisti gemi de ka yisi ka laki. A ka gem wo ba lal a ni da so.

²² Wok de man shelti lali wo? Malgwe dlam de Yesu wo Almasihu ka sowu. Wudal ga malgwisi kade man nget hwulan ga Yesu, mali nge yisti ga Abe suk Yeni pak.

²³ Mas malgwe nge yisti ga Yeni go, ta yis Abe so, a malgwe wule ta yis Yeni go, ta yis Abe pak.

²⁴ Nu kawu, ngiban gaba gwe sa dlamikii de sa nde dlamti gaba wu. Kume pali nu go, kaa nima damti suk Yeni suk Abe pak.

²⁵ A ilgwe ta dlallini gaba dani go yek de, kume ma daman sukti wu ma mbi mbadl gwe ba a paki sowu.

²⁶ A lishikii gaba gan ta dalikii kang ten majwe nama

lamti gillat jwakan ju.

²⁷ Kii gaa jwakan wo botli gwe Almasihu palikii wu yi kii gaa, a bakaa po lami de ta malgon mbokikii ang ten ilgon so. Nak de botli gwe ta palikii wu mbokikii ang ten wul mas wu, a botlisi wo ga gem kan ba de ga lal so, dlalan malti nak gwe botlisi mbokikii ang wu.

Mi wo mil ji Nya

²⁸ Nuk go, mil jini, daman ka Almasihu, kangwe ta susut du go ma manan dlalti na ndali gahwulan a ba nsha a cinni a cina datka sowu.

²⁹ Nak de kaa yisi de ti wo man palti wul ndakce kawu, yisi de mas man palti wul ndakce mbi zat de yen ga Nya wi.

3

¹ Bohwe ni kan nalti ga lamti gwe Nya Aba laman ni wu ni gwi, de hal asa mbe ni de mil jwas wu! A de mil jwasisi kan mananni. Ilgwe laki ba mbalan ji dii atl gee Kamannii sogo yek de mbalami yis Nya so.

² Yelan ji lami jini, ningo mi wo mil ji Nya ka bali, a kangwe ma ya tok daman go, malgon bo yisi so. Nak kan ma yisi de, kume Yesu susut du, ma palan nakti ama yenantu nak gwe ta ni wu.

³ Mas majwe zi mbadl gwasan tenti go, sa pol daskan palti byas wul jwasan kawi, nak gwe Yesu wo daskan nidda sowu.

⁴ Mas malgwe pal byas wul go mali dakci mbat gaba wi, de gem kago palti byas wul wo dakcit mbat gaba kan.

⁵ Ama kaa yisi de Yesu tuli tas taas byas wul jinan ka. A ti wo ba byas wul nidda so.

⁶ Mas malgwe nima damti ka Almasihu go bata po pita palti byas wul so. Malgwe yima ta palti byas wul go ta bo yis gaa ga Yesu so a bata bo yisti so.

⁷ Mil ji lami jini, ba malgon gillakii so. Malgwe a ta pal wul ndakce go, man zok mbadl kan, nak gwe Almasihu wo man zok mbadl kawu.

⁸ A mbalan man palti byas wul wo ga guu mazhe kan, nak de guu mazhe wo tun tet ten ndat zhila ga dii atl kan ta nima palti byas wul wu. Ilgwe laki yek Yen ga Nya tul go yek de, tas jek wul jwe guu mazhe laki wu ka.

⁹ Mas majwe bal de mil ji Nya go sa po pita palti byas wul so, nak de wunda ga Nya ni kasi, asa bal de zati ga Nya wu.

¹⁰ Kangwe a ma hwul dlo ji mil ji Nya, suk mil ji guu mazhe wuggu. Mas malgwe a ta pal byas wul go yen ga Nya ka so, a malgwe ba ta lam yilka gwas so ma go mali wo yen ga Nya ka so.

Laman yilkeni jwakan

¹¹ Gaba gwe kaa kumi tet ten ndat zhile wuggu, tan laman yilkeni jinan.

¹² Bak pali nak gwe Kayinu pali wu so, de ta tlo yilka

gwas wu, ti wo ga guu mazhe kan. A yokit gwas ka laki yek ta tloti ama ilgwe yilke pali go zok wul kan.

13 Yilkeni jini, ba ndekii de wul cit banti so, kume de mbalan ji dii atl gee nge hwulan jwakan wu.

14 Mi wo ma dakcan mashkan wi ma balan na mbadl gwe ba pakti nidda sowu, nak de ma laman yilkeni jinan wu. Malgwe lam yilkeni jwas sogo mali yima damti mashkan.

15 Mas malgwe nge hwulan ga yilka gwas go ta ni de nam suk man tlot mbalan, a kaa yisi de man tlot mbalan wo mbadl gwe ba a paki sowu nidda so.

16 Kangwe ma yisan lamti wuggu, Almasihu Yesu bal mbadl gwas ka lal ganan. A mi mago mbun de tan balan gaa jinan ka lal ga yilkeni jinan.

17 Kume wul ang ni malgon da, yek ta yen yilka man lashi wul, ama yek bata yen gonti gwas sogo, da ni kan wunda ga malgwisi a wule lamti ga Nya ni ka mbadl gwas gwi?

18 Mil ji lami jini, ban laman yilkeni jinan na bi sogo laka so, tan lamansi na gem suk palti wul jinan.

19 Nak gwisi kade kangwe ma yisi de mi wo mbalan ji gem ga Nya kan, a na nak gwisi kan ma mbi ndali gahwulan a cina da Yesu ka.

20 A kume mbadl jinan desannii wu, Nya man ngetl

ga mbadl jinan, a ta yis wul mas.

21 Yelan ji lami jini, kume mbadl jinan desanni sowu, ndali gahwulan nini da a cina da Nya ka.

22 A ta balanni ilgwe ma ngemiti wu, nak de ma palan ilgwe ta hwini wu suk ilgwe tamit da wu.

23 Ilgwe ta hwini wu kade tan ngasanni ten Yesu, Almasihu Yesu, yek Yesusi po hwini de tan laman yilkeni jinan.

24 Majwe nama kopti ilgwe ta hwisi go, sa nima damti sukti ata nima damti suksi pak. A kangwe ma yisi de ta nima damti sukmi wuggu, tumal Shishi gwas de ta balannii wu kan ma yisi nak gwisi.

4

Cingalan shishi mas

1 Yelan ji lami jini, bak ndaki mas majwe wule shishi ga Nya nisi da wu so, a ma cingalan shishisi tak yisi de tet mal Nya kan ni paa. Pali nak gwisi nak de majwe asa shel lal de si wo man dlamti gaba ga Nya kade si wu, balda wonti ten dii atli wu.

2 Kangwe kaa yis Shishi ga Nya wuggu, mas malgwe wuli de Almasihu Yesu tul na* dli ga mbalan wu, wunda ga mal gwisi wo Shishi ga Nya ni ka ti.

3 Ama mas malgwe wule Yesu tul na dli ga mbalan sowu, wunda ga mal go

* 4:2 4:2 Sogoka

Shishi ga Nya ni ka ti so. Shishi nget hwulan ga Yesu kan, shishi gwe sa hwikii de aya tul wu. A nak ninge go balda ten dii atli.

⁴ Mil ji lami, kii wo mbalan ji Nya kan akaa man ngetl ji maju wi, nak de malgwe ni gipkii wu man ngetl ga malgwe ni ka mbalan ji dii atl gee wu.

⁵ Si wo mbalan ji dii atl kan yek laki asa yen wul na gwel yenti wul ji man dii atli, a man dii atli katisi kang.

⁶ Mi wo mbalan ji Nya kan, a majwe yisti wu katini kang, ama mas malgwe ba gwas ka sowu bata katini kang so. Na nu kan ma yisan majwe Shishi gem ga Nya ni kasi tet ka majwe shishi ga gillat mbalan ni kasi wu.

Kangwe Nya lam mbalan wu

⁷ Yelan ji lami jini, ma laman yilkeni jinan. Lamti wo sut mal Nya kan ni. Mas majwe lam yilkeni jwasan go sa bal de mil ji Nya, asa yisti wi.

⁸ Mas majwe lam yilkeni jwasan sogo sa yis Nya so, nak de Nya wo lamti kade ti wu.

⁹ Kangwe Nya mbok ang ten wunda ga lamti gwas ka dlo ganan wuggu. Ta lak Yen de nam gwe nidda wu sut ten dii atli, kangwe mbalan a mbi mbadl gwe ba a paki so tumalti wu.

¹⁰ Kangwe lamti ga gem ni wuggu. Ba de mik laman Nya so, ama tik lamanni yek ta lak Yen gwas sut ten dii atl de

sadaka ga taasti daskan palti byas wul jinan ka.

¹¹ Yelan jini, nak de Nya laman i'e nu wu, ngetli kan ma laman yilkeni jinan.

¹² Malgon bo taba yenti ga Nya so ama kume ma laman yilkeni jinan go, ta ni ka mbadl ganan a lamti gwas njikan ka mi wi.

Kangwe a Nya dam ka mbalan wu

¹³ Na nu kan ma yisi de ma nima damti suk Nya ata ni ten mbadl jinan, nak de ta balannii Shishi gwasi tas dam sukmi wu.

¹⁴ A ma yeni wi yek ma dلامي mbalan gaba dani de, Nya Aba lak Yen gwasi tas dam de man kisti ga mbalan ji dii atli.

¹⁵ Mas malgwe kan Yesu de Yen ga Nya go, Nya ni ka mbadl ga mali a mali nima damti sukti pak.

¹⁶ Nuk laki yek ma yisi de Nya lamanni yek ma ngasan ten lamti gwisisi.

Nya wo lamti kan. Mas malgwe nima damti na lamti ga yilkeni jwas go mali nima damti suk Nya, a Nya ni ka mbadl ga mali.

¹⁷ Kume lamti njikan ka dlo ganan wugo, ma mbi ndali gahwulan ten cin gwe Nya a kisi gaba mbalan mas wu, nak de ma namma damti ten dii atli nak kangwe Yesu dam wu.

¹⁸ Wudal ga lamti gami wo banti ni gibi so. Lamti ga gem wo a mbol banti ka, nak de mbalan man banti wo nolti

ga Nya kan ata bantit wu. Nuk laki a ba man banti a njikan dli na lamti ga gem so.

¹⁹ Ama ma namma lamti ga yilkeni jinan nak de Nya ka lak zhila lamti ga mbalan wu.

²⁰ Kume malgon wule, <<A lam Nya,>> ama yek ta nama nget hwulan ga yilka gwas go, man shelti lal ka de mali. Malgwe nge hwulan ga yilka gwas de ta nama yenti gwas wu, a man lamti Nya de ta bo yenti so gwa?

²¹ Ilgwe Nya hwini go yek de, mas malgwe lamti go ngetli kan tas lam yilkeni jwas pak.

5

Ngasti ten Yen ga Nya

¹ Mas majwe bal gem na Yesu de Almasihu go sa bal de mil ji Nya, a mas majwe lam Nya Aba go sa lam Yen gwas pak.

² Kangwe ma mbokan ang de ma laman mil ji Nya wuggu, de ma laman Nyami yek ma koban ilgwe ta hwini wu.

³ Kangwe lamti Nya ni wuggu, ta mbalan pal ilgwe ta dlam de tas pali wu. A ilgwisi wo ba man bomti ka so,

⁴ nak de mas majwe ni de mil ji Nya go, sa man ngetl ga byas damti ga dii atl ge wu. Nak gwisi ka de kangwe ma manan ngetl ga byas damti ga dii atl gee, tumal ngasti tenti wu.

⁵ Kaa wok de majwe sa man ngetl ga byas damti ga

dii atl ge go? Majwe bal gem na Yesu de Yen ga Nya wu na ngusan kan.

Dlamti gaba ten Yen ga Nya

⁶ Sa mbok ang ten Yesu Almasihu de Yen ga Nya tumal ze baptisma suk hwulan gwas de shot de sa tlot ten guda yencin wu. Aba tumal ze baptisma gwas tokte ka so, ama na ze baptisma suk hwulan gwas de shot du. Shishi ga Nya ka de man dlamti nu, nak de Shishi wo man dlamti gem ka de ti wu.

⁷ De mekami ka de man dlamti gabe,

⁸ na Shishi ga Nya suk ze baptisma suk hwulan, a de mekami dlam gaba de nam mas jwasan.

⁹ Kume dlamti gaba ga mbalan kan ma kaman go dlamti gaba ga Nya ndal mani, a dlamti gaba gwe ta pali ten Yen gwas wu ka de gwisi.

¹⁰ Malgwe bal gem na Yen ga Nya go dlamti gaba gami nit ka mbadli. A malgwe bal gem na Nya sogo mali pallat de man shelti lal wi, nak de ta bal gem na dlamti gaba gwe ta pali ten Yen gwas wu sowu.

¹¹ A dlamti gabe wo yek de, Nya balannii mbadl gwe ba a paki sowu, a ma mbi mbadlisi tumal Yen gwasi.

¹² Malgwe Yen ga Nya nit da go mbadl gwe ba a paki sowu nidda, a malgwe Yeni nidda sowu mbadl gwe ba a paki sowu nidda so.

Pakti gaba

¹³ A lishikii wul jee kii de kaa ngasti ten Yen ga Nya wu, kangwe ka yisi de mbadl gwe ba a paki sowu ni kii da wu.

¹⁴ Gwisi kade ndali gahwulan ganan ten dalti a cina da Nya ka, de ta kumannii, kume ma ngeman wul kangwe ta lami wu.

¹⁵ Nak de ma yisi de Nya a kumannii ten wul jwe ma ngemi wu, ma yisi de ma mbi wul jwe ma ngemiti wu.

¹⁶ Kume gon gwakan yen yilka gwas ten palti byas wul gwe de a lak mali ten mashkan sowu, tas ngem Nya tas bal mali pyal mbadli. A nama gaba ten majwe palti byas wul jwasan a talasi kaa mashkan sowu. Palti byas wul gwe a lak mbalan ten mashkan wu ni da. Wudali gwisi kan a nama wulti de tas ngem Nya dani so.

¹⁷ Mas ilgwe pali nak gwe mbun de ta pali sowu byas wul kan, ama wunda ga byas wul gwe ba lak mbalan ten mashkan sowu ni da.

¹⁸ Ma yisi de mil ji Nya wo basa pita palti byas wul so, a Yen ga Nya ngipsi ka ang gwasi, a ba guu mazhe a manisi palti ilgon so.

¹⁹ Ma yisi de mi wo mil ji Nya kan, a ma yisi de naa mbalan ji dii atl mas ni ang da guu mazhe ka.

²⁰ A ma yisi dade Yen ga Nya tuli yek ta balannii mbotlkan yisti wul, kangwe ma yisan Nya ga gem. A ma daman sukti ti de gem wu, a ma daman suk Almasihu Yesu Yen gwasi. Tik de Nya ga gem suk man balti mbadl gwe ba a paki sowu.

²¹ Mil ji lami jini, nge palti wul ji gunki, wul jwe a mbalan kansa de Nya wu.